

Government Oriental Library Series

EDITED BY PANDITS UNDER THE SUPERVISION OF
THE CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL
LIBRARY, MYSORE.

Kannada Section No. V.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

—ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಆದಿಪರ್ವದೊಳ್ ಜತುಗೃಹಾದಿಪರ್ವಗಳು

THE KARNATAKA MAHABHARATA

BY
KUMARAVYASA MAHAKAVI

VOLUME II
JATUGRUHAPARVA, Etc.

EDITED BY
V. SYAMACHARYA,
*Pandit, Govt. Oriental
Library, Mysore*

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE
GOVERNMENT OF HIS HIGHNESS THE
MAHARAJA OF MYSORE

MYSORE:
PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS
1918

ಅವತರಣಿಕೆ .

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಭಾರತದ ಎರಡನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕವಿಯ ಭಾಷೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಾ (ಕನ್ನಡ ಸೆಕ್ಷನ್ ನಂಬರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ) ಉಪೋದ್ಘಾತಸಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಭವಪರ್ವ ಇವುಗಳ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥದ ವಿಚಾರಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು.

(1) ಜತುಗೃಹಪರ್ವ, (2) ಹಿಡಿಂಬವಧಪರ್ವ, (3) ಬಕವಧಪರ್ವ, (4) ಚೈತ್ರರಥಪರ್ವ, (5) ಸ್ವಯಂವರಪರ್ವ, (6) ಮೈನಾಹಿಕಪರ್ವ (7) ವಿದುರಾಗಮಪರ್ವ. (8) ರಾಜ್ಯಲಾಭಪರ್ವ (9) ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಪರ್ವ, (10) ಸುಭದ್ರಾಹರಣಪರ್ವ, (11) ಖಾಂಡವವನದಹನಪರ್ವ, ೧ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ೨ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪಾಠವು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆಯೂ ಚ, ಛ, ಟ. ಗುರ್ತುಗಳಿಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 24ನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೂ ಅಂಗಾರವರ್ಮನಿಗೂ ಸ್ನೇಹವಾದ ಬಳಿಕ ಅಂಗಾರವರ್ಮನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅನರ್ಥವಾದ ರತ್ನಾಭರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಅವರು “ಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟರು. ಆಗ ಅಂಗಾರವರ್ಮನು ಕೆಲವು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ವದ ಕಥೆಗೂ

ಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದನೆಂದು ಗ್ರಂಥಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮರ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಮತ್ತು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳಕಿಂತಲೂ ಕೆಲವು ಕಥಾಸಂದರ್ಭಗಳೊಳಗೆ ಅಧಿಕವಿಚಾರವುಳ್ಳ ಪದ್ಯಗಳು ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುದ್ರಣಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥವು ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿರುವುದು. ಫಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಆರ್ಕಿಲಾಜಿಕಲ್ ಆಫೀಸರ ದ್ವಾರಾ ಈ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಂದ 'ಡ' ಗುರ್ತುಳ್ಳ ಲೈಬ್ರರಿ 227 ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪುಸ್ತಕವು ಶೋಧನೆಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞ ರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಶೋಧನೆಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿವರಣೆ—

ಗುರ್ತು ಗಿ|| ಒ|| ಲೈಬ್ರರಿ ನಂಬರು

ಕ.	70
ಖ.	ಕ್ರೌಪ್ಪೆನ್ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರಿಂದ
ಚ.	251 [ಬಂದುದು.
ಜ.	2
ಟ.	205
ಡ.	227

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ೨ ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಯಯಾತಿರಾಯನ ಕಥೆಯು ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದರ ಶೈಲಿಯು, ಶಬ್ದಸಾಷ್ಟ್ರವು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ದರೆ ಲಕ್ಷಣಜ್ಞರಾದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ

ಗ. ಫ. ಜ. ಠ. ಅಂದರೆ 218, 210, 2, 273 ಲೈಬ್ರರಿ ನಂಬರಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಮುದ್ರಣಮಾಡಿದುದಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಬಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಾಮಾದಿ ಕದೋಪಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ, ಅಭಿ ಜ ರೂ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳೂ ಆದವರೆಲ್ಲರೂ ಗುಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ಆನಂದಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದೆ.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

ವಿಷಯ ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ—		
ಕುರುಪಾಂಡವರ ವೈರಾಭಿವೃದ್ಧಿ	...	1
ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳೊಡನೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ರಹಸ್ಯಾಲೋಚನೆ	...	2
ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕರ್ಣನ ಸಮಾಧಾನ	...	3
ಕರ್ಣನಾಡಿದುದನೊಪ್ಪಿ ಶಕುನಿಯು ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	...	4
ಶಕುನಿಯು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	...	15
ಈವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಸ್ನೇಹಿಸುವಿಕೆ	16
ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ದೂರು	...	"
ಮಗನ ಮಾತಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅಸಮ್ಮತಿ	...	17
ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವಿಕೆ	...	"
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಮಗನ ಮಾತನ್ನು ಲಾಲಿಸುವಿಕೆ	...	18
ಆಗ ಉಪಾಯವನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳುವಿಕೆ	...	"
ಮಗನ ಆಲೋಚನೆಗೆ ತಂದೆಯ ಸಮ್ಮತಿ	...	19
ಪುರೋಚನನನ್ನು ವಾರಣಾವತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	...	"
ಪುರೋಚನನ ವಿಚಿತ್ರಭವನನಿರ್ಮಾಣ	...	20
ಕುಂತೀಪುತ್ರರನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	...	21
ವಿದುರನು ರಹಸ್ಯವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ	...	"
ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೃತೋಪದೇಶ	...	"
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಮಾತಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಒಪ್ಪಿಕೆ	...	23
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವಾರಣಾವತಪ್ರವೇಶ	...	25
ಪಾಂಡವರು ಗುಪ್ತವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕನಕವರ್ವನಿಂದ ತಿಳಿದುದು	...	"
ಅರಗಿನ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಬಿಲಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದುದು	26

ವಿಷಯ

ಬೆಂದು ಹೋದರೆಂದು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ	...	27
ಭಾಗೀರಥೀತರಣ	...	28

೦೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಸಂಚಾರ	...	30
ಹಿಡಿಂಬನು ಹಿಡಿಂಬಿಯನ್ನು ಪಾಂಡವರ ಕೊಂದು ತಾ ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿ		
ಸುವಿಕೆ	...	33
ಹಿಡಿಂಬಿಯು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	...	34
ಹಿಡಿಂಬನ ಆಗಮನ	...	35
ಭೀಮಹಿಡಿಂಬರ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧ	...	36
ಹಿಡಿಂಬವಧೆ	...	"
ಹಿಡಿಂಬಿಯು ಕುಂತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	...	"
ಘಟೋತ್ಕಚನ ಜನನ	...	39

೦೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಏಕಚಕ್ರನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗಿರೆಂದು ವ್ಯಾಸೋಪದೇಶ	...	40
ಮನೆಯು ಉರಿಯಲು ಭೀಮನು ಅರಿಸುವಿಕೆ	...	"
ವಿಪ್ರವೇಷದಿಂದ ಪಾಂಡವರ ಇರುವಿಕೆ	...	44
ಆಗ ಆರ್ತಧ್ಯನಿಶ್ರವಣ	...	46
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಕುಂತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ	...	47
ವಿಪ್ರನು ಅಸುರನ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	...	48
ವಿಪ್ರನಿಗೆ ಕುಂತಿಯ ಅಭಯದಾನ	...	49
ಕುಂತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆ	...	53
ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸೆಂದು ಕುಂತಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ	...	54
ಭೀಮನು ಬಕನಿದ್ದೆ ಹೆಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	...	56
ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಂದು ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕರೆಯುವಿಕೆ	...	"
ಬಕಭೀಮರ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧ	...	58
ಬಕನ ಸಂಹಾರ	...	61

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಬಹುನ ಸಂಹಾರವಾದ ಬಳಿಕ ವಿವರ ಭೀಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ ...	62
೨೪ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಪ್ರವಾಸಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ...	64
ದುರ್ಯೋಧನನ ಐಶ್ವರ್ಯವರ್ಣನೆ ...	65
ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	66
ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು ಹೋದರಂದು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕಾಗಿ ದ್ರುಪದನ ಪ್ರಯತ್ನ ...	67
ದ್ರುಪದನ ಚಿಂತೆ ...	68
ಅನೇಕರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರೇಷಣ ...	69
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಯಿಸುವಿಕೆ ...	70
ಅಗ್ರ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಿಗೆ ನಾನಾವಿಧಕಹನ ...	71
ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಂದರಿಯರ ವರ್ಣನೆ ...	73
ಗಂಧರ್ವ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನ ಸಂವಾದ ...	74
ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಗಂಧರ್ವನ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ...	75
ಅರ್ಜುನನ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ರಥವು ಹೋಗಲು ಹೆಂಡತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ...	75
ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುದು
ಗಂಧರ್ವಾರ್ಜುನರ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ
ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಆಗಮನ
ವಸಿಷ್ಠರು ಸರ್ವರಂಗೂ ಆದರಪೂರ್ವಕ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದುದು
ಕಾಮಧೇನುವಿನಿಂದ ಜನಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು
ಸಂಹರಿಸುವಿಕೆ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ತಪಸ್ಸು
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಬಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು
೨೫ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಬಬ್ಬ ರಾಜನು ಬಂದು ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ
ಆಗ ದುಃಖದಿಂದ ವಸಿಷ್ಠರ ದೇಹತ್ಯಾಗಪ್ರಯತ್ನ
ತನ್ನ ಮನಗೆ ಬಂದು ಸೋಸೆಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ಪರಾಕರನೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವಿಕೆ ...	19
ಆ ಪರಾಕರನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ನಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಿಸುವಿಕೆ ...	92
ಮೊಮ್ಮಗನ ಕೋಪವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡುವಿಕೆ ...	93
ತಾಳಜುಂಥನ ಕಥೆ ...	”
ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯ ಸೇರಿರುವುದೆಂದು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವಿಕೆ	94
ಜಮದಗ್ನಿ ಬುಷಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಲಾಭ	97

೦೬ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ ...	102
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ ಜನನ ...	103
ಜಮದಗ್ನಿ ಬುಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಆಗಮನ ...	104
ಜಮದಗ್ನಿಯ ಇಷ್ಟದಂತ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ	105
ಖಳಿಕ ಬುಷಿಯ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ ...	106
ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಂದ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವಿಕೆ ...	”
ಯುದ್ಧ ವರ್ಣನೆ ...	108
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಸಂಹಾರ ...	109
ಪರಶುರಾಮನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಾನಮಾಡುವಿಕೆ ...	110
ಶಶೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	111
ಬುಧವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	113
ಜೀವವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	114
ಭಾರ್ಗವವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	”
ಮಂದವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	115
ರಾಕುಷೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	116
ಕೇತುವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	118
ಇಂದ್ರವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	119
ಅಗ್ನಿವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	121
ಯಮವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	122
ಸುರುತಿವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	123
ವರುಣವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	125

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಶ್ವಾಸವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	126
ಧನದವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	127
ದನುಜವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	129
ಗುಹವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	130
ಕಾಕವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	131
ಕೋಟಿಕಾಸ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ ...	132

೦೭ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅಂಗಾರವರ್ಮನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಿತೋಪದೇಶ ...	135
ಧೌವ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ ...	”
ಪಾಂಡವರು ಧೌವ್ಯರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ ...	137
ಧೌವ್ಯರು ಪಾಂಡವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೌರೋಹಿತೃವನೋಪ್ಪವಿಕೆ ...	138
ಪಾಂಡವರು ಧೌವ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಬರುವಾಗ ಆದ ಸುಶಕುನಗಳು ...	139
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಾಭ ...	140

೦೮ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಚಾಲಪುರವರ್ಣನೆ ...	142
ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಜನಮೇಳನ ...	148
ಆಗ ಪಾಂಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದ್ರುಪದನ ಚಿಂತೆ ...	”

೦೯ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ವಿವಾಹಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಸಮಾಗಮ ...	151
ಬಳಿಕ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ತರಿಸೆಂದು ಮಗನಿಗೆ ದ್ರುಪದನ ಅಪ್ಪಣೆ ...	153
ದ್ರೌಪದಿಯ ವರ್ಣನೆ ...	”
ಪಾಂಚಾಲಿಗೆ ರಾಜರನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ ...	163

೧೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಭದ್ರಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಪ್ರವೇಶ ...	170
ಕರ್ಣನು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಆಗದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವಿಕೆ ...	176
ದಯೋಧನನು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ ...	177
ಬಲರಾಮನ ಪ್ರಯತ್ನ ...	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಬಲರಾಮನಿಗೆ ನೀನು ಸಂಪ್ರದಿಸಿರೆಂದು ಕೃಷ್ಣನ ವಚನ	... 178
ಈ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ಬಲರಾಮನ ಸಂತೋಷ	... 179
ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನ ಚಿಂತೆ	... "
ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಯುವಿಕೆ	... 180

ಇನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಲೋಚನೆ	... 181
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ	... 182
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ	... 183
ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುದ್ದಿವಾದ	... 184
ವಿಪ್ರರ ಆಕ್ಷೇಪವಚನಗಳು	... "
ಆಗ ಕೆಲವರ ಅನುಮತಿ	... 185
ವಿಪ್ರರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಅರ್ಜುನನು ಏಳಲು ಜನಗಳ ಅಪಹಾಸ	... 186
ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ	... 187
ಖರವ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೆಲವರು ಶ್ಲಾಘಿಸುವಿಕೆ	... 188
ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದುದು	... 189
ಆಗ ವಿಪ್ರಸಂಘದ ಸಂತೋಷ	... 190
ದೌಪ್ರದಿಯು ಅರ್ಜುನನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದುದು	... 191
ಜನಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪ್ರೇರಣೆ	... 192
ಪಾಂಚಾಲಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸರ್ವರು ಮುತ್ತಿದುದು	... 193
ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನು ಒಡಿಸುವಿಕೆ	... 194
ಅರ್ಜುನನು ಜನಗಳನ್ನು ಒಡಿಸುವಿಕೆ	... 195
ಆಗ ಪರಾಜಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	... 196

ಇನೆಯ ಸಂಧಿ—

ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	... 198
ಅದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅನುಭವಿಸಿರೆಂದು ಕುಂತಿಯು ಹೇಳಲು ವಿಚಾರ	199
ಬಳಿಕ ನಿರ್ವಿಚಾರವಾಗಿ ಐವರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ	... 201
ಆಗ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲನಿರೂಪಣೆ	... 202

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಆಗ ಧೃಷ್ಟದೃಷ್ಟವನ್ನು ನು ಕಳ್ಳಪನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ	203
ಪಾಂಡವರು ಹೃತ್ರಿಯರೆಂದು ದ್ರುಪದನ ನಿಶ್ಚಯ	205
ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೃತ್ರಿಯಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	206
ಅವರಿಗೆ ಮಂಗಳಸ್ನಾನಾದಿ ಉಪಚಾರ	207
ನಾವು ಪಾಂಡವರೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	208
ದ್ರುಪದಿಗೆ ಪಂಚಪತ್ನೀತ್ವವಿಚಾರ	209
ಆಗ ವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ	211
ದ್ರುಪದಿಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ	212
ಶಲ್ಯಾದಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ	213
ಶಲ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ	214
ಹರನ ಸತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ	217
ಭಾರತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಪವಂ ಮಾಡರೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆ	218
ಶಲ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಭಾರತಿಯು ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	219
ಮುದ್ದಲನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ—ಆತನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವಿಕೆ	220
ಪತ್ನಿಗೆ ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	221
ಆಗ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಿವನು ಬರುವಿಕೆ	222
ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಭಾರಿ ಕೇಳಲು ಐದುಜನ ಗಂಡಂದಿರೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	223
ಆಗ ಭಯಪಡಲು ಅಭಯದಾನ	224
ಪಂಚಪತ್ನಿಗಳು ಎಂದುದಕ್ಕೆ ರೋದಿಸಲು ಇಂದ್ರನು ಬರುವಿಕೆ	225
ಇಂದ್ರನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಜರಿಯುವಿಕೆ	226
ಶಿವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಾಪ	227
ಆಕೆಗೆ ವರವಂ ಕೊಟ್ಟು ಶಿವನು ತನ್ನಾ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	228

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಪಾಂಡವರ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ ...	222
ಶಿವಶಾಪದಿಂದ ಐದುವಜ್ರನಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಿಲದೊಳಿರುವಿಕೆ ...	”
ಇಂದ್ರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲೆಂದು ಶಿವನು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	224
ವ್ಯಾಸರು ಸರ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಲ್ಲದೆ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ ...	225
ಆಗ ದ್ರುಪದನು ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ ...	227
ಬಳಿಕ ಸಾಂಗವಾಗಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ ...	”
ಸರ್ವರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ ...	228
ಆಗ ಯಾದವರು ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಿಕೆ ...	229

ಶಿಖಿನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರ ವಿವಾಹವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌರವರ ಸಂತಾಪ ...	230
ಭೀಮಪಾರ್ಥರಿಂದ ಪರಾಜಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ ...	”
ಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ ...	231
ಕೃಷ್ಣನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಕುಂತಿಯು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ...	”
ಚಾರಿಂದ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಿಂತಿಸುವಿಕೆ ...	233
ಆಗ ಸೈಂಧವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ...	234
ಆಗ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಮಾಧಾನವಂ ಮಾಡೆಂದು ಭೀಷ್ಮರ ವಚನ ...	”
ವಿದುರನು ಪಾಂಚಾಲಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸರ್ವರನ್ನು ಬಡಂಬಡಿಸಿ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ ...	235
ಬಳಿಕ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಇರುವಿಕೆ ...	238

ಶಿಖಿನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಕೌರವರಿಗೆ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅನುಮತಿ ...	239
ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರನಿರ್ಮಾಣ ...	242

ವಿಷಯ

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರವೇಶ
ಬಂದ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	243
ಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ
ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮವರ್ಣನೆ	244
ಆಗ ನಾರದರ ಆಗಮನ	245
ನಾರದರು ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಕಥೆಯಂ ಹೇಳುವಿಕೆ	246
ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಸಂಹಾರಾಲೋಚನೆ
ತಿಲೋತ್ತಮಾಗಮನ	247
ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಮರಣ
ಕಾಲಭೇದದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಳಿ ಪಾಂಡವರು ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಾರದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಶಿಕ್ಷನೆಯು ಸಂಧಿ—

ನಾರದಗಮನ	249
ಚೋರರ ಬಾಧೆಯಿಂದ ವಿಪ್ರರು ಮರೆಹೋಗುವಿಕೆ
ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಸತಿಯೊಡನೆ ಇರುವಿಕೆ	250
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಚಿಂತಿಸಿ ವಿಪ್ರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ	252
ಅರ್ಜುನನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ	253
ಆಗ ಉಲೂಪಿಯ ವಿವಾಹ
ಬಲರಾಮನು ಸಂನ್ಯಾಸವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆ ತರುವಿಕೆ	266
ಆ ಯತಿನೇವೆಗಾಗಿ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವಿಕೆ
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಆಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ಬಲರಾಮನ ಸಮಾಧಾನ	267
ಸುಭದ್ರೆಯು ಅರ್ಜುನನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳುವಿಕೆ	268
ಯತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ	269
ಸುಭದ್ರಾರ್ಜುನರ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾನುರಾಗ	271
ಅರ್ಜುನನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ	272
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಲು ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನ

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅರ್ಜುನನು ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ ...	273
ಬಲರಾಮನು ಚಾರರಿಂದ ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯುದ್ಧಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಿಕೆ
ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನೊದ್ದು ವನು ಅರ್ಜುನನೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	275
ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನಾಗಮನ
ಧರ್ಮಾದಿಗಳ ವಿವಾಹ ...	278
ಶಿಖಿನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಅಭಿಮನ್ಯುವೊಡಲಾದವರ ಜನನ ...	281
ಕೃಷ್ಣನು ಈವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಬರುವಿಕೆ ...	282
ಆಗ ಬಾಲರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ ...	283
ಬಲರಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಬಳಿ ಇರುವಿಕೆ
ಆಗ ಅಗ್ನಿಯು ವಿಪ್ರರೂಪನಾಗಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅನ್ನವಂ ಬೇಡುವಿಕೆ ...	284
ಕೃಷ್ಣನು ಭಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ ...	285
ಅರ್ಜುನನು ನಿಮ್ಮ ದಯೆ ಯಿದ್ದರೆ ಭಯವೇನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ
ಪಾರ್ಥಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ರಥಾದಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡುವಿಕೆ ...	286
ಪಾರ್ಥಕೃಷ್ಣರು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಶ್ರಾಂಡವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ
ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ಪವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ...	287
ಅದಂತೆ ಅರ್ಜುನನ ವಾಗ್ದಾನ
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆ ...	289
ಇಂದ್ರನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಸುವಿಕೆ
ಆಗ ಮಳೆಯು ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸೆಂದು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	290
ಇಂದ್ರನ ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹ ...	291
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಕಂಗೆಡುವಿಕೆ
ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯ ...	293
ವಹ್ನಿಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪಿಹಾರ
ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ವೃಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಡಲ್ಪಡುವಿಕೆ ...	294

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಆಗ ತಕ್ಷಣಕನ ಸಂತತಿಯ ಅಶ್ವಸೇನನು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ ...	296
ಆಗ ಅಶ್ವಸೇನನನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡೆಂದು ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ...	297
ಆಗ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ಸರ್ಪವಾಕ್ಯ ...	298
ಆಗ ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಗ್ನಿ ಸೂಕ್ತಜಪದಿಂದ ಬದುಕಿದುವು ...	”
ಇಂದ್ರನ ಗಮನ, ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಬಂದು ಭೀಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	299
೧ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ —	
ಹಂಚಿದ್ರನ ಕಥೆ ...	301
ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ್ರರಾಯರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಚಿಂತೆ ...	302
ಆಗ ವರುಣನಿಂದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದು ಆಶೀರ್ವವನ್ನು ಅಗ್ನಿಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿನಗಾಗಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ರಾಜನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ...	302
ಪುತ್ರಜನನವಾಗಲು ವರುಣದೇವರು ಪುತ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನಾವಿ ಧೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಕೊಡದೇ ಯಿರುವಿಕೆ ...	303
ಅತಿಥಿಯ ಅಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಮಹೋದರರೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿ ...	305
ಆಗ ವರುಣನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ವಿಪ್ರಪುತ್ರನನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವಿಕೆ ...	”
ಅಜೀಗತರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು ಮಗ ನನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವಿಕೆ ...	306
ಆಗ ಮಧ್ಯಮಪುತ್ರನನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸುವಿಕೆ ...	307
ಆತನನ್ನು ತಂದು ಯೂಪಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ ...	308
ಆಗ ಅಜೀಗತನ ಮಗನು ನನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಿದರೆ ದೋಷವು ಬರುವು ದೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	309
ಆಗ ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳು ನಾವು ತೃಪ್ತರಾದೆವು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿ ಡೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	310
ಆಗ ಸರ್ವರೂ ಈತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ ...	”
ಆಗ ಋಷಿಪುತ್ರನು ಮಧ್ಯಮನಾಗಿ ನಾನು ಬದುಕಲಾರೆನೆನ್ನುಲು ನನಗೆ ಮಗನಾಗಿರೆಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	311

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಈತನನ್ನು ಜೈಷ್ಠಭ್ರಾತ	
ನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವರ ಅನನುಮತಿ ...	312
ಆಗ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಶಾಪ ...	313
—ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ—	
ವೃಷಪರ್ವನ ವೃತ್ತಾಂತ ...	314
ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಮಗಳಿಗೆ ದಂಡಕರಾಯನ ದರ್ಶನ ...	”
ದೇವಯಾನಿಯು ದಂಡಕನನ್ನು ಗಂಡನಾಗೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ ...	”
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ದೇವಯಾನಿಯನ್ನು ದಂಡಕನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿಕೆ ...	316
ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಈವರ್ತಮಾನದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪದಿಂದ ಶಪಿಸುವಿಕೆ ...	”
ಅದೇಶವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಅರಣ್ಯವಾಗುವಿಕೆ ...	”
ದೇವದೈತ್ಯರ ಪರಸ್ಪರ ಯುದ್ಧ ...	”
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರನ್ನು ಶುಕ್ರನು ಬದುಕಿಸುವಿಕೆ ...	316
ಆಗ ಗುರುಸುತನಾದ ಕಚನು ಮೃತಸಂಜೀವಿನೀವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿ	
ಯಲು ಬರುವಿಕೆ ...	317
ಬಳಿಕ ದೇವಯಾನಿಯು ಕಚನನ್ನು ವರಸಲು ನೀನೆನೆಗೆ ಗುರುಪುತ್ರಿಯಾದುದು	
ದಂದ ಒಲೆನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ ...	”
ಕಚನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ...	”
ಶುಕ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ವೃಷಪರ್ವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ...	321
ಕಚನ ಸಂಹಾರ ಮತ್ತು ಉಜ್ಜೀವನ ...	322
ದೇವಯಾನಿಯು ಕಚನನ್ನು ವರಸಲು ಆತನು ಅಂಗೀಕರಿಸದೆ ಇರು	
ವಿಕೆ ...	323
ದೇವಯಾನಿಯ ಶಾಪ ...	”
ದೇವಯಾನಿಯ ಸಂಗಡ ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿಯ ಜಲಕೇಳಿ ...	324
ಆಗ ದೇವಯಾನಿಯು ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿಯ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಡುವಿಕೆ ...	”
ಆಗ ಆಕೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಹೋಗುವಿಕೆ ...	325
ಆಗ ದೇವಯಾನಿಗೆ ಯಯಾತಿಯ ದರ್ಶನ ...	”
ದೇವಯಾನಿಯು ಕೋಪದಿಂದಿರಲು ನಿಷ್ಪ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂದು	
ಶುಕ್ರನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ...	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಶುಕ್ರನು ವೃಷಪರ್ವನ ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ...	326
ಅದಕ್ಕೆ ವೃಷಪರ್ವನ ಅನುಮತಿ ...	327
ಯಯಾತಿಗೆ ಶುಕ್ರನ ಶಾಪದಿಂದ ವೃದ್ಧತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ...	331
ಯಯಾತಿಯ ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಯಾನಿಯು ತಂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ ...	”
ನಿಮ್ಮ ಯೌವ್ವನವನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ತಾಯಿಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ ...	333
ಆಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಶಾಪ ...	”
ಯಯಾತಿಯ ತಾರುಣ್ಯ ...	335
ಪುರುಷಿಗೆ ತಾರುಣ್ಯ ಲಾಭ ...	336
ಯಯಾತಿಯ ಇಂದ್ರಲೋಕಗಮನ ...	337
ಯಯಾತಿಯು ತನ್ನ ತಪಃಫಲವನ್ನು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ ...	”
ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ ...	337
ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ ...	338
ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೋಪ ...	”
ಆಗ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ವರದಾನ ...	339
ನಾನಾಧರ್ಮಸ್ವರೂಪ ಕಥನ ...	341

ಶ್ರೀ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತಂ

ಆದಿ ಪರ್ವ .

ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟ

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ವಾಯುಸುತನರಮನೆಯ ಕೌರವ
ರಾಯಕ್ಕ ತಕವೆ ಕಳೆದು ಹೊಕ್ಕನು
ತಾಯಿಯೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಹಿತ ಮಹಾವನಾಂತರವೆ ||

ಕುರುಪಾಂಡವರ ವೈರಾಭಿವೃದ್ಧಿ .

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಗಜನಗರಿಯಲಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಳ ಕೌರವರಾಳ ಸೇನಿನ ಕಾಲುಮೆಟ್ಟುಗಳ |
ಸೂಲು ಮೆತ್ತರ ಬಿರಿದುಪಾಡಿನ
ಜೋಳ ಕಲಹದ ಕದಡು ಜಾಚಿನ
ಕೋಲು ಚಲದೊಳ 1 ತೋಟ ಮಸಗಿತು ದಿವಸ ದಿವಸದಲಿ 2 || ೧

1 ವಲರೊಳ, ಕ. ಚ.

2 ನಾಡುಬೀಡಿನಲಿ, ಜ.

ಬೀದಿಗಲಹದ ಕದಡು ಬೀಡಿನೊ

ಳ್ಳದೆ ಹಬ್ಬಿತು ಕೂಡೆ ನಗರದಿ ¹

ಕೈದೊಳಸಕೊಂಡೆಸಗಿ ಮಸಗಿತು ನಾಡುನಾಡಿನಲಿ ² |

ಆದುದೆರಡರಸಿಭವುರಿಗೆ ಕಾ

ಳಾದುದಿನ್ನೇನುತ ಪ್ರರಜನ

ವೈದೆ ಮುಖಗಿತು ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರ ಹೋರಬೆಗೆ || ೩

ಬೇಟೆ ಪಾಂಡವರಿರಲಿ ರಾಯನ

ನೂಲುಮಕ್ಕಳು ಪ್ರರವನಾಳಲಿ

ಬೇಟೆ ಕಾರವರಿರಲಿ ಪಾಂಡವರಿರಲಿ ನಗರಿಯಲಿ ³ |

ನೂಲುಪಾಂಡವರನು ಧರಿಯಿಸ

ಲಾರದಿಭವುರಿ ಯೆನುತ ದುಗುಡವೆ

ಹೇಟಿ ಹೊದಕುಳಿಗೊಳುತಲಿದುದು ಹಸ್ತಿನಾನಗರ || ೪

ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳೊಡನೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ರಹಸ್ಯಲೋಚನೆ.

ಬಂದುದಿನ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಿಜ

ಮಂದಿರದೊಳಕಾಂತದಲಿ ಮನ

ನೊಂದು ನುಡಿದನು ಕರ್ಣಶಕುನಿಜಯದ್ರಾಧ್ಯಾರಿಗೆ |

ಇಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ದ್ರುಪದನ

ತಂದು ದಕ್ಷಿಣೆ ಯಿತ್ತು ಗುರುವಿಗೆ

ಸಂದರ್ಶ್ಯ ಸಮರದಲಿ ಪರಿಭವನಾಯ್ತು ನಮಗೆಂದ || ೫

ವನಜವನದಲಿ ತುಲುಚೆ ಕಬ್ಬಿನ

ಬನದಿ ಕಡೆಸಿಗೆ ಚೂತಮಯಕಾ

ನನದೆ ಬಬ್ಬಲಿ ಭೀಮಸೇನನ ಯಿರವು ನಮ್ಮೊಡನೆ |

¹ ಕೈದುಗದನದ, ಬಿ. ಬೀಡುಗಲಹದ, ಚ.

² ರಾಜರಾಜರಲಿ, ಜ.

³ ರಾಳಲಿಭವುರಿಯ, ಚ.

ಇನಿತು ಪಾರ್ಥನೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಯಮಳರ
ಜಿನುಗಿನಲಿ ಜಾಜಿನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪನಾಗಲಿ ಮೇಣು ಮಾಣಲಿ ಖಾತಿ ¹ ಯಿಲ್ಲೆಂದ || ೫

ಹುದು ನಡೆಯದಿವೆರೊಡನೆ ನಮ್ಮೊಳು
ಕದನವೇ ಕೈಗಟ್ಟುವುದು ಕಾ
ದಿದರೆ ಹೆಬ್ಬ ಲವಹುದು ² ದುರ್ಬಲ ದೈವಗತಿ ಬೇಜಿ |
ನದಿಗಳರಳೆಯ ಹಾಸು ನವವಿಷ
ವುದರದೀಪನಚೂರ್ಣವಾದಂ
ದದಲಿ ದಾಯಾದ್ಯರ ³ ಲಿ ಸದರವ ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ || ೬

ಎನೆ ಕಳಿಂಗಾದಿಗಳು ತಂತ
ಮೈನುಮತವ ಹೇಡಿದರು ಕೌರವ
ಜನಪನಿರವಿಗೆ ಕೇಡ ನಿಶ ಯಿಸಿದರು ಮನದೊಳಗೆ |
ಜನಪನಲ್ಲಿಗೆ ನಡುವಿರುಳ್ಳು ಬಂ
ವನುನಯದಿ ಮಾತಾಡುತೆಂದರು
ಜನಪ ಕೇಳೈ ಭೀಮನರ್ಜುನರುಗಳ ಸಾಹಸವೆ || ೭

ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕರ್ಣನ ಸಮಾಧಾನ.

ದುಗುಡವೇತಕೆ ಜೀಯ ಡೊಂಬಿಯ
ಜಗಳವನು ತೆಗೆದರಿನ್ನಪರ ಸುಂ
ಟೆಗೆಯನಾಯುವಿನೆರ ತನುವನು ಯುದ್ಧ ರಂಗದಲಿ |
ದಿಗುಬಲಿಯ ಕೊಡಿಸುವೆನು ಸಾಕಿಂ
ನೊಗುಮಿಗಿಯ ಚಿಂತಾಂಗನೆಯನೋ
ಒಗಸಿದಿರು ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾರ್ಕಣ || ೮

ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆಚಂಡಾಡಿ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಗಡಣವನು ಯಮರಾಜಧಾನಿಗೆ

ನಡಿಸುವೆನು ನೀ ನೋಡುತ್ತಿರು ಸಾಕೆಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ |

ಕೊಡು ನನಗೆ ನೇಮವನು ಭೀತಿಯ ¹

ಬಿಡು ಮನಸಿನಲಿ ಕಂಡುಕುಂದನು

ಹಿಡಿಯದಿರು ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಕರ್ಣ ||

೯

ವಿದುರಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ್ನಯ

ಸದನದೊಳಗುಂಡುಟ್ಟು ಪರರ

ಭೃದಯವನೆ ಹರಸುವರು ದೂಳುವರೆಮ್ಮನವರುಗಳ |

ಹದನ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಸಾಕಿ

ನ್ನದಣ ಮೊತೇಕರಸ ನಮ್ಮಯ

ಕದನವನು ಚಿತ್ತೈಸು ಸಾಕೆನ್ನೆಂದನಾಕರ್ಣ ||

೧೦

ಹಬ್ಬುಗೈಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ

ಮಬ್ಬುಗಳ ನೀಡಾಡಿ ಜಗದೊಳ ²

ಗೊಬ್ಬನೇ ರವಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ವೋಲು ಪಾಂಡವರ |

ಕೊಬ್ಬುಗಳ ನಿಲಿಸುವೆನು ಧರೆಯೊಳ

ಗೊಬ್ಬನೇ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮ

ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲೆಂದೆನಿಸಿ ತೋಳುವೆನೆಂದನಾಕರ್ಣ ||

೧೧

ಕರ್ಣನಾಡಿದುಡನೊಪ್ಪಿ ಕುನಿಯು ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಸಹಜವೀನುಡಿ ಕರ್ಣನಾಡಿದು

ದಹುದು ಪಾಂಡವರೆಂಬವರು ಕಡು

ಸಹಸಿಗರು ಗೆಲಲರಿದು ಕುಹಕೋಪಾಯಮಾರ್ಗದಲಿ |

ಅಹಿತರನು ಗೆಲಲಹುದು ಪರಿಕರ

ಸಹಿತವರುಗಳ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ

ಬಹೊಡೆ ನಮ್ಮಭಿಮತವ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಕರ್ಣ ||

೧೨

¹ ಖತಿಯನು, ಖ.

² ನಭದೊಳ, ಚ.

ಏನುಮುಖ ವೀರೈದುಭುಜ ಹದಿ
 ನೈದು ಕಣಿ ನ ವಿಗಡರುದ್ರನು
 ಮೇದಿನಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಶಿರಭುಜಯೆರಡನಳವಡಿಸಿ |
 ಆದಿಪುರುಷನು ಭೀಮವೇಷದಿ
 ನೈದೆ ಜನಿಸಿದನಾತನಿದಿರೊಳು
 ಕೈದುಕಾರನದಾವನೈ ಹೇಚೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೧೩

ಅರಸ ಕೇಳು ಲುವಿದೈಯಲಿ ಮೂ
 ವರು ಕಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷರು
 ಧರೆಯೊಳೊಬ್ಬ ರಿಗೊಂದು ಗುಣ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮೂಱುಗುಣ |
 ಭರಿತವಾಗಿಹುದಧಿಕವಾತನ
 ಸರಿಸದಲಿ ಮೂಱುಂತು ಜೀವಿಸೆ
 ಮರಳಬಲ್ಲವನಾವನೈ ಹೇಚೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೧೪

ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಣಯುಗನಿ
 ಸ್ನೇಮಭೀಷ್ಮಾ ಚಾರಿಯನ ಶಿರ
 ವಾಮಹಾರಥದ್ರೋಣನೆದೆ ನಡುಗುವುದು ಕದನದಲಿ |
 ಸಾಮನಸ್ಯನು ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪನ
 ನಾಮನರ್ಜುನದೇವನಿದಿರಲಿ
 ಭೂಮಿಯೊಳು ಬಿಲುಗಾಱಿ ¹ ದಾವವನೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೧೫

ಶತ್ರುಗಳ ಸಂದರಿಸಿ ರಾಜ್ಯವೆ
 ನೊತ್ತೆಯಾಳುವೆನೆಂಬ ಸಾಹಸ
 ಸತ್ಯಗುಣ ನಿಮಿಗಿಲ್ಲ ಪಾಂಡವರತುಳಭುಜಬಲರು |
 ಕೃತ್ರಿಮದ ಮುಖದಿಂದ ರಿಪುಗಳ
 ಕಿತ್ತು ಹಾಯ್ಕಿ ನೆಲನನೇಕ
 ಚ್ಚತ್ತದಲಿ ಸಲಹುವುದು ಮತವೆಂದೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೧೬

ಸೋದರರುಗಳು ನೀವು ನಿಮ್ಮೊಳು
 ಭೇದಮಂತ್ರವ ಮಾಡುವುದು ಮರಿ
 ಯಾದೆಯೇ ನಾವ್ ನಿಮ್ಮಡಿಯಲರಮನೆಯ ಸೇವಕರು |
 ವಾದಿಸುವೆತ್ತಂಡ ಸರಿ ನಮ
 ಗಾದರೆಯು ಕಂಡುದ ನುಡಿಯಬೇ
 ಕಾದರಿಸು ಮೇಣ್ಣಾಣು ನಿಜ ಯವೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೧೬
 ಪಕ್ಷವೆರಡೀ ಲೋಕದಲಿ ಪಿತ್ರು
 ಪಕ್ಷ ಮೇಣ್ಣಾಪಾತ್ಯಪಕ್ಷ ವಿ
 ಪಕ್ಷ ತಂದೆಯ ದೆಸೆ ಸಪಕ್ಷವು ತಾಯಿ ದೆಸೆಯವರು |
 ತಕ್ಷಕನ ತೆಜನಂತೆ ನಿಮ್ಮನು
 ಭಕ್ಷಿಸುವರಾವಂದದಲಿ ನೀ
 ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದೈ ಪಾಂಡುಪುತ್ರನಂದನಾಶಕುನಿ || ೧೭
 ಮೊಳಯಲೇ ಮುಲುಟಿಸಲು ಬೇಡುದು
 ಬೆಳದ ¹ ಬಚ್ಚಿದು ನಿನ್ನ ಪವಣೇ
 ಯಿಳಯೊಳರ್ಥವನಿತ್ತು ಹಗೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಿದ ಬಚ್ಚಿಕೆ |
 ಗೆಲುವನಾವನು ದೇವದಾನವ
 ರೊಳಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕೈಮನ
 ದಟವೆ ² ನಜಿಯಾ ಕಂಡು ಕಾಣದೆ ಮರುಳಹರೆ ಯೆಂದ ³ || ೧೮
 ಧಾರುಣಿಯೊಳು ಪಿಪೀಲಿಕೆಯು ವಿ
 ಸ್ತಾರದಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆಯ ಕಾ
 ಳೋರಗನು ಹೊಗುವಂತೆ ರಿಪುಕುಂತೀಕುಮಾರಕರು |
 ವೈರದಲಿ ಸಪ್ತಾಂಗವನು ಕೈ
 ಸೂಚಿಗೊಂಬರು ತಪ್ಪದಿದಕೆ ಪಿ
 ಚಾರವನು ಮಾಡುವುದು ಕಾಲದೊಳೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೧೯

¹ ಬಲಿದ, ಬ ಚ.

² ಕುಂತೀಸ ತರ ಕೈವೈಯಳವ, ಬ.

³ ಭಾರ-ಮೈಮೇಲೆಂದನಾಶಕುನಿ, ಚ.

ಹಿಂದೆ ನೀನವರುಗಳ ನಾನಾ
 ಚಂದದಲಿ ನೋಯಿಸಿದೆ ಮನದಲಿ
 ಕಂದುಹಿಂಗದು ಕಷ್ಟವೃತ್ತಿಯನಾಚರಿಸುತಿಹರು |
 ಇಂದಿನಲಿ ನೀ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ನಂದಗೆಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟೆ ಯಾದೊಡೆ
 ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿತು ರಾಜಕಾರಿಯ ಪೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೬೦

ಇಱುಬಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ ಹುಲಿಯನು
 ಮುಖಿಯಲೊಲ್ಲದೆ ¹ ತಳಪಟಕೆ ಬಿ
 ಟ್ಟುಖಿಯ ಬಹುದೇ ಕೊಂದು ಕೂಗದೆ ಬಿಡುವುದೇ ಬಚ್ಚಕ |
 ಕಱುಬರಹ ಪಾಂಡವರಿಗೀಗಲೆ
 ಹರುವ ನೆನೆ ಹೊಣಬಿದ್ದ ರಾದರೆ
 ತಱಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಬಿಡುವರೇ ಹೇಚೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೬೧

ಹರಿಹಯನು ವೃತ್ತಾಸುರನ ಸಂ
 ಪರಿಸಲಖಿಯದೆ ಗರುವದಿಂದಿರು
 ತಿರಲವನು ದಿನದಿನದೊಳಂಗುಲಮಾತ್ರವನು ಬಳದು |
 ಧರೆಯ ತುಂಬಲು ತನ್ನ ಸತ್ವದ
 ನೆಹವಣಿಗೆಗೈದಿಸದೆ ನಾನಾ
 ತೆಹದೊಳಾಯಸಗೊಳ್ಳನೇ ಹೇಚೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೬೨

ಅಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಬಳವಿಗೆ
 ಯಡವಿಯೊಳಗಿನ್ನೆವರ ಬಾಚಿಕೆ
 ಯಡವಿಯೇ ನೆಲೆಮನೆಯದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ |
 ಪೊಡವಿಯೊಡೆತನ ಸಲ್ಲದವರನು
 ಸುಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇಣಿ ರಾಜ್ಯವೆ
 ಕೊಡುವುದಾವಂದದಲಿ ಮತವೆಲ್ಲೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೬೩

ತಿಮಿರವಡಗಿದ ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಾ
 ಕ್ರಮಣವಡಗಿದ ದಂತಿ ಕರ್ಮ
 ಭ್ರಮಿಗಳಡಗಿದ ಯೋಗಿ ರುಜೆಯಡಗಿದ ನರೋತ್ತಮರು |
 ಹಿಮವಡಗಿದ ಸರೋಜದಂತಿಹು
 ದಮಳಮತಿ ಕೇಳ್ ಹಗೆಗಳಡಗಿದೊ
 ಡಮರಪದವೆನಿಸುವುದಲ್ಲೆ ಕೇಳಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೪

ಬಿಡದೆ ಸುಖದುಃಖದೊಳಗೊಂದನು
 ಹಿಡಿದು ಸದ್ವ್ಯವಹಾರಮುಖದಲಿ
 ನಡೆಯಲೊಂದಣ ನಪ್ಪವೊಂದಣ ತುಷ್ಟಿ ತನಗಹುದು |
 ಹಿಡಿದುದಿಹಪರವೆರಡಣಿಗಳ
 ವಡಿಕೆ ತನಗಹುದಾದೊಂದನು
 ಬಿಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇಣಿ ಮತವಲ್ಲೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೫

ಭಾವ ಮೈದುನನಣ ತಮ್ಮನು
 ಮಾವನಳಯನು ಪೌತ್ರಮಿತ್ರರು
 ಸೇವಕರು ಸಜ್ಜನರು ಸತ್ಪುರುಷರುಗಳಾವರೆಂದು |
 ಭಾವಿಸದಿರಾರುವನು ನಿನ್ನಯ
 ಜೀವವುಳ್ಳನ್ನ ಬರ ನಿನ್ನಯ
 ದೈವವೇ ಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿಹುದೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೬

ಶತ್ರುಶೇಷವದ್ವವೆಂದುಲು
 ಹುತ್ತ ಬರಲಾಗದು ಕಣಾ ಭೂ
 ಫೋತ್ತಮರುಗಳು ಪೈರಿದಾಯರ ವಂಶಬೀಜವನು |
 ಬಿತ್ತುವರೆ ನೇತ್ರಾವಳಯ ಮಿ ¹
 ಟಿತ್ತಿ ಕಾರಾಗಾರದೊಳಗೆ ಕ
 ಳತ್ರಸಹಿತನಶನದಲಿಹವ್ರತರ ಮಾಡೆಂದ || ೨೭

¹ ಕಿತ್ತುಬಿಸುಡುವುದಕ್ಕಿಗಳ ಮಿ, ಖ.

ವಿಪವನಣುವೆಂದಳುಕದುಪಭೋ
 ಗಿಸಲು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವುದೇ ಕರ
 ಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಣ್ಣಿದಿಕ್ಕದೇ ತರುವ |
 ಶಿಶುವಿನು ಸಾಮಾನ್ಯವುರುಷನು
 ಹುಸಿ ಕಣಾ ಯೆನುತೇತಿಸಲು ರ
 ಕ್ಕಸನಹನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತನಗವನೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೯

ಕಾಳವನು ಗೂಗೆಗಳು ನಿರ್ಜರ
 ರೂಪಿಗವನು ದೈತ್ಯನಿಕರ ತ
 ಮಾಳ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳನಾಬಲುದ್ರಿಯನು ಚೋರ |
 ಕಾಳಭುಜಗನು ಗರುಡನಚವನು
 ತಾಳದಂದದಿ ಪಾಂಡವರು ನಿ
 ನ್ನೇತಿಯ ಸೈರಿಸರು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೩೦

ಹಿಡಿದ ಘನಿಯನು ಸುಡುವ ಸಿಡಿಲನು
 ಹೊಡೆವ ಮಾರಿಯನಲೆವ ರುಜೆಯನು
 ಮಡಿವ ದಿನವನು ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ |
 ಜಡಿದ ಹಗೆಯನು ಕಾಲಕರ್ಮದ
 ಗಡಣಿಯನು ಸುಖದುಃಖದುದಯದ
 ಕಡೆಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವನಾವನೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೩೧

ದೇವದಾನವರಂತೆ ಹದ್ದಿನ
 ಹಾವಿನವೊಲತಿಯೈರ ಬಂಧದ
 ತಾವು ತವಣಿಯ ನೀರು ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಭೇದಿಸುತ |
 ಕಾವೆವರ ಕಾವುತ್ತು ಕಂಟಕ
 ಜೀವಿಗಳನಪಹರಿಸುವಂತ
 ಭಾವತುಡಿಯಲಿಳಿಯನಾಳುವುದೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೩೨

ಇನಿತು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ಕೌರವ
 ಜನಪ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಗೆ ನಾನೊಂ
 ದನುವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವೆನು ಪಾಂಡವರ ನೆಳಲಿರಲು |
 ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವೆನಾಳೆ ಪಲಸಂ
 ಜನಿಸಲಖಿಯದು ಕಾಲದಲಿ ನೀ
 ನೆನೆವುದಿದಕೊಂದನುವನೆಂದು ¹ ಕಳಂಗ ಕೈಮುಗಿದ || ೩೩

ಮೈತ್ಯುವಿನ ತಾಳಿಗೆಯೊಳಗದ
 ಶತ್ರುಗಳ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲಿ ದು
 ವೈತ್ತರೋಲಗದೊಳಗೆ ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯೊಳಹಿಪತಿಯ |
 ಹುತ್ತಿನೊಳಗಿಹವೋಲು ಸಲೆ ಬಾ
 ಳುತ್ತಲಂತಃಪುರದೊಳರಸು ²
 ದತ್ಯ ³ ಘನವೆಚ ರಿಕೆ ಯಿರಬೇಕೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೩೪

ಹಗೆಯ ಹೆಂಗಳ ⁴ ನರಮನೆಗಳೊಳು
 ಹೊಗಿಸಲಾಗದು ತನಗವರು ಹೇ
 ಚಿಗೆಯ ಹಾವಿನ ವೋಲು ಸುಖತರವಲ್ಲ ರಿಪುನ್ಮಹರ |
 ಹಗೆಯ ಮಕ್ಕಳ ದೆಸೆಯ ನೀನೋ
 ಲಗಿಸುವರೆ ಬಾಹತ್ತರ ನಿಯೋ
 ಗಿಗಳ ನಂಬುವುದುಚಿತವೇ ಹೇಡೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೩೫

ದೈವ ಹೊಡೆದಂದದಲಿ ಬಿಟತು ಸ
 ಭಾವಳಯದಲಿ ಗರ್ವವಿಭ್ರಮ
 ಭಾವಭಾಷಿತರಾಗಿ ವೈಹಾಯಸವನೀಕ್ಷಿಸುತ |
 ಹಾಸನಂದದಲಿರದೆ ಹಾಸ್ಯರ

¹ ನೆನೆಯುಪಾಯವನೊಂದನೊಂದು, ಖ.

² ರಸಿಕ, ಖ.

³ ಲತ್ಯ, ಖ.

⁴ ಹೆಂಡಿರ, ಖ.

ಸಾವಲಂಬನ ವೊಪ್ಪುದಲ್ಲದ
ದಾವಪರಿಯಿಂದವರ ಜನ್ಮನಿರರ್ಥಕರವೆಂದ || ೨೬

ಹೀನಮುಖ ಬಹುಮುಖ ಪರಾಬ್ಧುಖ
ದೀನಮುಖ ವಾಚಾಲಮುಖ ವ
ಜ್ಞಾನಮುಖವಂತರ್ಮುಖರು ಕಲಹದಲಿ ಕಾಯದಲಿ |
ಆನರೇಂದ್ರನ ವರ್ತನಕೆ ದು
ಸ್ಥಾನವಾಗದೆ ಬಿಡದು ಸಂಶಯ
ವೇನಿದಕೆ ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೭

ಶಯನದಲಿ ವಹ್ನಿಯಲಿ ವೈಕಾ
ಳಯಲಿ ಬೇಂಟೆಯಲೂಟದಲಿ ಕೇ
ಳಯಲಿ ಸುರತಕ್ಕಿಡೆ ¹ ಯಲಿ ನಾನಾವಿನೋದದಲಿ ² |
ಜಯದ ಜೋಗಿಯಲೂರುಗಳ ³ ಮರ
ವೆಯಲಿ ಕುಹಕಸ್ತ್ರಿಯರುಗಳಲಿ
ಲಯವನ್ನೆದಿಸಬಹುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೮

ರುಜೆಯನಲುಗುವ ರದನವ ದ್ರುಗು
ರಜವನನುಚಿತಜಾತಧೂಮ
ಧ್ವಜವನಾರುಣವಿದ್ಯೆಯನು ಗೃಹವಾಸಕುಂಡಲಿಯ |
ವೈಜನವನು ಕಂಪಿತವ ವೈರಿ
ವ್ರಜವನುಬಹುವನಗ್ಗ ನಂಬಿದು
ಸುಜನರಭಿಮತ ನಿನ್ನ ಮತವೇನೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೨೯

ಮಣಿದು ಕೂಪದ ಜೀವನವ ಕಡೆ
ಗಣಿಸದೇ ಘಟಯಂತ್ರವೈಗರಿವು
ಹಣಗಿದರೆ ಹರಿಣಂಗೆ ಗೆಲವೇ ಕಾರ್ಯಗತಿಯಬುದು |

1 ಸಲಿಕ್ಕಿಡೆ, ಬ.

2 ವಿವಿಧಾಯುಧಗಳಲಿ, ಬ.

3 ಲೋಲಗದ, ಬ. ಚ.

ಮಣಿವುದಳುಕುವುದಾವೆಪರಿಯಿಂ

ದೇಣಿಸಿ ಮನದಲಿ ವೈರಿರಾಯರ

ಹಣಿದವಾಡುವುಪಾಯವಿದು ಕೇಳೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೪೦

ಅಹಿಯ ಬಾಧೆಯ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ

ಮಿಹಿರಬಿಂಬದ ಮೋಲು ಮೂಯಾ

ವಿಹರಣದ ವಿರಧಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಜೀವರುಗಳಂತೆ |

ಅಹಿತರುಪಟಲದೊಳು ಸಿಲುಕದೇ

ಕುಹಕರವದಿರ ಹರಿವೆ ನೆನೆ ಲೇ

ಸಹುದು ಕಾಲಕ್ಷೇಪವಿದಕೇನೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೪೧

ನಂಬುವರ ನೆಣಿ ನಂಬು ನಂಬದ

ಷಂಬಕರ ನಂಬದಿರು ಸಂಗರ

ವೆಂಬ ಮೂತಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಬೆಂಬಿರಿಯ್ಯ ಬಾಹಿರರ |

ನಂಬಿರದೆ ಅರಿರಾಯಹನನವಿ

ಳಂಬನವೆ ಮೂಡದಿರು ರೋಷಾ

ಡಂಬರವೆ ರಚಿಸದಿರು ಬಹಿರಂಗದಲಿ ನೀನೆಂದ ||

೪೨

ಬೊಳನಹ ದಾತಾರನನು ದು

ರ್ಮೋಳನಹ ಮಿತ್ರನನು ತನಗನು

ಕೂಲೆಯಲ್ಲದ ಸತಿಯನಂತರ್ದಾಹಿಯಹ ನರನ |

ವ್ಯಾಳಯುತವಹ ನಿಳಯವಿನಿತುವೆ

ಕಾಲದಲಿ ವರ್ಜಿಸುವುದಲ್ಲದೊ

ಡೂತೆಗವು ಹಿರಿದಹುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೪೩

ಎಲ್ಲರಿಂ ಬಹುಧನವೆ ಕೊಳು ನಿ

ನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಯ ಬಹಿದೆ ಸೋಲದಿ

ರಿಲ್ಲವೆನ್ನದೆ ನಡೆದು ಕಾಲಕ್ಷೇಪವನು ಮಾಡು |

ಬಳ್ಳದನು ನಮಗೆಂಬ ನಯನುಡಿ
ಯೆಲ್ಲರಲಿ ಬಿಚ್ಚಂತೆ ರಿಪುಗಳ
ಗೆಲ್ಲಗೆಡುಹುವ ಮಂತ್ರವಿದು ಕೇಳೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೪೪

ಧನವನಿತ್ತಾದೊಡೆಯು ಸಹಭೋ
ಜನವನುಂಡಾದೊಡೆಯು ಮೇಣೀ ನಿಜ
ತನುಜೆಯರನಿತ್ತಾದೊಡೆಯು ಬಟಿ ಸಂದು ಬೇಸರದೆ |
ತನುವೆ ಬಿಟ್ಟಿಸಿದಾ ದೊಡೆಯು ನೂ
ತನಗುಣವೆ ನುಡಿದಾದೊಡೆಯು ರಿಪು
ಜನಪತಿಯ ವಶ ಮೂಝುದುಚಿತವಿದೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೪೫

ಕೋಶಪಾನಾದಿಗಳ ಮೂಡಿ ಮೆ
ಹೀಸುರರ ಮೇಲಾಯುಧಂಗಳ
ಸೂಸಿಡೈವನೆ ಮುಟ್ಟಿ ದಿವ್ಯಾಜ್ಞೆಗಣಲೊಡಬಡಿಸಿ |
ಹೇಸದರಿಭೂಪಾಲರನು ನಿ
ಶೈಷವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ
ಪೈಸರಿಸುವುದು ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೪೬

ನರಕವಿಲ್ಲದ ನರರು ನಾರಿಯ
ರರುಬೆಯಿಲ್ಲದ ಯತಿಗಳಸುರರ
ವಿಸರವಿಲ್ಲದ ಸುರರು ಮೂಯಾಪಾಶವನು ಹರಿದ |
ಪರಮತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಂತಿಹ
ಧರಯೊಳಗೆ ಹಾಗರಸುಗಳು ಹಗೆ
ಹರಿದು ಹೋಗಲಸಾಧ್ಯವೆಹುದೇನುಂಟು ಹೇಚೆಂದ || ೪೭

ಮೆಸಗೆ ಮೂಡಿದ ಹೊಲನು ದುಷ್ಟ
ಪ್ರಸರದೇಚಿಗೆ ಪಾಪಿಯೊಲಗ
ಹುಸಿಯ ಬಾಣುವೆ ಹುದುವಿನಾರಂಭದ ಘಲೋವಯವು |

ನಸಿದು ಹೋಗದೆ ಲೋಕದೊಳಗವು
ಹೆಸರುವಡೆವೆ ಹಗೆಯ ಹೆಚ್ಚುಗೆ
ಹಸನ ಕೊಡುವುದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೪೮

ಜಾತಿಬಾವನ್ನ ದಲಿ ಸರ್ಪದ
ಭೀತಿ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ದುರ್ಜನ
ಭೀತಿ ದೇವಾದ್ಯರಿಗೆ ದನುಜಾರಿಗಳ ಬಲುಭೀತಿ |
ಜಾತಮಾತ್ರಕೆ ಮರಣಜನನದ
ಭೀತಿ ಬೆಂಬಿಡದಂತೆ ಗೋತ್ರಜ
ಭೀತಿ ಭೂಪಾಲರಿಗೆ ಹಿರಿದಹುದೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೪೯

ಕರಣಿಕರು ಕರಣಿಕರೊಡನೆ ಸಹ
ಚರರು ಸಹಚರರೊಡನೆ ಸಾವಂ
ತರಲಿ ಸಾವಂತರುಗಳಾ ಮಂತ್ರಿಯಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು |
ತರುಣಿಯರು ತರುಣಿಯರೊಡನೆ
ಪರಿಕರರು ಪರಿಕರರೊಡನೆ ಯಿರಲೊರ
ಸೊರಸು ಮಿಗೆ ಮೆಸೆವುದು ಕಣಾ ಭೂಭುಜನೆ ಕೇಳೆಂದ || ೫೦

ವ್ಯಾಕುಲಿತ ವಿಪ್ರರ ವಿಪತಿಯ ದಿ
ವಾಕರನ ಲೋಕಾಯತರ ರ
ತ್ನಾ ಕರನ ಲಾವಕರ ಹಿಸುಣರ ದಾಯಭಾಗಿಗಳ |
ಶೋಕಿಗಳ ಮಾಯಾವಿಗಳ ದ
ವೀಕರನ ವಿನಿಯೋಗಿಗಳ ಸ
ಪೈಕಮತ್ಸರದೊಳಗೆ ಬದುಕುವನಾವೆ ಕೇಳೆಂದ || ೫೧

ಮಂಜು ಮಹಿಯನು ಮುಸುಕುವಂತೆ ಧ
ನಂಜಯನು ಕಾನನವೆ ಸುಡುವಂ
ತಂಚಿಕೆಗಳುಮ್ನಾಹವನು ಹೋ ಯೊರಸುವೆಂದದಲಿ |

ರಂಜಕರು ಪಾಂಡವರು ನಿನ್ನನು

ಭಂಜಿಸುವರಾವೆಂದಲಿ ನವ

ಕುಂಜರನ ಕಾಲಾಟ ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದೆ ಯೆಂದ || ೫೦

ದನಿಗೆ ನಡೆದೊಳಪೊಕ್ಕು ಮರಗೂ

ಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಹುಲಿಯ ವೋಲ್ಕಾ

ನನದಿ ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಗಾಸಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲ್ದು |

ಹನನವಟಿಯದ ಮೃಗದ ವೋಲಿರು

ಬಿನಲಿ ಕೆಡಹಿದ ಕರಿಯ ವೋಲ್ ರಿಪು

ಜನಪರಭೃದಯದ ವಿನಾಶವನೆಸಗಬೇಕೆಂದ || ೫೧

ಶಕುನಿಯು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡೆಂದು

ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಎಂದು ದುರ್ಬೋಧಿಗಳ ನಾನಾ

ಚಂದದಲಿ ಬೋಧಿಸಿ ಸುನೀತಿಯ

ನಂದಗೆಡಿಸಿ ತದೀಯವಂಶಚ್ಛೇದದದೀಕ್ಷೆಯ 1 |

ಬಂದು ಗೂಡಿ ಸುಯೋಧನಗೆ ತಾ

ನೊಂದನಣಿಸಿ ಕಳಿಂಗ ಲೋಕವ

ಕೊಂದನೈ ಜನಮೋಜಯಕ್ಷಿತಿಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೫೨

ಇನ್ನು ಸಂಶಯಮಂತ್ರವೇನೆನ

ಸನ್ನೆಯಲಿ ಕುರುಭೂಪನೆಂದನು

ಯನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಕೊಳ್ಳದು ಪಿತನು ನೇಮಿಸದೆ !

ಬಿನ್ನಣವನಿದ ನುಡಿದು ಫಲವೇ

ನಿನ್ನೆನುತ ಕುಲಮೂಲಭೇದನು

ತನ್ನೊಳಗೆ ಧೃತಿಗುಂದುತಿರ್ದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೫೩

ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು
ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ

ಬಟಕ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ತಮ್ಮಯ
ಯೊಳಗೆ ಯಾಳೋಚಿಸಿದರಾಗಲು
ವೃಜುಹಿ ತೋರುವುಕುರುನ್ಮಪನನಾಹಿತನ ವಂಚಿಸಿಯು |
ನೆಲೆಯನಾತಂಗಖುಹ ಬೇಕೆಂ
ದೊಳಗೆ ಯಾಳೋಚಿಸಲು ಕೌರವ
ಬಟಕ ನುಡಿದನು ನಿಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಹೊಣೆಗಿಂದ || ೫೬

ಎನಲು ನೀನಿವ್ವಯ್ಯನಾಜ್ಞೆಯೊ
ಳನಿತುವನು ನೀ ಮಿಹಿದಿದೊಡೆ
ಜನಪ ಕೆಡುವುದು ಕಾರ್ಯವೆಂಮಯ ಮಾತ ಕೆಡಿಸಿದೊಡೆ |
ವಿನಯದಿಂದವೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ
ಯನುಮತವೆ ನಾಮಾಜ್ಞೆಯೊ
ಜನಕನನು ನಾ ಬಲ್ಲಪರಿಯಲಿ ತಿಳುಹಿ ನೋಡುವೆನು || ೫೭

ಎನಲು ಹರುಷದಿ ಶಕುನಿ ತನ್ನಯ ¹
ಯನುಮತವೆ ಹೇಳಿದನು ² ಕೌರವ
ಜನಪಸಿರವಿಗೆ ಕೇಡ ಸಿಕ್ಕಿದನು ದೃಢವಾಗಿ |
ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ ನಡುವಿರುಳು ಬಂ
ದನುನಯದೊಳಮಾತ ತೆಗೆದೆಂ
ದನು ವೈಕೋದರನೊಡೆಗವನರ್ಜುನನ ಸಾಹಸವೆ || ೫೮

ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ದೂರು.

ಅರಿಗಳುದುಭವವಿನ್ನು ಗಂಟಲ
ನರೆವುದೆಮ್ಮನು ನೂಲುಮಕ್ಕಳ
ನರಸ ಬಜಿದೇ ಹಡೆದು ಕೆಡಿಸಿದೆ ತಾಯ ಯೌವನವ |

¹ ಎನಲು ಕರ್ಣನು ಶಕುನಿ ತನ್ನಾ, ಖ.

² ಹೇಳಿದರು, ಖ.

ಇರಲು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಗಜಪುರ
 ದರಸ ನಮ್ಮಿನಿಬರನು ದೇಶಾಂ
 ತರಕೆ ನೇಮಿಸು ಜೀಯ ನೂಕದು ಭೀಮನೊಡನೆಮಗೆ || ೫೯

ಮಗನ ಮಾತಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅಸಮ್ಮತಿ.

ಅಕಟ ಮಗನೇ ಧರ್ಮಸುತ ಬಾ
 ಧಕನೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಮತಿಕಂ
 ಟಕದೊಳೆಗರು ಮಿಾಣಿ ನಡೆಯರು ಧರ್ಮನಂದನನ |
 ಸಕಲರಾಜ್ಯಕೆ ಪಾಂಡುಪ್ರತಿಪಾ
 ಲಕನು ನಮ್ಮೆಲಿ ತಪ್ಪಿದನೆ ಬಿಡು
 ವಿಕಳಮತಿಗಳೆ ಮೊತನೊದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೬೦

ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವಿಕೆ.

ಬೊಪ್ಪ ಬಿನ್ನಹವೆವರ ಜನಕನು
 ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯನು ನಿಮಗೆ ನೀನು
 ನೊಪ್ಪಿಸುವುದಾಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವೈಭವವ |
 ಅಪ್ಪುದಿಳೆ ಧರ್ಮಜಗೆ ತರುವಾ
 ಯಪ್ಪುದಾವಿಧಿ ¹ ಯಲ್ಲಿ ಸಂತತಿ
 ಯಪ್ಪದವರಿಗೆ ಸಲಲಿ ನೆಲನಿದು ಹೊಲ್ಲೆ ಯೇನೆಂದ || ೬೧

ಜನಕ ಸುಖದಲಿ ನಿಮ್ಮತಮ್ಮನ
 ತನುಜರಲಿ ನೀವು ರಾಜ್ಯಮಾಡುವು
 ದನುಗುಣವಲೇ ಬೀಡುಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ನೂರ್ವರನು |
 ಜನಪರುಂಟೋಲೈಸಿ ಕೊಂಬವ
 ರೆನೆಗಿದೇ ಖಂಡೆಯದ ಸಿರಿ ಕರೆ
 ಜನನಿಯನು ಬೀಡೊಂಟೆವಿನ್ನೇನೆನುತ ನಿಂದಿದರ್ || ೬೨

¹ ಯಪ್ಪದದು ವಿಧಿ, ಬಿ ಜ.

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಮಗನ ಮಾತನ್ನು ಲಾಲಿಸುವಿಕೆ.

ಎಲೆ ಮಗನೆ ಯೆನ್ನಾಣೆ ಬಾ ಕುರು
ಕುಲತೀಲಕ ನೀ ಹೋಗಲೆನ್ನೊಡ
ಉಚಿವುದೇ ಮುಜಿಯಾನೆ ಬಾರೈ ಕಂದ ಬಾರೆನುತ |
ಸೆಡೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಕಂಬನಿ
ದುಳುಕಿದನು ಹೇಚಿನ್ನು ಮೇಲಣ
ಬಟಕೆಯನು ರಿಪುರಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಯೇನೆಂದ || ೬೩

ಆಗ ಉಪಾಯವನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಆವ ಪರಿಯಲಿ ವೈರಿಘಟಕುಲ
ಕಾವುಗೆಯನಿಡಿಸುವಿರಿ ನಿಮ್ಮೊಳ
ಗಾವು ಹೊಣಿಗೆ ಮಗನೆ ಸೊಗಸನೆ ನಿಮ್ಮ ವೈಭವಕ್ಕೆ |
ಸಾವರಾವಂದದಲಿ ಮಿಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದಾತೆಹನ ನೀ ಹೇ
ಡಾವು ಕೇಳುವೆವೆಂದು ನುಡಿದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೬೪

ನೀರ ವಿಪವಿಕ್ಕಿದೆವು ಕಿಚ್ಚಿನ
ಭಾರವಣೆ ಯೇನಹುದೊ ಪಥ್ಯದ
ಸಾರತರ ವೊದಗಿದರ ಹೋಗಲಿ ನಮ್ಮ ಹಗೆ ಹರಿದು |
ಧಾರುಣಿಯ ಸಿರಿಯವರಿಗತಿವಿ
ಸ್ತಾರ ನೆರೆಯಲಿ ಜೇಯ ಜಾಜಿನ
ಬಾರುಗುತ್ತಿದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹೊಡೆ ಮಾಡೆಂದ ¹ || ೬೫

ಕರೆಸಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರಕರ ನೀ
ಧರೆಯ ಹಸುಗೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡು ಕರಿ
ತುರಗಭಂಡಾರನನು ಸಹ ದಾಯಾದವಿಷಯದಲಿ ² |

¹ ಮಾಡುವೆವು, ಚ.

² ರಾದಿಗಳ ದಾಯಾದ್ಯಭಾಗೆಯಲಿ, ಕ.

ಇರವನವರಿಗೆ ವಾರಣಾವತ
ಪುರದೊಳಗೆ ಪರುಠವಿಸಿ ಕೊಡು ನಾ
ನುರುಹಿ ತೋಡುವೆ ¹ ಬಚ್ಚಿಕ ಲಾಹ್ಲಾಭವನದದನದಲಿ ² || ೬೬

ಮಗನ ಆಲೋಚನೆಗೆ ತಂದೆಯ ಸಮ್ಮತಿ.

ಅಹುದು ಮಗನೇ ಮಂತ್ರವಿದು ಮತ
ವಹುದು ನಮಗೀಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರು
ಕುಹಕಿಗಳು ಕೃತಭಿನ್ನವಾದರೆ ಭಾರವದು ಮೇಲೆ |
ಗಹನಗತಿಯಲಿ ಗೂಢಚರಸ
ನ್ನಿಹಿತಕರ್ಮಕಳಾಪದಲಿ ರಿಪು
ದಹನಸಿದ್ಧಿಯ ನೆನೆವುದೆಂದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೬೭

ಪುರೋಚನನನ್ನು ವಾರಣಾವತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.

ಜನಕನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕೌರವ
ಜನಪ ತನ್ನ ರಮನೆಯ ಸಚಿವರೊ
ಳನುಪಮಿತವಿಶ್ವಾಸಸೂಚಕನನು ಪುರೋಚನನ |
ನೆನೆದ ಕೌರವರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಘನವನನುಹಿದನವರೊಡನೆ ಸಾ ³
ಧನವ ಸೂಚಿಸಿ ಜಡಿತಿಯಲಿ ⁴ ಕಳುಹಿದನು ಗುಪ್ತದಲಿ || ೬೮

ಆಪುರೋಚನನೆಂಬನಿಮ್ಮಡಿ
ಪಾಪಕರ್ಮನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಬಚ್ಚಿ
ಕಾಪುರಾಂತರದಿಂದ ಬಂದನು ಹಲವುಪರ್ಯದಲಿ ⁵ |

¹ ಸುಡುವೆನು, ಚ.

² ರಚನೆಯಲಿ, ಚ.

³ ಸಮಗೃಧನಸಾ, ಚ.

⁴ ಜೋಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಚ.

⁵ ವಾರಣಾವತಿಗೆ, ಚ.

ಪುರೋಚನನ ವಿಚಿತ್ರ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ.

ಆಪುರದ ಜನವಜಿಯದಂತಿರೆ

ಕಾಪುರುಪನಳವಡಿಸಿದನು ನಸು

ದೀಪ ತಾಕಿದೊಡೇಕರೂಪಹ ರಾಜಮಂದಿರವೆ ||

೬೯

ನಿಗಮಿಸಂಸಿ ತವಾಸ್ತು ರಚನಾ

ದಿಗಳನಾಯವ್ಯಯದ ತಾರಾ

ಳಿಗಳ ರಾಶಿ ಗ್ರಹದ ಬಲವಿಪರೀತಯೋಗದಲಿ |

ಹಗಲು ತೀರಲು ತಳಿತ ಕೈದೀ

ವಿಗೆಯ ಹಂತಿಯ ಹೊಳಹಿನಲಿ ಕೇ

ಡಿಗರು ಕೃತ್ರಿಮರಚನೆಯಲಿ ರೂಹಿಸಿದರರಮನೆಯ ||

೭೦

ಮನೆಯ ಮಾಡುವ ಮೊದಲಲೇ ತಾ

ವಿಸುತಪಂಚಕದಗ್ನಿಯಲಿ ಬಟಿ

ಕನುಕರಿಸಿದನು ಖಳಪುರೋಚನನೊಡೆಯನಾಜ್ಞೆಯಲಿ |

ದಿನ ಸವೆಯಲಿನ್ನೂ ಅಕಾಯಿತು

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಪತಿತಯೋಗದ

ಲನಲನಾಹುತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದನಾಪುರೋಚನನು |

೭೧

ಅರಗಿನಲಿ ಭಿತ್ತಿಗಳ ನವನ

ಜ್ವರಸ ಗುಡಮಿಶ್ರಿತದ ನೆಲೆಯು

ಸ್ವರಿಗೆಗಳನವರಲಿ ಕವಾಟಸ್ತಂಭವೇದಿಗಳ |

ವಿರಚಿತದ ವರಸೌಧಭದ್ರಾ

ಸ್ವರಣನಂದ್ಯಾವರ್ತದಲಿ ಪರಿ

ಪರಿಯ ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಮಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದನರಮನೆಯ ||

೭೨

ಹಿರಿಯಭವನದ ಸುತ್ತುವಳಯದ

ಮುಖವಿನಲಿ ಮನಮನಗಳೊಳಮಂ

ದಿರನಿಕಾಯದ ಬಾಗಿಲೊಂದೇ ದ್ವಾರವೆಸೆದಿಹುದು |

ಇರುವು ತನ್ನದು ಬಾಗಿಲೆಲ್ಲವೆ
ಹೊಣಿಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕಿಚು ಚುಚು ವ
ಪರುತವೆಣೆಯಲಿ ಬಳಪುರೋಚನನಂದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ || ೩೩

ಕುಂತೀಪುತ್ರರನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.

ಧರಣಿಪತಿಗಣುಹಿಸಲು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕೆ ದೂತರ ಕಳುಹೆ ಕೌರವ
ಧರಣಿಪತಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |
ವೆರುಷವಾಯಿತು ನೀವು ಕಳುಹಿದ
ಹಿರಿಯ ಕೆಲಸದಲಾಪುರೋಚನ
ಪರುತವಿಸಿ ಬರಹೇಡ್ತಿ ಕಳುಹಿದ ಕುಂತೀಪುತ್ರರನು || ೩೪

ವಿದುರನು ರಹಸ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ.

ಜನಪ ಕೇಳೈ ವಿದುರನೊಬ್ಬಗೆ
ಕನಕರತ್ನವನೀಯಲೊಬ್ಬನ
ದನುಕರಿಸಿ ಮಾಡಿದನು ಯೋಜನವೆರಡಹಿತೆಯಲಿ |
* ಘನತರದ ಬಿಲವೊಂದ ಕೊಞ್ಜಿದನು
ಕನಕವರ್ಮನು ಕನಕರತ್ನ
ದೃನುಸಮಸ್ಥಾ ಪನೆಯ ಭೂಮಿಯಿದನೆಲು ನೋಡುವೊಡೆ || ೩೫
ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೃತೋಪದೇಶ.

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿತ್ತು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದೊಳಗೆ ಕುಂತೀಕುಮಾರರ
ಕರೆಸಿ ಕಟ್ಟಿಕಾಂತದಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪಾಲ |

* ಘನತರದ ಶೈಲಗಳ ಕೊಞ್ಜಿವುತ ಕನಕವರ್ಮನ ಕನ್ನಖರು
ತಿದ ಮಹಿಯ ಮಧ್ಯಕೆ ನೆಲನ ಕೊಞ್ಜಿದನು ಪಥವ ಗುಹಿತ
ದೊಳು, * ಕ, ಜ,

ಬೆಟಗು ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಮಕ್ಕಳ
ಮರುಳು ಮಾಡಿದನೇನ ಹೇಳುವೆ
ನುರಿವನೆಯ ಬೀಡಾರದಲಿ ಬಿಡಸಲಿಕೆ ಪಾಂಡವರ || ೨೬

ದುರುಳ ದುರ್ಯೋಧನನು ¹ ನೀಪತಿ
ಗರುವರವದಿರು ಪಾಪಕರ್ಮರು
ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕ ನೀನು ತನ್ನ ವದಿರು ಕುಮಂತ್ರಿಗಳು |
ಎರಳ ತೋಳನ ಸಾದು ಪ್ರಣ್ಯರ
ನೆರವಿಗದುವಾಬಗೆಯ ² ಸೇರುವೆ
ಯರಸ ನಿನ್ನೊಡನೆನ್ನ ಕುನ್ನಿಗಳೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು || ೨೭

ತಂದೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಹಿತವರೆಮಗಾ ³
ರೆಂದು ನೀವಿಹಿರೆನ್ನ ⁴ ಮಕ್ಕಳು
ಕೊಂದು ಹಿಂಡೆಯ ಕೂಳನುಂಬರು ಹೇಸುವವರಲ್ಲ |
ಇಂದು ನಿಮಗವರಿದಲುಪಹತಿ
ಬಂದುದಾದೊಡೆ ತನ್ನ ತಲೆಯಲಿ
ನಿಂದೆ ಹೊಣುವುದು ಮುನ್ನಬಲ್ಲೆ ನು ಕಂದ ಕೇಳಂದ || ೨೮

ತಾತ ಕಡುವಿರಿ ನೀವು ನಿಮಗ
ಖ್ಯಾತಿ ಕೌರವರೆಂಬವರು ದು
ನೀತಿಕಾರರು ಭೀಷ್ಮ ವಿಮರರು ಭೀತರವದಿರಿಗೆ |
ನೀತಿಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾತುದೇನದನೆನ್ನ ಚಿತ್ತದಿ
ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದರಸ ಹಿಡಿದನು ಧರ್ಮಜನ ಕರವ || ೨೯

¹ ದುರುಳರೇಕೌರವರು, ಚ. ಟ. ² ಸುಣ್ಣ ದನೇರವಿಗದು ಪಾವಗೆಯ, ಚ.

³ ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ನಿಮಗೆ ಹಿತರಾ, ಖ. ⁴ ರಂದು ಮುಣುಗುವೆನೆನ್ನ, ಖ.

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಮಾತಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಪ್ಪಿತ.

ಬೇಣಿ ಮತವೇನೆಮಗೆ ಲೋಕದ
ದೂಡಿ ನಿಮ್ಮದು ನೀವು ಬೊಪ್ಪನ
ನೂಲುಮಡಿಗೊಳ್ಳಿದರು ಬೇಣಿಮಗಿನ್ನು ಹಿತರುಂಟೆ |
ಬೇಣಿರಿಸಿ ಕೂಡಿರಿಸಿ ನೀವೇ
ತೋಣಿದುದೆ ಪಥ ನಿಮ್ಮ ನೇಮವ
ವಿಡುಬಲ್ಲನೆ ಯೆಂದು ಧರ್ಮಜ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ ||

V೦

ಎಣಿಯ ಯೆಕ್ಕೆಯೊ ತಳತಮೆಕ್ಕೆಯೊ
ಹುಣಿಯ ಬಲೆಯೋ ರಾಗಸನ್ನೆಯೊ
ಸರಿಯ ಗೋರೆಯೊ ಠಕ್ಕಿ ನುಂಡೆಯೊ ಸವಿಯ ಚಿತ್ರಕವೋ |
ಅರಸನಂಕೆಯ ಮನದ ಬೆಂಕಿಯ
ಹೊಣವ ಬಯಕೆಯನೀಸಮಂಜಸ
ತರದ ಸಾತ್ವಿಕರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

V೧

ಕಂದ ಮನ ಮುನಿಸಿಲ್ಲವೇ ನಾ
ವೆಂದ ನುಡಿಗೊಡಬಡುವಿರಾದೊಡೆ
ಮುಂದೆ ಪುರವಿದೆ ವಾರಣಾವತವಿಲ್ಲಿಗೈವತ್ತು |
ಸಂದನಾಡು ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗ
ಳಿಂದ ಪೂರಿತಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದಿಂದ ಘನವದು ರಾಜಧಾನಿಸ್ಥಾನ ನಿಮಗೆಂದ ||

V೨

ಐ ಹಸಾದ ಭವತ್ಕೃಪಾಸ
ನ್ನಾಹವೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದವಿಯ
ನೂಹಿಸಿದಿರಾಸ್ತಿ ತಿಯೊಳಡಗಿಹವೆಂದು ವಿನಯದಲಿ |
ಗಾಹುಗತಕವೆನುಖಿಯದವರು
ತೃಹದಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಭೀಷ್ಮಗೆ
ಬೇಡ ವಿದುರದ್ರೋಣಮುಖ್ಯರಿಗುಹಿದರು ಹದನ ||

V೩

ಧಾರುಣೀಪತಿ ರತ್ನಮಯಭಂ
 ತಾರಸಹಿತರಥಾಶ್ವಗಳಪರಿ
 ವಾರವನು ಮಾಡಿದನು ಹಸುಗೆಯನೆರಡುಭಾಗದಲಿ |
 ಕೌರವರಿಗೊಂದಿವರಿಗೊಂದೆನ
 ಲೋರಣದಲಳವೆಡಿಸಿ ಬಹುವಿ
 ಸ್ತಾರದಲಿ ಭೀಷ್ಮಾ ದೈರಹುದೆನಲಿವರ ಮನ್ನಿಸಿದ || ೧೪

ಇವರು ಶುಭದಿನ ಶುಭಮುಹೂರ್ತ
 ಪ್ರವರದಲಿ ಹೊಣಿವೆಂಟರಾಜನ
 ನಿವಹ ಮುಗಿತರಣ್ಯವಾಯಿತು ನಗರವಿಂದಿನ್ನು |
 ಇವರ ಕಳುಹುತ ಬಂದರಾಕೌ
 ರವರು ನಿಂದರು ಭೀಷ್ಮಕಳಶೋ
 ದ್ಭವರು ಸುತರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಚೆಯ ಮರಳಿದರು ಪುರಕೆ || ೧೫
 ವಿದುರನೊಡನೈತರುತ ಸಂಕೇ
 ತದಲಿ ಸೂಚಿಸಿ ಮರಳಿದನು ನೃಪ
 ಸುದತಿಯರು ಗಾಂಧಾರಿಮೊದಲಾದಖಿಳನಾರಿಯರು |
 ಮುದದ ಮುಣುವಿನೊಳವರ ತೆಗೆದ
 ಪ್ಪಿದರು ಭೂಪತಿಸಹಿತ ಕಡು ಶೋ
 ಕದಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ || ೧೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
 ವರವ ಹೊಣಿವೆಡುವಾ ಮುಹೂರ್ತಕೆ ¹
 ವರುಷವಿಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತಾಯಿತು ² ಧರ್ಮಪುತ್ರಂಗೆ |
 ವರುಷ ಹದಿಮೂಣಿಲಿ ಹಸ್ತಿನ
 ಪುರದೊಳರ್ಧರು ಹಿಂದೆ ಪೋಡೆ
 ವರುಷ ವನದೊಳಗಿಂತು ಲೆಕ್ಕವೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದ || ೧೭

1 ವಡುವಂದಿಗಾದುವು. ಖ.

2 ವರುಷವಂದೇಕೋನತ್ತಿಂಶತಿ, ಖ.

ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವಾಞ್ಶಾವತವ್ರವೇಶ.

ಬಂದರೈವರು ಕುಂತಿಸಹಿತಾ
ನಂದದಲಿ ವರವಾರಣಾವತ
ಕಂದು ಪುರಜನ ಕೂಡಿ ಕನ್ನಡಿ ಕಳಸವಿಭವದಲಿ |
ಬಂದು ತಾವಿದಿಗಾಗಿ ಕುಂತೀ
ನಂದನರ ಹೊಗಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣ
ವೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿದುದು ಕೂಡೆ ಗುಡಿತೋರಣದ ರಚನೆಯಲಿ || ೪೪

ಬೀಡುಗಾಣಿಕೆ ಯಿಕ್ಕಿ ¹ ಕಂಡನು
ನಾಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನೀತನು
ಕೂಡೆ ಸಂದನು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವರ ಮನವಣಿದು |
ನೋಡಿದನು ಯಮನಂದನನು ಮನ
ಮಾಡಿದಂದವನರಗಿನರಮನೆ
ಗೂಡಿನಲಿ ಬೇಳುವೆಯ ನೆನದರೆ ಬೊಪ್ಪನವರೆಂದ || ೪೫

ಸಮಿಧೆಗಳು ನಾವ್ ನಾಲ್ವರೈಯ್ಯನ
ರಮಣಿ ಯಾಹುತಿ ಭೀಮನೇ ಪಶು
ಕುಮತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರಗಿನರಮನೆ ಯಜ್ಞ ² ಕುಂಡವಿದು |
ಎಮಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ರಾಜೋ
ತ್ತಮನೊ ದುರ್ಯೋಧನನೊ ದೀಕ್ಷಾ
ಕ್ರಮವ ಧರಿಸಿದನಾವನೆಂದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು || ೪೬

ಪಾಂಡವರು ಗುಪ್ತಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕನಕವರ್ಣಿನಿಂದ ತಿಳಿದುದು.

ಜನಪ ಕೇಳೈ ವಿದುರನಟ್ಟಿದ
ಕನಕ ಬಂದನು ತಮ್ಮ ಸೆಜೆಯ
ಮನೆಯೊಳತಿಗುವುದಲಿ ನೆಲದೊಳು ಸವಿಸಿದನು ಪಥವ |

¹ ಯಿತ್ತು, ಚ.

² ಯ.ಗ್ನಿ, ಚ.

ಅನುದಿವಸ ವೀರಾಹಿರನು ಕಿ
 ಚಿ ನಲಿ ಚುಚು ವೆ ಸಂದುಕಟ್ಟನು
 ನನೆಯುತಿರ್ದನು ಖಳಪುರೋಚನನೊಡೆಯನಾಜೆ ಯಲಿ || ೯೦

ಬಂದುದಿನ ಹಬ್ಬದಲಿ ಭೂಸುರ
 ವೈಂದ ವುಂಡು^ಬದು¹ ಪಂಚಪುತ್ರಿಕೆ
 ಯಂದು ಬೇಡಿತಿಂಬುಳದ್ದಳು ಸುತರು ಸಹಿತಲ್ಲಿ |
 ಅಂದಿನಿರುಳು ಪುರೋಚನನು ತಾ
 ನೊಂದ ನೆನೆದರೆ ದೈವಗತಿ ಬೇ
 ಷೊಂದು ನೆನೆದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮೆಹೀಪಾಲ || ೯೧

ಅರಗಿನ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಬಿಲವಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಯಣ
 ಮಾಡಿದುದು.

ಅವನು ನಿದ್ರೆಯೋ ಊಯದಿರಲಾ
 ಭವನಮುಖದಲಿ ಕಿಚ ನೊಟ್ಟನೆ
 ಪವನಸುತ ಸಹಿತವರು ಹಾಯ ರು ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಅವನು ಬೆಂದನು ಮುನ್ನ ಬಚ್ಚಕಾ
 ಭವನಪಂಚೈ^೨ಗಳಾರಿದು ಕರಗಿದ
 ವವನಿಯಲಿ ಹೊನಲಾಯ್ತು ಪುರಜನವೈದೆ ಬೆಲಿಗಾಗೆ || ೯೨

ಕಂಡರಾವರಪುರಜನಂಗಳು
 ತಂಡತಂಡದಿ ನಿಂದು ನೋಡಲಿ
 ಕಂಡಲೆದು ಪುರಿ ಹೊಯ್ಯಲರಗಿನ ಮಾಡ ಬೆಂದುದಲಿ |
 ಕಂಡು ಪುರಜನ ಬೆಂಕಿತಾಗೋ
 ಅಂಡೆಕೊಳುತಲಿ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ತಂಡ ಹೊಯ್ಯೋ ವಾರಣಾವತಪುರದೊಳಕಟ್ಟನುತ || ೯೩

¹ ದಣಿದುದು, ೨.

ಅಕಟ ಪಾಂಡವರಚಿದರೇ ಕೌ
 ಳಕದಿ ಕೌರವರಿಣಿದರೇ ಮತಿ
 ವಿಕಳರಿವೆದಿರು ಬೆಂದು ಹೋದರು ಧರ್ಮದಲಿ ನಡೆದು |
 ಪ್ರಕಟಪಾಪರಿಗಾಯ್ತು ಸಾಂಬ್ರ
 ಜ್ಯಕವು ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿಗದೆಂತೋ ¹
 ವಿಕಳ ಕೇಸುರಿ ರಾಜ್ಯವೆಂದುದು ಮೆಣುಗಿ ಪಾರಜನ ² || ೯೫

ಮುನ್ನ ಬೆಂದನಲಾ ಪುರೋಚನ
 ಕುನ್ನಿಯದು ಲೇಸಾಯ್ತು ದಹನವಿ
 ಪನ್ನರಾದರೆ ಕುಂತಿಸಹಿತಾಪಾಂಡುನಂದನರು |
 ಇನ್ನು ಸುಡು ಸುಡು ಧರ್ಮಸಂಪ್ರತಿ
 ಪನ್ನ ಗುಣದಾಚರಣೆಯ ಪರಿ ಸಂ
 ಪನ್ನ ತೆಯನೆಂದೊಹಲಿ ಮೆಣುಗಿತು ನಿಖಿಳಜನನಿಕರ || ೯೬

ಬಗೆದುಬೇ ಬೇಳಂಬ ಹಸ್ತಿನ
 ನಗರದತ್ತಲು ಪಾರಜನಮನ
 ಪುಗಿದುದು ಗಡಾ ³ ಶೋಕಮೆಯಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲಿ |
 ಹೊಗೆದುದಾನನ ಭೀಷ್ಮವಿದುರಾ
 ದಿಗಳಿಗಾಧ್ಯತರಾಪ್ತ ಸುತನಿಗೆ
 ದುಗುಡದಡ್ಡಿಯ ಹರ್ಷಸನಿ ಹೊಕ್ಕುದು ⁴ ಮುಖಾಂಬುಜವ || ೯೭

ಬೆಂದುಹೋದರೆಂದು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ.

ಬಂದುದಾ ಸುರನದಿಗೆ ಕೌರವ
 ವೈಂದ ಪುರಜನ ಸಹಿತ ಶೋಕಿಸಿ
 ಮಿಂದು ಗಂಗಾತೀರದಲಿ ಬಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಕ್ಕಿಯೆಗಳನು |

1 ಗೀಪರಿ, ಚ. 2 ವಿಕಟತೆಯ ಸುರರಾಜ್ಯವೆಂದುದು ಪಾರವಿನ ಮೆಣುಗಿ, ಚ.

3 ಉಗಿದು ಬಿದ್ದು, ಚ.

4 ನಿರಿಹೊಕ್ಕಳು, ಚ.

ಸಂಸ ವಿಧಿಯಲಿ ಮಾಡಿ ಪರಮಾ
ನಂದ ಮಿಗಿಲಿವರಿತ್ತ ಲಿದ ರ
ದಿಂದುಕುಲಸಂಭವರ ವಿಧಿಗಳನ್ನಿನ್ನ ಕೇಳೆಂದ || ೯೪

ಬಿಲಮುಖದೊಳುತ್ತರಿಸಿ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯೊಳಟವೀಮಾರ್ಗದಲಿ
ಕಲುಮುಳುಗಳಿಗೆ ಕಾಪಥಕೆ ಕೋಮಲಪದವ ನೆಣಿ ಕೊಡುತ |
ತೊಳಲಿದರು ಬೆಳಗಾಗೆ ಸಾಣಿಯೆ
ಹಳುವವನು ಬೆಳಗಡಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ
ಬಟಿಯ ಹೋಗುತ ಹಾಯ್ದ ಬಂದರು ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿಗೆ || ೯೫

ಭಾಗೀರಥೀತರಣ

ಇರುಳು ಗಂಗೆಯೊಳೊಬ್ಬ ನಾವೆಯ
ನಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರೆ ವಿದುರನಾಣಿ ಯ
ಧರಿಸಿ ಪಾಂಡವರಿವರ ಕರೆದನು ಬನ್ನಿ ನೀವೆನುತ |
ಕರೆಯಲಂದಾ ಯಮಜನೆಂದನು
ಮರುತಸುತ ನೀ ಕೇಳು ಕಾರವ
ಧರಣಿಪನ ಕಾರಣಿಕವೆಲ್ಲವೆ ಯೆಂದೊಡಂತೆಂದ || ೧೦೦

ಅರಗಿನುರಿಯೊಳಗಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿ
ಹರಿವ ನದಿಯೊಳಗಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ವನೆ
ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧು ರಕ್ಷಿಪನೆನುತ ದಾಂಟುವುದು |
ಅರಸಮೊದಲಾದಾರು ಮಾನಿಸ
ರಿರದೆ ನಾವೆಯನೇಣಿ ದಾಟಿಯೆ
ಸರಸಿರುಹಸಖನುದಯಕಾಲಕೆ ಮಿಂದು ಸುರನದಿಯ || ೧೦೧

ದಾಟಿದರು ಗಂಗೆಯನು ರಾಯನ
ನೋಟದಲಿ ಮನಮೆಚ್ಚಿದೆಮ್ಮಯ
ನೋಟಕಿದು ಹಿರಿದಲ್ಲ ಹಾ ಯೆನುತೈವರಡಿಗಡಿಗೆ |

ಕೋಟಲೆಯ ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆಯಲಿ ಮೈ
ನೋಟಕಲಸದೆ ಬಿಸಿಲಲಿದ ರು ಮೆ
ಹಾಟವಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಬಂಪರು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೦

ಬರುತಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ನಾಮ
ಸ್ತೋತ್ರಣೆ ಮಾಡುತ ಮರುತಸುತನಾ
ಕರ ವಿಡಿದು ಬಣಿಗಾಲು ಬಜುಮೈಯ್ಯಿಂದ ಬರುತಿರಲು |
ಹರಿಯ ನಾಮಸ್ತೋತ್ರಣಬಲದಲಿ
ಪರಮಹರ್ಷದೊಳವರು ನಡೆದರು
ನಿರುತ ದಕ್ಷಿಣದೆಸೆಗೆ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೧೦೨

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಜತುಗೃಹಸರ್ವ ಮುಗಿದುದು.

ಅ ಪ್ಪ ತ್ತ ರ ಡ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಬಿಂಬಿಡದೆ ಕಲಿ ಭೀಮ ಹಿಡಿದು ಹಿ
ಡಿಂಬಕನ ಮುಖದವನ ತಂಗಿ ಹಿ
ಡಿಂಬಿಯನು ಕೂಡೊಲಿದು ಪಡೆದನು ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚನ ||

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಸಂಚಾರ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಯಮನಂದನನ ಪಾರ್ಥನ
ಕಾಲೊಡೆದು ಸುಖವರುಣಜಲದಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೆಸರಾಯ್ತು |
ಮೇಲೆ ಯಮಳರ ಕುಂತಿಯರನೇ
ವೇಣುವೆನು ಬೇಗದಲಿ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಹಿಡಿಯಲಿ ಕೊಲಲೆನುತ ಕುಳ್ಳಿ ದ್ವರಡವಿಯಲಿ || ೧

ಉರಿಯ ಮನೆಯಲಿ ಸಾಯಲೀಸದೆ
ಸೆಹಗ ¹ ಹಿಡಿದೆಳತಂದು ಕೊಯ್ದನು
ಕೊರಳನಕಟಾ ಭೀಮನೇ ಹಗೆ ಯೆಂದಳಾಕುಂತಿ |
ಅರಸ ಹಿಡಿಯಲಿ ದಾನವರು ನಿಂ
ದಿರಿಕೆಯಲಿ ನುಂಗಲಿ ಕೃತಾರ್ಥರು
ಧರೆಯೊಳಾವೆಂದೊದಹಿದರು ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರು || ೨

ಹಿರಿದು ಖತಿಗೊಳುತ್ತಲಿ ನಡೆಯದೆ
ಬಿರಿದಳುತ್ತಡವಿಯಲಿ ಮಾದ್ರೀಜ
ರಿರಲು ಕುಂತೀದೇವಿ ಸಹಿತನೆ ಮುಂದುಗಡುತ್ತಿರಲು |

ನರಯುಧಿಷ್ಠಿ ರರವರು ಖರಖರ
ಹಿರಿದು ಬಚ್ಚಿಲಿದರೆಲ್ಲ ಬಚ್ಚಿಲಿಕೆ
ವರವೈಕೋದರ ನಿಲ್ಲದಿದನಾರೈದು ಕೇಳಿದನು || ೩

ಸಾಕು ಸಾಕಾನಿಹೆನು ಕಳಕಳ¹
ವೇಕೆ ಹೋ ಹೋ ಯೆನುತ ಹೊತ್ತನು
ನೂಕಿ ಹೆಗೆಲೆರಡುಲಿ ಕುಂತಿಯ ಧರ್ಮನಂದನನ |
ಆಕಿರೀಟೆಯನೆಡದಲಾ ನಾ
ದ್ರೀಕುಮಾರರ ಬಲದ ಬದಿಯೊಳ
ಗೊಕಿ ನಡೆದನು ಭೀಮ ನಡಹಾಯ್ದೊ ದೆದು ಕಲುಮರನ || ೪

ಬಂದನೀಪರಿ ಹಲವು ಯೋಜನ
ದಿಂದ ಹೇರಡವಿಯಲಿ ಬಚ್ಚಿಲಿದೆ
ನೆಂದನೇ ನೀರಡಿಸಿದನೆ ಬಲುನಿದ್ರೆಗಳಿಸಿದನೆ |
ತಂದೆ ಯಿಲ್ಲದ ಸುತರಿಗಾತನೆ
ತಂದೆಯಾದನು ಕುಂತಿ ಮಾದ್ರೀ
ನಂದನರ ಪವನಾನಂದನನತ್ತಿ ತರುತಿರ್ದ || ೫

ಬಂದು ಕಾನನಮಧ್ಯದಲಿ ತರು
ವೈಂದದೇಡೆಯಲಿ ನಿಲಿಸಿ ಬಚ್ಚಿಕರ
ವಿಂದದೇಲೆಯಲಿ ನೀರ ತಂದೆಜಿದನು ನೃಪಾಲರಿಗೆ |
ಅಂದವರಿಗಿಲ್ಲರಸ ಹಾಸಲಿ
ಕೊಂದು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಲ್ಲ ಹೊದೆಯಲಿ
ಕೆಂದು ಬಚ್ಚಿಕಾವಾಯುಸುತ ಹಾಸಿದನು ತಳಿರುಗಳ || ೬

ತಳರ ತುಲಿದೊಟ್ಟಿದನು ತರುವಿನ
ನೆಳಲೊಳಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದರು ತನು
ಬಚ್ಚಿಲಿಕೆಯ ಬಾರಣೆಯ ಕಡುಜೋಡಿಸಿದ ರೋಂಪಿನಲಿ |

ಇವನ ರಮಣನ ಮೂಡಿ ಕೊಂಡೋ
 ಡುವನು ವಿಪಿನಾಂತರದೊಳು ಮುನಿದೊ
 ಡಿವದಿರೈವರ ತಿನಲಿ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರ |
 ಇವನು ತನ್ನಯ ತೀವ್ರತರ ¹ ರೂ
 ಸವನು ಕಂಡೊಡೆ ಹೆದರುವನಲಾ
 ಯುವತಿಯಹೆನೆದಸುರೆ ಸುಷಿಡಳು ದಿವ್ಯರೂಪಿನಲಿ || ೧೫
 ಹೊಳವ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿ ಮರುಗ
 ತ್ತಲೆಯ ಮೊತ್ತವ ಬಿಗಿಯೆ ತನುಪರಿ
 ಮಳಕೆ ತಗುಳುವ ತುಂಬೆಗಳ ತನುಲತೆಯ ಚಲುಪಿನಲಿ |
 ಲಲನೆ ಸುಷಿಡಳು ಕುಚದ ಭರದಲಿ
 ಬಳುಕುತಡಿಗಡಗೊಲೆದೊಲೆದು ಮೈ
 ವಳಯ ಮಳೆಯ ಮೆಳುಕದೊಡೊಡುತ ಭೀಮನಿದಿರಿನಲಿ || ೧೬
 ಭೀಮ ನೋಡನು ನುಡಿಸನೊಯ್ಯನೆ
 ತಾಮರಸಮುಖಿ ಹೊದಿ ದಳು ನಿ
 ಸ್ನೇಹನೇ ನೀನಾರು ಮಲಗಿದಮರ್ತ್ಯರಿವರಾರು |
 ಈ ಮಹಾರಣ್ಯದಲಿ ಬರವಿದು
 ಕಾಮಿತವು ಕೋಮಲರಿಗೆನೆ ನಿ
 ವ್ಯಾಮನನದಲಿ ಸತಿಯ ನುಡಿಸಿದನಾರು ನೀನೆಂದ || ೧೭
 ಹಿಡಿಂಬೆಯು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.
 ವನ ಹಿಡಿಂಬನದಾ ಹಿಡಿಂಬಕ
 ನನುಡೆ ನಾನು ಹಿಡಿಂಬೆ ಯಾಕಾ
 ನನವೆದೆಯ್ಯಾಶ್ರಮವಗಮ್ಯವು ದಿವಿಜಮನುಜಗೆ |
 ನಿನಗೆ ಕಾಮಿಸ ಬಂದೆನೊ ನು
 ಮುನಿದೊಡಿದರ ತಿನಲಿ ನೀನೇ
 ಟೆನಗೆ ವಲ್ಲಭನಾಗು ಕೊಂಡೊಯ್ಯನು ಹಿಮಾಚಲಕೆ || ೧೮

ನಿನ್ನ ನೊಲ್ಲೆ ನು ಮುನಿದೆಯಾದೊಡೆ
 ನಿನ್ನ ದೈತ್ಯನ ಕೊಂಡು ಬಾ ಹೋ
 ಗೆನ್ನ ಬಲುಹನು ನೋಡು ನೀನೆನಲಸುರೆ ವಿನಯದಲಿ |
 ಮುನ್ನಲೇ ಮನುಮಥನ ಶರದಲಿ
 ಖಿನ್ನೆಯಾಗಿಯೆ ಮೆಜಿಯ ಹೊಕ್ಕು ನು
 ಎನ್ನ ನೀಪರಿ ಮುನಿದು ನುಡಿವರೆ ಯೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ || ೧೯

ಹಿಡಿಂಬನ ಆಗಮನ.

ಅನುಜೆ ತಳುವಿದಳೆಂದು ರೋಷ
 ಸ್ತನಿತಗದುಗದಕಂಠನೊದೆದೆ
 ದ್ವನು ಮಹೀಮಂಡಲವನುಗ್ರಾಂಬಕನ ಡೊಂಬಿನಲಿ |
 ಅನಿಲಸುತನಿದಿರೆದ ನಿವನೇ
 ದನುಜನೆಂಬವನಹುದು ತಪ್ಪೇ
 ನೆನುತಲಿರಲಾದನುಜೆ ¹ ಹೋದಳು ಮರನ ಹೊರೆಗಾಗಿ || ೨೦

ದನುಜನೊದಡುತ ಬಂದು ವಟಕುಜ
 ವನುಜಿ ಕೀಲುತ ಬರಲು ದೈತ್ಯಗೆ
 ವನದೊಳಗೆ ದುಶ್ಯ ಕುನವಾದುದು ² ಮರಣಸೂಚಕದ |
 ದನುಜನದ ತಾ ಬಗೆಯದಲ್ಲಿಗೆ
 ಮನುಜರಿಗೆ ದುಶ್ಯ ಕುನವೆನುತವೆ
 ಕನಲಿ ಖಳ ಮದದಿಂದಲೈದಿದ ಭರದಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ || ೨೧

ಬಹುಬೇಡವೊ ಕುನ್ನಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
 ತಲುಬಿ ಕಾದುವುದೆನುತ ಮೈಮೆಜಿ
 ದೊಣಗಿದವೆರೇಱುವರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಯೆನಲು ರೋಷದಲಿ |

¹ ನೆನುತನಿಂದಿರಲಾಕೆ, ಖ.

² ವನದೊಳೊಂದುತ್ಪಾತವಾದುದು, ಖ.

ಭೀಮ ಹಿಡಿಂಬರ ದ್ವಂದ್ವಯುಧಂ .
 ತುಣುಬು ಹಿಡಿದನು ಭೀಮ ಬೆನ್ನಿನೊ
 ಳಗಗಿದರೆ ಹೆಮ್ಮರನ ಹಾಯಿದು
 ಮುಖಿಯುಲದನವ ಕಂಡು ಕೆಡಹಿದನನಿಲನಂದನನ || ೧೦೦
 ಎದು ತಿವಿದನು ಖಳನ ಬದಿಯೊಳ
 ಗದ್ದಿ ತೀತನ ಮುಖ್ಯ ಮುಖಿದೊಡ
 ಬಿದ್ದು ನಿಮಿಷಕೆ ಸಂತವಿಸಿ ಹೆಮ್ಮರನ ಕೊಂಬಿನಲಿ |

ಹಿಡಿಂಬ ವಧೆ.

ಬಿದ್ದೆ ¹ ಯಿದ ಕೊಳ್ಳನುತ ಖಳನು
 ಬಿದ್ದು ಹೊಯ ರೆ ಮರಸಹಿತ ಹಿಡಿ
 ದುದ್ದಿ ನೆಲದೊಳಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂದನು ಕಲಿಹಿಡಿಂಬಕನ || ೧೦೨
 ಕಳಕಳದೊಳವರೆದ್ದು ನೋಡಿದ
 ರೆಲೆ ಮಹಾಕಾಲಿ ತಮ್ಮನೆಬಿಸಿ
 ಬಚ್ಚಿಕ ಕಾದದೆ ಕೆಡಿಸಿದೇ ಯಕಟಿನುತ ತವಕದಲಿ |
 ಬಚ್ಚಲಿದೆಮ್ಮನು ಹೊತ್ತು ತೊಂಬಲಿದೆ
 ಬಚ್ಚಲಿಕೆಯಲೀಯುದ ಲೇಸಾ
 ಯುಚಿದೆ ಪುಣ್ಯವಿದೆಂದರಾಯಮನಂದನಾದಿಗಳು || ೧೦೪

ಹಿಡಿಂಬಿಯು ಕುಂತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ

ವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಖಳ ಮಡಿಯಲವನನುಜೆ ಭೀಮನ
 ನೊಲಿಸಲಾರದೆ ಕುಂತಿಗೆಲ್ಲವ
 ತಿಳುಹಿ ನುಡಿದಳು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ |
 ಹಲವುಪರಿಯಲಿ ಸತಿ ಯವರನಂ
 ಡಲೆದು ಭೀಮಗೆ ಹೇಳಿಸಿದಳಾ
 ಫಲಗಣನ ಕಯ್ಯಿಂದ ಧರ್ಮಜನಿಂದ ತಿಳುಹಿದಳು ² || ೧೦೫

¹ ಗೆದ್ದ, ಖ.

² ನುಡಿಸಿದಳು, ಜ.

ಆರು ನುಡಿಯಲಿ ಸರ್ವಧಾ ಖಳ
 ನಾರಿಯನು ಕೈಕೊಳ್ಳನೆಂದಾ
 ಧೀರ ಬಲಿದೊಡೆ ಬಚಕ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದ |
 ವೀರಪಾಂಡವರಿವರ ಕಂಡ ವಿ
 ಚಾರವಿದಕೇನೆನುತಲೀಶ್ವರ
 ನಾರಿಗಾವುದ ಕಲ್ಪಿಸಿದನದ ಮಿಶಬಹುದೆನುತ ||

೨೬

ಚರಣಕೆಳಗಲು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಕುಂತಿಯ
 ಪರಮವಾಕ್ಯದಿ ಸಂತಪಿಟ್ಟನು ಮುನಿಪನಿಂತೆನುತ |
 ಹಿರಿದು ಬಜಲಿದೆ ಯಿವರ ಸಂಗಡ
 ತಿರುಗಿ ಯಿನ್ನೀಸತಿಯ ನೀ ಸ್ವೀ
 ಕರಿಪುದೆಂದರೆ ವ್ಯಾಸದೇವರಿಗೆಂದ ನಾಭೀಮ ||

೨೭

ವಾರಿತವು ತನಗಣ ನಿರೆನಾ
 ಧಾರುಣಿಯೊಳದ ಮಾಡಬಹುದೆನೆ
 ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ಕೇಳು ನೀನೇ ಹಿರಿಯನೆಲ್ಲರಿಗೆ |
 ನಾರಿಯಾದರೆ ದೇವವಧು ದೈ
 ತ್ಯಾರಿಗಗ್ಗದ ಭಕ್ತೆ ದನುಜನ
 ವೀರಕಾಣಿಕೆ ಬಂದಳಲ್ಲಿಗೆ ನಿನಗೆ ವಧುವೆನಿಸಿ ||

೨೮

ಹಿರಿಯನೀಧರ್ಮಜಗೆ ನೀನೆಲೆ
 ನಿರುತಕಾರಣ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರ
 ನೆಲವಣಿಗೆ ಹರಿ ಸಿರಿಯನಿಬ್ಬ ರನುಜರು ಭೂಗಣಕೆ |
 ಮರುತನಾತ್ಮಜ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾ
 ಧರೆಯ ಜೀವರೊಳಾರು ಯೆಂದೊಡೆ
 ಸರಸಿಜಾಸನಪಿತಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಭೀಮ ||

೨೯

ಜನನ ಮೊದಲನಾಗಾದೇತ

ಕೈ ನಲು ಮುನಿಯಂತೆಂದ ಮೊದಲಲಿ

ಜನನವಾದರೆ ರಾಜಕಾರಿಯ ನಡೆವುದಿಲ್ಲಂದ |

ಜನಪ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಹರಿಯಲಿ

ಕನಿಲಸುತ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಸಂಶಯ

ವನಜಲೋಚನನಲ್ಲಿ ಯಾಗಳು ಮುಖ್ಯಧರ್ಮಗಳು || ೩೦

ಸಾಖಲಖಿಯವದಕ್ಕೆ ಜೀವರ

ಮಾರಿಯಹ ಯನ್ಯಾಯ ಕಂಡರೆ

ಧಾರುಣಿಯ ಸುರಕಾರ್ಯಕೋಸುಗ ಹಿರಿಯ ಧರ್ಮಜನು |

ಸಾಖಿ ನಯದಲಿ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ ಕು

ಮಾರಸಂಭವ ಮಾಡಿಯೆಂದೇ

ನಾರಿಯನು ಗಂಟೆಕ್ಕಿ ತಿರುಗಿದ ಭೀಮಸೇನಗೆ || ೩೧

ಮುನಿ ಮರಳ ತಾ ವೇಷುಜನ ರಿಪು

ವನವನಾಗಳ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದರು

ಮನದ ಬಲಿಶಕ್ತಿಗಳದು ರಾಜ್ಯದ ಸುಖವ ನೆಣಿ ಮೆಣಿದು |

ವನಜಲೋಚನಪಾದಪದ್ಮವೆ

ನೆನೆದು ಕಾನನದೊಳಗೆ ಕೌರವ

ಜನಪರವನಿಯ ರಾಯರಣಿಯದೆ ನಡೆದು ಬರುತಿರಲು || ೩೨

ಎಲ್ಲಿ ಯುಪವನ ವರಸರೋವರ

ವೆಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಶೈಲಸಂತತಿ ¹

ಯೆಲ್ಲಿ ರಮ್ಯೋದ್ಯಾನವೆಲ್ಲಿ ವಿಹಾರವನಭೂಮಿ |

ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಗಮಿಸಿ ಮಾರುತಿ

ವಲ್ಲಭೆಯ ರಮಿಸಿದನು ಚೌಪಟ

ಮಲ್ಲ ಜನಿಸಿದನಾಘಟೋತ್ಕಚನಾ ಹಿಡಿಂಬಿಯಲಿ || ೩೩

ಜನಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿದನು ಘನತರ
ಮನುಜವಾಹನ ಭೀಮಸೇನನ
ತನುಜನಾಗಿಯು ಪರಮನೈರುತಿ ಹರಿಯ ಸೇವೆಯಲಿ |

ಘಟೋತ್ಕಚನ ಜನನ.

ಜನಿಯಿಸಿದನಾಪಾಢಮಾಸದ
ವಿನುತ ಬಿದಿಗೆಯ ರುದ್ರತಾರಾ
ದಿನದೊಳಪರಾಹ್ಣದಲಿ ರಾಕ್ಷಸವತ್ಸರಾಂತದಲಿ || ೩೪

ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚ ಜನಿಸಿದಾಕ್ಷಣ
ಕಿಳಯ ರಾಕ್ಷಸಜನವದಳುಕಿತು
ಬಲುಹ ಬಿಟ್ಟರು ತಮತಮಗೆ ತಾವಯ್ವೆ ಬೆಂಬಳಿಗೆ |
ಬಚಕ ಭೀಮನು ತನ್ನ ಸುತನು
ನಳನಮುಖಿಯನು ನೀವು ಸಂಗಡ
ತೊಳಲ ಬೇಡಿ ಹಿಡಿಂಬನಗರಿಗೆ ನಡೆಯಿ ನೀವೆಂದ || ೩೫

ನುಡಿದ ಸಮಯಕ್ಕೆ * ನೀವು ಬಹುದೆಂ
ದೊಡಬಡಿಸಿ ಸುತಸಹಿತ ಕಳುಹಿಯೆ
ಮಡದಿಯನು ಹೈಡಿಂಬರಾಜ್ಯಕ್ಕೊಡೆಯತನವಿತ್ತು * |
ನಡೆದು ಬರುತಿರೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ
ನಡುವೆ ಕಂಡುಸಚರಿಸಿ ವಿದ್ವೆಯ
ಪಡೆದು ಸಂಮುಖರಾಗಿ ಬಂದರು ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ || ೩೬

ಇಷ್ಟತ್ರ ರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಹಿಡಿಂಬವಧಪರ್ವ ಮುಗಿದುದು.

* ತನ್ನ ರಮಣಿಯ ನೊಡಬಡಿಸಿ ಹೈಡಿಂಬರಾಜ್ಯದ ಬಡತನವ ನೆಚ್ಚಿ ಮಾಡಿ ನಿಲಿಸಿದನಾಘಟೋತ್ಕಚನ, ಚ.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತು ಮೊ ರ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ವಿಕಟಭುಜಬಲರೇಕಚಕ್ರದೊ
ಳಕುಟಲರು ಭೂಸುರರ ರಕ್ಷಿಸಿ
ಒಕನ ಮುಖಿದರು ಮೆಣಿದರಮೆಳಗುಣಾಗ್ರಹಾರದಲಿ ||

ಏಕಚಕ್ರನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗಿರೆಂದು ವ್ಯಾಸೋಪದೇಶ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪತಿ
ಕಾಲಿಹೋತ್ರಾಶ್ರಮವನನಿಬರು
ಬೀಜುಕೊಂಡರು ಮೆತ್ತೆ ಕಂಡರು ಬಾಡರಾಯಣನ |
ಹೇಡಿದನು ನಿಮಗೇಕಚಕ್ರವಿ
ಕಾಲಪುರದೊಳಗಾಣುತಿಂಗಳ
ಕಾಲ ಸವೆಯಲಿ ಬಟಕ ಬಟಸುವಿರುತ್ತ ರೋತ್ತ ರವ ||

ಎಂದು ಮುನಿ ತಿರುಗಿದನು ಕುಂತೀ
ನಂದನರು ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೇಜೋ
ವೈಂದವನು ಮುಸುಕಿದರು ವಿಮಳಬ್ರಹ್ಮರಶ್ಮಿಯಲಿ |
ಅಂದವೇಖಿದ ಗಡ್ಡದರ್ಭಿಗ
ಳಿಂದ ನಿರಿಯುಡಿಗೈಯಲಿ ನಾಟಕ
ದಿಂದ ಮೆಟ್ಟೆಯ ತೊಟ್ಟನೊಸಲಲಿ ದೇಶಿ ಪರಿಮೆಣಿಯೆ ||

ಮನೆಯ ಉರಿಯಲು ಭೀಮನು ಅರಿಸುವಿಕೆ.

ಬರುತ ಭವನಕ್ಕಯ್ಯ ಚಕ್ರಿಯ
ಚರಣಸೇವೆಯೊಳಿರುಳು ಮಲಗಿರೆ

ಪುರದೊಳಗ್ಗಿಯ ಬಾಧೆ ಯೇಜಲು ಭೀಮ ಬೇಗದಲಿ |
 ಕರಗಳನು ತಳುವಿಕ್ಕಿ ಭವನವೆ
 ಜರಿಯಲೀಯದೆ ಕೆಲಕೆ ತೆಗೆದಪ
 ನುರಿಯಲಾವುರಿ ಮಾಣೆ ಮನೆಯನು ನೆಲದೊಳರಿಸಿದನು || ೩

ತರಣಿಯುದಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಂಡಾ
 ಕರಣಿ ಯಿದ್ದನು ಕಂಡನಿವರನು
 ಮರುತನಾತ್ಮ ಜಗಿಂದ ಬೋಧನವಯ್ದೆ ಪುರಿಯುತಲೆ |
 ಹಿರಿದು ಪುರಿಯೊಳಗಿನ್ನ ಗೃಹವಿದು
 ಕರಗದುಷಿಯಿತು ನಿಮ್ಮ ದೆಸೆಯಲಿ
 ನಿರುತನೆಂದರೆ ಭೀಮನೆಂದನು ದೇವರುಂಟುಹಿದರು || ೪

ಎನಲು ಸಂತೋಷದಲಿ ಭೀಮನ
 ವಿನಯವೃತ್ತಿಗೆ ಬಚಕ ಹರುಷಿಸಿ
 ಮನವೊಲಿದು ನೀವೇನೆ ಬೇಡಿದೊಡದನ ನಾನೀವೆ |
 ಎನಲು ಪವನಜನೆಂದ ನಮಗೀ
 ವಿನುತಪುರದೊಳು ಭಿಕ್ಷು ತರಲಿಕೆ
 ಮನವೊಲಿದು ನಾಲ್ಕೈದುಭಾಂಡವ ಕೊಡುವುದೈ ನೀನು || ೫

ಹಿರಿದು ಹರುಷಿಸಿ ತಂದನಾಕ್ಷಣ
 ಪರಿಪರಿಯ ವರಭಾಂಡವೈದನು
 ಹರಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ನೀವು ಪ್ರಧ್ವೀಪಾಲರಾಗೆನುತ |
 ಮರುತಜಾಡ್ಯರಿಗಿತ್ತು ಕಳುಹಿದೊ
 ಡಿರದೊ ಕುಂತೀಸುತರು ಹರುಷದಿ
 ತರಣಿಗರ್ಘವ ಕೊಡಲು ಬಂದರು ಕೆಜಿಯನುತಲಿ || ೬

ಬಂದು ಪ್ರಾತಸ್ಸಾನಸಂಧ್ಯಾ
 ವಂದನೆಯ ಮಾಡಿದರು ಬಚಕರ
 ವಿಂದನಾಭಂಗಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದಿನ್ನೆದೆ ಸತ್ಕರಿಸಿ |

ಅಂದು ಮಾತೆಯ ಪಂದಕೇಳಿಯೆ

ಬಂದರೈವರು ಬಚ್ಚಕ ಬೋಧನ ¹

ಕಂದು ನಡೆತರುತಿರಲು ಭಿಕ್ಷುವೃತ್ತಿಯನೆ ಪಡೆದು || 2

ಬಡತನವನನುಕರಿಸಿ ಬೋಧನ ²

ದಡೆಯ ಹೊಕ್ಕು ರು ಭೀಮಸೇನನು

ಗಡಣದಿಂದವೆ ಕೇರಿಕೇರಿಯ ನಡುವೆ ಬರಬರುತ ³ |

ಪೊಡವಿಪತಿ ನೀ ದೇಹಿ ಯೆಂಬುದು

ಕಡು ನಿರೋಧ ⁴ ನಿಡಕ್ಕೆ ನಾನೀ

ವೊಡಲಭರಿತಕೆ ದೇಹಿ ಯೆಂಬನು ಬಿಡನು ಧರ್ಮವನು || 5

ಕಾಲ ತಾ ವಿಪರೀತವಾದೊಡೆ

ಮೇಲೆ ತಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಂಗಳ

ನೇಳಿದವ ಗೊಂಡವರು ಬೀಜುವ ನರಕವೆನಗಹುದು |

ಚಾಳನೆನು ವರ್ಣಾಶ್ರಮಂಗಳ

ಲೋಲಧರ್ಮವನೆನಲು ಭೀಮನು

ಪಾಲಿಸಿದ ಕುಚಲವ ಭಿಕ್ಷುವೃತ್ತಿಯಂದದಲಿ || 6

ಹೊಲೆಲೊಳಗೆ ಹುಂಕಾರಘೋಷದಿ

ಮೆಲೆತು ಬೇಡುವ ತಾನು ಭಿಕ್ಷೆಯ

ಬಚ್ಚಕ ನನಗಲ್ಲಾ ದಂದಾಗಲಿ ಯೆನುತ ಬರುತ್ತಿದ್ |

ಜಬರುಪಾಕ್ಷನ ನಾಮಕೀರ್ತನ

ಗಳನು ಪಾಡುತ ಭೀಮಸಹಿತೀ

ಯಿಳೆಯರಾಯರಿಗಾಯ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ವಿಪ್ರರಂದದಲಿ || 7

ಬಚ್ಚಕ ವಿಪ್ರನ ಮನೆಯೊಳಾಯಿತು

ಹೊಲೆಲೊಳಗೆ ತಾವಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿದು

¹ ಭೋಜನ, ಕ. ಖ.

² ಭೋಜನ, ಕ. ಖ.

³ ಬರತರಲು; ಖ. ಜ.

⁴ ನಿರೋಧ, ಜ.

ಬಟಲಿಕೆಯನಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡರು ವಿಪ್ರನಿಳಯದಲಿ |

ಜಲವನಂಗೀಕರಿಸಿ ಪಾಂಡವ

ತಿಲಕರಿಗೆ ಬಂದಾವಿಪತ್ತನು

ವೊಲಿದು ಕೇಳೈ ರಾಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ || ೧೧

ಇಳೆಯರಾಯರಿಗೊಬ್ಬ ಭೂಸುರ

ಬಟಗ ತಿರಿಕನ ಮನೆಯ ಗುಡಿಸಿಲ

ಹೊಜಲ ಬೀಡಿಕೆಯಾಯ್ತು ಯಿನ್ನೀಮನುಜರಳವೇನು |

ಬಟಲಿಕೆಯನಪಹರಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆಯ ತ

ರಲು ಯತ್ನವೆ ಮಾಡಿ ಭಾಂಡವ

ತೊಳೆದು ಹೊಜವೊಡೆ ಯಾಗಳೈವರು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯೊಳಗೆ || ೧೨

ಅವರಯಾಚಕವಿಪ್ರವೇಷವ

ನವರು ಕೈಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲ

ಧಿವಸಗಳ ನೂಕಿದರು ಭಿಕ್ಷುವಿಹಿತವೃತ್ತಿಯಲಿ |

ಪವನಸುತ ಹುಂಕಾರದಿಂದನೆ

ಸವನಿಸುತ ಬಹುಭಿಕ್ಷುಭಕ್ಷ್ಯವೆ

ನವರ ನಾಲ್ವರ ಸರಿಯ ಭಿಕ್ಷುವೆನೊಬ್ಬ ತಿರಿತಹನು || ೧೩

ತಂದಭಿಕ್ಷುವನಾಗಳೈವರು

ಬಂದು ಹರಿಯೆಂದೆನುತ ವಂದಿಸಿ

ಯಂದು ಭಿಕ್ಷುವೆ ಮಾತೆಗೀಯಲು ಯೆರಡು ಭಾಗೆಯನು |

ಬಂದು ಭಾಗ ವೈಕೋದರಂಗುಚಿ

ದೊಂದು ಭಾಗವ ತಾಯಿ ನಾಲ್ವರು

ನಂದನರು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವೆರನೀಶ ಕೇಳೆಂದ || ೧೪

ಸರಿಯ ಹೇತೊಡ್ವಡೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ

ದರಸುಗಳ ಸಂತಾನ ಶೌರ್ಯದ

ಪರಿಯ ಹೊಗಟ್ಟೊಡೆ ಶಕ್ತಸೂರ್ಯಾದಿಗಳಿಗಿಂ ¹ ಮಿಗಿಲು |

¹ ನೋಡು ರ ಶಕ್ತಸೂರ್ಯರ ತೇಜಕುಣಿ, ಜ.

ತಿರಿದ ಕೂಳನು ತಾಯಿ ಹಸುಗೆಯ
ಲೆರಡುಭಾಗವೆ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ
ಪೊರೆಗಳನ್ನು ಆದವರ ಪಾಡೇನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೫

ವಿಪ್ರವೇದದಿಂದ ಪಾಂಡವರ ಇರುವಿಕೆ.

ಉದಯದಿಂದವೆ ಮುನ್ನ ಸುಬ್ರಾ
ಹ್ಮದ ಮಹೂರ್ತದೊಳದ್ದು ಜನನಿಯ
ಪದಯುಗಕ್ಕ ಭಿನಮಿಸು ಮಧುಮರ್ದನನ ನೆನೆಯುತ್ತಲಿ |
ನದಿಯ ತಟದಲಿ ಕುಳ್ಳಿ ತೈವರು
ಸದನಕಲ್ಲಿಂದೈದಿ ಕಾರಿಯ
ಮುದದಿ ನೆನೆಯುತ್ತಲವರು ಸಂಧ್ಯಾಮೆಲಕೆ ನಡೆತಂದು ||

೧೬

ವಿದಿತಸಂಧ್ಯೋಪಾಸ್ತಿ ಜಪನಿಯ
ಮದ ಪುರಾಣಶ್ರವಣ ಮಧ್ಯಾ
ಹ್ನದಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನಗಳವರಿಗೆ ನಿತ್ಯನಾಯ್ತೆಂದು |
ಸದನಕ್ಕೆತುದಲ್ಲಿ ಭೀಮನು
ಮುದದಿ ದೇವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಯೆ
ಪದುಮನಾಭಾರ್ಪಿತದೊಳನ್ನ ವನಾಗ ಭುಂಜಿಸುವ ||

೧೭

ಎನಲು ಜನಮೇಜಯನು ಕೇಳಿದ
ಮುನಿವರೋತ್ತಮ ಭೀಮಸೇನನು
ವನುಜರನು ತಾ ಕೂಡಿ ಭಿಕ್ಷವ ತಾರನೇಕನಲು |
ಅನಿಲಜನ ಭಿಕ್ಷಾಟನಕೆ ಯಮ
ತನುಜ ತಾನಂಜಿದನು ಭೀಮನ
ನೆಯ ಮಿಗೆ ಬೋಳ್ಕೈಸಿ ನುಡಿದನು ನೀನು ಭಿಕ್ಷವನು ||
ತರಲು ಬೇಡೈ ತಮ್ಮ ನಮ್ಮಯ
ಯಿರವನಪ್ಪಿದವರೆಂದು ಧರ್ಮಜ 1

೧೮

1 ಕುರುಕುಲ, ಭಿಪನಪ್ಪಿದವನೆಂದನು, ಜ.

ನುರುಹಿ ಸುಟ್ಟೆವು ನಾವು ಕೌರವಬಳವುರೋಚನನ |
ಉರುಹಿದೆವು ಅವನಕ್ಕ ಸಹಿತಾ
ವುರುಹಿದೆವು ಅವಳಾತ್ಮಜರನ್ನೆ
ವರನು ನಾವಪರಾಧಗಂಡೆವು ನಾವು ಗುಪ್ತದಲಿ ||

೧೯

ಇರಲಿ ಬೇಕೈ ತಮ್ಮ ನಿನ್ನಯ
ತಿರಿಕೆಗಾವಂಜುವೆವು ಯೆಂದರೆ
ಮೆರುತಸುತ ತಾನುಂಬಪರಿಯೆಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ |
ನಿರುತ ದೇವರ ನೆನೆಯತಲಿ ನೀ
ನಿರುಳುಹಗಲಿಹುದಿಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲಿ
ತಿರಿದು ಭಿಕ್ಷವೆ ತಂದು ಯಿಕ್ಕುವೆ ತಾನು ನಿನಗೆಂದ ||

೨೦

ಎನಲು ನಾಯುಜನೆಂದನಣ್ಣಗೆ
ಮುನಿಮತವು ಶ್ರುತಿಸಾರವಾದುದು
ಧನವನೇ ಕೊಳಬಾರದಣ್ಣನೆ ತಮ್ಮ ತಾನೊಮ್ಮೆ |
ಅನುಜವಿಷಯವ ನಣ್ಣ ಮುದದಿಂ
ದನುಭವಿಸೆ ತಾ ಯೋಗ್ಯವೈ ಸಲೆ
ಯೆನಗೆ ನಿಮ್ಮಯ ಭಿಕ್ಷದನ್ನವು ನರಕಸಾಧನವು ||

೨೧

ನೀನು ಗುರುವಹೆ ಯೆನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾ
ನ್ಮಾನನಿಧಿ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಸರಿಯೈ
ನಾನು ಕುಳಿತುಜಿ ನಿಮ್ಮ ಭಿಕ್ಷದಲನ್ನವುಂಬುದಕೆ |
ತಾನಜಿದು ಗುರುವಿಷಯವುಂಜೆನೆ
ಯೇನೆನಲು ಯಮತನಯನೆಂದನು
ನಾನು ತಂದನ್ನವನು ಜನನಿಯು ಹಂಚಿ ಭೋಜನವೆ ||

೨೨

ನಾನು ಮೊಡುವೆ ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಸೂನುವಿನ ಸರಿ ಮೊವರನುಜರು
ಹಾನಿ ಯಿಲ್ಲೆ ಯಿವರ ಭಿಕ್ಷದ ಯನ್ನವುಡಿಂರಲು |

ಮಾನನಿಧಿ ವರಮುಖ್ಯಧರ್ಮ
 ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧನೆ ಯೆಂದು ತಮ್ಮನ
 ತಾನೆ ಹೊಗಳಿದ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹಿಷಾಲ || ೨೨

ಸ್ವಾರ್ಜನದ ಧನಚೀವಿ ಯುತ್ತಮ
 ನಾಜನಕಧನಚೀವಿ ಮಧ್ಯಮ
 ನಾಜನನಿಧನವಧಮವೆಂಬುದು ಸಕಲಸ್ಮೃತಿನಿಕರ |
 ಈಜಗಜ್ಜೀವರಲಿ ತಾನವ
 ಭಾಜನನು ನರಕಕ್ಕೆ ಯಿಹದಲಿ
 ಯಿಜಗದ ನರರೊಳಗೆ ಯಧಮಾಧಮನು ಕೇಳೆಂದ || ೨೩

ಎಂದು ಮನೆಯಲಿ ತಾಯ ಸಂಗಡ
 ಲಂದು ಮೂವರು ಸಹಜರಶನವ
 ತಂದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕುಂಡು ಬಡವಾಗಿಹನು ಕಲಿ ಭೀಮ |
 ತಂದು ತಾಯಿಗೆ ಗೊಡುವನಾಯಮ
 ನಂದನನು ತಾ ತಂದ ಭಿಕ್ಷವೆ
 ನಂದು ಭೋಜನಮಾಡಲೀಪರಿ ಮಾಸವೈದಾಗಿ || ೨೪

ಭೋಜನೋತ್ತರವೇಳೆಯಲಿ ನೃಪ
 ರಾಜವಾರ್ತಾಕಥನದಿಂದ ಮ
 ಹಾಜನಂಗಳೊಳೊಪ್ಪುತಿದ್ದರು ನಿಜವಿನೋದದಲಿ |
 ರಾಜತನವನು ಮೆಣಿದರಾದ್ವಿಜ
 ರಾಜತನವನು ಮೆಣಿದರುನ್ನತ
 ರಾಜರಾಜರ ನೀತಿಯಿದು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೨೫

ಆಗ ಆರ್ತಧ್ವನಿ ಶ್ರವಣ.

ಇರುತಿರಲು ಮಾಸಾಂತವಾಹಕೆ 1
 ನೆರಮನೆಯ ಶೋಕಾರ್ತರವದು

1 ಇರುತಿರಲು. ಪಕ್ಷಾ ಸದೋಳಗಾ, ಖ.

ಬ್ಬ ರವು ಹಿರಿದಾಗಲಿಕೆ ನಾವಿದ ತಿಳಿಯಬೇಕೆನುತ |
ಮರುತಸುತನಾಕುಂತಿಗಿಂದನು
ಧರಣಿಯಮರರುಪದ್ರಗೇಳಿಯೆ
ಪರಿಹರಿಸದೆಮಗಿರಲು ಬಾರದು ಯೆನಲು ಬೇಗದಲಿ || ೨೩

ವರಜನನಿ ನಂದನನ ಮಾತಿಗೆ
ಪರಮಹರುಷಿತೆಯಾಗಿ ಬೇಗದಿ
ಧರಣಿಯಮರರಿಗೇನುಪದ್ರವೆನುತ್ತ ಹರಿಯೆನುತ |

ಬ್ರಹ್ಮಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಕುಂತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಭರದಲೈತಂದಕಟ ಭೂಸುರ
ವರವಿರೋಧವಿದೇನು ದುಃಖೋ
ತ್ಕರುಷವಾಕುಸ್ತಿ ಕವಿದೊಂದಳು ಕುಂತಿ ಖೇದದಲಿ || ೨೪

ನಾಳದೇನೈ ಯಾಮಹೋತ್ಸವ
ದೇಶಿಗೆಯ ಭರವಸವು ಪರ ನಿ
ಮ್ನಾಲಯದೊಳು ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಹೊಸತೆಂದಳಾಕುಂತಿ 1 |
ಹೇಟಿರೈ ನಿಮಗಾದವಸೆಯ
ಕೇಳಲಾಗದೆ ಯೆನಲು ದ್ವಿಜನದ
ಹೇಟಿ ಫಲವೇನವ್ವ ಯೆಂದನು ಸುಯ್ಯು ದುಗುಡದಲಿ || ೨೫

ಅಲತಾಂಗಿಯ ಕರೆದು ಒಳಯಿಕೆ
ಕಾಲುದೊಳಸಿಯು 2 ಬಟಕ ಕುಂತಿಗೆ
ಹೇಟಿದನು ತನಗಾದ ಖೇದವೆ ಪೂರ್ವದಪರವೆನು |

1 ನಾಳ ವೈವಾಹೋತ್ಸವದ ದೆ

ಕಾಳವಿದು ಮೊದಲೀವಸಂತದ

ಬಾಲಕಿಯರೊಳೆಯ ಮಡೆಯಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸುಡಿದುದನೆ, ಜ.

2 ಕಾಲಿಗಣಿಯು, ಗ.

ಬಲುಹಿನಲಿ ಭೂಸುರನ ಚಿತ್ತವೆ
 ತಿಳುಹಿ ಬಂದಳು ಮನೆಗೆ ಭೀಮನ
 ಕೆಲಕೆ ಕರೆದಳು ಹೇಳಿದಳು ಹೇರಾಳದೊತಣವೆ |
 ಉಲಿದು ಮದವಲಿ ಭೀಮ ಭುಜವೆ
 ಪ್ರಳಿಸಿದನು ಯಮನಂದನಾದಿಗ
 ಳುಡಿದ ನಾಲ್ವರು ಭಿಕ್ಷವೃತ್ತಿಗದೈಯ್ದ ಪುರದೊಳಗೆ || ೪೫

ಆಗ ಬರುತಲು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯೊಳು
 ರಾಗದಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ನೆನೆಯತ
 ಜೀಗದಲವರು ಕೇರಿಕೇರಿಯ ನಡುವೆ ಬರುತಿರಲು |
 ರಾಗದಲಿ ಬೀಡಾರಕ್ಕೆದಿಯೆ
 ಯಾಗ ಮಗಗದ ಹೇಡೆ ಹಿಗ್ಗಿದ
 ನಾಗ ನಾಲ್ವರು ಬಂದು ತಾಯಿಗೆ ತಂದ ಭಿಕ್ಷವನು || ೪೬

ಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರಾಗ ಜನನಿಯು
 ಜೊಟ್ಟದೇನೊ ಭೀಮ ಭಾಳದ
 ಬೊಟ್ಟಿನಲು ತಾ ಕೊಟ್ಟೆ ಭೂಸುರವಿಷಯಕೀತನನು |
 ಕೊಟ್ಟ ತಾನೆನೆ ಹಾಯ್ದು ನಾಲ್ವರ
 ಮೊಟ್ಟೆಯೊಳಗುರಿ ಬಿಡಿಕ ನೀವಿದ
 ಕೊಟ್ಟರೇಕೊ ತಾಯೆ ಭೀಮನನೇನ ಮಾಡಿದಿರಿ || ೪೭

ನಮ್ಮೊಳುಬ್ಬನ ಕೊಡದೆ ಕಾದಿರಿ
 ಸುಮ್ಮನೇತಕೆ ತಾಯೆ ಭೀಮನ
 ನಮ್ಮ ಕೊಡುವರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆನೆನುತ ಹಲುಬಿದರು |
 ಜೊಮ್ಮರಕ್ಕ ಸಗೀವರೇ ಯೊ
 ಹೆಮ್ಮಗನ ನೀ ಕೊಟ್ಟೆಯಾದರೆ
 ನಮ್ಮ ಕಾವೆ ಮುಕುಂದ ಬಲ್ಲನು ನಿಮ್ಮ ಮೂತುಗಳ || ೪೮

ತಾಯೆ ಮಿಾಣಲು ಬಹುದೆ ಯೆಂದರೆ
ವಾಯುಜನು ತಾನೆಂದು ಸಂಕಟ
ದಾಯೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದನೀಗಳ ಸಾಕು ಬಿಡಿ ಯೆಂದ |
ತಾಯೆ ಕೊಟ್ಟುದು ತಮಗೆ ತಾನದ
ಕಾಯುಗತಿಗನುಸಾರಿ ಯಾದವ
ರಾಯ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ದೈತ್ಯಕೋಟಿಗಳು || ೪೯

ನಿರುತವನು ತಾವ್ ನುಡಿದು ಪವಡಿಸಿ
ಭರದ ನಿದ್ರೆಯೊಳರಲಿಕಾಗಲೆ ¹
ಯಿರಳು ತೊಡಗಿತು ವಿಪ್ರಭವನದ ಪಾಕಮಯರಭಸ |
ಹೊರೆದಳಮ್ಮನು ತಾಯಿ ಕುಂತಿಯು
ಹರುಷದಲಿ ಪಾರಣೆಯ ಹೊತ್ತಿನೊ
ಳರಸು ನಾಳನೊಳಾನೆನುತ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೫೦

ಪರಿಪರಿಯ ಬಹುಭಕ್ಷ್ಯಪಾಕದ
ಪರಿಮಳದ ಶಾಕಾದಿಗಳ ವೆ
ಗ್ಗರಣೆಗಳ ಸೌರಭಕೆ ತಿಳಿದುದು ನಿದ್ರೆ ಪವನಜನ |
ತರಣಿ ಸುಚಿದನು ಪೂರ್ವ ಶೈಲದ
ಶಿರದ ಕೊನೆಯಲಿ ಭೀಮ ಕುಂತಿಯ
ಕರೆದು ಕಳುಹಿದನಾಮೆಹೀಸುರಗೃಹಕೆ ವೆಹಿಲದಲಿ || ೫೧

ಕುಂತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆ.
ಏನು ಬಂದಿರಿ ತಾಯೆ ಕಾರಿಯು
ವೇನೆನಲು ನೀ ಹೂಡು ಭಂಡಿಯು
ದೇನು ಜಂಜಡ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನ ಹಿಡಿಸು ಬೇಗದಲಿ |
ಭಾನುವುದಯಂಗೈದನೆನ ಸು

1 ಮರಳುಗಳು ನೀನೆಂದವರ ಚಪ್ಪರಿದನು ಕಲಿಭೀಮನಾನಡು, ಚ.

ಮೌನದಲಿ ಸಾಧನಸಮಗ್ರವೆ
ಸೂನು ಸಹಿತಡಕಿವಳು ಭಾರಿಯಭಂಡಿ ಜಡಿಯಲಿಕೆ || ೫೦

ಜೋಡಿಸಲು ತಾ ಕುಂತಿ ಯೆಂದಳು
ಮಾಡಿಸುವುದೆನ್ನಾತ್ಮಜಗೆ ನೀ
ನೋಡಿ ಭೋಜನದನುವ ಮಿಗೆ ಮನದಣಿವೆ ಹಾಗೆಂದು |
ಮಾಡುವುದು ಬಚ್ಚಕಲ್ಲ ಭಂಡಿಯ
ಮಾಡುವುದು ನೀನೆನಲು ಭೂಸುರ
ಮಾಡುವೆವು ನಿಮ್ಮಾತ್ಮಜಗೆ ಪೊದಲೆನಲು ಬೇಗದಲಿ || ೫೩

ನಳನಳಪ ಬಹುವಿಧದ ಭಕ್ಷ್ಯಾ
ವಳಿಯ ಹೆಡಗೆಗಳೋರಣಿಸಿ ಮಂ
ಡಗಿಸಿ ಹೂಡಿದ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಹರವಿಯೋಜೆಯಲಿ |
ಬಟಿಕ ಮುಚ್ಚಿದ ವಿವಿಧವಾತಾ
ವಳಿಯು ಜೋನದ ಬಿಗಿದ ಕುಣಿಕಿಲ
ಕಳವೆಯಕ್ಕಿ ಯ ಕೂಜರಾಸಿಯ ಭಂಡಿ ಜೋಡಿಸಿತು || ೫೪

ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸೆಂದು ಕುಂತಿಯ ಅಶೀರ್ವಾದ.

ಮರಳ ಬಂದಳು ಕುಂತಿ ಭೀಮನ
ಕರೆದಳಲ್ಲೆ ಪಾರಣೆಗೆ ಕಾ
ತರಿಸದಿರು ಬಕನೊಡನೆ ಮೆಣುವುದು ಸತ್ಯದನುವರಿಯು |
ಭರವನಖಿಯದೆ ಭೀಮ ಮಾಡದಿ ¹
ರುಣವಣೆಯನಖಿದಾನುವುದು ಸಂ
ಹರಿಸು ದೈತ್ಯನನೆಂದು ತಾಯ್ ಹರಸಿದಳು ನಂದನನ || ೫೫

ನೆನವುದೈ ನಮ್ಮೊಡೆಯ ಮಧುಸೂ
ದನನ ಚರಣವನೆಂದು ಕಳುಹಿದೊ
ಡನಿಬಜನು ಹರುಷದಲಿ ಜನನಿಯ ಪದಕೆ ನಮಿಸಿದನು |

¹ ಭರವ ಬಣಿದೇ ಬೀಯಮಾಡದಿ, ೫.

ಮನದಿ ಹರಿಯನು ನೆನೆದು ದರ್ಭೆಯ
ನನುಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಗೋಪಿಚಂದನ
ವಿನುತತೀಲಕವೆ ಧರಿಸಿ ಕುಂತಿಯ ಚರಣರೇಣುವನು || ೫೬

ಶಿರವೆ ತುಂಬಿಯೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಚರಣಕೆಡಿಯು ಭೀಮ ಜನನಿಯ
ನಿರುತವಾಕ್ಯಶ್ರಯದಿ ಬಂದನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹರಿತಂದು ವಿಪ್ರನ
ವರಗೃಹದ ಪಾಕವನು ಮುದದಲಿ
ಹರಿಯೊಳಿಹಿಸಿ ಭೀಮ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು || ೫೭

ಮರುತಸುತನಾಪೋಶಗೊಳುತಲಿ
ನಿರುತ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯ ನಡೆಸಲು
ಸರಿಯಿತ್ಯೆ ಸರ್ವಾನ್ನ ಪಡುರಸಘೈತವು ಮೊದಲಾಗಿ |
ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಲು ಭೂಸುರ
ವರಯುವತಿ ಯಿನ್ನೇನ ಬಡಿಸುವೊ
ಡರಿದು ತಾನೆನುತಿರಲು ಕುಂತೀದೇವಿ ನಡೆತಂದು || ೫೮

ಮರುತಜನ ರೂಪನಣಿದೊರಳನ
ಹೊಜೆಯ ತವುಡನು ತಂದು ಕೈಯ್ಯಲಿ
ನಿರುತವೀಯಲು ಮೆಲಿದು ತೇಗುತ ದಣಿದು ಕೈತೊಳದ |
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ ತಾಯಿ ಯಿಕ್ಕಿದ
ನಿರುತ ತವುಡೇ ಪಥ್ಯ ಧರೆಯಲಿ
ಪರರು ನೀಡಿದ್ದ ಮೃತ ವಿಷ ಮೆಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳಂದ || ೫೯

ಹರಿಸಿ ಸುತನನು ಕಳುಹೆ ಭಂಡಿಯ
ಹರಿದು ಸೆಳೆದೇಣಿದನು ತಾ ಬಲು
ಹುರಿಯ ಹಗ್ಗವೆ ಹಿಡಿದು ಜಡಿದನು ಹೋರಿಕೋಣಗಳ |

ಮರುತಜನು ಹೊಡೆಯಲಿಕೆ ಶಕಟವು
ಪುರದ ಹೊಡೆಯಲಿಕೆ ಜನಸಮೂಹವು
ನರೆದು ನೋಡುತ್ತಲೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬ ರಿಗಂದು ತಮ್ಮೊಳಗೆ || ೬೦

ಪುರದೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ತಿಂದೈ
ವರು ಮಹಾಪಂಡಿತರು ನಿರ್ಧರ
ಪುರುಷರವರೊಳಗೊಬ್ಬ ನನು ನಮ್ಮೂರ ದಾನವಗೆ |
ಪರಿವಿಡಿಯ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ತಾಯಾ
ದರಿಸಿ ಭೂಸುರಗೀಗ ಕೊಟ್ಟಳು

ಹಿರಿದು ಕೌತುಕವೆನುತ ಮುತ್ತಿ ತು ಪವನನಂದನನ || ೬೧

ಪೌರಜನವೈತರಲು ಭಂಡಿಯ
ನೂರ ಹೊಡವೆಂಟಿಸಿದರೆಲ್ಲರು
ದೂರದಲ್ಲರಿ ಸಾವೆ ತಾನೆನ ಸಾಕು ದೈತ್ಯನಲಿ |
ಭೀಮನು ಬಕನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಸಾಖು ನೀವೆಂದೆನುತ ಹೂಡಿದ
ಹೋರಿಗೋಣನನಬ್ಬ ರಿಸಿ ರಣ
ಧೀರ ಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು ನಡೆಸಿದನಸುರನಿದ್ದೆಡೆಗೆ || ೬೨

ಹರಿಸಿ ಹಳ್ಳವೆ ದಾಂಟೆ ಭೀಮನು
ಪರುಪಿಸಿ ಯೊಂದನುವ ಕಂಡನು
ಸುರವಿರೋಧಿಯನುಂಡು ಕೊಲುವೆನೊ ಕೊಂದು ಭೋಜನವೆ |
ಸಿರುತ ನಾ ಮಾಡುವೆನೊ ಯೆನುತಲಿ

ಸುಖದನೆಡೆಯಲಿ ಶಕಟವನ್ನವೆ
ಸುರವಿರೋಧಿಯು ಕಂಡಪಾಕವು ಬಾರದುಣಲೆನುತ || ೬೩

ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಂದು ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕರೆಯುವಿಕೆ.
ಕೆಡೆಹಿ ಭಂಡಿಯ ಪಾಕವೆಲ್ಲವೆ
ನೋಡೆಯಗರ್ಹಿಸಿ ಭೀಮ ಬಿಡತದ

ಹೊಡೆದ ಮೌನದಲ್ಲೈದಿ ಹಳ್ಳದ ತಡಿಯಲವನಾಗ |
 ಅಡಿಗಡಿಗೆ ತೇಗುತಲಿ ಪಾರಣೆ
 ಯೆಡೆಬಿಹುಗುಂದಿದರ್ ತನ್ನನು
 ಪಡೆದು ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೬೪

ಎಡೆಯಲೇ ಭಕ್ಷ್ಯಾದಿಗಳ ಬಹು
 ಹೆಡಗೆ ಯುಚಿದುವು ಸುಖದಮೊಸರನು
 ಕುಡಿದು ತುಪ್ಪವ ಹಾಲ ಹರವಿಯ ಪಾಯಸಂಗಳನು |
 ಬಿಡದೆ ಮುದ್ದೆಯ ಕೊಳುತಲುಂಡನು
 ಕುಡಿದನಾಗಿವೆಟಕೆ ಯುದಕವೆ
 ಹೊಡೆದನೈ ಹನ್ನೆರಡುಬಂಡುಗದಕ್ಕಿಯೋಗರವೆ ||

೬೫

ತಡೆಯದೆಲ್ಲವನುಂಡು ಹಳ್ಳದ
 ಕಡೆಯಲೇ ಕೈದೊಳದು ಕಂಡನು
 ನುಡಿದನಲವೋ ಕುನ್ನಿ ಕೂಡಿದೆ ತಿನ್ನು ಬಾಯನುತ |
 ತೊಡಕೆಯಲಿ ಕಲುಮುಳ್ಳು ತುಂಬಿಯೆ
 ಬಿಡದೆ ಬುತ್ತಿ ಯನೊಂದು ಕೈಯ್ಯಲಿ
 ಹಿಡಿದು ಬಂದನು ದೈತ್ಯನಲ್ಲಿಗೆ ಭೀಮ ಬೇಗದಲಿ ||

೬೬

ಕಂಡು ಖಳ ಬೆಣಗಾದನಿವನು
 ದಂಡತನವಚ ರಿಯಲಾ ಹರಿ
 ಬಂಡಪರಶುಗಳಳುಕುವರು ತನ್ನೊಡನೆ ಹಳಚುವೊಡೆ |
 ಭಂಡಿ ತುಂಬಿದ ಕೂಟನೆಲ್ಲವ¹
 ನುಂಡು ಕಾಣಲಿ² ಯೂರ ವಿಪ್ರರ
 ಹಿಂಡುವೆನು ಯಿವಸಹಿತನುತ ಮುರಿದೆದ್ದನಮರಾರಿ ||
 ಮತ್ತೆ ಶೇಷಾನ್ನದಲಿ ತೋಣಿಹ
 ತುತ್ತುಗಳ ತೂಗುತ್ತ ಮಾರುತಿ

೬೭

¹ ನಿವನಿ, ಬ.² ದುಂಡ ಹೋಗಲಿ, ಬ

ಮಾತುಗಳಲೇನನುತ ಪವನಜ ತಿವಿಯಲನುವಾದ |

ಕಾತರಿಸಿ ಗುದ್ದಲಿಕೆ ನೆತ್ತಿಯು

ನಾತ ತಿವಿದನು ಭೀಮನುರವನು

ಭೀತಿಯಲಿ ಜಗ ನಡುಗೆ ಮೇಲಣ ಸುರರು ಬೆದರಿದರು || ೩೬

ಬಚಿಕ ಭೀಮನ ಬಾಹುಸತ್ತ್ವವೆ

ನಳವಿಯಲಿ ತಾನುಹಿದು ಹಾಯನು

ಬಲಿ ಕಿಕ್ಕಿ ಹಿಗ್ಗಿಹಿದು ಎನದೊಳಗಾಗಲೋಡಿದನು |

ಹಲುವದಲಿ ತಾ ನೋಡಿ ಬೇಗದಿ

ಜಲದಲಡಗಿದೊಡನನನುಹಿದ

ನಿರುತ ಮಾರುತತನಯ ಕಾಣದೆ ಹಳ್ಳವನು ತೋಟಲಿ || ೩೭

ಬಚಿಕ ಕಂಡನು ಮುಂದೆ ಗಣಪನ

ನೆಲೆಯುಮಾಸುತ ಬಕನ ಬಟ್ಟೆಯು

ನೆಲೆಯ ತೋಟೈ ಪರಶಿವನ ಮೇಲಾಣೆ ತೋಟದಿರೆ ¹ |

ನೆಲದೊಳುಹಿಸುವೆನೆನಲು ಪಾರ್ವತಿ

ಮಲಸಮುದ್ಭವನಂಜಿ ಮೆಲ್ಲನೆ

ನೆಲೆಯ ತೋಟದ ದನುಜ ಹೊಕ್ಕಿಹ ರಾವ ಬೆರಳನಲು || ೩೮

ತೋಟಲಿಕೆ ವಾಯುಜನದಾಕ್ಷಣ

ವಾರುತ್ಯದಿದ ಕೆಣಿಯ ನೀರನು

ಹಾಣಿಸದನೊಕ್ಕು ಡುತೆಯಾಗಲಿಕವನು ಕೆಡೆದಿರಲು |

ಚೇಹಿದನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ವೊಡೆಯ

ಲ್ಕಾರುಬೆಯಲಿ ಹಿಡಿಯಲವನನು

ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ಕುಡುತೆಯುದಕವ ಮತ್ತೆ ಕೆಣಿಯೊಳಗೆ || ೩೯

ಸೇರಿಸಿಯ ಬಚಿಕವನ ಹಿಡಿತಂ

ದೋರಣಿಸಿ ಬಚಿಕವಗೆ ನುಡಿದನು

¹ ತೋರಾ ತೋಟದಿರೆ ನಿನ್ನ ನೀನಿಂತು, ಕ. ಜ.

ಧಾರುಣಿಯ ಮೇಲಿನ್ನು ನಿನ್ನಯ ಸರಿಗದಾರೆನುತ |
 ಧೀರಭೀವನು ಬಿಟ್ಟೊಡಾಗಲು
 ಸಾಲು ಸಾಣಿನುತವನು ಬಂದಾ
 ಮೂರುತಾತ್ಮಜಗೆಂದ ನಮ್ಮಯ ಯುದ್ಧ ರಂಗವನು ||

೪೦

ಎಣಿಗಲಿಕೆ ಬಚ್ಚಿಕೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರು
 ಯುಜವಣಿಸಿ ಮಿಗೆ ಮೊಲ್ಲವಿದ್ದದ
 ಪರಿಯ ತೋಣುತ ಬಕವ ಕೋದರಯುದ್ಧದ ದೃಢತನ |
 ಸುರರು ವಿದ್ಯಾಧರರು ಮೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕ
 ವರು ಕಾದಿದರಂದು ಕೋಪದಿ
 ನುಣುಕುಲಾದಿಗಳೈದೆ ಹುಡುಕುಡಿಯಾಗಲುಜವಣಿಸಿ ||

೪೧

ಕಿ:ದಿದರೊಬ್ಬ ರನೊಬ್ಬರುರದಲಿ
 ಹೊಡೆದು ಹಿಂಗಿದರವರು ಹೆಮ್ಮರ
 ನೊಡೆದು ಹೊಯ್ದಾ ಡಿದರು ತಿವಿದರು ತೋಳ ಬಲುಹಿನಲಿ |
 ಕೊಡೆಹಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮನವನು
 ಗ್ಗಡದಲೆಣಗಿದನುಂಡ ಕೂಟನ
 ಕಡುಹ ತೋಣಿಂಜೊದಹಿ ತುಡುಕಿದನನಿಲನಂದನನ ||

೪೨

ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕಲಿಭೀಮನೆನೆ ಕ
 ಯ್ಯಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟನು ಮೈಯ್ಯನಸುರನ
 ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದನು ತಿರಿಸಿ ಬದಿಯನು ನುಗ್ಗು ನುಸಿಯಾಗೆ !

ಬಕನ ಸಂಹಾರ.

ಬಿಕ್ಕುಳಿನ ತಾಳಿಗೆಯ ಮೂಗಿನೊ
 ಳೊಕ್ಕು ವುಸರನ ಬಳನ ಬಿಗಿದುಣಿ
 ಡೊಕ್ಕು ರಿಸಿ ಹಿಡಿದಿಳಯೊಳಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ ||
 ಕೊಂದು ದನುಜನ ಹೊಣನ ಭಂಡಿಯ
 ಹಿಂದೆ ಬಂಧಿಸಿ ಪುರದ ಬಾಹೆಗೆ

೪೩

ತಂದು ಬಿಸುಟನು ತನತನಗೆ ಜನಜಾಲ ಜೋಡಿಯಲಿ |

ಬಂದು ಕಂಡುದು ನಮ್ಮ ಭೂಸುರ

ವೃಂದ ಧನ್ಯನು ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ

ಸಂದುದಿಂದಗ್ಗಿ ಕೆ ಯೆಂದುದು ನೆರೆದ ಪೌರಜನ ||

V-೬

ಬಕನ ಸಂಹಾರವಾದ ಬಳಿಕ ವಿಪ್ರರು ಭೀಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಧೀರಭೀಮನ

ಸವನವನು ಹೋಗಿಸಿದರು ಹರುಷದಿ

ವಿದಿತಭೂಸುರರೈದೆ ನುಡಿದರು ಭೀಮಸೇನಂಗೆ |

ವಧಿಸಿ ಬಕನನು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸಿ

ವಿದಿತದಿವಸದ ಪರಮಪಾಕವೆ

ಮುದದಿ ನೀವೇ ಕೊಂಬುದೆಂದರೆ ಭೀಮನಿಂತೆಂದ ||

V-೭

ವೀರನಾರಾಯಣಗದರ್ಬಿಸಿ

ಭೂರಿಭೋಜನ ಮಾಡಿ ನೀವಿದ

ನಾರು ನಿಲಿಸದೆ ಸಕಲಜಂಗಮರೂಪಗಿಕ್ಕುವುದು |

ಧಾರುಣೀಶತಿ ಧರ್ಮಸುತ ತಾ

ಹಾರಯಿಸಿ ಯಿಹುದೆಂದು ಕುಂತೀ

ನಾರಿ ತಾ ಪತಿಕರಿಸೆ ಪಾರ್ಥನು ಚಲುವಮತವೆಂದ ||

V-೮

ಧೀರರೈವರು ಮುದದಿ ಮನ್ನಿಸಿ

ಧಾರುಣಿವ್ರಾತವನು ವರಕಲಿ

ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ಕರವ ಜೋಡಿಸಿ ಯೆಂದ ವಿಪ್ರರಿಗೆ |

ಊರು ನಿಮಗಿದು ಸರ್ವಮೋನ್ಯವು

ಧಾರುಣೀಸುರರಂಜದಿರಿ ನಿಮ

ಗಾರು ನಿಮ್ಮಿಯಗ್ರಹಾರಕೆ ಮುಸಿವರಿಲ್ಲೆಂದ ||

V-೯

ಎಂದು ಭೂಸುರಜನಕೆ ಧಾರೆಯು

ನಂದೆ ಯೆಜಿದನು ಬಳಿಕ ವಿಪ್ರರ

ವೈಂದವನು ಕಳುಹಿದನು ಮಾರುತನೆಂದನೊಲವಿನಲಿ |

ಅಂದಿಗಾಯಿತದರ್ಥವೆತ್ತರ

ಬಂದು ಪಾಂಡವರೇಕಚಕ್ರಕ್ಕೆ

ಮುಂದಣುತ್ತರಕಥೆಯ ಕೇಳೈ ರಾಯ ನೀನೆಂದ ||

೪೪

ರಾಯಯೋಗ್ಯವು ನಮ್ಮ ಪುರವರ

ಕಾಯಿತ್ಯೆ ಪರಿತೋಷ ನಿಮ್ಮಿಂ

ದಾಯಿತ್ಯೆ ಸುಜ್ಞೇಮ ವಿಪ್ರಸ್ತೋಮ ವಿಂತೆಂದು |

ಅಯು ಸಿರಿ ನಿಮಗಕ್ಕೆ ವರಚ

ಕ್ರಾಯುಧನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೀಗಳ

ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೪೫

ಎನುತಲಾ ಬಹುಧಾನ್ಯ ನಗರಿಯ

ಜನವು ಸಂತೋಷದಲಿ ಕುಂತೀ

ತನುಜರಿಗೆ ಬಹುಹರಕೆಗೊಡುತ್ತಲಿ ದ್ವಿಜರು ಬೀಚ್ಚೊಂಡು |

ಮನುಜವೈರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬಂಧನ

ದನುವೆ ತೊಲಗಿಸಿದಧಿಕಸಹಸಿಗಳ

ಳನುವಿನಲಿ ಪಾಲಿಸುಗೆ ನಾರಾಯಣನು ಯಿವರುಗಳ ||

೪೬

ಈ ಯಮಾನುಷಶಕ್ತಿ ಯಿದು ಸುರ

ರಾಯಯೋಗ್ಯವು ನಮ್ಮ ವಿಪ್ರನಿ

ಕಾಯಕಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಾರವನು |

ಕಾಯಿದವರೀಗೊಂದು ವಿಪುಳ

ಪ್ರಿಯ ಪದ್ಮಜಸೋಮಧರನಾ

ರಾಯನು ಕೊಡಲೆಂದು ಹರಸಿದುದಾ ಜನಸ್ತೋಮ ||

೪೭

ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತ ನಾ ಲ್ಕ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ವೀರಕುಂತೀತನುಜರುಳಂ
ಗಾರವರ್ಮನ ಗೆಲಿದು ಹೊಕ್ಕರು
ಧಾರುಣೀಸುರವೇಷದಲಿ ಪಾಂಚಾಲಪುರವರವೆ ||

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ಕಲಿ ಬಕಾಸುರ
ಹರಣಸಮನಂತರದೊಳಾ
ಪುರವರದೊಳಿದ್ದರು ವಿಮಳವಿಪ್ರಸ್ತೋಮದೊಡಗೂಡಿ |

ಪ್ರವಾಸಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ.

ವೆರುಷ ತುಂಬಿತು ನಮ್ಮ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರವೆ ಹೊತ್ತಿವೆಂಟಂದಿನಲಿ ಯೆಂ
ದರಸ ಕುಂತೀದೇವಿಗೊಂದನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

ಆಸಮಯದಲಿ ಬಂದನೊಬ್ಬನು
ಭೂಸುರನು ಸುಕುತೊಹಳನು ಬಹು
ದೇಶಪರ್ಯಟನಪ್ರವಾಸಾಭ್ಯಾಸಶಿಕ್ಷೆಯಲಿ |
ಗ್ರಾಸಯಾಚಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಿ
ವಾಸದಲಿ ಪರಿತುಷ್ಟನಾದ ಮೆ
ಹೀಸುರನ ಮಾತಾಡಿಸಿದನಂದರಸ ವಿನಯದಲಿ ||

ಎತ್ತಣಿಂದಲಿ ಬರವು ಬಚ್ಚಿ
ಸ್ನೇಹ ಗಮನವು ಪೂರ್ವಸುಕೃತದ

ಹೊತ್ತಿದಿಂದಿನದಿವಸವಿದೆಲಾ ಸುಜನಸಂಸರ್ಗ |

ಉತ್ತರೋತ್ತರಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲಿಂ

ದೆತ್ತ ನಿಮಗೆನೆ ಹಸ್ತನಾಪುರ

ದತ್ತಣಿಂದವೆ ಬಂದೆವಾವುದು ದೇಶ ನಿಮಗೆಂದ ||

೩

ನಾವು ನಿಮ್ಮೋಪಾದಿಯಲಿ ತೀ

ರ್ಥಾವಲೋಕನಪರರು ಭಿಕ್ಷಾ

ಜೀವಿಗಳು ನೀವೇಸು ದಿನ ಗಜಪುರಿಯ ಹೊಣವೆಂಟು |

ಆವನಲ್ಲಿಗೆ ಪತಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ

ದೇವನೋ ದುರ್ಯೋಧನನೋ ಮೇ

ಣಾವುದತಿಶಯ ವುಂಟು ಕೌರವಪಾಂಡುತನಯರಲಿ ||

೪

ಮರುಳುಗಳೆಲಾ ನಮ್ಮನಾಡಿಸಿ

ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಪರಿಯೊ ಪಾಂಡವ

ರರಗಿನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದರು ಲೋಕ ವಜ್ರಿಯಲಿಕೆ |

ಅರಸ ಕೌರವರಾಯನಾತನ

ಸಿರಿಯನಾತನ ಬಲುಹನಾತನ

ಯಿರವನಭಿವರ್ಣಿಸುವೊಡಾವನು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

೫

ದುರ್ಯೋಧನನ ಐಶ್ವರ್ಯವರ್ಣನೆ.

ಓಲಗಕೆ ಬರುತಿಪ್ಪ ಕರಿಗಳ

ಕೀಳುದಾನದಿನೆನೆವೆ ತುಂಬೆಯು

ಲೋಲಭೂಪರ ರತ್ನಭೂಷಣವೈಸೆ ರಜದಿಂದ |

ಮೇಲೆ ಹುಡಿ ಯಿಡೆ ಹೊಡೆವ ನಾನಾ

ಕಾಳೆ ಶಂಖವು ಭೇರಿತಂಬಟ

ಮೇಲುದನಿ ಮುಚ್ಚುವುದು ಲೋಕದ ಕರ್ಣಕೋಟರವೆ ||

೬

ಅವನಿಪಗೆ ಮೆಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಮೆಹಿಸು

ರವರರು ತರಲು ಬೀಯ್ಯುವೆಹುದು ಗ

ಸಾಅಲಿದ ನೃಪಕನ್ಯಕೆಗೆ ವರ
ನಾರು ಲಗ್ನವಿದೆಂದು ಬಚಕಾ
ರಾರು ಬಂದರು ಭೂಪತಿಗಳೆಂದರಸ ವಿನಯದಲಿ |
ಭೂರಿಯಲಿ ನಮಗುಂಟೆ ಮೃಷ್ಣಾ
ಹಾರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮ್ಮ ಭೀಷ್ಮ ವಿ
ಹಾರವಾರ್ತೆ ಯಿದೆಂದು ಧರ್ಮಜ ನುಡಿದನಾದ್ವಿಜಗೆ || ೧೧

ಇವರು ಕಪಟೋಪಾಧ್ಯರೇಂಬುದ
ನವರು ಬಲ್ಲರೆ ಭೂಮಿದೇವ
ಪ್ರವರರೈ ಸಲೆ ಯೆಂದು ಬಗೆದನು ಪಾಂಚುನಂದನರ |
ಅವನಿಯಲಿ ಪಾತಾಳದಲಿ ಸುರ
ಭವನದಲಿ ಪಾಂಚಾಲತನುಜೆಗೆ
ಯುವತಿಯರು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದ ಕೇಳ್ತೆ ನಾನೆಂದ || ೧೨

ಪಾಂಚುಪುತ್ರರು ಹೋದರೆಂದು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕಾಗಿ ದ್ರುಪದನ ಪ್ರಯತ್ನ
ಆಕೆಗೆಣೆಯಹ ವರನನೀನರ
ಲೋಕದಲಿ ನಾ ಕಾಣೆನರ್ಜುನ
ನೀಕುಮಾರಿಗೆ ರಮಣನೆಂದೇ ಮನದ ಸಂಕಲ್ಪ |
ಈಕೆಯಪದೆಶೆಯುದಯದಲಿ ಕುಂ
ತೀಕುಮಾರಕರನಲಮುಖದಲಿ
ನಾಕದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡರೆಂದುಮೈಟಿಸುವನು ದ್ರುಪದ || ೧೩

ಉಮ್ಮೈಟಿಸಿ ದ್ರುಪದಾಂಕ ಮುನ್ನಿನ
ಕರ್ಮವನು ಪರುಲನಿಸಿ ಶಂಕರ
ನೆಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ವರವ ಕೊಟ್ಟನು ಪಾರ್ಥ ಪತಿಯೆಂದು |
ಇಮ್ಮೈ ನುಡಿ ಶಿವಗಿಲ್ಲ ವೆನುತಲಿ
ಮೊಮ್ಮೈ ದ್ರುಪದನು ಶಿವನ ಧ್ಯಾನಿಸಿ
ಹೆಮ್ಮೈಗಳ್ಳೆಯಿನ್ನಾ ರಿಗೀವೆನಲೆ ಶಶಿಮೌಳಿ || ೧೪

ಬಂದು ದ್ರುಪದಗೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ
ಯಿಂದು ಪತಿಯಿಲ್ಲೆಂದು ಒಣ್ಣಿದೇ
ಮಂದಮತಿ ನೀನಾಗದಿರು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದ |
ಬಂದು ಧನುವನು ಬಾಣಪಂಚಕ
ದಿಂದ ಮತ್ಸ್ಯದ ಯಂತ್ರವನು ತಾ
ನೊಂದು ಭಾರಿಯೆ ಯೆಚ್ಚೊ ಡಾತನೆ ರಮಣನಹನೆಂದ || ೧೫

ಎಂದು ಶಿವ ಕರುಣಿಸಿದ ಬಾಪವೆ
ನಂದು ತಾನದು ಮಂದರಾಚಲ
ದಿಂದ ತೂಕಿಯೆ ವರಪನಾಕವ ಕೊಟ್ಟನಾಶಿವನು |
ಎಂದು ಹರ ಕೊಟ್ಟುದನು ದ್ರುಪದನು
ತಂದು ಮಂದಿರಕಿರಿಸಿ ಬಚ್ಚಿಕರ
ವಿಂದನಾಭನ ನೆನೆದ ಪಾಂಡವನ ಪರ ರಕ್ಷಿಸುದು || ೧೬

ದ್ರುಪದನ ಚಿಂತೆ.

ಎಂದು ಮನದುಗುಡದಲಿ ತಾ ಗೋ
ವಿಂದನಂಭ್ರಿಯ ದೂಷುತಿಪ್ಪನ
ಯಿಂದುಧರ ನುಡಿದುದನು ಸಲಿಸುವುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ |
ಬಂದಿರಡು ಬೋಳವನು ಕಾಯದೆ
ಕೊಂದೆಲೈ ಗೋವಿಂದ ಕುಂತೀ
ನಂದನರನಕಟೆನುತ ದ್ರುಪದನು ಮತ್ತೆ ಮನದೊಳಗೆ || ೧೭

ಬಂದ ನೆನವನು ಸರ್ವಥಾ ಗೋ
ವಿಂದ ಕುಂತೀನಂದನರಿಗಾ
ವೊಂದು ಬಾಧೆಯನವರಿಗಿಕ್ಕನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಿಗೆ |
ಎಂದು ಮನದಲಿ ಹಿಡಿದ ಸಂಶಯ
ವೊಂದನಾಗಲು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಛಂದವನು ತಾನಣ್ಣಿಸುದಾಗಲು ದ್ವುಪದಭೂಪಾಲ || ೧೮

ಜ್ವಲನನುಜಿ¹ ನುಂಗಿದನೊ ಮೇಣೆಂ
 ಜಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನೊ ಬಲ್ಲನಾವನು
 ಕಲುಷದ್ರವನು ಕಮಲನಾಭನು ಪಾಂಡುನಂದನರ |
 ಸುಷಿವಗೋಚರವೆಕಟ ಹೂಡೆಗ
 ಳಚಿವ ಹರಯವೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂ
 ದಚಲು ದೊರೆಯಲಿ ಮುಚುಗಿ ಮೂಡುವನಂದು ಪಾಂಚಾಲ ||

ಅರಸ ಕೇಳ್ವನು ಶಕುನ ದೈವ
 ಜ ರೋಳಗುಪಶ್ರುತಿಗಳಲಿ ಋಷಿಗಳ್
 ಪರಮಸಿದ್ಧಾಂತದಲಿ ಮಂತ್ರವೇಶರಚನೆಯಲಿ |
 ಧರೆಯೊಳಗಲು ಪಾಂಡುಸುತನಂ
 ಚರಣವುಂಟೆನು ಸತ್ಯವೆಂದುಪ
 ಚರಿಸಿ ನುಡಿದು ಪುರೋಹಿತನು ಸಂತ್ಯಸುವನು ನೃಪನ || ೨೦

ಆನೇಕ ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರೇಷಣ.

ಸರಸಿಜಾನನೆ ನೋಡಿ ನೃಪರಲಿ
 ವರಿಸುವಳು ವಲ್ಲಭರನೆಂದುಪ
 ಚರಿಸುವುದು ಸವಿನಾತುಗಳ ಸಾರಾಯಸೋನೆಯಲಿ |
 ಬರಿಸುವುದು ಬಹುಕುಲದ ಭೂಮಿಾ
 ಶ್ವರರನವರೊಳು ಪುಣ್ಯದಲಿ ಗೋ
 ಚರಿಸಲೀಗರುವೆಯರ ದೇವಿಗೆ ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೨೧

ಆದೊಡೀಮಗುವಿನ ಮಹಾಪು
 ಣ್ಯೋದಯದ ಫಲವೈಸಲೆ ಬರೆ
 ಮೇದಿನೀಶ್ವರರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಲೇಖಾರ್ಥ ಸಂಗತಿಯು |
 ಸೋದರರು ಸಹಿತಾಸುಯೋಧನ
 ನಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತನೃಪರು ವಿ
 ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಬರಲಿ ಕಟ್ಟಿಸು ಪಾವುಡವನೆಂದ || ೨೨

ಬರೆದನೋಲೆಗಳಖಿಳಭೂಮಿ
 ಶ್ವರರಿಗುಡುಗೊಣಿಸಹಿತ ದೂತರು
 ಪದಿದರುತ್ತ ರಪೂರ್ವದಕ್ಷಿಣಾಪಿ ಮಂಗಳಿಗೆ |
 ಧರೆಯ ಕನ್ಯಾಜನಕಿರೋಮಣಿ
 ವರದ್ರಪದತನುಜೆಯ ಸ್ವಯಂ
 ವರಕರಸುಗಳು ಬಹುದೆಂದು ವಾಚಿಸಿತಖಿಳಲೇಖಾರ್ಥ || ೨೩

ನೂತಿದರೆ ಶತಮಜ ವನು ಕೈ
 ಗೂಡುವಳು ಶಚಿ ಮುಖಸಪ್ತವೆ
 ನೂತಿ ಮೇಣ ಜನಿಸಿದರೆ ಬಹಳೇ ಪ್ರಾಪದೀಬೇವಿ |
 ನೋಡುವೆವು ನಡೆ ಜನ್ಮ ಶತವಲಿ
 ಕೂಡೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪುಣ್ಯಫಲ ಕೈ
 ಗೂಡುವೊಡೆ ತಪ್ಪೇನನುತ ನೆರೆದುದು ನೃಪಸ್ತೋಮ || ೨೪

ಅಪುರೋಹಿತವಚನದಲಿ ನಿ
 ವಾಪಿತಾಂತವ್ಯಥೆಯಲವನಿಪ
 ನಾಪುರೋಪಾಂತರವ ಸುತ್ತಲು ಮೂಱುಯೋಜನದ |
 ತೋಪಿನಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನಗದ
 ಭೂಪರಿಗೆ ಭವನವನು ಕೇಳಿ
 ಪ್ರಾಪದಿಯು ವೈವಾಹರಚನೆಯ ರಾಮಣೀಯಕವ || ೨೫

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯಾಣ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಿಕೆ.

ನೆರೆದಿದರು ನಾನಾದಿಗಂತದ
 ಧರಣಿಪರು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭೂ
 ಸುರಸಮೂಹದ ಸುಖ ಮುಖಿದುರು ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಿಗಳು |
 ಎರಡಣಿಗಳು ನಿಮಗೇನು ಕನ್ಯಾ
 ವರಣವೊ ವರದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥವೊ
 ಬರವು ನಿಮಗುಂಟೇನನುತ ದ್ವಿಜನಿವರ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೨೬

ಈಸು ಪರಿಯಲಿ ನಮ್ಮ ನೀವುಪ

* ಹಾಸವಾಡವಿರಿಂದು ನಮಗೆ ಮ

ಹೀಶಕನ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವದಲಿ ನಾವೇಕೆ * ನೃಪರೇಕೆ |

ಲೇಸು ನಿಮ್ಮೊಡನಾವು ಬದವೈ

ಭೂಸುರರ ನೆರವುಂಟಲೇ ಶುಭ

ವಾಸವನು ಬಿಸಗೊಂಬೆವೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೨೩

ಅವರು ಬಹು ನಿಜಪ್ರಯೋಜನ

ಭವನಕ್ಕೆದಿದರಖಿಳವಾರ್ತಾ

ವಿವರಣವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಮನಂತರದ ಸಮಯದಲಿ |

ಇವರು ತಮ್ಮೊಳಗೆಂದರೆಮಗೀ

ಯವನಿಸುರಪುರದಲ್ಲಿ ವೇದ

ಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾದ್ರುಪದಪಟ್ಟಣವೆ || ೨೪

ಆಲತಾಂಗಿಯ ಮದುವೆಗವನೀ

ಪಾಲವರ್ಗದ ಬರವು ಗಡ ಹರ

ನೂಟಿಗದ ಹೆಚ್ಚಾಳು ಮಕರಧ್ವಜನ ಮೊಳೆ ಗಡ |

ಮೇಳವೇ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಹಂಗಡ

ವಾಲಿಗಳ ಪರಿವಿಡಿಯಲೆವೆಗಳು

ಸಾಲುವವೆ ಯೆಂದೈವರಾಳೋಚಿಸಿದರಡಿಗಡಿಗೆ || ೨೫

ಆಗ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಿಗೆ ನಾನಾವಿಧಶಕುನ.

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಮಳಲಗ್ನಾಂ

ತರದೊಳವೆರುದಯದಲಿಹೊಅವಂ

ಟರು ಸುವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರು ಪಂಡಿತರ ಗಡಣದಲಿ |

ಬರುತ ಕಂಡರು ಕಳಸಕನ್ನಡಿ

ದರೆಯುವತಿಬಗವೈಗದ ಬಲಸು

ಸ್ವರಸುಗಂಧಾನಿಳಸುಸಂಪದಸಾರಶಕುನಗಳ || ೨೬

* ಹಾಸ್ಯವಾಡದಿರಾವು ಭಿಕ್ಷು ಕರ್ಮಸಲೇ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವೇಕೆ *

ಚಾರುಶಕುನವಿದುತ್ತರೋತ್ತರ
 ವಾರಿಗಿದು ಫಲಿಸುವುದೊ ನಮ್ಮೊಳು
 ಹಾರುವರ ಹುಲುಮೊತ್ತ ಕನ್ಯಾಲಾಭಫಲವಿದಕೆ |
 ಭೂರಿಭಾಗ್ಯರು ನಮ್ಮ ವಿಪ್ರರೊ
 ಳಾರನುತ ತಪ್ಪು ಕುನಫಲವಿ
 ಸ್ತಾರವನು ವಿವರಿಸುತ ನಡೆದುದು ಭೂಸುರವ್ರಾತ || ೨೧

ಧರಣಿಯಮರರ ಗಡಣದಲಿ ನಾ
 ಲೈರಡು ಪಯಣವೆ ಬರುತ ಪಥದಲಿ
 ವರಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಪರಾಶರಾತ್ಮಜನ |
 ದರುಶನವೆ ಮಾಡಿದರು ಶಕುನದ
 ನಿರುತವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೇಳಲು
 ಕರುಣಿಸಿದ ನಿಮಗಹುದು ಬಾಸಿಗವೆಂದು ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟ || ೨೨

ಗಮನಭರದಲಿ ಭಾರಿಯಧ್ವ
 ಶ್ರಮವೆ ನೋಡದೆ ಭೂಮಿಪರು ಬರ ¹
 ಲಮೆಳಬುಧಜನ ಮಿಕ್ಕು ನಡೆದುದು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ ² |
 ದ್ಯುಮೇಣಿ ಕೈಸೆಜಿಯಾದನತ್ತಲು
 ಭ್ರಮಣದಲಿ ಬೆಕಗಾಗೆ ಭೂಪೋ
 ತ್ತಮರು ಬಂದರು ಬಹಳಗಹನದೊಳರ್ಥರಾತ್ರದಲಿ || ೨೩

ಮುಂದೆ ಪಾರ್ಥನ ಬೀಸುಗೊಳ್ಳಗ
 ಳಿಂದ ತಮದೊಡೊಡೆ ಬೆಳಗಿನ
 ಹಿಂದೆ ಕುಂತೀದೇವಿ ಧರ್ಮಜನಕುಲಸಹದೇವ |
 ಹಿಂದೆ ಭೀಮನ ಕಯ್ಯ ಕೊಳ್ಳಯ
 ಬಂದು ವೆಳಗಿನಲಿಸಿಬರಬೀ
 ವೈಂದದಲಿ ಖರುತಿರ್ಪರಿರುಳವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ || ೨೪

1 ನಭದಲಿ, ಚ. 2 ತಮದಚಾವಡಿಯಿಕ್ಕಿ ದರೆ ಗತಿಚಾವಳವ ಬಿಡದೆ, ಚ.

ಅಂದು ಪಾಂಡವರೈವರಾಗಿರಿ
 ಕಂದರದ ಮೇಲಿಷ್ಟದು ಬರೆಬರೆ
 ಮುಂದೆ ತಾವ್ ಗೀರ್ವಾಣಗಂಗೆಯ ಕಂಡರೈ ಬಚಕ |
 ವಿಂಧ್ಯಸರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕುಂತೀ
 ನಂದನರು ಬರಬರಲು ರಾತ್ರಿಯೊ
 ಳೆಂದು ಮೂಡಿದ ಪೂರ್ವಭಾಗದೊಳರ್ಧರಾತ್ರದಲಿ || ೩೫

ಬರುತ ಕಂಡನು ಮುಂದೆ ಗಂಧ
 ವರ್ ವೆಥೊನಿಕುರುಂಬವನು ನೇ
 ವ್ರದ ಝಣಂವದ ಕಂಕಣರಭಸರ್ಪುಂಕ್ಯತಿಯ |
 ವರದ ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನಲಿ ತಮ
 ದಿರುಳು ಬೀತುದು ಬೆಸೆವುದಾಗಳ
 ಕುರುಳಕಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಾಂತಾವರಕದಂಬದಲಿ || ೩೬

ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಂದರಿಯರ ವರ್ಣನೆ

ಲಲಿತತನುಕಾಂತಿಗಳ ಮೊಗದರು
 ತಿಳಿಗೊಳನಜಲವೆಂದು ಕಂಗಳ
 ಹೊಳೆಯ ಮೆಣ್ಣಿಮಿನೆಂದು ಪೆಕ್ಕ ಕ್ಕೆಸಿದರು ಹಿಡಿಹಿನಲಿ |
 ಅಲರಿದಂಬುಜವೆಂದು ವದನಕೆ
 ನಿಲುಕಿ ತುಂಬೆಗಳೆಂದು ಕುರುಳಿಂ
 ಗಳುಕಿ ಕೈಗಳ ತೆಗೆದರಲ್ಲಿಯ ಮುಗುದಶಕರಿಯರು || ೩೭

ಅವ್ವರ ಮುಖಕಾಂತಿಗಳಲಂಗ
 ಛೇದಿಗಳಲಿ ಕಂಕಣದ ಹಾರದ
 ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣಕಿರಣದ ಲಲಿತಲಹರಿಯಲಿ |
 ಸವೆದುದಗ್ಗದ ತಿಮಿರವೆನಿಬರ
 ನಿವರ ಕಂಡರು ಜಲವಿಹಾರವೆ
 ದಿವಿಜಸತಿಯರಲಾಯೆನುತ ಬರುತಿರ್ದರಡವಿಯಲಿ || ೩೮

ನಾರಿಯರು ಕಂಡರು ಸುಲಜಾ
 ಭಾರದಲಿ ತಡಿಗಳಿಗೆ ಹಾಯ್ದರು
 ಸೀಣಿಗಳ ತೆಣಿವಿಡಿದರಂಗೋಪಾಂಗಲತೆಗಳಿಗೆ |
 ಆರಿವರು ನಡುವಿರುಳು ದರ್ಪವಿ
 ಕಾರದಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳರೆನುತಂ
 ಗಾರವರ್ಮನು ಧನುವ ಕೊಂಡನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದನಿವರ ¹ || ೩೯

ಗಂಧರ್ವ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನರ ಸಂವಾದ.

ಈಸು ಭರದಲಿ ಗಮನವೆಲ್ಲಿಗೆ
 ದೇಶಕಾಲವೆ ನೋಡದೀಸ
 ವಾಸುರದ ಸಂರಂಭವೇನೆನೆ ಪಾರ್ಥನಸುನಗುತ |
 ದೇಶವಿದು ವನ ಕಾಲ ನಡುವಿರು
 ಕೈ ಸಲೆ ನಿಜಕಾರ್ಯಸಂಗತಿ
 ಗೋಸುಗವೆ ಬರವಂದನರ್ಜುನ ಚರಕರಾಜಂಗೆ || ೪೦

ಎನಲು ಪಾರ್ಥನ ಮೂತ ಕೇಳಿಯೆ
 ಕನಲಿ ಸುರನಾಯಕನು ತನ್ನಯ
 ವಿನುತವನಿತಾಸ್ತೋಮಲಜ್ಜೆಯ ಕಂಡು ಕೋಪದಲಿ |
 ತನುವೆ ಸಂಹರಿಸುತ್ತ ಫಲುನ
 ನನುವೆ ಕಂಡಳುಕುತ್ತ ಮನದಲಿ
 ಮನುಜರಿವರಾರನುತ ನುಡಿದನು ವಿಜಯನಿಧಿನಲಿ || ೪೧

ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಗಂಧರ್ವನ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ.

ನರರು ಸುಚಿವುದು ಪೂರ್ವಭಾಗದೊ
 ಕಿರುಕಿನುತ್ತ ರಭಾಗಮಿದು ಖೇ
 ಚರರು ಸುಚಿವುದು ಸೀಮೆ ಚತುರಾಸನನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ |
 ಇರುಳಿನುತ್ತ ರಭಾಗದಲಿ ಸೀವೆ

ನರರು ಸುಖವುದ್ಧಂಡದರ್ವ

ಜ್ವರಿತರಿದಕೌಪಧಿಯ ನೆರೆವೆನೆನುತ್ತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ॥ ೪೦

ಅರ್ಜುನನ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ರಥವು ಹೋಗಲು ಹೆಂಡತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಕನಲಿ ಫಲುಗುಣನಾದೊಡಿದ ಕೊ

ಳ್ಳೆನುತ ಕೊಳ್ಳಯೊಳ್ಳಟ್ಟನಗ್ನಿಯ

ನೆನೆದು ಮಂತ್ರಿಸಲುರಿಮುಖದ ಕರ್ಪೂರ್ಗೆಯ ಮೆಬ್ಬಿನಲಿ |

ಹೊನಲುಗಿಡಿಗಳ ತಗಡುರಿಯ ಕೊಂ

ಡಿನಲಿ ಮುತ್ತಿತು ರಥವನಾತನ

ತನುವನಾತನ ಧನುವನಾತನ ಸರಳಸಾಯಕವೆ ॥ ೪೧

ಉರಿದುದಾರಥವವನ ಮೆಯ್ಯಲಿ

ಕರಿಕ್ಕುವೆರಿ ದುಡುಹಾಯು 1 ಪ್ರೊಕ್ಕನು

ಸರಸಿಯನು ಶಿಖಿಯೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕುದು ನೀರ ನೆಣಿ ಸುಣಿಯ |

ತರುಣಿ ಹೋ ಹೋ ಕೆಟ್ಟನೆಂದ

ಬ್ರಹ್ಮರಿಸಲಾಗಂಧರ್ವನಂಗನ

ಹರಿದಳಡಗೈಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸುತ್ತ ಬಿಡುಮುಡಿಯ ॥ ೪೨

ಬಂದು ಮಮನಂದನನ ಚರಣ

ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಚಾಚಿದಳು ನೊಸಲನು

ತಂದೆ ಕರುಣಿಸು ಕಾಂತಭಿಕ್ಷುವೆ ಕರುಣಿಸೆಂದೆನುತ |

ಮುಂದು ವರಿಯದಿರೆಲೆ ಧನಂಜಯ

ಕೊಂದರೆನ್ನಾಣೀಕೆಯಾಳನ

ತಂದು ಕೊಡುವುದು ಬೇಗದುಪಸಂಹರಿಸು ಶಿಖಿಶರವೆ ॥ ೪೩

ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುದು.

ಎನೆ ಹಸಾದ ವೆನುತ್ತ ನಿಮಿಷದೊ

ಳನಲಬಾಣವೆ ತೆಗೆದ 2 ನಿತ್ತಲು

ಮನದ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಲಜ್ಜಾ ವೆನತಮುಖನಾಗಿ |
 ಮನುಜರಿವರಲಾ ರು ನೋಡುವೆ
 ನೆನುತ ಹತ್ತಿರೆ ಬಂದು ನೀವಾ
 ರಿನಿತುಸಾಹಸಮಲ್ಲರೆನುತರ್ಜುನನ ಬೆಸಗೊಂಡ ||

೪೬

ನರರು ವೈದೇಶಿಗರು ಕಾರ್ಯಾ
 ತುರರು ನಾವೆನರ್ಜುನನುಪ
 ಚರಿಸಿ ವಿನಯಗುಣಾಭಿಮುಖದಲಿ ನಗುತ ಬೆಸಗೊಳಲು ¹ |

ಗಂಧರ್ವಾರ್ಜುನರ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ.

ಧರೆಯೊಳುಂಟೇ ಪಾಂಡುಸುತರೆಂ
 ಬರಸುಗಳ ನೀ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ
 ನಿರುತನಾವೆರೆಂದು ನುಡಿದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ||

೪೭

ಪಿವೆಶಿವಾದೊಡೆ ಯಮಪುರಂದರ
 ಪವನನಸ್ವಿನಿದೇವರಿಗೆ ಸಂ
 ಭವಿಸದವರೈ ನೀವೆಮಗೆ ಸಂಭಾವನೀಯರಲ |
 ಇವೆ ಸಹಸ್ರತುರಂಗದಿವ್ಯಾ
 ಸ್ತ್ರವವನಘ್ನಾಭರಣರತ್ನ
 ಪ್ರವರವಿವೆ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಕೈಕೊಂಬುದಿವನೆಂದ ||

೪೮

ಬಂದವೆಮಗಿವು ನಿಮ್ಮ ನಾನ್ ಬೇ
 ಷೊಂದು ಕಾಣೆವು ಪರಮಬಾಂಧವ
 ರಂದು ಮೊದಲಾಗೆಮಗೆ ನೀನೇ ಮೌಲ್ಯಧನವೆನುತ |
 ಅಂದು ಬಚ್ಚರ್ಜುನಗೆ ನಿಮಗೆ
 ಕಿಂದು ಭೂಸುರವೇಷವೆನಲಾ
 ಗೆಂದು ಪಾರ್ಥನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯು ||

೪೯

¹ ಸ್ವಪರನಂಜಯಃ, ಚ.

ಎಂದು ನಿಜವನು ಹೇಡಿ ರಾಯರ
 ವೃಂದವನು ನೋಡುವೆವು ದ್ರುಪದ
 ನಂದನೆಯ ವೈವಾಹರಚನೆಯೊಳಾಸ್ವಯಂವರವೆ |
 ಇಂದು ನೋಡುವೆವೆಂದು ಭೂಸುರ
 ರಂದದಲಿ ನಾವ್ ನಟಿಸಿದೆವು ಕೇ
 ಇಂದು ಗಂಧರ್ವಂಗೆ ಹೇಡಿದ ಪಾರ್ಥ ಹರುಷದಲಿ ||

೫೦

ಇವು ಮದೀಯಸುವಸ್ತು ನಿನ್ನಯ
 ಭವನದೊಳಗಿರಲೊಂದುಸಮಯದೊ
 ಇವನು ತರಿಸುವೆವೆಂದು ಬಚಿಕ್ಕಂಗಾರವರ್ಮನಲಿ |
 ಇವರು ವಿನಯವೆ ಮಾಡಿ ಗಮನೋ
 ತ್ಸವದೊಳರೆ ಗಂಧರ್ವ ನಸುನಗು
 ತವರಿಗಂದನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ ||

೫೧

ಇವರು ಸೇವೆಯ ಮಾಡಿ ಗಮನೋ
 ತ್ಸವದೊಳರೆ ನಾನಿವರಿಗಲುಪುವೆ
 ಭವಮನೋಹರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರವೇಷ್ಠ ಪೆನು |
 ಅವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಗಂಧ
 ರ್ವನಿಳಯಲಿ ಮನವೊಲಿದ ಬಚಿಕ್ಕಂ
 ತವರಿಗಲುಹಿದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ ||

೫೨

ಮುನಿಯಲಾಗದು ಪಾರ್ಥ ನಿಮ್ಮಯ
 ಘನತರದ ವಿಕ್ರಮಕ್ಕೆ ದಿವಿಜರು
 ದನುಜರುರಗರು ನೆರೆಯರುಡಿವಿಮನುಜರೇನಹರು ¹ |
 ಅನುಸಮಾನಕ್ಷತ್ರತೇಜಕ್ಕೆ
 ವಿನುತವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋ
 ಘನಸಮೀರಸಹಾಯವಾಗಲಸಾಧ್ಯವೇನೆಂದ ||

೫೩

ಬದಗಲಾರದೆ ತನ್ನ ಸುಷ್ಣೇ
 ತ್ರದ ಮಹತ್ತ್ವವೆ ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮ
 ಣ್ಯದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಬಚ್ಚ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿ ಯೆಂದು |
 ಅದಲು ನಿಮಿಷಾಕ್ಷತ್ರತೇಜದೊ
 ಳುದಿತವಿಮಲಹೃತ್ತದೊಳು ತಾ
 ವಿದಿತವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮತೇಜವಿದೆಂದನರ್ಜುನಗೆ ||

೫೫

ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಅಗಮನ
 ವರವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಗಾಧಿಯು
 ವರಸುತನು ತಾ ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ
 ತುರಗವಿವೃತ್ತೈದುಲಕ್ಷದ ಮೃಗದ ಕೇಳಯಲಿ |
 ಬರಲು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯನು
 ಕರೆದು ನಮ್ಮಾಶ್ರಮದೊಳನ್ನವೆ
 ಧರಿಸಬೇಡುದದೆಂದೊಡ್ಲರಿಗಹುದೆ ಹೇಡೆಂದ ||

೫೬

ವಸಿಷ್ಠರು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅದರಪೂರ್ವಕಭೋಜನವನ್ನಾಡಿಸಿದುದು:
 ಏಕುಜನವಿರಲೆನ್ನ ಪಚ್ಚೈಯ
 ಲೈಸಿರಲಿ ಭೋಜನವೆ ಮಾಡುವೆ
 ನೀಸಕಿಕ್ಕದೆ ಮೊಬ್ಬನುಣಲಿಕೆ ಬಹುದೆ ಹೇಡೆಂದ |
 ಏನೆ ನಿನ್ನಯ ಪಂತಿಕಾಣಿ
 ಸುಜನಸಹಿತಮೆಗೆ ಕರುಣಿಸು
 ವಾಸುದೇವಾರ್ಪಿತವನಿಕ್ಕು ವೆನೆಂದು ಕೈಕೊಳಿಸಿ ||
 ಜಾವವರೆ ಯಾಗಲಿಕೆ ಮುನಿಪತಿ
 ಭಾವಿಸಿದನಾಕಾಮಧೇನುವೆ
 ತಾ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಧೇನು ಬೆಸಸೆನುತ |
 ನಾವು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಾಜರಿ
 ಗೀವೆವನ್ನ ವನೀಗಲೆಂದರೆ
 ಜಾವಕಾಯಿತು ರತ್ನ ಬಚಿತದ ದಿವ್ಯಮಂಟಪವು ||

೬೦

೬೧

ಮೇಲೆ ಯಿವೃತ್ತೈದುಲಕ್ಷದ
ಸಾಲ ಹರಿವಾಣದಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲಗರ್ಭಿಸಿದನ್ನ ಬಡಿಸಿತು ಸುರರ ನೋರಬಾಯ |
ಏಳಸುವದಿವ್ಯಾನ್ನ ದೇಗಳ
ಗಾಳುಸಹಿತೈತಂದು ನೃಪಜನ
ದೋಳಿಯಲಿ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದನರಸ ಕೇಳಂದ || ೬೦

ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ಮಂಟಪಂಗಳ
ರೂಡಿಯಲಿ ಕೈಗಟ್ಟ ಕೊಂಡರು
ನೀಡಿದರು ವಿಳಯವೆ ಪುಷ್ಪಸುರತ್ನ ಭೂಷಣವೆ |
ನೀಡಿದನು ದೇವಾಂಗವಸ್ತ್ರವೆ
ನಾಡುಗಾವಳಿಗೈದೆ ಕೊಡಲಿಕೆ
ನೋಡಿದನು ಮುನಿವರವಸಿಷ್ಠನ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರವೆ || ೬೧

ಕೂಡೆ ತಾವೆಡೆಯಾಡಿ ಹೇಡಿದ
ಮಾಡುವವರಾದೇವವಧುಗಳ
ನೋಡಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಚರಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬಿಡಿದ |
ನೋಡಿರೈ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಸಿರಿಯನು
ನೋಡಿರೈ ಮಂತ್ರಿಗಳದೆಂದರೆ
ನೋಡಿದವು ಜೇಯೆಂದು ನುಡಿದುದು ಮಂತ್ರಿಸಂದೋಹ || ೬೨

ನೋಡಿರೈ ಹುಲುಗುಡಿಸಿಲಾತನ
ರೂಡಿವಿಭವಗಳದಕೆ ಕಾರಣವು
ನಾಡೆ ಏನನಲೊಳಗಣಾಕಳ ಯಿದಕೆ ಕಾರಣವು |
ಬೇಡುವುದು ನೀವೆದನೆ ಯೆಂದನು
ನಾಡಿಗೊಡೆಯನದೊಬ್ಬ ಮುನಿಪಗೆ
ದೇಡಿದನು ಸುರಧೇನು ವಾದುದನರಸ ಕೇಳಂದ || ೬೩

ಎಲೆ ವಸಿಷ್ಠರ ಯಮುಗೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಬಿಡಯ ಧೇನುವ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ

ತಲೆಯ ತೂಗುತಲೆಂದನಿದು ಕರ ಲೇಸುಲೇಸೆನುತ |

ಎಲೆಲೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕೇಳೈ

ಬಚಿಯ ಧೇನುವನಿಂದ್ರನೀಗಳು

ಕಳುಹಿಸಿದನೆಮಗಿಲ್ಲವೆಂದಿದನೆರವನಾಗೆಂದು ||

೬೬

ಎನಲು ಸುಮ್ಮನೆ ವನಜನಾಭನ

ನೆನೆಯುತಿರಿ ಸಾಕಿನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿ

ಯೆನಲಿಕಾಗಳ ಯಾತ ಕರೆಸಿದ ಕಾಮಧೇನುವನು |

ಜನಪ ಕೇಳದ್ಭೃತವನಾಗಳು

ಮುನಿಪ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಕ್ಷಣ

ಮನೆಯೊಳಾಕಳ ಕರೆಸಿದನು ತಾ ಹೊಡೆಯಿಕೊಯ್ಯಲಿಕೆ || ೬೭

ಮರಳ ಬಹಲೆಯಲಿಕೆ ಪುನರಬ

ಕೊರಳಗೋಣುವನಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಸಿದ

ಮರಳ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಕಳ ಹಸಿಯ ಬಡಿಗಿಯಲಿ |

ಧರಣಿಯಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಕೆಡೆದುದು

ಸುರಿವ ರುಧಿರದ ಬಾಸುಚಿದವೆ

ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯ ಕರದು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೬೮

ನಡೆಯದಾಕಳು ಬುದ್ಧಿಯನಿದಕೆ

ಕೊಡಿ ಯೆನಲು ಬಚಿಕವನು ಹೇಡಿದ

ನೊಡೆಯರೇ ಬಳಗಿಹುದದೀಕೆಯ ವತ್ಸವೆಂದೆನಲು |

ತಡೆಯದಾವತ್ಸವನು ಕರೆಸಲಿ

ಕಡಿಯನಿಡದಿರಲಿನ್ನು ಮುಂದಕೆ

ಬಿಡಿಸಿದನು ವತ್ಸಕವನಾಕಳ ಮುಂದೆ ಕೋಪದಲಿ ||

೬೯

ಮೆಗನ ಬಡಿಯಲಿಕೀಕೆ ನೊಂದಳು

ಬಗೆದುಡಿಲ್ವೈ ತನ್ನ ಹೊಡೆಗಳ

ಮೊಗವ ನೊಡಿದಳಾವಸಿವ್ವ ನನೇನು ಗತಿಯೆನುತ |

ಮಗನ ಬಡಿಯುತಲಾಡುರಾತ್ಮರು
ನಗುತಲಿವರು ತನಗನುಜ್ಞೆಯ
ಸೊಗಸಿದುದ ಕೊಡಿ ಯೆನಲು ನೀನೇ ಬಲ್ಲ ಪರಿ ಮಾಡು || ೨೦

ಕಾಪಾಧೇನಃವಿನಿಂದ ಜನಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೈನ್ಯ
ವನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಿಕೆ

ಎನಲು ಗರ್ಜಿಸುತೆದು ಸಗಣವ
ನನುಕರಿಸಿ ಗಾತ್ರವನು ಹೊಯ್ಯಲು
ಜನಪ ಕೇಳಿ ಮೇಲಿಕ್ಕು ರಾಕ್ಷಸಕೋಟೆಯೈವತ್ತು |
ಜನಿಸಿದುದು ತಾವು ಬ್ರಹ್ಮದಂಡವ
ನನುಕರಿಸಿ ಹಿಡಿದೈದೆ ಗಾಧಿಯ
ತನುಜಸೈನ್ಯವ ನುಗ್ಗು ಮಾಡಿದರವರು ಹ್ವಣದೊಳಗೆ || ೨೧

ಮುನಿಪ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಸ್ತ್ರವ
ಧನುವ ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿದರು ಬಚ್ಚಿಕಾ
ಮುನಿಯು ಸೈನ್ಯವು ತಾಯೆ ಮಕ್ಕಳದಾಗಲೋಡಿದುದು |
ವನವ ಹೊಕ್ಕು ದು ಬಚ್ಚಿಕೆ ತಮ್ಮಯ
ಜನಪನನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ರಿಬ್ಬರು
ಜನಪ ನಡೆಯೆ ನಗರಕ್ಕೆದುವುದೆಂದೊಡಿತೆಂದ || ೨೨

ಜನಪಜಾತವನ್ನೈದೆ ದಹಿಸುವೆ
ನನಲಗಾಹುತಿಯಿಕ್ಕಿ ಯಿಗಳ
ಜನಿಸುವೆನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದೊಳೆಯಿಕೆ ಯಿರದೆ ನಮ್ಮುವನು |

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ತಪಸ್ಸು

ವನವ ಹೊಗಿಸಿತು ದ್ವಿಜನ ಗೋಮಯ
ವೆನುತ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾದಿನ
ವನದೊಳಗೆ ತಾ ತೀವ್ರತಪವನು ಮಾಡಲನುವಾದ || ೨೩

ಬದಗಲಾರದೆ ತನ್ನ ಸತಾ
 ತ್ರದ ಮಹತ್ತ್ವವೆ ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
 ಪದವೆ ಹೊಕ್ಕನು ಬಚಕ ಗಾಧಿಯ ತನುಜ ತಾನಂದು |
 ಅದಲುನಿಂದೀಹ್ನ ತ್ರತೇಜದೊ
 ಳುದಿತ ವಿದಿತಬ್ರಹ್ಮವಾದೊಡೆ
 ಸದರ ಬಚಕದು ಚೋದ್ಯ ಕೌತುಕವೆಂದನರ್ಜುನಗೆ ||

೩೪

ಬಚಕ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ತಪವೆ
 ನ್ನಿಳಗೆ ಕೌತುಕವಾಗೆ ಮಾಡಿದ
 ನೊಲಿದು ವತ್ಸರವಾದುವೆಂದಿಗೆ ಸಹಸ್ರ ಹದಿನಾಲ್ಕು |

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಬಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು

ನಳನಸಂಭವಮುಖ್ಯನಾಕಜ
 ರೊಲಿದು ಬಂದರು ಮುನಿಯ ಬಚಿಗಾ
 ಗೆಲೆಲೆ ಮುನಿಸತಿ ಬೇಡು ನೀ ವರವೆಂದೊಡಂತೆಂದ ||

೩೫

ಎನಗೆ ವರ ಬೇಣೀಕೆ ಯೆನ್ನನು
 ಮನವೊಲಿದು ವರಬ್ರಹ್ಮಖುಷಿ ಯೆಂ
 ದೆನಿಪುದೆಂದರೆ ತನತನಗೆ ವರಬ್ರಹ್ಮಖುಷಿ ಯೆನಲು |
 ಎನಲು ನೀವೆನಲೊಪ್ಪೆನೀಗಳು
 ಮುನಿವಸಿಷ್ಠನೆ ಯೆಂದೊಡಹುದೆನೆ
 ವನಜಸಂಭವ ಕರೆದು ನುಡಿಯೆ ವಸಿಷ್ಠನೆಂತೆಂದ ||

೩೬

ಮನೆಮನೆಗೆ ವರಬ್ರಹ್ಮಖುಷಿಗಳು
 ಜನಿಸುವರೆ ಹೇಣೆನಲು ನಾಕಜ
 ಜನಸಹಿತ ಚತುರಾಸನನು ತಾ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತಲು |
 ಮುನಿಗಳವರತ್ಯಧಿಕರಿಬರೆ
 ಯೆನುತ ತಿರುಗಿದ ಬಚಕ ವಿತ್ತಲು
 ಜನಸ ಕೇಳ್ಯ ಮುನಿಸ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನುಬಟ್ಟೆಯ ||

೩೭

ಎನಲು ಫಲುಗುಣ ನುಡಿದನಂದಾ
 ವಿನಯನಿಧಿ ಯಂಗಾರವರ್ಮಗೆ
 ಮುನಿಸವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೆಂತ್ಯೆ ಬ್ರಹ್ಮಚುಷಿ ಯೆನಿಸಿ |
 ಮುನಿವರರೊಳತ್ಯಧಿಕನೆನಿಸಿದ
 ನನಿತುವನು ನೀ ಪೇಜ್ಜುದೆನಗೆನೆ
 ವನಜನಾಭನ ನೆನೆಯುತೆಂದನು ವೀರನರಯಣನ ||

೭೪

ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತೈ ದ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ

ಸೂಚನೆ

ಮುನಿಗಳನುಪಮಂಕಥೆಯನಂದಾ
 ಗನಿಮಿಷರ ಪರಿಭವವ ಕುಂತೀ
 ತನುಜರಿಂಗಂಗಾರವರ್ಮನು ಪೇಜ್ಜು ನುಚಿತದಲಿ ||

ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ಬಂದು ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು
 ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ವೊಂದಿನ ವರವಸಿಷ್ಠ ವೆ
 ರಾಲಯಕ್ಕೆಳವಡಿಸಿ ಭೂಪತಿ ಬಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ |
 ಮೇಲೆ ಪಂಪಾಶ್ರಮದಲಾಗುರು
 ಲೋಲನಿರೆ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡಿದ
 ಕಾಲ ಹೋದುದು ತನ್ನ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ ||

೦

ಇಂದು ನೀವಿದಕೊಂದು ಯಜ್ಞ ವ
ಬಂದು ಕರುಣಿಸಿ ವೈಷ್ಣವೈವ
ಸಂಧಿಸುವುದೆಂದೆನುತ ಭಿನ್ನ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟು |
ಅಂದು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರೆ
ಸಂದನಪರಾಂಬುಧಿಗೆ ಸೂರ್ಯನು
ಬಂದರಾಗ ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದ ಸುತರು ನೂಲಿಂಟು ||

೨

ಮತ್ತೆ ಬಹುಗೋತ್ರಂಗಳಖಿಳರು
ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾದಿಕರ್ಮವೆ
ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಭರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭೂಸುರೋತ್ತಮರ |
ಮೊತ್ತ ವಿರುಪಾಕ್ಷಂಗೆ ವಂದಿಸಿ
ಮೊತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಾಸುದಾಸನ
ಪುತ್ರಕನು ಕಾನನದಿ ಕಾಣದೆ ನುಡಿದನವರೊಡನೆ ||

೩

ಕೂಡಿ ಮುದದಿಂದ ಬರುತ ದಾರಿಯೊ
ಳೀಡಿದಿವೆ ಪೆರ್ಬಿದಿರ ಮೆಳಯಲಿ
ರೂಢಿಗುರುವಿನ ಸುತರನಖಿಯದೆ ಮಾರ್ಗ ಬಿಡಿ ಯೆನುತ |
ರೂಢಿಪತಿ ಕೆರಳಲಿಕ್ಕೆ ವಿಪ್ರರು
ನೋಡಿ ನುಡಿದರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ
ಪಾಡನಖಿದೀ ಮಾರ್ಗ ತಮ್ಮದು ಬೇಡ ನಿಲ್ಲೆಂದು ||

೪

ಮಾರ್ಗ ತನ್ನದು ತನ್ನ ದೇಶದ
ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೆ ಬಿಡಲು ಪೇಟಿದೆ
ನಾರ್ಗಗಳವೆ ತಾ ಕಾಣೆ ನೆನುತಿರಲಿಕ್ಕೆ ರೂಢಿಯಲಿ |
ಮಾರ್ಗವೆಖಿಯದ ನೈವಗೆ ವಿಶ್ವದ
ಮಾರ್ಗದೊಖಿಯು ಮುನಿಯ ಮಕ್ಕಳು
ಮಾರ್ಗವೆಖುಹಿದರರಸ ವಿಶ್ವದ ದೇವರಹುದೆನಲು ||

೫

ನೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣ ಪೇಷುತ
 ಲಾದಿಯಲಿ ಸಕಲವಹರ್ಮಾರ್ಗಕೆ
 ಮೇದಿನೀಸುರರೊಡೆಯರೆಂದೇ ಸಾಧಿಸಿಹುವೆಂದು |
 ಆದರದಿ ಜಪತಪಪುರಾಣದ
 ಹಾದಿಯಜಿಯದೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ
 ನಾದರಿಸಿದಾಶೂದ್ರ ಬೀಷುವನಘಮಹಾಬ್ಧಿಯೊಳು || ೬

ಬೀಷುವನು ಸನ್ಯಾಸಮಾಡಲು
 ಕಾಲಪುರವರಕರಸ ದೀಕ್ಷೆಯ
 ಲಾಲಿಸಿಯೆ ಗುರುವಾಗಿ ಯಾಚಿಸಿ ಘಳಿಸಿ ಭಿಕ್ಷುವನು |
 ಮೇಲೆ ಕಂಡಾದ್ವಿಜರು ಹೇಳಿದ
 ವೇಳೆಯನು ಕೆಡೆ ನುಡಿದು ವಾದಿಸ
 ಖೂಳ ನೃಪನಹ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತದ ತನ್ನ ಜಾಣಿನಲಿ || ೭

ಎನಲು ಹಯದಿಂದಿಡಿದು ವಂದಿಸೆ
 ವಿನುತಗುರುಪುತ್ರಕರನಾಗಾ
 ಮನವ ಕೌಶಿಕ ಕಂಡನಂತರ್ಧಾನನೇಮದಲಿ |
 ಮನವ ಕೆಡಿಸಿದ ನೃಪನಾಕ್ಷಣ
 ಕನಲಿಸಿಯೆ ತಾ ಮನವ ಕೆಡಿಸಿಯೆ
 ಮುನಿಯೆ ಮನವಾವರಿಸಲಾತನು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳ || ೮

ನೋಯಿಸುತ ತುರಗವನು ಹಾಯಿಸಿ
 ರಾಯ ಹೋಗಲಿಕವರು ಶಪಿಸಲು
 ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗವ ಮೆಚಿದು ನಡೆದನು ಹಲವುಕಾಲದಲಿ |
 ರಾಯ ಪಂಪಾಧಿಪನನಜಿಯದೆ
 ನೋಯುತಿರು ಯಕ್ಷೇಶನಾಗದೆ
 ಕಾಯಕಲ್ಮಷದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ತಿರುಗುತಿರು || ೯

ದನುಜನಾಗಿರಲೆಲವೊ ಯೆನುತಲಿ
 ಮುನಿಸುತರು ತೆರಳದರದೊಂದಿನ
 ಮನೆಯಲ್ಯದಲಿಕಲ್ಯೆಯಾಯಿತು ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರದ |
 ಧನವ ದಸ್ಯುಗಳೊಯ್ದ ರೆನಲಿಕೆ
 ಕನಲಿ ಪುನರಪಿ ತಿರುಗಿ ದಸ್ಯುಗ
 ಳನಿತುವನು ಸಂಹರಿಸಿ ಯಾತನು ಮನೆಗೆ ಬರುತಿರಲು || ೧೦

ಬರಲು ದಾರಿಯೊಳೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
 ಪುರವರೇಶನ ಕಂಡು ಬೇಡಿದ
 ವರಸುಭೋಜನವಾಮುನೀಶ್ವರನವನ ಕೆಡಿಸಲಿಕೆ |
 ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳವರ ಕೆಡಿಸಲು
 ವರವಸಿಷ್ಠಾತ್ಮಜರನೆಲ್ಲರ
 ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹರುಷದಿ ಮುನಿಪ ಕೌಶಿಕನು || ೧೧

ಆತಗರ್ಭ್ಯಾಸನವ ಕೊಟ್ಟು ಸು
 ಖಾತಿ ಮಿಗೆ ಯುಂಡರಸ ಪವಡಿಸಿ
 ಯಾತನಿರೆ ಭೂದೇವ ಹಸಿದಿರಲೆರಡು ಯಾಮಗಳು |
 ಭೂತಳೇಶನ ಮನೆಯೊಳಗಿರುಳ
 ತೀತವಾಗಲಿಕಾಗಳಾತನ
 ಪ್ರೀತಿಕರ ಪಡಿಸಣಿಯ ಕಂಡನು ಮುನಿಪ ಹಸಿದಿರುತ || ೧೨

ಏಲವೊ ನಮ್ಮ ಸುಡಾಸಪುತ್ರನು
 ಬಲುಹಿನಲಿ ಹಸಿದಿರಿಸಿ ಕೊಂದನು
 ಹುಳುಕನನು ನೀ ಕೇಳಿ ಬಿಡಿಸಾ ಬಾಯಬಂಧನವ |
 ಅಳುಕಿ ಭೂಪನನವನೆ ಯೆಬ್ಬಿಸಿ
 ಯೆಲೆ ಮಹಿಪತಿ ನೀವು ವಿಪ್ರಂ
 ಗೊಲಿದು ನುಡಿದರೆ ಗ್ರಾಸನಾತಗೆ ಕೊಟ್ಟರೇ ಯೆಂದ || ೧೩

ಹಾರುವಂಗಾಣತಿಯ ಕರುಣಿವು
 ದೋರಣಸಿ ಯೆನೆ ಭೂಪನೆಂದನು
 ಹಾರುವಂಗುಣಲಿಕ್ಕು ಶೂದ್ರ ಮೇಧ್ಯಮಾಂಸವನು |
 ಸಾಣಿ ನೀನೆನುತರಸ ಪವಡಿಸಿ
 ಮಾಖಿ ತಾಮಸದಿಂದ ತನ್ನಯ
 ಕಾರಣವೆ ತಾ ಮಹಿದ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯವೆಂಬುದನು || ೧೪

ಪವಡಿಸಲು ಪಡಿಸಣಿಯು ನಡುಗುತ್ತ
 ಲವನಿಸುರನೆಡೆಗೈದಿ ಯಾತನೆ
 ನವನಿಪಾಲನ ಮನೆಯ ಹುಗಿಸಿಯೆ ಯಿರುಳು ದಸ್ಯುಗಳ |
 ಸವಡಿ ಸೂಲಕ್ಕೆ ದಲೊಬ್ಬನೆ
 ಶಿವನ ನೆನೆವುತ ಬಂದು ಕಳ್ಳರ
 ನಿವಹದಲಿ ಕಂಡವನ ತೊಡೆಯನು ಕೊಯ್ದು ಕತ್ತಿಯಲಿ || ೧೫

ಕಕ್ಕು ಗಡಿಗಡಿದಟ್ಟು ಘೃತದಿಂ
 ದಿಕ್ಕು ಲಾ ಭೂಸುರನು ಕೋಪಿಸಿ
 ನಕ್ಕು ನುಡಿದಪನಲವೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಳುಕಿ ಶೂದ್ರನನು |
 ಕಕ್ಕು ಲಿತೆ ಗೊಂಡಣಲಿ ಬೇಡಿದೊ
 ಡಿಕ್ಕು ದಿ ನರಮಾಂಸವಿಂದಲೆ
 ಸಿಕ್ಕು ದನು ಮರುಳಾಗಿ ಶೂದ್ರನ ಕಪ್ಪುಭೋಜನಕೆ || ೧೬

ಸದೃಘೈತದಲಿ ಕ್ಷೀರವಾದೊಡೆ
 ಹೊದ್ದು ವುದು ಶೂದ್ರಾನ್ನ ವಾದುದ
 ಕರ್ಧರಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಶೂದ್ರರ ಮನೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ |
 ಶುದ್ಧ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನವಿದ ತಾ
 ಶುದ್ಧ ಭೂಸುರರುಂಬರೇ ಶಿವ
 ನಿದ್ದೆಗೆಯ್ಯುವ ನೃಕನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಹಯುವದಲಿ || ೧೭

ತಾನು ರಾತ್ರಿಯದೋಷದನ್ನೆವೆ
 ನೀನರೇಶ್ವರನಿಂದ ಬೇಡಲು
 ತಾನಯೋಗ್ಯದ ಮೌಂಸವಿಕ್ಕಿದ ಮೆನುಜಬಂಡವನು |
 ದಾನವರಿಗೀಪರಿಯಲನ್ನವೆ
 ತಾನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕವರು ಭುಜಿಪರು
 ಮಾನವರಿಗಾಪ್ತಿಯನಿಕ್ಕಲು ತುಷ್ಟಿಯಿದಬಿಂದು || ೧೪

ಮಾನನಿಧಿ ಕೇಳಮರನಿಕರ
 ಕ್ಷೇನನಿಕ್ಕಲು ಮೆಮ್ಮ ಮುಖದ
 ಲ್ಲಾಸುರೇಶ್ವರರಹರು ತುಷ್ಟರು ವರಗುಣತ್ರಯರು |
 ಏನುವಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ಮಾನವೆ
 ಜಾನುವನ್ನು ಣಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಡಿದ
 ಮಾನವನು ಶತಜನ್ಮ ಜನಿಸಲಿ ರಾಕ್ಷಸಾಂಗದಲಿ || ೧೫

ತಾನು ಜನಿಸಲಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ
 ಸೂನುಗಳ ನೆಣಿ ನುಂಗಲೀಕ್ಷಣ
 ಕಾನನದ ಕಡು ಹೊಲೆಯನಾಗಿರಲೆಂದನಾಮುನಿಸೆ |
 ಈನರೇಶ್ವರ ಮರ್ತ್ಯಜಾತಿಯ
 ಮಾನವರ ನೆಣಿ ನುಂಗಲೆನುತೀರೆ
 ಮಾನದಲಿ ಕೌಶಿಕನು ತಿರುಗಿದ ಮೇಘಮಾರ್ಗದಲಿ || ೧೬

ಎಂದು ಭೂಸುರ ತೆರಳಲಾನ್ಯಾಸ
 ನಂದು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ನರರನು
 ತಿಂದು ತೇಗುತ ಹೋದನಡವಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
 ಬಂದು ಪ್ರಾತಸ್ಸಾನಕಾಲಕೆ
 ಸಂದನಾತಿರುಕುಳಿಗಳಾಡುವೆ
 ಯಿಂದುಶೇಖರನಿದಿರೊಳೊಪ್ಪುವೆ ಹ್ರಾದಿನಿಯ ತಡಿಗೆ || ೧೭

ಅಂದು ತುಂಗೈಯ ತಡಿಯಲಾಗುರು
 ನಂದನರ ನೆಜಿ ನುಂಗಿ ರಾಕ್ಷಸ
 ವೈದ ಗೂಡಿದ ನಾಸುರಾಸನ ಸುತನು ಕೇಳಂದ |
 ನಂದಿಮುಖದಲಿ ದ್ವಿಜವಸಿಷ್ಠನು
 ಮಿಂದು ಪರ್ಜನ್ಯಾಂಗ ಹೋಮವ
 ಸಂದ ಕರಕಟ್ಟುಗಳ ನೋಳವಿಸಿರುತ ಕೇಳಿದನು || ೧೦

ಮುನಿಪ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನುಂಡು
 ಕಿನಿತು ಫಲ ಮಾಡಿದನು ಮುನ್ನಿನ
 ಮನಕತಕೆ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ತಪವದಕೆ |
 ತನುಜರಟಿಯಲಿಕಾಣುತಿಂಗಳ
 ದಿನವ ಕಳೆದಾಬಲಿಯ ಮಾಡಿಯೆ
 ಘನತರದ ಖತಿಗೊಂಡು ಪ್ರತರಿಗೇನು ಗತಿಯನುತ || ೧೧

ಆಗ ದುಃಖದಿಂದ ವಸಿಷ್ಠರ ದೇಹತ್ಯಾಗಪ್ರಯತ್ನ.

ಇರದೆ ಶ್ರುತಿಸದ್ವ್ಯಕ್ತ ಧರೆಯಲಿ
 ಪರಮೋಷ್ಠಮತವೆಂದು ತನುವನು
 ಪರಿಹರಿಸ ಧೃತಿಯೈದಿ ಹೊಕ್ಕನು ಘೋರಕಾನನವ |
 ಬರುತ ಮೇರುವನೇಣಿ ¹ ಬೀಚಲು
 ಧರಣಿ ಹತ್ತಿಯ ಶಯನದಂದದಿ
 ವರಮುನಿಗೆ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನನು ರಕ್ಷಿಸುವರಾರು || ೧೨

ತನ್ನ ಸಿರಿ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದವೆ
 ಸುವೆನಾನಿಮ್ಮ ಭೂಸುರ
 ಮೇಲಸು ಬಿಟ್ಟರಾದರೆ ತಾನುಫಲಳಂದು ² |
 ಕೈಮುಗಿದಿಳುಹಿ ಕಳುಹಲು

ಖಿನ್ನತೆಯೆ ¹ ಗಂಗಾಂಬುವಿಗಿಚೆಯೆ
ಚನ್ನೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದಳಾಕ್ಷಣ ಮುನಿಪನಿದಿರಾಗಿ || ೦೫

ಕರವ ಜೋಡಿಸಿ ನುಡಿದಳಾತಗೆ
ಧರೆಯಲತಿಪಾವನೆಯು ನಿವ್ವಿಂ
ನಿರುತದಲಿ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮರಿಂದವೆ ತನ್ನ ಸಿರಿ ಮಾನ |
ವರೂನರಸಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಿಯೆ
ವರಹುತಾಶನಗಿಕ್ಕಿ ಕಳೆವೆನು
ವರಕುಮಾರಕರಿಲ್ಲದಂಗಳನೆನುತ ಬರುತಿರ್ದ || ೦೬

ಆವನೊಬ್ಬನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ
ಜೀವಜಾತಿಗೆ ಮನುಜನಾಗಿರು
ತೋವಿ ಯಿಷ್ಟಾನ್ನವನು ನೀಡದೆ ಪಚ್ಚಿ ಘೋರದಲಿ |
ಆವನುಂಬುವನವನು ಪುತ್ರರ
ನೋವಿ ಕಾಣನು ಕಂಡಸುತರನು
ಸಾವಕಾಂಬುವನವನು ವಿಪ್ರರ ಸದನಗೊಂಡವನು || ೦೭

ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸೊಸೆಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.
ಎನುತ ತನ್ನಾ ಲಯಕೆ ತಿಂಗಳ
ದಿನ ಸವೆಯೆ ಪೊಗಲಲ್ಲಿ ತನುಜನ
ವನಿತೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಮೆಚಿದಳು ಪೂರ್ಣಗರ್ಭದಲಿ |
ಮುನಿಪನಾಕೆಯ ಗರ್ಭಲಕ್ಷಣ ²
ದನುವ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ ಕಂಡನು
ಘನಕೃಪಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಚರಣವಾರ್ತೆಯನು || ೦೮

ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳಿಗೆ ಪರಾಶರನೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವಿಕೆ.

ತನುಜ ಜನಿಸುವನೆನುತ ತನ್ನಯ
ತನುವಿನಾಸೆಯ ಹಿಡಿದು ಮುನಿಪತಿ

ವಿನಯ ಮಿಗೆ ಸಂತೋಷವೈದಿದ ಪುತ್ರಗಾತ್ರಜನು |
 ಜನಿಸಲಿಕೆ ಕಂಡಾವಸಿಷ್ಠನ
 ಘನತೆ ಮಿಗೆ ¹ ಶೋಕಾಗ್ನಿ ನಂದಿತು
 ವಿನುತ ಕೃತಯುಗ ಮೊದಲ ಮನುವಿನ ನಾಲ್ಕು ಚೌಕಡಿಯ ||

ದಿನದಲುದವಿಸಿದಾತಗೋವಿನ
 ಲನುನಯದಿ ವರನಾಮವೆನು ಸುತ ²
 ತನುಜಗಿಡಿಸಿದನಿವ ಪರಾಶರಮುನಿಪನೆಂದೆಂಬ |
 ವಿನುತ ಘನಶೋಕಾಂಬುರಾಶಿಯ
 ತನುಜಸುತ ಪರಿಹರಿಸೆ ಜನಿಸಿದ
 ತನಗೆ ತನ್ನಯ ಕುಲಸಹಿತ ಯಿಹಪರಕೆ ಹರುಷಿಸಿದ || ೩೦

ಆ ಪರಾಶರನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ನಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಿಸುವಿಕೆ.
 ಎನುತಲಾಮುನಿ ಯಿರಲು ಕತಿಸಯ
 ದಿನದೊಳಾಗ ಪರಾಶರನು ತ
 ಜನನಿಗುಸುರಿದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಸುಳಿವೆ ತಾ ಕಾಣೆ |
 ಎನಲಿಕಾಸತಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ
 ನನುಜರೆಲ್ಲರಿನೊಮ್ಮೆ ³ ಸಹಿತವೆ
 ದನುಜ ನುಂಗಿದನೀವೆಸಿಷ್ಠನು ನಿಮ್ಮ ಮುತ್ತಯನು || ೩೧

ಕೇಳಿ ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದವೆ
 ಕಾಲಯಮನಂದದಲಿ ಯಾಸುರ
 ಜಾಲವೆಲ್ಲವ ಧರಣಿನದಿನಹೃತ್ಪ್ರಮೊದಲಾಗಿ |
 ಏಚೆರಡುಲೋಕಗಳನೀಗಳ
 ಬೇಳುವೆನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಮಿಧೆಯ
 ಜಾಲದುರಿಯಲಿ ⁴ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ದನುಜ ನುಂಗಲಿಕೆ || ೩೨

¹ ಘನತೆಮಿರ, ಗ. ಘ.

² ಕರಣವ, ಕ. ಖ.

³ ರೈವತ್ತೆರಡು, ಕ. ಖ.

⁴ ಮಾಡಿತ, ಕ. ಖ.

ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಭೂಸುರ
 ವರರಿಗಹಿತವೆ ಮೊಡೆ ನೋಚ್ಚೀ
 ಸುರವರೇಶ್ವರ ಮುಖ್ಯನಾಕಜರಡ್ಡ ಬೀಳುವರೆ |
 ಸರಸಿಜಾಸನನಾಜೆ ಮೀಟಿದ
 ದುರುಳರನು ನೆಜ್ಜಿ ಸುಡುವನೆಂದಾ
 ವರಪರಾಶರನಿರವನಾಟಿದು ವಸಿಷ್ಠ ನೈತಂದ ||

೩೩

ಮೊಮ್ಮಗನ ಕೋಪವನ್ನು ಶಮನಮಾಡುವಿಕೆ.

ಹೋಮಿಸದಿರಕಟಕಟ ದೇವ
 ಸ್ತೋಮದಲಿ ಕೈವಲ್ಯಸಾಧನ
 ಪ್ರೇಮ ಕರವೆಂದೆನುತ ಕೈವಿಡೆದಿಳಿದನಾಯತಿಯ |
 ಆಮೆಹಾಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿ ಕೋಪದ
 ಸೋಮಶೇಖರ ಹೊಸೆವೃತನುಪಮ
 ಪ್ರೇಮದಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟನಂಗೈತಳದ ನೊಸಲಿನಲಿ ||

೩೪

ಇಟ್ಟು ತೆರಳಲಿಕಗ್ನಿ ಮೊಜ್ಜಿಯಿಡೆ
 ಕೊಟ್ಟನಾಗ ವಸಿಷ್ಠ ನನಲಗೆ
 ಸುಟ್ಟು ಕಳ ಮುಂದೇಟು ಒಕೌಕಡಿಯಾಗೆ ಪುರಮೂಱ |
 ಕೊಟ್ಟನಾತಂಗಭಯವನ್ನು
 ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮೊಮ್ಮಗಿಂದ ಲೋಕವೆ
 ನಟ್ಟ ಸರಿಯುವುದೆಂದು ಹೇಡಿದನೊಂದು ಸತ್ಕಥೆಯ ||

೩೫

ತಾಳಜಂಘನ ಕಥೆ.

ಮುನ್ನ ಕೇಳೈ ತಾಳಜಂಘನು
 ತನ್ನ ಕೋಶದ್ರವಿಣವೆಲ್ಲವೆ
 ಮನ್ನಿಸದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿತ್ತನು ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಿಂದ |
 ಹೊನ್ನ ನೊಂದನು ಭೂಮಿಗೇನಿಗನ

ಕೆನ್ನೆ ಯಲಿ ತಾನಿಡದೆ ¹ ಭೂಸುರ
ರುನ್ನ ತಿಯನೇ ಬಯಸುತಿವ್ವನು ಹಲವುಕಾಲದಲಿ || ೨೬

ಮರಣವಾಯಿತು ನೃಪತಿಗಾಗಳು
ಸುರವಘೂವ್ರಾತದಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ
ಸಿರಿಗೆ ಸಂದನು ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ |
ಸರಿಯಲಾತನ ಸುತರು ವಿಪ್ರರ
ಪರಿಹರಿಸಿ ತಮ್ಮೊಪ್ಪಮಂತ್ರಿಯು
ಕರೆದು ಕೇಳಿದರು ತಮ್ಮ ಜನಕನ ಕೋಶವೇನಾಯ್ತು || ೨೭

ವರುಷವಿಪ್ಪತ್ತೇಳುಸಾವಿರ
ಧರಣಿಯೊಳದನೇಳುಖಂಡವೆ
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾಳಿದನು ಹೇಮವ್ರಾತವೇನಾಯ್ತು |
ಧರಣಿಪತಿ ಯೆನಿತವ್ರದೇಶದ
ಧರಣಿಸುರರಿಂಗಿತ್ತು ಸಂತತ
ವಿರಿಸುವನು ಬಹಿಗೈಯ್ಯಲಾಭಂಡಾರಸದನವನು || ೨೮

ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯ ಸೇರಿರುವುದೆಂದು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವಿಕೆ.
ಮಿತಿಗಳಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು ಸಂತತಿ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳದೆ ಭೂದೇವರಾಶ್ರಮ
ತತಿಯೊಳನಲಾನ್ಯಪತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಸುಲಿಯಲನುವಾದ |
ಪಿತನ ಪುಣ್ಯಸಮುದ್ರಸೇತುವೆ
ಸುತನೊಡೆಯಲನವಾಗಲಾಕ್ಷಣ
ಕ್ಷಿತಿಸುರರು ನೆಚಿ ಕೇಳಿ ನಡುಗುತಲಂದು ಗಜಬಜಿಸಿ || ೨೯

ಕೆಲಬರೋಡಿದರಂದು ತಮ್ಮಯ
ಕುಲಸಹಿತ ಹಿಮವಂತಕಾಗಿಯೆ

ಕೆಲಬರಡಗಿರೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡರು ಕೋಟೆಸಂಖ್ಯೆಯುತಿ |

ಕೊಲಿಸಿದವರರಸಿಯರನ್ನೆಲ್ಲರ

ನೆಳತರಿಸಿ ಸೆಣಿ ಯಿಕ್ಕಿ ಗರ್ಭಿಣಿ

ಬಳಗವನು ಬೇಣಿರಿಸಿ ಗರ್ಭಗಳಿಲ್ಲದಬಲೆಯರ ||

೪೦

ಕಳುಹಿದನು ಬಲ್ಲತ್ತಲವರ

ನ್ನು ಆದ ಯುವತಿಯ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲರ

ತಿಳಿದು ನವಮಾಸಗಳಿರಿಸಿಯೆ ಪುತ್ರಮಾತೆಯನು |

ಕಳುಹುವನು ಪುತ್ರಕರನಾಕ್ಷಣ

ಕೊಲಿಸುವನು ಪೆಣಾ ಗಿ ಪೆತ್ತಳ

ಕಳುಹಿಸುವನದನಣಿತು ಗಾಧಿಯ ತನುಜೆ ಗರ್ಭವನು ||

೪೧

ಯೋಗದಲಿ ತನ್ನಾತ್ಮಗರ್ಭವೆ

ಬೇಗದಲಿ ಕೊಡದಿರಿಸಿ ಬೆಳಸಲಿ

ಕಾಗ ನಿಲ್ಲದೆ ಸತಿಗೆ ಜಠರದ ಗರ್ಭ ಬಯಲಾಗೆ |

ಈಗಗಳೇಕೆಯ ಗರ್ಭವೆಚೆಯಿತು

ಹೋಗಿ ಹೇಡೆನಲಬಲೆ ಹರುಷದಿ

ಬೇಗದಲಿ ಭಾರ್ಗವನ ತಂದೆಯವರ ವರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ||

೪೨

ಬರಲಿಕಾಕೆಯ ಮುನಿಪ ಕಂಡನು

ಹರುಷದಲಿ ಯಾಮಾನಭಾರ್ಗವೆ

ನರಸಿಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಕೇಳಿದ ಗರ್ಭನಿರ್ಣಯವ |

ವರತನೂಜನನೇನ ಮಾಡಿದೆ

ಧರಿಸಿದನು ಜಾನುವಿಗೆ ನಿಮ್ಮಯ

ವರಸುತನನೆಂದಾಪ್ರಸಂಜೆವೆ ತಿಳುಹಲತಿಮುದದಿ ||

೪೩

ಇರವೆ ವೈಶಂಪಾಯನಗ ದ

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಗಾಧಿಯ

ವರಸುತೆಯೊಳಾಗರ್ಭನಿರ್ಣಯವಾದಸಂಗ್ರಹದ |

ಪರಿವಿಡಿಯ ತನಗಲುಪಬೇಕೆನೆ
ಯರಸಗುಸುರಿದ ನಾಪ್ರಪಂಚವೆ
ಹರುಷದಲ್ಲೀಸತ್ಯವತಿಯ ತನುಜನ ಕೃಪೆಯಿಂದ || ೪೪

ವರವಿವಾಹವೆ ಮೌನಭಾರ್ಗವೆ
ನೆರೆದು ಗಾಧಿಯ ಸುತೆಯ ನಿರಿಸಿಯೆ
ವರತಪೋವನಕ್ಕೆದಲಾಸತಿ ತನ್ನ ತವರಿನಲಿ |
ಇರಲು ಬಹುದಿನ ಸವೆಯೆ ಗಾಧಿಯ
ಯರಸಿ ಸುತೆಯಳ ಕಂಡು ದುಗುಡದ
ಭರದಲಿರುತಲಿ ಮೌನಭಾರ್ಗವೆ ದೇವಯೋಗದಲಿ || ೪೫

ಬರಲು ಕಂಡಳು ಹರುಷಪುಳಕದಿ
ವರಸುತೆಯನಾಪತಿಯ ಹೊರೆಯು
ಕ್ಕಿರುಳು ಕಳುಹಲು ಕಂಡು ಪತಿಯಾ ಚರಣಕೆಹಗಿದಳು |
ವರಮುನಿಯೆ ತನಗೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನು
ನಿರುತ ಜನಿಸುವ ತನ್ನ ಮಾತೆಗೆ
ವರತಪೋನಿಧಿ ತನುಜ ಸಮನಿಪ ಕೃಪೆಯ ಕರುಣಿಸಿದು || ೪೬

ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿಯೊದವಿನ
ದಾಯದಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ರಾತ್ರಿಯು
ಬೀಯವಾಗಲಿಯೆಂದು ಪತಿ ಸತಿಗಲುಪಲು ನೇಸರಿನ |
ಕಾಯದಳ ವೃದಯಿಸಲು ಮುನಿಸತಿ
ಯಾಯುವತಿ ಸಹ ತರಣಿಸ್ತಿಯು
ತೋಯದಲಿ ಕಡು ಮಿಂದು ಶುಚಿಯಾಗಿರಲು ಹರುಷದಲಿ || ೪೭

ಆಕೆ ಮುನ್ನ ತಿಭಕ್ತಿಭಾವದಿ
ಲೋಕನಾಥನ ಭಜನಿಯಲ್ಲದ
ಸಂಸಾರಿಯನಿ ಸಂಸಾರಿಯನಿ ಸಂಸಾರಿ ಸಂಸಾರಿ |

ನಾಕಜರು ನಲಿಯಲ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು

ದಾಕೆಗಗ್ಗದ ಪಿಂಡವೆರಡ

ನ್ನೀಕಮೆಳಗರ್ಭಾಂಡಮಧ್ಯದೊಳಧಿಕತೇಜಸಿನ ||

೪೮

ಪುತ್ರಪಿಂಡವೆ ಕೊಟ್ಟು ಸತಿಯಳ

ಚಿತ್ತವನು ಹರುಷಿಸಿಯೆ ತಿರುಗಿದ

ನತ್ತ ಮುನ್ನಿನ ವರತಪೋವನಕೆ ಮುನಿಕುಲತಿಲಕ |

ಇತ್ತ ಬಂದಳು ತನ್ನ ಜನನಿಯ

ಹಸ್ತದಲ್ಲಾ ಪಿಂಡವೆರಡ

ನ್ನಿತ್ತಿರಲು ಮೆಣ್ಣುದಿವಸ ಕೊಂಡರು ತಾಯಿ ತನುಜೆಯರು || ೪೯

ತಾಯಿ ಬಡಮನದಿಂದ ತನ್ನಯ

ದಾಯದಲಿ ಬಂದಿದ್ ಪಿಂಡದೊ

ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯು ಮಗಳಿಗಿತ್ತಳು ತನ್ನ ಪಿಂಡವನು |

ಆಯೆರಡು ಪಿಂಡಗಳ ಪಲ್ಲಟ

ದಾಯದಲಿ ಜನಿಯಿಸಿದರಿಬ್ಬರು

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಿಗರಸ ಕೇಳೈ ಮುನ್ನ ಕೌಶಿಕನು ||

೫೦

ತಾಯೊಳಗೆ ಪುತ್ರಿಕೆಯ ತೊಡೆಯೊಳು

ರಾಯನಾಜಮದಗ್ನಿ ಜನಿಸಿದ

ನಾಯುಗತಿಯಿಂ ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತಭೂಮಿಯೊಳಗೆಂದ |

ರಾಯನಾಕೃತವೀರ್ಯನಿಂದವೆ

ಸಾಯದಿರಲಿವನಂಶವೆಲ್ಲವ

ನಾಯಮಾಂಗಣಕಿರಿಸಲೆಂದಾದೇವನಾಜೆ ಯಲಿ ||

೫೧

ಜಮದಗ್ನಿ ಋಷಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕಾಮ

ಧೇನುವಿನ ಲಾಭ.

ಜನಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥಿವದ ವತ್ಸರ

ಜನಪ ದಶಮಿಯ ದಿನದಲಾದಿಯೊ

ಜಾಣಿನಲಿ ಭೃಗುಮುಖ್ಯಮುಖಿಗಳಿಗಿಂದನಾಮುನಿಪು
 ಹೋಣಿಯಲಿ ಬಹುಗೋತ್ರವೆಲ್ಲವು
 ಹೋಣವಾದುದೇಕೆ ವಿಪ್ರರ
 ಕಾಣಬಾರದೆನುತ್ತ ಕಣ್ವಾಂಗಿರಸರುಸುರಿದರು ||

೫೬

ತಾಳಜಂಘನ ಪುತ್ರನೊಬ್ಬನು
 ಕಾಲನಾದನು ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ
 ಕೇಳಿ ನೆಜಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರನ ಯಿರವ ಕೈಕೊಂಡ |
 ಯೇತನಿಮ್ಮ ಡಿಸಿದ ಲೋಕಕ್ಕೆ
 ಬಾಳುವೀಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ
 ಹೇಳುವೆನು ಹೇರಾಳಹಬ್ಬ ವನೆಂದು ನಿಂದಿರಲು ||

೫೭

ಹಿರಿಯರಾತನ ನೀತಿಯಿಂದವೆ
 ನಿರುತ ನಿಲಿಸಿಯೆ ವೊಬ್ಬ ಹಲಬರ
 ಧರಣಿಯಲಿ ಕೊಲಲಿಲ್ಲ ಕೊಂದರೆ ವರುಷ ಬಾರಧದ್ದು |
 ಹಿರಿದು ಮಹಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷು ಕಾಂಬುದು
 ಪರಮಮತವಿದು ಶಂಭುಶಾಸನ
 ಬರೆದಿಹುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಹಿತವೆ ಮಾಡಿದಾನ್ಯಾಸನ ||

೫೮

ಇನಿತು ಸಂತಾನವನು ಧರಣಿಯ
 ಲನಿತುವನು ಸಂದರಿಸಿ ಕೊಡುವನು
 ವನಜಲೋಚನ ಮುಂದೆ ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಖೇಪೆಯಲಿ |
 ಎನಲು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿ
 ಮುನಿಸನಾಕ್ಷಣ ತನ್ನ ಕೋಪವೆ
 ಘನಮಹಾರಣ್ಯದಲಿ ಬಿಸುಟನು ಬಿಸುಡೆ ದಾವಾಗ್ನಿ ||

೫೯

ಇನಿತು ಜನಿಯಿಸಿತೆಂದರುಂಧತಿ
 ತನುಜನಾತ್ಮಜಗಾವಸಿಷ್ಠನು
 ಘನಪ್ರಪಂಚವೆ ತಿಳುಹಿ ಬಿಡಿಸಿದ ವಿಶುದ್ಧಪಟಳವೆ |

ಇನಿತನಿತಿಹಾಸೋಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆ
ನನುನಯದೊಳಂಗಾರವರ್ಮನು
ವಿನಯದಲಿ ಪಾಂಡವರಿಗಿಹಿದನೆಂದನಾಮುನಿಸಿ || ೬೦

ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರ ಕರ್ಮಫಲವಿದು
ನಿಮ್ಮ ಜನಕಾದ್ಯರನು ನುಂಗಿತು
ಕರ್ಮವಶವನು ಲೋಕ ಮಿಾಣಿ ¹ ಲಿಕಳವೆ ಯಿಹಪರಕೆ |
ಧರ್ಮವಲ್ಲ ನೆ ಯಾ ಪರಾಶರ
ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ಮಾಡಿ ಕೋಪದಿ
ಶರ್ಮವರ್ಮರನುರುಹಿ ತಿರುಗಿದನಾಮಹಾತಪಕೆ || ೬೧

ತೀವ್ರತೇಜವ ಹಾಯ್ಕ ಜನಿಯಿಸಿ
ತಾವಿಧಾತ್ಯ ವಿಹಿತವ ತಾಳು ಣಿ
ಯಾವಸುಂಧರೆಯೊಳಗೆ ಬಡಬಾನಳವು ದುಹಸ್ಸವು ² |
ದೇವದಾನವರದನು ಮಿಾಣುವ
ಜೀವರಲ್ಲ ನೆ ಪಾರ್ಥ ಭೂಮಿಯು
ದೇವರಿಗಿದಾರಿದಿರು ಕೌಶಲಮಲ್ಲನೊಲುವೆಯಲಿ || ೬೨

ಬಚಕ ಮುನಿಪವನಿಷ್ಠ ಮೊಮ್ಮನ
ನೊಲಿದು ಹರಸಿದ ಧರ್ಮಶೀಲನ
ನಿಲಿಸಿದನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮಂಗಳವಿಭವಶೋಭೆಯಲಿ |
ಬಲಿದು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋಮಯಾಗವ
ನಿಳಯದಲಿ ವಿರಚಿಸಿಯೆ ಮುನಿಕುಲ
ತಿಲಕನಿದ್ದನು ಬಹುದಿವಸ ವಿರುಪಾಕ್ಷಸೀಮೆಯಲಿ || ೬೩

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಧರಣಿಸುರರಿಗೆ
ಹಿರಿದು ಗೋಚರವೇನದೆನುತಲಿ
ನರಗೆ ನೆಣಿ ಗಂಧರ್ವ ತಿಳುಹಿದ ದ್ವಿಜಮಹೋನ್ನತಿಯ |

ಸುರನದೀತೀರದಲು ರಾತ್ರಿಯ
ನೆರವಿಯಲು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪಾಂಡವ
ರರಸಗಣುಹಿದನಂದು ಕಥೆಯ ಸಹಸ್ರಬಾಹುವಿನೆ || ೭೪

ವರಕಥೆಯನಾದ್ಯಂತದಿಂದನೆ
ವಿರಚಿಸಿದ ಮಧುರೋಕ್ತಿ ಸಾರದೊ
ಳುರುಮಹಾಮುನಿ ಪರಶುರಾಮನು ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನಲಿ |
ಧರೆಯಲಿಪ್ಪತ್ತೊಂದುಖೇಪೆಯ
ಧರಣಿಪರ ನಿಃಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಡಿದ
ಪರಿಯನಭಿವರ್ಣಿಸಿದನಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡತೀ ¹ ಥದಲಿ || ೭೫

ಕೇಳಿದುದ ನೆಣಿ ತಿಳುಹಿ ಸ್ವರ್ಗದೊ
ಳಾಲಯಕೆ ತಿರುಗಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಮೆಚ್ಚಲು ನಿಮ್ಮ ಪಾಂಡವರಾಯರೈವರನು |
ವಿಚಿಗಿಯಲಿರಿಸುವನು ಪುಣ್ಯದ
ಮಾಳಿಗೆಗೆ ನೂಕುವನು ಕೌರವ
ಕಾಲ ಗಡುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಕರುಣದಲಿ || ೭೬

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತಾ ರ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ವರಮಹಾಸಂವತ್ಸರಗೋತ್ರದ
ನಿರುತವಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಭೂಪರ
ಪರಶುರಾಮನು ಕೊಂದ ಹೈಹಯಭೂಪಮೊದಲಾಗಿ ||

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ವೊಂದಿನದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಕ
ಲೋಲಲೋಚನ ಸುದತಿ ¹ ಋತುಮತಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲು |
ವಿಜನೆಯ ಪಾತಾಳದಿಂದವೆ
ಕಾಲವಶದಿಂದುರಗ ನಿಂದಿರ
ನಾಲಯದೊಳರುತ್ತಿರಲದೊಂದಾನೊಂದು ಕಾರಣದಿ || ² ೧

ಉರಗನರಸಿಯು ಪತಿಯ ಕಾಣದೆ
ಪರವಶದಿ ಪತಿವಿರಹದಿಂದವೆ
ಸರಸಿರುಹಮುಖಿ ಬಂದಳೊಂದಿನ ಹರುಷದುಬ್ಬಿ ನಲಿ |
ತರಣಿಬಿಂಬವ ತೆಗುಳು ಬೆರಳುಳ್ಳ
ನೆರವಿಯಲಿ ನೇಸರಿನ ತೇಜವ ³
ವರಮುಖಿಯು ಬೇಣಿರಿಸಿ ಯಿರಲಿಕೆ ಸೂರ್ಯ ಹಯವೊಂದು ||

ಉರಗನರಸಿಯ ಕಂಡು ತನ್ನಯ
ತಿರುಪ ಮೂಡದೆ ಸೋತು ವೀರ್ಯವ
ಸುರಿಸಲಾಕೆಯು ನೋಂತು ಧರಿಸಿದಳೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನನು |
ಧರಿಸಲಿಕೆ ⁴ ವರಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು
ಧರೆಯೊಳಗೆ ⁴ ಜನಿಸಿದನು ಸಾವಿರ
ವರದಳಾಂಶುಗಳಲೆಯೆ ಸಾವಿರಭುಜದ ತೋಳಿನಲಿ || ೨

ಭುಜವು ಸಾವಿರ ಪಿತನ ಪಕ್ಷವೆ
ದಜಗರನ ನೆಣಿ ಜಾತಿಗಾಗಳು
ತ್ರಿಜಗವೆಣಿಯಲು ಪಾದ ಸಾವಿರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ |
ಸುಜನಮತವಿದು ತಂದೆಯಂಗದೆ

¹ ಪರಮ, ಕ. ಖ.

² ಇಡಗಿರಲು ಸರ್ಪಾಧ್ಯಕ್ಷರದಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕ. ಖ.

³ ಭರವಸದಿ, ಖ.

⁴ ಉರಗಿಯಲಿ ೫

ವಿಜಿತನಾದೊಡೆ ಪುತ್ರನುತ್ತಮ
ನಿಜವ ಕೇಳೈ ತಾಯ ಹೋತನ ಮಧ್ಯಮಾನುಷನು || ೪

ಅವಧರಿಸು ಪಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ದೇಹವ
ವಿವರಿಸಲು ಹೋಲದವನೆಲ್ಲಾ
ಯವನಿಯಲಿ ಹೊಣಿಗೆಂದು ನುಡಿವರು ರಾಯ ಕೇಳಂತು |
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾಕೆ ವಿಪ್ರರ
ನವನಮಿಯಿಸುತ ನೋಡಿ ನೋಡಿಯೆ
ಮಮತೆಯಲಿ ತಾ ಪೆತ್ತು ಕಳುಹಿದಳಾಮಹೀಪತಿಗೆ || ೫

ಅಮಹೀಪತಿಯರಸ ವಿಪ್ರ
ಸ್ತೋಮವನು ಕಡಿಬಂಡಮಾಡಿದ
ನಾಮಹಾಸಾತಕವದಾತನ ಕುಲವ ಹ್ವಯಮಾಡೆ |
ಭೂಮಿಪತಿ ತನ್ನಂತ್ಯಕಾಲದ
ಸೀಮೆಯಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಕಂಡತಿ
ಪ್ರೇಮದಲಿ ಸಾರಥಿಯ ಮಾಡುತ ತಾಳಜಂಘನನು || ೬

ಆತನನು ತನ್ನ ಬಿಳಿರಾಜ್ಯಕೆ
ನೀತಿಯಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಬಚಕತಿ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಡೆಗಾಣದ್ದನು ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ |
ಸಾತಕಿಗೆ ಪರಮಾಯುವೆಂಬುದು
ನೀತಿಯಾಯಿತು ನೃಪತಿ ರೌರವ
ವ್ರಾತದಲಿ ಬಹುದಿನಕೆ ಬಿದ್ದನು ಕೃತಮಹಾವೀರ್ಯ || ೭

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಅಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾವನ ಜನನ.

ಖ್ಯಾತಿಯಲ್ಲಾ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು
ಭೂತಳವನಾಳುತಲಿ ಬಹುದಿನ
ವ್ರಾತ ಸವೆಯಲಿಕತ್ತ ಲಾಜಮದಗ್ನಿ ರೇಣುಕೆಯ |

ನೀತಿಯಲಿ ಹಿಂದಖಿಳಜನ್ಮದ
ಭೂತಳದ ಮೇಲಾವಿರಿಂಚೆಯು
ತಾತ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾಡಿ ನೆರಹಿದ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ ||

v

ಮಾರ್ಗಶೀರುಷ ಮೂಸದಪರದ
ಭಾಗ ಪ್ಷಿಯ ಭಾನುವಾರದ
ಲಾರ್ಗಲದಲಾಭಗಣಪಿತ್ಯಗಣಕರಣಮೂಷನೆಯ |
ಕೂರ್ಗಣೆಯ ಕೂರಸಿಯ ಬಲುಹನು
ಕಾರ್ಗೊಳಪ ಪರಶುವನು ಧರಿಸಿದ
ಭಾರ್ಗವಶ್ರೀರಾಮ ಜನಿಸಿದನವರ ಪುಣ್ಯದಲಿ ||

F

ಪುಟ್ಟಿದನು ರೇಣುಕೆಯ ಗರ್ಭದಿ
ಘಟ್ಟಪ್ರಕಟಿತವಾಯ್ತು ಲೋಕದ
ದುಷ್ಟಮಾರಿಯೊಳಾಯ್ತು ವಿಕ್ರಮ ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆಲ |
ಶಿಷ್ಯಕರ್ಮದ್ವಾರವದು ನೆಜ್ಜಿ
ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೆಜ್ಜಿಯಲಿಕೆ ದೈತ್ಯಘ
ರಟ್ಟ ಬಂದನು ದಿವ್ಯರೂಪದಿ ಸೂತಿಕಾಗ್ರಹಕೆ ||

೧೦

ಬರಲಿಕಾಜಮದಗ್ನಿ ದೇವನು
ನಿರುತಗುಣನಾಮದಲಿ ನಾಮವ
ಕರೆದು ಕತಿಸಯದಿನಕೆ ಮೊಂಜಿಯ ಕಟ್ಟ ಪರಿವಿಡಿಯೆ |
ಕರಣವೃತ್ತಿಯ ಕರ್ಮಸಾರವ
ನೊರೆದು ತಾ ತ್ರಿವಿಧದಲಿ ನಿಲಿಸಿದ
ಪರಮಹರುಷದಲಿರಲಿಕೊಂದಿನಕಾಮಹೀನತಿಯು ||

೧೧

ಜಮದಗ್ನಿ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಆಗಮನ.
ವರಪುರೇಶ್ವರ ತನ್ನ ಸೇನೆಯು
ನೆರಹಿ ಪಾರಡಿಯಾಡುತ್ತಲ್ಲಿಗೆ
ಸರಿದು ಬಂದನು ಜಾಮದಗ್ನಿಯ ವರತಪೋವನಕೆ |

ಅರಸನನು ಕಂಡರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯೋ

ತ್ಕರದಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಯಜ್ಞ ಶೇಷದ

ವರಹವಿನ್ನಿನಲಿಂದು ತಮ್ಮಾಶ್ರಮದ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೧೦

ವಸಿಷ್ಠರ ಷ್ವದಂತೆ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ.

ನಿರುತದಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿಯೆ

ಮರಳ ಬಿಜಮಾಡೆನಲು ಭೂಪತಿ

ವರಮುನಿಪಗಿಂತೆಂದ ತನ್ನಯ ಸೈನ್ಯವಿದನುಚಿದು |

ಧರಣಿಯಲಿ ನೃಪನೊಬ್ಬನುಂಬನೆ

ಪುರಕೆ ನೇಮವೆ ಕೊಡಲಿ ಬೀಡುದು

ತರಹರಿಸ ಬೇಡೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿಗೆ || ೧೨

ವಸು ನಿಮ್ಮಯ ಗುಣದ ಗುಣನೆಯ

ನೈಸರಲಿ ತನ್ನಾಶ್ರಮದ ನಿ

ದೋಷದನ್ನ ವನುಂಡು ಮರಳುವುದೆಂದನಾಮುನಿಪ |

ಈಸು ಸಂಗ್ರಹವೇಕೆ ನಿಮ್ಮಯ

ದಾಸವರ್ಗವು ನಮ್ಮ ಕುಲಪ

ನ್ಯಾಸ ವಂದೆನುತಂಪ್ರಗಿಹಗಿದ ಮುನಿಗೆ ಪಿನಯದಲಿ || ೧೪

ಅಡಿಗೇಹಗಿದಾನ್ಯ ಪತಿಯಂಗವೆ

ತಡವರಿಸಲಾನ್ಯ ಪನೆ ಕಾಯವು

ಝಡಿತೆಯಲಿ ವಜ್ರಾಂಗವಾದುದು ಮುನಿಯ ಕರ ಸೋಂಕೆ |

ಬಡಬಡಿಸಿದಾಹ್ಲಾಸವೆ ಮನೆಯ

ಲ್ಲೆಡೆಯ ಮಾಡಿದ ನೃಪನ ಪಾಡಿಯ

ಪಡಿತಳಿಸಿ ತತ್ಸೈನ್ಯಸಾಗರಕೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೧೬

ನೋಡಿ ಕರೆತಂದಮ್ಮ ತಘೋಜನ

ಮಾಡಿಸಿದ ಸುರವಧುಗಳಿಂದವೆ

ಕೂಡೆ ಯೆಡೆಯಾಡುತಲೆ ಬಡಿಸಲಿಕವರು ಸಿಂಗರಿಸಿ |

ರೂಢಿಪತಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ವಂಶದ
ಪಾಡಖಿದು ವೃಣಲಿಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದ
ಬೀಡ ಪೊಕ್ಕ ಲ್ಲಿರುತ ಮೆಕುಟವ ತೂಗಿ ಬೆಟಗಾದ || ೧೬

ಬಳಿಕ ಋಷಿಯ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ನೋಡಿರೇ ಬಡದ್ವಿಜನ ಸಡಗರ
ರೂಢಿಪರ ನೇಳಿಸಿತದೀತನ
ಗಾಢಸಿರಿ ಯಿದಕೇನು ಕಾರಣವೆಂದನಾನ್ಯಪತಿ |
ರೂಢಿಯಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಕಾವನು
ನೋಡಿ ಮುಖಗುವನವನು ತನ್ನಯ
ಕೇಡ ತರವನು ನಿಮಿಷಮೂತ್ರದೊಳಂದ ಗಂಧರ್ವ || ೧೭

ಅರಸ ನೆಣಿ ಬಿಸುಸುಯಿಲ ಸುಯಿವ್ರತ
ಪುರಕೆ ತೆರಳದೆ ಯಿರಲಿಕಾತನ
ವರಪುರೋಹಿತನೆಂದನಾತನ ಸಿರಿಯ ಸಾಧನವ |
ನಿರುತವೇಸಿದಕೊಳಗಣಾಕಳು
ಸಿರಿಗೆ ಸದರವು ಜೀಯ ಯೆನಲಿಕೆ
ಪರಮಹರುಷವ ತಾಳ್ದು ಭೂಪತಿ ಯಹುದೆಲೇ ಯೆಂದ || ೧೮

ಎನುತ ಧೇನುವ ಬೇಡಕಳುಹಿದ
ಜನಸನಾಹ್ಮಣ ವುಂಡ ಕಯ್ಯನು
ಮುನಿಗ ತೋಖುದೊಡಾತನಾಗಳು ವರಸಮಾಧಿಯಲಿ |
ದನುಜಹರನಲಿ ಮುನಿಪ ಧ್ಯಾನವ
ನನುಕರಿಸಿ ಯಿಹನೆನಲು ಕೋಪಿಸಿ
ಮುನಿಯ ಕೊಂಡೆಮೆಗೇನು ಕಾರಣ ಗೋವ ತಹುದೆಂದ || ೧೯

ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಂದ ಧೇನುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವಿಕೆ.

ಧೇನುವನು ತಗೈಯಲಿಕೆ ತನ್ನಯ
ಸೇನೆಯಧಿಪನ ಕಳುಹಿ ಮುನಿಪನ

ಧೇನುವನು ಕೆಡೆ ಕಟ್ಟಿ ತೆಗೆಯಲು ಮುನಿಪ ಕಣ್ಣಿಡಿದು |
 ಅನರೇಂದ್ರಂಗೀಯದಗ ದ
 ಧೇನುಗೊರಳನ ಬಿಡದೆ ಧರ್ಮದ
 ಸೂನುವಾಗಿಹ ತಾಯ ಕೊಡದಿರೆ ನೃಪನು ಕೋಪದಲಿ || ೨೦

ಎದ್ದು ತಾನೈತಂದು ಸೇನೆಯ
 ದೊಡ್ಡ ಗವಿಸಿದ ಮುನಿವರಾಶ್ರಮ
 ಕಿಡ್ನಿ ಗೃಹಮಂಡಲವ ಕೊಂಡರು ಸೂಜಿಗರು ನೃಪನ |
 ತಿಡಿ ತಾತನ ಮನೆಯಲುಂಡು
 ಕದ್ದಿದರು ತಮ್ಮ ನ್ವಯಂಗಳ
 ನೆದ್ದು ಪೋದರು ನೃಪತಿ ಮುನಿಯನು ಖಡ್ಗಹಸ್ತದಲಿ || ೨೧

ಶಿರವರಿದರಾರೇಣುಕಾತ್ಮಜೆ
 ಯುರವನಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸೂಜಿಲಿ
 ಕರದಿ ಬಡಿಯಲು ಬಂದು ಕಂಡನು ದೈತ್ಯಭಂಜಕನು |
 ವರಮುನಿಪನೌಪಾಸನಾಂಗಕೆ
 ನೆರಹಿ ತಂದನು ಯಜ್ಞ ಬಹಿರಯ
 ಪರಶುರಾಮನು ಕಂಡನೀರೌರವದ ಕೌತುಕವೆ || ೨೨

ಶಿರವರಿದು ತಜ್ಜ ನಕ ಜನನಿಯ
 ವುರದ ತಾಪೋತ್ಕರವನಗ್ಗ ದ
 ಪರಮಧೇನುವ ಕಟ್ಟಿ ತೆರಳುವ ನೃಪನ ಸಡಗರವ |
 ನಿರುತವನು ನೆಜಿ ಕಂಡು ಜನನಿಯ
 ಕರವಿಡಿದು ನೆಜಿ ನುಡಿದ ನಿಮ್ಮೆಯ
 ವುರವ ಕಟ್ಟಿದ ಕರದ ಯಿಪತ್ತೊಂದು ಸೂಜಿಂಗಿ || ೨೩

ಧರಣಿಯಲ್ಲಿನೃಪನ ವಂಶವೆ
 ತಪುವಿನಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಭಾರಿಯು
 ಪರಶುಗೊಂಡೈದಿದನು ನೃಪತಿಯ ಸೈನ್ಯಸಾಗರಕೆ |

ಆಪುರಂದರಮುಖ್ಯನಾಕಜ

ಪಾಸರಹಿತನ ಯೆಡೆಗೆ ಮುನಿಸನ

ತಾಪಶಕ್ತಿಯೆ ಯೆದ್ದು ದೊಕ್ಕಳು ರಣವನುಣವಣಿಸಿ || ೨೮

ಅರೆರೆ ಮಾರಿಗೆ ಮಾರಿ ಜವನಂ

ಬೆರಸಿ ನುಂಗುವ ಮೈ ತ್ಯುನಿಕರವೆ

ನೊರಸಿ ಮುಕ್ಕುವ ಮೈ ತ್ಯುದೇವಿಯೊ ರೇಣುಕಾತ್ಮಜೆಯೊ |

ವರಶರಾಸನದಿಂದ ಭೂಪನ

ಪರಿಕರವೆ ಸಂಹರಿಸಿ ಬಾಣದ

ವರುಷವನು ಕರೆಯಲಿಕೆ ನೋಯನು ನೃಪನು ಮುಖಿದೊಮ್ಮೆ ||

ಆಸತಿಯ ಪತಿಮುಖ್ಯಕರವಲಿ

ಶಾಶ್ವತವೆ ಮಾಡಿದನು ಕಾಯವೆ

ನಾಸುರದಿ ವಜ್ರಾಂಗನಾಯಿತು ಲೋಹ ಕಳುಹಿದರೆ |

ಏಸು ಬಾಣದಲೆಚ್ಚೊ ಡೆಯು ನೆಣಿ

ಸೂಸಿದುವು ರೇಣುಕೆಯ ಮಾರ್ಗಣ

ದೈಸುವನು ಜನದಗ್ನಿರಾಮನು ಕಂಡು ಮನದೊಳಗೆ || ೨೯

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಸಂಹಾರ.

ತಾಯಿ ನಿಲಿಸಿಯೆ ಪರಶುಗೊಡಲಿಯು

ಬಾಯ ಮಸವೃತ ಬಂದು ಭೂಪನ

ದಾಯಿಗರ ಹರೆಗಡಿದು ಹಿಡಿದನು ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಕನ |

ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಪಶುಗಳಲಿ ಯಜದ

ದಾಯನಿಕರಕೆ ಕಟ್ಟುವೆಡೆದನು

ರಾಯ ನೊಂದನು ತಾ ಚತುರ್ಬಲ ಮೋಡಿತಲ್ಲಲ್ಲಿ || ೩೦

ಏತೆಗೆಯೆ ವಜ್ರಾಂಗವಾದೊಡೆ

ಬಾಳಲೀಸದು ಪಾಪಕರ್ಮವು

ಕಾಲದಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ ಮುನಿಯಲಿಕೆ |

ತೋಳಡವಿಯೊಳು ಪೊಕ್ಕು ಕೊಡಲಿಯ
ಜಾಳಸಿಯೆ ತಪುದೊಟ್ಟೆ ಸಮಿಧೆಯು
ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೂಡಿದನು ಸಾಸಿರಬಾಹುನೃಪತಿಯನು || ೩೦

ಮತ್ತೆ ಕಡಿದನು ತಿರವನಹಿತನ
ಹೊಟ್ಟೆಯನು ಚವುಕಡಿಯ ಮೂಡಿಯೆ
ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಕಾಶಲಮಲ್ಲ ನಿಮಿಷದಲಿ |
ಅಟ್ಟಿದನು ಜವಪುರಕೆ ನೃಪತಿಯು
ಕಟ್ಟಿ ತಂದೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದುತು
ಕೃಷ್ಣದೇವೋತ್ತಮನದತ್ತಿದ ಮುನಿಯ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೩

ಅಬ್ಬ ವೆರಡೆನಲಲ್ಲಿ ¹ ಪುಟ್ಟಿದ
ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಾತೀತನಂದಿಗೆ
ಲಬ್ಧವಾಯಿತ್ತಾಮಹೀಪತಿ ಪುರವರೇಶ್ವರಗೆ |
ಅಬ್ಬ ವರು ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಯಪರವ
ಹುಬ್ಬೆ ಯಲಿ ರವಿ ಯಿರಲಿಕಾತನ
ಸರ್ಬಸೈನ್ಯದ ರಕ್ತದಿಂದವೆ ಹುಟ್ಟಿತಾನದಿಯು || ೩೪

ಪರಶುರಾಮನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಾನಮಾಡುವಿಕೆ.

ರೇಣುಕಾಸುತನಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ
ಕಾಣಿಸಿದನಾಪರಶುರಾಮನು
ಗೋಣ ಕಡಿದಾನ್ಯಪನ ಭೂಮಿಯ ಕೊಂಡು ಹರುಷದಲಿ |
ಕ್ಷೋಣಿಸುರರಿಂಗೀಯೆ ಭೂಪನ
ರಾಣಿ ಕೋಪದಿ ತನ್ನ ಗಂಡನ
ಪ್ರಾಣಗೊಂಡನ ಕೊಲುಪ ಮುಂಡೆಯ ಮೂಣಿ ಮಗನನುತ|| ೩೫

ಆಪಂಶದಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿದ ಸೌಖೀರ ರಾಜನ ಸಂಹಾರ.

ಧ್ಯಾನವಿಡಿದರೆ ಸೂರ್ಯದೇವರಿ
ಗಾನದೀತೀರದಲಿ ತಿಂಗಳು

ಮಾನಿನಿ ಯಿರಲು ರವಿಯು ರಮಿಸತೆಕ್ಕೊಬ್ಬ ಸೌವೀರ |
 ಮಾನಿನಿಗೆ ನವಮಾಸ ತೀರಲು
 ದಾನವನ ಯಾವೇಶದಿಂದವೆ
 ಮಾನವೇಂದ್ರತೆ ಯೆಯ್ವಿ ತಂದೆಯ ರಾಜ್ಯಗೆಯ್ಯುತಿರೆ || ೨೬
 ಧರಣಿಸುರರುಂಬಗ್ರಹಾರವ
 ಪರಿಹರಿಸಿ ಭೂಸುರರನ್ನೆಲ್ಲರ
 ಹಿರಿದು ಕಾಡಿಯೆ ಪರಶುರಾಮನ ಮೇಲೆ ದಂಡಾಯ್ತು |
 ನೆರಹಿದನು ಹದಿನೆಂಟುಕೋಟಿಯ
 ಕರಿಘಟಾವಳಿ ಸೈನ್ಯಸಾಗರ
 ನೆರೆಸಿ ಹೇಮಾಚಲಕ ಬಂದನು ಬಂದು 1 ಮುತ್ತಿದನು || ೨೭
 ಮುತ್ತಲಿಕೆ ತೆತ್ತೀಸಕೋಟಗ
 ಳತ್ತ ನಡುಗಲು ಪರಶುರಾಮನು
 ಹೊತ್ತುಕೊಡಲಿಯ ಕೊಂಡು ನಡೆದನು ಕರಿಯ ಕಾನನಕ್ಕೆ |
 ಚಿತ್ತವಿಸು ನಿಮಿಷಾರ್ಥದಲಿ ನೆಚ್ಚಿ
 ಮುತ್ತಿದಿಭಗಳ ಕಡಿದು ಜೋದರ
 ಮೃತ್ಯು ಲೋಕವ ಹೊಗಿಸಿ ಕೊಂದನು ಸೌರವೀರ್ಯನನು || ೨೮
 ಅವನ ದೇಶವ ಮರಳಿ ಭೂಸುರ
 ನಿವಹಕಿತ್ತರೆ ಕಲವು ದಿವಸಕ್ಕೆ
 ಯುವತಿ ಸೌವೀರಕಗೆ ತನಯನ ಮೊಟ್ಟ ಭರವಸದಿ |
 ಭವಣಿಗೆಯಲ್ಲೆತಂದು ಸೋಮೋ
 ದ್ಭವೆಯ ತೀರದಲೆಸಗಿ ತಪವನು
 ಯವನದಲಿ ಶಶಿಗೆಸಗೆ ರಮಿಸಿದನಾಸುರೂಪಿಯನು || ೨೯

ಶಶಿವೀರ್ಯಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸುಹಾರ.

ರಮಿಸಲಿಕೆ ಶಶಿವೀರ್ಯ ಜನಿಸಿದ

ಪ್ರಮದೆಯಲಿ ನವಮಾಸ ತೀರಲು

ಕುಮತಿಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಸಹಲಿಕೇಳುವತ್ಸರವು |

ಗಮಿಸಿ ತಂದೆಯ ಪುರವನಾಳ್ದನು

ಸಿಮಿಷದೊಳಗಾಕ್ರಮಿಸಿ ಸೇನೆಯ

ನಮಿತವಿಲ್ಲದೆ ಸರಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಶವೀವೃತಲಿ ||

೪೦

ಬಂದು ರೇಣುಕೆಯ ಸುತನಾಶ್ರಮ

ಕಂದ- ಧಾಚಯನಿಡಲು ಕೊಡಲಿಯ

ಕಂಧರಿಗಸ್ತೃತಂದು ಸ್ತೃಪತಿಯ ದಾಸವೆ ಬಹುಕೆಯ್ದು |

ಮಂದಮತಿಯನು ಕಡಿದು ಭೂಸುರ

ವೃಂದಕಿಳಿಯನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಪ್ರರ

ಹಿಂದೆ ಕಾಯಲು ವಿಪ್ರಮುನ್ನಯನಧಿಕಪೌರುಷವೆ ||

೪೧

ಮರ್ತ್ಯನನು ನೆಜ್ಜಿ ಸೃಜಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ

ವೈತ್ತಿಯಲಿ ಭೂಸುರರ ಸಲಹಲು

ಮತ್ತೆಯಾತನ ಸತಿಯು ಪುತ್ರನ ಪಡೆಯಬೇಕನುತ |

ಪೃಥ್ವಿಯನು ತಿರಗುತಲಿ ನರ್ಮದೆ

ಯತ್ನ ಬಂದಾಕುಜನ ಧ್ಯಾನದಿ

ವೈತ್ತಗುರುಕುಚಿ ಯಿರಲು ಕಂಡನು ಸತಿಯ ಭೂಮಿಜನು ||೪೨

ರಮಿಸಲಿಕೆ ನೆಜ್ಜಿ ಭೂಮಿವೀರ್ಯನು

ಕುಮತಿಯಲಿ ಬಂದೈಯ್ಯನಾಳಿದ

ಚಮಿಮದಾಪುಂಡಲವೆ ಕೊಂಡನು ಕಂಡು ಮನ್ನೆಯರ |

ನಿಮಿಷದಲಿ ಭೂಸುರರನೆಲ್ಲರ

ಪ್ರಮದಯರ ಸೇರಿ ವಿಡಿದು ಹಿಂದಣ

ಕ್ರಮದಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭಂಗಿಸಿ ಪರಶುರಾಮನನು ||

೪೩

ಅರಸುತ್ಯೈತಂದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತ

ದಿರುಬಿನಲಿ ಕಾಳಗವೆ ಕೊಟ್ಟನು

ತಣಿದು ಬಿಸುಟನು ಯವನಸೇನೆಯನವನ ಸಿರಿ ಸಹಿತ |

ತಿರುಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ನೆರಹಿ ಧಾರೆಯ
ನೆಜಿದು ಭೂಮಿಯ ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಸೆಜಿಯ ಬಿಡಿಸಿಯೆ ಕೋಟೆಕಾಸ್ಯನದೆಂಬ ಮೆನ್ನೆಯನ || ೪೪

ಸೈಜಿಸಿ ವಿಪ್ರರ ಯಜನಯಾಜನ
ತ್ರಿಜಗದಲಿ ಮೆಜಿಯಲಿಕೆ ಬಹುಗಜ
ಬಜೆಕೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಯಿರಲಿಕಾತನ ಸತಿಯು ಸೌಮ್ಯನನು |
ಬುಧವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರ.

ಭಜೆಸಲಿಕೆ ಬಂದೈದೆ ರಮಿಸಿದ
ಕುಜಜ ಸತಿಯಳಿಗಾಗ ಜನಿಸಿದ
ಭುಜಬಲಾನ್ವಿತನಪ್ಪ ಪುತ್ರನು ನಿರುತಬುಧವೀರ್ಯ || ೪೫

ಜನಿಸಿ ತಂದೆಯ ಪುರವೆ ಹೊಕ್ಕಂ
ತನಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ವೈತ್ತಿ ಭೂಮಿಯ
ಜನಪನಪಹರಿಸೈದೆ ಕಾಹಿನ ಮೆನ್ನೆಯಾದಿಗಳ |
ತನುಗಡಿದು ಹೇಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿಗೆ
ಘನಚತುರ್ಬಲದಿಂದ ಬಂದನು
ಮುನಿತಿರೋಮಣಿಪರಶುರಾಮನ ವಾಸವನಕಾಗಿ || ೪೬

ಬಂದು ಕೋಳಾಹಳದ ಕದನವೆ
ನಂದು ಮಾಡಲು ಕೇಳಿ ಕೊಡಲಿಯಿ
ನಂದದಲಿ ಮೋಹಿಸಿಯೆ ಭೂಪನ ಸೈನ್ಯಸಾಗರವೆ |
ನಂದಿಸಿಯೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಯಮ
ಮಂದಿರಕೆ ನಡೆಗೊಳಿಸಿ ಮುಖಜರ
ಮಂದಿಗಿತ್ತನು ಸಕಲಭೂಮಿಯ ಜಾಮದಗ್ನಿಕನು || ೪೭

ಅರಸನಂತಕಪುರಕೆ ಸಲಲಿ
ಕ್ಕರಸಿ ಪುತ್ರನ ಪಡೆವೆನೆಂದಾ
ದರಿಸಿ ಮಂದಾಕಿನಿಯ ಹೊರೆಯಲಿ ಜೀವನನು ಭಜಿಸಿ |

ಜೀವವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಹಾರ

ಇರಲಿಕಾಸುರಗುರುವು ಸತಿಯಳ
ಹೊರಗೆ ಬಂದುಹಿ ನೆರೆಯಲಾಗಳು
ಪರಿವಿಡಿಯೆ ನವಮಾಸ ತೀರಲು ಜೀವವೀರ್ಯಕನು || ೪೮

ಜನಿಸಿ ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೆ ತಂದೆಯ
ವಿನುತರಾಜ್ಯವೆ ಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ಜನವ ಸುಲಿವುತ ದೇಶಗಾಹಿನ ಮನ್ನೆಯಾದಿಗಳ |
ಅನಿತುವನು ಸಂಹರಿಸಿ ರೇಣುಕೆ
ತನಯನಲ್ಲಿಗೆ ಧಾತುಮಾಡಿಯೆ
ಘನಮಹಾಸ್ಯಸ್ಯದಲಿ ಮುತ್ತಿದನಾಮಹಾಶ್ರಮವ || ೪೯

ಮುತ್ತಲಿಕೆ ಜಮದಗ್ನಿರಾಮನು
ಮತ್ತೆ ಕೊಡಲಿಯ ಮಸೆದು ಹೊಕ್ಕನು
ಚಿತ್ತವಿಸು ನೆಹಿ ಕಡಿದನಾತನ ಸ್ಯಸ್ಯಕಾನನವ |
ಅತ್ತ ನೂಕಿದ ಯಮನ ನಗರಿಗೆ
ಮುತ್ತಿ ಕಾದುವ ನೈಪನ ಪಿರವನು
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಟನು ಸಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೫೦

ಬಚಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಬಲನಾಹಿಸಿ
ನಿಳಯವನು ನೆಹಿ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ಬಳಗವನು ಕೈಕೊಳಿಸಿ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೊಬ್ಬ ಮನ್ನೆಯನ |
ಬಲಹನುಳ್ಳನನಿತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ಸಲಹಿದನು ಹಲಕಾಲಕಾತನ
ಲಲನೆ ಹೊರಿದಳು ತಪಕ್ಕೆ ಗಂಗಾತೀರಕೊಲಿನಲಿ || ೫೧

ಭಾರ್ಗವವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ತಪವನಾಚರಿಸಲ್ಕೆ ಯುರನನು
ಜಪಸಮಾಧಿಯೊಳಿದ್ದು ಕಂಡನು

ಕವಿಯು ತತ್ಕ್ಷಣ ರಮಿಸೆ ಜನಿಸಿದನುಶನವೀರ್ಯಕನು |
 ಉಪನಿಷತ್ಕರ್ಮದಲಿ ಕೋವಿದ
 ಗುಪ್ತನಯನಮೊದಲಾಗಲುದ್ವಾ
 ಹಸರಕರ್ಮವೆ ಮಾಡಲ್ಪಿದಿದ ಪಿತನ ಪುರವರವೆ ||

೫೦

ಬಂದು ಮೆನ್ನೆಯಗುಲವೆ ನುಣುಹದೆ
 ಕೊಂದು ವಿಸ್ತರ ಮೆಹಿಯನಳುಕದೆ
 ಯಂದು ಕೊಂಡನು ಶುಕ್ರವೀರ್ಯನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
 ಸಂಧಿಸಿಯೆ ಸೇನೆಯನು ರೇಣುಕೆ
 ನಂದನನರಸುತಲಿ ಯುಶನನ
 ಕಂದ ಹೊಕ್ಕನು ಪರಶುರಾಮನ ವರತಪೋವನವೆ ||

೫೨

ಹೊಗಲು ಹ್ವತ್ರಿಯಕಟಕಭಂಜನ
 ಬಿಗಿದು ಶಂಖಧ್ವಾನ ಮಾಡಿಯೆ
 ಜಗ ನಡುಗೆ ಬಂದೈದೆ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪನ ವಾಹಿನಿಯು |
 ಬಗೆಯದರಿವೋಹರವೆ ಕಡಿವುತ
 ಜಗದ ವಲ್ಲಭ ಪರಶುರಾಮನು
 ನಗುತ ವಿಸ್ತೃಷ್ಟಯನ ಕಡಿದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ ||

೫೪

ಕಡಿದು ವೇದೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಯೆ
 ಪೊಡವಿಯನು ಭೂಸುರರಿಗಿತ್ತುಣಿ
 ಯೊಡೆಯನನು ತಿರಿ ಬೇಡೆ ಕೊಟ್ಟನದೊಬ್ಬ ಮೆನ್ನೆಯನ |
 ನಡೆವುತಿದ್ದಿದು ಹಲವುಕಾಲವು
 ಬಿಡದೆ ಕೃತಯುಗದಪರಭಾಗಕೆ
 ಮಡದಿ ಬಂದಳು ಗರುಡಗಂಗೆಯ ತೀರಕರಸುತಲಿ ||

೫೫

ವೃಂದವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರ.

ಬರಲಿಕಾಕೆಯ ರೂಪವಿಭ್ರಮ
 ಕುರುನಣಿಸಿ ನೆಣಿ ಸೌರಿ ರಮಿಸಿದೊ

ಡರಸಿ ಪೆತ್ತಳು ಮೆಂದವೀರ್ಯನನೂರ್ಜಿತೋರ್ಜಿತನ |
 ಧರಣಿಯಲಿ ದಿನ ಸವೆಯಲಾತನು
 ವುರುವಣಿಸಿ ತನ್ನತ್ತ ಜನಕನ
 ಪುರವೆ ಹೊಕ್ಕನು ಹೊಕ್ಕು ಕೊಂದನು ಮೆನ್ನೆಯಾದಿಗಳ || ೫೬

ಕೊಂದು ಭೂಸುರಜನರನನಿಬರ
 ಚಂದಗಡಿಸಿಯೆ ವಿಪ್ರರಳಯನು
 ಮೆಂದಮತಿ ಕೈಕೊಂಡು ಕವರಿದನವರ ಹಿರಿದಾಗಿ |
 ಮುಂದುಗಡಿಸಿಯೆ ಯಿರಲಿಕಾಗೋ
 ವಿಂದಸೂಲಿಯಲಿಕವನು ಸೇನೆಯ
 ಮಂದಿಯಲಿ ಭಾರ್ಗವನನರಸುತ ತೀವ್ರಕೋಪದಲಿ || ೫೭

ಬಂದು ಭಾರ್ಗವರಾಮಚಂದ್ರನ
 ಸಂದ ಭುಜಬಲವಚಿಯದಾತನು
 ಮುಂದೆ ಮೋಹರಿಸಿರಲಿಕೆದ್ದನು ದೈತ್ಯದಾವಾಗ್ನಿ |
 ಮೆಂದವೀರ್ಯನ ಮೋಲೆ ಹಾಯಿದು
 ಸಂದುಸಂದಿಗೆ ಕಡಿದು ವಿಪ್ರರ
 ಮಂದಿಗಿತ್ತನು ಮಹಿಯ ಪುನರಪಿ ಯವರ ಕಾಹಿಂಗೆ || ೫೮

ಕಳುಹಿದನು ಮೆನ್ನೆಯನನಾಕ್ಷಣ
 ನಳಿನನಾಭನ ಬಲುಹನುಳ್ಳನ
 ಕೆಲವುಕಾಲಾಂತರಕೆ ಸೌರಿಯ ಸುತನ ಸತಿ ಮುಚ್ಚಿದು |
 ಇಳಯಲುಣಿಯುಗ್ರದಲಿ ತಪವನು
 ಲಲನೆ ಮಾಡಲಿಕಾಗ ಕೋಮಲ
 ಕಳೆಯ ಕಂಡಾರಾಡು ರಮಿಸಲಿಕೊಬ್ಬ ನೆತಿಬಳನು || ೫೯

ದಾಹುವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ

ಜನಿಸಿದನು ನವಮಾಸ ತೀರಲು
 ಜನನಿ ಸಾಕಿದಳಹಿಯನನ್ನಿತ

ಜನಪಕುಲಕಥಿಪತಿಯ ಮೊಡಲು ರಾಹುವೀರ್ಯಕನ |
 ವಿನೂತಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲದ ದೀಕ್ಷೆಯ
 ಜನಪ ಕೊಂಡೈದಿದನು ತಂದೆಯ
 ಯನಿತು ರಾಜ್ಯವನಾಳ್ವ ವಿಸ್ತರ ಮಹಿಯ ಕೈಕೊಳುತ || ೬೦

ಕೊಲುತ ಮನ್ನೆಯ ಜಾತಿಯಾದುದು
 ಸುಲಿದು ವಿಸ್ತರಿಕಾಯವಾದುದು
 ತುಳಿದು ದೇಶಾಂತರವೆ ಮಾಡಿಯೆ ಪರಶುರಾಮನನು |
 ತಿಳಿಯಲಜಿಯದೆ ವಿಸ್ತರಜಾತಿಯ
 ಬಳಗದಿರಿಕೆಯನಂದು ಕೊಲ್ಲುತ
 ಬಲುಹಮೊಡದೆ ಬಂದು ಕಂಡನು ಜಗದ ವಲ್ಲಭನ || ೬೧

ಕಂಡು ಕೈಮೊಡಲಿಕೆ ಕೊಡಲಿಯು
 ಕೊಂಡು ಕೈಯೊಡನೆದು ಕಾದಿದ
 ಗಂಡುಗಲಿ ಹದಿಮೂಳುದಿವಸವು ಭೂತಳಾಗ್ಗದಲಿ |
 ತುಂಡಿಸಿದ ಕಡುಗೋಪದಿಂದನೆ
 ದಿಂಡುದಜಿದನು ವಿಸ್ತರತಂಡವೆ
 ಹಿಂಡಿದನೆ ಯಿವನೆಂದು ಕೊಂದನು ರಾಹುವೀರ್ಯಕನ || ೬೨

ಕೊಂದು ಪುನರಪಿ ದ್ವಿಜರಿಗವನಿಯ
 ನಂದು ಧಾರೆಯನೆಣಿದು ವಿಸ್ತರ
 ಮಂದಿಯನು ಸಂತೈಸಿ ಕಳುಹಿದ ಪರಶುರಾಮಮುನಿ |
 ಕಂದಿದುಜ್ಜ್ವಲಮುಖದ ಭೂಸುರ
 ವೃಂದವನು ಕಾಯಲಿಕೆ ತತ್ಕ್ಷಣ
 ಸಂಧಿಸಿಯೆ ನೆಹಿ ಸೃಜಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ವಿಸ್ತರವಿಧುವೆಂಬ || ೬೩

ಕಡುಗಲಿಯ ಕಳುಹಿಸಲಿಕಾತನು
 ಪೊಡವಿಸುರರಾಜಿ ಯಲಿ ದೇಶವೆ
 ಬಿಡದೆ ಕಾಯುತ್ತಿರಲಿಕಾತನ ಮೊಡದಿ ಕೋಪದಲಿ |

ಕೇತುವೀರ್ಯಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಪಡೆವೆನೊಬ್ಬ ಸುಪುತ್ರನವನು
ಬಿಡದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗಹಿತಮಾಡುವೆ
ಪೊಡವಿಪರನುಧ್ಧ ರಿಪನಾಗಲಿ ಯೆನುತ ಶಶಿವದನೆ || ೬೪

ಕೇತುವನು ಧ್ಯಾನಿಸಲಿಕಾತನು
ಸೋತು ರಮಿಸಲಿಕಾಕೆಗಾಯಿತು
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಾಲಂಗೆ ಸೊಸುವೆ ಸುತನ ಗರ್ಭವದು |
ಭೂತಳಕೆ ನವಮಾಸ ತೀರಲಿ
ಕಾತ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೇತುವೀರ್ಯನು
ಪಾತಕದ ಕಡುಹೊಲೆಯು ¹ ಗರ್ಭದ ಫಲದ ಬಳವಿಗೆಯು || ೬೫

ಉದಯಿಸಿತು ಕಾಲಾಂತರಾಳ
ಕೃದಟುತನದಲಿ ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ಸದೆಬಡಿದು ಮನ್ನೆಯರ ತಂಡನ ಕಡಿದು ಮಹಿಯಾಳ |
ಮುದದಿ ಚೋಳನ ಮಗಳ ಮದುವೆಯು
ಸದನದಲ್ಲೆ ಳತಂದು ಪರಿಯು
ವಿಧಿಯೊಳವನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೬೬

ಬಚ್ಚಿಕೆ ಕತಿಪಯದಿನಕೆ ಕಾಲನ
ಹೊಪ್ಪಲನರಸುತಪರಶುರಾಮನ
ನಿಳಯಕ್ಕೆದಿದ ಚಾತುರಂಗದ ಸೈನ್ಯಸಾಗರದಿ |
ಅಳುಕಿಸಿದ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಂಗಳ
ನಳುಕಕೇಳೆಯೆ ಜಾಮದಗ್ನಿಯು
ಕುಲಶಿರೋಮಣಿ ಬಂದು ತಾಗಿದನವನ ಮೋಹರವೆ || ೬೭

ತಾಗಿ ಕಡಿದೊಟ್ಟಿದನು ಕೊಡಲಿಯು
ಬಾಗಿನಲಿ ಬಹುಚಾತುರಂಗವೆ

ನೀಗಿಸಿತು ನೆಟ್ಟ ಕೇತುವೀರ್ಯನ ಕೊಂದ ನಿಮಿಷದಲಿ |

ಮೇಲೆ ನಾಕುಜರೈದೆ ಪ್ರಪ್ಪವ

ನಾಗ ಸುರಿದರು ಕೊಡಲಿಯೊಡೆಯಗೆ

ರಾಗದಲಿ ಶರಣೆಂದು ಹರಿದರು ಗಗನರಂಗದಲಿ ||

೬೪

ಬಚಕ ವಿಪ್ರನಿಕಾಯವೆಲ್ಲವ

ನಿಳಯದಲಿ ಮೇಳೈಸಿ ಧಾರೆಯು

ನಳನಸಂಭವ ಮೆಚ ಲೆಪ್ಪಿದನು ಸಕಲವಿಪ್ರರಿಗೆ |

ಕಳುಹಿದನು ಮುನ್ನಾಳ್ ಭೂಮಿಗೆ

ಕಳುಹಿ ಕಾಯಲಿಕೊಬ್ಬ ಮನ್ನೆಯು

ಬಲುಹನುಳ್ಳನ ಕೊಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಸಲಹುತಿರೆ ಬಚಕ ||

೬೫

ಕೇತು ವೀರ್ಯನ ಸತಿ ಪತೀಹಿತ

ಭೂತಳಕೆ ಬಲುಹುಳ್ಳಪುತ್ರನು

ಜಾತನಾಗನೆ ಯೆಂದು ಪೂರ್ವದಿಶಾಧಿನಾಯಕನ |

ಇಂದ್ರ ವೀರ್ಯಜನನ ಆವನ ಸಂಪಾರ.

ಓತು ರಾಜಮಹೀಂದ್ರದೇಶದಿ

ಖ್ಯಾತಗಂಗಾಬ್ಬಿಯಲಿ ಧ್ಯಾನವ

ನಾತಗೀಯಲಿಕೆಂದ್ರ ಬಂದನು ರಮಿಸಿದನು ಸತಿಯ ||

೭೦

ರಮಿಸಿ ಯಮರಾವತಿಗೆ ಗಮಿಸಲು

ಕುಮತಿಗಾದುದು ಗರ್ಭ ಶಕ್ತನ

ನಮರನಿಕರವು ಕಂಡು ಜನಿದುದು ವಿಪ್ರಕಂಟಕನ |

ಸುಮನಸೇಶ್ವರನಿತ್ತ ತನಯನ

ಕ್ರಮದಿ ನೆಚಿ ನವಮಾಸ ತೀರಲು

ನಿಮಿಷದಲಿ ಜನಿಯಿಸಿದನಿಂದ್ರನ ವೀರ್ಯ ಮಹಿತಳಕೆ ||

೭೧

ಜನಿಸಿ ತಂದೆಯ ಫಲವೆ ಮರಳಿಪೆ

ನೆನುತ ದ್ರಾವಿಡಪತಿಯ ತನುಜೆಯ

ಜನಪನುದ್ವಾಹಿಸಿಯೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಶಾಸನಂಗಳನು |
 ಎನಿತು ಯಿದ ವನೆಲ್ಲ ಗಣಿಸಿದ
 ಧನವೆ ವಿಪ್ರಸ್ವಾಪಹಾರವೆ
 ತನಗೆ ಮಾಡಿದನಪರಭಾಗವನಾಯಮಾಂಗಣಕೆ ||

೭೦

ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿಂದ ಸೇನೆಯು
 ಗಾಡದಲಿ ಯಮನಲ್ಲಿಗೈದಿದ
 ನೋಡಿರೇ ಯಾದುಪ್ಪಮತಿಗಳ ಬಯಕೆಯುನ್ನತಿಯ |
 ರೂಢಿ ವಿಶ್ವಂಭರನ ವೈರವೆ
 ಮಾಡಿ ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಕಷ್ಟರ
 ಕೇಡು ಸೂಷಿಯನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

೭೧

ಬಚಿಕ ಕಾಲಾಂತರಕೆ ಮುನಿಕುಲ
 ತಿಲಕ ವಿಪ್ರನಿಕಾಯಕಾಸ್ಪದ
 ಬಲಿಮೆಥನಗಿದಿರಾಂತು ನಿಂದನು ರೇಣುಕಾಸುತಗೆ |
 ಕಲಿಮುಖಾವಿಭೂತಚೇತನ
 ಬಳಗವೆಂಪೋದ್ದಾರನಾಗಲಿ
 ಕಳುಕದವೆ ಕೈಮಾಡಲಾಕ್ಷಣ ಪರಶುಧರ ಕಂಡು ||

೭೨

ಕೊಡಲಿಯನ್ನಡಗಯ್ಯಲೊರಸುತ
 ಕಡಿದನಾಸೃನ್ಯವನು ಭೂಪನ
 ನಡುವನಿಕ್ಕಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸುಟನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
 ಕಡಿವೆಡೆದುದಕ್ಷೋಹಿಣಿಬಲವೆದು
 ಮೊಡೆಯಗಂದೊಡಲೊಕ್ಕಲಾಯಿತು
 ಪೊಡವಿಯನು ಭೂಸುರರಿಗಿತ್ತನು ಮತ್ತೆ ಮೇಲ್ಕೈಸಿ ||

೭೩

ಅಜಲನಾರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮನ್ನೆಯ
 ಗುಲವ ಸೃಜಿಸಿಯೆ ವಿಪ್ರವರ್ಗವೆ
 ಕಳುಹಿದನು ಕರುಣಾಳು ಮನ್ನಿಸಿ ಭೂಮಿಯಾಳಲಿಕೆ |

ಹಲವುಕಾಲವೆನಾಳುತಿರಲಿಕೆ
 ಲಲನೆ ಕೋಪದಲಿಂದ್ರವೀರ್ಯನ
 ಕುಲಕೆ ಪುತ್ರನ ಪಡೆವೆನೆಂದಳು ತಾಂವ್ವುಪರ್ಣಿಯಲಿ || ೩೬

ಅಗ್ನಿವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ತಪವನಾಚರಿಸಲಿಕೆ ಶೂಲಿಯ
 ಕೃಪೆಯಿ ಸ್ವಾಹಾವತಿಯ ವೆಲ್ಲಭ
 ತಪವ ಕಂಡತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯೊಳಾಕೆಯೊಡನಿದರ್ |
 ಸಫಲವಾಯ್ತೆನಗೆಂದು ಮಾನಿನಿ
 ಜಪಿಸುತಿರೆ ನವಮಾಸ ತೀರಲು
 ವಿಪುಳಭುಜಬಲ ಜನಿಸೆ ಹಾಯ್ದನು ವೆಹ್ನಿ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೭

ಪೆತ್ತಳಾಕೆಯು ವೆಹ್ನಿವೀರ್ಯನ
 ಮತ್ತೆ ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೆ ತಂದಳು
 ಚಿತ್ತವಿಸು ತನ್ನರಸನಾಳುವದೇಶದರಮನೆಗೆ |
 ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನು ಸುತನು ಭೂಸುರ
 ಸತ್ತ ಮರವರ ಮಂಡಳೋರ್ವಿಯ
 ನರ್ಥವನು ನೆಹಿ ಸುಲಿದುಕೊಂಡನು ಮೆನ್ನೆಯಾದಿಗಳ || ೩೮

ಕೊಂದು ಬಹುದಿನ ರಾಜ್ಯಮಾಡುತೆ
 ಲಂದು ಪರೀಣಯವಾದ ಪಾಂಡ್ಯನ
 ನಂದನೆಯಲಿರುತ್ತೊಡನೆ ಬಂದನು ನೃಪಕುಲಾಂತಕನ |
 ಮಂದಿರವನರಸುತ್ತ ಸೇನೆಯು
 ಮಂದಿಯೊಡನಾಶ್ರಮವ ಕಡಿವುತೆ
 ಬಂದು ಕೋಳಾಹಳವೆ ಮಾಡುವ ನೃಪನ ಸಡಗರವ || ೩೯

ಕಾಲಯಮ ಗೋಳಕರ ಕುಲಗಳ
 ಕೇಳಿ ಪರಶುವ ಮಸೆದು ಹೊಕ್ಕನು
 ತೋಳರಡ ನೆಹಿ ತಣಿದು ಕೆತ್ತಿದನವನ ನೆತ್ತಿಯನು |

ಕಾಲಪುರಕಿತ್ತವನ ಸೇನೆಯ
ಜಾಳಿಯೆ ಮರಳ ವನಿಸುರರನು
ಪಾಲಿಸಿದ ಸರ್ವಸ್ವವಿತ್ತನು ಪೂರ್ವರೂಢಿಯಲಿ ||

v o

ಕಳುಹಿದನು ಭೂಸುರರನೆಲ್ಲರ
ತಲಹಿನಲಿ ಮನ್ನೆಯನೊಬ್ಬನ
ಬಲಹನುಳ್ಳನ ಕೊಟ್ಟುದೇಶವ ಕಾಯಲೆಂದಂದು |
ಕಳುಹಲಿಕೆ ಹತ್ತಿಂಟುಸಾವಿರ
ಗೌತಮಾಯ್ದುಬ್ಬಿಗಳ ಕಡೆಯಲಿ
ಕಳವಳಿಸಿ ಯಾಯಗ್ನಿವೀರ್ಯನ ಲಲನೆ ಕೋಪದಲಿ ||

v ೧

ಯಮವೀರ್ಯ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಗಂಡನಂತಕಪುರಕೆ ಹೋಗಲು
ರಂಡೆ ಪುತ್ರನ ಪಡೆವನೆಂದಾ
ದುಡಿಯಲಿ ಕಾಳಿಂದೀರದಲಧಿಕತಪಸುಗಳ |
ಕೊಂಡೆಸಗೆ ಸೈವಸ್ವತೇಶ್ವರ
ಕಂಡು ರಮಿಸಿದನಲ್ಲಿಯಾಕೆಯ
ಗಂಡನ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮತ್ತೆ ಗೋಳಕನು ||

v ೨

ತೀವಿದುದು ದಶಮಾಸವಾಕೆಗೆ
ಭೂವನಿತೆಗೆಸಕಾದ ನಾತನು
ವಿಾವಿ ತನ್ನಯ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದ ಘೋರಬಂಧನಕೆ |
ಓವಿ ತರೆ ಸಮವತ್ತಿವೀರ್ಯನ
ನಾವಿಧಾತ್ರನು ನೋಡಿ ತಂದೆಯ
ಶಾವನರಸುತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣವ ||

v ೩

ಒಂದು ಕತಿಪಯದಿನಕೆ ಹೈಹಯ
ಮಂದಿರೇಶನ ಮಗಳ ತರಿಸಿಯೆ
ಮಿಂದಸ್ಯ ವೈವಾಹಗೇಹದೊಳಧಿಕ ಹರುಷದಲಿ |

ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವೆ
ನಂದು ಕೊಂಡುಣಿ ವಿಪ್ರನಿಕರದ
ಮಂದಿಯನೆ ನೆಣಿ ಸುಲಿದು ಮೆನ್ನೆಯ ಜಾತಿಯಾದುದನು || ೪

ಕೊಂದು ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೆ ಭೂಸುರ
ವೃಂದವೈರಿಯು ಪರಶುರಾಮನ
ಚಂದವಣಿಯದೆ ಬಂದು ಹಳಚಿದನಾಪತಂಗಗಳ |
ಗೊಂದಣವದುರಿಯೊಳಗೆ ಮೊಗು ವೆ
ಚಂದದಲಿ ಮುಗುಧಭಟ ಜೀವವು
ಕುಂದಿಸಿದುದಾಭ್ರಮರಪರಿಮಳಚಂಪಕೋರ್ವಿಯಲಿ || ೫

ಗಂಡು ಮುಖಿ ¹ ಗುಹ್ಯದಲಿ ಸಂಗವೆ
ಕೊಂಡು ಸಾವಂದದಲಿ ಜಿಹ್ವೆಯ
ತಂಡದಲಿ ನೆಣಿ ನೋವೆ ಮತ್ಸ್ಯಗಳಂತೆ ನಿಮಿಷದಲಿ |
ಗಂಡುಗಲಿ ಕೋದಂಡರುದ್ರನ
ಖಂಡಪರಶುವಿನಿಕ್ಕೆ ತನ್ನಯ
ಪೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗಿರಿಸಿ ಹಾಯ್ದು ಪನಾಯಮಾಂಗಣಕೆ || ೬

ಬಚಿಕ್ ಮುನಿಮೌಳಿಗಳ ಚರಣವೆ
ನೊಲಿದು ಮಹಿಮಾನಿನಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ಬಳಗಕಿತ್ತುಣಿ ಕೊಟ್ಟನವರಿಂಗೊಬ್ಬ ಮೆನ್ನೆಯನ |
ಕಳುಹಿದನು ಕಾಯಲಿಕೆ ದೇಶವೆ
ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂತರದಲಾತನ
ಲಲನೆ ಬಂದಳು ತಪಕೆ ಪುತ್ರನ ಪಡೆವೆಂದೆನುತ || ೭

ನಿರುತೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಬರುತ ನಿರುತಿಯ ಕಂಡು ಮೊನಿನಿ
ಹರುಷದಲಿ ಮಿಂದಿರಲಿಕಾವಧು

ಪುರುಷನಿಲ್ಲದೆ ಯಿರಲಿಕಾತ ವೈದ್ಯಮಂದಿದಿಟಿದು |

ಬೆರಗಿದನು ಕೃಷ್ಣಾ ವತೀಶ್ವರ
ವರಿಸಲಾಯತಿಗೆಂಟುತಿಂಗಳು

ಸರಿಯಲುದಿಯಿಸಿದೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನು ನಿರುತಿವೀರ್ಯಕನು || ೮೮

ಆತ ಕತಿಸಯದಿನಕೆ ತಂದೆಯ

ಭೂತಳಕೆ ಬಂದಿಹುದು ಮೆನ್ನೆಯ

ಜಾತವನು ಕಡಿದಖಿಳಭೂಸರದೇಶವಾದುದನು |

ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕೊಂಡವರ ಕವರಿ ಯ

ನೀತಿಯಲಿ ನೆಣಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ

ತಾತನನು ಜನ ಪೊಗಣೆ ಚೌರಾದೇಶದೀಶ್ವರನ || ೮೯

ಮಗಳನೇ ಕೈಕೊಂಡು ತಂದೆಯ

ಹಗೆಯ ಸಾಧಿಸಲೆಂದು ಮುನಿಪನ

ಮಗಗೆ ಧಾತಿಯ ನಿಟ್ಟು ಸೈನ್ಯಾಂಬುಧಿಯ ರಭಸದಲಿ |

ಜಗವು ಕಂಪಿಸೆ ಪರಶುರಾಮನ

ವಿಗಡವನು ನೆಣಿಯಣಿಯದಲ್ಲಗೆ

ಸೊಗಸಿ ಮುತ್ತಲು ಮೇಘವನಿಲನೆ ಕಾದಿದಂತಾಯ್ತು || ೯೦

ನಿಮಿಷದಲಿ ತತ್ಸೈನ್ಯರಾಶಿಯ

ಯಮಪುರಾಂತರಕಟ್ಟೆ ಭೂಪನ

ಸಮರದೊಳು ಮಿಗೆ ಕಡಿದು ಕೊಡಲಿಯಲವನ ಕೈಕಾಲ |

ಅಮಿತಕರುಣಾಸಿಂಧು ಬ್ರಾಹ್ಮರ

ಸಮತಳಿಸಿ ಮಗುಅವನಿಯೆಲ್ಲವೆ

ಕ್ರಮಕೆ ಸಾಧನಮಾಡಿ ನೀಡಿದನವರಿಗತಿಮುದವ || ೯೧

ಧರಿಸಿ ದೇಶವೆ ಕಾಯಲಟ್ಟಿದ

ಪರಶುರಾಮನದೊಬ್ಬ ಮೆನ್ನೆಯ

ತರದ ಕಡುಹಿನ ವೀರನುನ್ನತಿಯಾತ್ರಿಗರ್ತನನು |

ಧರಣಿಸುರರವರಗ್ರಹಾರವ
ಭರದಿ ಕಾವುತ್ತಿರಲಿಕಾತನ
ಯರಸಿ ಪುತ್ರನ ಪಡೆದು ಬ್ರಾಹ್ಮರವೂರನೆಲ್ಲವನು ||

೯೦

ಪರಿಹರಿಸಿ ಪರಿವಾರಕೀನನು
ಧರೆಯ ದೇವರು ದೇಶವಾಳಲಿ
ಕರಸಿ ಯುಬ್ಬ ಸಗೊಂಡು ಗಂಗಾತೀರದೇಶದಲಿ |

ವರುಣವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರ.

ಬರುತಿರಲು ಜಲರಾಶಿಯಧಿಪನು
ಸರಸಿರುಹಮುಖಿಯನ್ನು ರಮಿಸಿಯೆ
ವರುಣ ಹಾಯ್ದನು ತನ್ನ ಗಂಗಾವತಿಯ ಗೃಹದಿಡೆಗೆ ||

೯೩

ಚನ್ನೆಯಲಿ ಗೋಳಕನು ಪುಟ್ಟಲಿ
ಕನ್ನೆನಾಡುಗಳಾಳುತಾತನು
ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಪುರವೆ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಲ ಕೈಗೂಡೆ |
ಜನ್ನವಿಕ್ಕುವ ದ್ವಿಜರ ತಾಮಸ
ಗುನ್ನಿ ಸುಲಿವುತ ದೇಶವೆಲ್ಲವ
ಮನ್ನಿಸದೆ ಕರಕಡಿದು ಕೊಂದನು ಮನ್ನೆಯಾದಿಗಳ ||

೯೪

ಕೊಂದು ನೆರೆಹಿದ ವರುಣವೀರ್ಯಕ
ನಂದು ಸೇನಾಂಬುಧಿಯೊಳಾಹ್ವಣ
ಸಂದಣಿಸಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದ ನೃಪನ ನಂದನೆಯ |
ತಂದು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಲಿ ಗೋಳಕ
ಬಂದು ಕನ್ನೆಯ ನೆರೆದು ಬೇಗದಿ
ಬಂದನಾ ನೃಪಕಾಲಯಮನನೆ ಯರಸುತೊಲವಿನಲಿ ||

೯೫

ಬಂದು ಭಾರ್ಗವರಾಮನಿದಿರಲಿ
ನಿಂದು ಕಾದಲಿಕಾತನಾಯುಷ
ಬಿಂದು ಹೋಯಿತದರಗು ಮೆಚ್ಚಿಯ ಸೋಕ್ಕಿದಂದದಲಿ |

ಸಂದನ್ಯೈ ಯಮಪುರಕೆ ವರೋಣ
ನಂದನನು ಕಲಿಬಲಿಯ ಸಂಗದ
ಲಂದು ಪುನರಪಿ ಮಹಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗಿತ್ತು ಸಲಹಿದನು || F೬

ಹಿಂದೆ ಸೃಜಿಸಿಯೆ ಮತ್ತೆ ಮನ್ನೆಯ
ವೈಂದವನು ಭೂಸುರರ ಕಾಯಲಿ
ಕಂದು ಕಳುಹಲಿಕವನ ವಲ್ಲಭೆ ಕಾಲ ಹಲವಾಗಿ |
ಹಿಂದೆ ಮುಖಿಯದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರೆಲ್ಲರ
ಚಂದಗೆಡಿಸುವೆನೆನುತ ಭಲತಪ
ಕೆಂದು ಗಮಿಸಿಯೆ ಬರುತ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಾಗಲಘವತಿಯು || F೭

ಶ್ವಾಸ ವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ.
ತೀರದಲಿ ತಪದಿರಲು ಕಂಡಾ
ನಾರಿಯನ್ನು ಸವಾಯು ¹ ರಮಿಸಿದ
ಧಾರುಣಿಗೆ ಜನಿಸಿದನು ಪುತ್ರನು ಮಾಸ ನವ ತೀರೆ |
ಭಾರದಲ್ಲಾ ವಾಯು ತನ್ನಯ
ವೂರಿಗೈದಲಿಕಾಕೆ ಪಡೆದಾ
ವೀರನನು ನವಮಾಸ ತೀರಲು ಶ್ವಾಸವೀರ್ಯ ನನು || F೮

ಸಲಹಲಿಕೆ ಹಲಕಾಲವಾಗಲು
ಬಲಹಿನಲಿ ಬಂದೈದಿ ತನ್ನಯ
ಹೊಪಲ ಹೊಕ್ಕನು ತನ್ಮಹೀಪತಿ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
ಸುಲಿದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಬಳಗವೆಲ್ಲವ
ಕೊಲೆಯ ಮೂಡಿದ ಮನ್ನೆಯರ್ಕ್ಕಳ
ನಿಳಯದಲಿ ಚತುರಂಗದೇಶದ ನೃಪನ ನಂದನೆಯ || F೯

ಮದುವೆಯಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ
ಹದನ ಕಾಣೆನುತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮರ

¹ ನಾರಿಯನು ಸವಮಾನ, ಖ. ಜ.

ಸದನ ಗೊಂಡವರೆಡೆಯ ಧಾತಿಯು ಮೂಡುತಡಿಗಡಿಗೆ |

ತಿದಿಯನುಚು ತ ಭೂಸುರಾದಿಯು

ಸದೆಬಡಿದು ನಿರ್ವಿಪ್ರಮಾಡಿದ

ನದಟುತನದಲಿ ವಿಪ್ರನಿಕರವನ್ನೆದೆ ಗತಮಾಡಿ || ೧೦೦

ಕೂಡೆ ನೆಟಿ ಚತುರಂಗಬಲದಲಿ

ಬೀಡಿಕೆಯ ಕೈಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿಗೆ

ಮೂಢ ಬಂದನು ಕೇಡಕರೆಯಲು ತನಗೆ ಬೇಗದಲಿ |

ನೋಡಿರೇ ಸಂಗ್ರಾಮಭಾರ್ಗವ

ಮೂಢನನು ಕಾದಲಿಕೆ ಬಂದಪ

ನಾಡಿತಾತನ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಿಯು ರೇಣುಕಾತ್ಮಜನ || ೧೦೧

ಗಾಡದಲಿ ನುಗ್ಗಾಗಿ ಸೇನೆಯು

ಕಾಡಕೂಡಿತು ತಾನು ಕಾಲನ

ರೂಢಿಗೈದಿದ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊಳಂದನಾಮುನಿಸ |

ಕೂಡಲಿಕೆ ಕೈವಲ್ಯನಾಥನು

ರೂಢಿಸುರರನು ನೆರಹಿಕೊಟ್ಟನು

ರೂಢಿಯನು ಮರಳವರಿಗಗ್ಗದ ಮನ್ನೆಯಾದಿಗಳ || ೧೦೨

ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹುತ್ತಿರಲು ಪುತ್ರನ

ಪುಟ್ಟಸುವೆ ತಾನೆನುತ ಬಂದಳು

ದುಷ್ಯಮತದಿಂ ದ್ವಿಜರ ಹಾನಿಗೆ ನರ್ಮದಾಂಗಣಕೆ |

ನಟ್ಟು ವಿಯುತ್ತಿರಲಿಕಳಕಾ

ಧಿಷ್ಣ ಕಂಡನು ಸತಿಯ ರೂಪು

ತ್ಯಷ್ಟವನು ತಾ ರಮಿಸಿ ಹಾಯ್ದನು ಮೇಘವೊರ್ಗದಲಿ || ೧೦೩

ಧನದರ್ಪಿಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಹಾಯಲಳಕಾಪುರಿಯ ಪೋಗಲಿ

ಕಾಯುವೆತಿಗಾಗರ್ಭವಾಯಿತು

ಬೀಯುದಲಿ ನವಮಾಸತೀರಲು ದೇವನಾಜ್ಞೆಯಲಿ |

ಆಯುಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುತನತಿ

ಬೀಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಜನಿಸಿದ

ಸಾಯಲು ಧನದವೀರ್ಯನಗ್ಗದ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ |

೧೦೪

ಜನಿಸಿ ತಂದೆಯ ರಾಜಧಾನಿಯ

ನನಿತುವನು ನೆಜಿ ಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮರ

ಜನವ ನೆಜಿಯಪಹರಿಸಿ ಭೂಮಿಯಲವರ ಬಾಧಿಸುತ |

* ದಿನ ಸವೆಯೆ ಬಹು ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳ

ನನಿತರಿದ ರ ಕೊಂಡು ವಾಯಿಯ

ಜನಪತಿಯ ವರಸುತೆಯ ನೆರೆದನು ಪರಮಹರುಷದಲಿ * ||೧೦೫

ಅರಸ ಬಹುದಿನ ರಾಜ್ಯಮಾಡುತ

ಧರಣಿಯನು ನಿರ್ದ್ವಿಜವ ಮಾಡುತ

ತೆರಳಿ ಬಂದನು ಪರಶುರಾಮನ ವರತಪೋವನಕೆ |

ಬರಲು ಭಾರ್ಗವರಾಮನವರನು

ಪರಶು ಹತಿಯಿಂ ಕಡಿದು ಸೇನೆಯ

ಹರಹಿದನು ಕಾಲಂಗೆ ಹೊಸತಿನ ಬೋನವೆಸೆವಂತೆ || ೧೦೬

ಹರೆಗಡಿದು ಭೂಸುರರಿಗವನಿಯ

ಮರಳಿ ಧಾರೆಯ ನೆಜಿದು ಮನ್ನೆಯ

ಪರಮಸಾಹಸಿಯನಲಿಕವನನು ಸೃಜಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು |

ಧರಣಿಸುರರಿಗೆ ಸೇವೆಗೈವುದು

ನಿರುತ ನೀನೆಂದವನ ಕಳುಹಲು

ವರುಷ ನೆಜಿ ನಾಲ್ಕೈದುಸಾವಿರ ಧರೆಗೆ ಗತವಾಗೆ || ೧೦೭

* ಅನುಕರಿಸಿ ರಥಪತ್ತಿ ವಾಹನ

ಜನಿತಖಲವನು ಬಹಳಸಂಧಿಸ

ಅನುವಚನ ಮಾಡಿದನು ಪೂರ್ವಾವನಿಯ ಸಂಪದವ, ಖ. * ||

ಆಗಲಿಕೆ ಧನಪತಿಜನಂಗನೆ ¹

ರಾಗದಲಿ ದ್ವಿಜಹತಿಯ ಮೊಟ್ಟಿತಿ

ವೇಗದಲಿ ರುತುದಿನದಿ ಬಂದಳು ಗಂಗೆಯುತ್ತರಕೆ |

ಆಗಮೋಕ್ಷಗಳಿಂದ ² ಶೂಲಿಯು

ಭೋಗ ತನಗಳವಡಲು ಬೇಕೆಂ

ದಾಗ ಶಂಭುವ ³ ಧ್ಯಾನಮಾಡಲು ರುದ್ರನದನಖಿದು || ೧೦೪

ಅವಧುವಿನಾಭಾವ ಶಂಕರ

ದೇವನಲಿ ನೆರೆ ಯೂರ್ಧ್ವರೇತನ

ತಾವನಖಿಯದ ತ್ರಿದಶವಧುಜನರದಕೆ ನಸುನಗಳು |

ದೇವನಾಗಲದೊಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ

ಜೀವನನು ಕಳುಹಿದನು ಕಳುಹಲಿ

ಕಾವಧುವ ರಮಿಸಿದನು ಮೈತ್ಸುಂಜಯನ ರೂಪದಲಿ || ೧೦೫

ದನುಜವೀರ್ಯನ ಜನನ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ರಮಿಸೆ ಜನಿಸಿದ ದನುಜವೀರ್ಯನು

ಕುಮತಿಯಲಿ ನವಮಾಸ ತೀರಲಿ

ಸಮಿತಪೌರುಷದಿಂದ ಸೇನೆಯ ಬಲುಹ ಮೇಳೈಸಿ |

ಕ್ರಮವೆ ಬಿಟ್ಟ ಕ್ರಮದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮರ

ನಮಿಸದೆಲ್ಲರ ಸುಲಿದು ಸತಿಯರ

ಸಮುದಯವೆ ನೆಜಿ ವಿಡಿದು ಕೊಂದನು ಮೊನ್ನೆಯಾದಿಗಳ || ೧೦೬

ಕೊಂದು ಕೊಡಲಿಯ ಮುನಿಗೆ ಧಾತಿಯ

ನಂದು ಮಾಡಿದ ಕೃತಯುಗಾಬ್ಧಿವು

ಸಂದುದಾಹದಿನಾಣಿಲಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ವತ್ಸರವು |

¹ ಆಗಲಿಕೆ ಧನವೀರ್ಯನಂಗನೆ, ಕ. ಖ. ಜ.

² ಆಗಮಾನ್ಯಯದಿಂದ, ಕ. ಖ.

³ ಜಾರೆಯು, ಕ. ಖ.

ತಂದೆ ಕೇಳಾ ಘೋರವೀರ್ಯನು
 ಬಂದು ಹಳಚಲಿಕಾಬ್ಬ ಹದ್ದಲ
 ನಂದನೆಯ ಪತಿ ಬರಲು ಕೊಂದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೧೧೧
 ಪರಶುರಾಮನು ಕೊಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
 ನೆರವಿ ಘೋರಾತ್ಮಜನ ಶಾಷ್ವದ
 ಹರಹಗಿತ್ತಾ ದ್ವಿಜರ ಸೂರ್ಯನೈದೆ ಮರಳಿಸಿದ |
 ಧರಣಿಯಮರರ ಸೇವೆಗಗ ದ
 ಪರಿವಿಡಿಯ ಮನ್ನೆಯರ ಸೃಜಿಸಿಯೆ
 ಮರಳ ಕಳುಹಿದನಾ ಮಹಿಷ್ವತಿಯ ¹ ಪುರಕನಿಬರನು || ೧೧೨

ಗುಹವೀರ್ಯಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಕಳುಹಲಿಕೆ ಬಹುದಿನಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
 ರಿಳೆಯನಾಳುತ್ತಿ ರಲಿಕಾತನ
 ಲಲನೆ ಕೋಪದಿ ಬಂದು ಮಿಂದಳು ತುಂಗಳದೈಯಲಿ |
 ಜಲದೊಳಾಡುತ್ತಿರಲು ಕಂಡನು
 ನಳಿನವದನೆಯನಾಗುಹಾಸುರ
 ಬಲುಮೆಯಲಿ ರಮಿಸಿದನು ರಮಿಸಲಿಕೊಬ್ಬ ಜನಿಸಿದನು || ೧೧೩
 ಗೋಳ ಕನು ನವಮಾಸ ತೀರಲು
 ಬಾಲೆಯಲಿ ಗುಹದನುಜವೀರ್ಯನು
 ತೋಳ ಬಲುಹಿಂದಬ್ಬ ಸಾವಿರ ತೀರೆ ಕೇರಳದ |
 ಕಾಳಕೇತುವೆ ಗೆಲಿಯಲಾತನ
 ಬಾಲೆಯನು ನೆರೆದಳಿಸೇನೆಯ
 ತೋಳ ಬಲದಿಂ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ತಂದೆಯಾಲಯವ || ೧೧೪
 ಹೊಕ್ಕು ಮನ್ನೆಯನಿಕರವನಿತುವೆ
 ನೊಕ್ಕ ಲಿಕ್ಕಿಯೆ ಕೊಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ

ಮಕ್ಕಳನು ತಪ್ಪಿದವರ ತೆವರಿಯೆ ರಾಜ್ಯಮಾಡುತಲಿ |
 ಹೊಕ್ಕು ಬಹುದಿನದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ
 ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ ನೆಣಿ ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
 ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಯಾಡಿ ಭಾರ್ಗವರಾಮಚಂದ್ರನಲಿ || ೧೧೫

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗ ಜವಪುರ
 ಕುರಳದನು ಬಚಿಕವನ ಭೂಮಿಯ
 ನೆಣಿ ದಿಗಂತವ ದ್ವಿಜರಿಗಿತ್ತನು ವಿನಯಪರನಾಗಿ |
 ಪರಿವಿಡಿಯ ಮನ್ನೆಯರ ಸೃಜಿಸಿಯೆ
 ಧರಣಿಯಮರರಿಗಿತ್ತು ಕಳುಹಿದ
 ಹಿರಿದು ಕಾಲದಲಿರಲಿಕಾತನ ಯುವತಿ ಕೋಪದಲಿ || ೧೧೬

ಆಮಹಾವಿಮಲಪ್ರಹಾರಿಯು
 ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿರೆ ಕಾಕದಾನವ ¹
 ಕಾಮಿನಿಯ ಕಡು ಕೋಮಲಾಂಗನ ಕಂಡು ರಮಿಸಿದನು |

ಕಾಕವೀರ್ಯನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಹಾರ.

ಭೂಮಿಯಲಿ ನವಮಾಸ ತೀರಲಿ
 ಕಾಮಹಾಕಾಕಾಸುರಾತ್ಮಜ
 ಸೋಮಶೇಖರದೇವಗಂಜದ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ || ೧೧೭

ಜನಿಸಿ ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೈದಯ ²
 ಜನನತಿಯ ಸುತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದನು
 ವಿನುತಬಲದಿಂ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ವರಮಹಿಷ್ಠತಿಯ |
 ಜನಪದವನಾಳುತಲಿ ಮನ್ನೆಯು
 ಜನನ ಕೊಲಿಸಿಯೆ ವಿಪ್ರನಿಕರವ
 ನನಿತುವನು ಸಂಹರಿಸಿ ಕೊಂಡನು ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಯನು || ೧೧೮

¹ ಕಾಕಕಾಸುರ, ಜ. ಕಂದಕಾಸುರ, ಕ. ಖ.

² ಮೈವೆಯ, ಕ. ಖ.

ಕಡಿದು ಕೊಡಲಿಯ ಮೊನೆಯೊಳನಿತುವೆ
 ಬಿಡದೆ ತಣಿದನು ಕೋಟಿಕಾಸ್ಯನ
 ಕೆಡಹಿ ಯಿವ್ವತ್ತೊಂದು ಖೇಪೆಯಿ ¹ ನೃಪರ ತೀರಿಸಿದ |
 ಮೃಡಪಿತಾಮಿಹ ತಾಯಿಗೊಂದುದ
 ಕಡೆಗೆ ಸಲಿಸಿದ ವಿಪ್ರನಿಕರಕೆ
 ಪೊಡವಿಯೆಲ್ಲವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನಧಿಕಾರುಪದಲಿ || ೧೦೩

ಅವರ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಲತಿಬಳ
 ರವನಿಕೇತುಗಳಂಬ ಮನ್ನೆಯ
 ನಿವಹವನು ಸೃಜಿಸಿದನು ದೇಶವ ಕಾಯೆ ಪರಶುಧರ |
 ರವಿಶಶಿಗಳಂಬರಕೆ ತಿರುಗುವೆ
 ಭುವನಕಾಸ್ಯದ ಮೇರು ಪರ್ವತ
 ವನನಿಗಿಸಿದ ಕಾಲಪರಿಯಂತರವು ಧಾರೆಯನು || ೧೦೪

ಎಣಿದು ಭೂಸುರತತಿಯ ರಕ್ಷಿಸಿ
 ಮೆಣಿಯೆ ನೃಪಕುಲಕಾಲಭೈರವ
 ಕಣಿದ ಕರುಣವ ವಿಪ್ರನಿಕರದ ಮೇಲೆ ಮನಮುಟ್ಟಿ |
 ತಣಿದನಾಗೋಳಕರ ವಂಶವ
 ನೆಜೆ ದಿಗಂತದ ಧರಣಿಯಮರಾ
 ಳ್ಯರಿಗಳನು ಸಂಹರಿಸಿ ನಿಷ್ಕಂಟಕದಿ ಪಾಲಿಸಿದ || ೧೦೫

ಕೋಟಿಕಾಸ್ಯಜನ ಜನನ ಅವನ ಸಂಚಾರ.

ಪಾಲಿಸಲಿಕಾಕೋಟಿಕಾಸ್ಯನ
 ಬಾಲೆಯಲಿ ಬಹುದಿವಸಕೊಬ್ಬನು
 ಕಾಳರಕ್ತ ಸನನಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿದನತುಳಭುಜಬಲನು |
 ಕೇಳಿದನು ನಿಃಕ್ಷತ್ರವಾದುದ

ಮೇಲೆ ಭೂಸುರರೊಸಗೆಯಾದುದ

ಕಾಳು ಮಾಡುವನೆಂದು ಮಾಡಿದ ತಪವ ಶಿವಪದಕೆ || ೧೦೬

ಏನೆಲವೊ ತಪಕೇನ ಬೇಡುವೆ

ನೀನೆನಲು ತಾ ದನುಜನುಸುರಿದ

ತಾನು ಬೇಡುವೆ ಪರಶುರಾಮನ ಗೆಲುವ ಸತ್ಯವನು |

ಆನದೀಧರನೆಂದನಗ್ಗ ದ

ದಾನವನೆ ಹರಿಗಾಯುಧಂಗಳ

ನೇನು ಮಾಡಲಿ ಕವಿಯವಾತನ ದಿವ್ಯರೂಪಗಳ || ೧೦೭

ಬಂದಹಲಿ ಗೆಲಲಖಿಯನೊಬ ನೆ

ಬಂದು ¹ ಕಾದಲು ನೆರೆಯದೆನಲಿಕೆ ²

ತಂದೆಯದು ಸಾಕೆನುತ ಮರಳದ ಪರಶುಧರನೆಡೆಗೆ |

ಬಂದನೇಕಾಂಗದಲಿ ಕಾದುವೆ

ನೆಂದು ತುಂಗಾನದಿಯ ತೀರದ

ಮಂದಿರದೊಳನೆದಿದ ನಿರಿದಲಿ ಹರಿಹರಾಕೃತಿಯ || ೧೦೮

ಕಂಡು ಕಾದಲಿಕಾ ಗುಹಾಸುರ

ದಿಂದೆಯನ ಕೆಡೆಯಿಖಿದು ಶೂಲಿಯ

ಮಂಡನವ ಕೈಕೊಂಡು ಕೊಂದನು ಕೋಟಕಾಸ್ಯಜನ |

ಕೊಂಡು ಹರಿಹರರೂಪಿನಾಕ್ಷಣ

ಚಂಡನ್ಯ ಪಕುಲಕಾಲಭೈರವ

ಪುಂಡರೀಕಾಂಬಕನು ನಾರಾಯಣನು ತೋಖಿಸಿದ || ೧೦೯

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತೇ ಳ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಃಕಳುಹಿದನು ಧೌವ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕಾ
ಗೊಲಿದು ಮೋಹನಬಾಣತಂತ್ರವೆ
ತಿಳುಹಿ ತೆರಳಿದ ಸುರರ ಗಾಯಕ ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ ||

ಅಂಗಾರವರ್ಮನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಿತೋಪದೇಶ
ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಬಟಿಕಂಗಾರವರ್ಮನು
ಹೇಳಿದನು ಹಿರಿದಾದ ಕಥನವನಿರುಳು ಗಂಗೆಯಲಿ |
ಆಲಿಸೈ ಮುಂದತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ
ಲೋಲವಿಪ್ರೋತ್ತಮರನೊಬ್ಬರ
ಪಾಲಿಸದೆ ಸಂಗಡವು ತಿರಗಲು ಸಲ್ಲ ನೃಪಕುಲಕೆ ||

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಧರಣಿಸುರರಿಗೆ
ಹಿರಿದು ಗೋಚರವೇನು ವಿಶ್ವಂ
ಭರನೆ ಬಲಿದರೆ ನೀವು ಬೆನ್ನಿನಲೊಬ್ಬ ಭೂಸುರನ |
ವರಪುರೋಹಿತರೆಂದು ನೀವಾ
ದರಿಸಿ ಚರಿಸುವುದೆತ್ತಲಾದರೆ
ಪರಮಮತವಿದೆ ಯೆನಲು ಕೇಳಿದರಂದು ತಾವಾಗ ||

ಧೌವ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ.
ಹಿತಪುರೋಹಿತನದ್ವ ಭೂಸುರ
ತತಿಯೊಳಾರನೆ ಕೇಳಿ ತಿಳುಹಿದ
ನತಿಶಯವಲಾ ಧೌವ್ಯನಾದರೆ ಯೆನಲಿಕವೆರಡೆಯು |

ಗತಿಯನಖಿಯೆವೆ ಯೆನಲಿಕಾಗಲೆ
ಯತಿಶಯದಲಾವರವೆನಿಷ್ಠನ
ಸುತೆ ಸುಮಿತ್ರೆಯ ಸುತನು ಸೌಭರಿಯನುಗ ಬಹುನಿಗಮಿ || ೩

ಆತ ಧರ್ಮಾಚಾರಮಂತ್ರವೆ
ನಾತ ಬಲ್ಲನು ದೈವಸಾರವೆ
ನಾತನನು ನೀವಾವ ಪರಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಲಗುರುವೆ |
ನೀತಿಯಲಿ ನೆರೆವಾಡಿಕೊಂಬುವು
ದಾತನಾಶ್ರಮವಿಲ್ಲಿಗದು ಹರಿ
ಜಾತೆಯಾಚೆಯಲಿಹುದು ತಾ ಹತ್ತೆಂಟುಯೋಜನದಿ || ೪

ಆವಿರಿಂಚಾದಿಗಳು ಸೇವಿಸ
ದೇವಗಂಗಾನದಿಯ ತೀರದ
ಶಾವಿನಲಿ ಸಂಸಾರಪಾರವೆ ಮೌಘ್ವತೀರ್ಥದಲಿ |
ಭಾವದಲಿ ಭಜಿಸುವನ ನೀವಿಂ
ದಾವಪರಿಯಲೊ ಲಿಸಿ ಕೊಂಡೊಡೆ
ಭೂವಧೂವಲ್ಲಭರು ತೃಣಸಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಪರು || ೫

ಈಧರಾಧೀಶ್ವರರ ಶಸ್ತ್ರದ
ಬಾಧೆ ತಪ್ಪುವುದಾವಿಧಾತ್ರನ
ಹಾದಿಮಲಿ ಮಿಗೆ ಧೌಮ್ಯಮುನಿಯೊಳಿದಾರು ಸರಿ ಯೆಂದ |
ಆಧುರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ
ರಾಧೆಯನ ಬಿಲುವಿದ್ಯ ಧೌಮ್ಯನ
ನಾದರಿಸಿದವೆಗಳುಕಿ ನಿಲುವುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೬

ಬೇಡಿಕೊಂಡಾಸ್ತ್ರವಾದುದ
ರೂಢಿಯೊಳಗತ್ಯಧಿಕವಾದುದ
ಪಾಡು ಪಡಿ ನೆಜೆಯಿಲ್ಲದಸ್ತ್ರವೆ ನೊಂದ ತಾನಿತ್ತು |

ರೂಡಿಸಿದ ಸಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ
ಪಾಡಖಿದು ಕಲಿಪಾರ್ಥಗಿತ್ತನು
ಬೇಡದಾತಗೆ ಪರಮಹರುಷದಿ ಪಾತ್ರವಹುದೆಂದು || ೭

ಕೊಡಲು ಕೈಯೊಡನಾತನೊಲ್ಲದೆ
ಕಡೆಗೆ ಸಾಖಲಿಕಾತನಾಗಳೆ
ಯಡಿಗೆಹಗಿ ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವನು |
ಪಡೆದು ಪಾರ್ಥನ ವಹ್ನಿಯಸ್ತ್ರವೆ
ಪೊಡವಿಗಳಿಹಿಯೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ತಡೆಯದವ ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಶಾಮಕರ್ಣಗಳ || ೮

ಬಂದು ತಾಳೋತ್ತೇಧರಾಶಿಯು
ತಂದು ಸುರಿದನು ರತ್ನ ಕೋಶವೆ
ನಂದವರು ಕೈಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟರು ಹಿಂದಕವನಾಗ |
ಇಂದು ಮೊದಲಾಗನ್ನು ತಮ್ಮಯ
ಬಂಧು ಪರಮಪ್ರಿಯನು ನೀ ನಡೆ
ಯೆಂದು ಕಳುಹಿದೊಡಾತನರಸಿಯ ಸಹಿತ ಮೆನ್ನಿಸಿದ || ೯

ಇಳಿಯೊಳೊಂದಿನ ವರಪುರೋಹಿತ
ಕುಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೃತ್ತಿಯಾತ್ಮಜ
ನಿಳಯವನು ಪೊಣವಂಟಲಾಗದೊಂದು ಹ್ವಣವೆಂದು |
ಲಲನೆಯರ ನೆಜಿ ಕೊಂಡು ಗಂಗಾ
ಜಲದೊಳಂತರ್ಥಾನವೈದಲು
ನಳಿನಬಾಂಧವನುದಯವಾದನು ಪೂರ್ವಶೈಲದಲಿ || ೧೦

ಪಾಂಡವರು ಧೌವ್ಯರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಬಚ್ಚಕ ಪಾಂಡವರೈವರವೈಯು
ಬಖಲಿಸದೆ ಧೌವ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆಯು

ತಿಳಿದು ಬಂದರು ಶೈಶಿರಾಂತ್ಯದ ಮೂಸದಂತದಲಿ |
 ನಳನನಾಭನ ನೆನೆಯುತಿರಲೊಂ
 ದೊಲವಿನಲಿ ಬಟಕಾಮುನೀಶ್ವರ
 ನಿಳಯಕಿವರನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದ ನೀವದಾರೆನುತ || ೧೧

ಕೇಳಲಿಕೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆಹಿಗಿಯು
 ಲಾಲಿಸೈ ತಾಂ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು
 ಬಾಲಕರು ನೀನೆಮ್ಮ ಕುಲಗುರುವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುದು |
 ಮೇಲು ಹರುಷದಲ್ಪೈಪಾದ್ಯವೆ
 ಲೋಲರಿಗೆ ನೆಜೆ ಯಿತ್ತು ಕುಂತಿಯ
 ಕಾಲಿಗೆಹಿಗಿಸಿ ನುಡಿದನವರಿಗೆ ತನ್ನ ಮನದನುವ || ೧೨

ಧರಣಿಯಲಿ ಪಾಂಡವರು ತಮ್ಮಯ
 ವರಪುರೋಹಿತಕೆಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳರೆ
 ಪರಿಪರಿಯಲಿದೆ ಹಾರುತಿದ್ದೆ ನು ನಿಮ್ಮನೈವರನು |
 ನಿರುತ ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಸಾರಿತು
 ಹರುಷದಲಿ ಪಾಂಡವರಿಗಗ್ಗದ
 ವರಪುರೋಹಿತೆಗೊಂಡೆ ನಾ ಮಧುಸೂದನಾಜಿ ಯಲಿ || ೧೩

ಕಾಲ ಕೈಗೂಡಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರು
 ಲೋಲರೇ ದೊರಕುವರು ಪುಣ್ಯದ
 ಲೇಟಿಗೆಯ ಹರಿ ಮೇಲು ನೋಟವ ನೋಡಿಸುವನೆಂದ |

ಧಾನ್ಯರು ಪಾಂಡವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಪುರೋಹಿತವನ್ನೊಪ್ಪುವಿಕೆ.

ಅಲಿಸೈ ನಿಮ್ಮವರ ಭಾಗ್ಯದ
 ಕಾಲದೇಜೆಯ ಧಾನ್ಯನಾಕ್ಷಣ
 ಕೇಳಿ ಸಂಕ್ರಮಿಸಿದನು ಪಾಂಡವವರಪುರೋಹಿತವೆ || ೧೪

ಬಚ್ಚಕ ಮೆಱುದಿನ ತೆರಳ ಗಂಗೆಯ

* ಬಚ್ಚಗೆ ಬಂದರು ಪರಮಸುಖದಲಿ

ಬಚ್ಚಕಲಾ ಪಾಂಚಾಲದೇಶದ ಪೂಜಿಗೈದಿದರು * |

ನಳಿನನಾಭನ ಕರುಣದಳತೆಯ

ತಿಳಿದು ಪೂಂಪುಳಿಯಾಗಿ ಧೌಮ್ಯನ

ಬಚ್ಚಗೆ ಬಂದರು ಪರಮಸುಖದಲಿ ಕುಂತಿಯಾತ್ಮಜರು || ೧೪

ಪಾಂಡವರು ಧೌಮ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಬರುವಾಗ ಆದ ಸುಕುನಗಳು.

ಬರುತ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಡಕೆ ಹಂಗನು

ಹರಿಣ ಬಲದಲಿ ತೋಟಿ ಹಾಯಿತು

ಹರಿಣಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ನುಡಿಸಿತು ನಕುಲಶಿಖಿಸಹಿತ |

ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಾಮಮಿಥುನದ

ಹರುಷದಲಿ ಪಿಂಗಲಿಗಳಿರ್ದುವು

ಪರಮಸುಖದಲಿ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ಯುಗ್ಮ ನಲಿಯುತಿರೆ || ೧೫

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಗಂ

ತರಕೆ ಶಕುನದ ಸೊಗಸು ನೆಣಿ ಗೋ

ಚರಿಸಲಾವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯ ಘನಾಟವಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ |

ಅರಸರೈವರಿಗಿಂದು ದ್ರೌಪದಿ

ಯರಸಿಯಹಳೆಂದೊಡನೆ ಮನದಲಿ

ಹರುಷಿಸಿದನಾಧೌಮ್ಯನಾಗಳು ಶಕುನಸಂತತಿಗೆ || ೧೬

ಸುಳಿಯಿತಗ ದ ಗಂಧಪರಿಮಳ

ಹಲುವಿನಲಿ ಕಿನ್ನರರ ಗಾನದ

ಲಲಿತಕೌಶಿಕೆ ನವವಸಂತದ ದೇಶಿ ಮಧ್ಯಮದ |

ಕಳಸವಿಡಿದಬಲೆಯರ ಹೋಲು

* ಬಳಿಯಲಾ ಪಾಂಚಾಲದೇಶದ ಪೂಜಿಗೈದಿದರು ಪಾಂಡ

ವರೈವರೊಂದಾಗಿ,* ಜ.

ತಳರ ಪುಷ್ಕರದಿಂದ ಬಕುಳದ
ನೆಳಲ ಸತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿಯಾಡುವ ಲತೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳ || ೧೪

ಕಿತ್ತು ಬೇಜೋದಿರಡುಕರಿಗಳು
ಹೊತ್ತು ತೋರಣದಂತೆ ಯಿದ್ದು ದು
ಹತ್ತಿರೈತರೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು ಬರುತ ಬಟ್ಟೆಯಲಿ |
ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದಂತೆ ಪೂಷನ
ಮೊತ್ತವಿಕ್ಕಲವಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯು
ಬೆತ್ತ ಬಿದರುಗಳವು ವಿವಾಹದ ಗೇಹದಂದದಲಿ || ೧೫

ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಾಭ.

ಬರಲಿಕಿದಿರೊಳು ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ
ವರಮುನಿಪನಾಶ್ರಮವೆ ಕಂಡರು
ಕರೆದು ಕೇಳಲು ಧೌಮ್ಯನಾಮುನಿಗವರನಲುಹಿಸಿದ |
ಹರಿಯ ಸೋದರಭಾವ ಧರ್ಮಜ
ನುರುವೈಕೋದರ ಪಾರ್ಥಮೊದಲಾ
ದರಸಗಳು ಮೈದುನರು ಮೂವರು ಕುಂತಿನಾದ್ರಿಜರು || ೧೬

ಅಲುಹಲತಿಮನ್ನಿಸಿಯ ಪಾಂಡವ
ರರಸಗತಿಹರುಷದಲಿ ತತ್ಕ್ಷಣ
ಪರಮಸಿದ್ಧಾಂತವನು ತಿಳಿದ ದ್ಯೂತಕಾಶಲವೆ |
ಪರರ ಜಯಿಸುವೆ ಸಾರ ನೆರದಿಹ
ವರಗೃಹದ ದಶಚೌಕವೆರಡು
ಪರಿಯ ಧಾಳವು ತನಗೆ ಬೀಳುವೆ ಅಕ್ಷಭೇದನವೆ || ೧೭

ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಂಗಳ
ತಾನು ಮೂವತ್ತೆರಡುಮಾತ್ರಾ
ಜ್ಞಾನವನು ತೋಣ್ಣಿದನು ಕಾಂಚೀಪುರವರೇಶ್ವರಿಯ (?) |

ಆನಿರೂಢಿಯನುಹಿ ಪಾರ್ಥ್ ¹ ಗೆ
ತಾನೊಲಿದು ನೆಜಿ ಯಶ್ವಹೃದಯ
ಜಾ ನವನು ಕರುಣಿಸಿದನುಚ್ಚೈಶ್ರವನು ಮೊದಲಾಗೆ || ೨೦

ಈಧರಿತ್ರಿಯಲಶ್ವಹೃದಯವ
ನೋದಿಸಿದ ಹದಿನಾಳುಮಾತ್ರೆಯ
ನಾದಯಾಂಬುಧಿ ಬಾದರಾಯಣ ತನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ |
ಹಾದಿಯಲಿ ಪಾಂಡವರಿಗುಹಿದ
ವೇದನಿಧಿ ತಾ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಕ್
ನಾದಧೀಚಿಯಲಹಿದ ಗೌತರಣಿಕದ ವಿದ್ಯೆಗಳ (?) || ೨೧

ಹೇಳಿ ಬಚಕಾಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರವೆ
ನಾಲಯವನುಹಿದನು ವಾಯುಜ
ಗೇಟಿಗೆಯಲಾಗವರ ಕಳುಹಿದ ಸ್ವಸ್ತಿವಚನದಲಿ |
ಬೀಳುಕೊಂಡರು ಪಾಂಡವರ ಸಿರಿ
ಲೋಲನಂಭಿಯ ನೆನೆದು ದ್ರುಪದನ
ಬಾಲೆಗೋಸುಗ ವ್ಯಾಸನಾಜ್ಞೆಯ ಧರಿಸಿದರು ಬರುತ || ೨೨

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಚೈತ್ರರಥವರ್ವ್ ಮುಗಿದುದು

ಇ ಸ್ವ ತ್ತೆ ಂ ಟ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ

ಸೂಚನೆ

ಧರಣಿಪತಿ ನಿಜಸುತೆಯ ರೂಪೋ
ತ್ಯರದ ಸಾಭಾಗ್ಯದ ನಿರಂತರ
ಪರಮಶೋಭಾನುಗುಣದಲಿ ¹ ರಚಿಸಿದನು ಪಟ್ಟಣವೆ ||

ಪಾಂಚಾಲಪುರವರ್ಣನೆ

ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳ್ ನಿಮ್ಮ ಪಿತನ ಪಿ
ತಾಮಹರು ಧೌಮ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂ
ದಾಮುನೀಂದ್ರನ ಕರೆದುಕೊಂಡರು ² ಖಚರ ³ ವಚನದಲಿ |
ರಾಮಣೀಯಕವಸ್ಪ ಶಕುನ
ಸ್ತೋಮವನು ವಿವರಿಸುತ ಹೊಕ್ಕರು
ಭೂಮಿಲಂಬದ ನೃಪರ ನೆರವಿಯ ದ್ರುಪದಪಟ್ಟಣವೆ || ೧

ಭರದಿನ್ಯೈತಂದಖಿಳಭೂಮಿ
ಶ್ವರರ ಘನಚತುರಂಗಪದಹತ
ಧರಣಿನಿರ್ಗತರೇಣುಪಟಲದ ರಾಗಸಂಗದಲಿ |
ಅರುಣಮಯವಾಯ್ತುಖಿಳಜಗವೀ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ನೆನೆದು ಸಚರಾ
ಚರದ ಮುಖದಲಿ ರಾಗರಸ ವೃಬ್ಧ ರಿಸಿದಂದದಲಿ || ೨

ತರಣಿಗುಂಟೇ ಸಮಯವನಿಲಗೆ
ತೆರಹುಗೊಡುವವರಾರು ಗಗನೇ
ಚರರ ಗಮನಸ್ತಂಭವೆತ್ತಣ ಮೊತು ಖಗಕುಲಕ್ಕೆ |

¹ ರುಚಿರವೆನೆ, ಟ. ರಚನೆಯಲಿ, ಚ. ಜ.

² ಮಧುರ, ಜ.

³ ಕೊಡಿಕೊಂಡರು. ಚ, ಟ

ನೆರೆದ ಪಲ್ಲವಸತ್ತಿಗೆಯ ರ್ಭು
 ಲ್ಲರಿಯ ಸಿಂಧದ ಸೆಳೆಯ ಘನಸೀ
 ಗುರಿಯ ಸಬಳದಸಾಲಚಮರಂಗಳ' ವಿಡಾಯಿಯಲಿ || ೩

* ಚತುರುದಧಿಪರಿವಲಯದವನೀ
 ಪತಿಗಳೇಕಾಮಿಷ್ಠ ¹ ವಿರೋಧ
 ಸ್ಥಿತಿಯ ನೋಡದೆ ನೂಕಿ ನಡೆದರು ದ್ರುಪದಪುರಿಗಾಗಿ |
 ಅತಿಬಲರು ಬಹುರಾಜಬಲಪ
 ದ್ಧತಿಗಳನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರು
 ಕೃತಕವಿಪ್ರೋತ್ತಮರು ಭಿಕ್ಷುವಿಹಿತವೃತ್ತಿಯಲಿ || ೪

ತುಱುಗಿದುದು ಪಾಂಚಾಲನಗರಿಯು
 ಹೊಣವಳಯದಲಿ ಜಲಧಿಮಧ್ಯದ
 ಕುಱುವವೋ ಪಟ್ಟಣವೊ ಮೇಣೆನೆ ದೈವಗತಿಗಳಲಿ |
 ಉಱುಬಿದೊಡೆ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿ
 ತಱುಬಲಾಪನೆ ಮಾವತನವಿದು
 ಬಜುದೆ ಹೋಗದೆನುತ್ತ ಬಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ || ೫

ಪುರದೊಳಗೆ ಹೇರಳಹಬ್ಬದ ²
 ಹರಹಿನಲಿ ಬೀಡಾರ ಭಿಕ್ಷು
 ಚರಿತರಿಗೆ ಯೆಲ್ಲಿಯದು ³ ಗುಡಿಗೂಡಾರಸಂತತಿಗೆ |
 ಅರಸುಗಳು ನಾವೆಲ್ಲ ಭವನಾಂ
 ತರವದೇಕೆಮಗೆಂದು ಘಟಬಂ
 ಧುರದ ಶಾಲೆಯ ಹೊಕ್ಕರಿವರು ಕುಲಾಲಮಂದಿರದಿ || ೬

* ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೇ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಬಹು
 ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದೂ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

1 ಕಾಮಿಸಿ, ಚ. ಖ. 2 ಹೆಚ್ಚಿದ, ಖ. 3 ದೂರಕುವುದೆ, ಚ.

ನೋಡಿ ಹೊಸಭಾಂಡವೆ ಕುಲಾಲನ
ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ತಾವು ನಾಲ್ವರು
ಕೂಡಿ ಭೀಮನ ತಾಯಿ ಸಂಗಡ ಹಿಂದೆ ಯಿರಿಸಿದರು |
ಬೇಡಿ ತಹವಿನ್ನಿಂತು ಭಿಕ್ಷವೆ
ನೋಡಿ ಯೆನುತಲಿ ಧರ್ಮಫಲಗಣ
ರೂಢಿಯವಳರು ಬರುತಲಿರಲುಚಿದವರ ಪಾಡೇನು || ೩

ಕೂಡೆ ಹೊಸಭಾಂಡದಲಿ ಭಿಕ್ಷವೆ
ಬೇಡಿ ತೊಪಲಿದರಿವರು ರಾಯರ
ಬೀಡು ಬಿಡುತಿರ್ದು ಬಹಳನಿಸ್ಸಾಳರಭಸದಲಿ |
ಬೀಡುವರಿಗದು ನೆಲನಿವೆರಿಗದು
ಮಾಡಿದರಮನೆ ಯಿವರಿಗದು ಕರು
ಮಾಡವಿವರಿಗದೆಂದು ಪರುತವಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ || ೪

ಕೇರಿಕೇರಿಯ ಬೀದಿಗಳ ಪ
ನ್ನೀರಚಳೆಯದ ಕಳಸಕನ್ನಡಿ
ಯೋರಣದ ಸೂಸಕದ ಮುತ್ತಿನ ಮಕರತೋರಣದ 1 |
ಓರಣದ ಹೊಂಗಳಸದಖಿಳಾ
ಗಾರಪಟ್ಟೆಯ ಸೋಮವೀಧಿಯ
ಸೂರವೀಧಿಯ ಕೋಭೆಯಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣವೆ || ೫

ತೀವಿದುವು ಹೊಂಗಲಸಗತಿಯಲಿ
ಲೋವೆಗಳು ಚೈತನ್ಯಮಯಚಿ
ತ್ರಾವಳಯ ಬೆಸುಗೆಗಳೆಸೆದುವು ಭವನಭಿತ್ತಿಗಳು |
ಹೂವಿನರಳನ ಹರಹಿನಲಿ ರ
ತ್ನಾವಳಿಗಳೂಪ್ಪಿದುವೆಗರುಧೂ
ಮಾವಳಯ ಧಾತಿಯಲಿ ಮುಳುಮುಳಿಸಿದುದು ಮೇಘಚಯ || ೧೦

ಕಾರಣಿಯ ಕುಂಕುಮದ ಸಾದಿನೆ
 ಸಾರಣಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟುಗಳ ಕ
 ಪೂರಂಧರಿಯ ಹೊರವುಗಳ ಪನ್ನೀರ ಪಕ್ಕಲೆಯ |
 ಚಾರುಚಳೆಯದ ಕೆಸರಿಡುವ ಕ
 ಸ್ತೂರಿಗಳ ಪೂರಾಯಪರಿಮೆಳ
 ಭಾರದಲಿ ಬಿಡಿಗಾಳಿ ಕುಸಿದುದು ಹೇಳಲೇನೆಂದ || ೧೧

ಮೇಲುಕಟ್ಟಿನ ದಿವ್ಯಚಿತ್ರದು
 ಕೂಲನಿಚೆಯದ ಲೋವೆಗಳ ಬ
 ಲ್ಲಾಳದಡಿ ಯೊಳಡೆಗೆಡೆಗೆ ರಂಜಿಸುವ ಪಟ್ಟಿಗಳ |
 ಮೇಲು ಹೊದಿಗೆಯ ಕಪ್ಪುರದ ಹೊಸ¹
 ಬಾಳಗಳ ಮೆಳಯಜದ ಕಂಭದ
 ಸಾಲುಗಳೊಳೊಪ್ಪಿದುದು ಚಪ್ಪರವೆರಡುಯೋಜನದ || ೧೨

ಬಿಗಿದ ಮಣಿಮುತ್ತುಗಳ ಬಿಂಗಾ
 ರಿಗಳ ಬಿಡೆಯದ ಚಮರ ಹೊಂಗೆ
 ಜೆಗಳ ಮುಕುರದ ಘಂಟೆಗಳ ಬಂಧುರದ ಬಾಸಿಗದ |
 ಸುಗಮ² ಬಂಧದ ಬಣ್ಣ ಸರದೋ
 ಳಿಗಳ ಕಂಭದ ವಜ್ರಮಯಧಾ
 ರೆಗಳಲಿಸಿದುದು ಭದ್ರಮಂಟಪದಮೆಳಮಣಿಭವನ || ೧೩

ಕೀಲಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಗಳ ದಿವ್ಯದು
 ಕೂಲದಲಿ ಹೊಂಬಾಳ ತೆಣಿಗಳ
 ಚೂಳಿಕೆಯ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಣರದೆರಡುಪಕ್ಕದಲಿ |
 ಮೇಲು ಮುತ್ತಿನ ಸೂಸಕದ ನೇ
 ಪಾಳಚಮರಿಯಡಾಳಿಗಳ ಸಂ
 ಪಾಳಯಲಿ ಪರುತವಿಸಿದರು³ ವೈವಾಹಮಂಟಪವ || ೧೪

1 ಹೊಂ ಕ.ಬ. 2 ಸುಗುಣ, ಚ. 3 ಮೇಳದಲಿ ಸಮತಳಿಸಿದರು, ಚ.

ವರಜವಾದಿಯ ಶೃಂಗವನು ಕ
ಪುರದ ತೈಲಾದಿಗಳ ಸಾದಿನ
ಭರಣಿಗಳ ಮೈಗನಾಭಿಗಳನಡಕಿದರು ಭಂಡಿಯಲಿ |
ಸುರಿಸುರಿದು ಹಂತಿಗಳ ಹೊಂಗೊ
ಪ್ಪರಿಗೆ ತುಂಬಿದುವೆಂದು ಗಂಧದ
ಹಿರಿಯ ರಂಜಣಿಗಳಿಗು ಹಿಡಿದುವು ಸುತ್ತುವಳಯದಲಿ || ೧೫

ಹೊಳವೆ ಭಿತ್ತಿಯ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕವಜ್ರಮಣಿ ಮಂ
ಗಳಮಹಾರಶ್ಮಿಯಲಿ ರಚನೆಯ ಚಿತ್ರಸತ್ತದಲಿ |
ಇಳಗಿಚ್ಚಿದ ಮಣಿಪುಷ್ಪಕವೊ ತಾ
ನಳನಮಿತ್ರನ ರಥವೊ ಮೇಣಿದು
ಜಲಧಿಶಯನನ ಸೆಜ್ಜೆ ಯೋ ತಾನಣಿಯೆನಿದನೆಂದ || ೧೬

ಝಳವೆ ಝೋಂಪಿಸಿ ಬೀಸಿದುವು ತಂ
ಬಲರ, ಬೀಸಣಿಗಳಿಗು ಪರಿಮಳ
ಕಲಿತಮೆಕರಂದದಲಿ ಸಾದಿನ ತುಹಿನರೇಣುಗಳ |
ಸುಳವೆ ಸುತ್ತಣ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಸೂತ್ರಿಸಿ ರಚಿಸಿದರು ಮಂ
ಗಳದ ರಿಂಗಣ ಝೂಡಿಸಿತು ಮೈವಾಹರಚನೆಯಲಿ || ೧೭

ಬೇದ ಸುಧೆಗಳ ಬಾವಿಗಳ ಪ
ಕ್ಯಲೆಯ ಪನ್ನೀರುಗಳ ಹಿಡಿದುವು
ಹೊಳವೆ ಕೈರಾಟಣದ ಕಾಂಚನಮಯದ ದೋಣಿಗಳ |
ತಳುಕು ಬಿಗಿದುವು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳ
ವಳಯದಲಿ ನವಯಂತ್ರಗಳ ಪು
ತ್ತಳಗಳೇ ನೀಡುವುವು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳ || ೧೮

ಏಕವಿಧದ ನವಾಯಿಯುಲಿ ಮೂ
 ಲೋಕದತಿಶಯವೆಸ್ತುರಚನಾ
 ಸೌಕುಮಾರಿಯ ದರುಶನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾರವೆಂಬಂತೆ |
 ಏಕಮಯಮತವಿಶ್ವಕರ್ಮ ರ
 ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯಸುಗುಣಾ¹
 ನೀಕವಿದರೊಂದೊರಗೆ ಬಹುದೇ ಭದ್ರಮೆಂಟಪದ || ೧೯
 ವಿವಿಧವೀಣಾವಾದ್ಯಕೋಮಲ
 ರವದ ಮಧುರಮೃದಂಗತತಿಗಳ
 ರವಣಿಗಳ ನಟ್ಟವಿಗರುಗಿ ಡಣೆಯ ಗಡಾವಣೆಯ |
 ನವವಿಧದ ವೈತಾಳಕರ ವರ
 ಯುವತಿಯರ ಭಾರಣೆಯ ಭೂಷಣ
 ರವದ ಮೇಳವು ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಕಿತು ಚಾರುಮೆಂಟಪವ || ೨೦
 ಅವನಿಸತಿಗಳ ಬಿರುದ ಪಾಡಿನ
 ನಿವಹನಿಘೋಷಪಣೆಯ ಕದಳಾ
 ರವವು ಮೊಳಗಿತು ಕೂಡೆ ಮೇಳವಿಸಿತ್ತು ಮೆಂಟಪದಿ |
 ಭುವನದೊಳು ತನಗಧಿಕಬಳದಲಿ
 ಹವಣಿಸಲಿಕೆಣೆಯಿಲ್ಲ ವೆಂಬೀ
 ರವದ ಕಹಳಯ ನಾವವೆಸೆಯಿತು ನೃಪವರರ ಮುಂದೆ || ೨೧
 ತಾಳಗತಿ² ಸನ್ನೋ³ ಹನದ ಮೆಚೆ
 ಗಾಲವೊ ಬದಗಿದ ರಸಾಳಿಯ
 ಕಾಲುನೆಯೊ ನವರಸದ ಬಂಧದ⁴ ಸಾರಸಂಗತಿಯೊ |
 ಅಲಿಗಳಾಗಾಯುಷ್ಯಫಲ ಬೇ⁵
 ತಾಳಿಗಳ⁶ ನರ್ತನವೊ ಸೊಗಸಿನ
 ಮೇಳವಣಿ ಗಳ ಬೇರಿಂಟೆಯಾಯಿತು ದ್ರುಪದಪುರಿಯೊಳಗೆ⁷ || ೨೨

1 ವ್ಯಾಕರಣಲಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷ್ಯಾ, ಚ. 2 ಸಾಳಗದ, ಚ. 3 ಗೀತವೊ, ಚ.

4 ಕಾವ್ಯಬಂಧದ, ಚ. 5 ಬೇ, ಚ. 6 ವಾಳವೊ, ಚ.

7 ಮೇಳವಣಿಗಳ ಸಾಟಿಯಾದುದುಜನದಕಣ್ಣಿನಕ್ಕೆ, ಚ.

ತೀವಿದುದು ಜೊತವಳಯದಲಿ ನಾ
ನಾವಿಧದ ಕಥನವು ಕಥಾರ್ಥವು
ಭಾವಕರು ದ್ರಾವಕಸುವಾಕರು ಮೆಲ್ಲಚಿತ್ರಕರು ।

ವಿನಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಜನಮೇಳನ

ಕೋವಿದರು ಕರುಷಕರು ಪಣ್ಯಾ
ಜೀವಿನಾಮನಮೂಕಬಧಿರಾಂ
ಧಾವಗಳಿಗಳೊದಗಿದರು ಸಕಲದಿಶಾಸನಾಗತರು ॥ ೨೩

ಕವಿಗಮಕಿವಾದಿಗಳು ವಾಗ್ವಿ
ಪ್ರವರಯಾಜಿ ಕಮಾಂತ್ರಿಕರು ವೈ
ಷ್ಣವಮಹೇಶ್ವರಜೈನಭೈರವಬುದ್ಧಲಿಂಗಿಗಳು ।
ವಿವಿಧವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಸುಧರ್ಮ
ಸ್ಥವಪರಣಿಸ್ಥರು ವಿವಾಹೋ
ತ್ಸವವಿಲೋಕನಕಾತುಕಿಗಳೊದಗಿದರಸಂಖ್ಯಾತ ॥ ೨೪

ಗಣಿತವಂತರ ನೆರವಿ ಸುಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣರ ಸಖ್ಯೋ ತ್ರಿಯರ ವೈದಿಕಕ
ರಣಶೋಭಾನ್ವಿತರ ವಿಮಳಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ।^೩
ಪ್ರಣತಮುಷಿಗಳ ಮುನಿವರರ ಸಂ
ದಣಿಸಿತಲಿಗಳದಿಗಂತರನ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಸುಜನವ್ರಾತ ನೆರೆದುದು ದ್ರುಪದನಗರಿಯಲಿ ॥ ೨೫

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾ
ಧರಮಹೋರಗಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ
ಗರುಡಕಿನ್ನರಸಿದ್ಧವಸುಗಂಧರ್ವಭೂತಗಣ ।

^೧ ವೃಷ್ಣವರು ಶೈವರು ಬೌದ್ಧಜಿನ ಭೈರವಸುಶಕ್ತಿಗಳು, ಕ.ಖ.

^೨ ವಿವಿಧ ಸತ್ಯವ್ರತ, ಖ. ^೩ ವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮಮುಷಿಸಮರು, ಚ.

ವರಮರುದ್ಧನ ರುದ್ರಮನುಭಾ
 ಸ್ತುರಸುಧಾಕರತಾರಕಾಗ್ರಹ
 ಸುರಪಮುಖದಿಕ್ಪಾಲತತಿ ನೆರೆದುದು ವಿಮಾನದಲಿ || ೨೬

ಚಾರಣರ ಕೈವಾರ ತುಂಬರು
 ನಾರದರ ಸಂಗೀತ ರಂಭೆಯ
 ಚಾರುನರ್ತನ ಚಿತ್ರರಥನ ಮೃದಂಗಮೃದುಶಬ್ದದ |
 ಆರುಭಟ ಮಿಗಲಕ್ಕಿರಿಯೆ ಜಂ
 ಭಾರಿಯೊಲಗದಲಿ ತದೀಯಮ
 ಹಾರಭಸ ತಾನೆಸೆಯೆ ಸಿರಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಯ್ತೆಂದ || ೨೭

ದೇವಸಭೆ ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಸಭೆ ಸುಮ
 ಹಾವಿಳಾಸದ ರಾಜಸಭೆಗಳು
 ತಾವು ಮೆಚಿದುವು ದ್ರುಪದರಾಜನ ರಾಜಭವನದಲಿ
 ಆವಿಳಾಸಕದಾರು ಸರಿ ದೊರೆ
 ದೇವದಾನವನುಜಭುಜಗರೊ
 ಳಾವಿಲಾಸವು ಸರಿಗೆ ಬಾರದು ದ್ರುಪದೀಪಿತನ || ೨೮

ಭಾಗಕೇಣಿಯಾರುಂಟು ಪಾಂಡವ
 ರಾಗ ತಾನ್ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ಮಾಡುವ
 ರಾಗದಲಿ ಪುರವರವ ನೋಡುತ ಮೂಝಸಭೆಗಳನು |
 ಬಾಗಿ ಧನುವನು ನೋಡಿ ಧರ್ಮದ
 ವೇಗದಲು ಬರುತಿರ್ದರಾಗಳು
 ಯೋಗಚರಿತರು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು ದ್ರುಪದಪುರಿಯೊಳಗೆ || ೨೯

ರಚಿಸಿದರು ಮಂಟಪವನವರವ
 ರುಚಿತವೃತ್ತಿಯಿನವನಿಪಾಲರ
 ನಿಜಯವನು ಮನ್ನಿಸಿದನಿವರನು ವಿಪ್ರಸಭೆಯೊಳಗೆ |

ಆಗ ಪಾಂಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದ್ರುಪದನ ಚಿಂತೆ

ಪ್ರಚುರಮಣಿ ಯಿದೆ ಪದ್ಮರಾಗದ
ರುಚಿರರತ್ನವು ಜಾತರೂಪದಿ
ಖಚಿತವಾದೊಡೆ ಪುಣ್ಯವೆನುತಾ ದ್ರುಪದ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೩೦

ದೇವರೆನಗಾಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ನೋವಿ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ ಹರುಷವೆನುತಾ
ಭಾವದಲಿ ದ್ರುಪದನೈ ಪದೇವರ ನೆನೆಯುತಂತೆಂದ |
ಈವಧುವಿಗಿನ್ನವರ ಕಾಣೆನು
ದೇವರೆಂದಾಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕಾವನಾದೊಡೆ ಯೆನ್ನ ಪುಣ್ಯಕದಾರು ಸರಿಯೆಂದ || ೩೧

ಬಚಿಕವರು ಕೌಂತೇಯರಾಗಳು
ಹೊಜಲೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವೆತ್ತಿಯೆ
ಘಟಲನ್ನೈತಂದವರು ಹೊಕ್ಕು ಕುಲಾಲಮಂದಿರವ |
ಬಳಗೆ ದೇವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಯೆ
ನಳಿನನಾಭಾರ್ಪಿತವೆನುಂಡರು
ನಲಿಯುತಲಿ ತಾವೆಂದು ಪಾಂಡವರರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೩೨

ಇರುಳು ನೂಕಿದರಲ್ಲಿ ಮುಳುದಿನ
ತರಣಿಗರ್ಭವನಿತ್ತು ವಿಹಿತದಿ
ಭರದನುಷ್ಠಾನವನು ಮಾಡಿಯೆ ಬಚಿಕ ಪುರದೊಳಗೆ |
ಧರಣಿಸುರಗೃಹದೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷವೆ
ತಿರುಗು ತಂದರು ಮತ್ತೆ ಮೂತೆಯ
ಕರದಲರ್ಪಿಸಿ ಬಚಿಕ ಭೋಜನಮಾಡಿ ಹರುಷದಲಿ || ೩೩

ಉಂಡು ದ್ರುಪದಾಲಯದ ಭೂಸುರ
ಹಿಂಡಿನಲಿ ಭಾವದಲಿ ಕುಳಿತಿರೆ
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಿದರಾದ್ವಿಜರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ |

ದೆಂಡಿರೊಳಗತ್ಯುತ್ತುವೋತ್ತಮೆ
ಗಂಡರಿಗೆ ಅತ್ಯಧಮೆ ಪಾಂಡವ
ಗಂಡರನು ಬಯಸುವಳ ಪರಿಯನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಂದ || ೩೪

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತೊಂ ಬ ತ್ತ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ

ಕಮಲಮುಖಿ ನಡೆತಂದಳಂದಿನ
ಕಮಲೆ ಯೆನೆ ಪಾಂಚಾಲಸುತೆ ನಿಜ
ರಮಣರನು ನೋಡಿದಳು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲಸಭೆಯೊಳಗೆ ||

ವಿವಾಹಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಸಮಾಗಮ.

ಅರಸ ಕೇಳೆ ನಾಂದೀ ಮುಖದ ವಿ
ಸ್ತರಣವಾದುದು ಪೂರ್ವವೇದಿಯು
ವರನಿಗಮನಿಘೋಷ ಪಸರಿಸಿತೆಳಿದಿಕ್ಕುತಟವ |
ಮೆಟುವಿನ ಮಹಿಳಾಶಿರೋಮಣಿ
ಪರಮಸೌಭಾಗ್ಯದ ಸಮುದ್ರದ
ಸಿರಿಯ ಪರಿಯವೆಂದು ಸಾಖಿತು ಪಾಳಯಂಗಳಲಿ || ೧

ತಿಗುರ ಗೆಲುವುದು ವಶ್ಯತೀಲಕಾ
ಳಿಗಳನಿಡುವುದು ಮೋಹನದ ಮೆ
ದ್ದಗಳ ಮೆಯೆಯ ಬೀಸುವುದು ಸೂಸುವುದು ಸೊಗಸುಗಳ |

ಹಗಲು ಕಾಹಿನ ರೂಪುಗಳ ಗಾ
ಹುಗಳ ಮೆಚುವುದು ಮನ್ಮಥನ ಕಾ
ಳಗದ ಖಾಡಾಖಾಡಿಯೆಂದರು ಹೊಯ್ದು ಡಂಗುರವೆ || ೧

ಹರಸಿಕೊಂಡರು ಸಕಲಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರರು ಮೂಯಾಪುರದ ಕಾಂಚೀ
ಪುರದ ಜಾಲಂಧರದ ವಿವಿಧಸ್ಥಾನದೇವತೆಗೆ |
ಕರಿಮುಖನ ಕಜ್ಜಾ ಯದಲಿ ಸ
ತ್ಕುರಿಸಿ ಸಂಶಯಭೇದಿ ಗರ್ವದ
ಹರುಷದಲಿ ಹೊಟವಂಟರೊಬ್ಬ ರನೊಬ್ಬ ರುರುವಣಿಸಿ || ೨

ಉಬ್ಬು ಮುಚಿದುದು ರಾಯರೊಬ್ಬ ರ
ನೊಬ್ಬ ರೀಕ್ಷಿಸಿ ಚಲುವಿನಲಿ ಸಿರಿ
ಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ಸಾಹಸಿಕೆಯಲಿ ಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ |
ಬಬ್ಬ ರೊಬ್ಬ ರ ತೌರ್ಯವೊಬ್ಬ ರ
ನೊಬ್ಬ ರೀಕ್ಷಿಸುವದಟುಕಂಗಳ
ಹಬ್ಬದಲಿ ಮನಸಂಚ ತಪ್ಪಿತಸಾಧ್ಯಚಿಂತೆಯಲಿ || ೪

ಹೋರೇಗಳ ಹೊಕ್ಕಿರಿತ ಜೋಯಿಸ
ರಾರುಭಟೆಗಳ ಬಿಂಕ ಕೋವಿದ
ರೋರೇನುಡಿ ತಾ ಜಾಳುಜಪವೀನ್ಮೃಪರ ಬೋಳವಿಸೆ |
ಹಾರೈಸಿ ಪುಳಕಾಂಬುಗಳ ಶೃಂ
ಗಾರ ಮಿಗೆ ನೇವರಿಸುತ್ತೈತಂ
ದೋರಣಿಸಿದರು ಸಾಲಶೋಭಿತಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ || ೫

ಕೌರವರು ಯಾದವರು ಸಹಿತೀ
ಧಾರುಣಿಯ ಹ್ವತ್ರೇಶವಂಶದ
ವೀರಪಾರ್ಥಿವವಿತತಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ದು ಸುಗಾಢದಲಿ |

ಸಾರಿ ಸೋದರಸಚಿವಮಂತ್ರಿಕು
ಮಾರಚಾಮರಹಡಪದೊಳಪರಿ
ವಾರ ಬಳಸಿದುದೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರ ಸುತ್ತುವಳಯದಲಿ || ೬

ಅಂಕೆ ಯಿದು ಪಾರ್ಥಿವರ ವಿಭವಾ
ಲಂಕೃತಿಯನದನೇನ ಹೇಳುವೆ
ನಂಕವಿದು ಕಳನೇಖಿತಾವವೆನೆಗೆ ತನಗೆನುತ |
ಶಂಕರಾರಿಯ ಮಸದಲಗು ಮಾ
ಱಂಕದುಬ್ಬಿನ ಝಂಕೆಯಂಕೆಯ
ಬಿಂಕವನು ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ನರನಾಥ ಕೇಳಂದ || ೭

ಬಳಿಕ ಧನುವನ್ನು ತರಿಸೆಂದೆ ಮಗನಿಗೆ ದ್ವಂದನ ಅವ್ವಣಿ
ತರಿಸು ಧನುವನು ಯಂತ್ರಮತ್ಸ್ಯನ
ನಿರಿಸು ತಳುವದೆ ತಂಗಿಯ¹ ನಲಂ
ಕರಿಸು ದಂಡಿಗೆಯಿಂದ ತಾ ತೋಟಿಸು ಮಹೀಶ್ವರರ |
ವರನ ವರಸಲು ಲಗ್ನವಿದೆ ಹ
ತ್ತಿರೆ ಯೆನುತ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿ
ಕರೆದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಬಸಸಿದನು ಬೇಗದಲಿ || ೮

ದ್ರೌಪದಿಯ ವರ್ಣನೆ

ಅರಸನಾಜ್ಞೆಯ ಮೇಲೆ ಶತಸಾ
ವಿರಸಿತಂಜಿನಿಯರು ಕುಮಾರಿಯ
ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ತಿಗುರಿದರು ಕುಂಕುಮದಲವಯವೆವೆ |
ಅರಸಿ ಮಜ್ಜನಮಾಡಿ ನೂತನ
ವರದುಕೂಲವೆನುಟ್ಟು ಸಖಿಯರ
ತರದ ನೆಲೆಯುಗ್ಗೆ ಚಣೆಯಲಿ ಬಂದಳು ನಿಜಾಲಯಕ್ಕೆ || ೯

1 ಸುತೆಯ ಜ.

ಹೊರೆಯ ಸಖಿಸುರ ನೋಟ ಮೈಯಲಿ
 ಹರಿದು ಬಲದ ಬೆತ್ತವೀಕೆಯು
 ಧರಿಸಿ ಕುಸಿಯದು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲುಡಿಯ ಸವಿಸವಿದು |
 ಅರುಚಿಯಾಗದು ನಾಸಿಕವು ಮೈ
 ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ ಗಂಧಾಂ
 ತರವನಖಿಯು ರೂಪನೇನೆಂಬೆನು ನಿತಂಬಿನಿಯ || ೧೦
 ಮೊಗಗಳಿ ಸಿಲುಕಿದೊತೆ ನೋಟಕೆ
 ಬಚಕಪುನರಾವೃತ್ತಿಯೇ ಕಂ
 ಗಳಿಗೆ ಕಾಮಿಸಿದೊಡೆ ನಿಮೇಷಕೆ ಸಮಯಪೆಲ್ಲಯದು |
 ಲಲಿತತನುಕಾಂತಿಗಳೊಳದ ರೆ
 ಮುಖಗಿ ತೆಗೆವೆರಾರು ಜಘನ
 ಸ್ಥಳಕೆ ಮುಖದೊಡೆ ಮರಳದೆಲೆ ಕಂಗಳಿಗೆ ಹುಸಿ ಯೆಂದ || ೧೧
 ಹೊಲಬುಗಡವೇ ಹೊಳವೆ ವಕ್ಷ
 ಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಜನವೃಷ್ಟಿ ನಳತೋ
 ಳ್ಗಳಲಿ ಸೆಳ್ಳುಗುರ್ವೆಗಳಿನಲಿ ಕಂದಳದ ಶೋಭೆಯಲಿ |
 ಸುಳಿದೊಡಲೆಯ ನಿಲವು ದಶನಾ
 ವಳಿಯ ಬಿಂಬಾಧರದ ಕದಪಿನ
 ಚಲುವಿಕೆಗೆ ನರರಾಲಿ ನೆರೆಯವು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೨
 ಅಸೆಯ ನಡುವಿನ ವೃತ್ತನಾಭಿಯ
 ಮಿಸುಪ ಬಾಸೆಯ ತೋರಮೊಲೆಗಳ
 ಎಸೆವೆ ತೊಡೆಗಳ ಚಾರುಜಂಘಯ ಚರಣಪಲ್ಲವದ |
 ಎಸಳುಗಂಗಳ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವೆ
 ಮುಸುತ ಕಾಂತಿಯ ಮುಗಿದ ಕುರುಳಿನ
 ಬಿಸಜಗಂಧಿಯ ರೂಪನೈವರ್ಣಿಸುವೊಡರಿದೆಂದ || ೧೩
 ಪೂಸುವೊಡೆ ಕಸ್ತುರಿಜವಾಹಗ
 ಳೈಸಲೆ ಪರಿಮಳವು ಸುತ್ತಲು

ಸೂಸಿ ತನುಕಂಪಿನಲಿ ಮೆಘಮೆಘಿಸುವಳು ಯೋಜನವೆ |

ಈಸಮಸ್ತ ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮದ

ದೋಷಗರ್ಭಿತಧಾತುಗಳ ವಿ

ನ್ಯಾಸವೇ ದ್ರೌಪದಿಯ ಭಾವದ ಭಂಗಿ ಬೇಟುಂದ ||

೧೪

ಬೆರಳ ಚಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಮುದ್ರಿಕೆ

ಮೆಚ್ಚಿಯೆ ಸೂಡಗನೇವುರಂಗಳು

ಕರಚರಣಸೌಂದರ್ಯದಲಿ ಬಲೋಲೆಯ ಘಾಳಿನಲಿ |

ಕೊರಳ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಸುಮನೋ

ಹರದ ಕದಪುಗಳಿಂದ ಕರ್ಣಾ

ಭರಣ ವೊಪ್ಪಿದುವೇನನೆಂಬೆನು ರೂಪನಂಗನೆಯ ||

೧೫

ಎಸೆವೆಧರರಾಗದಲಿ ಮಿಗೆರಂ

ಜಿಸುವವೋಲೆ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮೆಚ್ಚಿದುದು

ದಶನ ದೀಧಿತಿಗಳಲಿ ಥಳಥಳಿಸಿದುವು ಮುತ್ತುಗಳು |

ಮಿಸುಪ ದೇಹಚ್ಛವಿಗಳಲಿ ತಾ

ಳಿಸುವ ವೋಲೆ ಭೂಷಣದ ಹೇಮ

ಪ್ರಸರ ಹೊಳೆದುದು ಹೊಗಚ್ಚು ಕವಿಯಾರಬುಜಲೋಚನೆಯ || ೧೬

ಪರಿಮಳದ ಪರಮಾಣುಗಳ ಸಂ

ವರಿಸಿ ಮುಕ್ತಾಫಲದ ಕೆಂದಾವರೆಯ

ಮುಚ್ಚಿದುಂಬೆಗಳ ವರ್ಣಾಂತರವನಳವಡಿಸಿ |

ಸರಸವೀಣಾಧ್ವನಿಯ ಹಂಸೆಯ

ಗರುವಗತಿಗಳನಾಯ್ದ ಮನ್ಮಥ

ವರವಿರಿಂಚನು ಸ್ಮಜಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ ||

೧೭

ಸರಸಲಾವಣ್ಯಾಂಬುಮಯತನು

ಸರಸಿಯಲಿ ಮುಚ್ಚುಗಿರ್ದ ಯೌವನ

ಕರಿಯ ಕುಂಭಸ್ಥಿವೊ ವಿಪುಳಸಯೋಧರ ದ್ವಯವೊ |

ತರಳನಯನವೋ ಶಫರಿಗಳೂ ತಾ
ವರೆಯೊ ಮುಖವೋ ತುಂಬೆಗಳೊ ನಿಖಿ
ಗುರುಳುಗಳೊ ಮಣಿಗಣವೋ ರದನವೋ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ || ೧೪

ರಾಜಸೂಯದ ಕೃತುವು ವೋಲು ಚಿತ
ರಾಜಮಂಡಲವಾಯ್ತು ಮುಖವಿದು
ರಾಜರಾಜನ ಪೋಲು ದಳಕಾಧಿ ¹ ಪಿತ್ತತ್ವದಲಿ |
ರಾಜನುದ್ಯಾನದ ವೋಲಾಸ್ಯಸ
ರೋಜವಾಯ್ತು ತಮಾಲಪತ್ರವಿ
ರಾಜಿತವು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೯

ಜನಪ ಕೇಳುಪಲಾಲಿತಂಜನ
ವನೆ ಜಿತಾಹ್ಲವಿಪಕ್ಷವಾದುವು
ವಿನುತಕರ್ಣಪ್ರಣಯದಲಿ ² ವೈಪ್ರಸೇನವೈರದಲಿ |
ಜನವಿಡಂಬನ ತಾರಕಾ ಮಂಡನ
ಕದರ್ಘಿತ ಕುಮುದವೆನೆ ಲೋ
ಚನಯುಗಳವೊಪ್ಪಿದುವು ವರಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ ||

೨೦

ವಿನನೆಂಬಿನು ಮನಸಿಜನ ಮದ
ದಾನೆಯನು ಮನ್ಮಥನ ರತ್ನನಿ
ಧಾನವನು ದರ್ಪಣವನಂಗಜಯಂತ್ರಸೂತ್ರಕದ |
ಮಾನಿನಿಯರಧಿದೈವವನು ವಿ
ಜ್ಞಾನಕನ್ಯಾಮಾತೃಭವನ
ಸ್ಥಾನವನು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೋನ್ನತವಶ್ಯಮಂತ್ರಕವ ||
ನಾಂವನು ಸಂಸಾರಸುಖಸಾ
ಕಾರಿಯನ ಜನನಯನಕಾರಾ
ಗಾರಿಯನು ಮುನಿಧೈರ್ಯಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರಿಯನು |

೨೧

1 ವೇ, ಚ.

2 ಗಳು, ಖ. ಚ.

ಧೀರರಿಗೆ ಮೂಱಂಕವನು ವರ
ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಚಿತ್ತ ೨೯^೧ ಯುವಿ
ಹಾರಿ ^೨ ಯನು ದ್ರೌಪದಿಯನಭಿಮರ್ಷಿಸುವೊಡರಿಂದ || ೨೦

ನಳಿನಮುಖಿಯರ ಸಕಲಸೃಷ್ಟಿಗೆ ^೩
ಕಳಸವಿದು ಸಾಂದರ್ಯವೆಸನದ
ವಿಳಸವಿದು ಸಾಭಾಗ್ಯವೈಭವರತ್ನ ಕೋಶವಿದು |
ಲಲನೆಯರ ಸೀಮಂತಮಣಿ ಜಗ
ದೊಳಗೆ ಸೊಬಗಿನ ಕಣಿ ತಪೋಧನ
ಕಲಭರಿಗೆ ಸೃಣಿ ರೂಪು ಮೆಚಿದುದು ದ್ರುಪದನಂದನೆಯ || ೨೧

ಹೊಳಹೊಳೆದುದಾಭರಣರತ್ನ
ವೆಳೆಯ ರುಚಿ ಮಣಿರುಚಿಗಳನು ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿತಂಗಭ್ರವಿ ತದಂಗಪ್ರಭೆಯನಡೆಹಾಯ್ದು |
ಥಳಥಳಿಸಿದುದು ವದನ ಮುಖಮಂ
ಡಲದ ಕಾಂತಿಯನೊಡೆದು ಕಂಗಳ
ಬೆಳಗು ವಿಸಟಂಬರಿದುದೇನಂಜನು ನಿತಂಬಿನಿಯ || ೨೨

ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿಹೊಳೆದು ^೪ ಹುಬಿನ
ಹೊಂಗಿನಲಿ ಭಂಜವಣಿ ಭಾವದ ^೫
ಭಂಗಿಯಲಿ ಪತಿಕರಣಿ ವಿವಿಧಸಖೀಕದಂಬದಲಿ |
ಇಂಗಿತದ ಬಿರಿಮುಗುಳ ಪರಿಮಳ
ವಂಗಹಾರವಿಲಾಸವಿಭ್ರಮ
ಭಂಗಿಗಳು ಬಿಡ್ಬೋಕಲಲಿತಾದಿಗಳು ದ್ರೌಪದಿಯ || ೨೩

ವರವಸಂತನ ಬರವು ಜಾಜಿಯ
ಬಿರಿಮುಗುಳು ಮೆಚಿದುಂಬೆಗಳ ನಯ

1 ಶೌರ್ಯ, ಜ.

2 ಕಾರಿ, ಜ.

3 ದೃಷ್ಟಿಗೆ, ಚ. ಜ.

4 ಮೇಳ, ಚ.

5 ಭಾರಿಯ, ಚ.

ಸರದ ದನಿ ಕರಿಕಳಭಲೀಲೆ ನವೇಕ್ಷುರಸಧಾರೆ |
 ಮೆಜಿವೆವೋಲ್ ಹೊಸಹೊಗರಜವ್ವನ
 ಸಿರಿಯ ಜೋಡಣೆ ಜನಮನವನಾ
 ವರಿಸಿದುದು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ ||

೨೬

ಆರತಿಯನೆತ್ತಿದರು ಬಚ್ಚು
 ಪ್ರಾರತಿಯ ಹಾಯ್ಕಿದರು ಮುತ್ತಿನ
 ತೋರಸೇಸೆಯ ಸೂಸಿ ಹರಸಿ ಸುವಾಸಿನೀನಿಕರ |
 ಚಾರುಮುಕುರವೆ ನೋಡಿ ನಿಂದಳು
 ಭಾರಣೆಯ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಜಂ
 ಬೀರಫಲವನು ಕೊಂಡಳಂಗನೆ ವಿಪ್ರಮಂತ್ರದಲಿ ||

೨೭

ಮುಂದೆ ಪಾಯವಧಾರು ಸಖಿಯರ
 ಸಂದಣಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ದಂಡಿಗೆ
 ಗಿಂದುಮುಖಿ ಬಂದಳು ಸಿತಾಬ್ಜ ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂದದಲಿ |
 ಹಿಂದು ಮುಂದಿಕ್ಕಲದ ನಾರೀ
 ವೈಂದ ನೆರೆದುದು ವೀರಪಟಹದ
 ದುಂದುಭಿಯ ತಂಬಟದ ರವವಳ್ಳಿ ಣಿದುದಂಬರವೆ ||

೨೮

ಸಾಲಝುಲ್ಲರಿ ಮುಸುಕಿದುವು ಸಮ
 ಪಾಳೆಯಲಿ ಸೀಗುರಿಗಳಾಡಿದು
 ವಾಲಿಯವೆಗಾಹಿಸದು ನೆಲನೆನಿತನಿತುವಳಯದಲಿ ¹ |
 ಬಾಲೆಯರ ಮುಗುಧೆಯರ ನತಿಘಾ
 ತಾಳೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟದ ²
 ಚಾಳೆಯರ ಚದುರೆಯರನ್ನದೆ ಕಾಣೆ ನಾನಂದ ||

೨೯

ನಿಖಿದಲೆಯ ಚೊಲ್ಲೆ ಹದ ತುಂಬಿಯು
 ನಿಖಿಗುಂಗಳ ಬೈತಲೆಯ ಮುತ್ತಿನ

¹ ತಾಳದ, ಕ. ಖ. ² ವಾಲಿಗಳು ನೋಟಕದಲಿನಿತನಿತರಳಿಯಲಿ, ಕ. ಖ.

ಹೆಜ್ಜೆನೊಸಲ ನಿಡಪುರ್ಬುಗಳ ಘಾಳಸುವ ಕದಪುಗಳ |
 ತುಣುಗೆವೆಯ ತನಿಹೊಳವೆ ¹ ಕಂಗಳ
 ಮೆಜ್ಜಿನ ಸುಲಿಪಲ್ಲುಗಳಸೆವ ನು
 ಣೊರಳ ನಳತೋಳುಗಳ ನೀಜಿಯರೈದಿತ್ತೊಗ್ಗಿನಲಿ || ೨೦
 ತೋರವೊಲೆಗಳ ನಳವೆ ನಡುಪೊಳ
 ವಾಣುಗಳ ನುಣೊಡೆಯ ಕಿಣುದೊಡೆ
 ಯೋರಣದ ಹಾವುಗೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಂಸೆಗಳ ಗತಿಯ |
 ನೀಜಿಯರ ಮೈಗಂಪುಗಳ ತನಿ
 ಸೂಜಿಗಳಸುವ ತುಂಬೆಗಳ ಕೈ
 ವಾರಗಳ ಕಡುಗರವೆಯರ ನೆರೆದುದು ಸಖೀನಿವಹ || ೨೧
 ಕೀಲಕಡಗದ ವಜ್ರಲಹರಿಯ
 ಜೋಳೆಯದ ಕಂಕಣದ ರವೆಗಳ
 ತೋಳ ಬಂದಿಯ ಕೊರಳ ತ್ರಿಸರದ ಬೆರಳ ಮುದ್ರಿಕೆಯ |
 ನೀಲರತುನದ ಪದಕಮಾಣಿಕ
 ದೋಲೆಗಳ ಮೂಗತಿಯ ಮುತ್ತಿನ
 ಮೇಲುಸಿಂಗಾರದ ಸಖೀಜನವೈದಿತ್ತೊಗ್ಗಿನಲಿ || ೨೨
 ವಿಲಸದೇಕಾವಳಿಯ ಮುತ್ತಿನ
 ತಿಲಕ ಸೂಡಗ ಪಾಯವಟ್ಟದ
 ಲಲಿತಬಂಧದ ವಜ್ರಬಿಂಬದ ತಾರಕಾವಳಿಯ |
 ಹೊಳವೆ ಕಾಂಚಿಯ ಕಿಂಕಿಣೀಸಂ
 ಕುಳದ ನೇವರ ವೀರಮುದ್ರಾ
 ವಳೆಯ ಚರಣಾಭರಣದಬಲೆಯರೈದಿತ್ತೊಗ್ಗಿನಲಿ || ೨೩
 ಭ್ರೂಲತೆಯ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕಟಾಕ್ಷದ
 ಕೋಲಹೊದೆಗಳ ಬಾಸೆಗಳ ಕರ

ವಾಳಗಳ ಕತ್ತರಿಯ ತಿಳಕದ ಹರಿಗೆಪಲಗೆಗಳ |
 ತೋಳುಗಳ ಲಾಡಿಗಳ ಸೆಳ್ಳುಗು
 ರೋಳಿಗಳ ಸುರಗಿಗಳ ಮೆನ್ನೆ
 ನಾಳು ನಡೆದುದು ದ್ರೌಪದಿಯ ದಂಡಿಗೆಯ ಬಳಸಿನಲಿ ¹ || ೨೪
 ವ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಮೊನೆದೋಷುತಣ ಸು
 ವ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಬೀಷುತ ಸಮಾಧಿ
 ಸಿ ತರ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಣಾಯುಧಧಾರೆಗಳನೆಳದು |
 ಶ್ರುತಿವಿಹಿತಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ದೀ
 ಕ್ಷಿತರ ಮತಿಯಲಿ ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಾಂ
 ಕಿತವ ಮಾಡುತ ಮಿಾಣಿ ನಡೆದುದು ಯುವತಿಜನಕಟಕ || ೨೫
 ಆರು ನಿಬುವರು ಸಂಮುಖಕೆ ಮದ
 ನಾರಿಯರ್ಥದ ನಾರಿಯಾ ಹರಿಯು
 ಹೇರುರದ ಹೆಂಗೂಸು ಬೊಮ್ಮನು ಮಗಳ ನೆರ್ಪಿಗೆಣಿ |
 ಘೋರವದು ಸುರಪತಿಯ ಕಥೆ ಮೈ
 ಯಾರೆ ಹೊತ್ತನು ಮದನಮುದ್ರಾ
 ಧಾರೆಯೆಂಬಂತೊದಖಿದುವು ಮುಂಗುಡಿಯ ಕಹಳೆಗಳು || ೨೬
 ತೋರಮೊಲೆಗಳ ವಂತಿಫಟೆಗಳ
 ಚಾರುಜಘನದ ಜೋಡಿಸಿದ ಹೊಂ
 ದೇರುಗಳ ಸುಳಿಗುರುಳುಗಳ ಝಲ್ಲರಿಯ ಜೋಡುಗಳ |
 ಚಾರುನಯನದ ಚಪಳಗತಿಗಳ
 ವಾರುವೆಗಳ ಮೇಲುನವಸನದ
 ಸಾರಸಿಂಧದ ಸೇನೆ ನಡೆದುದು ಸತಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ || ೨೭
 ಸಸಸಿತು ತಂಬೆಲರು ಬೀಸಿತು
 ಬಿಸಿಲ ಬಿಂಕ ಸರೋಜಸಂತತಿ
 ಮಸುಳಿದುವು ಮದವೇಣಿ ಮೆಚಿದುದು ತಾರಕಾನಿವಹ |

ಬಸರಿದುದು ಶಶಿಕಾಂತ ನೈದಿಲ
ಹಸರ ಹರಿದುದು ಚಕ್ರವಾಹದ
ಬೆಸುಗೆ ಸಡಲಿತು ಚಾರುಚಂದ್ರಾನನೆಯ ಬರವಿನಲಿ || ೩೪

ಹೊಳೆವೆ ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಕ
ತ್ತಲಿಸಿದುದು ಕಾಮುಕರ ಮನ ತನು
ವೆಳಯಕಾಂತಿಯ ತಂಪಿನಲಿ ಬಾಡಿದುವು ಬುದ್ಧಿಗಳು |
ಲಲಿತವಿಭ್ರಮದಿಂದಹಂಕೃತಿ
ಶಿಲೆಗಳೊಡೆದುವು ಮೋಹನದ ಹೊನ
ಲೊಳಗೆ ಹೊಳೆದಡಗಿದುದು ಚಿತ್ತ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರ || ೩೫

ತರುಣಿಯರ ನವನೀಲಮೆಣಿಗಳ
ಕುರುಳ ಕಬರಿಯ ಭರದ ವರಕ
ಸ್ತುರಿಯ ತಿಲಕದ ಕಾಳಿಕೆಯ ಘನಕಾಂತಿಲಹರಿಗಳ |
ಕೊರಳ ಹಾರದ ಕರ್ಣಪೂರದ
ಸರದ ಮೌಕ್ತಿಕರುಚಿಯ ಯಮುನಾ
ಸುರನದಿಯ ಸಂಗಮದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿತು ಜನಸ್ತೋಮ || ೪೦

ಪರಿಮಳಕೆ ಮಿಗೆ ಕವಿವೆ ತುಂಬೆಗೆ
ಕರಳುವರು ಹುಬ್ಬಿನಲಿ ಪದನೇ
ವುರದ ಮೆಲ್ಲ ನಿಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತುವೆ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ |
ಹೊರೆಯ ಕೆಳದಿಗೆ ದೂಡುವರು ಕೈ
ಯರೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮಧರಬಿಂಬಕೆ
ಮುಖಮುಖಿದು ಮುಖದಿರುಹುವರು ಮುಗ್ಧಾಂಗನಾನಿಕರ ||

ಕಂಗಳೋರೆಯ ಡಾಳಿಸುವೆ ಹಾ
ಸಂಗಿಗಳ ಬಿಗುಹಿನದುಹಾರದ
ಭಂಗಿಗಳ ಬಲುವಿಟರ ಕರಣದ ಸಾರೆಗಳ ಸೇವೆಯ |

ಮುಂಗುಡಿಯ ನಿಜನಾರಿಯರ ಕವಿ
ವಂಗವಣಿಗಳ ಜುಜುಗಾತಿಯು
ರಂಗನೆಯ ದಂಡಿಗೆಯ ಬಚ್ಚಿವಿಡಿದರು ವಿದಗ್ಧಿಯರು || ೪೭

ಹಾವುಗೆಯ ಸೀಗುರಿಯ ವರಚಮ
ರಾವಳಿಯ ಕರ್ಪುರದ ಗಂಧದ
ಹೂವುಗಳ ಕತ್ತುರಿಯ ಸಾದುಜವಾದಿ ಕುಂಕುಮದ |
ತೀವಿದನುಸಮಭಾಜನವೈಜ
ನಾವಳಿಯ ಕನ್ನಡಿಯ ವಿವಿಧಸ
ಖೀವಿಳಾಸಿನಿಯರ ಕದಂಬಕವೈದಿತೊಗ್ಗಿನಲಿ || ೪೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳುಕಲಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರರ ಬಹಳಾಸ್ಥಾನದಲಿ ಮೋ
ಪರಿಸಿದರು ಮೋಹರದ ಮೋಡಾಮೋಡಿಯಬಲೆಯರು |
ಅರಸುಗಳ ನಿಡುನೋಟವಲ್ಲಿಯ
ಗರುವೆಯರ ಕುಡಿನೋಟ ತನ್ನೊಳು
ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದು ಡಿದುವು ಖಾಡಾಖಾಡಿಯುದ್ದಲಿ || ೪೯

ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ಗರುವೆರಾಟ ವಿ
ಡಾಯಿಗಟ್ಟಿತು ವಿಟರ ನೋಟ ನ
ವಾಯಿಕಾಫರ ಕೂಟ ¹ ಹುಸಿದುದು ² ಮದನಶರಪತಿಗೆ |
ಘಾಯನಡೆದುದು ಧೃತಿಯ ಘಾಟ ಛ
ಡಾಯ ಹೆಚ್ಚಿತು ಮತ್ತೆ ಬೇಟ ವ
ರಾಯತಾತ್ಪರ್ಯ ಕೂಟಕೆಳಸುವ ಸಕಲಭೂಭುಜರ || ೫೦

ಕೆಲಕಡೆಯ ಕೆಳದಿಯರ ಕಂಗಳ
ಹೊಳಪು ದುನ್ವಾಯಲಿ ಸುಮತಿ
ಸಲಿತಕೆಂಧೂಳಿಯಲಿ ಮೂಸಿತು ಮನದ ಮಡಿವರ್ಗ |

1 ಮಾಳ, ಟ.

2 ಹುಸಿದುದು, ಚ.

ಬಳಗೆ ಹೊತ್ತುವ ದಗೆಯ ಹೊರಳಯ
ತಳತ ಬಿಮ್ಮಿನ ಬಗೆಯ ¹ ನೃಪಮಂ
ಡಳಯ ನೆನಹ ² ನದೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೪೬

ಚಲುವಿಕೆಯ ಚೈತನ್ಯನೋ ಪರಿ
ಮೆಳದ ಪುತಳಿಯೋ ಲತಾಂಗಿಯ
ಸುಳಿವೊ ಲಾವಣ್ಯಾಂಬುರಸಸಾಕಾರವಿಭ್ರಮವೊ |
ಲಲಿತಶೃಂಗಾರಾಬ್ಧಿ ಮಥನೋ
ಚಳಿತಸುಧೆಯೋ ಸಾಧಕರಿಗಿದು
ಫಲಿಸಿದರೆ ಕೃತಪುಣ್ಯರವರೆಂದುದು ಒಂಭಸ್ತೋನು || ೪೭

ಈಕೆಯಂದುದಿಸಿರಲು ಮದನಂ
ಗೇಕೆ ದೇಹದ ಬೇಗೆಯಹುದು ³ ಪಿ
ನಾಕಿ ನೆಜಿ ವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಹೊಗುವನೆ ತಪೋವನವ |
ಸಾಕು ಗೌತಮಮುನಿಯ ಮುಳಿಸಿ
ಕಾಕುನುಡಿ ಫಲಿಸುವುದೆ ಯೆನುತಾ
ನಾಕಪತಿ ರಂಭಾದಿಸತಿಯರ ನೋಡುವನೆ ನಗುತ || ೪೮

ತಂದರಾಪಾಂಚಾಲಿಯನು ಹೊ
ನ್ನಂದಣದಲಾಸ್ಥಾನಸೀಮೆಗೆ
ಮುಂದೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸಾಲ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರ |
ಸಂದಣಿಯಲವರವರನಿವರಿವ
ರೆಂದು ತೋಖಿಸಬೇಕೆನುತ ನೃಪ
ನಂದನನು ಹೊದಿದನು ಕಮಲಾನನೆಯ ದಂಡಿಗೆಯ || ೪೯

ಪಾಂಚಾಲಿಗೆ ರಾಜರನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

ಇರಲು ಧೃಷ್ಟ್ಯಸ್ಯುಮ್ಮನಾಗಲು
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ನುಡಿದನು

ಧರಣಿಪರ ನೀ ನೋಡು ತೋಟುವೆ ವರಸೃಪ್ರೋತ್ತಮರ :-
 ಪರಿವಿಡಿಯಲಂದಾಗ ಮುಖಜೆಯ
 ವರಸ್ವಯಂವರದೊಳಗೆ ಭೂಪರ
 ನಟುಹಿಸಿದನಾತತ್ಪ್ರಹೋದರಿಗಂದು ವಿನಯದಲಿ ||

೫೦

ತಂಗಿ ನೋಡು ತಾಯಿ ನಿನ್ನಯ
 ಕಂಗಳೂಲಿವೊಡೆ ಚಿತ್ತ ವಾರ್ಧಿತ
 ರಂಗದಲಿ ತೂಗುವೊಡೆ ತೋಖುವೆನವನಿಪಾಲಕರ |
 ಇಂಗಿತದಲವರಂತರಂಗವ
 ನಂಗವಟ್ಟದ ಬಳಕೆಯನು ಬಹಿ
 ರಂಗದಲಿ ನೀನಟುಯೆನುತ ನುಡಿದನು ನಿಜಾನುಜಿಗೆ ||

೫೧

ಈತ ದುರ್ಯೋಧನಮಹಿಪತಿ
 ಯಾತ ದುಶ್ಯಾಸನನು ದುಸ್ಸಹ
 ನೀತ ದುಶ್ಯನೀತ ದುರ್ಜಯನೀತ ಚಿತ್ರರಥ |
 ಈತ ದುರ್ಮದ ನೀತ ಚಿತ್ರಕ
 ನೀತಗಳು ಕುರುವಂಶದಲಿ ವಿ
 ಖ್ಯಾತರಬಲೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂದನರ ||

೫೨

ನೋಡಳವರನು ನುಡಿಸಳೀತನ
 ಕೂಡೆ ಭಾವದಲಿವರ ಕೊಡಹೀ
 ತಾಡಿದಳಲಾ ಯೆನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಸುನಗುತ |
 ನೋಡು ತಂಗಿ ವಿರಾಟನುತ್ತರ
 ಗೂಡಿ ಕೀಚಕರನು ಶ್ರುತಾಯುಧ
 ಮೂಡಣರಸುಗಳನು ರವಿಧೃಜರೋಚಮಾನಕರ ||

೫೩

ನೀಲ ಚಿತ್ರಾಯುಧನು ದಕ್ಷಿಣ
 ಚೋಳಕೇರಳಪಾಂಡ್ಯಧರಣೀ
 ಪಾಲಕರೊಳೀಚಂದ್ರಸೇನಸಮುದ್ರಸೇನಕರು |

ಲೋಲವಂಗ ¹ ಕಳಿಂಗಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲನೀತನು ಚೇಕಿತಾನನ್ಯ
ಪಾಲನೀತನು ಭಾನುದತ್ತಮಹೀಶ ನೋಡೆಂದ ||

೫೪

ಇತ್ತಲೀಕ್ಷಿಸು ಪೌಂಡ್ರಕನ ಭಗ
ದತ್ತನನು ಕಾಂಭೋಜನನು ಹರ
ದತ್ತನನು ವರಹಂಸಡಿಬಿಕರ ಮದ್ರಭೂಪತಿಃ
ಇತ್ತ ನೋಡೌ ಮಗಧನೃಪತಾ
ಪೆತ್ತಮಗ ಸಹದೇವ ಬೃಹದ್ರಥ
ನಿತ್ತಲೀತನು ದಂಡಧಾರನೃಪಾಲ ನೋಡೆಂದ ² ||

೫೫

ಭೂರಿ ಭೂರಿಶ್ರವನು ದಕ್ಷಿಣ
ವೀರಬಾಹು ಕ ವಿಂದ ಚಿತ್ರಭ
ಗೀರಥನು ಚಿತ್ರಾಯು ನಿಯುತಾಯುಧ ಮಹೋದರರು ³ |
ವೀರವೃದ್ಧಕ್ಷತ್ರಸೃಂಜಯ
ಚಾರುಭುಜಬಲಸೋಮದತ್ತಮ
ಹೀರಮಣಿವರಿತ್ತಲಿದೆ ತರಳಾಕ್ಷಿ ನೋಡೆಂದ ||

೫೬

ಈತ ರುಕುಮಾಂಗದ ಜಯದ್ವಲ
ನೀತ ಶ್ರುತಸೇನಾಚ್ಯುತಾಯುಧ
ರೀತ ದಂಡಾಯುಧನು ಮೊಳವನೀತ ಗೌಳಕನು |
ಈತ ತಾ ನಿಯುತಾಯು ವೆಂಬವ
ನೀತನೇ ದೀರ್ಘಾಯುವೆಂಬವ
ನೀತನೇ ತಾ ದನುಜಲಂಬುಸನನುಜೆ ನೋಡಿವರ ||

೫೭

¹ ಲೋಲನಯನೆ, ಚ.

² ಇತ್ತಲು ಜರಾಸಂಧಮಣಿಮಾನಿತ್ತ ಸಹದೇವನು ಬೃಹದ್ರಥನಿತ್ತ ಲೀತನು
ದಂಡಧಾರಕನೃಪನು ನೋಡೆಂದ, ಚ.

³ ನೃಪವರಜಯದ್ರಥವಿಶ್ರುತಾಯುಧನು, ಚ.

ಇತ್ತ ನೋಡಾ ಘೋಷತೇಜನ
 ನಿತ್ತ ನೋಡಾ ಚೈದ್ಯರಾಜನ
 ನಿತ್ತ ನೋಡಾ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಸೌಖ್ಯಲಾತ್ಮಜನ |
 ಇತ್ತ ನೋಡಾ ಸಾಲ್ವಭೂಪನ
 ನಿತ್ತ ನೋಡಾ ಧೀರಕಾಶ್ಮೀರ
 ಪೃಥ್ವಿಪತಿಯಾ ಶೈಬ್ಯಭೂಪನ ನೀನೈವಪಸುತನ ||

೫೪

ಭೂತಳದ ರವಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆ
 ವಾತ ಕರ್ಣನು ತನುಜರೀತಂ
 ಗೀತಗಳು ವೈಷ್ಣೇನನಗ್ಗದ ಚಿತ್ರಸೇನಕರು |
 ಈತನಹನೇ ನೋಡೆನಲು ಭಾ
 ವಾತಿಶಯಸಂಬಂಧಿಭಾವದ
 ಲೀತನನು ನೋಡಿವಳು ತಿರುಹಿದಳಬಲೆ ಲೋಚನವೆ ||

೫೫

ಉಕ್ಕಿದಾ ಕಿವಿವೇಟೆ ಕಂಬೇ
 ಟಕ್ಕ ತಂದುದು ಕಂಗಳೀಕೆಯ
 ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮೈಸೋಂಕಿನಲಿ ಲಟಕಟಿಸಿದುದು ಹೃದಯ |
 ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಲಿಗೆ ಸೋತು ಸೊಕ್ಕಿನ
 ಚುಕ್ಕಿಯೋ ಚಾಲನೆಯೊ ಸೃಷ್ಟಿಗ
 ದಕ್ಕಜವೊ ತಾನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿತಾ ನೃಪವ್ರಾತ ||

೬೦

ಇತ್ತ ನೋಡೌ ತಂಗಿ ಯದುಭೂ
 ಪೋತ್ತಮನನಮರಾಕಿದಳೀ
 ಮತ್ತಗಜವನ ನಿಖಿಳನಿಗಮಾವಳಿಶಿರೋಮಣಿಯ |
 ಉತ್ತರೋತ್ತರರಮ್ಯಮೂರ್ತಿಯ
 ನುತ್ತಮಾಮಲಕೀರ್ತಿಯನು ಮನ
 ಹತ್ತುವೊಡೆ ತಳುವಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ ವರಿಸು ನೀನೆಂದ ||

೬೧

ಮದನನೈಯ್ಯನು ಮೊಜಗವೆ ಮೊ
 ಡಿದನ ತಾತನು ರೂಪು ವಿಭವವೆ
 ನಿದಱೊಳಗೆ ನೀ ನೋಡಿಕೋ ಯಾದವಶಿರೋಮಣಿಯ |
 ಸುದತಿಯರ ಸೇರುವೆಗಳನು ನೋ
 ಡಿದರೆ ಧಾರುಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೃಷ್ಣ ನ
 ಪದಜನಿತೆ ಭಾಗೀರಥಿಯು ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ನೋಡೆಂದ ¹ || ೬೦

ಎನಲು ಬಹುತಿಯ ಭಾವರಸದಲಿ
 ನೆನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯಾಗಿ ರೋಮಾಂ
 ಚನದ ಮೈಯ್ಯುಬ್ಬಿನಲಿ ತನುಪುಳಕಾಂಬುಪೂರದಲಿ |
 ಮನದೊಳಗೆ ವಂದಿಸಿದಳನಗೀ
 ತನಲಿ ಗುರುಭಾವನೆಯ ಮತಿ ಸಂ
 ಜನಿಸಿತೇನೆಂದಱಿಯೆನೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ || ೬೧

ಹಿರಿಯನೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನೀಲಾಂ
 ಬರನ ನೋಡಾದೊಡೆ ಮುರಾರಿಯ
 ಹಿರಿಯಮಗನನು ಲೋಕಮೂಱಿ ಬಂದಿಕಾಱಕನ |
 ಹರನ ಕಡ್ಡಿಗೆ ಬಗೆಯನೆಂಬೀ
 ಬಿರುದ ಮನ್ಮಥನೀತನೀತನ
 ವರತನುಜನನಿರುದ್ಧನಿಡು ಯದುರಾಜಕುಲವೆಂದ || ೬೨

ಸಾರಣನು ಕಲಿಸಾಂಬನೀತನು
 ಚಾರುದೀಪಕನೀತನಮಳಾ
 ಕ್ರೂರಸತ್ಯಕನೀತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯಾತ ಕೃತವರ್ಮ |
 ಸಾರವೋಜಯನೀತ ನೀತ ವಿ
 ಡೂರಛಾದಿಸಮಸ್ತಯಾದವ
 ವೀರರಿದಸಂಖ್ಯಾತ ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರರಿವರೆಂದ || ೬೩

1 ಯುಗವ ನೋಲ್ವಸುತಿಹರಮುಜಾಕ್ಷೀಕಳೆಂದ, ಬಿ ಚ.

ಜಗವನಿಂದ್ರಿಯಕರಣವಿಷಯಾ
 ದಿಗಳನೆಲ್ಲವ ನೊತ್ತಿ ಮುಖದಲಿ
 ತೆಗೆದು ಶ್ರುತಿಶಿರದಮಲತತ್ವವನರಸುವೆಂದದಲಿ |
 ಬಗೆಯ ಬಯಕೆಯ ಸೊಗಸುಗಳ ದಾ
 ಯಿಗನನರಸುತ ಕುಡಿತೆಗಣ್ಣಲಿ
 ಮೊಗೆದು ಸೊಸಿದಳಂಬುಜಾನನ ಸಕಲನ್ಯಪಕುಲವ || ೬೩

ಕಲರು ಮದಿರಾಪಾಂಗದಲಿ ಕಂ
 ಗಳ ಮರೀಚಿಯ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಕೆಲ
 ರೆಳನಗೆಯ ಸೊಂಪಿನಲಿ ಸಖಿಯರ ಮೇಳವಾತಿನಲಿ |
 ಲಲನೆ ನೋಡಿದಳಮ್ಮ ಸೊಗಸಿನ
 ಲೊಲಿವ ಸಖಿಯರಿಗೆಂದಳೆಂದೊಳ
 ಗೊಳಗೆ ಬೆಣತರು ಬಯಲ ಮದುವೆಯ ಬಾಯಸವಿಗಳಲಿ || ೬೩

ಗರುವೆ ಯಿಂಗಿತವೆಪ್ಪಿದು ದಂಡಿಗೆ
 ಮುಖಿಯಲೊಡನೈದಿತ್ತು ರಾಯರ
 ನೆರವಿ ಕಳುಹುತ ಕಂಗಳಲಿ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲಿ |
 ಬಹಿಯು ಡಿಂಬದ ಡೊಂಬಿಯಲಿ ಕೇ
 ಸರಿಯ ಪೀಠಾವಳಿಯಲಿದರು
 ಧರಣಿಪರು ಮುರವೈರಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಹೊಳತಾಗಿ || ೬೪

ಮತ್ತೆ ಯತ್ಕೃತ್ತಮರು ಕಳಶಜ
 ನಿತ್ಯಶುಚಿ ತಾನುಧ್ಯವಾಂಕನು
 ಸತ್ಯಕೃಪಗುರುಸೂನು ಸತ್ಯಕಸೂನುಹೊಳಗಾಗಿ |
 ಚಿತ್ತವಿಸುವುದು ದೇವ ಸತ್ಯದ
 ಉತ್ತಮರ ಮನಹೋಗದಾಗಳ
 ಸತ್ಯದಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ರೂಪಿಂಗುತದ ಭೂಭುಜರ || ೬೫

ಮಡಿಸಿದೆಲೆ ಬೆರಳೊಳಗೆ ಬಾಯೊಳ
ಗಡಸಿದೆಲೆ ಬಾಯೊಳಗೆ ಸಚಿವರ
ನುಡಿಯ ಕೇಳರು ಸುಳಿಸು ಕಾಣರು ಲೋಚನಾಗ್ರದಲಿ |
ಕಡುಮುಳಿದು ಕಂದರ್ಪಶರವವೆ
ಗಡಿಸೆ ಮೈಗಳನೊಡ್ಡಿ ¹ ನೃಪರೆವೆ
ಮಿಡುಕದಿದರ್ವರು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದೆ ಹಾಯ್ದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ² || ೨೦

ರಾಯನೆಂದನು ಸಕಲಧರಣೀ
ರಾಯರನು ಮೆನ್ನಿಸದೆ ಮರಳಿದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮಹಾಸ್ವಯಂವರದಲಿ ಮಹಾದೇವ |
ಜೋಯಿಸರ ಹೋರಗಳ ಹೇಚಿಕೆ
ಹೋಯಿತೇ ಹೊಳಗಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಯರನು ತೋಖಿಸನೆ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೨೧

ಎಂದು ದ್ರುಪದನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ನಂದು ಕಾಣದೆ ನೃಪರ ನಾನೇ
ನೆಂದು ನೆರಹಿದನೆನುತ ಕೃಷ್ಣನ ನೋಡಿ ತಿರುಗಿದನು |
ಮಂದರೋದ್ಧರ ವರಯಶೋದಾ
ನಂದಕಂದ ಮುಕುಂದ ಗೋಪೀ
ವೈದವೆಲ್ಲಭ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಕರುಣಿಸೈ ಯೆಂದ || ೨೨

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

¹ ಕೈಗಳನೊಡ್ಡಿ, ಚ. ತ. ² ಬೆರಳಮೂಗಿನಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ, ಚ. ತ.

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ

ತಮತಮಗೆ ತವಕದಲಿ ಭೂಪೋ
ತ್ತಮರು ಹೋಜಿಯೆ ಬಲಿ ಜಾತ
ಶ್ರಮರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರು ಗೆಲಿದುದು ಧನು ಮಹಾರಥರ ||

ಭದ್ರಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಪ್ರವೇಶ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯನೈವತಿ ಪಾಂ
ಚಾಲಿ ಹೊಕ್ಕಳು ಭದ್ರಮಂಟಪ
ಶಾಲೆಯನು ಮರಳಿದುದು ಮನ್ಮಥನೊಡ್ಡು ಸತಿಯೊಡನೆ |
ಬಾಲೆಯನು ನಿಜರೂಪದರ್ಪದೊ
ಳಾಳಲಿಖಿಯಿರೆ ಬಾಹುಬಲದಲಿ
ಸೋಲಿಸುವೊಡನುವಾಗಿ ಯೆಂದರು ಹೊಯ್ದು ಡಂಗುರವೆ || ೧

* ಇದೆ ಮಹಾಧನುಬಾಣಪಂಚಕ
ವಿದೆ ನಭೋಗ್ರದ ಯಂತ್ರಹೊಳೆಯು
ತ್ತಿದೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಮೆಜಿವನಾವನು ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವೆ |
ಇದುವೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲು ಶರಾವಳಿ
ಇದು ಕುಸುಮಮಯಯಂತ್ರವೆಬಲೆಯ
ಹೃದಯವಾತನೆ ರಮಣನಾತಗೆ ಕುಸುಮಶರನೆಂದ || *

* ಇದುವೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲು ಶರಾವಳಿ
ಮದನಪಂಚಕಬಾಣ ಕುಸುಮವು
ಇದೆ ನಭೋಗ್ರದ ಯಂತ್ರಭೇದವೆ ನೋಡಿ ಮತ್ಸ್ಯನನು |
ಇದು ಮಹಾಧನು ಮದನಮಾರಿಯ
ಯದು ಬಿಚಿಕೆ ಮಾಯಾಸಕರಪ್ರಣ
ಯಿದನು ಸತ್ಯದಲಾರು ತೆಗೆದರೆ ಯವರೆ ವರರೆಂದ, || ಕ. ೨.

ಇದಕೆ ಸೈರಿಸದೇಟ ಬೇಗದ
ಲಿದಕೆ ಬಯಸುವರೇಟ ಬೇಗದ
ಲಿದಕೆ ಯರ್ಥಿಪರೇಟ ಶೀಘ್ರದಲೆಂದು ನೃಪಸುತೆಯ |
ವಿದಿತದಲ್ಲೀಧನುವನಾಸಂ
ತ್ವದಲಿ ತೆಗೆವರೊ ತಂಗಿಗಾತನೆ
ಮುದದೊಳೇ ತಾ ರಮಣನೆನಿಸುವ ಕುಸುಮಶರನೆಂದ || ೩

ಎಂದು ಸಾಣಿಸಿ ಭಾರಿಧನುವನು
ತಂದು ಧರಣಿಬಿಡಿದರು ಯಂತ್ರವೆ
ನಂದವಿಟ್ಟರು ಗಗನದಲಿ ಗವಸಣಿಗೆಗಳನುಗಿದು |
ಮುಂದೆ ಕೂರಂಬುಗಳ ಧರಧರ
ದಿಂದ ನಿಲಿಸಿ ಸುಗಂಧದಕ್ಷತೆ
ಯಿಂದ ಪೂಜೆಯ ರಚಿಸಿದರು ವೈದಿಕವಿಧಾನದಲಿ || ೪

ಮೆಸಗಿದುದು ಬಹುವಾದ್ಯಚಯ ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ನಿಸ್ಸಾಳತತಿ ಗೆ
ಜಿಗಿಸಿದುವಾವರ್ಜಿಸುವವೊಲು ಘನಯಂತ್ರವೇದಿಗಳ |
ಬಸಗೆಯಾಟವೊ ಬಿಲ್ಲಹೊಯ್ಲಿನ
ಘಸಣೆ ¹ ಯಾಟವೊ ಗರುವಿಗೆ ಗಂ
ಗಸೆಯ ಮಾಡಿತು ಚಾಪವವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೫

ನೆರವಿಯಲಿ ನಾನಾದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪತಿಗಳಹಮ್ಮಿ ಕೆಯಲು
ಬರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಬೇಜಿಬೇಜಿಬೊಬೊ ಬರುರುವಣಿಸಿ |
ಹರಗಿರಿಗೆ ಹುಲುರಕ್ಕ ಸರು ಮೆ
ತ್ಸರಿಸಿದಂತಾಯ್ತೀನನೆಂಬೆನು
ಧರಗೆ ಮಿಡುಕದ ಧನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ದತಿರಥರ ² || ೬

¹ ಹಸುವೆ, ಚ. ಥ. ² ಧರೆಯಬಿಡದಿಧನುವಿಭಾಡಿಸಿಕೆಡಹಿತವನಿಪರ, ಚ. ಟ.

ಹಾರ ಹರಿದುದು ಕರ್ಣಪೂರದ
 ಚಾರುಮೇಣಿಗಳು ಸಡಲಿದುವು
 ವೀರನೂಪುರ ನೆಗ್ಗಿದುವು ತಗ್ಗಿದುವು ನೆನೆಹುಗಳು |
 ನಾರಿಯರ ಕೈಹೊಯ್ದ ನೆಗೆಯಲಿ
 ಹಾರ ಜಡಿದುದು ಮುಸುಕುಜಲೆಯ ಮೆ
 ಹೀರಮೇಣಿರೊಳಸರಿದು ಸಿಂಹಾಸನವೆ ಸಾರಿದರು || ೩

ಮಿಡುಕದೀಧನು ನಮ್ಮ ರ್ಪುಡಿಸಿ
 ಕೆಡಹಿದಿನಿನ್ನಾರು ಕೊರಳಲಿ
 ತೊಡಿಸಿ ತಿರುವನು ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿವರೊ ಯಂತ್ರದಲಿ ಶರವೆ |
 ಕಡುಹಿನಣ ನ ಕಾಂಬೆವೈ ಸಲೆ
 ನುಡಿದು ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ಸಿರಿ
 ಮುಡಿಯ ಮುಸುಕಿನ ರಾಯರಿದ್ಧರು ಬಯಲ ಡೊಂಬಿನಲಿ || ೪

ಐಸಲೇ ಸೌಭಾಗ್ಯ ವೆಮಗೆ ಶ
 ರಾಸನಾಕರುಪಣದೊಳತಿಡೊ
 ಳ್ಳ ಸದಲಿ ಡಾವರಿಸಿ ಗೆಲಿದಳು ದ್ರುಪದಸುತೆ ನೃಪರ |
 ಲೇಸು ತಪ್ಪಿಸಿದಕೆನುತ ಭ
 ದ್ರಾಸನವೆ ನಿಜದಲಿವೆ ತೊಡರಿಸ
 ಘೋಷಣೆಯ ಘಟಲುಗಳ ಮಗಧನ್ಯ ಪಾಲನೈತಂದ || ೫

ಬಿಲ್ಲ ಹೊರೆಗೈದಿದನು ಚೌಪಟ
 ಮಲ್ಲ ನೋಡಿದನಹುದೇಲೇ ತ
 ಪ್ಪಲೆನುತ ಮೇಲ್ದಿ ರುಹಿದನು ಮುಂಗಯ್ಯಸರಪಳಯ |
 ಬಿಲ್ಲನತ್ತಿ ದೊಡವನನಂಗನೆ
 ಯೊಲ್ಲಳೋ ಮೇಣೊಲಿವಳೋ ಕಡು
 ಬಲ್ಲಿದನು ತಾನೀತನೆನುತಿದ್ದು ದು ಸಖೀನಿವಹ || ೬

ಈತ ಕುಸಿದೆತ್ತಿದೊಡೆ ಧನು ಮಾ
 ರಾತುದಿನನೌಕಿದೊಡೆ ಕಾರ್ಮುಕ
 ನೀತನಾರಂದಣಿಯದಿನನೌಡೊತ್ತಿ ವೈಬಲಿದು |
 ಘಾತಿಯಲಿ ಘಲ್ಲಿಸಿದೊಡಾಧನು
 ಸೋತುದೆವೆಯಂತರಕೆ ತೆರಳಯೆ
 ಧಾತುಗುಂದಿನಲಳ್ಳಿ ಉದುವಳ್ಳಿಗಳು ಮಾಗಧನ || ೧೧

ಬೆಮರನಾಱಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಗತ
 ಶ್ರಮನು ಮೊಳಕಾಲಿಂದ ದಂಡೆಯೊ
 ಳಮರಿ ದೇಹವ ಬಲಿದು ವಕ್ಷದೊಳೊಂಕಿ ಗಾಢದಲಿ |
 ಕುಮತಿಯಲ್ಲಾ ಡದಿರೆ ಬಿಟ್ಟುದು
 ಜನೆಯ ಮಾತ್ರದೊಳವನ ಭುಜವಿ
 ಕ್ರಮವನೊರಿದುದು ಸದೆದುದೀತನಗರ್ವವಿಭ್ರಮವ || ೧೨

ಕೇಳಿದನು ಕಾಂತಾಕದಂಬದ
 ಘೋಳು ಘೋಳೆಂದೆಂಬ ನಗೆಗಳ
 ಕಾಳುಮಾಡಿದನೇಕೆ ಧನು ತಾನೇಕೆ ಸುಡಲೆನುತ |
 ಬೇಳುವೆಯಲುಚಿದಂಕದವೊಲು
 ಬಾಳುತನ ವುಬ್ಬ ರಿಸೆ ಮುಸುಕಿನ
 ಮೌಳಿ ಹಿನ್ನೊಟ್ಟಿದನು ಕಡೆಯವ ತಿರುಹಿ ಕಿಱುಗೊಡೆಗೆ || ೧೩

ಕೆರಳಿದನು ದಮಘೋಷನಂದನ
 ನರರೆ ದಿಟ್ಟನ ಧನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
 ತೆರಳಚಿತಲಾ ವಿಗಡಚಕ್ರಾಯುಧನ ಮಾಗಧನ |
 ಹರಬವೆನ್ನಿದು ಹೊಳ್ಳು ಗಳವೆನು
 ದುರುಳಧನುವನು ನಗುವಕ್ಕೈನೆಯ
 ತುರುಬ ¹ ಕೊಯ್ಸುವೆನೆನುತ ಕಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನೈತಂದ || ೧೪

ಇವನಲೇ ರಾವಣನು ಮುನ್ನಿನ
 ಭವದೊಳಗೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ ನುತ ಜನ
 ನಿವಹ ನಡುಗಿತು ಕೋಮಾಲಾಂಗಿಯ ಪುಣ್ಯವೆಂತೆನುತ |
 ಅವನಿಪತಿ ಕೇವಣದಲೀ ಚಾ
 ಪವನು ಬಾರೈಸಿದೊಡೆ ಬಲುಹೇ
 ಶಿವ ಯೆನುತ ಶಿಶುಪಾಲ ಸಂವರಿಸಿದನು ಮುಂಜೆಱಗ || ೧೫
 ಏನನೆಂಬೆನು ಧನು ಸುಗಾಢದ
 ಮಾನಭಂಗದ ಮೊದಲ ಮನೆ ಯೊ
 ಮಾನಿನಿಯರಪಹಾಸ್ಯವೀಜನವೀನ್ಯಪಾಲಕರು * |
 ಆನಲಾರರದುಬ್ಬೆ ಯನು ಸಹ
 ಮಾನ ಸಾಹಸ ಹೀನಬಲನಿವ
 ನೇನ ಮಾಡಲಿ ಹೊಯ್ದು ದಿವನನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ * || ೧೬
 ಮಿಱಿತಾ ಧನುವೇನ ಮಾಡಿದೊ
 ಡೋರಣಿಸಿ ಶಿಶುಪಾಲಭೂಮಿಪ
 ನಾರುಭಟೆಯಲ್ಲಿಱಿದು ಹೋಯಿತು ಧನುವಿನುಬ್ಬೆಗೆ |
 ಚೀಣಿ ಚಾಪವನೊತ್ತುತೆತ್ತಲು
 ಕಾಱಿಸಿತು ರಕ್ತವನು ಕೆಡಹಿತು
 ನಾರಿಯರು ಘೋಳನಲು ಬಿಟ್ಟನು ಮನದ ಸತ್ವವನು || ೧೭
 ಕಂಡು ಮಾಗಧನೆಂದನೀಧನು
 ಚಂಡಿ ಯಿದು ನಮಗಲ್ಲ ನಾವ್ ಮುಂ
 ಕೊಂಡು ತಪ್ಪಿತು ನೊಪ್ಪಿತಾದುದು ಭಾರಿಯಗ್ಗುಳಕೆ |
 ಭಂಡರೀಭೂಮಿಪರು ದ್ರುಪದನ
 ದಿಂಡದೊತ್ತಿರು ನಗೆಯನಾನಲಿ
 ಮಂಡೆಗಳಲೆನುತಿದರು ಹಾಯ್ದರು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ || ೧೮

* ನೃಪಾಲಕರ | ಹೀನನುಡಿಗಳಕಂಡುದೈತ್ಯಸ || ಮಾನವನದಲಿನ್ನೊಂದು
 ತಿರುಗಿದ | ನೇನನೆಂಬೆನುಸದೆದುದಾತನಗರ್ವವಿಭ್ರಮವ || ಚ.

ಗರುವರಲ್ಲಾ ಚೈದ್ಯಮಾಗಧ
 ರಿರದೆ ತಮ್ಮಯ ಪುರಕೆ ಗಮಿಸಿದ
 ರರಸುಗಳ ಮಿಕ್ಕವರ ವಿಧಿಯನು ಕೇಳಿ ಮಹಿಮೆಯೆ |
 ಧರಧುರದೊಳಭಿಮಾನಹಾನಿಯ
 ಹುರುಳಹುದು ಬಿಲುಹೋರಟೆಗೆ ನಿಲ
 ಲರಿದನುತ್ತಂಘವಣಿಗುಂದಿತು ಸಕಲನ್ಯಪನಿಕರ ||

೧೯

ದುರುಳ ಪಾಂಚಾಲನ ಕುಮಾರಿಯ
 ವರಕಟಾಕ್ಷದ ಬೀಸುವಲೆಯಲಿ
 ಶರನುಹಾಧನುವೆಂಬ ಬಲುದಡಿವಲೆಯನಳವಡಿಸಿ |
 ಧರಣಿಪಾಲಮೃಗಂಗಳನು ಸಲೆ
 ಬರಿಸಿ ಸದೆದನು ಹೊಲೈ ಯೇನಂ
 ತಿರಲಿ ನೋಡುವೆನನುತ ಶಲ್ಯನ್ಯಪಾಲ ನಡೆತಂದ ||

೨೦

ಅಗಳೆಯ ನಾಮಗಧ ಮಾತಿನ
 ಲಗ್ನಿಗನು ಶಿಶುಪಾಲ ಸೋಲಿದ
 ಸುಗ್ಗಿ ಯಿಬ್ಬ ರಿಗಾಯ್ತು ಹಲಬರಿಗಾಯ್ತು ರಣಧೂಳಿ |
 ತಗ್ಗುವುದೊ ಧನು ಧನುವಿಘಾತಿಗೆ
 ಮುಗ್ಗುವನೊ ಮದ್ರೇಶನಿದಱಿಗಳ
 ಗಗ್ಗಲೆಯನಹನೆನುತ ನೋಡಿದರಂದು ನಾರಿಯರು ||

೨೧

ಬಂದನೀತನು ಧನುವೆ ಸಾರಿಯೆ
 ನಿಂದು ಸಂವರಿಸಿದನು ಕಾಂತಾ
 ವೈಂದವನು ನೋಡಿದನು ಮನದಲಿ ಧಿಕ್ಕು ಧಿಗಿಲೆನುತ |
 ಸಂದಣಿಯ ಕೆಲಕೊತ್ತಿ ಘನಿಯಲಿ
 ಮಂದರವೆ ಬಿಗಿವಂತೆ ಭುಜದಲಿ
 ಮುಂದು ಪರಿದಾಕಿದನು ವೆಕ್ಷದೊಳವಚಿ ಗಾಢದಲಿ ||

೨೨

ಕೊಳ್ಳದೀಧನುವೀತನುಬಿ ನೊ
 ಳ್ಳ ಗೊಬಿ ನೊಳ್ಳಾಂಕಿ ತೊಡರಿನ
 ಘೆಲ್ಲಣೆಯ ಘರಿಕೆಂದು ದಂಡಿಸಿ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
 ಬಿಲ್ಲ ಬಿಡದವನಿಯಲಿ ಬಿದ್ದನು
 ಡೊಳ್ಳು ಮೇಲಾಗಿತ್ತು ಸಖಿಯರು
 ಘೋಳನಲು ಸುಡು ಘೋರಧನುವೆನುತೀತ ಹಿಂದೆಗೆದ || ೨೩

ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಯೆದ್ದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ
 ತಳ್ಳಿದನು ತಲೆವಡೆದು ಶಲ್ಯನು
 ಬಿಲ್ಲುಮಾಡಿ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೆ ಯೆನುತ ಬೆಟಗಾಗಿ ||
 ಎಳ್ಳನಿತು ನೆಣಿ ಮಿಡುಕದೀತಗೆ
 ಬಲ್ಲಿದನು ಮದ್ರೇಶನೊಬ್ಬನೆ
 ಬಿಲ್ಲು ತಾನದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮೆಹೀಪಾಲ || ೨೪

ಹಿಂಗಿದನು ಮದ್ರೇಶನೀಧನು
 ಭಂಗಪಡಿಸಿತು ಮಾನ್ಯರನು ಜಡ
 ಜಂಗಮಾತ್ಮ ರಲೇನಹುದು ರೋಪಿಸಿದುದೀಜಗವೆ |
 ಕೂನು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಆಗದೇ ಸುಮ್ಮನಿರುವಿಕೆ.

ಅಂಗನಾಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ರಾ
 ಯಂಗೆ ತಾನೀ ದೃಷ್ಟ್ಯ ಧನುವನು
 ಭಂಗಪಡಿಸಿಯೆ ಬಿಡುವೆನೆನುತ್ಯೆತಂದನಾಕರ್ಣ || ೨೫

ಈತನರ್ಜುನನಲ್ಲವೇ ರೂ
 ಪಾತಿಶಯವುಳ್ಳಾತ ಯಂತ್ರವೆ
 ನೀತ ಗೆಲಿದೊಡೆ ಪುಣ್ಯವೈ ಸಲೆ ತಂಗಿಗನುಸಾರಿ |
 ಈತ ವರನಹುದೆನುತ ಲಲನಾ
 ಜಾತ ವೀತನನೀಕ್ಷಿಸುತ ಸಂ
 ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ನೋಡುತ್ತಲಿದುರ್ದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨೬

ತುಡುಕಿದನು ಒಪ್ಪಾವನು ಮಹಿಯಿಂ
 ಮಿಡುಕದರೆ ಮಂಡಳಿಸಿ ಕೊಡಿಸಿ
 ಜಡಿದು ಜಙ್ಗಲದತ್ತಿ ದನು ದಂಡೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟನಲಿ 1 |
 ಹೊಡಕರಿಸಿ ಸತ್ಯಾತಿಶಯವಿಂ
 ಮಡಿಸಿ ಸರ್ವಪಮಾತ್ರ ತಿರುವನು
 ತೊಡಿಸಲಾರದೆ ಹಿಂಗಿ ಮೌನದೊಳರ್ಥನಾರ್ಥಕಾ || ೧೭

ದುರ್ಯೋಧನನು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ.
 ಬಚ್ಚಿಕೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನಯ
 ಬಲಹಿಂಗಳೊಡನೆವೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿ
 ಯುಲಿದು ನಡೆದನು ಬಹಳಕೋಪದಿ ಧನುವದಿದ್ದೆಡೆಗೆ |
 ಘಟಿನೇ ತಾನ್ಯದಿ ನೋಡಿದ
 ನಳವಹುದೆ ನಮಗೆನುತ ಮೆಲ್ಲನೆ
 ತಿಳಿದು ತನ್ನೊಳು ತಾನೆ ತಿರುಗಿದ ಸಿಂಹವಿಷ್ಣುರಕೆ || ೧೮

ಇವರು ನಾಲ್ವರಿಗೊಂದೆ ಪಥ ಹಲ
 ರವೆಗಡಿಸಿ ಮುನ್ನಳುಕಿದರು ಭೂ
 ಭುವನಪತಿಗಳು ಭಾರಿ ಧನುವಿದೆ ಮಾನಿನಿಯ ಮುಂದೆ |
 ಎವೆಗೆ ತಮಗಿದು ವಶವೆ ಬಾವೆ
 ನ್ನವನು ವೇಷ್ಟಿಸಿ ಭುಜಗವಿದೆ ಯೆಂ
 ದವನಿಪರು ಹೊರಗೊಂದಿದರು ಪಡಿಮುಖದ ದುಗುಡದಲಿ || ೧೯

ಬಲರಾಮನ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಕ್ಷಿತಿಪ ಕೇಳು ವಿಗಡಒಪ್ಪ
 ವೈತಿಕರಕೆ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿ
 ಕ್ಷಿತಿಪತಿಗಳಂಜಿದುದ ಕಂಡನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ |

1 ಕೋಪದಲಿ, ಚ.

ಕೃತಕಧನುವನು ಮುಖಿದು ದ್ರುಪದನ
 ಸುತೆಯ ಮುಂದಲಿವಿಡಿದು ತಹೆನು
 ದ ತನಲಾ ಪಾಂಚಾಲನೇನು ತಿಳಿದ ಶರಾಸನವ || ೩೦
 ಹಲಧರನ ಮಸ್ತಕವ ಕಂಡನು
 ನಳಿನನಾಭನಿದೇನು ಪೀಠವೆ
 ನಿಜದಿರೆಲ್ಲಗೆ ಗವನವಾವುದು ಕಾರ್ಯಗತಿ ನಿಮಗೆ |
 ತಿಳುಹಿ ಯೆನೆ ಬೇಡೇನು ಯಂತ್ರವೆ
 ಕಳಚಿ ಬಿಸುಟು ಲತಾಂಗಿಯನು ಹಿಡಿ
 ದೆಳದು ತಹೆನೆನಲ್ಪಿಸಲೇ ಕೇಳಂದನಸುರಾರಿ || ೩೧

ಬಲರಾಮನಿಗೆ ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿರೆಂದು ಕೃಷ್ಣನ ವಚನ.
 ಏನಹರು ನಿಮಗಿಂದು ಕುಂತೀ
 ಮಾನಿನಿಯರತ್ತೆ ಯರಲೇ ತ
 ತ್ಸುನುಗಳು ಮೈದುನರು ತತ್ಪತ್ನಿ ಯರು ತಂಗಿಯರು |
 ಸಾನುರಾಗವೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಶಯ
 ವೇನಿದಕೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಕುಂತೀ
 ಸೂನುಗಳು ದ್ರೋಪದಿಗೆ ರಮಣರು ನೋಡಿ ನೀವೆಂದ || ೩೨

ಮೂಗಿನಲಿ ಬರಳಟ್ಟು ಮಕುಟವೆ
 ತೂಗಿದನು ಬಲರಾಮನವನಿಯು
 ನೀಗಿ ಹೋದರ ಮಾತು ಪಾಂಡವರೆತ್ತಲಿವೆಳತ್ತ |
 ಬೇಗುದಿಯಲರಿಯರಗಿನೊಳಗೊಂ
 ದಾಗಿ ಬಂದರು ಶೋಕವೆಣಿಯ ಪೆ
 ರಾಗಮಿಕ ನಿಮಗಂಜುವೆವು ನಾವೆಂದನಾರಾಮ || ೩೩

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳವೆರಿಲ್ಲೆಂದು ದ್ರುಪದನ
 ಸುತೆಗೆ ಪತಿ ಪರರೆಂದು ಯಂತ್ರ
 ಚ್ಯುತಿಗೆ ಬೇಡುಂಟೆಂದು ತೋಪಿತೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ |

ಜ್ಞಿತಿಗೆ ಪಾಂಡವರುಂಟು ದ್ರುಪದನ
 ಸುತೆಗೆ ಪತಿ ಪರರಲ್ಲ ಕುಂತೀ
 ಸುತರನ್ನೀಗಳ ತೋಱುವೆನು ವಸುದೇವನಾಣಂದ || ೩೪

ಈ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ಬಲರಾಮನ ಸಂತೋಷ.

ಇದು ವಿಚಿತ್ರವೆಲಾ ಗತಾಸುಗ
 ಳುದಿಸಿದೊಡೆ ಲೇಸೈಸಲೇ ದ್ರೋ
 ಪದಿಯನವರನುರಾಗಿಸಲಿ ಭೋಗಿಸಲಿ ಭೂತಳವ |
 ಇದುವೆ ನಿಶ ಯವಾದೊಡವರ
 ಭೃದಯವೆಮ್ಮ ಭೃದಯ ವೇನೆಂ ¹
 ಬುದು ಮಹಾದೇವೆಂದು ತಲೆದೂಗಿದನು ಬಲರಾಮ ² || ೩೫

ಈಕೆಯನು ಮೆಚಿ ಸದು ರಾಜಾ
 ನೀಕ ಸಾಂದರ್ಭದಲಿ ಚಾಪ
 ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯರೆಂಬರ ಕಾಣೆ ನಾನಿನ್ನು |
 ಈಕೆಗಿನ್ನಾ ರೊಡೆಯರೋ ಕುಂ
 ತೀಕುಮಾರಕರಿಲ್ಲಲಾ ಸುಡ
 ಲೇಕೆ ನೆರಹಿದೆ ನಿವರನೆನುತಾ ದ್ರುಪದ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೩೬

ತಾತ ಚಿಂತಿಸ ಬೇಡ ನಿಮ್ಮಿ
 ತಾತ ಶಂಕರ ಕೊಟ್ಟನಿರುತದ
 ಮಾತು ಬಣಿದೊರೆಯಾಗದನುತಲೆ ತಂದೆಗಿದಿರಾಗಿ |

ಭೃಷ್ಯದ್ಯುಮ್ನನ ಚಿಂತೆ.

ಸೋತರೀನ ಪರೈಲ್ಲ ತಂಗಿಗೆ
 ಭೂತಳೇಶ್ವರರೊಬ್ಬ ರೂ ವರ
 ಜಾತವಾಗರು ನೋಡಿ ನಮ್ಮಯ ಮುಖಜಿಗಕಟೆಂದ || ೩೭

1 ವೆಂದಾ, ಚ. ಠ.

2 ಪದುವನಾಭನ ಹೊಗೆಚಿಕ್ಕುಳ್ಳದ್ದನು ಸರಾಗವಲಿ, ಚ. ಟ.

ಹರಹರಾ ಇನ್ನಾರು ತಂಗಿ
 ವರರು ವಾರಿಧಿವಳಯದವನೀ
 ಶ್ವರರು ನೆರೆದರು ರೂಪುಪ್ರಮೇವೆರಡುಹೊಣೆತಾಗಿ |
 ನರಪತಿಗಳುಚಯಕ್ಕೆ ಲೇಸಿ
 ನ್ನರಸಲಾವುದು ಹದನನುತ ವಿ
 ಸ್ತರದ ಗುಜುಗುಜು ಮಸಗಿದುದು ಕಾಂತಾಕದಂಬದಲಿ || ೩೮

ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಯುವಿಕೆ.
 ಅವನಿಪತಿಗಳು ಹೊಳ್ಳುವಾಹದ
 ರಿವರೊಳ್ಳಿವೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹಾ
 ರುವ ಮಹಾಜನವಿದೆ ಸಮುದ್ರಕೆ ಪಡಿ ಸಮುದ್ರನೆನೆ |
 ಇವರೊಳಗೆ ಮುಂಗಯ್ಯ ಬಲುಹು
 ಳ್ಳವರು ನೆಗಹಲಿ ಧನುವನೀಯಂ
 ತ್ರವನು ಸಾಧಿಸುದೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾಣಿಸಿದ || ೩೯

ಸಾಣಿಸುವ ಡಂಗುರವನಾಗಳು
 ನೀರಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ತಂಗಿಯ
 ನಾರು ಸೋಲಿಸುವವರು ತಾವಾರಿಲ್ಲ ನೃಪರೊಳಗೆ |
 ಭೂರಿವಿಪ್ರರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
 ನ್ನಾರದುಂಟೆಂದೆನುತ ಮನದಲಿ
 ಹಾರವಿಸಿ ಶ್ರೀಕಂಠವೆರವಿದು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದ || ೪೦

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯಸಭೆ ನೆಗಲೈದೆ ಯಂತ್ರದ
ದಾಯವನು ನೆಜೆ ಗೆಲಿದು ನಿರ್ಜರ
ರಾಯನಂದನ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನು ಸಕಲಭೂಮಿಪರ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಲೋಚನೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರತ್ತೀ
ಪಾಲ ಪಾಂಚಾಲೆಯ ಮನೋರಥ
ಶಾಲೆಯಲಿ ಸಾಙ್ಗಿದರಲೈ ಸಭೆಯಲಿ ಮಹಿಸುರರು |
ವಿಚಿ ಭುಜಬಲವುಳ್ಳವರು ವಿ
ಪ್ರಾಳಿಯಲಿ ಬಿಲುವಿಡಿದು ಯಂತ್ರದ
ಕೋಲುಗಳ ಕೇವಣಿಪುದೆಂದರು ಹೊಯ್ದು ಡಂಗುರವೆ || ೧

ಬೆರಸುವರು ಪಾರ್ಥಿವರು ಪಾರ್ಥಿವ
ವರರೊಡನೆ ತದಲಾಭಸಕ್ಷಾಂ
ತರಕೆ ಪಾರ್ಥಿವಸುತೆಯನೀವುದು ವಿಸ್ತೃತಾಯಲಿ |
ಪುರುಷರನುಲೋಮದಲಿ ಕನ್ಯಾ
ವರಣವಹುದು ವಿಲೋಮದಲಿ ವಿ
ಸ್ತುರಿಸಲೇಕಿದ ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ ಧರ್ಮ¹ ನಿರ್ಣಯವೆ || ೨

ಎಂದು ಸಾಙ್ಗಿದ ನುಡಿಯ ನಾದ್ವಿಜ
ವೃಂದವಾಲಿಸಿ ನಮಗಿದೇಕರ
ವಿಂದನಯನೆಯ ತೊಡಕು ತೆಗೆ ನಾವಾರು ಧನುವಾರು |

ಬಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಮೃಷ್ಟಭೋಜನ
 ದಿಂದ ತೃಪ್ತರು ನಾವು ನಮಗಿದ
 ಟಿಂದ ಬಹುದಪಕೀರ್ತಿ ಕರವೆಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ || ೩

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
 ವೇಚನಶೂರರು ನಾವು ಪಾರ್ಥಿವ
 ನಿಜಯವೇ ಭುಜಶೂರರನಿಬರ
 ನಚಲಧನು ಭಂಗಿಸಿತು ನಮಗೀವಿದ್ಯೆ ವೈದಿಕವೆ |
 ಉಚಿತವಲ್ಲಿದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಸ
 ರಚನೆಯನು ನೋಡುವೊಡೆ ಪಂಡಿತ
 ನಿಜಯವಿದಿರಲಿ ನಿಲಿ ನೋಡುವೆವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಯವ || ೪

ಸಾಂಗವೇದಪದಕ್ರಮದಿ ಸ
 ವಾಂಗಸಿಚಯದಿ ನಿಖಿಳಪಾರಾ
 ಣಂಗಳಲಿ ಮೀಮಾಂಸೆಯಲಿ ಸ್ತೃತಿತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ |
 ಭಂಗಿಸುವ ವಿಜಯಿಸುವ ಬಹುವಾ
 ದಂಗಳಲಿ ವಾತ್ಸರ್ಯನಾದಿಯು
 ಪಾಂಗವಿದ್ಯೆಯಲೆಮ್ಮ ನೋಡೆಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ || ೫

ಭರತದಲಿ ವೈದ್ಯದಲಿ ಕಾವ್ಯಸು
 ವಿರಚಿತಾಂಕಾರದಲಿ ಕರಿ
 ತುರಗಲಕ್ಷಣದಲಿ ಸಮಾಹಿತಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ¹ದಲಿ |
 ಸರಸಕವಿತಾರಚನೆಯಲಿ ವಿ
 ಸ್ತರದುಪನ್ಯಾಸದಲಿ ಭೂಪತಿ
 ಕರೆಸಿ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮನೆಂದುದು ಭೂಸುರವ್ರಾತ² || ೬

ಅಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಕೋಧಿಸಿದ ತನಿ
 ಬೆಲ್ಲವಿಕ್ಕಿದ ಹೂರಿಗೆಯ ಬೆದೆ

¹ ತಂತ್ರ, ಚ. ಥ.

² ದ್ವಿಜರು ತಮತಮಗೆ, ಚ. ಥ.

ಯಲ್ಲಿ ಪರಡಿಯ ಸೇವಿಗೆಯ ಪರಿಪರಿಯ ಪಾಯಸದ |
 ಪುಲ್ಲಿಗೆಯ ತತ್ಸರಿಯ ಮಂಡಿಗೆ
 ಯಲ್ಲಿ ನವೆಳ್ಳ ತಸೂಪದಂಶಕ
 ದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮನೆಂದುದು ಭೂಸುರವ್ರಾತ || ೩

ಹೂರಿಗೆಯ ಗಾರಿಗೆಯಲಾಯಂ
 ಣೂರಿಗೆಯ ಲಡ್ಡುಗೆಯ ತುಪ್ಪದ
 ತೋರಹಾಲುಂಡೆಗಳ ಯೆಷ್ಟುಂಡಿಗೆಯ ಕೆಸಮೊಸರ |
 ಚಾರುಶಾಕಾವಳಿಯಲಾವಿ
 ಸ್ತಾರ ಭಕ್ಷ್ಯಾವಳಿಯ ಪಾಕದೊ
 ಕೋರೆ ಹುಸಿಯುಂಟೆಂಬ ಯಂತ್ರವ ಕಳಚಬಲುಹುಂಟು || ೪

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ.

ರಸದ ಹೊಣಲೇಪದಲಿ ಹುದುಗಿದ
 ಮಿಸುನಿಯಂತಿರೆ ಜೀವಭಾವ
 ಪ್ರಸರದೊಳಗವಲಂಬಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮನಂದಲಿ |
 ಎಸೆವೆ ವಿಪ್ರಾಕಾರದಲಿ ರಂ
 ಜಿಸುವೆ ಭೂಪತಿ ತತ್ಸಭಾಸದ
 ವಿಸರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೇಳಿದ ನೀಮಹಾಧ್ವನಿಯ || ೫

ನೋಡಿದನು ತಮ್ಮನನು ಸನ್ನೆಯ
 ಮೊಡಿದೊಡೆ ಕೈಕೊಂಡನವನಿಪ
 ಕೂಡಿ ಕುಂತಿಗೆ ಭೀಮಸೇನಂಗೆಣಿಗಿ ವಿನಯದಲಿ |
 ಕೂಡೆ ಕುಳ್ಳಿದ್ವಿಳಿವಿಸ್ತರ
 ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಧೋತ್ರದರ್ಭೆಯ
 ಗೂಡಸಂವರಿಸುತ್ತ ಸಭೆಯಲಿ ನಿಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೬

ಆಗ ಬಾಹ್ಯಾಣರ ಖುದಿ ವಾದ.

41 ಏನು ಸುದ್ದಿ ಯುಪಾಧ್ಯರೈದ್ದಿರಿ
ದೇನು ಧನುವಿಂಗಲ್ಲೆ ಲೇ ತಾ
ನೇನು ಮನದಂಘವಣೆ ಬಯಸಿದಿರೇ ನಿತಂಬಿನಿಯ |
ವೈನತೇಯನವಗಡಿಸಿದ ವಿಷ್ಣು
ವೇನು ಸದರವೋ ಹಾವಡಿಗರಿಗಿ
ದೇನು ನಿಮ್ಮ ತ್ನಾಹವೆಂದುದು ವಿಪ್ರಜನ ನಗುತೆ ¹ || ೧೧

ಮದುವೆ ಬೇಕೇ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಸ್ತೋ
ಮದಲಿ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವೆಂ
ಬುದು ನಿಜಾನ್ವಯವಿದ್ಯೆಯಲಿ ಕೊಡುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ |
ಮದುವೆಯಹುದಿದು ಸಾಖ್ಯಪುಣ್ಯ
ಪ್ರದವು ಭೂದೇವರಿಗೆ ನೀವು ನೆ
ಸೆದುದು ಭಗೀರಥಯತ್ನ ವೆಂದುದು ವಿಪ್ರಜನ ನಗುತೆ || ೧೨

ನೀವು ಸೈರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾರು
ಣ್ಯಾವಲೋಕನವುಂಟಲೇ ಸ
ಧ್ವಾ ವದಲಿ ನೀವು ರಚಿಸಿದಾಶೀರ್ವಾದಶಕ್ತಿ ಯಲಿ |
ನಾವು ವಿಜಯರು ಒಪ್ಪಾಯಂತ್ರವಿ
ದಾವೆ ಘನವೆಂಬರ್ಜನನ ಸಂ
ಭಾವನೋಕ್ತಿಗೆ ನಿಲ್ಲದವರೊದಕಿದರು ತಮತಮಗೆ || ೧೩

ವಿಪ್ರರ ಅಕ್ಷೇಪ ವಚನಗಳು.

ಕ್ರಮಿತರವೆಧರಿಸಿದರೆ ಶುದ್ಧ
ಭ್ರಮಿತಮೂಲನ ಹಿರಿಯ ವಿಷ್ಣು
ಕ್ರಮಿತರೇ ದೀಕ್ಷಿತರೆ ಧನುವಿಗೆ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ |

¹ ಧೂರ್ತವಟುನಿಕರ, ಚ. ಛ.

ಹೈಮವೆ ತಾನೀಕ್ಷತ್ರಿಯರ ನಾ
 ಕ್ರಮಿಸುವುದು ತದ್ವರ್ಮವೀಸು
 ಭ್ರಮಿ ಯಿವನು ನೆಣಿ ಹಟವೆ ತಹನೀಶ್ವೋತ್ರಿಯರ ಕುಲಕೆ ||೧೪

ಕೆಲರು ಹೋಗದಿರೆಂದು ಜಹಿದರು
 ಕೆಲರು ತಾನೇ ಬಲ್ಲನೆಂದರು
 ಕೆಲರು ನುಡಿದರು ವಿಪ್ರಸಭಗಪಹಾಸ್ಯವಾಯ್ತೆನುತೆ |

ಆಗ ಕೆಲವರ ಅನುಮತಿ.

ಕೆಲರು ತಪ್ಪಿನೆಂದು ಕಳೆದರು
 ಕೆಲರು ಭದ್ರಾಕಾರಗೀತಂ
 ಗಳುಕುವುದು ಧನು ಭಾಗ್ಯಮುಖಗಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ|| ೧೫

ತೊಟ್ಟಹೊಸವುಸವೀತ ಧಟ್ಟೆಯ
 ಮೆಟ್ಟಿ ನೊಸಲಿ ಕುಶೆಯ ಕರಡಿಗೇ
 ಕಟ್ಟಿಯಿರಿಕಿದ ಕಕ್ಷೆ ಬೆರಳಲಿ ಮುಣ್ಣಿದ ದರ್ಭೆಗಳೆ |
 ಉಟ್ಟಭಾಸುರ ಬಿಲಗಚ್ಚೆಯ
 ಲಟ್ಟಹಾಸದ ಜನರ ನಗೆಗಳೆ
 ನಟ್ಟವಿಗನೋಸರಿಸಿ ಸಭೆಯಲಿ ಮೆಲ್ಲನೈತಂದ || ೧೬

ತಿರುಗಿ ಕಂಡರು ಸಕಲಭೂಮಿ
 ಶ್ವರರು ಗಡಗಹಿಸಿದರಿದೇನರೆ
 ಮರಳೊ ಜಡನೋ ವಿಪ್ರವೇಷಚ್ಛನ್ನ ಸುರಪತಿಯೊ |
 ಮರುಳುಗಳು ತಾವೆಕಟ ಮದನನ
 ಸರಳ ಮುಖಮೊನೆಗಾವನಂತೆ
 ಕರಣ ನೆಣಿ ಕಳವೊಸದೆಂದರು ನೃಪರು ತಮತಮಗೆ || ೧೭

ಧನು ತನಗೆ ನೆಗಹಲ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ
 ಜಿನವೊ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದೇವರೊ
 ವಿನುತತುಲಿಯೊ ಕುಶೆಯೊ ದರ್ಭೆಯೊ ಸಮಿಧೆಗಳ ಹೊಣೆಯೊ |

ನೆನೆದ ತಿಲವೋ ಮೋಡಿದಾಪಾ
ಸನದ ಕೊಳವಿಯೊ ಬಣಗುವಿಪ್ರನ
ನನಹ ನೋಡಿರೆ ಘನವಲಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಾಭಾಗ್ಯ || ೧೪

ಅಂಗವಿದು ಗಜತುರಗಶಸ್ತ್ರ
ಸ್ತ್ರಂಗಳಣಿತವು ನಮಗೆ ವಿಪ್ರರಿ
ಗಂಗವೇದಪುರಾಣತರ್ಕಸ್ತ್ರತಿಸುವಿದ್ಯೆಗಳು |
ಅಂಗವಂಗಿಗಸಾಧ್ಯವಾದುದ
ನಂಗಿಗೊಡಬಡುವುದೇ ದ್ವಿಜಾತರ
ಸಂಗತಾನುಷ್ಠಾನಪರರೆಂದುದು ನೃಪವ್ರಾತ || ೧೫

ಲಹರಿ ಮಸಗಿದುದಿತ್ತ ಕಾಂತಾ
ಬಹಳಪಾರಾವಾರಹುಬ್ಬಿನ
ವಿಹತಿಗಳ ತೆರೆ ಮೂಲೆಗಳ ಬೆಳುನೊರೆಯ ಬುದಬುದದ |
ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುವಟ್ಟಹಾಸದ
ರಹಣಿಗಳ ರಭಸದ ವಿಡಂಬದ
ವಿಹರಣದ ಚಲದ್ವಿಟ್ಟಗಳ ಮಜಿಮಿನ ಹೊಳೆಹುಗಳ || ೧೬

ವಿಪ್ರರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಆರ್ಜುನನು ಏಳಲು ಜನಗಳ ಅಪಹಾಸ.

ಇತ್ತ ನೋಡೌ ತಾಯೆ ಹಾರುವ
ರತ್ತ ಗಡ್ಡದುಪಾಧ್ಯರನು ತಾ
ವೆತ್ತುವರು ಗಡ್ಡಧನುವೆನೆವರು ಗಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಳನ |
ಹೊತ್ತುಗಳವರೆ ಲೇಸು ಬಚ್ಚಿ
ನ್ನತ್ತಮವಲಾ ವಿಪ್ರರನೆ ತಲೆ
ಗುತ್ತಿ ನಾಚಿದಳುಂಗುಟದಲೌಕುತ ಮಹೀತಳವ || ೧೭

ಎಲವೊ ಮಟ್ಟಿಯ ಮದನ ದರ್ಭೆಯ
ತೀದ ಮನ್ಮಥ ವಿಮಳಧೋತ್ರದ
ತಳಿರುಗಾಸೆಯ ಕಾಮ ಕೃಷ್ಣಾ ಜಿನದ ಕಂದರ್ಪ |

ನಳನಮುಖಿಯನು ವರಿಸು ಬಾ ನಿನ
ಗಲವಡುವಳೇ ಯಕ್ಕ ಮರಳಯೆ ¹
ತಲೆವಿಡಿವೆವಾವ್ ನೋಡಿ ಯೆಂದರು ನಗುತ ಚಪಳೆಯರು || ೧೦

ಅದರೊಳಗೆ ಕೆಲರೆಂದರಾಗಳು
ವಿದಿತಹಾಸ್ಯವಿದೇಕೆ ಆರಂ
ಗದಲಿದಾರುವೆ ಬಲ್ಲಿದರೊ ಘನಗುಪ್ತ ವೇಷಿಗಳು |
ಬುಧರೊಳಗೆ ಬಂದಿಹರೊ ವೇಷದೊ
ಳದಹನುವ ಮುರವೈರಿ ಬಲ್ಲನು
ಇದು ನಿಧಾನವೆನಲ್ಕೆ ಯಾದವಪಡೆಯೊಳಗೆ ಹರಿಯು || ೧೨

ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

ಅದೆ ಹಲಾಯುಧ ನೋಡು ವಿಪ್ರಾ
ಘದಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಬರವು ಮೇಘದ
ಹೊದಿಕೆಗಳ ಹರಿದತ್ವನಂತಿರೆ ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ |
ವಿದಿತವೇ ವಸುದೇವನಾಣೆಂ
ದುದಕೆ ತಪ್ಪದಲೈ ಸಭಾಮು
ಧ್ಯದಲಿ ಬರುತಿರುವಾತನರ್ಜುನನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೧೪

* ಫಲಗುಣನ ಶ್ರೀಯಂಗವೆಟ್ಟವ
ಹೊಳಹನೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಂಗಲಕ್ಷಣ
ತಿಳಿದು ನೋಡಿದ ರೇವತೀಪತಿ ಬಹಳಹರುಷದಲಿ * |
ನಳನನಾಭನು ಸರ್ವಗತನದ

1 ಅಳವಡುವನೆಲೆ ಯಕ್ಕೆ ಕೇಳು, ಚ. ಟ.

* ಸುಳಿವುತೊಯ್ಯಾರದಲಿ ಖರುತಿಹ
ನಿಳಿಯಮರರಿಂಗೊದಿಸುತ್ತಿಹ
ಫಲಗುಣಂಗಿದೆ ಬೆನ್ನೊಳಗೆ ತಾ ಮುಚ್ಚಿ ನೋಡನಲು, ಖ. *

ತಿಳಿಯಲಿಕೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ನಾತನು
ತಿಳಿದೆ ಲೇಸಾಯ್ತೆ ನುತ ಕೃಷ್ಣ ಗೆ ರಾಮನಿಂತೆಂದ || ೨೫

ಜನಪನೋ ಭೀಮಾದಿಗಳೂ ತ
ಜ್ಜನನಿಯೋ ತಾವೆಲ್ಲ ಭೂಸುರ
ಜನದ ಸಾರೂಪ್ಯದಲಿ ಸಭೆಯೊಳಗಿರ್ಪರೆನೆ ಕೇಳ್ವು |
ನಿನಗದೆಂತವರಖಿತವನಲನ
ಮೊನೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆಂತು ಶಿವ ನೀ
ನೆನಿತು ಮಾಯಾಸಿದ್ಧನೆಂದನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ || ೨೬

ಭುವನರಕ್ಷಾಮಣಿಯೆ ಯಾದವ
ನಿವಹಂತಾಮಣಿಯೆ ನೀಪಾಂ
ಡವರ ಜೀವನಮಣಿಯೆ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ |
ದಿವಿಜಪಾಲನೆಗೆಂದು ದಾನವ
ನಿವಹವನು ತಡೆಗಡಿದು ಭೂಭಾ
ರವನೆ ಯಿಋತಲು ಬಂದ ದೇವನೆ ಯೆಂದು ಹರುಷಿಸಿದ || ೨೭

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿತ ಲೀಪಾ
ರ್ಥಿವರ ಪರಿಹಾಸವನು ಕಾಂತಾ
ನಿವಹದಲಿ ನಿಬರದ ನುಡಿಗಳನಾ ಮಹೀಸುರರ |
ವಿವಿಧಕಟುಮಧುರೋಕ್ತಿವಿನ್ಯಾ
ಸವನು ಕೇಳುತ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ
ನವನುದದ್ವಿಪದಂತೆ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ನಡೆತಂದ || ೨೮

ಬರುವ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೆಲವರು ಶ್ಲಾಘಿಸುವಿಕೆ,

ಇವನ ಗತಿ ಮುಖಚೇಷ್ಟೆ ಭಾವೋ
ತ್ಸವವಿಳಾಸವುಪೇಕ್ಷೆ ಭರದಂ
ಘವಣೆ ಗರುವಿಕೆ ಗಮನಭಾವದ ಭೀತಿ ಬುಲ್ಲವಣೆ |

ಇವನ ವಿಮಳಕ್ಷಾತ್ರವಿಕ್ರಮ
ವಿವರ ಕೊಂಡೆಯತನವಿವೇ ಸಾ
ಕಿವೆನು ಘಟಧ ವೀರನೆಂದರು ಧೀರನರ್ಜುನನ ||

೨೯

ಬರುತ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಕೃಪರಿಂ
ಗೆಣಗಿದನು ಮನದೊಳಗೆ ಯಾದವ
ರರಸಹಂತಿಯ ಹರಿಯನಭಿವಂದಿಸಿದನಕ್ಷಿಯಲಿ |
ಸುರಸತಿಗೆ ಗುಹಗಣಪದಿಕ್ವಾ
ಲರಿಗೆ ರುದ್ರಾದಿತ್ಯವಸುಮು
ಖ್ಯರಿಗೆ ಮಣಿದನು ಬಂದನಗ್ಗದ ಚಾಪವಿದ್ದೆಡೆಗೆ ||

೩೦

ನೊದಲಲಂಬುಜಭವನನಾಮ
ಧ್ಯದಲಿ ಮಧುಸೂದನನ ನಾಬಿಲು
ತುದಿಯಲಾವಹಿಸಿದ್ದ ನಗ್ಗದ ನೀಲಲೋಹಿತನ |
ಇದು ಮಹಾಭೂಮಿಸರ ಬಿಂಕವೆ
ನೊದ್ದಿದ ಧನುವೇ ಪೂತುರೆನುತೆ
ತ್ತಿದನು ಬಾಗೊತ್ತಿದನು ಕೊರಳಲಿ ತೊಡಿಸಿದನು ತಿರುವ || ೩೧

ಹೊಯ್ದು ತಿರುವನು ಸೆಳೆದು ಕಿವಿವರೆ
ಗೊಯ್ದು ನಿದು ಹದವಿಲ್ಲೆಲಾ ಬಿಲು
ಹೊಯ್ದು ದಕಟಾ ಬಣ್ಣಿದೆ ಹೆದಣ್ಣಿತು ಮಾಗಧಾದಿಗಳು |
ಮೆಯ್ದಿ ಗೆದರಿದಪ್ಪೊಳಗೆ ಹೆಸರೆನ
ಗೆಯ್ದಿ ಬೇಕಿನೈಸಲೇಯೆಂ
ದಯ್ದಿ ಬಾಣವ ಕೊಂಡು ಯಂತ್ರದ ಹೊಳಪನೀಕ್ಷಿಸಿದ || ೩೨

ಧನುಸ್ಸನ್ನ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದುದು.

ಬಾಗಿ ನೋಡಿದ ತೈಲಕುಂಭವ
ನಾಗ ಹೊಳೆದುದು ಮತ್ಸ್ಯಲೋಚನ
ಲಾಗಿನನುವನು ಕಂಡು ಹರುಷಿಸಿ ತಿರುವ ತೊಡರಿಸಿದ |

ತೂಗಿ ಕಿವಿವರೆಗೊಯ್ದು ಯಂತ್ರವೆ

ತಾಗಿಸಿದನಂಬಿನಲಿ ಪಾರ್ಥನ

ಲಾಗುವೆನೀಗವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಚಾಪತಂತ್ರದಲಿ ||

೩೩

ಆಗ ಸೂತ್ರದ ಧಾರೆಯಂತ್ರದ

ಜಾಗಕೆಡೆಹಿದರಾಗ ಭೂಪರು

ಜಾಗು ತ್ರಿಪುರದಮೂರಿ ಯೆಂದರು ತಮ್ಮ ಮನದೊಳಗೆ |

ಜಾಗು ಧಣಿ ಧಣಿ ಪೂತು ಕಾರ್ಮಕ

ಯೋಗಸಿದ್ಧ ಮುರಾರಿ ಕೋದಂ

ಡಾಗಮುತ್ರಿಪುರಾರಿ ಯೆಂದುದು ಸಕಲಜನನಿಕರ ||

೩೪

ಆಗ ವಿಪ್ರಸಂಘದ ಸಂತೋಷ.

ಹಾಯೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿ ಉದು ವಿಪ್ರನಿ

ಕಾಯ ಕುಣಿದುದು ಕಮಲಮುಖಿ ನಿ

ದಾರ್ಯದಲಿ ಸೇರಿದಳು ಹಾರುವೆಗನುತ ಹರುಷದಲಿ |

ಆಯುವತಿಜನಜಲಧಿ ಮುಸುಕಿತು

ಬಾಯ ಮೌನದ ಬೆರಳಮೂಗಿನ

ರಾಯರಿದುರ್ದು ಹೊತ್ತದುಗುಡದ ಭಂಗಜಲಧಿಯಲಿ ||

೩೫

ತೂಗಿ ಶಿರವನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ಜಾಗು ಯೆಂದರು ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರು

ಲಾಗು ಮಿಕ್ಕರಿಗುಂಟೆ ಯಂತ್ರದ ಹೊಳಹನೀಕ್ಷಿಸಲು |

ಬೇಗದಲಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗ

ಳಾಗ ಹೆದರಿತು ಕರ್ಣಸೈಂಧವ

ರಿಗಳವನಾರೆನುತ ತಮ್ಮೊಳಗಾಗ ಗುಜುಗುಜಿಸೆ ||

೩೬

ಮೊಳಗಿದುವು ನಿಸ್ಸೌಖ್ಯತತಿ ಹೆ

ಕ್ಕುಳದ ಹೆಚ್ಚೆಗೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಿಜಾ

ವಳಿಯು ದುಂದುಭಿರವದಲುಬ್ಬಿದ ಸಾಧುವಾದಗಳ |

ಕಳಕಳದ ಕೊಲ್ಲಣಿಗಳ ಹೂ
ಮೆಚೆಯ ಹುರದ ಹೊನಲಿನಲಿ ಜನ
ಮುಖಗಿತಸ್ಥಿತರಸದಲಳ್ಳಿ ಉದುದು ಜಗತ್ತಯವೆ || ೩೩

ಕಿತ್ತಸುರಗಿಯ ಸುಭಟರಂದಲು
ವತ್ತುಸಾವಿರವೀರ ಪಾರ್ಥನ
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿದರಂಗರಕ್ಷಣಿಗರಸನಾಜ್ಞೆಯಲಿ |
ಇತ್ತ ಮೆಹಿಳಾಜನದ ಮೊಳೆಯ
ಮುತ್ತು ಕುಸುಮಾಯುಧನ ಥಟ್ಟನ
ಮತ್ತಗಜವೈತಂದಳಲ್ಲಿಗೆ ದೌಪದೀದೇವಿ || ೩೪

ತೊಲತೊಲಗು ಮೆನ್ನೆಥನ ಹೊಗರಿ
ಟ್ಟಲಗು ಬರುತಿದೆ ಸಾರು ಸಾರಂ
ದುಲಿವೆವೊಲು ಚರರುಲಿದು ಹೊಯ್ದರು ಮುಂದೆ ಕಂಬಿಯಲಿ |
ನಳನಮುಖ ದಂಡಿಗೆಯಲೈತಂ
ದಿಟದಳೀತನ ಹೊರೆಯಲಾಗಳ ಕಳ
ಕಳದಲೊಳತೊಳೆತ ಮೆಸಗಿತು ಹರುಷಲಜ್ಜೆಯಲಿ || ೩೫

ಲಲಿತಮದಿರಾಪಾಂಗದಲಿ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿ ದಣಿಯವು ಕಂಗಳುಬ್ಬವೆ
ಪುಳಕಜಲದಲಿ ಮೂಡಿ ಮುಖಗದು ಮೈ ನಿತಂಬಿನಿಯ |
ತಳಿತಲಜ್ಜೆಯ ಭರಕೆ ಕುಸಿದುದು
ಚಳಿಸಿತಂತೆಕರಣವಾಂಗಿಕ
ಲುಳಿತಸಾತ್ವಿಕಭಾವವೇಡೈಸಿದುದು ಮಾನಿನಿಯ || ೪೦

ದೌಪದಿಯು ಅರ್ಜುನನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರವನ್ನ ಹಾಕಿದುದು

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಬಹಳಲಜಾ
ಭರದ ಭಯದಲಿ ಬೆಮೆರಿಡುತ ಕುಚ

ಭರಧಿ ಮೇಲುದ ಜಾಣಿ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಮಿದುರ್ ನಡುನಡುಗಿ |
 ತರುಣಿ ನಿಜತನುಪರಿಮಳದಿ ಮಿಗೆ
 ಹೊರೆದ ಹೂವಿನ ದಂಡೆಯನು ನೃಪ
 ವರನ ಕೊರಳಲಿ ಹಾಯ್ದಿ ದಳು ಜಯ ಯೆನೆ ಸುರಸ್ತೋಮ || ೪೧

ಕೊರಳ ಹೂವಿನ ದಂಡೆಯಲಿ ನಿಜ
 ಕರದ ಭಾರಿಯು ಧನುವಿನಲಿ ಮೈ
 ಪರಿಮಳದ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳ ಕೆಲದ ಯುವತಿಯಲಿ |
 ವರನ ಪರಿ ಹೊಸತಾಯ್ತು ಹೊತ್ತನು
 ಹರನ ಹಗೆ ಹಾರುವರಯನು ನ
 ಮ್ಮರಸಿ ತಾ ಹಾರುವಿತಿಯೆಂದರು ನಗುತ ಚಕಪಳೆಯರು || ೪೨

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಯುವತಿಯೊಡನೆ
 ಜ್ಞಾನನ ತಂದರು ರಾಜಮಂದಿರ
 ಕನಿಮಿಷಾವಳಿ ಹರಿದುದಭ್ರದೊಳಮರಪತಿ ಸಹಿತ |

ಜನಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪ್ರೇರಣೆ.

ಮನದಸೂಯದ ಮುಖದ ದುಗುಡದ
 ವಿನತಮಕುಟದ ಕಯ್ಯ ಗಲ್ಲದ
 ಕನಲಿಕೆಯ ಕೊನರುಗಳ ಕೌರವರಾಯ ಖತಿಗೊಂಡ || ೪೪

ಏನು ಹದ ¹ ಪಾಂಚಾಲ ಮೊಡಿದ
 ಮಾನಭಂಗವೆ ಕಂಡಿರೇ ವರ
 ಭಾನುನಂದನಶಕುನಿಶಲ್ಯಜಯದ್ರಘಾದಿಗಳು |
 ಮಾನಸಿಧಿಗಳು ಕಂಡಿರೇ ಮದ
 ದಾಸೆಗಳು ನೀವೆ ಕಂಡಿರೇ ಹದ
 ಸೇನೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತಂನವರನವನೀಶ || ೪೪

ಹಳೆಯ ಹುಲು ಧನುವಿದನು ಹಾರುವ
 ಸೆಳೆದ ಗಡ ಕಾಳಕಡ ಯಂತ್ರವೆ
 ಗೆಲಿದ ಗಡ ಗರುವಾಯಿ ಗೆಡಿಸಿದ ಗಡ ಮಹೀಶ್ವರ^೧ |
 ನಳನಮುಖಿ ಹಾಯ್ದಳು ಗಡ ತಿರು
 ಕುಳಿಯ ಕೊರಳಲಿ ದಂಡೆಯನು ನೀ
 ಮೊಲಿದು ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿ ಯೆಂದನು ಬೈದು ತನ್ನವರ^೧ || ೪೫

ಭಂಡರೋ ನೀನ್ ನೆರೆದ ಭೂಮಿಯ
 ಮಂಡಲೇಶ್ವರಕಟ ನಿಮ್ಮೆಯ
 ಹೆಂಡಿರನು ಬಯವೆಯ ಕೊಡಿ ಹಾರುವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ |
 ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ನಿಮ್ಮನನಿಬರ
 ಕಂಡುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಯಾಚಕನ ಕೈ
 ಕೊಂಡಳದಕಿನ್ನೇನು ಮನದಲಿ ವಾಸಿ ನಿಮಗಿಂದ || ೪೬

ವಾಸಿಗಳನುಸುಮೋಡೆ ದ್ರುಪದನ
 ಮೊಸಲಡಗನು ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗೆ
 ಸೂಸಿ ವಿಪ್ರನ ಹಿಡಿದು^೨ ಬಿಡುವುದು ಮತ್ತೆ ತಿರುದುಣಲಿ |
 ಆಸರೋಚಾನನೆಯ ನಮ್ಮ ವಿ
 ಳಾಸಿನೀವೀಧಿಯಲಿ ಕೂಡುವು
 ದೈಸಲೇ ಯೆಂದೊಡನೊಡನೆ ಕುರುರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೪೭

ಪಾಂಚಾಲ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸರ್ವರು ಮುತ್ತಿದುದು.

ಏಳಿ ಹತ್ತಲಿ ಲಗ್ಗೆ ಪದಹತಿ
 ಧೂಳಿಯಲಿ ಹಿರಿಯಗಳನಗಲಕೆ
 ಹೂಳಿ ಕಳೆಯಲಿ ಹರಿದು ಹತ್ತಲಿ ತನೆಯು ಸರಿಸದಲಿ |
 ಕೋಲುಗುಂಡಿನ ಹತಿಗೆ ಹುರಿಯೊಡ

^೧ ಭೂಮಿಪರ, ಚ. ಥ.

^೨ ಬಿಡದು, ಥ.

ಬಾಹು ¹ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ಯೆನುತ ಸಕಲನ್ಯ
ಪಾಳಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಮುಂತಿದುದು ಪಾಂಚಾಲಪಟ್ಟಣವೆ || ೪೮

ಕೂಡೆ ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ಹರಿದುದು
ನಾಡಿಗಾವಳಿ ವಿಪ್ರಸಭೆ ತೆಗೆ
ದೋಡಿದುದು ಪಾಂಡವರು ಬಂದು ಕುಲಾಲಭವನದಲಿ |
ನೋಡುತಿದರ್ವರು ಲಗ್ಗೆ ಯಬ್ಬ ರ
ವೀಡಿದುದು ದಿಗಂತವನು ಕೈ
ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುದು ಹೊಯ್ದು ಬೆರಸಿದರಾಳುವೇರಿಯಲಿ || ೪೯

ಹಲ್ಲಣಿಸಿತಿದು ಹುಗುವ ಚೂಣಿಯ
ಚಲ್ಲ ಬಡಿದರು ಸರಿಸಕಡಲು
ಬಿಲ್ಲ ಬಿರುದರ ಮೆಟ್ಟಿತ್ತಿದವರು ಸಾಲಸಬಳಿಗರು |
ಝಲ್ಲರಿಯ ಝೂಡಿಗಳ ವಾದ್ಯದ
ಘಲ್ಲಣೆಯ ದು ನೆರೆದುದಲ್ಲಿಯ
ದಲ್ಲಿ ಮುಂತಿಗೆ ತೆಗಿಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕರು || ೫೦

ಚೂಣಿ ಮುಂಡೈದೈತರಲು ಬಹಳ
ಜ್ಞೋಣಿಬಲ ಕುರುರಾಯ ಧಟ್ಟನ
ದೂಣಿಗರು ಹುರಿಗೊಂಡು ಕವಿದರು ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ !
ಸಾಣೆಯಲಗಿನ ಸರಿಗೆ ಪರಬಲ
ದಾಣೆಯಿಟ್ಟವೊಲಡಿಮಿಡುಕದ
ಕ್ಷೀಣಬಲವೋಸರಿಸಿ ತೆಗೆದುದು ದ್ರುಪದಪರಿವಾರ || ೫೧

ಮುಢ್ಢಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಓಡಿಸುವಿಕೆ.
ಬಟಕ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಕೋಪದಿ ²
ದಟವ ಮುಖದನು ³ ಶಕುನಿ ಸ್ತಂಭವೆ
ರಳುಕೆ ಹೆಬಲ ಕವಿದುದಾಕುರುರಾಯನಾಜಿ ಯಲಿ |

¹ ನಾಳ, ೨. ದಾಳ, ಚ. ² ಸರಳನ, ಬ ³ ಮಳೆಯಕರೆದನು, ಖ.

ನಳನಮಿತ್ರನ ಪುತ್ರ ಗೌತಮ
ಕಳಶಜರು ಕಾಳಿಂಗಶಲ್ಯರ
ಬಜಗ ಕವಿದುದು ದ್ರುಪದಪುತ್ರನ ಮೇಲೆ ಯವಗಡಿಸಿ || ೫೦

ಅವಗಡಿಸಿ ಬರೆ ದ್ರುಪದನಂದನ
ನವರ ತಪ್ಪಿಬಿದನೊಂದು ಹ್ವಣಕಾ
ಗವರ ಸೇನೆಯ ಕಡಲಿಗಾಂತನು ಬಡಬನೆಂ ¹ ಬಂತೆ |
ರವಿಸುತನು ಗುರುಶಲ್ಯಗುರುಸಂ
ಭವರು ಕವಿಯಲು ಬಚ್ಚಕ ಸೈರಿಸ
ದವನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ಕಡಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಮುಖವಂತೆ || ೫೧

ಮೊದಲ ಲಗ್ನಿಯ ಧೂಳಿಯೇ ದ್ರೋ
ಪದಿಯ ಬೈತಲೆಗಮಲಸಿಂದೂ
ರದ ಸವಿಸ್ತರವಾಗದಿದ್ದೊಡೆ ರಾಯನಾಣೆನುತ |
ಮದಮುಖರು ಮುಂಕೊಂಡು ದುರ್ಗವ
ಬೆದಚ್ಚಿಸಿತು ಬೇಣಿನು ದ್ರುಪದನ
ಸದನಸೀಮೆಯ ಚರಸಿ ಹಾಯ್ದರು ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ || ೫೨

ಅರ್ಜನನು ಜನಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ.

ಎಲು ಮೆನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗು ನೃ
ಪಾಲ ಮದುವೆಯ ಮನೆಗೆ ರಾಯರ
ಧಾತಿ ಬಿದ್ದಿನವಾಯ್ತು ನಡೆ ಸಂತೈಸು ಬೀಯಗರ |
ಎಚ್ಚನಲು ಕಳಕಳವನರ್ಜನ
ಕೇಳಿದನು ಹೊದೆಯಂಬುಗಳ ತರ
ಹೇಚ್ಚಿನುತ ಕವಿಬಿಚ್ಚು ಮುಖದನು ಭಟರ ಮುಂಗುಡಿಯ || ೫೩

ಅದು ಬಟಕ ಕಲ್ಪಾಂತಮೇಘದ
ಮೊದಲ ಮೆಣೆಯೆನೆ ಸುರಿದುದಂಬಿನ
ಹೊದರು ಹುದುಗಿತು ರಾಯದಟ ರೌಕುಳದ ರಕ್ತದಲಿ |
ಕೆದಖಿದರು ಕರ್ಣಾ ದಿಗಳು ನೆಣೆ
ಬೆದಖಿದರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ಸದೆದು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಭಾರಿಯ ಮರದ ಕೊಂಬಿನಲಿ || ೫೬

ತಟುಬಿದನು ಮದ್ರೇಶ ಪವನಜ
ನುಣುಬೆಯನು ಫಲಗುಣನ ಬಾಣವೆ
ಮುಖಿಯಿಸುತ ರಾಧೇಯ ನಿಂದನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ |
ಕಟುಬರೋ ಘನಯಂತ್ರಭೇದಿಯ
ನಣಿದು ಕಾಡುವ ಕುರುಡರೋ ನೀ
ವಿಖಿತಕಂಞೈ ಸಿದಿರೆನುತ ಕೈಕೊಂಡನಾಭೀಮ || ೫೭

ತುರಗರಥಸಾರಥಿಗಳನು ಹೊ
ಯ್ದೊ ರಸಿದನು ಪವಮಾನಸುತನು
ಬ್ರಹ್ಮರದ ಖಾತಿಗೆ ಶಲ್ಯ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ |
ನರನ ಶರಹತಿಗಳುಕಿ ಮೋರೆಯ
ತಿರುಹಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನಿವೆದಿರು
ಸರಿಯೆ ವಿಪ್ರರು ನಮ್ಮ ವಿಗ್ರಹಕೆನುತ ಖಾತಿಯಲಿ || ೫೮

ಆಗ ಪರಾಜಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಅರಸ ನಡೆ ದ್ರುಪದನ ಕಪಾಲದ
ಲಿರಲಿ ಮಾನಚ್ಯುತಿ ಮೆಹೀಸುರ
ವರರೊಡನೆ ದಂಡೇಕೆ ¹ ನಡೆವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ |
ನೆರಹುವುದು ನೃಪವರ್ಗವನು ಬಂ

ದೊರಸುವುದು ಪಾಂಚಾಲಭೂಪನ
ಶಿರದ ಬರಹವನೆಂದು ನುಡಿದನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ || ೫೯

ಅಹುದು ಕರ್ಣನ ಮಾತು ತೆಗೆಯಲಿ
ಬಹಳಬಲವೀಹೊತ್ತಿ ನಲಿ ರಣ
ವಿಹಿತವಲ್ಲಾ ಕಿದೊಡೆ ತಪ್ಪದು ವಿಪ್ರವಧೆ ನಮಗೆ |
ಮಹಿಮೆ ವಾಸಲು ಹೋಗದೀಸರ
ಲಹಿತದರ್ಪವೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲು
ಬಹುದೆನುತ ತಿರುಗಿದನು ಕುರುಪತಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ || ೬೦

ಬಚ್ಚಿಕ ಭೂವಿಾಶ್ವರರು ತಮ್ಮೆಯ
ಹೊಜಿಲಿಗೈದಿದರಿತ್ತ ಸಾಬಲ
ಕಲಿ ಸುಶರ್ಮಕಳಿಂಗಸೈಂಧವರಿವರು ಮೊದಲಾಗಿ |
ಇಳೆಯ ಭೂಪರ ಕೂಡೆ ಕೌರವ
ತಿಲಕ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಹೋಗಲು
ನಲಿದು ಕುಂತೀಸುತರ ಸಲಹಿದ ವೀರನಾರಯಣ || ೬೧

ಮೂವತ್ತ ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಮೂವತ್ತ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ವಿಮಳಮುನಿ ಪಾಂಚಾಲಚಿತ್ತ
ಭ್ರಮೆಯನಪಹರಿಸಿದನು ದ್ರೌಪದಿ
ರಮಣಿ ಯಾದಳು ಹರನ ವೆರದಲಿ ಪಾಂಡುತನೆಯರಿಗೆ ||

ತಾಯಿಯ ಒಳ್ಳೆ ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಕೌರವನೈ ಪತಿ ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲೈದಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಯ |
ಹೇಟಲೇನದನಖಿಳಧರಣೀ
ಪಾಲಕರು ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಪಾಂ
ಚಾಲದೇಶವ ಕಳೆದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ || ೧

ಭೀತಿ ಹರೆದುದು ರಾಯದಾಸಂ
ಘಾತ ಸರಿದುದು ಮೆತ್ತೆ ಸುಜನ
ವ್ರಾತ ನೆರೆದುದು ಮೆಚಿದುದವನೀದೇವರಗ್ಗಳಿಕೆ |
ವಾತಜನು ಮರಗೊಂಬಿನಲಿ ಮೂ
ಉಂತರನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕುಲಾಲನಿ
ಕೇತನಕೆ ಬಂದಿಹಿಡಿದನು ಧರ್ಮಜನ ಚರಣದಲಿ || ೨

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನಿನಸುತನೆ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಮರಳಿದನವನಿಪಾಲರ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಝಾಡಿಸಿದ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದಲಿ |
ಮತ್ತರಾಯರ ಬೆನ್ನ ಕಪ್ಪವೆ
ನೆತ್ತಿದುತ್ತಾಹದಲಿ ಹೊಸಹೊಗ
ರೆತ್ತಿದಕ್ಷಿಯ ಹೊಳಹಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪಾಲಯವ || ೩

ಈತನುದಯದಲಿಂದು ಭೂಸುರ
ಜಾತಿಗಾಯ್ತುಗಳಿಕೆ ಪಾರ್ಥಿವೆ
ಜಾತರನು ಭಂಗಿಸಿದ ಧನುವಿಂದಿವನ ವಶವಾಯ್ತು |
ಸೋತು ತೆಗೆದ ಮಹೀಶ್ವರರ ಮೂ
ತೇತಕಿದು ಮರುಪೂತನುತ ಜನ
ವೀತನನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆರವಿನೆರವಿಯಲಿ || ೪

ಬಂದನೀತ ಸುಗತಿಯ ಗರುವಿಕೆ
ಯಿಂದ ರಮಣಿಯ ಹೊರಗೆ ಬಾ ನೀ
ನೆಂದು ಕರೆದನು ಸತಿಸಹಿತ ತಿರುಗಿದನು ನಲವಿನಲಿ |
ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಕುಂಭಕಾರರ
ಮಂದಿರದ ಹೊಜಗಿರಿಸಿ ಫಲಗುಣ
ಬಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದನು ಕುಂತಿಯ ಚರಣಕಮಲದಲಿ || ೫

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನ ಹವಿಂದು ಧರಣೀ
ರಾಯರಲ್ಲರ ಗೆಲಿದು ತಂದೆನು
ನಾಯಕವನನುಪಮಸುಮೌಲ್ಯವನಮಲಮೌಕ್ತಿಕವ |
ಅದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅನುಭವಿಸಿರೆಂದು ಕುಂತಿಯು ಹೇಳಲು ವಿಚಾರ.
ತಾಯೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದಿರೆ ಯೆನೆ ತಡ
ವಾಯಿದಳು ತನಿಹರುಷದಲಿ ಲೇ
ಸಾಯಿತ್ತೈವರು ಕೂಡಿ ಭೋಗಿಪ್ರದಂದಳಾಕುಂತಿ || ೬

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ಕಮಲಾ
ನನೆಯ ಪೊಡವಂಡಿಸಿದನವ್ವೆಗೆ
ತನುಜ ನೀ ತಂದಮಲಮೌಕ್ತಿಕವಿದೆ ಮಹಾದೇವ |
ತನಗೆ ನುಡಿ ತೊಡಳುತಲಾ ನೀ
ವಿನಿಬರುಪಭೋಗಿಸುವುದೆಂದೆನು
ವನಿತೆಯೈವರಿಗರಸಿಯೇ ಹಾ ಯೆಂದಳಾಕುಂತಿ || ೭

ಜನನಿ ತಪ್ಪದು ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯಾ
ವನಜಮುಖಿ ಯೆಮ್ಮೈವರಿಗೆ ಸತಿ
ವಿನುತಗುರುವಚನಾಂಬುನಿಧಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಲಂಘ್ಯವಲೆ |
ಎನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿ ರನ್ಮ ಪತಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕನಲಿದನು ಕಲಿಭೀಮನಲ್ಲೆಂದ
ನು ನಕುಲಸಹದೇವರನುಚಿತವೆಂದರರ್ಜುನನ || ೮

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ಸಾರವನು ನೀವ್
 ಬಲ್ಲಿರಣಿಯಿರಿ ಹೇಳ್ವುದಾವುದು
 ನಿಲ್ಲಿ ನೀವ್ ಸಹದೇವನಕುಲರು ಹಲವುಮಾತೇನು |
 ಬಲ್ಲಿರಬಿಳಿಮಾನ್ಯಾ ಯುಭಾಷಿತ
 ದಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದೊ
 ಕೆಲ್ಲ ತಾಯಿಂದಧಿಕಗುರು ಜಗಕೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೯

ಮಾತೃವಚನವಲಂಘ್ಯವೆದು ವಿ
 ಖ್ಯಾತಪದ್ಧತಿ ಲೋಕಯಾತ್ರಾ
 ಭೀತಿಯಲಿ ಭಯವೇನು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯನಿಷ್ಕರಿಗೆ |
 ಏತಕೀಲೋಕಾನುಸರಣಿ ವಿ
 ಧೂತಕಿಲಿ ಪವಾವುದಿದು * ಧ
 ಮಾರ್ಗತೀತಯದಲಿ ವಿಹಿತ ಯಿಹಪರಕೆಂದ * ನಾಪಾರ್ಥ ||

೧೦

ರಾಗಲೋಭವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲಿ ನೀ
 ವೀಗರುವೆಗಳುಕುವರೆ ಸಲೆ ಧ
 ಮಾರ್ಗಮವನಾಚರಿಸುವುದಲೇ ನಮ್ಮ ನುಷ್ಠಾನ |
 ಈಗಲೇಗುರುವಚನಧರ್ಮ
 ತ್ಯಾಗವೇನಿದು ಧರ್ಮವೇಯುಪ
 ಭೋಗವೈವರಿಗೆಂದು ತಿಳುಹಿದನವರನಾಪಾರ್ಥ ||

೧೧

ಮಾಡದಿರಿ ಸಂದೇಹವನು ಖಯ
 ಚೋಡಿ ಯಿದಚ್ಛಿಂಗಳೆಲ್ಲ ಧರ್ಮದ
 ಮೂಡಿಗೇಯೊಳಂಬಿರಲಿ ಬಹಿರಂಗದಲಿ ಬಾಸದಿರಿ |
 ಗೂಡು ಹಲವಿಹ ಪಕ್ಷಿಯೊಂದಿದ
 ನಾಡಬಾರದು ಸಾಕು ಚಿಂತಿಸ
 ಬೇಡಿ ನೀವೆಂದನಿಬರನು ತಿಳುಹಿದನು ಕಲಿಸಾರ್ಥ ||

೧೨

* ಸಂಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ಬಳಸುವುದು ಮತವಹುದೆಂದ, ಬ.

ಮುಖ್ಯವಾದುದ ಬಿಟ್ಟು ಮೆಜೆಯದೆ
 ಮುಖ್ಯವಾದುದ ಹಿಡಿವೆರಲ್ಲದೆ
 ಮುಖ್ಯಮತವಿದನಾರುವಾಚಿಯರೆ ದೇವರಾಶಿಯಲಿ |
 ಮುಖ್ಯಜೀವರ ಜೀವ ಬಲ್ಲನು
 ಮುಖ್ಯ ಕರ್ಮವನೆಂದು ಪಾರ್ಥನು
 ಮುಖ್ಯಧರ್ಮವ ಹೇಚಿ ತಿಳುಹಿದ ಧರ್ಮಪುತ್ರನನು || ೧೩

ಬಳಿಕ ನಿರ್ವಿಚಾರವಾಗಿ ಐವರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ.

ಆದುದನುಮತ ತನ್ನೊಳಗೆ ತ
 ತೋರಿದರರು ನಿರ್ವಾದದಿಂದ ¹ ತ
 ಕೋದರಿಯನೊಲಿದೈವರಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಬಚಿ |
 ಆದರಣೆಯಲಿ ಕುಂತಿ ನೋಸೆಗೆ ವೈ
 ಕೋದರನ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ಭಾಗದ
 ಭೇದವನು ತಿಳುಹಿದಳು ತೊಡೆಯಲಿ ತೆಗೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ || ೧೪

ಇತಿದನಸ್ತುಚಲಕೆ ರವಿ ನೃಪ
 ತಿಲಕರೈವರು ವಿಹಿತಸಂಧ್ಯಾ
 ವಳಿಗಳನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕುಂತಿಯ ಚರಣಕಭಿನಮಿಸಿ |
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಾಮಕೀರ್ತನ
 ಕಲಿತಪರಮಾನಂದರಸದಲಿ
 ಮುಖಗಿ ಮುದದಿಂದಿದ್ದ ರವರು ಕುಲಾಲಭವನದಲಿ || ೧೫

ಸಿಬುಕಿದುದು ಜನದೃಷ್ಟಿಬಲಕ
 ತ್ತಲೆಯ ಬಂದಿಯೊಳಂಧಕಾರದ
 ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಗವದ್ದು ದೇನೆಂಬೆನು ಮಹದ್ಭೂತವ |

¹ ತೌಹಾದದಿಂದ, ಖ. ಚ.

ನಳನಮಿತ್ರನ ಬೇಡುಕಾಣಿ
 ಸುಳಿವೊ ತಿಮಿರದ ಪ್ರಳಯವೋ ಯೆನೆ
 ನಿಳಯನಿಳಯದ ಸೊಡರು ತಳಿತುದು ಕೂಡೆ ನಗರಿಯಲಿ || ೧೬

ಇವರಿಗುಂಟೆ ತೈಲದೀಪ್ತಿಗೆ
 ರವಣವಲ್ಲಿ ಕುಲಾಲನಿಳಯಕೆ
 ಕವಿವ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿದುದು ಬೇಜೊಂದು |
 ನವಯುವತಿಯಾಭರಣಮಣಿರಂಜಿ
 ನಿವಹವೀಕೆಯ ನಯನಕಾಂತಿಯು
 ಮವನಿಸತಿ ಕೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಪಿತನ ಪಿತಾಮಹರ ಪರಿಯು || ೧೭

ಬಟಕಲಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿದ
 ರೊಲಿದು ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಾ ದಿಭುಕ್ತದ
 ಬಟಕ ದ್ರೌಪದಿ ವುಂಡಳ್ಳವರ ಶೇಷದನ್ನವನು |
 ನಳನಮುಖ ಕೈದೊಳದು ಬಂದಾ
 ನಿಳಯದಲಿ ಕುಳಿತಿರಲು ಕುಂತಿಯು
 ಬಟಿಯ ಕುಳಿತುಣಿ ಕಾಲನೊತ್ತಿದಳಾಗ ಸೋಸೆತನದಿ || ೧೮

ಜನಪನಂದನೆಗೊಂದು ಕೃಷ್ಣಾ
 ಜನವನಿತ್ತರು ಶಯನಭಾಗಕೆ
 ಜನನಿಯಂಘ್ರಿಯ ಬಟಿಯಲೊಣಗಿದರೈವರೊಂದಾಗಿ |
 ವನಿತೆಯವರಂಘ್ರಗಳ ತಲೆದಿಂ
 ಬಿನಲಿ ಮಲಗಿದಳಂದಿನಾಪವ
 ಜನಿತಕೃತ್ಯವ ನುಡಿವೃತ್ತಿದನು ಪಾರ್ಥನರಸಂಗಿ || ೧೯

ಆಗ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ ನಿರೂಪಣ.

ಗೆಲಿದ ಪರಿಯನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
 ದಯವ ಮುಖದಿಂದವನು ಕರ್ಣನಿ
 ಗಳುಕದೆಚ್ಚ ಶರಪ್ರಯೋಗವ ಒಪ್ಪಾಕೌಶಲವ |

ಬಲಜಲಧಿ ಮುಕ್ತು ಉಕ್ತಿದರೆ ಮಂ
 ಡಳಿಸಿ ಮೊಗದಂದವನು ಶಸ್ತ್ರಾ
 ವಳಿಯ ಸಂಹರಣವನು ವಿವರಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ || ೨೦

ಕುದುರೆಯೇಟುಟವನು ಮಾತಂ
 ಗದ ಸುಶಿಕ್ಷಾಭೇದವನು ರಥ
 ವಿಧಿತಕೌಶಲವನು ಶರಾಸನವೇದಸಂಗತಿಯ |
 ಮದವದರಿಭಂಜನದ ದಿವ್ಯಾ
 ಸ್ತ್ರದಲಿ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಸಮರಂ
 ಗದ ಸುಸಂಗತಿಯಿಂದ ನೂಕಿದರಿವರು ಯಾಮಿನಿಯ || ೨೧

ಆಯುಧದ ಲಕ್ಷಣವೆನಾದಿ
 ವ್ಯಾಯುಧದ ಮಂತ್ರಪ್ರಭಾವವೆ
 ನಾಯುಧದ ವಿವಿಧಸ್ತ್ರಯೋಗವನದಳಿ ಕೌಶಲವ |
 ರಾಯರಂಗದ ಶಕ್ತಿವರ್ಗದು
 ಪಾಯಗುಣವಿಕ್ರಮಪರಾಕ್ರಮ
 ನಾಯಕರ ಗುಣಕಥನದಲಿ ನೂಕಿದರು ಯಾಮಿನಿಯ || ೨೨

ಸಾಕು ನಮ್ಮೆಯ ಮಾತು ರಾತ್ರಿಯ
 ನಾಕುಜಾವದೊಳರಡು ಸಂದವು
 ಬೇಕು ನಿದ್ರೆಯೊಳಿರುವದೆನುತಲಿ ರಾಯನರ್ಜುನಗೆ |
 ಆಕುಲಾಲನ ಭವನದೊಳು ಲೋ
 ಕೈಕವೀರರು ಸರ್ವಗುಣಗಣ
 ದಾಕುಮಾರಕರಸ ಫಲುಗುಣನೆಂದ ವಿನಯದಲಿ || ೨೩

ಆಗ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಿತನಾಗಿ
 ಇದನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಮುನಿವಳೀವೆಧುವೆಂದು ನಿದ್ರಾಂ
 ಗನೆಯನೂಕಿದರವನಿಪರು ಕಾ

ಮಿನಿಸಹಿತ ಬಚ್ಚಿಕಿತ್ತಲೀಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿಯ |
 ತನುಜನಿವರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸುಗ
 ಮುನಿಸ ಕಶ್ಯಪ ಕೂಡಿ ಕೇಳಿದ
 ನಿನಿತು ಮಾತೆಲ್ಲವನು ಮೆಚಿಯಲಿ ನಿಂದು ರಜನಿಯಲಿ || ೮೪

ಬಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನೈಯ್ಯಂ
 ಗೆಂದನಿನನಸ್ತಮೆಯಸಂಧ್ಯಾ
 ವಂದನಾನಂತರದಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸಂಗದಲಿ |
 ಸಂದಗಜಹಯಕಥನಭೂಮಿಪ
 ರಂದದಲಿ ನೃಪನೀತಿಸಂಗತಿ
 ಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯ ಕಳದರಾರಿಂದಖಿಯೆ ನಾನೆಂದ || ೮೫

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ವಿಪ್ರರಾದೊಡೆ
 ಸರಸನವಭೋಜನದ ಕಥೆ ಮೇಣ
 ವಿರಚಿತದ ವೇದಾಂಗವೈದಿಕತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ |
 ಅರಸಗಳಿಗಾಯುಧದ ಗಜರಥ
 ತುರಗದೇಱುಟದ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ
 ವಿರಚನೆಗಳಿವು ಜಾತಿವಿದ್ಯೆಗಳೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೮೬

ಭೂರಿಭೂಧನವರ್ಧನವೈವ
 ಹಾರಲಾಭಾಲಾಭಚಿಂತೆಗ
 ಳೂರುಜನಿತರಿಗಿಂತು ಶೂದ್ರಗೆ ಕೃಷಿಯು ಮಾತುಗಳು |
 ಆರಿಗಾದೊಡೆ ಜಾತಿಧರ್ಮದ
 ಸೇರುವೆಗಳೇ ತಿಳುಹುವುವು ನ
 ಮ್ನಾರಯಿಕೆಗೆವರಿದು ಹೃತ್ರಿಯರೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೮೭

ಇವರು ಪಾರ್ಥಿವರೊಳಗೆ ಕೇಳ್ದಂ
 ತವರು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವೆಂದೇ
 ನಿವಗೆ ನಾವೆನ್ನೆವೆ ವಿನಾಹದ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ |

ಅವರನುಪಚರಿಸೇಣು ರಚಿಸು
 ತೃವನೀಗಳು ಪೂರ್ವಗಿರಿಯಲಿ
 ರವಿಯುದಯವೆಂದಾಪುರೋಹಿತ ತಿಳುಹಿದನು ನೃಪನ || ೨೮

ಪಾಂಡವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂದು ದೃಪದನ ನಿಜಯ.

ಬಸಗೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತೆ ಗುಡಿಯ
 ತ್ತಿಸಿತು ನಗರಿಯೊಳಧಿಕಪರ್ವ
 ಪ್ರಸರದಲಿ ರೋಮಾಳ ಪಲ್ಲವಿಸಿದುದು ಭೂಪತಿಯ |
 ಬಿಸಜಬಂಧುವಿನುದಯದಲಿ ನೃಪ
 ವಿಸರಸಹಿತ ಕುಲಾಭವನದಿ
 ವಸುಮತೀವಲ್ಲಭರ ಕಂಡನು ಬಂದು ಪಾಂಡುಕಾಲ || ೨೯

ಏಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದು ನೃ
 ಪಾಲಕರನುಚಿತದಲಿ ನಿಜರಾ
 ಜಾಲಯಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ನೀಕ್ಷಿಸುತನಿಬರಿಂಗಿತವೆ |
 ಮೇಲುಮೊಗದ ಗಭೀರಗತಿಯ ಭ
 ಡಾಳನನು ಕಂಡಿವರು ರಾಯರ
 ಪೀಠಿಗಳೆಗಳುದನುತ ನಿಜ ಯಿಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ || ೩೦

ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ
 ಗೃಹಕ್ಕೆ ಪೋಗುವಿಕೆ.

ಬರಲು ದೃಪದನು ನಾಲ್ಕು ಮನೆಯನು
 ಪರಿಪರಿಯೊಳವಡಿಸಿ ಯಿರಿಸಿದ
 ನಿರುತ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವನೆಯಲು ರಚಿಸಿದನು ವಿಧಿಯ |
 ಅರಸ ಕೇಳಾಪಾಂಡುಪುತ್ರರು
 ಬರಲು ಬೀಡಾರವನು ತೋಡಿದ
 ನೊರೆದೊರೆದು ದ್ರೌಪದಿಯ ಪಿತನುಣಿ ನಾಲ್ಕು ಭವನಗಳ || ೩೧
 ಮೊದಲಮನೆಯಲಿ ದರ್ಭ ತುಲಸಿಯು
 ಮುದದಿನಾವರಗೋಪಿಚಂದನ

ಸದನದಲಿ ಶ್ರೀಸಾಲಗ್ರಾಮದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿರಲು |

ಅದಙ್ಗನಾತಙ್ಗವಾಯ ಮನೆಯೊಳು

ಗದೆ ಶರಾಸನ ಖಡ್ಗ ಮುದ್ದರ

ವಧಟುಚಕ್ರ ತ್ರಿಶೂಲ ತುಂಬಿರೆ ಬಚ್ಚಕ ಮೂಱಿಲಿ || ೨೦

ಸೊಗಸು ಮಿಗಲಾ ತ್ರಾಸು ಕಟ್ಟಳೆ

ಯೋಗುಮಿಗೆಯ ಮಾಪಗಳ ಪದ್ಧತಿ

ಯಗಲದಲಿಹರಹಿದನು ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಿ |

ನೊಗವು ನೇಗಿಲು ಕುಂಟೆ ಕೂರಿಗೆ

ಶಕಟ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಘಂಟೆ ಬಾಸಿಗ

ನಗವ ತೋರಿಲಿಕಿವರು ಹೊಕ್ಕರು ಶಸ್ತ್ರಭವನವನು || ೨೧

ಕಳಗಲವರಲು ಹೃತ್ತಜಾತಿಯ

ಹೊಳಹಿನಂತಿದೆ ಯೆನುತ ದ್ರುಪದನು

ಬಚ್ಚಕ ಮಜ್ಜನಶಾಲೆಗಾಯತ ಮಾಡ ಹೇಡಿದನು |

ಕೊರು ವಾಸಿತತ್ವಲ ಪೂಸಲಿ

ಕೊರು ತೈಲಾದಿಗಳನಿಕ್ಕಲಿ

ಕೊಲರುಷೋದಕವ ನೆಜೆಯಲಿ ಮೆಖಚೆಯರಸರಿಗೆ || ೨೨

ಅವರಿಗೆ ಮಂಗಳಸ್ನಾನಾದಿ ಉಪಚಾರ.

ಮುದದಿ ಮಂಗಳಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿ

ಡಿವರು ದಿವ್ಯಾಂಬರವನುಟ್ಟರು

ಸುದತಿಯರು ಹರಿವಾಣದಾರತಿಗಳನು ಕೈಕೊಳ್ಳತ |

ಪದಕ ಕರ್ಣಾಭರಣ ಹಾರದಿ

ಮುದದಿನೊಪ್ಪಂಬಡೆದವರ ಪೂ

ಸಿದರು ಮಲಯಜಯಹೃದ್ಗಮಮೊಲೈ ಮೆಲ್ಲಿಗೆಯ || ೨೩

ಬಾಸಿಗದ ನೋಸಲುಗಳಲೆಸವೆ ಮ

ಹೀಶರೈವರು ಮಂಟಪದ ನೆಲೆ

ವಾಸಿಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿ ದರ್ಪದುಭುತರಾಜತೇಜವಲಿ |
 ಆಸೋಸೆಯ ಸಂಗಾತ ಕುಂತಿ ವಿ
 ಳಾಸದಲಿ ಕುಳ್ಳಿ ದರ್ಪನವಿ
 ನ್ಯಾಸವನು ಜನ ನೋಡುತಿರ್ದುದು ಬಿಗಿದ ಬೆಳಗಿನಲಿ || ೩೬
 ಬಚಿಕ ದ್ರುಪದನು ತನ್ನ ವೆಧುವಿಂ
 ಕಳಶಜಲವನು ತರಿಸಿ ಹರುಷದಿ
 ಪ್ರಳಕಿಸುತ್ತ ಮಧುಪರ್ಕವನು ಮಾಡಲಿಕೆ ಕುಳ್ಳಿ ದರ್ಪ |
 ಲಲಿತಮಂಡಲಮಾಡಿ ಯುರ್ಚಿಸಿ
 ನಳಿನನಾಭನ ನೆನೆದು ಪಾಂಡವ
 ತಿಲಕರೈವರ ನೋಡಿ ಕರೆದನು ಮನಸಿನೊಲವಿನಲಿ || ೩೭
 ಜಲವನಂಜಲಿಯಿಂದ ದ್ರುಪದನು
 ಸೆಳೆದು ಮೆಚಿದವೆ¹ ಬರಲಿ ಯಂತ್ರವೆ
 ಗೆಲಿದ ಗರುವನು ನಿಮ್ಮ ಪಂಚಕದೊಳಗೆ ಯೆನೆ ನಗುತ್ತ |
 ಇಚ್ಛಿದನರಸನು ಭೀಮನೊಯ್ಯನೆ
 ಸುಳವನರ್ಜುನ ಹಿಂದೆ ಯಮಳರು
 ನಳಿನವದನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೩೮
 ಬಿಸುಟನಂಜಲಿಯುದಕವನು ನಿ
 ವೃಸರದಲಿ ಬೆಟಿಗಾಗಿ ಭೂಪನ
 ಮುಸುಡನೆವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆಂದನಾದ್ರುಪದ |
 ಅಸುರರೋ ಸುರರೋ ಭುಜಂಗರೋ
 ವಸುಮತಿಶರು ನಿಮ್ಮೊಳೀಮಾ
 ನುಷ್ಕರ ಪರುಟವೆವಿಲ್ಲ ನೀವಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೩೯
 ನಾವು ಪಾಂಡವರೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.
 ಈತನಗ್ಗ ದ ಭೀಮನರ್ಜುನ
 ನೀತನಿವರೇ ಯಮಳರೆಂಬವ

ರೀತಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಿಚಿಯರು ನಾವು ಪಾಂಡವರು |

ಮಾತೆ ಯೆಮ್ಮೈವರಿಗೆ ಜಗತ್ತೀ

ಖ್ಯಾತೆ ಕುಂತೀದೇವಿ ನೇಮಿಸ

ಲೀತಳೋದರಿಯಾದಳಮ್ಮೈವರಿಗೆ ವಧುವೆಂದ || ೪೦

ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಪಂಚಪತ್ನೀತ್ವವಿಚಾರ.

ಕೊಂಡು ಹರಿದುದು ಹರುಷವಾಬ್ಬ

ಹ್ಯಾಂಡದಗ್ರಹೆ ಮನವನ್ನೈವರು

ಗಂಡರೆಂದೆನೆ ಯಿಚಿದುದಾಗಳೆ ಮನ ರಸಾತಳಕ್ಕೆ |

* ಕಂಡು ಬಲ್ಲರೆ ಕಂಗಳಲಿ ಕಿವಿ

ಗೊಂಡು ಕೇಳಿರೆ ಮುನ್ನ ನಮಗೀ

ಭಂಡತನವನು ಮಾಡಿದುದು ವಿಧಿಯೆಂದನಾ ದ್ರುಪದ || ೪೧

ಲೋಕಸಮ್ಮತವೆಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾ

ನೀಕದಭಿಮತವೆಲ್ಲ ಕಾಪಥ

ವೇಕೆ ನಿಮಗಿದು ಪಾಂಡುತನುಜರು ನೀನ ಮಹಾತ್ಮರಲೆ |

ಪ್ರಾಕೃತರೆ ನೀವಕಟ ನಿಮ್ಮ ವಿ

ವೇಕ ಲೇಸಾಯ್ತಿದಪರಕೆ ಮಿಗೆ

ಲೋಕಕಿದು ಸಾಧನವೆ ಯೆಂದನು ದ್ರುಪದಭೂಪಾಲ || ೪೨

ಕಾಮಮೋಹಿತರಲ್ಲ ವಿಷಯ

ಸ್ತೋಮಭಂಗಿತರಲ್ಲ ಧರ್ಮದ

ನೀಮೆಯೊಳಗಣುಮಾತ್ರವಳುವರಲ್ಲ ಜಗವಖಿಯೆ ¹ |

ಕಂಡು ಬಲ್ಲವೆ ಕಂಗಳಿದಮುಂ

ಕೊಂಡು ಬಲ್ಲದೆ ಕಾಲ ನಮಗೀ

* ಭಂಡತನವನು ಮಾಡುವರೆ ನೀವೆಂದನಾ ದ್ರುಪದ, ಥ. * ||

¹ ನೀವುಧಾರ್ಮಿಕರು, ಚ. ಥ.

ಈಮಹಾಸತಿ ಯೆಮ್ಮಗೆ ಜನನಿಯು
ನೇಮದಲಿ ವಧುವಾದಳಿದುವೆ ವಿ
ರಾಮವೇಕೆ ವಿವೇಕವೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ || ೪೩

ಏಕಪತಿ ಬಹುಸತಿಯರೆಂಬುದು
ಲೋಕಪದ್ಧತಿ ಕಂಡೆವಾವಿಂ
ದೇಕಪತ್ನಿಗೆ ಪುರುಷಪಂಚಕವೆನು ಮಹಾದೇವ |
ಲೋಕಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವೆನು ಕಿವಿ
ಯೋಕರಿಸುತಿದೆ ಕಂಗಳಿಗೆ ಸು
ವ್ಯಾಕುಲಿತ ಹಿರಿದಾದುದೆಂದನು ದ್ರುಪದಭೂಪಾಲ || ೪೪

ಆಗ ವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ.

ಆಸಮಯದಲಿ ನೆಗಳ್ಳ ವಾರ್ತಾ
ಘೋಷವನು ನೆಜಿ ತಿಳಿದು ಮನದಲಿ
ಲೇಸನಿದನಾನಜುಪೆನೆಂದದ್ಯೋಗವನು ಮಾಡಿ |
ಕೇಶವನ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯೆನಿಸಾ
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ಯೈತರಲು ಕಂಡು ಮ
ಹೀಶರಿದಿರೆದ್ದೆ ಅಗಿದರು ಪದಯುಗಕೆ ವಿನಯದಲಿ || ೪೫

ಆಸಭೆಯ ಮಂದನೆಯ ಕೊಳುತಲು
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ನಡೆತಂದನಲ್ಲಿ ಮ
ಹೀಸುರರು ಕುಂತಿಜರು ಕಂಡರು ಕಾಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿ |
ದೋಷವರ್ಜಿತಧರ್ಮವನು ನಿ
ರ್ಣಯಿಸಲರ್ಹೆಯದ ಮಂದಮತಿಗೆ ಮ
ಹೇಶ ಕೃಪೆಮಾಡಿದನೆನುತ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ದ್ರುಪದ || ೪೬

ನೆಗಹಿದನು ದ್ರುಪದನನು ಯಮಜಾ
ದಿಗಳನೆತ್ತಿದನೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬ

ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಮುದದಲಿ ಪಾಂಡುನಂದನರ |
 ದುಗುಡವೇಳ್ಕೈ ದ್ರುಪದ ನಿನ್ನಯ
 ಮಗಳ ಸಾಭಾಗ್ಯವನು ರಂಭಾ
 ದಿಗಳು ರಂಜಿಸಲಿಖಿಯರೆಂದನು ಕೃಷ್ಣ ಮುನಿ ನಗುತ || ೪೩

ಅಹುದಲೇ ಒಡೆಕೇನು ತಂಗಿಯ
 ಬಹಳಸುಕ್ಕ ತೋದಯದಲರಗಿನ
 ಗೃಹದ ಗಂಟಲನೊಡೆದು ಸುಳಿದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು |
 ಬಹಳ ಯಂತ್ರವನೇಚ ಪಾರ್ಥನು
 ಮಹಿಳೆಗೆನ್ನ ಕುಮಾರಿಗೀಗಳು
 ಬಹುಪತಿಗಳಾಯ್ತಿದನು ನೀವ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕೊಡಿಯೆಂದ || ೪೪

ದ್ರುಪದಧೃಷ್ಯದ್ಯುಮ್ನು ಪಾಂಡವ
 ನೃಪರು ಕಶ್ಯಪಸಹಿತ ಹೊಕ್ಕರು
 ವಿಪುಳತರಲಾವಣ್ಯದಿಂದೇಕಾಂತಭವನವನು |
 ನೃಪತಿ ಸಂಶಯವೇನು ನಾವದ
 ನಪಹರಿಸುವೆವು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ನುಪಚರಿಸು ವೈವಾಹವನು ವಿಸ್ತರಿಸು ಸಾಕೆಂದ || ೪೫

ವಿಧಿವಿಹಿತಲೋಕಪ್ರಧಾನವೆ
 ನಧಿಕರಿಸಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಕೆ ಸು
 ವೈಧಿಕರಣ ಹೊಗದಂತೆ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ವಿಧಿಸಿದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಂಭಗಳ ಸ
 ಸ್ನಿಧಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಸಾಧನ
 ವಿಮುವೆ ಯಿದೆ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮದುವೆಯು ಮಾಡಿ ನೀವೆಂದ || ೪೬

ಧರಣಿಸತಿ ಕೇಳಿವರ ತಾಯ್ತು
 ನ್ನ ಉರುದಾಡಿದಳಾ ನುಡಿಯನು

ತ್ತರಿಸ ಬಾರದು ಧರ್ಮವಿದು ವರಮಾತೃ ಭಕ್ತರಿಗೆ |
ಗುರುವಚನವೇ ಮಿಥ್ಯವೆಂದುಪ
ಚರಿಸಿತೇನಿದು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ಕಥೆಯನಲುಪ್ಪುವೆನೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

೫೧

ಮೂವತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂ ವ ತ್ತ ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ

ಅನಿಲವಧು ತಾ ಮುಖ್ಯದೇವಾಂ
ಗನೆಯರೈವರು ಕೂಡಿ ಧರಣಿಗೆ
ಜನಿಸಿದರು ಪದುಮಜನ ಶಾಪದೊಳವರು ಮುಖಮುಖದಿ ||

ದ್ರೌಪದಿಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ತಾ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸದೇವರು
ಹೇಳಿದರು ದ್ರೌಪದಿಯ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ |
ಮೇಲೆ ತಾನಿಂದ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿಗೆ
ಕಾಲನಂಗನೆಯಶ್ವಿನೀಸುರ
ರಾಲತಾಗಿಯು ಗೂಡಿ ಬಂದಳು ಬಚಕ ಶಚಿದೇವಿ ||

೧

ಶತ್ರುದಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಕೂಡಿ ತಾವ್ ನೂತಾಡಲೊಂದುವ
ನಾಡಿದಳು ಕಮಲಜನು ಜೀವವೆ
ನೋಡಿ ಬಲ್ಲನೊ ಯುಖಿಯನೆನುತನೆ ಮೂವರೊಂದಾಗಿ |

ರೂಢಿಗಚ್ಚ ರಿಯಾಗಿ ಯೊಂದೇ
ಗೂಡಿನಲಿ ಬಂದಂಬುಜಾತನ
ನೋಡಿ ನಿಂದರು ಸುರಮನೋಹರದಿವ್ಯರೂಪದಲಿ || ೧

ಕಮಲಜನು ಕಂಡವರ ನಕ್ಕನು
ಕುಮತಿಯಲಿ ನೀವೆಮ್ಮ ನೀಕ್ಷಿಪ
ಕ್ರಮಗಳಲಿ ನೀವ್ ಬಂದಿರಲ್ಲದೆ ಬರವು ಮತವಲ್ಲ |
ಅಮಿತಜೀವರ ಕರ್ಮವೃತ್ತಿಯ
ಕ್ರಮವ ತಾನೇ ಬಲ್ಲನಾಗಳು
ಭ್ರಮಿಸನ್ನೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಕಮಲಜನಿವರಿಗಿಂತೆಂದ || ೨

ಕಚ್ಚಾದಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ.

ನೀವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ನಿಮ್ಮನು
ನೋವಿಸುವುದೈ ಮೂಝುಜನ್ಮಕ್ಕೆ
ದೇವಿಯರೆ ನಿಮಗೊಂದುಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಯಿರಲಿ ಕೇಳೆಂದ |
ಭಾವದಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ರಾದೊಡೆ
ನೋವಿಸದೆ ಕಾಯೆಂದು ವಾಣೀ
ದೇವಿಯರು ಕಳುಹಿದರು ಕಮಲಜನಾಜಿ ಗೊಂಡವರ || ೪

ಆದರೆಯು ಜನ್ಮಾಂತ್ಯದಲಿ ನಿಮ
ಗಾದಯಾಂಬುಧಿ ವಾಸುದೇವನು
ಮೇದಿನಿಗೆ ಜನಿಸುವನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಕರುಣಿಸುವ |
ಯಾದವೇಂದ್ರನು ದ್ವಾಪರಾಂತ್ಯದ
ಮೇದಿನೀಶರ ಕೆಡಹಿ ಭೂಮಿಯೊ
ಳಾದ ಭಾರವೆನಿಳುಹಿ ಬರಲಿಕ್ಕಂದು ಕಂಡವರ || ೫

ಮೂಝುಜನ್ಮದ ನಿಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ
ಪಾರುಖಾಣಿಗಳೆಂದು ನೇಮಿಸಿ
ನಾರಿಯರ ಕಳುಹಲಿಕೆ ಬಂದರು ಜನ್ಮವೊಂದಹಲಿ |

ಮೂಱುಲೋಕಾಧೀಶನರಸಿಯ
ಮೂಱುತ್ಯೈವರ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪವು
ಮಿಠಲಾರಳವಲ್ಲ ಕಮಲಜನಾಜ್ಞೆ ಯೆಂಬುದನು || ೬

ಇನ್ನು ಕೇಳೈ ದ್ರುಪದ ಮುಂದಕೆ
ಮನ್ನಿಸಿಯೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮೇಳದೆ
ತನ್ನ ಪತಿಯೊಡನಾಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕಂಡಳಂದ್ರಾಣಿ |
ಪನ್ನಗನ ಸಿರಿ ಚರಣದಾಂಕನು
ತನ್ನ ಲೋಕದೊಳಿರಲು ಶಚಿಯುಪ್ಪೆ
ತನ್ನ ದೇಹದೊಳಿರಲು ಶ್ಯಾಮಳದೇವಿ ಸಹಿತಾಗ || ೭

ಹರನ ಸತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ.

ಇರುತ್ತಿರಲು ಗಿರಿಸುತೆಯು ನಕ್ಕಳು
ಸರಸಿರುಪಸಂಭವನ ಶಾಪವ
ನರನ ಕೇಳೈ ಶಾಪವಾಯಿತು ಹರನ ಸತಿಗಂದು |
ವರಸುರಾಂಗನೆಯಿರಿರ ನಾಲ್ವರ
ಶರವೊಂದಾಗಿರಲು ಧರೆಯಲಿ
ಧರಿಸುವುದು ನೀವ್ ನಾಲ್ಕು ಜನ್ಮದೊಳನೈದೇಹದಲಿ || ೮

ಆದರೆಯು ನೀವ್ ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷರು
ಮೇದಿಸಿಯುಟ್ಟಿದುವುದದೆಂದಾ
ಗಾದಯಾಂಬುಧಿ ಕಮಲಪುತ್ರನು ವರವ ದಯಮಾಡೆ |

ಭಾರತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಪವಂ ಮಾಡಿರೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆ.

ಆದಿವಿಜಯುವತಿಯರಿಗೆಂದನು
ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ನಾಲ್ವರು
ವೇದಿಸುವುದಾ ತಪವೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಂಗನೆಗೆ || ೯

ಎಂದು ಕಳುಹಿದ ಬೃಹತ್ ಸತಿಯರು

ಬಂದರೈ ಧರಣಿಯಲಿ ತಪಿಸಲಿ

ಕಂದು ಮಾಡಿದರೊಂದು ಸಾವಿರವರುಷ ತಪಸುಗಳ |

ಅಂದದಕೆ ತಾ ಮೆಚಿ ನೀವೇ

ನೆಂದುದನು ಸಲಿಸುವೆನದೆಂದರೆ

ಯಿಂದುಮುಖ ನಿಮ್ಮಂಗಸಂಗವೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮುವನು || ೧೦

ಶಕ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಭಾರತಿಯು ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವೆ
ನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ನಮ್ಮ ಪತಿಸಂಗವನೆ ಕರುಣಿಸು

ನಮ್ಮ ಪತಿಗಿಂದಧಿಕದೇವರ

ನಮ್ಮ ಕಾಣಿಸು ತಾಯೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಂಗನೆಯಿ ¹ |

ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದೆಮಗೆ ಹಬ್ಬಿದ

ಕರ್ಮವನು ಕಡೆಗಾಂಬೆವೆಂದರು

ಸುಮ್ಮನಿರದ ² ರಸಿಯರು ಭಾರತಿದೇವಿಗೊಲವಿನಲಿ || ೧೧

ಎನಲು ನಿಮ್ಮಯ ಕೂಡೆ ನಾನೇ

ಜನಿಸುವೆನು ಧರಣಿಯೊಳಗೆಂದುಪಿ

ಜನಿಸಿದಳು ತಾನಾಗ ವಾರುಣಿಯೆಂಬ ನಾಮದಲಿ |

ಜನಿಸಿದಳು ನಳನಂದಿನೀಯೆಂಬ

ದೇವಿಪ ನಾಮದಿ ಬೃಹತ್ ಭೂಸುರ

ತನುಜೆ ಯಾದವಳೆಂದ್ರಸೇನಾ ಯೆಂಬ ನಾಮದಲಿ || ೧೨

ಅನಿಮಿಷಾಬ ಸಮಾಪ್ತವಾದುವು

ವನಿತೆಯಾಯಾಶ್ರಮದಲೊಂದಿನ

ಮನೆಯಲಾಡುತ್ತಿರಲು ಶಂಕರ ಬಂದ ವಟುವಾಗಿ |

ವನಿತೆ ತಮ್ಮಾಶ್ರಮದಲೆಡೆಯಲಿ

¹ ನಂಗವನು, ಘ ಜ.

² ಬೊಮ್ಮವಿಧಿಯ, ಘ. ಜ.

ವಿನುತ ಹೊಸವಟುವೆಂದು ನಗುತಲು
ತನುಜೆ ಸೆಳೆದಳು ಶಿವನ ಕೌಪವೆ ದ್ರುಪದ ಕೇಳೆಂದ || ೧೩

ಬಚಕ ಶಿವ ಕರ ಕೊಂಡುಕೌಪನು
ಯಿಳೆಯ ಮಾನವನಂತೆ ಲಜೆಯ
ಬಲೆಯ ತೊಡಗಲ್ಕಿಂವ್ರಸೇನೆಯು ಕಂಡಳಿದನಾಗ |
ಇಳಗಪೂರ್ವವದೀತ ಹೊಸವಟು
ಬಚಕೆನುತಲಾ ಯುವತಿ ತನ್ನಯ
ಗೆಳೆಯರಿಂಗಲುಹಿಸದೆ ಕಿಣುಗಣೆ ಸೀತ ಶಿವಗೀಯೆ || ೧೪

ವರಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಮನದಲಿ
ನಿರುತ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೆ ಮಾಡಲು
ಹರನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕೌಪುಗೊಂಡನು ಕೇಳಿಹೀಪತಿಯೆ |
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಗೆ ಶಿವನು ತತ್ಕ್ಷಣ
ಹರಕೆ ಯಿತ್ತನು ನಿನ್ನ ಮಾನವ
ಗರುಡಸಿಂಧವ ದೇವ ಕಾಯಲಿ ಯೆನುತ ತಿರುಗಿದನು || ೧೫

ಅಫಲವು ಕೌರವನ ಕೃತ್ಯವ
* ಲೋಪಿಸುವುದೈ ಲೇಸು ಬಹುವೆ
ಸ್ತ್ರಾವಹಾರದಿನವರಿಗಿತ್ತುದು ತನಗೆ ಸಂದಪ್ಪದು * |
ಓಪತುಷ್ಪಿಯ ಮಾಡಲಖಿವಳು
ತಾಪಿಸುವೆ ಜನನಿಕರಕಾಗಳು
ಕೋಪಿಸದೆ ತಾನಿಂದ್ರಸೇನೆಯನಂದು ಮಾಡಿದನು || ೧೬

ಬಚಕ ಭೂಸುರತತಿಗೆ ಭೂಸುರ
ಬಚಗದಲಿ ಮೌದಲ್ಯನೆಂಬಾ
ಯಿಳೆಯ ಸುರ ಜನಿಸಿದೊಡಾತನ ಕಥೆಯ ಕೇಳೆಂದ |

* ಲೋಪಿಸಿತು ಬಹುವಸ್ತ್ರದಿಂದವೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆ ಸರಗಿತ್ತುದು
ತನಗೆ ಸಂದಪ್ಪದಃ, ಘ.

ಜಲಜಸಂಭವನಾಚ್ಛಿ ಗಳ ತಾ
 ನಿಳಕೆಗೊಂಡನದಕ್ಕ ಶಾಪವ
 ಜಲಜಸಂಭವನಿತ್ತನಾತಂಗುತ್ತಮರ ಸತಿಯು || ೧೩

ಪತಿತನವು ನಿನಗಾಗಲೆಂದರೆ
 ಕ್ಷಿತಿಸುರನು ನಡುನಡುಗಿ ಯಾಹ್ನಿ
 ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗೆ ತಾ ದಿವ್ಯಸಾವಿರವರುಷ ತಪಮಾಡಿ |
 ಪತಿತಪಾವನನಾಮಧೇಯನ
 ಸುತನ ಮೊಚ್ಚಿ ಸೆ ಕಮಲಸಂಭವ
 ಕ್ಷಿತಿಸುರಗೆ ತಾನೆಂದ ಸತಿಯರ ಭೋಗ ನಿನ್ನಿಲ್ಲ || ೧೪

ಭೋಗದಾಯಕ ಜೀವನಾಯಕ
 ನಾಗಿಹುದು ನೀನಲ್ಲಿ ಪರವಶ
 ನಾಗಿಹುದು ಹೋಗೆಂದು ಬೆಸೆಸಿದ ದ್ವಿಜಗೆ ಕಮಲಜನು |
 ರಾಗದಲಿ ಮೌದ್ಗಲ್ಯ ಮರಳದ
 ಬೇಗದಲಿ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿಯೆ
 ಯಾಗರುವೆಯೆಂಬಿದ್ರಸೇನೆಗೆ ಪತಿಯು ತಾನಾದ || ೧೫

ಮುನ್ನ ವಾರುಣಿಯೆಂಬ ಭೂಸುರ
 ಕನ್ನಿ ಕೆಯ ಹೆಸರಿಂದ್ರಸೇನೆಯು
 ತನ್ನ ಪತಿಯೇ ದೈವವೆಂದೇ ಯಿದ್ದ ಳನವರತ |
 ಉನ್ನ ತೋನ್ನ ತಭಕ್ತಿಭರದಲಿ
 ಭಿನ್ನವಿರದೆ ವರಪತಿವ್ರತ
 ಚನ್ನೆಯರ ಗರುವೆನಿಸಿ ನಡೆದಳು ದ್ರುಪದ ಕೇಳಂದ || ೧೬

ಆತಪೋನಿಧಿ ಕುಷ್ಠ ರೋಗಪ
 ರೀತಜಿಗುಪ್ಸೆಯಲಿ ಹುದುಗಿದೊ
 ಡೀತಳೋದರಿ ಭಜಿಸುತಿರ್ದಳು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ |
 ಆತನೀಕೆಯ ಕೃತ್ಯದಲಿ ಭಾ

ವಾತಶಯದಲಿ ಖೋಡಿಯನು ಹಿಡಿ
ವಾತನಾಗಿರಲೊಂದುದಿನವಿಂತಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ || ೨೦

ಮುದ್ದಲನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ — ಆತನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವಿಕೆ.

ಕೊಳತಬೆರಳನು ಭುಕ್ತಶೇಷದೊ
ಳುಬಿಹಿದೊಡೆ ಕಂಡೀಕೆ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಳುಕದುಪಭೋಗಿಸೆ ಮುನೀಶ್ವರ ಕಂಡು ಕೃಪೆಯಿಂದ ^೧ |
ಲನೆ ಮೆಚ್ಚಿ ದೆನಿಂದು ನೀಮನ
ಮೊಲಿದುದನು ಬೇಡೆನಲು ಬಚ್ಚಿಕಾ
ಲನೆ ನುಡಿದಳು ದಿವ್ಯರೂಪದೊಳನ್ನನೆರೆಯೆಂದು || ೨೧

ದ್ರುಪದ ಕೇಳಾಕುಪ್ಪ ರೋಗವ
ನಪಹರಿಸಿ ಕಂದರ್ಪರೂಪನೊ
ಳುಪಚರಿಸಿದನು ಕಾಮಿನಿಯನತಿಕಾಮಕೇಳಿಯಲಿ |
ತಪಸಿ ದಣಿದನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
ತಪವ ನೆನೆದನು ದಣಿದುದಿಲ್ಲಿ
ಚಪಲಲೋಚನೆ ಸೆಜಗ ಹಿಡಿದಳು ಹೋಗದಿರಿ ಯೆನುತ || ೨೨

ಪತ್ನಿಗೆ ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ದಿಟ್ಟಹೆಂಗಸೆ ನೃಪರ ಬಸುಬಲಿ
ಹುಟ್ಟು ನೀ ಹೋಗೆಂದು ಶಾಪವ
ಕೊಟ್ಟನೀಕೆಗೆ ಹಾಯ್ದ ನಾಮುನಿವರ ತಪೋವನಕೆ ^೨ |

ಆಗ ಶಿವನನ್ನು ಕೂತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಿವನು ಬರುವಿಕೆ.

ನಟ್ಟಡವಿಯಲಿ ನೆಳನಮುಖಿ ಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ಭಜಿಸಿದಳಖಿಳದುರಿತಘ
ರಟ್ಟನನು ದಿವಿಜೇಂದ್ರವಂದ್ಯನನಿಂದುಶೇಖರನ ^೩ || ೨೪

^೧ ನಧಿಕಕರುಷದಲಿ, ಕ.

^೨ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ, ಕ.

^೩ ಬಲುದ್ಯವನನು ಬಾಲ್ಯೇಂದುಶೇಖರನ, ಕ.

ಹಲವ್ರಕಾಲದೊಳಕಟೆ ತಪದಲಿ

ಬಜ್ಜಲಿದಳಲಾ ಮುನಿಯ ವಧುವೆಂ

ದಿಟದನೀಶ್ವರನಾತಪೋವನಕೀಕೆ ಯಿದಿನಲಿ |

ಸುಳಿಯೆ ಕಂದೆಬಿದಬಲೆ ಕಂಡಳು

ಸುಲಭನನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ತರ್ಕಾ

ವಳಿಗೆ ದುರ್ಲಭನನು ದುರಾಸದ ಮಹಿಮಧೂರ್ಜಿತೆಯ || ೨೫

ತರುಣಿ ಮುಯ್ಯಕ್ಕಿದೊಡೆ ಕರದಲಿ

ಶಿರವನೆಗಹಿದನಬುಜಲೋಚನೆ

ವರವ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳನೆ ಕಾಂತೆ ಹರುಷದಲಿ |

ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಐದುಭಾರಿ ಕೇಳಲು ಐದುಜನ

ಗಂಡಂದಿರೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಹರ ಪತಿಂ ದೇಹಿ ಪ್ರಭೋ ಶಂ

ಕರ ಪತಿಂ ದೇಹಿ ಪ್ರಭೋ ಯೆಂ

ದರಸಿ ಬೇಡಿದಳ್ಳದು ಭಾರಿ ಮಹೇಶನಲಿ ವರವ || ೨೬

ಬೇಡಿದಳು ತಾ ತನ್ನ ಪತಿಯನು

ಕೂಡೆ ವಾರ್ತೆ ದೊಳೆಯದಾಗಳೆ

ಬೇಡಿದಳು ತಾನಿಂದ್ರಸೇನೆಯು ಪಂಚವಾಕ್ಯದಲಿ |

ಬೇಡಿದರೆ ಗಿರಿಜೇಶನೈವರ

ಕೂಡಿ ನೀಡಿದನಿಂದ್ರಸೇನಗೆ

ರೂಢಿಪರು ನಿನಗೊಡೆಯರಹರ ಕೇಳು ನೀನನುತ || ೨೭

ಆಗ ಭಯಪಡಲು ಅಭಯದಾನ.

ಆದೊಡೈವರು ಪತಿಗಳಹರು ತ

ಳೋದರಿಯೆ ನಿನಗೆನಲು ಬೆಚಿ ದ

ಳಾದುರಿತ ತನಗೇಕೆನುತ ಸತಿ ಮುಂಚಿ ದಳು ಕಿವಿಯ |

ಆದೊಡಂಜದಿರಂಜದಿರು ವರ
ವೇದಬಾಹಿರವಲ್ಲ ಸತಿಯರೊ
ಳಾದಿಗುರು ಪತಿಪ್ರತೆಯು ನೀನೇಂದನು ಮೆಖಧ್ವಂಸಿ || ೨೮

ಶ್ರುತಿಗಳಂಬುದೆ ಯೆನ್ನ ನುಡಿಗಳು
ಕ್ರತುಗಳನ್ನಯ ಚೇಷ್ಟೆ ಧರ್ಮದ
ಗತಿ ವಿಚಾರಿಸಲೆನ್ನ ನೇಮದ ವಿಹಿತವಿಧಿ ಯೆಂದ |
ಶ್ರುತಿಗಳೇ ಮನ್ನಾದಿಗಳು ತರ್ಕ
ಸ್ಮೃತಿಗಳಬುಜಭವಾದಿ ದೇವ
ಪ್ರತತಿ ಯೆನ್ನಾಜ್ಞೆ ಯೊಳಗೆಂದಾಸತಿಗೆ ಶಿವ ನುಡಿದ || ೨೯

ನಿನ್ನ ಕಥನವೆ ಪುಣ್ಯಕಥನವು
ನಿನ್ನ ಚರಿತವೆ ಪುಣ್ಯಚರಿತವು
ನಿನ್ನ ನೆನವಂಗನೆಗೆ ಬಹುದು ಪತಿವ್ರತಾವಿಭವ |
ಎನ್ನ ನುಜ್ಞೆ ಯು ಧರ್ಮಚಿಂತಾ
ಪನ್ನೆ ಯಾಗದಿರೆಂದು ಕೃಪೆಯಲಿ
ತನ್ನ ಸಿರಿಕರತಳವೆಸಿರಿಸಿದನುತ್ತಮಾಂಗದಲಿ || ೩೦

ಹರನ ನುಡಿಯೇ ವೇದ ಹರನಾ
ಚರಣೆಯೇ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಹರ ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ನುಡಿದುದು ಪರಮಪಾವನಧರ್ಮತತ್ತ್ವವಿದು |
ಬರಹಸಹಿತಾವಿಧಿಯನೊರಸಲು
ಹರ ಸಮರ್ಥನು ಹರನ ಬರಹವೆ
ನೊರಸಲಾಪರೆ ತೋಖಿಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವರಲಿ || ೩೧

ಪುಜಪತಿಗಳು ಎಂದುದಕ್ಕೆ ರೋದಿಸಲು ಇಂದ್ರನು ಬರುವಿಕೆ
ಬಚ್ಚಿಕೆ ಪುರುಷಪಂಚಕರಾದುದ
ಕಳುಕಿ ರೋದನ ಮಾಡೆ ವಾಸವೆ

ಲಲನೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದ ಶೋಕವೇಕೆಂದು |
 ಎಲೆ ಸುರೇಶ್ವರ ಕೇಳು ನನ್ನನೆ
 ಯಳುಕಿಸಿದ ಶಾಪದೊಳಗೀವೆಟು
 ವಿಳೆಯೊಳ್ಳವರು ಪತಿಗಳನಗಹರೆಂದು ವರವಿತ್ತು || ೩೦

ಇಂದ್ರನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಜರಿಯುವಿಕೆ.

ಎನಲು ಕೋಪಿಸಿ ಶಕ್ರ ಶಂಕರ
 ನಿನಿತು ದುಃಖವೆ ಲಲನೆಗೀವರೆ
 ಮನುಜಲೋಕದಲೆನುತ ವೆಟುವೇಷವನು ತಾ ಜಖಿದ |
 ನಿನಗಿನಿತು ಬಲವಾರದೆಂದರೆ
 ಯೆನಗೆ ಬಲ ಬೆಣ್ಣೀನು ಲೋಕದ
 ಜನವೆ ತಾ ನೀನೆನ್ನು ಪರಿಯನೆ ಯಣಿಯೆ ನೀನೆಂದ || ೩೩

ನಿನ್ನ ಕೊಂಡೆಮಗೇನು ಕಾರಣ
 ವೆನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಸುಖಸಂ
 ಪನ್ನ ರಲ್ಲದೆ ದುಃಖವಾರಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದೆನಲು |
 ಎನ್ನ ನಾರಂದಜಿಯಲಾ ನೀ
 ನಿನ್ನು ನೋಡಾ ತನ್ನ ನುಜ್ಜಿ ಯ
 ಖಿನ್ನರೈದರೆ ಶೈಲದಡಿಯಲಿ ಸುರನ ನರೋತ್ತಮರು || ೩೪

ಎನಲು ಶಕ್ರನು ಗಿರಿಯನಾಕ್ಷಣ
 ಕನಲಿ ಕಿತ್ತಿದನಲ್ಲಿ ನಾಲುವೆ
 ರನಿಮಿಷರ ಪರಿಮಿತದೊಳಾರು ಸುಖದಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಗ |
 ವಿನುತ ಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಯಲಾ
 ಗನಿಲನಂತಕಯಶ್ವಿನೀಸುರ
 ರಿನಿತು ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಯಿರುತಿರೆ ಪಿವನು ತನ್ನಿಂದ || ೩೫

ಶಿವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಾಪ

ಬಿದ್ದ ರೆಂದತ್ಯಧಿಕದೇವರ
ನದ್ದಿಸಿದನಾನಂದಕಾರಣ
ರುದ್ರನನು ಶಾಪಿಸಿದ ವಾಣೀಪತಿಯು ವಿನಯದಲಿ |
ಹೊದ್ದು ವುದು ಭೂಮಿಯಲಿ ನೀ ಜನಿ
ಸಿದ್ಧು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯ ದೋಷನ
ಬುದ್ಧಿಗಾಸ್ಪದನಾಗಿ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದಲಿ ||

೩೬

ಜನಿಸುವುದು ನೀ ನಿನ್ನ ವನಿತೆಯ
ತನುವನ್ನೆದದೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿ
ಘನತೆಯಲಿ ಕಲ್ಪಾಯುವಾಗಿಹುದೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ |
ಅನಿಮಿಷೇಶ್ವರನಿತ್ತ ಶಾಪವು
ನನಗೆ ನಿನ್ನಿಂದಾಯ್ತು ಭೂಮಿಯ
ಜನನ ನೀ ನಮ್ಮಂತೆ ಜನಿಯಿಸು ಮನುಜರೂಪಿನಲಿ ||

೩೭

ಎಂದೆ ಯಿಂದ್ರಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತೊಡೆ
ಯಿಂದುಧರ ತಾ ಮತ್ತೆ ಭೂಸುರ
ನಂದನೆಯ ಹೊರಗೈದಿ ಬಂದನು ಹೇತಿದನು ಬಲಿಕ |
ಬಂದ ಶಾಪವ ತನಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಮುಂದಣಾಯಾಸವನು ತಿಳುಹಿಯೆ
ಯಿಂದುವದನೆಯ ಸಂತವಿಸಿ ಬಿತ್ತಕೆಂದನಾಶಿವನು ||

೩೮

ಆಕೆಗೆ ವರವಂ ಕೊಟ್ಟು ಶಿವನು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ
ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಉರುಗಣ್ಣೊಳೆದನಿಳಯನಾವನ
ಚರಣಜಲವೇ ತ್ರಿಪಥೆಗಾಮಿನಿ
ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಜನಕನು ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಿಸುವ |

ಹರುಷದಲಿ ಕೇಳೆಂದು ಶಂಕರ
ವರವನಿತ್ತಾಸತಿಗೆ ತಿರುಗಿದ
ಮರಳಿ ತಾ ರಜತಾದ್ರಿಗೈದಿದೊಡಾಕೆ ನಿನಗಿಂದು || ೩೯

ಜನಿಸಿದಳು ಪತಿವ್ರತೆಯೊಳುತ್ತಮೆ
ನಿನಗೆ ನಂದನೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನಯ
ಘನತರದ ಪುಣ್ಯಾಂಬುರಾಶಿಯ ಸಿರಿಗದಾರೆಂದು |

ಪಾಂಡವರ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ

ಜನಪ ನಿನ್ನಯ ತನುಜೆ ದ್ರೌಪದಿ
ವನಿತೆಯಾದಳು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಘನವನಜಿಯಲು ಮುನ್ನ ಕಮಲಜನಾಜೆ ಯಾದುದನು || ೪೦

ಬಚಿಕಲಿಂದ್ರನು ಮೆಲಿವೆಯಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸಲಾತಂಗಾಗಳಂತಿರೆ
ಹಲವುದಿನ ಸೆಜೆಯಾಯ್ತು ರಜತಾಚಲದ ಕುಹರದಲಿ |

ಶಿವಶಾಪದಿಂದ ಐದುಜನರಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಿಲದೊಳಿರುವಿಕೆ.

ಬಿಲದೊಳೀಸರಿ ಯಿಂದ್ರರೈವರು
ಸಿಲುಕಿದರು ಶಂಕರನ ಖತಿಯಲಿ
ಬಚಿಕ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ || ೪೧

ಅದಜುನೈವರಿಗೀಕೆ ವಧುವೆಂ
ಬುದು ಮಹೇಶ್ವರವಾಕ್ಯ ¹ ನೀನಿಂ
ತಿದಕೆ ಬಂತಿಸಬೇಡ ಬಚಿಕೀಪಾಂಡುನಂದನರ |
ಹದನನಜಿವೊಡೆ ಕೇಳು ನೃಪ ಪೂ

ವರ್ತಲಿ ಸುರಪತಿ * ತಾನು ಬಚ್ಚಿಕಾ

ತ್ರಿದಶನಾಯಕನೆಂಬ ಗರ್ವದಲಾಯ್ತು ಶಿವಶಾಪ * || ೪೦

ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪದಿಂದ ಯಮನು ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು ಸಹ ಜನಿಸುವಿಕೆ.

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಶಾಪದಿ

ಧರೆಗೆ ಜನಿದರಶ್ವಿನೀಸುರ

ವರರು ಯಮ ತಾ ಸಹಿತ ನಾಲ್ವರು ನೆರೆದು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |

ಸುರಶಿರೋಮುಣಿ ಸರ್ವಜೀವರೊ

ಳಿರುವ ಮೂರುತಿಗಲುಪೆ ಕೇಳಿದ

ಧರೆಯೊಳಗೆ ತಾವೆಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವೆವೆಲ್ಲಿ ಜನಿಸೆಂದ || ೪೧

ಅಲ್ಲಿ ಪಂಕಜನಾಭ ಕಾರ್ಯ

ಕ್ಕಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿಯೆ ಯಾದವೇಂದ್ರನ

ನಲ್ಲಿ ಭಜಿಸಲು ಶಾಪ ಹಿಂಗುವುದೆಂದು ನೇಮಿಸಲು |

ನಿಲ್ಲದೈವರು ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ

ವೆಲ್ಲಭರು ನೆರೆಯಾದರೆಂದೆನ

ಲೆಲ್ಲವಿದು ಕಮಲಜನ ರಾಣೀವಾಸದಾಜಿ ಯಲಿ || ೪೨

ಬಲಿದು ಮೂರುತಿ ಯಿಂದ್ರಮುಖ್ಯರ

ಹಳೆಯ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಹರಿವೆ ಕಂಡನು

ತಿಲಕನಯನಾಂಗನೆಯು ಸಹಿತಾಶಾಪ ನಾಲ್ವರದ |

ಕಳೆದಳ್ಳ ಶ್ರೀನಾಯುವೆಧು ತಾ

ನೊಲಿದು ಪಂಚಕಸತಿಯರೆಲ್ಲರು

ಬಚ್ಚಿಕ ನಿನ್ನಯ ಸುತೆಯೊಳಾಗಲು ಜನಿಸಲೊಂದಾಗಿ || ೪೩

ಜನಿಸಿದರು ತಾವೀಕೆಗಾಗಿಯೆ

ಯನಿಮಿಷರು ತಾವೆಲ್ಲಿ ಬರುತಿರ

ಲನಿಲನಂತಕಗಾವು ಜನಿಸುವೆ ಕುಂತಿಸುತರಾಗಿ |

* ಶಂಕರನ ಶಾಪದಲಿ ನವೆದನು ಹಲುವುದಿನ ಕೈಲಾಸಕುಹರದಲಿ, ಖ. *

ಎನಲು ನಡುಗಿದರವರು ಮೊದಲಲಿ
ಮನುಜಜನ್ಮವೆ ಕಷ್ಟವೆದಲಿ
ವೆನಿತೆ ಯೊಡಕುಟ್ಟಿದರಿಗೊಬ್ಬಳೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆನುತ || ೪೬

ಮುಗಿದರು ಸುರವರರು ನಾಲ್ವರು
ಹರ ಹರಾ ಯೆನಲವರ ಕಳುಹಿದ
ಹರನ ಹೊರೆಯಕೆ ಬಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದರು ಶಿವಗೆ |
ಧರಿಸಲಾರೆವು ಮನುಜಯೋನಿಯ
ಧರಿಸಿದರೆ ಸತಿಯೊಬ್ಬಳೆವರಿ
ಗರಸಿಯಹಳಿದಕಾರೆವೆಂದೆನೆ ಶೂಲಿ ಯಂತೆಂದ || ೪೭

ಅದು ನಿಮಗೆ ಬಿಡದಿನ್ನು ಬಟಕಾ
ವಿಧಿಯ ಶಾಪದಿ ನಾನು ಭೂಮಿಯೊ
ಳಂದಿಸುವೆನು ತಾ ದ್ರೋಣನಾಮದಲಿಂದೊಡಾಶಿವಗೆ |
ವಿಧಿಸಲಾಪರಿ ನೀವು ಶಾಪವೆ
ಮುಂದದೊಳೀಜಗಜೀವಜನನಿಯ
ಸದನದಲಿ ಜನಿಸಲ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃತಿಯಪುದು ಕೇಳೆಂದ || ೪೮

ಜನಿಸುವುದು ನೀವೈವರಿದ್ರರು
ಮನುಜಲೋಕದಲರಸಕುಲದಲಿ
ವೆನಿತೆ ನಿಮ್ಮೆವರಿಗದೊಬ್ಬಳು ತಾ ನಿಧಾನಿಸಲು |
ಜನನವಿದು ಕಡು ಕಷ್ಟ ನಮ್ಮಯ
ಮುನಿತನವು ತಾನಲ್ಲವೆನುತಲಿ
ವೆನಿತೆಯನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಹದನನು ಬಲ್ಲ ಶಿವನೆನುತ || ೪೯

ಇಂದ್ರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲೆಂದು
ಶಿವನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಹರ ಹರ ತ್ರಾಹೀಶ ಕರುಣಾ
ಕರ ಮಹಾದೇವನೆ ದುರಂತದ

ನರಕಸಾಧನವುಚಿತವೇ ನಿಮ್ಮಂಭುಭಜಕರಿಗೆ ¹ |

ಕರುಣಿಸೈ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಯಲಿ

ವರವನೆನೆ ನಸುನಗುತ ಗಂಗಾ

ಧರನು ತಿಳುಹಿದನೈವರಿಗೆ ಬಚಕರನ ಕೇಳಂದ ||

೫೦

ಖೇಡತನವೇಕಿದಕೆ ನಿಮ್ಮೊಳು

ಖೋಡಿ ಇದರೊಳಗಿಲ್ಲ ² ಮುಸಿವಧು

ಬೇಡಿದಳು ಪೂರ್ವದಲಿ ವರವನು ಪಂಚವಾಕ್ಯದಲಿ |

ಖೋಡಿಯಾಗದು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ³

ಕೇಡುಬಾರದು ನಿಮ್ಮ ನೆಜಿ ಕೆ

ಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬಾಯ್ ಹುಳುವುದೆಂದನು ಬಾಲಶಶಿಮಂಗಳ ||

೫೧

ನಿಮ್ಮ ಚರಿತನೆ ಪುಣ್ಯಚರಿತವು

ನಿಮ್ಮ ಕಥನವೆ ಪುಣ್ಯ ಕಥನವು

ನಿಮ್ಮ ಯುದ್ಧವೆ ಧರ್ಮಯುದ್ಧ ವದಂದನಾಶಿವನು |

ನಿಮ್ಮ ಸತಿಯಳ ನಿಮ್ಮ ಸೈವರ

ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವರ ಯಾದವೇಂದ್ರನು

ನಿಮ್ಮ ತಾಸೂಲವಿನಲಿ ಕಾದಸನಿಹಪರಂಗಳಲಿ ||

೫೨

ವ್ಯಾಸರು ಸರ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಂ

ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ನಿಪಿಲೇ

ಹ್ವೇಣನೈವರು ಬೀಜುಕೊಂಡರು

ಜನಿಸಿದರು ಮಹಿಯೊಳಗೆ ಕುಂತೀದೇವಿಸುತರಾಗಿ |

1 ದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ಚ

2 ರೂಢಿತಪದೊಳಗೊಬ್ಬ, ಕ. ಖ

3 ಜೋಡಿಸಿದಳುನಾರಿಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಚ

ನಿನಗೆ ಮಗಳೇವನಿತೆ ಕುಂತೀ
ತನುಜರಿವರಳಯಂದಿರೈ * ನೀ
ವಿನಿತು ಘನವೆಲ್ಲವನು ಪೋರದಿರಿ ತೋಡಿಬೇಕೆಂದ * || ೫೩

ಎಲೆ ಮರುಳ ಪೂರ್ವದಲಿ ತಾವ್ ತ
ಮೊಳಗೆ ಯೈವರು ಜನಿಸೆ ನಿನ್ನೀ
ನಳನಮುಖಗಿವರೆಲ್ಲ ವರಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರು |
ಇಳಗೆ ಜನಿಸಿದರೆಂದು ಕೃಷ್ಣ ನ
ನಳನಚರಣದ ಸೇವೆಗೋಸುಗ
ಸುಲಭನಿವರಿಗೆ ಯಾದವೇಂದ್ರನು ಯೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೫೪

ತಿಳಿಯದಿರೆ ನೋಡಾದೊಡೆನುತ
ಗ್ಗಳಯ ಮುನಿಪತಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯ
ಸಲಿಸಿದೊಡೆ ನೋಡಿದನು ನೃಪನೀಪಾಂಡುನಂದನರ |
ಹೊಳಹೊಳವ ಕಳರಾಸಿಯಿಂದವೆ
ಬಟಿಕ ನಯನಕಪೂರ್ವರೂಪಿನ
ಬಟಗವಾಗಿರೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಕಂಡನಾದ್ರುಪದ || ೫೫

ಮೆಣುವ ದೇಹಪ್ರಭೆಗಳಲಿ ಮಿಱು
ಮಿಱುಪದಿವ್ಯಾಭರಣಕಿರಣದ
ತುಱುಗಿನಲಿ ತನಿಹೊಳವ ದಿವ್ಯಾಂಬರದ ಕಾಂತಿಯಲಿ |
ಅಱಿತವಹವನಿತ್ಯೆಲ್ಲವನು ಕಂ
ದೆಣುವ ತೇಜಃಪುಂಜಮಯರಸ
ದೇವಕವೆನಲವರೈವೆರೊಪ್ಪಿದರಿಂದ್ರತೇಜದಲಿ || ೫೬

ಮನದ ರೋಮ್ಭಿನ ಜಡಿವ ರೋಮಾಂ
ಚನದ ಹುದುಗುವ ¹ ಹೊದಕುಕಂಗಳ

* ನಿನಗೆನಿತು ಘನವೋ ಶಿವ ಯನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮುನಿಪ *

¹ ಹೆಡಱಿದ, ಕ.

ಜಿನ್ನುಗುವಾತಿನ ಹೂತ ಹರುಷದ ಹೊಂಗಿದುತ್ತಮದ |
 ಕೊನರ್ವ ಬೆಳಗಿನ ತಳತ ಚಿಂತೆಯು
 ನೆನದ ಭಾವದ ರಾಗರಸದು
 ಬಿ ನಲಿ ಹೊಂಪ್ರಳಿಯೋದನಿವರನು ಕಂಡು ಪಾಂಚಾಲ || ೫೩

ಆಗ ದ್ರುಪದನು ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕಂಡೈ ನರಪತಿಗಳೋ
 ಸುರಪತಿಗಳೋ ಮೊನದ ಸಂಶಯ
 ಹರಿದುದೇ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲಲೇ ಲೇಸಾಗಿ ನೋಡೆನಲು |
 ಪರಮಮುಖಿಯರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಲಿ
 ನಿರುತವನು ಗೋಚರಿಸಿ ಕಂಡೆನು
 ಪರಮಹರುಷದಲೆನುತ ಚರಣವ ಹಿಡಿದು ಮುಂತಾಡಿ || ೫೪

ನಂಬಿದ್ದೆ ಲೇಸಾಗಿ ಲಗ್ನವಿ
 ಳಂಬವಾಗದೆ ಧಾರೆ ಯೆಚ್ಚಿ ಕಳ
 ಶಾಂಬುವಿದ ನೀ ಹೋಗು ಕಶ್ಯಪ ಹೋಮಸಾಧನವ |

ಬಳಿಕ ಸಾಂಗವಾಗಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ.

ತುಂಬು ವಹಿಲದಲವನಿಯಮರಕ
 ದಂಬ ನೆರೆಯಲಿ ಯೆನಲು ದ್ರುಪದನ
 ಹೆಂಬೆಳಯ ತನಿಹರುಷ ಹೊರೆಯೇಚ್ಚಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೫೫

ಸಾರಿದರು ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿಯನು ಗುಡ
 ಜೀರಿಗೆಗಳೊದಗಿದುವು ಲಗ್ನವಿ
 ಹಾರದಾಶೀರ್ವಾದದಾಯತರವದ ರಭಸದಲಿ |
 ಧಾರೆಯೆಚ್ಚಿದನು ದ್ರುಪದ ಪಾಂಡುಕು
 ಮೂರರಿಗೆ ನಿಜಸುತೆಯನತಿವಿ
 ಸ್ತಾರಿಸಿತು ವೈವಾಹರಚನೆ ವಿಶಾಲವಿಭವದಲಿ ||

ಹೋಮಸಮಾನಂತರದಲಖಿಳಧ
 ರಾಮರ ಪೂಜೆಯಲಿ ಸುಜನ 1
 ಸ್ತೋಮ ತುಷ್ಟಿಯ ಮೂಡಿದನು ಸನ್ಮಾನದಾನದಲಿ |
 ಆಮುನೀಂದ್ರಂಗಿಣಿದರು ನೃಪ
 ರಾಮಹಾಸತಿಸಹಿತಪರಮ
 ಪ್ರೇಮದಲಿ ಹರಸಿದನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಪಾಂಡವರ ||

೬೦

ಪರಮವೈಭವದಲಿ ಚತುರ್ಥಿಯ
 ಮುಡಿವೆಸದೋಕುಳಿಯ ಪರಿಜನ
 ಪುರಜನದ ಸುಮ್ಮಾನಶರಣಯ ಸಾರಸಂಪದವ |

ಸರ್ವಗೂ ಬುದ್ಧಿವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ
 ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ವರಮುನಿಪ್ರನೀಕ್ಷಿಸಿದನನಿಬರ
 ಕರೆಸಿ ನಯನೀತಿಗಳ ಹೇಟೆಯೆ
 ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈದಿ ಹೊಕ್ಕನು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವ ||

೬೧

ಬಚಿಕ ಪಾಂಡವರಾಯರೈವರು
 ನಳಿನನಾಭನ ಚರಣಕಮಲವ
 ನಲಿದು ನೆನೆವುತ್ತಿದ್ದ ರಾಪಾಂಚಾಲನಗರಿಯಲಿ |
 ಎಲೆ ಮುಕುಂದ ಮುರಾರಿ ಯಾದವ
 ತಿಲಕ ಕಾವುದು ತಮ್ಮನೆನುತಲಿ
 ನಳಿನಮುಖಿ ಸಹಿತಲ್ಲಿ ವತ್ಸರವೊಂದ ನೂಕಿದರು ||

೬೨

ಅಂದಿಗಾದುವು ವರುಷ ಕಾಲನ
 ನಂದನಗೆ ಮೂವತ್ತೆವರೆ ಬಚಿ

ಕಂದಿನೋಪಾದಿಯಲಿ ನಾಲ್ವರಿಗೊಂದು ಕೊಪತೆಯಲಿ |
 ಸಂದುದೈ ವತ್ಸರವು ಪಾಂಡವ
 ನಂದನರಿಗಾದಿನಕೆ ಕೇಳ್ತೆ
 ತಂದೆ ಪರಿಕ್ಷಿತತನಯ ಯಾದವರಾಯನೊಲುಮೆಯಲಿ || ೪೬

ಆಗ ಯಾದವರು ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಿಕೆ
 ದ್ವಾರಕೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಪಾಂಡವ
 ವೀರರೈವರು ಮದುವೆಯಾದುದ
 ಧೀರಯಾದವರೈದೆ ಕೇಳಿಯೆ ವಿವಿಧಪರುಷದಲಿ |
 ನಾರಿಯರು ವಸುದೇವಸಹಿತ ಮು
 ರಾಧಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಂತೀ
 ನಾರಿತನುಜರ ನೋಡಿ ಬಹು ನಡೆ ಯೆನುತ ಬಿನ್ನವಿಸೆ || ೪೭

ಬಚ್ಚಕ ಮುರರಿಪು ತಾತನಾಜ್ಞೆಗೆ
 ನಲಿದು ಯಾದವಸೇನೆಯಾಗಳೆ
 ಯೋವಿನಲಿ ಗಮಿಸಿದುದು ಪಾಂಡವರಾಯದರುಶನಕೆ |
 ಜಲಜನಾಭನು ಸಕಲಯಾದವ
 ಬಜಗ ಸಹಿತೈತಂದ ಯದುಕುಲ
 ತಿಲಕ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಮನಮುಟ್ಟೆ || ೪೮

ಮೂವತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ವೈವಾಹಿಕಪರ್ವ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂವತ್ತ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ಧಾತಿಯಲಿ ಬಂದರಿಬಲದ ಹೆ
ಚೂಳುತನವನು ಮುಖಿದು ಸಂಧಿಯು
ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಜ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತನಾಪುರವೆ ||

ಪಾಂಡವರ ವಿವಾಹವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌರವರ ಸಂತಾಪ.
ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ನೃಪತಿ ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತೆಯ ವಿವಾಹವಾರ್ತೆಯ
ಕೇಳಿದರಲ್ಲ ಕೌರವರು ಮುಖಿದರು ಮುಖಿಕೊಳಿಸಿ |
ಅಳ ನೆರಹಿದರಖಿಳದಳದೆ
ಖಾಳವನು ಮಾಡಿದರು ಭೂಮಿ
ಪಾಲಸಂಕುಲ ಸಹಿತ ಬಂದರು ದ್ರುಪದಪುರಿಗಾಗಿ ||

೧

ಏನ ಹೇಳುವೆನಿನ್ನ ವರ ಜಯ
ಮಾನವನು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರೇಕದ
ಮಾನಭಂಗಿಸಿ ತಿಯನೆಲೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ |
ಭಾನುವಿನ ಮೊಜಿನ ಶಿಲೋಚ್ಚಯ
ಸಾನುವಿನ ತಗರಿನ ತರಹುವ
ಧೇನುವಿನ ಹೋರಟೆಯ ಹವಣನು ಹೇಳಲೇನೆಂದ ||

೨

ಭೀಮಪಾರ್ಥರೊಂದ ಪೂಜಿತರಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.
ಮುಖಿದುದಾಹೆಬ್ಬಲ ವಿಘಾತಿಯು
ಲೋಹದರು ಪಟುಭಟರು ಗಜಹಯ

ದೊಡ್ಡತೆ ಬತ್ತಿ ತು ಭೀಮಪಾರ್ಥರ ಶರನಿಡಾಘದಲಿ |
 ಉಣುಕುಗೊಂಡರು ನಿಜ್ಜೆ ಟರು ಕೈ
 ಮುಖಿದುದಾಚೆಯ ಧೋರೆಗಳವೆದಿರು
 ನೆಚೆ ವಿಭಾಡಿಸಿತೆಗೆದುಹಾಯ್ದರು ¹ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ||

೩

ಬಚ್ಚಕ ಪಾಂಚಾಲಕನ ಭೀತಿಯ
 ಮೊಳಕೆ ಯುರಿದುದು ಮುಖಿದುದುತ್ಸವೆ
 ಜಲಧಿನಲಯದ ಭೂತಳಾಗ್ರದ ಭೂತಳೇಂದ್ರರಲಿ |
 ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳ್ಳ
 ಜ್ವಲಿಸುವಂತಿರೆ ಪಾಂಡುನಂದನ
 ರಳವಿನ್ನುಬಟ್ಟ ಬಿಸಿಲು ಪಸರಿಸಿತು ದೆಸದೆಸೆಗೆ ||

೪

ಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ.

ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲಯಾದವ
 ವೈಂದಸಹಿತ ಮುರಾರಿ ಕುಂತೀ
 ನಂದನರು ಬರಲಿದಿರುಗಾಣಿಸಿಕೊಂಡರುಚಿತದಲಿ |
 ತಂದ ಬಹುವಿಧವಸ್ತುಭಾರವೆ
 ನಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಗಜರಥಾಶ್ವವೆ
 ಸಿಂದುವದನೆಯರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಾಂಬರವಿಭೂಷಣವೆ ||

೫

ಕೃಷ್ಣನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು
 ಕುಂತಿಯು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಮಗನೇ ಧರ್ಮಜ ಕೇಳು ಭೀಮಾ
 ದಿಗಳೆ ಹರಿ ಯೆಮ್ಮೊಡ್ಡದೇವನ
 ಮಗನು ಸೋದರಮಾವನೀತನು ನಿಮಗೆ ವಸುದೇವ |
 ವಿಗಡರಿಯಾದವನೈ ಪರು ಬಂ

ಧುಗಳು ನಿಮಗೆಂದೈವರನು ಕೈ
ದೇಗಿದು ಕಮಲೋದರನ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಕೊಟ್ಟಳಾಕುಂತಿ || ೬

ಬನದೊಳಪಗತನಾದನಿವರ
ಯ್ಯನು ಕುಮಾರರ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದೊ
ಳನಗೆ ರಕ್ಷಾಭಾರ ಬಿದ್ದುದು ಪತಿಪರೋಕ್ಷದಲಿ |
ಇನಿಬರನು ಗಜಪುರಿಗೆ ಕೊಂಡೊ
ಯ್ದನು ಸುಯೋಧನನಿಂದ ವೈರವು
ಜನಿತವಾದುದು ಬಚಿಕ್ ಲಾಕ್ಷಾಭವನದಹನದಲಿ || ೭

ಉರಿಯೊಳುಟಿದೆವು ನಿಮ್ಮ ಚರಣ
ಸ್ತ ರಣಬಲದಲಿ ಬಹಳ ವಿಪಿನಾಂ
ತರದೊಳಗೆ ತೊಳಲಿದೆವು ತಿರಿದೆವು ಹೊರೆದೊಡಲುಗಳ |
ಬರಬರಲು ತತ್ಸಕಲದುಃಖೋ
ತ್ಕರನಿವಾರಣ ದ್ರುಪದಕನ್ಯಾ
ವರಣ ನಿಮ್ಮಾಯಂಘ್ರಿದರುಶನವೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ || ೮

ದೇವಿ ಚಿತ್ತವಿಸಾಪಚಾರಿಕ
ಭಾವವೇ ಧರ್ಮ ಜನು ಭೀಮನು
ಭಾವನವರು ಧನಂಜಯಾದಿಗಳಮಗೆ ಮೈದುನರು |
ಈವುಪಾಧಿಸಗಳದೊಳಂತ
ಜೀವನವು ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯುಗ
ಳಾವು ನಿಮ್ಮೈವರಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದನ ¹ ಸುರಾರಿ || ೯

ದ್ರುಪದ ಗುಡಿಗಿಟ್ಟಿದನು ಕುಂತಿಯ
ವಿಪುಳಹರುಷವನೇನನೆಂಬೆನು
ದ್ರುಪದ ಯದುಪರಿವಾರ ವ್ರಲಿದುದು ಜಲಧಿಘೋಷದಲಿ |

ಅಪದೇಸೆಯ ಮುಗಿಲೊಡೆದು ಹೊಳೆಹೊಳೆ
ದುಪರಿಚರ ರವಿಯಂತೆ ತತ್ಕ್ಷಣ
ವಿಸ್ತುಳತೇಜಃಪುಂಜರೆಸದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೧೦

ಇದಿರಲವನಿಪಭೀಮನೆಡವಂ
ಕದಲಿ ಮಾದ್ರೀಸುತರು ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ದೇವಕಿ ಕುಂತಿವಸುದೇವಾದಿಯದುನಿಕರ |
ಮುದದಿನೈವರ ರಮಣ ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ಕರುಣಾಳುವಿನ ನಾಮಾಂ
ಕದಲಿ ಫಲಗುಣನೊಪ್ಪಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ || ೧೧

ಅವುದೋ ಧರ್ಮಜನ ಭೀಮನ
ಭಾವಶುದ್ಧಿ ಧನಂಜಯನ ಸುಕೃ
ತಾವಲಂಬನ ಸಾರವೆಂತುಟೊ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ |
ತಾವು ಗಾಣವು ವೇದವುಪನಿಪ
ದಾವಳಿಗಳೊಲೈಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಕೃ
ಪಾವಿಲಾಸವ ನೋಡಿ ಯೆಂದುದು ಸಕಲಸುರನಿಕರ || ೧೨

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಂದಿನೋಲಗ
ಹರಿದುದಾ ಹರಿಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟುದು
ಪುರದ ಬಹಿರುದ್ಯಾನವೀಧಿಗಳೊಳಗೆ ಹರಹಿನಲಿ |
ಚಾರಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಿಂತಿಸುವಿಕೆ.
ಕುರುನೃಪಾಲನ ಗುಪ್ತಚಾರರು
ಅಖಂಡರೀವಾರ್ತೆಯನು ಪುರದಲಿ
ನೆರಹಿದರು ನೆಚ್ಚಿ ಕೇಳಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೀಹದನ || ೧೩

ಕರೆಸಿದನು ಗಾಂಗೇಯ ಗೌತಮ
ಗುರುಸುಯೋಧನಶಕುನಿಸೈಂಧವ

ಗುರುತನುಜ ರಾಧೇಯ ವಿದುರವಿರ್ಕರ್ಣಸಾಬಲರ |
 ಚರಮುಖಪ್ರತಿಪನ್ನ ಬಂಧುರ
 ತರವಚೋವಿನ್ಯಾಸಕರ್ಣ
 ಜ್ವರವ್ರೂ ಕರ್ಣಾವೃತವ್ರೂ ಕೇಳಿರೆ ಯೆಂದನಂಧನ್ಯಪ || ೧೫

ಕೇಳಿರೈ ಹೇಳುವೆನು ಯಾದವ
 ರಾಳು ಬಂದು ದುಗುಡಜನಾರ್ದನ
 ಕೋಳುವ್ರೂದನು ಗಡ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಭೀಮಸಾರ್ಥರಿಗೆ |
 ಗಾಳಿ ಬೆಂಬಲವಾಗಲುರಿಯ ಛ
 ಡಾಳವನು ಜಾಳ್ಯಸಬಹುದೆ ವಿ
 ಟಾಳಿಸಿತಲ್ಯೆ ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವೆಂದನಂಧನ್ಯಪ || ೧೬

ಆಗ ಸೃಂಧವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
 ಎನಲು ಗರ್ಜಿಸುತರಸೆ ಮುರರಿಪು
 ಜೆನುಗಿದೊಡೆ ಗಿರಿ ಜಜಿವುದೇ ಯಮ
 ತನುಜಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಹಿಡಿಯೊಳಡಗುವುದೆ ಗಗನ¹ |
 ದನುಜರಿಪುವಿನೊಳೇನಹುದು ಬರ
 ಲನಿಮಿಷರು ನೆರವಾಗಿ ನಮ್ಮನು
 ಜನಪ ನೋಡೆಂದರು ಜಯದ್ರಥಕರ್ಣಸಾಬಲರು || ೧೭

ಕೊಱತೆಯಲ್ಲಿನು ನಿಮ್ಮ ನಾವ್ ಕಂ
 ಡಖಿದೆವಿವರತಿಬಳರು ಕೃಷ್ಣನ
 ಬಹಿಯ ಸಾಹಸವೇನು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಲುಹೇನು |

ಆಗ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಮಾಧಾನವಂ ಮಾಡೆಂದು ಭೀಷ್ಮರ ವಚನ
 ನೆರವಣಿಗೆಯುಳ್ಳವರು ನೀವ್ ಹೊ
 ಕ್ಕಿ ಖಿದ ರಣ ಹಸಿಯಾಣಿತೇ ನೀ
 ವಹಿಯಿರೇ ಭೂಪಾಲ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಗಾಂಗೇಯ || ೧೮

1 ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಹಿಡಿದರೆ ಗಗನವಡಗುವುದೆ, ಚ, ಥ.

ಇವರ ಬಲಹಂತಿರಲಿ ಸಾಕಿ
 ನ್ನವರ ಕರೆಸು ವಿರೋಧಬಂಧ
 ವೈವಹ್ಯತಿಗೆ ಫಲವಿಲ್ಲ ಮೂಲಘ್ನೇದಕರ್ಮ¹ ವಿದು |
 ಅವರು ಮುನ್ನ ತಿಬಳರು ಕೃಷ್ಣನ
 ಹವಣ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಿನ್ನೀ
 ಸವಡಿ ಮಾರಿಯ ತೊಡಕು ಲೇಸಲ್ಲೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೪

ಕರೆಸು ವಿದುರನ ಕಳುಹಿ ವಾರಣ
 ಪುರದ ರಾಜ್ಯವಿಭಾಗವನು ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ ಮುನ್ನಿನಂದದಲಿ² |
 ನರಯುಧಿಷ್ಠಿರಪವನಜರನುಪ
 ಚರಿಸಿ ನಿನ್ನವೆಗುಣವ ನೋಡದೆ
 ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವೆನು ಕೂಡೆ ಬದುಕುವುದೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೫

ಕರೆಸಿ ಕೊಡಿರೈ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
 ಬರಿಸಿ ನಡೆಸುವೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
 ದುರುಳತನದಿಂದಾದ ಹಿಂದಣಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯ |
 ಮೆಜಿದು ಕಳಯಲಿ ಪಾಂಡುನಂದನ
 ರೆರವಿಗರೆ ಬಾ ವಿದುರ ಭೀಷ್ಠನ
 ಪರಮಮತವೇ ನನ್ನ ಮತ ಹೋಗೊಂದನಂಧನೃಪ || ೧೬

ವಿದುರನು ಪಾಂಚಾಲಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸರ್ವರನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಸಿ
 ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಕಳುಹಿದರು ವಿದುರಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ
 ಕಲಿಸಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಪಯಣದ
 ಲಲಿತಸನ್ನಾಹದಲಿ ಪರುಠವಿಸಿದನು ಪಾವುಡವೆ |

1 ಮಾರ್ಗ, ಕ. ಖ.

2 ಕೊಡು ಭಂಡಾರವನು ದಾಯಾದಮಾರ್ಗದಲಿ, ಚ. ಡ.

ಬಟಕ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ವಿಪ್ರಾ
ವೆಳಗಳಾಶೀರ್ವಾದದಲಿ ಮಂ
ಗಳತೆ ಮಿಗಿಲೊಲವಿಂದ ಹಸ್ತಿನಪುರವೆ ಹೊಣವೆಂಟೆ || ೨೦

ಕೇಳು ಭೂಪತಿ ಹಲವು ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿದ್ದನು ಪಾಂ
ಚಾಲಪುರವನು ಬಂದನರಮನೆಗಧಿಕಹರುಷದಲಿ |
ಕೇಳಿದರು ಕೌಂತೇಯರೀತನ
ಯಾಲಿಸಿದರಿದಿಗೊಂಡು ತನುಪುಳು
ಕಾಳಿಯಲಿ ಮೈಮುಟ್ಟುಗೆ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರು ತಮತಮಗೆ || ೨೧

ಕ್ಷೇಮವನು ಕುಶಲವನು ಬಂಧು
ಸ್ತೋಮವನು ಕೇಳಿದರು ತಮ್ಮ
ಕ್ಷೇಮಕುಶಲವೆ ಹೇಳಿದರು ಪೂರ್ವಾಪರಸಿದ್ಧಿಯ |
ಭೂಮಿಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಬಟಕಿನ
ರಾಮಣೀಯಕಯಾದವೇಂದ್ರಶಿ
ರೋಮಣೀಯ ಸಮ್ಮೇಳವನು ಹೇಳಿದರು ವಿದುರಂಗೆ || ೨೨

ತಂದ ಪಾವುಡವನಿತುವನು ಯಮ
ನಂದನಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ದ್ರುಪದ ಮು
ಕುಂದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಕಂದರ್ಪ ನಿರುದ್ಧರಿಗೆ |
ತಂದ ಬಹುವಿಧವಸ್ತುವನು ಸಾ
ನಂದದಲಿ ನೀಡಿದನು ಬಟಕರ
ವಿಂದನಾಭನ ಪದಕೆ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ || ೨೩

ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಭೀಷ್ಮಾ
ದಿಗಳ ಕುಶಲವೆ ಕೇಳಿದನು ನಸು
ನಗುತ ಮೈದಡವಿದನು ವಿದುರನನಾ ಕೃಪಾಜಲಧಿ |

ವಿಗಡನಾಥ್ಯ ತರಾಪ್ಪನೀ ಬಂ
ಧುಗಳ ನೆನೆವನೆ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ಸೋಗಸುವನೆ ನೀ ಬಂದೆ ಲೇಸಾಯ್ತೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨೪

ಕಳುಹಿದನು ಬೀಡಾರಕಾತನ
* ಬ್ರಹ್ಮಯ ಪರಿವಾರವನು ಮನ್ನಿಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮ ಮೆಣುದಿನ ಮೇಳವಿಸಿದರು ಮಂತ್ರಶಾಲೆಯಲಿ |
ತಿಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೀಷ್ಮರ
ಲಲಿತಮತವನು ಬಂಧುವರ್ಗ
ಸ್ಥಲಿತವನು ಸೈರಿಸುವುದೆಂದನು ವಿನಯದಲಿ ವಿದುರ * || ೨೫

ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನ
ಚರಣವನು ಕಾಂಬುದು ನದೀಸುತ
ಗುರುಕೃಪರು ನಿಮಗೊಳ್ಳಿದರು ನೀವೆಳಿರಾಜ್ಯದಲಿ |
ಸರಿಯ ಕೊಂಬುದು ಸೇರುವೊಡೆ ಗಜ
ಪುರದೊಳಿಹುದಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಧರೆಯಲಿರಿ ನೀವಾತ್ಮ ನಿರ್ಮಿತರಾಜಧಾನಿಯಲಿ ¹ || ೨೬

ಮುರಹರನನಹುದೆನಿಸಿ ಭೂವಿಾ
ಶ್ವರರ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಭೀಮನನು ಮನ
ಬರಿಸಿ ಪಾರ್ಥನನೊಲಿಸಿ ಮಾದ್ರೀಸುತರ ನೊಡಬಡಿಸಿ |
ಅರಸಿಗಭಿಮತವೆನಿಸಿ ಪಾಂಚಾ

* ನೊಲಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಾನ್ಯಮನ್ನಣೆ
ಗಳಲಿ ಮಣಿದಿನ ಸಕಲಜನಸಹಿತೊಂದುನಿಳಿಯದಲಿ |
ನಳಿನನಾಭನು ಕುಂತಿಪುತ್ರರು
ನಲಿದುಕುಳ್ಳಿರಲಂದು ಪರಿಮಿತ
ದಲೆವನೆಯಲಾ ವಿದುರ ತಾ ಬಂದಿರವನುಹಿದನು, ಕ. ೨. ||

¹ ಪುರದೊಳಿರಿ, ಚ.

ಲರಿಗೆ ಕಾರ್ಯವಿದೆನಿಸಿ ಕುಂತಿಗೆ
ಪರಮಹರುಷವೆ ರಚಿಸಿ ನುಡಿದನು ಸಂಧಿಯನು ವಿದುರ || ೨೮

ಕದಡು ತಿಳಿದುದು ಕಾರ್ಯಗತಿಗಾ
ಸ್ವದವೆ ಕೊಟ್ಟರು ಬೃಹತ್ ಸುಮುಹೂ
ತೃದಲಿ ಪಯಣವೆ ಮಾಡಿದರು ಪಾಂಚಾಲಬಲಸಹಿತ |
ಯದುಶಿರೋಮಣಿ ವೆರಸಿ ಬಹುಪಯ
ಣದಲಿ ಬಂದರು ಬೃಹತ್ ಕೌರವ
ರಿದಿರುಗೊಂಡರು ಕೂಡೆ ಹೊಕ್ಕರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವೆ || ೨೯

ಬಳಿಕ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಯಿರುವಿಕೆ.

ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಗೊಟ್ಟು ಗಂಗಾ
ನಂದನನ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನು ಸಾ
ನಂದದಲಿ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಗುರುಗೌತಮಾದಿಗಳ |
ವಂದಿಸಿದರಿವೆರೈವರನರಾ
ನಂದಜಲಪರಿಲುಳಿತನಯನಾ
ಸ್ವಂದಪರಿತೋಷದಲಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರು ಪಾಂಡವರ || ೩೦

ಕರೆಸಿ ತನ್ನ ಕುಮಾರಕರ ನೂ
ರ್ವರನು ಕಾಣಿಸಿದನು ಪರಸ್ಪರ
ಪರಮಸಂಪ್ರೀತಿಗಳ ಗಾಢಾಲಿಂಗನೋತ್ಸವದ |
ದರುಶನೋಚಿತಮಾನ್ಯಮಾನ
ಸ್ಫುರಣದಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸೈಂಧವ
ಗುರುತನುಜರಾಧೇಯಸಾಂಬಲರಪ್ಪಿದರು ನೃಪರ || ೩೧

ಯಾದವರು ಪಾಂಚಾಲರಲಿ ಸಂ
ಪಾದಿಸಿದರನ್ನೋನ್ಮಥನ
ಸಂವಾದಸುಖಸಂಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಮೆಚೆಯಲ್ಕಿ ಪ್ಲ ಸತ್ಕಾರ |

ಆದುದುತ್ಸವ ಜನಜನಿತಹರು

ಪೋದಧಿಯ ಹೊಸಲಿನಲಿ ಹಿಂದಣ

ಭೇದಕರ್ಮವನಡಗಿ ಪೋಯ್ತು ವನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೩೩

ವೀತಭಯರನ್ನೊನ್ನಪರಮ

ಪ್ರೀತಿಗಳ ಬಳವಿಗೆಯಲಿರ್ದರು

ಭೂತಳಾಧಿಪರೈದು ವಸಂವತ್ಸರಗಳೊಂದಾಗಿ !

ಖ್ಯಾತವಿದು ಪಾಂಚಾಲಪುರದೊ

ಳತೀತವಾಯ್ತೊಂದೊಂದುವರುಷವೆ

ಭೀತ ಧರ್ಮಸುತಂಗೆ ಮೂವತ್ತಾಋಷಮವೆಂದ || ೩೪

ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂವತ್ತ ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ದಾಯಭಾಗದೊಳಖಿಳರಾಜ್ಯ

ಶ್ರೀಯೊಳರ್ಥವೆ ಕೊಂಡು ಪಾಂಡವ

ರಾಯರೊಬ್ಬದರಿಂದ್ರನಿರ್ಮಿತರಾಜಧಾನಿಯಲಿ ||

ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಕೌರವರಿಗೆ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅನುಮತಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ

ಪಾಲ ನಿಮ್ಮಯ ಪೂರ್ವಜರು ಸಮ

ಪಾಳಿಗಳ ಸೇರುವೆಯ ಸಂಧಿಸಿ ಸಾಮನಸ್ಯದಲಿ ¹ .

¹ ಯೋಳಿದ್ದರು ಸುನುರಾಗದಲಿ, ಚ.

ಬೇಳಮೇಳದ ಬೇಟೆಗಳ ವೈ
ಹಾಳಿಗಳ ಜಾಜಿನ ಸಮಂಜಸ
ಶೀಲೆಗಳ ಕೇಳಿಯಲಿ ಕಳೆದರು ಪಂಚವರ್ಷಗಳ || ೧

ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿ
ಮುರಹರನ ದ್ರುಪದನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರವೃಕೋದರಭೀಷ್ಮಗುರುಕೃಪಕರ್ಣಸಾಬಲರ ¹ |
ಎರಡುಭಾಗವೆ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವಂ
ಭರೆಯ ರಾಜ್ಯವನುಭಯರಾಯರ
ಹೊರೆಹೊಗದೆ ಪಾಲಿಸಲಿ ಪಂಥದೊಳೆಂದನಂಧನೃಪ || ೨

ಅಹುದು ಹೊಲ್ಲೆ ಯವೆಲ್ಲ ಖುಲ್ಲರ
ಕುಹಕಕೋಕ್ತಿದು ಬೇಜಿ ರಾಜ್ಯದೊ
ಳಹರೆ ಸೇರುವೆ ದೃಢವೆಹುದು ದಾಯಾದವಿಷಯದಲಿ ² |
ಗಹನವೇಕಾಮಿಷಸಮುದ್ಭವ
ದಹಿತತನದುತ್ತರಣವೆತಿದು
ಸ್ನಹವೆಲೇ ನೀ ನೆನೆದ ಹದ ಲೇಸೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ || ೩

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸಕಲರಾಜ್ಯವೆ
ನೆರಡು ಭಾಗೆಯೆ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವೋ
ತ್ತರದ ದಕ್ಷಿಣಪಶ್ಚಿಮಂಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ |
ಪುರನಗರಖರ್ವಡಮಡಂಬ
ಸ್ಫುರಿತಬೇಟೆಗ್ರಾಮವೆಂಬವ
ನೆರಡುಭಾಗವೆ ಮಾಡಿದರು ಕೂಡಿದರು ಸಮವಾಗಿ || ೪

ಪುರಸುರೇಂದ್ರಪ್ರಸನ್ನವರಸಂ
ಗಿರವು ಧರ್ಮಸುತಂಗೆ ಹಸ್ತಿನ

¹ ಕಕುನಿಗಳ, ಚ.

² ಮಾರ್ಗದಲಿ, ಚ. ತ

ಪುರ ಸುಯೋಧನಗುಭಯರಾಯರ ರಾಜಧಾನಿಗಳು |
 ಚರಮದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಪೂರ್ವೋ
 ತ್ತರವಿಲಂಬಿತವಾಗಿ ಹಿಮಸಾ
 ಗರಪರಿತ ಮಹೀತಳವೆ ¹ ಸೇರಿಸಿದರೆಡಾಗಿ ||

೫

ವಾರಣದ ಘಟಿಗಳ ಸಘಾಟದ
 ವಾರುವೆಂಗಳ ಮಣಿಮಯದ ಹೊಂ
 ದೇರುಗಳನಾಭರಣಗಳ ತೆಗಿಸಿದರು ಸಮವಾಗಿ |
 ಕಾರವರ ಪಾಂಡವರ ಮನದೊಳ
 ಗೋರೆಪೊರೆಯ ತಿಳುಹಿ ವೈರವಿ
 ಕಾರವನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹರುಷದಲಿ ² ||

೬

ಬಚ್ಚಕ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊಣಗುಡಿ
 ಬಳಸಿ ಹೊಯ್ದು ವು ರಾಣಿವಾಸದ
 ನಿಳಯನಿಳಯದ ತಳಿಗೆ ತಂಬುಲಮಂಗಳಾರ್ತಿಗಳ |
 ಫಲಸಮೂಹದ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೈ
 ಗೊಳುತ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಮಹೀತನ
 ಲನೆಯರಿಗಭಿನಮಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಂಡರುಚಿತದಲಿ ³ ||

೭

ಕಳುಹಲೈತಂದಂಧನ ಪತಿಯ
 ನಿಲಿಸಿದರು ನಿಳಯದಲಿ ಕೌರವ
 ಕುಲದ ನೂರ್ವರ ಕರ್ಣಶಕುನಿಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳ |
 ನಿಲಿಸಿದರು ಗಜಪುರದ ಯೋಜನ
 ವಳಯದಲಿ ಗುರುಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರು
 ಕೆಲವು ಪಯಣವೆ ಬಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರುಚಿತದಲಿ ||

೮

¹ ಮಧ್ಯದ ಭೂಮಿಯನು, ಚ.

² ವಿನಯದಲಿ, ಕ. ೨.

³ ದನುಕೈ ಕೊಳುತ ಹರಕೆಗಳ, ಕ- ೨.

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರನಿರ್ಮಾಣ.

ಭೂಮಿಲಂಬದ ನೃಪರ ಬಲದು
ದ್ವಾಮೆವಿಭವದಲಸುರರಿಪು ಸಹಿ
ತೀಮಹೀಪಾಲಕರು ಬಂದರು ಹಲವು ಪಯಣದಲಿ |

ರಾಮಣೀಯಕರಚನೆಯಲಿ ಸು

ತ್ರಾಮನಗರಿಯ ಸೂತ್ರದಲಿ ಸುಮ

ನೋಮನೋಹರ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ರಚಿಸಿದನು ಪುರವೆ ||

F

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸಿಳಾವೃತ

ವರುಷಮಧ್ಯದ ಹೇಮಗರಿಯ ವೊ

ಲರಮನೆಯ ಸಿರಿ ಸೋಲಿಸಿತು ಸುರರಾಜವೈಭವವೆ |

ಹರಿಯ ವೀಧಿಯ ಸೋಮವೀಧಿಯ

ಮುರಿವುಗಳ ಕೇರಿಗಳ ನೆಲೆಯು

ಪ್ರರಿಗೆಗಳ ಹೊಂಗಲಸದಲಿ ಹೊಳೆದುದಾನಗರ ||

೧೦

ಹೇಮನಿರ್ಮಿತದೇವಸದನ

ಸ್ತೋಮದಲಿ ಮಣಿಮಯದ ಘಣಿಪನ

ಹೇಮವೇದಿಯ ವಿವಿಧರತ್ನಾ ವಳಿಯ ಹಸರದಲಿ |

ಕಾಮರಿಪುವಿಂಗೊರೆಯ ಕಟ್ಟುವ

ವಾಮಲೋಚನೆಯರ ವಿಳಾಸದ

ಲಾಮಹಾಪುರವೆಸೆದುದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಾಮದಲಿ ||

೧೧

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರವೇಶ.

ವಿತತವಿಭವದಲಿಂದ್ರನಮರಾ

ವತಿಯ ಹೊಗುವಂದದಲಿ ದ್ರುಪದಾ

ಚ್ಯುತರು ಸಹಿತವಸೀಶ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವೆ |

ಕೃತಯುಗದೊಳಾತ್ಮೇತೆಯಲಿ ಭೂ

ಪತಿಗಳಾದರನಂತಕುಂತೀ

ಸುತರ ಸಿರಿಗಣೆ ಯಾದುದಿಲ್ಲ ಮಹೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೨

ಬಂದು ಕಂಡುದು ಸಕಲಪುರಜನ
ವೃಂದ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಸುಭಟರ
ಸಂದಣಿಯ ಗಜರಥಹಯದ ಪದಧೂತಧೂಳಿಗಳ |
ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲ ಗತಾಗತ
ವೃಂದದೊತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ಪುರಜನ
ನಿಂದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲ ಪಡೆಯದೆ ರಾಜದರುಶನವೆ ||

೧೩

ಅತಿಶಯವನೇನೆಂಬಿನಮರಾ
ವತಿಯ ಭೋಗಾವತಿಯ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಥಿತಿಯ ನಾಯಕರತುನದಂತಿರೆ ಮೆಚಿದುದಾನಗರ |
ಸತತವೀಪರಿವಿಭವವೀಜನ
ವಿತತಿಗಳ ಸನ್ಮಾರ್ಗವೀಸಂ
ತತಿಗಳೀವಿಸ್ತಾರವೀಪರಿ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

೧೪

ಬಂದ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ

ದುಸ್ತದಧೃಷ್ಟದ್ಯುನ್ನು ನೋದಲಾ
ದಪರಿಮಿತಲಾಂಧವನಿಕಾಯನ
ನುಪಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಭೂಪತಿ ಪಂಚಕೈಕಯರ |
ವಿಪುಳಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪಾಂಡವ
ನೃಪಜನವ ಸಂತೈಸಿ ದಾನವ
ರಿಪು ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಲನುವಾದ ||

೧೫

ಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಕರೆಸಿ ಕುಂತೀದ್ರೌಪದಿಯರನು
ಕರುಣವಚನಾಮೃತದ ರಸದಲಿ
ಹೊರೆದು ಕೃತದಾಯಾದವಿಷಮವಿರೋಧವರ್ತನವೆ |

ಅಱುಹಿ ಸುಯ್ಯಾನದ ಸಮಾಹಿತ
ಕರದ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಯಾದವ
ರರಸ ಬಿಜಯಂಗಳ್ಯದನಾದ್ವಾರಾವತೀಪುರಿಗೆ ||

೧೬

ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮವರ್ಣನ.

ಕಳುಹಿದನು ಪಾಂಚಾಲರನು ಯದು
ತಿಲಕಮೊದಲಾದಖಿಳಬಾಂಧವ
ಕುಲವೆನುತ್ತಾಹದಲಿ ಹೊರದನು ನಾಡುಬೀಡುಗಳ |
ಬೆಳುಗವತೆ ಯನ್ಯಾಯದಾರಡಿ
ಕಳವು ದಟದುಟ ಬಂದಿಡಾವರ
ಕೊಲೆಹುಸಿಗಳಲ್ಲಿವರ ರಾಜ್ಯದೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೭

ಯಾಗವದ್ವಿಯ ಧೂಮದಲಿ ದಿಗು
ಭಾಗವಿವರಣವೆಡಗಿತು ಪವಿ
ಭಾಗದಲಿ ಭೋಜನವೆದಾದುದರ್ಜೀವಮರರಿಗೆ |
ಯಾಗದಕ್ಷಿಣೆಗಳಲಿ ಬಹಳ
ತ್ಯಾಗದಾನಕೆ ಲಟಕಟಿಸಿ ತಾ
ವಾಗಿ ಕೈಯ್ಯಾನರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ ||

೧೮

ಬಲಿಯ ನಹುಷನ ದುಂದುಮಾರನ
ನಳನ ಸಗರನ ನೃಗನ ಶಾಕುಂ
ತಳನ ಪುರುಕುತ್ಸನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪುರೂರವನ |
ಇಳಯ ವಲ್ಲಭರೆನಿಸ ರಾಜಾ
ವಳಯ ಮನಮೆಚ್ಚು ಗಳನುರ್ವೀ
ಲಲನೆ ಮೆಚಿದಳು ಮೇಳದಿಂ ಧರ್ಮಜನ ರಾಜ್ಯದಲಿ ||

೧೯

ಆದಿಯುಗದಲಿ ಧರ್ಮವಿದುರದು
ಪಾದ ನಾಲ್ಕು ಗಾಡಗತಿಯಲಿ
ಪಾದದೊಣೆಯವಾದುದಾತ್ಮೀತಾಪ್ರಭಾವದಲಿ |

ಪಾದವೆರಡಡಗಿದುವು ದ್ವಾಪರ
ದಾದಿಯಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ರಾ
ಜ್ಯೋದಯದಲಂಕುರಿಸಿ ಸುಳಿದುದು ನಾಲ್ಕು ಚರಣದಲಿ || ೨೦

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯ ರಾಜ್ಯಪ್ರಭಾವೋ
ತ್ಕರಂಪವಿಸ್ತರವೆನ್ನ ಪಾಡೇಸಾಕ¹ ದಂತಿರಲಿ |

ಆಗಿ ಸಾರದರ ಆಗಮನ.

ಪರಮವಿಭವದೊಳೊಂದು ದಿನವೈ
ವರು ನಿಜಾಸಾನದಲಿ ಹರಿವಿ
ಪ್ಪರದೊಳರ್ಧರು ಕಂಡರತಿದೂರದಲಿ ನಾರದನ || ೨೧

ಬಂದನಿವರೋಲಗಕೆ ಗಗನದಿ
ನಿಂದುಮಂಡಲವಿಚಿವವೊಲು ನೃಪ
ವೃಂದವೆದ್ದ ಭಿನಮಿಸಿದರು ಪದಯುಗಕೆ ಮುನಿಸತಿಯ |
ಇಂದು ಧನ್ಯರು ನಾವೆಲಾ ಮುನಿ
ವಂದ್ಯದರುಶನವಾಯ್ತಪೂರ್ವವಿ
ದೆಂದು ಕುಂತೀತನುಜರಿದಿರೆದ್ದಂಘ್ರಿಗೊಳಿದರು || ೨೨

ಹರಸಿದನು ಮುನಿಯರ್ಥಪಾದ್ಯೋ
ತ್ಕರವೆ ಮಧುಸರ್ಕಾಸನಾದಿಯ
ನರಸ ಮಾಡಿದನಮರಮುನಿ ಕೈಕೊಂಡು ಹರುಷದಲಿ |
ಪರಿಮಿತದ ಸಮಯದ ವಚೋವಿ

ಸ್ತುರಣವುಂಟೆನೆ ರಾಯನೋಲಗ
ಹರದುದವನೀಪಾಲ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿಗೆ || ೨೩

ಏನಿ ಬಿಜಯಂಗೈದ ಹದನೆನೆ
ಗೇನನುಗ್ರಹವಚನ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಗೇನ ನಾ ಬೆಸಕೈವುದೆನಗಾಜಾ ಪಿಸುವುದೆನಲು |

¹ ವೇನನೆಂಬನು ನಾನ, ಚ,

ನೀನಘಾಟದ ರಾಜನುಷ್ಠಿ ನೀ
ಮಾನುಷನೆ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪನು
ನೀನು ಭವದಾಲೋಕನಾರ್ಥವು ನಮ್ಮ ಬರವೆಂದ || ೨೪

ಅನುಜರನು ಪೇಟುವೊಡೆ ಭೀಮಾ
ಜ್ಞಾನರು ವಧುವಾರಂಭೊಡಮರಾಂ
ಗನೆಯರಿಗೆ ನೂಟಿಂಟುಮಡಿ ಯಾದ್ರಾಪದೀದೇವಿ |
ಘನಸಹಾಯನು ಹವಣಿನೆಂಬೆನೆ
ಘನಚತುರ್ದಶಭುವನಪತಿ ನೃಪ
ನಿನಗೆ ಪಾಡೇ ಪನ್ನ ಗೇಂದ್ರಸುರೇಂದ್ರರಿಂದಿನಲಿ || ೨೫

ನಾರದರು ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಕಥೆಯಂ ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಆಡೊಂದಿಹದೈವರಿಗೆ ವಧು
ವಾದಳೀ ದ್ರೌಪದಿ ಮಹೇಶ್ವರ
ನಾದಿಯಲಿ ಕರುಣಿಸಿದ ವರವಿದು ಪುಣ್ಯಕಥನವಿದು |
ಮೇದಿನಿಯೊಳೇಕಾಮಿಪತ್ನಾದಿ
ಯಾದಿಯಿದು ವಿಗ್ರಹಕೆ ತಮ್ಮೊಳು
ಕಾದಿದರು ಸುಂದೋಪಸುಂದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬

ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಸಂಹಾರಾಲೋಚನೆ.

ಅರಸುಗಳು ತಾವಿಬ್ಬ ರೇಕೋ
ದರರು ಬಲುಗೈಗಳು ಸುರಾಸುರ
ನರರೊಳಗೆ ಪಾಯಿಯಲಿ ವೆಂಠಣಿಸಿದರು ಭೂತಳವೆ |
ನೆರೆದು ಸುರರು ಸರೋಜಪೀಠಂ
ಗಣುಹಿದರು ಬಚ್ಚಿಕಾತನವದಿರ
ಪರಿಹರಿಸುವುದಕೇನುಪಾಯವೆನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೨೭

ಬಚ್ಚಿಕಸಂಖ್ಯಾತದ ಸುರೋರಗ
ಲಲನೆಯರಲಿ ತಿಲಾಂಶಮಾತ್ರದ

ಚಲುವಿಕೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ವರಾಂಗನೆಯ |

ಬೆಳಗಿತಾಕೆಯ ಹೆಸರು ದಿವಿಜಾ

ವಳಯೊಳ್ಳದೆ ತಿಲೋತ್ತಮಾಪ್ತಯ

ದಳಕುಳಾಳಕಿಗಬುಜಭವ ನೇಮಿಸಿದನೀಹದನ ||

-೮

ತಿಲೋತ್ತಮಾಗಮನ.

ಅವರ ಕೆಡಿಸುವ ಹದನ ಕೈಕೊಂ

ಡವನಿಗಿಚಿತಂದಳು ವಿನೋದದ

ಳವದಿದ್ದರು ಬನದೊಳಗೆ ಮದಿರಾಮದೊಡ್ಡತರು |

ಯುವತಿಯನು ಕಂಡರು ಕಟಾಕ್ಷದ

ಸವಡಿಗೋಲಿಂದೊಡೆದುದೆದೆ ಹರಿ

ದವರು ಹಿಡಿದರು ವಾಮದಕ್ಷಿಣಕರಗಳಂಗನೆಯ ||

-೯

ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಮರಣ.

ಎನಗೆ ವಧು ತಾ ಮುನ್ನ ಕಂಡೆನು

ತನಗೆ ವಧು ತಾ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿದೆನು

ತನಗಿನಗೆ ನೀ ನಿಲ್ಲು ತಾ ನಿಲ್ಲೆ ನುತ ಹೊಯ್ದಾಡಿ |

ಜನಪರಿಬ್ಬರು ಮಡಿಯಲಮರಾಂ

ಗನೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ನಗುತಲಬುಜಾ

ಸನನ ಹೊರಗೈದಿದಳು ಕುಂತೀತನುಜ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೦

ಕಾಲಭೇದದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಬಳಿ ಪಾಂಡವರು ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು

ನಾರದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಅದಱಿನೀಜೀವರಿಗೆ ದುಃಖಿತಿ

ಸುದತಿಯರ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದ

ಹುದುವಿನಲಿ ಮೋರ್ಧಗತಿಯಲನರ್ಥ ತಪ್ಪದಲೆ |

ಸುದತಿ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಯಾದ್ರೆ

ಪದಿ ಮಹಾಸತಿ ರಾಗಲೋಭದ
ಕದನದಲಿ ಕಾಳಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಲೇಸೆಂದ || ೩೧

ಅರಸ ಕೇಳೊಂದೊಂದು ವರುಷದೊ
ಳರಲಿ ನಿಮ್ಮೊಬ್ಬರಲಿ ಸತಿ ಮೆಚು
ವರುಷ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲಿ ಪಂಚಕಕ್ಯದವರುಷದಲಿ !
ಅರಸಿಯರು ಪತಿಸಹಿತ ಮಂಚದೊ
ಳರಲು ಕಾಂಬುದು ಸಲ್ಲದಿದು ಗೋ
ಚರಿಸಿದೊಡೆ ಬಚಕದಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟೆಂದ || ೩೨

ಆರು ಇಂಡರೆ ಯಾತನೊಬ್ಬನೆ
ಧಾರುಣಿಯೊಳು ಸುತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ
ಭಾರದಲಿ ಚರಿಸುವುದು ಸುತ್ತಲಿ ವರುಷವೊಂದಲಿ |
ಚಾರುನಿಷ್ಕೃತಿ ಯೆನಲು ಮುದದಲಿ
ನಾರದನ ದಿವ್ಯೋಪದೇಶಕ
ಸಾರಹೃದಯ ಹಸಾದವೆಂದನು ತಮ್ಮದಿರು ಸಹಿತ || ೩೩

ಮಂಗಳವು ನಿಮಗೆಂದು ಹಂಸೆಯ
ಬೆಂಗೆ ಹಾಯ್ದನು ಬಚಿಕ್ ನಭದೊಳ
ಭಂಗಮುನಿಯಡಗಿದನು ತಮ್ಮೊಳಗೆಂದರೀನೃಪರು |
ಅಂಗನಾವಿಷಯದಲಿ ಸೀಮಾ
ಸಂಗತಿಯ ಸೇರಿಸಿದನೈ ಮುನಿ
ಪುಂಗವನ ಕರುಣದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೩೪

ಮೂವತ್ತೆ ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಮೂವತ್ತ ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ಆಸುರಾರಿವಿರೋಧಿಪುರದಲಿ
ನಾಸವಾತ್ಮಜ ಮೆದುವೆಯಾಗಿ ವಿ
ಳಾಸದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸುಭದ್ರಾಸಹಿತ ನಿಜಪುರವೆ ||

ನಾರದಗಮನ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರತ್ರಿ
ಪಾಲ ನಾರದಮುನಿ ನರೇಂದ್ರನ
ಬೀಜುಕೊಂಡನು ಚಪಳಗತಿಯಲಿ ಚೆಗಿದನಂಬರಕೆ |
ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದತಿಶಯೋಕ್ತಿಯು
ಹೇಳುವೆನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಬಂದುದು
ಕಾಲಗತಿಯೈ ಸಲೆ ವಿದೇಶಭ್ರಮಣವಾಯ್ತೆಂದ ||

೧

ಚೋರರ ಬಾಧೆಯಿಂದ ವಿಪ್ರರು ಮರಹೊಗುವಿಕೆ
ನರನ ವಳಿತದೊಳೊಂದು ಸಮಯದೊ
ಳರುಳು ತಸ್ಕರಬಾಧೆಯಲಿ ಭೂ
ಸುರರು ಬಾಬ್ಬಿಡುತ್ತೈದೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ಥಪುರವರವೆ |
ಮೊಣಿಯಬಾಯ್ಗೆಳ ಹಲ್ಲುಕೈಗಳ
ಹರಿದಮೈಯ್ಗಳಸೆಕೆಯ ಸುಯ್ಗಳ
ತರದಬೈಯ್ಗಳ ಕಳಕಳವೆ ಕೇಟದನು ಕಲಿಸಾರ್ಥ ||

೨

ಕರೆಸಿ ವಿಪ್ರರ ಬಾಧೆಗಳನಾ
ದರಿಸಿ ಕೇಳಯೆ ಸಂತವಿಸಿ ಪರಿ
ಹರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು ದುಷ್ಟಪಾಟಚ ರಪರಿಪ್ಲವವೆ |

ಮರಳಿ ನೀವೆಂದವರ ಕಳ್ಳುಹಿದ
ನರಿವಿದಾರಣ ಬಂದನಗ್ಗದ
ಶರಧನುವ ಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ರಾಯನ ಸೆಜೆ ಯರಮನೆಗೆ || ೩

ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಸತಿಯೊಡನೆ ಇರುವಿಕೆ.

ಸಮಯವೇನೆನೆ ಜೀಯ ರಾಯನೆ
ರಮಣಿಯೊಡನೇಕಾಂತವರಸನ
ಸಮನಿಸಿಹುದೆಂದೆನಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಲರ್ಜಾನನು |
ಸಮಯ ವಿಷಮವಿದೇನದೀಗಳ
ಸಮನಿಸಿತು ತನಗೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿ
ಸ್ತಿಮಿತಹರುಷನು ಬಟಕ ತಿಳಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ || ೪

ತಮಗೆ ತಾನಹುದೆಂದು ಘಟಿಸಿತು
ವಿಮಳಮುನಿಯಾಕ್ರಮವು ನೆಜಿ ಸಂ
ಭವಿಸಿತೇ ತನಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಸುಯ್ದನಡಿಗಡಿಗೆ |
ಅಮರಮುನಿಮತ ವೊಂದುಮಂಚದ
ರಮಣಿರಮಣರ ದರುಶನವು ಯ
ಕ್ರಮವೆನಿಸುವೀನುಡಿಯು ಸಂಭವಿಸಿತ್ತೆ ತನಗೆಂದ || ೫

* ಕಂಗಳಿವು ವಿಪ್ರರಲಿ ಖಳರಭಿ
ಷಂಗವಾರ್ತಾಶ್ರವಣ ಬಹುದುರಿ
ತಂಗಳಲಿ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದೋ ಮೊದಲು ತನಗೆಂದ |

* ಈಗಲೀವಿಪ್ರರಲಿ ಖಳರಭಿ
ಯೋಗವಾರ್ತಾಶ್ರವಣ ಬಹುದುರಿ
ತಾಗಮವು ತನಗಾವುದೋ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದನುತ |
ಈಗಲೀನಂದಿಗೆ ಸಮಯ
ತೃಗಧರ್ಮವಿರೋಧಕೃತ್ಯವಿ
ಭಾಗವಾವುದೋ ಕಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯೊಳಂದ: ಚಿಂತಿಸಿದ || *

ಕಂಗಳವು ನೆಜೆ ಕಾಣವೆಗ್ರಜ
ನಂಗನರಸಿಯರಿಹುದು ಭೂಸುರ
ಭಂಗಬಾಧೆಯಿದೆನುತ ಪಾರ್ಥನು ವಿವಿಧಚಿಂತೆಗುಲಿ || ೬

ಕೇಳಲಿಕೆ ಸರಿಯೆರಡಕಾದರೆ
ಮೇಲೆ ತಾನಿದಹಿಧಿಕವಾವುದೋ
ಕೇಳಿದೆವು ಕಿವಿಗಳಲಿ ಕಂಡೆವು ಭೂಸುರವ್ಯಥೆಯ |
ಕೇಳಿದನು ನೃಪನಂಗಜಾಲದ
ಬಾಲೆಯೊಳಗಿಹ ವಿಷಯವಾವುದು
ಕೀಳು ಮೇಲುಗಳಾವುದೆನುತನೆ ಪಾರ್ಥ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೭

* ಎರಡುಪಾತಕ ವಿವರೊಳಾವುದು
ಕರ ಬಬ್ಬರು ಸಾಮಾನ್ಯಪಕ್ಷಾಂ
ತರವಿಶೇಷವದಾವುದೋ ಯೆಂದಳುಕಿ ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಬರೆದೊರೆದು ತೂಕದಲಿ ತೂಕವ
ನೋಪಿಸಿ ಕಾಹಿನ ಕಂದುಕುಂದನು
ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಶ ಯಿಸಿ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ * || ೮

ಅರಸನರಸಿಯರೊಂದು ಮಂಚದೊ
ಳರಲು ಕಂಡೊಡೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
ವರುಷವೊಂದಜೊಳಿದಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಧಿಯುಂಟು |

* ಎರಡುಪಾತಕವಿನೆ ಬಲಾಬಲ
ವೆರಡಜೊಳು ಸಾಮಾನ್ಯಪಕ್ಷಾಂ
ತರವಿಶೇಷವದಾವುದೆಂದಜೊಳೆಂದು ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಬರೆದೊರೆದು ನೋಡಿದನು ತೂಕವ
ಖರಿಸಿ ಕಾಹಿನಕಂದುಕುಂದನು
ಸಂಕಿಸುತ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತಿಳಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ||* ಚ.

ಧರಣಿಯಮರರುಪಪ್ಲವವ ಸರಿ

ಹರಿಸದಿರಲಾಪಾತಕಕ್ಕೆ ಸಂ ¹

ಹರಣವುಂಟೇ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯೊಳಂದನಾಪಾರ್ಥ್ವ ||

F

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಚಿಂತಿಸಿ ವಿಪ್ರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಭೂಸುರರ ದುಃಖೋಪಹಾರವೆ

ನಾಶಮಾಡದ ನೈಪರ ಜಾತಿಗೆ

ದೋಷ ದೊಡ್ಡಿ ತು ಯೆಂದು ನಾರದ ತನಗೆ ತಿಳುಹಿದನು |

ಭೂಸುರಾಂಗನೆಯರುಗಳತ್ಯಾ

ಯಾಸವನು ನಿಃಕ್ಷತ್ರಮಾಡದೆ

ಗೋಸಮೂಹವು ಕೋಳುವೋಗಲಿಕಡ್ಡಹೊಗದಿರಲು || ೧೦

ದೋಷವದು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಕ್ಕೆ

ನಾಶ ನಗರಿಯಲಿರಿಸಲಾಪುದು

ಪಾಶದಲಿ ಕೆಡೆಕಟ್ಟೆ ಹೊಯ್ಯರು ಸೆಜೆಯ ಯುವತಿಯರ |

ಹೇಸದೊಯ್ದರು ದ್ವಿಜರ ಸದನದ

ಗೋಸಮೂಹವದಪ್ಪು ಮಾರ್ಗವೆ

ನೀಶನಾವವ ಕೇಳಿ ನೀಗುಡಿವಾತನಾರೆಂದ || ೧೧

ಎನುತ ನರನೊಳಹೊಕ್ಕು ತನ್ನಯ

ಘನುಶರಂಗಳ ಕೊಂಡು ನುಡಿದನು

ಮುನಿವಚನ ಸಂಘಟಿತನೃಪದಂಪತಿವಿಲೋಕನದ |

ಘನದುರಿತನಿಷ್ಕೃತಿಗೆ ವರುಷದೊ

ಳನಗೆ ದೇಶಭ್ರಮಣವಾಯ್ತೆ

ಜನಪ ಚಿಂತಿಸಬೇಡೆನುತ ಹೊಣಿವಂಟನಾಪಾರ್ಥ್ವ || ೧೨

ಇಳಿದು ತನ್ನ ರವ್ರಾತವನು ಕುಳಿ
 ದಳಿದು ಭೂಸುರರೂರುಗಳ ಸೆಣೆ
 ತುಳುಗಳನು ತಂದಿತ್ತ ನರ್ಜುನನಾಮಹೀಸುರರ |
 ತುಳುಗಿದಾಶೀರ್ವಾದಮಠೆಗಳು
 ಕಣಿಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ವೀರಕೀರ್ತಿಯ
 ತೊಳೆಗಳಲಿ ತೇಂಕಾಡುತಿದನು ಪಾರ್ಥ ಹರುಷದಲಿ ¹ || ೧೩

ಅರ್ಜುನನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ.

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಗಂಗಾ
 ತೀರಕ್ಕೆದಿದನರ್ಜುನನು ಭಾ
 ಗೀರಥೀ ಸ್ನಾನಾವೇಗಾಹವಿಶುದ್ಧವಿಗ್ರಹನ |
 ದೂರದಲಿ ಕಂಡುರಗರಾಜಕು
 ಮಾರಿ ಕರೆದಳೊಲವಿನಲಿ ಜಂ
 ಭಾರಿತನುಜನನಿಲುಹಿದಳು ಪಾತಾಳಮಂದಿರಕೆ || ೧೪

ಆಗ ಉಲೂಪಯ ವಿವಾಹ.

ವಿಭವದಲಿ ವಾಸುಗಿಯ ತಂಗಿಯ
 ನುಭಯವೆಂಕವಿಶುದ್ಧೆಯನು ಹರಿ
 ನಿಭನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನು ಮಾಡಿದನು ಸೊಲವಿನಲಿ |
 ಅಭಿಮತಕ್ರೀಡಾವಿನೋದದ
 ರಭಸದಲಿ ದಿನ ಸವೆಯೆ ಗರ್ಭ
 ಪ್ರಭವವಾಯ್ತು ಕುಮಾರ ಜನಿಸಿದನುರಗನಾರಿಯಲಿ || ೧೫

ಆಕೆ ಮುನ್ನೂರ್ವಶಿಯು ಯತ್ರಿಯು
 ನೂಕಲಾತನ ವಧುವೆ ಪುರುಷನ
 ವಾಕ್ಯವನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಮಾಡಿದಳರ್ಥವೆತ್ತರವೆ |

ಆಕೆಯೆಸೆದಿಹ ಸದನಸೀಮೆಯ
ನಾಕುಮಾರಿಯು ಮಾಡಿ ಗಂಡನ
ನಾಕೆಯಲಿ ರಮಿಸಲಿಕೆ ಶಪಿಸಿದನುರಗಜಾತಿಯಲಿ ||

೧೬

ಜನಿಸಿ ಪಾರ್ಥಂಗರಸಿ ಯೆನಿಸಿಯೆ
ವೆನಿತೆಯರು ನಿಮ್ಮಾಳ್ವಸದನದ
ವಿನುತಬಾಗಿಲಗಾಹಿ ಜನಿಸಲಿ ನಿನ್ನ ಸುತನಾಗಿ |
ಎನಲಿಕೊಬ್ಬನು ಜನಿಸಿ ಹರುಷದೊ
ಳನಿತು ಯಿರಲಿಕೆ ಮುಂದಣುತ್ತರ
ದನುವನಾಲಿಸು ಕಥೆಯ ಪಾರ್ಥನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ ||

೧೭

ಸುತವಿನೋದದ ರಚನೆಯಲಿ ಸಾ
ರಥಿಗೆ ಯಾವಾಸುಗಿಯ ಕೊಟ್ಟನು
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ನಾಗರವಾಲಿಯಾದುದು ನೈಪತಿ ಕೇಳಂದ |
ಸತಿಯು ಗರ್ಭದಲಿರಲು ಪಾರ್ಥನು
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವುದುಚಿತದ
ಮತಿಯ ಮೆಣಿಯದೆ ಪಾರ್ಥ ಹೊಣವೆಂಟನು ಸರಾಗದಲಿ ||

ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಬಂದನು ಜಾಹ್ನವೀಸಂ
ಗತಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲಿ ಸೇ
ವಿತದ ತೀರ್ಥೋನ್ನತದಿನ್ಯದಿನಿದ್ರದಿಬ್ಬುಖವ |
ವಿತಳದಲಿ ತಂದೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ
ಕ್ಷಿತಿಯ ಸುತ್ತಲು ಬಿತ್ತ ಹೇಳಿಯೆ
ಯತಿಮನೋಹರದಿಂದ ಬಂದನುವಗಸ್ತ್ಯಮುಖವಾಗಿ ||

೧೮

ಅರಸ ಕೇಳುತ್ತರದ ಪೂರ್ವದ
ಪರಮತೀರ್ಥವ್ರಾತ ನೆಣಿ ಸ
ತಕ್ಕ ರಿಸಿ ಸಾಗರತೀರದಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಶಾವರಕೆ |

ತಿರುಗಿದನು ನರಸವ್ವಗೋದಾ
ವರಿಯು ದಾಂಟಿಯೆ ಕೂರ್ಮಗಿರಿಯನು
ಪರಿಹರಿಸಿ ನೆಹಿ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ || ೨೦

ಶ್ರೀಗಿರಿಯ ಕಂಡಾನಿವೈತ್ತಿಯ
ಕಾಗಿ ಕಾಂಚೀನಗರಿಗೈದಿದ
ಬೇಗದಲಿ ಹಿಂದುಡದ ತೀರ್ಥವ ಮುದು ಹರುಷದಲಿ |
ಆಗಳತಿಶಯಭಕ್ತಿಭಾವದ
ರಾಗದಲಿ ಬಲ್ಲಾಳನಾಥನ
ಮೇಲೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಮೆಚಿದನು ನರನು ತ್ರಿಭುವನದಿ || ೨೧

ಆನಗರದತಿಶಯಕ್ಕೆ ದೇವ
ಸ್ಥಾನನಿಕರವು ನೆರೆಯದುತ್ತುಮ
ದಾನರೇಶ್ವರ ಬಂದನಗ್ಗದ ರಂಗನಾಥಂಗೆ |
ಮಾನನಿಧಿ ಪೂಜಿಸಿಯೆ ತೆರಳಿಯೆ
ಮೊನದಲಿ ಶ್ರೀರಂಗದಿಂದವೆ
ಮಾನಿನಿಯ ಕಂಡದಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕನಂತಶಯನವನು || ೨೨

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ನಿಗಮ
ಸ್ಥಾನವಿಭವಕ್ಕೆ ದೇವನಿಕರ
ಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಬಂದನಬುಧಿಯ ತೀರದೇಶದಲಿ |
ವಾನರರ ಭುಜಬಲದ ಸತ್ವದ
ನೂನಶಾಸನವಪ್ಪೆ ಲಂಕೆಯ
ದಾನವೇಶ್ವರ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡನು ಸೇತುಬಂಧನವ || ೨೩

ವರಧನುಷ್ಕೋಟಿಯಲಿ ಮಿಂದೀ
ಶ್ವರಪದಾಂಬುಜಕೆಹಿಗಿ ಬಟಕಾ
ನರನು ಬಂದನು ಮೆಕರಮಾಘೆಗೆ ಜಲಧಿತೀರದಲಿ |

ಸುರವೆಧುಗಳ್ಳನೊಱುನಾರದ
ವರಮುನಿಯ ಶಾಪದಲಿ ಕಲ್ಪಾ
ಗಿರಲು ಪೂರ್ವದೊಳಾತನಿಧಿರನಲವರು ಜಲದೊಳಗೆ || ೨೪

ನೆರೆದು ನಗ್ನೆಯರಾಗಿ ಮಾನಸ
ಸರಸಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಲು ಶಾಪವೆ
ನೊರೆದನವರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವರುಷ ಕಲ್ಪಾಗಿ |
ಇರುತಿಹುದು ನೀವೆನಲು ನಾಕಜ
ರರಸಿಯರು ಬಿನ್ನವಿಸೆ ತಮಗಿದು
ಪರಿಹರಪ್ರದಂದೆನಲು ಕೇಳಲು ಮಹರಮಾಘದಲಿ || ೨೫

ಅವನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ನಿಮ್ಮಯ
ತಾವಿನಲಿ ಮಿಂದವನ ಮಂಡೆಯ
ಸೇವಿಸಿದ ಬಿಂದುದುರೆ ಯಾದಿನಕಂದು ಕಡೆಹಾರ |
ದೇವವಧುತೆಯು ಬರಲಿ ಕಲ್ಲಿನ
ಭಾವ ಬಿಟ್ಟಡಗಿರಲಿ ಯೆಂದಾ
ದೇವವಧು ನಿಕರಕ್ಕೆ ಯಭಯವನಿತ್ತು ಕಳುಹಿದನು || ೨೬

ಇರಲು ಕನ್ಯಕುಮಾರಿಯಲಿ ನೆರೆ
ನೆರೆದು ಬಿಟ್ಟರು ದೇವವಧುಗಳು
ಯಿರಲಿ ಯಾಚ್ಯದಬ್ಬ ಸಾವಿರವರುಷಪರಿಯಂತ |
ಕರಧಿಯಲಿ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ
ವರುಣನೈದಿದ ಮಹರರಾಶಿಯ
ಲಿರಲಿ ಮೂಘಸ್ನಾನಕಾಗಿಯು ಪಾರ್ಥ ನಡೆತಂದ || ೨೭

ಜಲಧಿಯಲಿ ನೆಣೆ ಮೂಘ ಮೂಡಿಯೆ
ಜಲವನಂಗೀಕರಿಸಿ ಕೂದಲ
ಬಜಗವನು ಬಿಜ್ಜೆ ಲಿಕ್ಕೆ ಶಿಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಂದುದುರೆ |

ತಿಳಿದು ಮೊಘಸ್ನಾನಮಹಿಮೆಯು
ನೊಲಿದು ಕೇಳ್ಳು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ
ವಿಳಗೆ ಮೊಡುವಸಮಯಕಾಗಳ ವೃದಕವೊಲುವುದು || ೨೮

ಬರಲಿ ಮದ್ಯಪ ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಕ
ಬರಲಿ ಸ್ವರ್ಣಸ್ತೇನ ಗೋವಧೆ
ಧರಿಸಿ ಬಂದವ ಬರಲಿ ಗುರುವಧೆ ಮಾಡಿದವ ಬರಲಿ |
ಬರಲಿಕವರಘರಾಶಿಯಾದುದ
ಪರಿಹರಿಸಿ ನೆಜಿ ಸತ್ಯವಿತ್ರರ
ನರವಿ ಯೋಗ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೨೯

ಎಂಬ ಜಲಗಳ ಮಿಂದು ಮಂಡೆಯು
ಲಂಬುಬಿಂದುಗಳುದುರೆ ಸ್ತ್ರೀನಿಕು
ರುಂಬವಾದರು ವಾದಶಿಲೆಗಳು ಮೊಘಮಾಸದಲಿ |
ಅಂಬರಕ್ಕೆ ನೂಟಿಪ್ರಜೆಗಳು
ಇಂಬುಗೊಂಡೈದಿದರು ಪಾರ್ಥನ
ಅಂಬು ಕಾದುದದೆನುತ ಹೊಗಚ್ಚಿದರಂದು ಹರುಷದಲಿ || ೩೦

ಹರಸುತಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥದೇವನ
ಸುರವಧುಗಳಂದೈದಿ ಹೊಕ್ಕರು
ಸುರರ ಭವನವನರಸುತಿತ್ತಲು ಕೇಳು ಕೌತುಕವ |
ವರಧನುಷ್ಕೋಟೆಯಲಿ ಮಿಂದೀ
ಶ್ವರಪದಾಂಬುಜಕೆಜಿಗಿ ನೆಜಿ ವರ
ಸರಸಿ ಪಂಚತಟಾಕದಲ್ಲ ಮಕರಮೊಘದಲಿ || ೩೧

ವರಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿ ಫಲಗುಣ
ತೆರಳಿದನು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯು
ನರನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿಕರಸ ಕೇಳೆಂದ |

ಸುರವೆಧುಗಳರಲವರ ಶಾಪವೆ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಲೆ ತೀರ್ಥಸೇವಾ
ಪರಮಪಾವನಕರಣನಾತನ ನೆನೆದನಾಪಾರ್ಥ ||

೩೦

ಆತನಳಬಳವಣ್ಣಿದು ಪಾಂಡ್ಯಮು
ಹೀತಳಾಧಿಪ ನಿಜಕುಮಾರಿಯು
ನಾತಗಿತ್ತನು ಕುಸುಮಲತೆಯನು ಕೊಡುತಲಿಂತೆಂದ |
ಓತುಕೊಳ್ಳುವುದು ನರನೆ ಯಾಕೆಯು
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ನೀನೆನುತ ಕೊಟ್ಟನು
ಧಾತುವತ್ತರ ತೃತಯಭಾಗದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೩

ಆಕೆ ಮೇನಕೆ ಶಕ್ರನರಸಿಯು
ವಾಕು ಸತಿಯಳದೆನಿಸಿ ಮರ್ತ್ಯಾ
ನೀಕದಲಿ ಜನಿಸೆನಲು ಜನಿಸಿದಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯನಲಿ |
ಪ್ರಾಕುತನದಲಿ ಪಾರ್ಥನರಸಿಯು
ಲೋಕದೊಳು ತಾನಾಗಿ ಯಿರಲಿಕೆ
ಯಾಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳಗ್ಗ ದ ವಿರಭದ್ರನನು ||

೩೪

ಆತ ನಾಕಲಿಬಭ್ರುವಾಹನ
ನೀತಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನು ಬಲುಗೈ
ಭೂತನಾಥನ ಶಾಪಭಯದಲಿ ರುದ್ರಗಣದಾತ |
ಆತ ಸಹಿತಂಗನೆಯ ನಿಲಿಸಿಯೆ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ನಡೆತಂದು ಪಶ್ಚಿಮ
ಕೋತು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರನಿಕರವ ಪಾರ್ಥನಾದರಿಸಿ ||

೩೫

ನದನದಿಗಳುತ್ತರಿಸಿ ಪಂಪಾ
ಸುದತಿಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆದಿ ಕಂಡನು
ಮುದದಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷನನು ಪೂಜಿಸಿ ಬಂದ ಹರಿಹರಕೆ |

ಅದಟುತನದಿಂ ಬಂದ ಚೈತ್ರದ
ತದಿಗಳಲ್ಲಿಂ ತೆರಳಿ ಗೋಷ್ಠ
ಣದ ಮಹಾಬಲಕಾಗಿ ಬಂದನು ಮಿಂದು ತೆರಳಿದನು || ೩೬

ಮುದದಿ ಮದಿಸಿದಹಂಸೆಗಳನವೆ
ನದಟ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದ ತಾರಾ
ವಿದಿತಕಳೆಗಳು ಮೆಚಿದವೆಂಬರಕಾಗ ರಾಗದಲಿ |
ಅದಜದಜಿ ಕಾಲದಲಿ ಕಾಲವೆ
ಮುದದಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಗ್ರೀಷ್ಮರುತುವಿನ
ಮೊದಲಮಾಸಕೆ ಹೊಕ್ಕ ತುಳುವಿನದೇಶದ ಕ್ಷಿತಿಯು || ೩೭

ಇಚ್ಛಿದಿರಲಿಕಾಸಪ್ತ ನಾಥನ
ನೊಲಿದು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲಿಕಲ್ಲಿಯು
ತುಳುವೆಭೂಪನು ಪಾರ್ಥಗಿತ್ತನು ತನ್ನ ನಂದನೆಯ |
ನಳನಮುಖಿ ತಾ ವೆರತೆಲೊತ್ತಮೆ
ತುಳುವನಲಿ ಜನಿಸಿದಳು ಚಂದ್ರನ
ಕಳೆಯನಾಲಿಂಗಿಸಲು ಶಕ್ರನು ಕಂಡು ಶಪಿಸಲಿಕೆ || ೩೮

ಧರೆಯಲಿರು ನರನರಸಿಯಾಗಿಯೆ
ವರಷವೈವತ್ತೈದು ಪರಿಯಂ
ತಿರುವುದೆನೆ ನರನರಸಿಯಾದಳು ಪತಿಯ ಮಾತಿನಲಿ |
ಪರಪುರುಷರತಿಯಾಗಲಮರರ
ವರಮುಖವ್ರಾತಂಗಳೇಪರಿ
ನರರ ಹೆಂಡಿರ ಗತಿಗಳಾವುದೊ ತಿಳವೊಡರ್ಜನಗೆ || ೩೯

ವರಸುತೆಯ ಕೈ ಕೊಳಿಸಿ ವಿಜಯಗೆ
ನಿರವಿಸಲಿಕಾಹರಿಯ ಮೈದುನ
ತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದನು ವರಪುಷ್ಪುತು ಬರಲು |

ಸಂತುಪತಿ ತಡಿವಿಡಿದು ಗೋವೆಯು
ಪರಿಹರಿಸಿ ಬರಲಾಯ್ತು ಮೇಘದ
ವರಸಮೂಹದ ಮೇಳವನು ನೋಡುತ್ತ ನಡೆತಂದ || ೪೦

ಬಡ್ಡು ಮೆಣ್ಣಿದುದು ಮೇಘಘಟೆ ಬಿಸಿ
ಲೊಡ್ಡು ಮುಳುದುದು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ
ನಡ್ಡು ವಿಸಿ ಹಿಡಿಯುಳ್ಳ ಹಿಡಿದುವು ಮುಗಿಲಚೂಣಿಗಳು |

* ಅಡ್ಡ ಬೀಳುವರಾರು ಮೇಘದ
ಗೊಡ್ಡ ಹಯನಾದಂತೆ ಬೆನಕನ
ಲಡ್ಡುಗೆಯ ಪರಿಯಾಯ್ತು ನವಗ್ರಹ ವರುಷಕಾಲದಲಿ || * ೪೧

ಆಳ ಕರೆ ಕಟಕವನು ಸೂರ್ಯನ
ಮೇಲೆ ಬರಹೇಚೆಂಬ ಮೇಘನೈ
ಪಾಲಕನ ಡಂಗುರವೊ ಮೊಳಗುಗಳೋ ದಿಗಂತರದ ¹ |
ಅಲಿಕಲ್ಲು ಳೊ ಮುಗಿಲ ಮುಂಗುಡಿ
ಯಾಳ ಹೊಯ್ಲು ಲಿ ಬೀಳ್ವು ತಾರಾ
ಮಾಲೆಗಳೊ ಜೀಮೂತಲತೆ ಲಂಬಿಸಿದುದಂಬರವ || ೪೨

ಮಿಂಚಿದುವು ದೆಸೆಗಳಲಿ ಗಗನಕೆ
ಮುಂಚಿದುವು ಹಂಸೆಗಳು ನಭದಲಿ
ಹಿಂಚಿದುವು ಜೀವನಕೆ ಜೀವನ ವಿರಹಿಸಿಕುರುಂಬ |
ಪಂಚಪತಿಯರೊ ಮೇಣಿವರು ಪತಿ
ವಂಚಕೆಯರೊ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಕಾಲದ
ಪಂಚತೆಯೊಳಾಲಂಗಿಸಿತು ದಿಗ್ವಿಧುಗಳಂಬುದವ || ೪೩

* ಬಡ್ಡುತಡವೆವು ಕಡಲನುಡುಗಣ |
ದೊಡ್ಡ ಕಾಣೆನು ಮುಗಿಲಬೆನಕಗೆ |
ಲಡ್ಡುಗೆಗಳಾದುವು ಸವಸ್ತಗ್ರಹಸುತಾರಗಳು || ಚ. ಠ.

¹ ಮೊಳಗುವ ಸಿಡಿಲನುಬ ರವೊ, ಚ. ಠ.

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಮುಂ
 ಬನಿಗಳೋಡುವ ಬೇಗದಲಿ ಜೇ
 ವನವನಾಳುವ ಹೊನಲು ಕೊಂಕಣದೇಸೆಯ ವೀಧಿಯಲಿ |
 ಜನುಗಿನಲಿ ಬಲುಮೆಣೆಗಳಲಿ
 ನನೆನನೆದು ಸಾಗರತೀರದಲಿ ಬಂ
 ದನು ಕಿರೀಟ ವಿಚಾರಿಸುತ ಮುರಹರನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ || ೪೪

ಪುರವೆ ಹೊಣವಂಟೆಂಟುತಿಂಗಳು
 ಪರಿಹರಿಸಿತಿಕ್ಕಪ್ಪ ರಾಯನ
 ಪುರದೊಳಗೆ ನೂಕುವೆನು ವರುಷಾಕಾಲವಿಭ್ರಮವೆ |
 ವರುಷವೊಂದು ಸಮಾಪ್ತಿ ಯಾಗಲಿ
 ಕರಸನೆಂಘ್ರಿವಿಲೋಕನಾವಿ
 ಸ್ತರಣವಹುದೆಂದಾತ ನಿಶ ಯಿಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ || ೪೫

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷದ
 ಪರಿಕರವನಳವೆಡಿಸಿ ಯಾದವೆ
 ಪುರದ ಹೊಣಬಾಹೆಯಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ |
 ಇರುಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೊಳೊಕ್ಕುವೆ ¹
 ಸರಿಮೆಣೆಗೆ ಮಿಗೆ ಸೆಡುಗೊಳುತು
 ಬ್ರಹ್ಮ ಕೃಷ್ಣ ನ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಮರನ ಹೊಳ್ಳಿನಲಿ || ೪೬

ದೇವನತ್ತಲು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
 ದೇವಿಯರ ಪಾಳಯದೊಳಿರುತಿ
 ದ್ವೀಪಿಲಾಸವ ನೋಡಿ ನಕ್ಕನು ಶಕ್ರನಂದನನ |
 ಆವಳೋ ನೆನೆಹಿನಲಿ ಸುಳಿದಳು
 ಭಾವದಲಿ ಸುಮ್ಮಾನವೇನೆನೆ
 ದೇವಿ ಬೇಜಿಹಿಂದಿಲ್ಲ ಕೇಳೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ಹುಸಿಯಲ್ಲ || ೪೭

1 ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಸುರಿವಾ, ಕ. ಖ.

ಅರಸಿ ನೀ ಮೇಣುಣಿಯಲಾ ಸೋ
 ದರದ ಮೈದುನನೆಗೆ ಕುಂತೀ
 ವರಕುಮಾರಕನಾತನೀ ದ್ವಾರಾವತಿಯ ಹೊಣಿಗೆ |
 ಮರನ ಹೊಳ್ಳೊಳ್ಳು ಹೊಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿದ
 ನರಿಯವೋಲೈಧಾನೆ ಹೋಗುಪ
 ಚರಿಸಿ ಬಹೆನೆನುತೆದ್ದನಸುರಾರಾತಿ ಮಂಚದಲಿ ¹ ||

೪೮

ಅರಸಿ ಕೇಳೇಬಂದ ಪಾರ್ಥನ
 ಕರೆದುಪಾಯಾಂತರದೊಳೇವೆನು
 ಸರಸಿಜಾನನೆಯನು ಸುಭದ್ರೆಯನಿಂದು ತಪ್ಪಿದರೆ |
 ಕರೆಸಿ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ಕೊಡಿಸುವೆ
 ಭರವು ಬಲಭದ್ರಗೆ ಪಾರ್ಥನ
 ಬರವು ಲೇಸಾಯ್ತೆನುತ ನೆನದನು ವೈನತೀಯನನು ² ||

೪೯

ನೆನೆಯಲಾಕ್ಷ್ಮಣ ಹೈರಸಾಗರ
 ವನಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯಾದವ
 ಜನಪನಂಭ್ರಯೊಳೆಹಗಿ ಬಾಗಿದನಹಿಂಕುಲಾಂತಕನು |
 ದನುಜಹರನಾಪಕ್ಷಿರಾಜನ
 ವಿನಯವೃತ್ತಿಯಲೇಖಿ ತನ್ನಯ
 ವನಿತೆಯಾಲಯದಿಂದ ಹೊಣುವೆಂಟಾಗ ನಡೆತಂದ ||

೫೦

ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಫಲುಗುಣನ ಕಂ
 ಡೆಂದ ನಿನ್ನಯ ತಾವನಣಿದೆವೆ
 ದೆಂದೆನಲು ಮೈಯ್ಯಕ್ಕಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಹರಿಗೆ |

¹ ನೆನ.ತ ಮಂಚವನಿಡಿದನಸುರಾರಿ, ಕ.ಖ.

² ಹೊಣುವಂಟನು ನಿಜಾಲಯವ,ಚ. ಡ.

ನಂದಗೋಪಯಶೋದೇವನಿತೆಯು
ಕಂದ ನೀನಿದನಖಿತನೆಂಬುದು
ಮಂದಮತಿಗಳಿಗುಸುರ ಬೇಡಿದು ನೀನು ಸರ್ವಜ್ಞ || ೫೧

ಎಂದುದಕೆ ಮುದವಡೆದು ಪಾರ್ಥಂ
ಗಿಂದ ರೈವತಶೈಲದಲ್ಲರ
ವಿಂದಸಖನುದಯದಲಿ ಬಂದಿರು ಮುಸಲಿಯೈತಂದು |
ಮಂದಿರಕೆ ಬರಹೇಡಿದೊಡೆ ಬಾ
ಮುಂದೆ ನಿನ್ನಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಪು
ದೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ಸಂತಪಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಮುರವೈರಿ || ೫೨

ನಿಲಿಸಿ ಮರಳಿದ ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ನಿಳಯಕಾಗಲು ಬಿಜಯಮಾ
ಡಲು ತರಣಿ ಬಂದನು ಪೂರ್ವಶೈಲಕ್ಕಿತ್ತ ಮುರವೈರಿ |
ನಲಿದು ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕರ್ಮವೆ
ಜಲದಲ್ಪೈವನೆತ್ತಿ ಸೂರ್ಯಂ
ಗೊಲಿದು ಯಾದವದೇವಸಿತ್ತಲು ಬಂದನೊಲಗಕೆ || ೫೩

ಪರಮಹಂಸನ ಸುಳಿವು ಸಾಕ್ಷಾ
ತ್ಪರಮಪುರುಷನ ಸಂಗದಲಿ ಯತಿ
ವರನ ದರುಶನ ಲೇಸು ನಮ್ಮಯ ನಗರಿಗೈತರಲು |
ಹರಹಿದನು ಹರಿ ವಾರ್ತೆಯನು ತಾ
ನಖಿಯದಂತಿರೆ ಕೇಳಿ ನೀಲಾಂ
ಬರನು ಬಹಳೋತ್ಸವದಲೈದಿದ ನರನ ಹೊರಗಂದು || ೫೪

ಬರಲಿಕಾತನು ತನ್ನ ಕಾಲದ
ನಿರುತಸದನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿಯೆ
ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲ ಮರದ ನೆಳಲಲಿ ನೀತಿಪಾವನನು |

ನರನು ನೆಜಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷವೆ
ಧರಿಸಿ ತಾ ಹರಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂದವೆ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಕಾಶಪಟನಾಗಿ || ೫೫

ವಂದಿಸಿದನಾಮುನಿಗೆ ರಾಮನು
ವಂದಿಸಲಿಕಾಶ್ರಮದ ಹರಕೆಯು
ನಂದು ಕರುಣಿಸಿ ನುಡಿದ ಚಾತುರ್ವೇದ ವಿದ್ಯೆಗಳ |
ಎಂದದನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದಲಿ
ಯಿಂದಿರಾವತಿ ಸರ್ವಜ್ಞೇವರಿ
ಗೆಂದು ನೆಜಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರ ಸರ್ವಗುಣನಿಳಯ || ೫೬

ಎಂದು ಚಾತುರ್ವೇದವಿದ್ಯೆಯು
ಸಂದುಗೊಂಡದಾಹರಿಯ ಹೊಗಳುವು
ವೆಂದನೈ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಶ್ರುತದಿಂದಾನುಮಾನದಲಿ |
ನಿಂದು ಬೆರಳಿನ ಮೂಗಿನಲಿ ಸಾ
ನಂದ ಮಿಗೆ ಬೆಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮಯ
ಮಂದಿರಕೆ ನೀನ್ ಬಿಜಯಮಾಡುವುದೆಂದು ಕೈಮುಗಿದ || ೫೭

ನಾವು ಭಿಕ್ಷುಕರೆಮಗೆ ನಿಂದಿತ
ಭೂವಧೂವಲ್ಲಭರ ಸದನವು
ನಾವು ಸಾರ್ಥರಬೇಕು ನದಿಗಳ ತೀರವನಗಳಲಿ |
ಭಾವಿತಪ್ರಾರಬ್ಧಕಮಃ ಫ
ಲಾವಳಿಯನುಪಭೋಗಿಸುತ ದೇ
ಹಾವಸಾನವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿಹೆವೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೫೮

ಎನಲು ಲಾಂಗಲಿ ಯತಿಯ ಮಾತಿಗೆ
ನೆನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನು
ದಿನವ ನೂಕುವುದೊಂದು ಗ್ರಾಮಕೆ ಮೊಳುನಗರದಲಿ |

ದಿನವೆ ನೂಕುವುದೈದು ಪುರದಲಿ
ದಿನವೆ ಕಳವುದದೇಯುಪಟ್ಟಣ
ಜನಪದಗಳುಳ್ಳಲ್ಲಿ ನವದಿನ ದೇವಸದನದಲಿ ||

೫೯

ದಿನವೆ ನೂಕುವುದರ್ಥಮೊಸವು
ವಿನಯದಲಿ ಸುರನದಿಯ ತೀರದಿ
ದಿನವೆ ಚರಿಸುವುದಾಪ್ರಯಾಗದಿ ಪಕ್ಷವೆರಡುಗಳ |
ವನದಿ ವಸಿಸಿಹುದಮಳಮುನಿಗಳ
ಮನೆಯಲೈವತ್ತಾಉದಿನಗಳ
ವಿನಯದಲಿ ನೂಕುವುದು ಶ್ರೀಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಸವನು ||

೬೦

ಈ ಮಹಾದ್ವಾರಕೆಯು ಕಾಶಿಯು
ಭೂಮಿಗಿವ್ವುಡಿಯಾ ತ್ರಿಯಂಬಕ
ನೇಮಿಸಿಹ ಶೈಲಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ |
ಅಮಹೀಧರಕೊಂಡುಸಾವಿರ
ಭೂಮಿಯಲಿ ತ್ರೈಯುಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷವು
ಕಾಮಹರ ವಿರುಪಾಕ್ಷನಲ್ಲಿಗೆ ಲಕ್ಷ ಹನ್ನೊಂದು ||

೬೧

ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮಕೆ ಪಂಥರಿ
ಪುರಕೆ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಉರಗನ
ವರಮಹಾಶಯನಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾಪಂಚಕೃಷ್ಣರಿಗೆ |
ಧರಣಿಯಲಿ ಸರಿ ತೂಕ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಧರಣಿಯಲಿ ನೆರೆದಿದ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ
ಪರಿಗಣಿತಹನ್ನೆರಡುಲಕ್ಷದ ಸರಿಯು ತೂಕವದು ||

೬೨

ಈ ಮಹಾದ್ವಾರಕೆಯ ಮಹಿಮೆಯು
ಸೋಮಶೇಖರನಖಿಯ ತಾನಿದ
ನೇಮಿಸಲಿಕಳವೆಲ್ಲ ಚಕ್ಷುಶ್ಚ್ರವಣಪತಿಗೆಂದ |
ನೀ ಮಹಾಸಂನ್ಯಾಸಿ ದ್ವಾರಕೆ

ಭೂಮಿಯನು ಬಿಟ್ಟು ನೈಋತ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ
ಕಾಮಿಸುವೊಡಲೈಂದು ಯತಿಯನು ಮುಸಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು || ೬೩

ಖಲರಾಮನು ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಆರ್ಜುನನನ್ನು
ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವಿಕೆ.

ಇಹುದು ನೀವೇಕಾಂತಭವನದೊ
ಳಹುದು ಚೂತುರ್ಮೌನವಿಧಿ ಸ
ನ್ನಿಹಿತವಾಯ್ತಿದ ನೂಕಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದಿಚ್ಛೆ ಯಲಿ |
ವಿಹಿತಚರಿತರು ನೀವು ನಿರ್ವಹಿ
ಸಿಹೆವು ಶಿಶ್ರೂಷೆಯನು ನೀವ್ ನೆಹಿ
ಗಹನಮಾಡದಿರೆಂದು ತಂದನು ಯತಿಯ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ || ೬೪

ಗುಡಿಯ ತೋರಣವಾದ್ಯರವೆದು
ಗ ಡಣೆಯಿಂದೈತರಲಿಕಾಯತಿ
ನುಡಿದನಗ್ಗದ ಕೃತಕಕೃಷ್ಣನು ಹೇಡಿದಂದದಲಿ |
ಮಡದಿಯರ ಜಾತಿಯಲಿ ಕನ್ಯಕೆ
ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಕಭಿಕ್ಷೆಯ
ಹಿಡಿಯಬಹುದೆನೆ ರೇವತಿಯ ಪತಿಯದನು ಕೈಕೊಂಡ || ೬೫

ಅಂದು ರಾಮನು ತದ್ಗತೀಶನ
ತಂದನುತ್ಸಾಹದಲಿ ಪುರಜನ
ನಿಂದು ನೋಡಲು ದ್ವಾರಕಾಪುರದೊಳಗೆ ಬರುತಿರ್ದ |
ಅಂದು ಮೊದಲಾಪಾಢದಶಮಿಯ
ಮಿಂದು ಸ್ವಾತಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಹೊಕ್ಕನ
ದಿಂದಿರಾಪತಿನಗರಿಗಾದಿನಕೆಂಟುಮಾಸವನು || ೬೬

ಆ ಯತಿಸೇವೆಗಾಗಿ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವಿಕೆ.
ಇವರನರಮನೆಯೊಳಗೆ ಕನ್ಯಾ
ಭವನಮಧ್ಯದೊಳರಿಸಿ ಬಚಕಿನೊ

ಳವರ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ನಿರವಿಸಿದಾಸುಭದ್ರೆಯನು |

ಇವರು ಶೂರ್ವಮಹಾತ್ಮಕರು ನೀ

ನಿವರದೇವಾರ್ಚನೆ ಸಮಾಧಿ

ಪ್ರವರದಲಿ ಬೆಸಸಿದುದ ಮೊಡುವುದೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ || ೬೩

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಅಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ಬಲರಾಮನ ಸಮಾಧಾನ.

ಮುರಮುಠನ ಬಂದಾಗ ರಾಮನ

ಹಿರಿದು ಮರುಳಾಡಿದನು ತಂಗಿಯ

ತಿರುಕಗಿತ್ತಿರೆ ಮೆಚಿದು ನೀವಿಂದೆಂದನೊಲವಿನಲಿ |

ಅರಸುಮಗಳನು ತೊತ್ತುಗೆಲಸಕೆ

ಪರುಠವಿಸಿದಿರಿ ಶಿವ ಶಿವಾ ತಾ

ವೆಣಿಯವಿಲ್ಲಿಯ ಲೇಸು ಹೊಲ್ಲೆ ಹವೆಮ್ಮದಲ್ಲೆಂದ || ೬೪

ಮರುಳ ನೀ ಹೋಗಿಗನುತ ನೀನಿವ

ನಜಿಯೆ ಯತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ನೀತನು

ತಿರುಕನೇ ಸಾಕ್ಷಾತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಸನ್ನಿಭನು |

ಬರಲಿ ಮೂಲಿ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯು

ಹರಿಬವೆನ್ನದು ಯತಿ ಮಹಾತ್ಮಕ

ನಜಿಯದವರೇ ನಾವೆನುತ ಗಜಜುದನು ಬಲರಾಮ || ೬೫

ಯತಿಗಳಾವನ ಮನೆಯಲನ್ನವ

ಪತಿಕರಿಸಲಾಪತಿತಪಾವನ

ಪತಿಕರಿಸಿದಂತಹುದದೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿಂತೆಂದ |

ಪತಿತಪಾವನನಾಮಧೇಯನು

ಪತಿಕರಿಸಲೇನಹುದದೆಂದರೆ

ಕ್ಷಿತಿಮೊದಲು ಚೌರಾಸಿಲಕ್ಷದ ಜೀವಕನ್ನವನು || ೬೬

ಇಕ್ಕಿದಂತಹುದೊಬ್ಬ ಯತಿಗಳ

ಕುಕ್ಷಿಗನ್ನವನಿಕ್ಕೆ ಯನಲಿಕೆ

ನಕ್ಕು ಕೌಶಲಮಲ್ಲ ಯತಿಗಳಿಗಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದ |
 ಚಿಕ್ಕತನ ತಮಗಿದನು ಕಾಣಲು
 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾನೇಕೆ ಯತಿಯನು
 ಸಿಕ್ಕಿಸಿಯೆ ನೂಜೊಂದುಕುಲವನು ಗತಿಯಲಿರಿಸಿದಿರಿ || ೩೦

ಆದೊಡೊಳ್ಳು ತು ತಂಗಿ ಬೆಸಕ್ಕೆ
 ದಾದರಿಸಲಿ * ತಪಸಿಯನು ತಮ
 ಗೀದುರಾಗ್ರಹವಾದೊಡಿದರೊಳಸೂಯೆ ನಮಗೇಕೆ * |
 ಹೋದವಿದೆ ಮೌನದೊಳನುತಲಬು
 ಜೋದರನು ಹಿಂಗಿದನು ಹರಿಯ ವಿ
 ನೋದರಚನೆಯನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂವ ಕೇಳೆಂದ || ೩೧

ದನುಜಹರ ಭೀಷ್ಮಕನ ತನುಜೆಯ
 ಮನೆಗೆ ಬರೆ ಬಲಭದ್ರರಾಮನ
 ಯನುಜೆ ಯತಿಯನು ಮುದದಿ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಲಲುವತ್ತು |

ಸುಭದ್ರೆಯು ಅರ್ಜುನನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ದಿನ ಸವೆಯಲೊಂದಿನದೊಳಬಲೆಯು
 ಮನವೊಲಿದು ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷದ
 ಮುನಿಯ ಕೇಳಿದಳೆಂದು ನಿಮ್ಮಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ || ೩೨

ನರನ ಕಂಡಿರೆ ಯೆನಲಿಕೇತಕೆ
 ನರವಿಚಾರವು ನಿನ್ನಗೆ ಯೆನಲಿಕೆ
 ನರಗೆ ವಲ್ಲಭೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದೆನ್ನ ತನುಮನವು |
 ಅರಸಿ ನಿನಗರ್ಜುನನು ವಲ್ಲಭ
 ನಿರುತ ತಮಗಲುಹಿದನು ಕಾರವ
 ರರಸ ಬಂದರೆ ಕಾದಿ ನಿನ್ನನು ಗೆದ್ದು ಪತಿಯಹನು || ೩೪

* ಯತಿಪತಿಯ ನಮ |

ಗೀದುರಾಗ್ರವೇಕೆ ಕಾಂಬಿ ಫಲವನ್ನಗ್ರದಲಿ || ೩.

ಭರವಸವು ನರನಿಂದು ನಾಳನೊ
 ಳರಸನಹನೆನೆ ಕೇಳಿ ನೀವಾ
 ನರನ ಚಿತ್ತವನೇನ ಬಲ್ಲಿರಿ ಯೆನಲು ತಾ ನರನು |
 ಅರಸಿ ಕೇಳೈ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್
 ನಿರುತನರನೆಂದಾದೊಡಾತನ
 ವರಗುಣಾನ್ವಿತನಾಮಪದಮೂಟವನು ಹೇಜೆನಲು || ೩೫

ಆದೊಡರ್ಜಾನ ಪಾರ್ಥ ಫಲಗುಣ
 ನಾದರಿಸು ವಿಜಯನು ಕಿರೀಟಿಯು
 ಭೇದವಿಲ್ಲ ಧನಂಜಯಾಚ್ಯುತ ಕೃಷ್ಣ ಭೀಭತ್ಸು |
 ಆದಿಯಲಿ ನರ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯು
 ಸಾಧಿಸಲಿಕಾಶ್ವೇತವಾಹನ
 ಮೇದಿನಿಗೆ ಗಾಂಡೀವಿಯೆಂಬುದು ತನ್ನ ಗುಣನಾಮ || ೩೬

ಈಸು ಕೇಳಲೆ ವನಿತೆಯೆನೆ ವಿ
 ಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದೆ ¹ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದಳು
 ನೀಶದಲಿ ನಿಮಗುದರ ದೊಡ್ಡಿತು ವಕ್ಷ ಕಿಳಿದೆಂದು |
 ಭೂಸುರರು ನೆಣಿಯಾಡುತ್ತಿರ್ಪರು
 ಕೇಶವನ ಮುಂದೆನಲಿಕಾಯತಿ
 ವೇಷ ತೋಟಿದ ತನ್ನ ವಕ್ಷವನಾಕುಮಾರಿಯಲಿ || ೩೭

ಯತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಾನನೊಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.

ತೋಟಲಿಕೆ ನಡುನಡುಗಿ ನಾಚಿಯೆ
 ಸಾಣಿ ಭಿಕ್ಷವನಿಕ್ಕಿ ತಿರುಗಿಯೆ
 ವಾರಿಜಾಕ್ಷನ ನೆನೆಯುತಿರಲಿಕೆ ಪಾರ್ಥ ಕೈದೊಳದು |
 ವೀರನಿರಲಾರಾಮನನುಜೆಗೆ

ಬಾರಿಸಿದುವಾಹತವಸ್ಥೆಯು
ಯಾರಯಿದು ನೀ ಕೇಳು ಮನದೊಳಗಣುಪಿ ನೋಡಿದಳು || ೩೮

ಎರಡುಚಿಂತಿಸಲಾಯ್ತು ಸುಲಲಿತ
ನಿರುತಮೂಱು ಜ್ವರವು ತೋಱು
ವಿರಸ ನಾಲುಕು ಮೈಯ್ಯನಿಡುಹಲ್ಪೆದು ಲಜೆಯನು |
ಇರಿಸಲಾಣೀತ್ವಕಳವೆಡೆಗೊಳ
ಸಿರಿಯ ಮಾನವ ತಳಯಲೆಂಟು
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾ ಮುಸುಕೆ ಮೂದಲಿ ನಾರಿಗೊಂಬತ್ತು || ೩೯

ತನುವೆಚಯಲಾಹತ್ತು ತೋಱುವೆ
ದಿನದೊಳಾಕ್ಕೆವಲ್ಯನಾಥನು
ಘನಕೃಪಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಯಾದವಾದಿಗಳ |
ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ
ದನುಜಹರ ತೆರಳಿಸಲು ತೆರಳುತ
ಮನೆಯ ಕಾಹಿಗೆ ಯಿರಿಸುತೇಕಾಂತದಲಿ ಹರಿ ನುಡಿದ || ೪೦

ನರ ಸುಭದ್ರೆಯನೊಯ್ದೊಡಾಕ್ಷಣ
ಹರಿದು ರಾಮಂಗಣುಹಬೇಡೆಂ
ದರೆಘಟಿಗೆ ಕಾಲಾಂತ ನಿಲುವುದು ಗುರುವಿನುತ್ತವೆಕೆ |
ಹರುಷದಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ಬಟಕಾ
ದರಿಸಿ ಮುಸಲಿಯ ಕೊಂಡು ತೆರಳಿದ
ನಿರುತವರಕಾರ್ತಿಕದಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನಕ್ಕೆ || ೪೧

ಹರಿಯು ತೆರಳಿದ ಹಿಂದೆ ಪುರದಲಿ
ಚರಿಸುವೆವರಿಲ್ಲೆಂದು ದ್ವಾರಕೆ
ಯರಸ ತೆರಳಿದ ರಾಸಕೇಳಿಯ ರಭಸದನ್ನತಿಗೆ |

ನರನು ಮೌನದೊಳೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ವರಸುಭದ್ರೆಯದೊಂದುಕಡೆಯ
ಲ್ಲಿರಲಿಕಾಬೆಳಗಾಗಿ ಮೆರುದಿನ ದೇವವುಜೆಯಲಿ ||

V-೧

ಸುಭದ್ರಾರ್ಜುನರ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾನುರಾಗ.

ಬಾಲಕಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿದೇವರ
ಮೇಲೆ ಮನವಾಯ್ತೆವರಿಗಾಕೆಯ
ಮೇಲೆ ನೆಲಸಿತು ಚಿತ್ತ ಕಾಣೆನು ಜಪಸಮಾಧಿಗಳ |
ಮೇಳವಿಸಿತನ್ಯೋನ್ಯರಾಗ ಭ
ಡಾಳಿಸಿದುದಭಿಲಾಷೆ ಕಾಮನ
ಬೇಳುವೆಗೆ ಬೆಂಡಾದುದಿಬ್ಬ ರಥೈರ್ಯವಡಿಗಡಿಗೆ ||

V-೨

ಮಿಡುಕುವುದು ಬಾಯ್ ಚಿತ್ತವವಳಲಿ
ತೊಡಕಿಹುದು ಜಪಮಾಲೆ ಬೆರಳಲಿ
ನಡೆವುತಿಹುದಕ್ಷಿಗಳು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಹುವು ಮಾನಿನಿಯ |
ಮೃಡಪಿತಾಮಹಪೂಜೆಗಾಸತಿ ¹
ಹಿಡಿಹಿನಲಿ ಮನವರಳ ಮುದ್ರೆಯ
ತೊಡಹು ಹೊಣಿಗೆಗೊಳಗಿಂದುಮುಖಿಯರ ನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆಯಲಿ ² ||

ಜಾಣಿದುದು ಮಡೆಗಾಲವತಿಬಿಳು
ಪೇಣಿದುವು ಮುಗಿಲುಗಳು ಕತ್ತಲೆ
ಸೂಜಿ ಹೋಯಿತು ಹಗಲಿರಳು ರವಿಶಶಿಗಳಪಟಳಕೆ |
ತಾಣಿದುವು ನದನದಿಗಳಭ್ರಕೆ
ಹಾಣಿದುವು ಹಂಸೆಗಳು ತಲೆ
ದೋಣಿದುವು ತಾವರೆಗಳನೆ ಬಂದುದು ಶರತ್ಸಮಯ ||

V-೩

1 ಮೃಡನ ಪೂಜೆಗೆ ಕೈ ಸುಭದ್ರೆಯ, ಚ.

2 ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ ಚ, ತ,

ಅರ್ಜುನನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.

ಇರಲಿಕೊಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೊಳಗಾ
ನರನ ವೈತ್ತಾಂತವನು ತಿಳಿದಾ
ಕರುಣಿ ನೆಣಿ ವಸುದೇವರೋಹಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯನು |
ಕರೆದು ಗಾಗ್ಯಾಂಗಿರಸಗೌತಮ
ವೆರಸಿ ಬಂದನು ದ್ವಾರಕಾಪುರ
ವರಕೆ ಪಾರ್ಥ ಸುಭದ್ರೆಯಿಬ್ಬರ ನೆರಹಬೇಕೆಂದು || ೧೬

ಸುರಗುರುವ ನನೆಯಲಿಕೆ ಬಂದಾ
ನರನ ವೈವಾಹಕ್ಕೆ ದೇವರ
ನೆವಿ ಬಂದುದು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಕರುಣದಳಿತೆಯಲಿ |
ಉರಗಮಥನನನೇಣಿ ನಾಕದ
ಸುರಪತಿಯನೊಡಗೊಂಡು ಯಾದವ
ರರಸ ಹೊಕ್ಕನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೭

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಲು
ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನ.

ನಳನನಾಭನು ದೇವವೃಂದದ
ಬಳಗದಲಿ ಭೂದೇವಧರ್ಮದ
ತಲಹಿನುದ್ವಾಹಿಕವ ಪಾರ್ಥಗೆ ಮಾಡಲನುವಾದ |
ವಿಲಸಿತದ ಮೆನ್ನಾದಿಮಾರ್ಗವ
ಬೆಳಸಿ ಬೇಗದಿ ಬಂದನಾವರ
ನಿಳಯಕ್ಕೆದಿದ ಪಾರ್ಥನಿಹ ಪರಿಣಾಮಗೃಹದೆಡೆಗೆ || ೧೮

ಬಂದು ಕಂಡಾನರನ ವೇಷವೆ
ನಂದು ತೆಗೆದಾವರಿಸಿ ಮಜ್ಜನ
ಕಂದವಿಡಿಸಿಯ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರದಿ ವರನ ಸಿಂಗರಿಸಿ |

ನಿಂದಿರಲು ಮುನಿಸಿಕರ ತಂದುದು
 ಚಂದದಲಿ ವೆರಹೋಮಕ್ಕಲ್ಲವೆ
 ನಂದು ರಚಿಸಲು ಕುಂದು ಬಾರದತೆಹದಿ ವೆಹ್ನಿಯಲಿ || ೧೯

ಸುದತಿಯನು ಶುಭದಿನಸುಲಗ್ನಗ
 ಳೊದನೆ ವೈವಾಹವನು ವಿಸ್ತರಿ
 ಸಿದರು ಹರಿವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯುಗ್ರಸೇನನೃಪ |
 ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಬಲನಖಿಯದಂ
 ದದಲಿ ಹೂಡಿದ ರಥವನೇನಿಸಿ
 ಮದವೆಳಗೆಸಹಿತರ್ಜುನನ ಕಳುಹಿದನು ಮುರವೈರಿ || ೨೦

ಆರ್ಜುನನು ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಮುದದೊಳಾವೈಕುಂಠ ಪಾರ್ಥನ
 ಸುದತಿಗೊಂದಿನ ತೇರ ನಡೆಸುವೆ
 ಹದನ ಕಲಿಸಿದನಾಕೆ ಸಾರಥಿಯಾಗೆ ತೆರಳಿದನು |
 ತ್ರಿದಶಗಣಸಹಿತಮರಮುನಿಗಳ
 ಸದನಕೆಲ್ಲರ ಕಳುಹಿ ಯಾಹ್ನನ
 ಸುದತಿಯರು ಸಹಿತೈದಿ ಹೊಕ್ಕನು ತನ್ನ ಮಂಜರವೆ || ೨೧

ಪುರವೆ ಹೊಣುವೆಂಟವರು ಬರಲು
 ಬ್ರಹ್ಮ ಯಾಗಲು ಬಟಿಕ ಸಾತ್ಯಕಿ
 ಹರಿಯ ನೇಮವನಣಿದು ಕಳುಹಿದ ರಾಮಗೂಟಿಗವ |

ಖಿಲರಾಮನು ಚಾರಣಂದ ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯುದ್ಧ
 ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಿಕೆ.

ತರಣಿಯುದಯದ ಮೇಲೆ ಮುಸಲಿಯು
 ಹೊರೆಯಲೊಳಿದರಾಚರರು ಯತಿ
 ವರ ಸುಭದ್ರೆಯನೊಯ್ದನಾಮುನಿ ಮುನುತ ಬಾಯ್ವಿಡಲು || ೨೨

ತುರಗಗಜರಥಸಹಿತವರು ತಾವ್
 ಧುರಕೆ ತೆರಳಲು ಹರಿಯು ನಗುತಲೆ
 ಕರೆದು ಬೊಬ್ಬಿ ಯನಾಲಿಸಿದ ತಾ ರಾನು ದುಗುಡದಲಿ |
 ಬಚಿದೆ ಬೊಬ್ಬಿ ಡುವಾಗ ರಾಮಗೆ
 ಪರಿಯ ಹೇಟಿದರಿದು ನಿಮ್ಮಯ
 ವರಯತೀಶನ ಜಪಸಮಾಧಿಗೆ ಸಮಿಧೆ ದೊರಕಿತೆಲೆ || ೯೩

ಇರುಳು ಕೋಟೆಯನೊಡೆದು ರಥದಲಿ
 ವರಕುಮಾರಿಯನೊಯ್ದು ನಾತನು
 ನಿರುತ ತಮಗಳವಲ್ಲ ಯೆಂದರೆ ಮುಸಲಿ ಬಿಟಗಾದ |
 ಅರಸುವೆಗಳನು ಕೊಂಡು ಹಾಯ್ದನು
 ತಿರುಕಮುನಿ ಮಧು ಭಾಪು ಸುಭಟರ
 ಕರೆ ಮುರಾರಿಯ ಮಾತು ತಾಗಿತೆ ಯೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೯೪

ಹೇಟಿಬೇಡವೆ ಮುನ್ನವೇ ನೀ
 ಳಾಳಕಿಯ ಕೆಡಿಸಿದಿರಲಾ ನೀ
 ವಾಳ ನೆರಹಿದೊಡಿಸ್ಸು ಮಾಡುವುದೇನು ಕಡು ಮುಟಿದು |
 ಜಾಳಿಸಿದುದಪಕೀರ್ತಿಯಕಟ ವಿ
 ಟಾಳಿಸಿತು ಯದುವಂಶಕನೆ ಕರ
 ವಾಳ ಜಡಿದೈದಿದನು ಹಲಧರನರ್ಜುನನ ರಥಕೆ || ೯೫

ಮುಸುಕಿದನು ನಾರಾಚದಲಿ ನಿ
 ವ್ವಸರದಲಿ ಹಲಧರನ ಸೇನೆಯ
 ಕುಸುರಿದಜಿದನು ಕೊಜಿದನಗಣಿತಬಲವನಾಪಾರ್ಥ |

ಎಸೆವನೇ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮಾಡಿದ

* ಹುಸಿಯುಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ದನು
 ರಸನೆಯನು ರೇವತಿಯ ಮೇಲಾಣೆನುತ ಹರಿತಂದ || * ೯೬

* ಹುಸಿಯು ನೋಡಿರೆ ನರನಿವನು ತಾ |

ವಸುಧಯಲಿ ಕಡಿಬಿಕ್ಕಿ ತೋರುವೆನೆಂದನಾರಾಮ, ಕ. || *

ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನೊಯ್ದವನು ಅರ್ಜುನನೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಬಟಕ ಹರಿದನು ಕೃಷ್ಣ ಸೀತನ

ಕೊಕ್ಕೆ ತೆಗೆದನು ಬಹಳರೋಷವೆ

ತಿಳುಹಿರೇ ಸಾಕೆನ್ನು ವೆಸುದೇವೆಗೆ ದೇವಕಿಗೆ |

* ಉತ್ತಮದೀತನ ದೋಷವಲ್ಲವೆ

ತಿಳಿದೆವಾನರ್ಜುನನು ಸೀತನ

ಕಳುಹಲೇತಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಸಾಕೆನ್ನೆಂದನಸುರಾರಿ * ||

F೩

ಗೆಲುವುದಿರಿದೀನರನ ಪುನರಪಿ

ಯಿಳಯೊಳೊಂಮೆಗೆ ಗೆದ್ದೆ ವಾದೊಡೆ

ನಳನಮುಖಿಯನು ಕೊಂಬರಾರನ ವೊಬ್ಬ ಕರವಿಡಿದ |

ಲಲನೆಯನು ವೈವಾಹಕನುತ್ತಲಿ

ನಳನನಾಭನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೆ

ತಿಳುಹಿ ರಾಮನನಂದು ಬೋಧಿಸಿ ಮರಳಿ ತಿರುಗಿದನು ||

F೪

ಅಕಟ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ತಪ್ಪಿತು

ಸಕಲಯಾದವರೊಂದೆ ಯಾದಿ

ವಿಕಳಮತಿ ತಾನೊಬ್ಬ ಕೃಷ್ಣನ ಕಣ್ಣೆಡೆಯನಿವು |

ಅಕುಟಲರು ಸೀತೆಲ್ಲ ತಾ ಬಾ

ಧಕನು ಗರುವರು ನೀವನುತ್ತಲಿ

ಭುಕ್ತುಟಬದ್ಧದಿ ಮುಳಿದಿ ನಗಗೆ ರಾಮ ರೋಷದಲಿ ||

F೫

ಹಸ್ತ ಸಾಪುರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನಾಗಮನ.

ಹರಿಸಹಿತ ಬಲರಾಮನಿತ್ತಲು

ತಿರುಗಿದನು ಪವಮಾನವೇಗದಿ

ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಪಾರ್ಥನಾಗ ಸುಭದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿ |

* ಮುಳಿವುದೀತನ ದೋಷವಲ್ಲದ

ತಿಳಿದೆವಾನರ್ಜುನನು ಗೆಡ ನಾ

ವಳುವುದಿನ್ನೇಕೆನುತ ಬೋಧಿಸಿದನು ಹಲಾಯುಧನ, ಚ. ತ ||

ಪುರದ ಬಹಿರುದ್ವಾನದಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿ ರಥವನು ನಿಲಿಸಿ ನಲಿವುತ
ಪರಿಗತಶ್ರಮನಾಗಿ ನಗುತ ಸುಭದ್ರೆಗಿಂತೆಂದ || ೧೦೦

ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆ ಮುಂದೆ ದ್ರೌಪದಿ
ಕರೆಸಿದೊಡೆ ನೀ ಹೋಗು ನಿರುತವ
ನೆಯುಹದಿರು ತುಳುಗಾಹಿಗಳ ಮಗಳೆಂದು ನುತಿ ಸಾಕು |
ಅರಸಿ ಮಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿದೊಡಲಿರು
ಕರೆಸಿಕೊಂಬೆನು ಬೇಟೆ ಸದನಕ್ಕೆ
ವರಸುಭದ್ರೆಯ ಕಳುಹಿದನು ನಿಜರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ || ೧೦೧

ಬಂದಳಾಕೆ ಸಮಸ್ತಪುರಜನ
ವೆಂದು ಹೊಗಟಲಿಕಿದುಮುಖಿಯನು
ಮಂದಿ ನುಡಿದುದು ಮನುಜೆಯೋ ಸುರಲೋಕಮಾನಿನಿಯೋ |
ಮುಂದೆ ಬರೆ ಬರೆ ಬಾಗಿಲವದಿರು
ನಿಂದರಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಬಚಕರ
ವಿಂದಮುಖಿಯನು ಕಂಡು ದ್ರೌಪದಿಗಟುಹಿದರು ಹದನ || ೧೦೨

ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವ
ರರಸಿ ಬೆಸಗೊಳಲಾಕೆ ಪಾರ್ಥನ
ಪರುಲವದ ಮಾತುಗಳನೂಜಿವಳು ನಗೆಯ ಮೊಳೆ ಮಿನುಗೆ |
ಸುರಭುಜಂಗಮವೆಧುವೋ ನೀ ಮೇ
ಣರಸು ¹ ಗಳ ಸುತೆಯಂತೆ ಕೋಮಲೆ
ತರಳ ನೀ ಗೆಳೆಗರ ಮಗಳನಬೇಡ ಹುಸಿ ಯೆನಲು || ೧೦೩

ಮೆಸಗಿದುದು ಸಿಸ್ಸಳತತಿ ಗ
ಚೆಗ್ಗಿಸಿದುವರ್ಜಾನ ಬಂದನೆಂದಂ
ಬೊಸಗೆವಾತಿನಲೂರ ಸುಳಿದರು ದೂತರಲ್ಲಲ್ಲಿ |

¹ ಮಗಳೋ ತಂಗಿ ನೀ ಗೂ

ಜ್ವರ ಮಗಳೆ ಪುನಿಯೆನುತ ತಲದೂಗಿದಳು : ಪಾಂಡವರು, ಚ. ೬.

ಶಶಿಮುಖಿಯರುಪ್ಪಾರತಿಯ ಮಿಗಿ
 ಲೆಸೆವ ರತುನಾರತಿಯ ಕಾಂತಾ
 ವಿಸರ-ನೂಕಿತು ಪಾರ್ಥ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವೆ || ೧೦೪

ಅರಸ ಭೀಮಂಗೆಅಗಿ ನಕುಲಾ
 ದ್ಯರನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಾಂ
 ತರದ ತೀರ್ಥೋನ್ನತಿಯನಾವೃತ್ತಾಂತಸಂಗತಿಯ |
 ಮುರಹರನ ಸಾಪ್ತದವನಾತನ
 ಕರುಣಕನ್ಯಾಲಾಭವನು ಬಿ
 ತ್ತರಿಸಿ ಹರುಷಾಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದಿದನಗ್ರಜಾನುಜರ || ೧೦೫

ಬಚಿಹ ಕೃಷ್ಣ ನ ಸೋದರಿಯ ಯೆಂ
 ದೊಳಗೆ ಕರ ಸಂಭ್ರಮಿಸೆ ದ್ರೌಪದಿ
 ನಳನಮುಖಿ ಮನ್ನಿಸಿದಳಾಗಲು ಪಾರ್ಥನರಸಿಯನು |
 ಫಲಗುಣಗೆ ವರುಷಾದಿಕಾಲವು
 ಯಿಳಯಕ್ಕೈದಿದ ದಿನಕ್ಕೆ ತುಂಬಿತು
 ತಿಳಿಯಲಾವರವರುಷ ಭೀಮನ ಸದನಕಬುಜಾಕ್ಷಿ || ೧೦೬

ಇರಲಿಕೊಂದಿನ ಪಾರ್ಥ ನಿಲಯಕ್ಕೆ
 ಬರಲು ಕೃಷ್ಣ ನ ಯನುಜೆ ಬಂದಳು
 ನಿರುತನವತಿಯ ಭಾವವಾಯಿದೆ ನಡೆಗಳವರೊಡನೆ |
 ಅರಸ ಕೇಳಾವರಸುಭದ್ರೆಯ
 ಪರಿಯ ತಿಳುಹುವೆ ಮುನ್ನ ಲಂಕಾ
 ಪುರಿಯಲಾಜನಕಜೆಯ ಸೇವೆಯ ಮೊಡಿದಾಫಲದಿ || ೧೦೭

ವರತ್ರಿಜುಟೆ ಜನಿಸಿದಳು ಕೃಷ್ಣನ
 ಕರುಣದಲಿ ರೋಹಿಣಿಯ ಜಠರದೊ
 ಳರಸಿಯಾದಳು ವರಸುಭದ್ರೆಯು ಪಾರ್ಥಗೊಲವಿನಲಿ |

ಇರಲಿರಲು ಮಿಗೆ ಪಾರ್ಥನರಸಿಯು
ರಿರದೆ ತಾವೇ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು
ಪುರವ ಮೂವರದಿಬ್ಬ ರನಿಲಜಗೊಬ್ಬಳಾನ್ಯಪನ || ೧೦೮

ಧರ್ಮಾದಿಗಳ ವಿವಾಹ

ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಧರ್ಮಪುತ್ರಗೆ
ಸುದತ್ತಿಮಗಳ ಯೆಂಬಳೊಬ್ಬಳು
ವಿಧಿವಿಹಿತಗೃಹ್ಯೋಕ್ತಿಯಲಿ ನಿಮಿವರಕುಲಾನ್ವಯಕ್ಕೆ |
ಅದಟಕೌರವನತ್ತ ಲಿಭಪುರ
ಸದನದಲಿ ವೈವಾಹಕೋಸುಗ
ಮುದದಿ ತೆರಳಿದನಾಸುಭದ್ರೆಯ ನೆರೆವೆ ಸಡಗರಕ್ಕೆ || ೧೦೯

ತೆರಳಲಾನಾರದನು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಭರವಸವ ಕೇಳಿದನು ಕೇಳಲಿಕಂದು ಹರುಷದಲಿ |
ಪರಮಪರಿತೋಷದಲಿ ಮುಸಲಿಯು
ವರಜೆಯನು ತಾ ನೆರೆಯಲೋಸುಗ
ತೆರಳಿದನು ತಾನೆಂದು ಪೇಷಿದರಾಗ ಪುರವರದಿ || ೧೧೦

ಎನಲಿಕಾಮುನಿ ನಕ್ಕು ಮುನ್ನಿನ
ದಿನದಲಾಕೆಯ ಪಾರ್ಥನೊಯ್ಯನು
ದನುಜಹರನಾನರಗೆ ಧಾರೆಯನೆಣೆದು ಕಳುಹಿದನು |
ನೆನೆಯಲಾಗದು ನೀ ಸುಭದ್ರೆಯ
ತನುವ ನಿನ್ನಯ ತೆರವಿಗೆಂದಾ
ವಿನಯದಲಿ ಕೊಂಡಮೆಳಹಣವನು ಕೃಷ್ಣ ಕಳುಹಿದನು || ೧೧೧

ರಾಮನೀವೃತ್ತಾಂತವಖಿಯೆ ನಿ
ರಾಮೆಯನುಸಲೆ ಕೇಳಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮೊಡಲು ಮುಖಿದು ತಿರುಗಿದನು |

ಆಮಹಾನರಗದಿರದಾವನು

ಸೋಮಶೇಖರ ಪೊದಲಿಗಂಜುವ

ಭೂಮಿಪತಿ ನೀ ತಿರುಗು ಹಸ್ತಿನಪುರಕೆ ಹರುಷದಲಿ || ೧೧೦

ಎನಲಿಕಗ ದ ದುಗುಡಭರದಲಿ

ನೆನೆದಳಲುವೆನು ಮರಳಿ ಬಂದಾ

ವನಿತೆಗಿತ್ತಾಹಣವು ಖಂಡುಗವಾಗ ಹಸ್ತೆರಡು |

ಜನಪ ಸುಯ್ಯುತ ಕೊಂಡು ದೇವಕಿ

ತನಯ ಮಾಡಿದ ಪರಿಯ ನನೆಯುತ

ಕನಲಿ ಇರಲಿಕೆ ಮುಸಿಪ ಹೋದನು ಮೇಘಮಾರ್ಗದಲಿ || ೧೧೧

ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಧರ್ಮಪುತ್ರಗೆ

ಸುದತಿ ಶ್ಯಾಮಳೆಯೆಂಬ ನಾರಿಯು

ಮದನಭೂಪನ ಮಗಳು ಸ್ವರ್ಣಗ್ರಾಮದಧಿಪತಿಯ |

ಮುದದಿ ಭೀಮಗೆ ಸರ್ಪರಾಜನ

ಸುದತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದ

ಮದನಮೋಹಿನಿ ಯೆಂಬ ಕಾಳೀದೇವಿ ಸತಿಯಾಗೆ || ೧೧೨

ಧರಣೀಜನ ಸುತ ನಕುಳದೇವಂ

ಗರಸಿಯಾದಳು ಕೇಳು ನರಪತಿ

ನಿರುತದಲಿ ಸಹದೇವಗೃಹಳು ಮದ್ರಭೂಪತಿಯ |

ವರತನುಜೆ ವೃಷೆಯೆಂಬ ನಾಮದಿ

ಪರಮಸುಖದಿಂದಿರಲು ಬಂದಳು

ವರಹಿಡಿಂಬಾದೇವಿ ತನ್ನಯ ಸುತನನೊಡಗೊಂಡು || ೧೧೩

ಬಂದು ಭೀಮನ ಮಂದಿರಕೆ ಸತಿ

ವೃಂದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಾದಿಯಾದಳು

ನಂದಗೋಪನ ಕಂದನನುಜೆಯು ಶಕ್ರಪುತ್ರನಿಗೆ |

ಸಂದ ಸತಿ ತಾನಾಗಿ ಬಚ್ಚಿಕರ
ವಿಂದನಯನನ ಕೂರ್ಮೆಯಲಿ ಮುದ
ದಿಂದ ನಯದಲಿ ರಾಜ್ಯಮಾಡಿದರಿದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲಿ || ೧೧೩

ಅತ್ತಲಾಕೌರವಗೆ ಸತಿಯರೊ
ಳುತ್ತ ಮೆಯು ವರಭಾನುಮತಿ ತಾ
ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭೆ ಯಾದಳಂದಾ ಗೌಳದಧಿಪತಿಯು |
ಹೆತ್ತಸುತೆ ತಾ ಸೋಮದತ್ತನ
ದತ್ತಕಾತ್ಯಜಿ ಚಂದ್ರಮತಿಯಂ
ದತ್ಯಧಿಕದಿಂ ಕರ್ಣಗಾಢಳು ರಮಣಿಯೆಂದೆನಿಸಿ || ೧೧೪

ದಿನಕರಾತ್ಮಜನಿಂದ ಕೌರವ
ಜನಪನಗ್ಗದ ಭೂಪರೆಲ್ಲರ
ನನುವರದೊಳುಣಿ ಜಯಿಸಿ ತಂದನು ಮೂವರರಸಿಯರ |
ಇನತನೂಜಗೆ ಸೇರಿದಳು ಮಿಗೆ
ವಸಿತೆ ಚಂದ್ರಮತಿ ಪ್ರಭಾನ್ವಿತೆ
ದನುಜಸುತೆಯಾಸುರಸೆ ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ವಧುವೆನಲು || ೧೧೫

ಅತ್ತಲಾಕೌರವಗೆ ತಂಗಿಯ
ನೊತ್ತೆ ಯಿಟ್ಟುದ ಬಿಡಿಸಿ ಯನುಜೆಯ
ನತ್ತೆಯಳ ಬಚ್ಚಿತ್ತು ಕಾಯ್ದನು ಸೋಮವಂಶವನು |
ಉತ್ತರೋಕ್ತಿಯನ್ನಿನ್ನು ಕೇಳಾ
ವಿಸ್ತರದಿ ಕರುಣಾಳು ಕುಂತಿಯ
ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಯ್ದ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೧೧೬

ಮೂವತ್ತೆರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂವತ್ತೆ ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ

ಖಂಡವಾಹ್ಯಯವನದಹನದು
ಚಂಡಗಂಡರ ಗಂಡ ದಿವಿಜರ
ಹಿಂಡು ಗೋಟಿಡೆ ಧಾಣಿಯಿಟ್ಟನು ಚಂಡಗಾಂಡೀವಿ ||

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಮೊದಲಾದವರ ಜನನ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪಾರ್ಥಸುಭದ್ರೆಯಲಿ ಭೂ
ಪಾಲತಿಲಕನು ಜನಿಸಿದನಲ್ಲೆ ಜಾತರ್ಮಾತ್ರದಲಿ |
ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟಗುವ ದುಂದುಭಿಯ ದಿವಿ
ಜಾಳಿಯ ಹಸುಳೆಯ ಹರುಷಾವಳಿ ¹
ಮೇಳವದ ವೈಸಿರಿಯನೇನೆಂಬನು ಧನಂಜಯನ ||

೧

ಕಲಿತನಕೆ ನಲೆಯಾಯ್ತು ಭುಜದ
ಗ್ಗಲೆಕೆಗಾಸ್ಪದವಾಯ್ತು ನಿಜಚಾ
ಪಳವ ಬಿಸುಟಳು ವೀರಸಿರಿ ವಿಕ್ರಮದ ಸಿರಿಸಹಿತ |
ಹಟವು ಕಳವಳ ಭೀತಿ ಭಂಗ
ಸಲನಕಂಪನವೆಂಬಿನಾತನ
ನಲನ ನೀಮೆಯ ಸೋಂಕಲಮ್ಮವು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ ||

೨

ಜಾತಕರ್ಮಾನಂತರದಿ ವಿ
ಶ್ಯಾತನಾಮವಿಧಾನವನು ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿ ಭೂಪತಿಯನುಜ್ಜೆಯಲಿ |

¹ ಗಳ ಹೂವಳೆಯ ಪೂರದ, ಹ.

ವೀತಭಯನಭಿಮನ್ಯುವೇನೇ ರಿಪು
ಜಾತ ನಡುಗಿತು ಲೋಕ ಮೂಱುಬೋ
ಳೀತನುದಯದ ಕೀರ್ತಿ ಪಸರಿಸಿತರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೩

ಯಮಸುತಗೆ ಭೀಮಗೆ ಕಿರೀಟೆಗೆ
ಯಮಳರಿಗೆ ಸುಕುಮಾರಕರು ನಿಜ
ರಮಣಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಸುತಸೋಮಕನು ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯ |
ವಿಮಲಶ್ರುತಕರ್ಮ¹ ಪ್ರತಾಪೋ
ತ್ತಮನು ಶ್ರುತಸೇನಾಖ್ಯನುರುವಿ
ಕ್ರಮಶತಾನೀಕಾಭಿಧಾನರು ದ್ರುಪದತನುಜಿಯಲಿ || ೪

ಕೃಷ್ಣನು ಈವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ
ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಬರುವಿಕೆ.

ಇವರು ಕಳುಹಿದ ಹರುಷವಾರ್ತಾ
ಶ್ರವಣರಸದಲಿ ಮನ ಮುಚುಗಿ ಯಾ
ದವಶಿರೋಮೇಣಿ ರಾಮವಸುದೇವಾದಿಗಳು ಸಹಿತ |
ಇವರ ಪುರಗೃತಂದರಿವರು
ತ್ಸವದಲಿದಿಗೊಂಡೊಸಗೆಯಲಿ ಬಾಂ
ಧವರ ಸಂಭಾವಿಸಿದರೈ ಯಮನೆಂದನಾದಿಗಳು || ೫

ಅಹಸಿ ಕಾಣುವು ವೇದತತಿ ತಾ
ನಹಸಿ ಒಂದನು ಭಕ್ತರನು ತನ
ಗೆಹಗಿ ಮೆಚಿ ಸಲಹೆಯರಜರುದ್ರಾಮರೇಶ್ವರರು |
ಎಹಗುವನು ಧರ್ಮಜಗೆ ತನ್ನನು
ಕುಹುಹುಗಾಣುವು ವೇದತತಿಗಿದು
ಮಹಾವೆಯೋ ಹರಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ || ೬

ಶೀಲೆಯೋ ಯಿದು ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ
ಬಾಲಕಳೆಯೊ ನೆನವೊ ಬೊವ್ವೊದ

ಕೌಳಿಕದ ಕಣುಮಾಯೆಯೋ ಯಿದು ಶಿವ ಶಿವಂದೀಗ |
 ಕಾಲಿಗೆಱಿದ ಕೃಷ್ಣನನು ಭೂ
 ಪಾಲ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ನಿಗಮದ
 ಮೌಳ ತಲೆವಾಗಿದುದು ಲಜ್ಜಾ ಭೂರಿಭಾರದಲಿ || ೩

ಆಗ ಬಾಲರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ.
 ಅರಸ ಸಹಿತಸಮಸ್ತಪುರಜನ
 ಪರಿಜನದ ಮೇಳದಲಿ ಯಾದವ
 ರರಸ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಕುಂತೀಸುತರ ಭವನದಲಿ |
 ಅರಸಿಯರ ಸುಕುಮಾರವರ್ಗವೆ
 ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡು ದಿವ್ಯಾ
 ಭರಣವೆಸನಾದಿಯಲಿ ಮೆನ್ನಿಸಿದನಂದಾಮಹೀಶ್ವರನ || ೪

ಜಲಧಿಮಧ್ಯದಲಿರವೊ ಗಗನ
 ಸ್ಥಲವೊ ಮೇಣಾಯಂಧಕಾರದ
 ಕಚ್ಚುಗಳೂ ವೈಕುಂಠವೋ ಮುನಿಜನದ ಹೃದ್ಯುಡೆಯೊ |
 ತಿಳಿಯೆ ಸಚರಾಚರದ ಚೇತನ
 ದೊಳಗೆಯೋ ನೆಲೆ ಯಾವುದೆಂಬ
 ಗ್ಗಳದ ದೈವದ ನೆಲೆಯ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಭವನದಲಿ || ೫

ಈತನರ್ಜುನನರಮನೆಯಲಭಿ
 ಜಾತನೆನಿಪಭಿಮನ್ಯುವನು ಸಂ
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಪ್ಪಿದನು ಕೊಟ್ಟನು ಬಾಲದೊಡಿಗೆಗಳ |
 ಖ್ಯಾತಪಂಚದ್ರೂಪದಿಯ ಸಂ
 ಜಾತರನು ಮೆನ್ನಿಸಿ ಮಹಾವಿಭ
 ವಾತಿಶಯದಲಿ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪಾಂಡುನಂದನರ || ೧೦

ಖಲರಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಬಳಿಯಿರುವಿಕೆ.
 ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೇಲವುದಿನ ಸಂ
 ಚರಿಸಿ ಸಾಖ್ಯದಲಿದ್ದು ತಮ್ಮಯ

ಪುರಕೆ ಬಲಭದ್ರನನು ಯಾದವರಾಯ ದಟಸಹಿತ |
 ಹರಿ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ
 ನರನೊಡನೆ ವೈಹಾಳವೈಗಯಾ
 ವರವಿಹಾರದೊಳೆದ್ದ ನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರಿಯಲಿ ||

೧೧

ಆಗ ಅಗ್ನಿಯು ವಿಪ್ರರೂಪನಾಗಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅನ್ನವಂ ಬೇಡುವಿಕೆ.

ಹರಿಧನಂಜಯರೊಂದುದಿನ ಮೈಗ
 ಹರಣಕೇಳಿಕಳಾಪದಲಿ ಸಂ
 ಚರಿಸಿ ಬನದಲಿ ಬಹುಳಮಾರ್ಗಶ್ರಮದ ಭಾರದಲಿ |
 * ಬರುತ ನೀರಡಿಸಿದರು ಕಂಡುಂಟೆ
 ಸರಸಿಯಲಿ ನಿಜಚರಣವೆ ತೊಳದು
 ಪರಿಹೃತಶ್ರಮರಾಗಿ ನಿಂದರು ಕೊಳನ ತೀರದಲಿ * ||

೧೨

ಆಸಮಯದಲಿ ಬಂಟನೊಬ್ಬನು
 ಭೂಸುರನು ಕಿಡಿಗಳ ತುಷಾರದ
 ಮಿಸೆಗಡ್ಡದ ಸುಚಿದಲೆಯ ಕರ್ಬೋಗೆಯ ಜುಂಜಾರಿನ |
 ಭೂಸುರದ ಬಳಲುಡಿಗೆ ಮೆಟ್ಟೆಯ
 ಧೂಸರದ ಮೈದೊಡಿಗೆ ಮೆಜೆಯೆ ವಿ
 ಳಾಪದಲಿ ನಡೆತಂದನರ್ಜುನದೇವನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ||

೧೩

ಹರಸಿದನು ವೇದಾರ್ಥದಲಿ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ವಿಪ್ರನ
 ಪರಮಯೋಗ್ಯತೆಗಾರು ಸರಿ ಪರಮೇಷ್ಟಿ ಹೊಣೆತಾಗಿ |
 ಬರವಿದೇನೆನಗೇನನುಗ್ರಹ

* ಬರುತ ನೀರಡಿಸಿದರು ಕಂಡರು

ಸರಸಿಯನು ರಥವಿಡಿದು ನೆಳಲಲಿ

ಪರಿಹೃತಶ್ರಮರಾಗಿ ಹರಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸರೋವರವ, ಚ. ೪.

ವರಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಪ್ಪವನು ಗೋ
ಚರಿಸುವೆನು ನಿಮಗೆಂದು ನುಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ವಿನಯದಲಿ || ೧೪

ಪಾರ್ಥ ಕೇಳತಿದಹನವೇನ್ ಗಾ
ಸಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವಾದೆವೆಮ್ಮಿ
ಪ್ಪಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯ ಘಟಿಸು ಸಾಕು ಸಮಗ್ರಫಲವೆಹುದು |
ತೀರ್ಥ ವಿಸ್ತೀಕತಿದಿ ಯಿರಲು ಪ
ರಾರ್ಥಸಾಧಕವೆಮಗೆ ಪರಮ
ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬರು ಸುಜನರೆಂದನು ಕಪಟದ್ವಿಜ ನಗುತ || ೧೫

ಕೃಷ್ಣನು ಭಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ.

ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಿವರೊಡ
ಬಟ್ಟರೀ ನುಡಿದೀಳಿ ದನುಜಘ
ರಟ್ಟ ಬಂದನು ಹದನನಣಿದನು ಹವ್ಯವಾಹನನ |
ಕೊಟ್ಟುದೇನು ಕಿರೀಟೆಯಿವರೇ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವರಲೇ ನೀ
ಕೊಟ್ಟುದುಣಬಡಿಸುವುದು ಭಾರವಿದೆಂದನಸುರಾರಿ || ೧೬

ಮುಖರನಾದೈ ಪಾರ್ಥಬರ್ಹಿ
ಮುಖರ ಬಾಣಸದಾತನೀತನು
ಸುಖವ ಹೇಡೈ ತಂದೆ ಖಾಂಡವನದ ನಿರ್ದಹನ |
ನಿಖಿಳನಿರ್ಜರಬಲದೊಡನೆ ಶತ
ಮುಖನೊಡನೆ ವಿಗ್ರಹವೆಲಾ ಸ
ಮ್ಪ್ರೀತಿಗೆ ಬಂದುದು ಭಂಗವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ || ೧೭

ಅರ್ಜುನನು ನಿಮ್ಮ ದಯೆಯಿದ್ದರೆ ಭಯವೇನೆಂದ, ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಭಂಗವೇಕೈ ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಜರ
ಪ್ರಂಗವನ, ಗೆಲಿದವನ ಬಾಣಸಿ
ಗಂಗೆ ಬಾಣಸ ಮಾಡುವೆನು ಖಾಂಡವಮಹಾವನವ

ಅಂಗವಣಿಯನು ನೋಡು ನೀನೇ
ಕಾಂಗದಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವೆನು ಭಯ
ಭಂಗವುಂಟೇ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿರಲೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೧೪

ಮೆಚೆ ದನು ಘೃತಯೋನಿ ಪೂತುಜಿ
ನಿಚ್ಚೆ ಟನು ನೀನೆನುತ ಶಿಖೆಗಳ್
ಬಿಚ್ಚೆ ಲುದುರಿತು ಚಾಪಮಾರ್ಗಣಾರಥತುರಂಗಚಯ |
ಅಚ್ಚೆ ರಿಯನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಸ
ಪ್ಪಾರ್ಚಿಯಿತ್ತನು ವರವೆಂದ್ರನ
ಮುಚ್ಚು ಮುಜಿಯಾಕಿನ್ನು ನಮಗುಣಬಡಿಸು ಸಾಕೆಂದ || ೧೯

ಪಾರ್ಥಕ್ಯಪ್ಪ ರಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ರಥಾದಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡುವಿಕೆ.
 ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಗ್ನಿಯಿತ್ತನು
 ಹರಿಧನಂಜಯರಿಗೆ ರಥಂಗಳ
 ನುರುಶರಾವಳಿ ದಿವ್ಯಧನುಕೌಮೋದಕೀಗದೆಯ |
 ವರತನುತ್ರಸಿತಾಶ್ವವೆಹ್ಲಯ
 ಶರನಿಷಂಗಾದಿಗಳನಿವರು
 ಬು ರಿಸಿದರು ಹರುಷದಲಿ ನನೆದರು ಪುಳಕವಾರಿಯಲಿ || ೮೦

ಹೂಡಿದರು ರಥನೆರಡನಿವರು ಸ
ಗಾಢದಲಿ ಕಪಿಗರುಡಸಿಂಧವ
ಜೋಡಿಸಿದರೇಳುದರು ನಗುತ ಧನಂಜಯಾಚ್ಯುತರು |
ಮೂಡಿಗೆಯ ಮೊನೆಗಣೆಗಳಿಗೆ ಕೈ
ನೀಡಿ ಬೊಬ್ಬಿಣಿದರು ದಿಗಂತವ
ನೀಡಿಣುದುಡಬ್ಬ ರಣಿ ಬಿರಿದುದು ಧರಣಿ ಧಾತಯಲಿ || ೨೧

ಪಾರ್ಥ ಕೃಷ್ಣರು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಚಾಂಡವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ.
ಬೋಬಿ ಇವರು ಹರಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನುಬಿ ದನಿಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥನ

ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರ ತೀವಿ ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವೆ |

ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಗನವನು ಶರ

ದುಬ್ಬರದ ಬಬ್ಬಗಿಡಿಯ ಗಡಣವು

ಹಬ್ಬ ಹರಿದುದು ದೆಸೆಗಳಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೦೦

ಧಾತುಯಿಟ್ಟರು ಸುರವನಕೆ ಸುರ

ಜಾಲ ಜಙ್ಗಲಿದುದು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ದೆ

ಪ್ರಾಳಿಸಿದುದುತ್ಪಾತಕತ ಖಾಂಡವೆನದ ಮಧ್ಯದಲಿ |

ಕೂಚೆಗಳ ಕುಡಿಮಿನಾವೋಲ್ವಿಹ

ಗಾಳಿ ಹುದುಗಿತು ನಡುಗಿದರು ವನ

ಪಾಲಕರು ನಿಂದೊಣಗಿದುವು ಹರಿಚಂದನಾದಿಗಳು ||

೦೩

ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ವವನ್ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ತೂಗಿ ಬಾಣವೆ ಹೂಡಿ ಕಿವಿವರೆ

ಗಾಗಿ ಬರಸೆಳೆದಾರಿ ಬೊಬ್ಬೆಯ

ದಾಗಲಿಂತೆಂದನು ಧನಂಜಯನಾಧನಂಜಯಗೆ |

ಈಗಲೀವನದೊಳಗೆ ಖಗವ್ಯುಗ

ನಾಗಸುರದನುಜಾದಿಜೀವರ

ಹೋಗಲೀಯದೆ ತಪುಬಿ ಶರದಲಿ ಕಾಯಬೇಕೆಂದ ||

೦೪

ಅದರಂತೆ ಅರ್ಜುನನ ವಾಗ್ದಾನ.

ಹೈ ಸಮಗ್ರಾತಿಥ್ಯದಲಿ ನಿಮ

ಗೀಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಸಹಿತಸು

ರೇಶನುದ್ಯಾನವನು ಕೊಟ್ಟೆನು ಬಾಣಧಾರೆಯಲಿ |

ನೀ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ಸುಪುರೋ

ಡಾಶವಿದೆ ಸಮಿದಾಜ್ಯಸಹಿತಮೆ

ಹಾಸುವಿಸತ್ತರದಲಿ ಕೊಂಬುದು ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ ||

೦೫

ಎನುತ ಬಿಡೆ ತಿರುವಾಯನೊದ್ದೆದು
 ಬಿನ್ನಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಣಿದಂಬು ಸುರಪನ
 ವನವೆ ಮುತ್ತಿತು ಕೂಡೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತು ಹೊಗೆಯ ಹೂರಳಯಲಿ !
 ತನಿಗಿಡಿಯ ದಳ್ಳುರಿಯ ನಾಲಿಗೆ
 ಗೊನೆಗಳಲ್ಲಾ ಡಿದುವು ಕಡು ಲಾ
 ಗಿನಲಿ ಲಂಬಿಸೆ ಚುಂಬಿಸಿದುದುಜಿ ಲಲಿತನಂದನವೆ || ೨೩

ಹೊದಳಿನಲಿ ಭುಗಿಭುಗಿಲು ಭುಗಿಲೆಂ
 ದೊದ್ದೆದುದುರಿ ಯಂಬರವೆನೊಣಗಿದ
 ಬಿದಿರಮಳಯಲಿ ಧಗಧಗಿಸಿ ಛಟ ಛಟನೆ ಛಟಛಟಿಸಿ |
 ಕದಳಿಖರ್ಜೂರಾದಿತರುಜಾ
 ಲದಲಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮೆಯತ
 ವೊದಗೆ ಗಹನೋದರದೊಳಗೆ ಗಾಢಿಸಿತು ಘನವೆಹ್ನು || ೨೪

ಏನನೆಂಬೆನು ದಿವಿಜರಾಜೋ
 ದ್ಯಾನಹಾನಿಯನಾತನಾಳು ಕೃ
 ಶಾನುವಿನ ತನಿಗೊಬ್ಬ ನೀಕ್ಯ ಪಾ ಜ್ಞಾನರ ಬಲುಹ |
 ಅನಿಖಿಳನಿರ್ಜರರು ತಾಗೆ ವಿ
 ಮಾನಗತಿಯಲಿ ಹಾಯ ರಂದವೆ
 ಮಾನಗತಿಯಲಿ ಗಗನದಲಿ ಗೀರ್ವಾಣಪುರವರಕೆ || ೨೫

ಹೊಗೆಯ ಬಚ್ಚಯಲಿ ತಳಿತ ಹುಯ್ಯಲ
 ಬೆಗಡಿದೇನೋ ಕೇಳನುತ ಸಿರಿ
 ಮೊಗದ ಬೆಳಗಿನ ಸಾವಿರಾಲಿಯೊಳಗುವ ಕಿಡಿಗಳಲಿ |
 ಹಗೆಗಳಾರು ನಿವಾತಕವಚಾ
 ದಿಗಳು ತಾನಾರೆಂಬ ಶಕ್ರನ
 ದುಗುಡವನು ದಿವಿಜಾಳಿ ಕಂಡುದು ದೂಜಿದರು ನೆರನ || ೨೬

ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆ.
 ನಿನಗೆ ಮಗನೇ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನರ
 ಮನೆಯ ಗೋಟಿನ ನಾಯಕನೆ ¹ ಪಿಪಿ
 ಯನುಜನೇ ಮುರವೈರಿ ನಿನಗನುಕೂಲರಾದರೈ |
 ಬನದ ಬೇಗೆಯೊ ಪರಿಭವಾಲಂ
 ಬನದ ವೊಸಗೆಯೊ ಬಂದುದಿದೆ ಬಿಡು
 ಮನೆಯ ಮನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ || ೨೦

ಇಂದ್ರನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಸುವಿಕೆ.
 ಐಸಲೇ ನಮ್ಮವರಲಾ ಹೋ
 ಹೋ ಸುರರು ಕಳವಳಿಸದಿರಿ ನೀ
 ವೈಸನಾಹುತಿಗೊಳಲಿ ಪಾವಕನಮ್ಮ ಖಾಂಡವೆ |
 ಈಸುರರಿಗಾನರರಿಗಂತರ
 ವೇಸು ಪೂತುಣಿ ಕಾಲಗತಿಯನು
 ತಾಸುರೇಶ್ವರ ಖಾತಿಗೊಂಡನು ಕೃಷ್ಣಭುಗುಣರ || ೨೧

ಕಾಹು ತೆಗೆಯಲಿಕಲ್ಪಮೇಘ
 ವೃಷ್ಟಿಹಗಳ ಬರಹೇಳು ಕಾಂಬನು
 ಸಾಹಸವೆನಿದಣಿಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಧನಂಜಯದ್ವಯದ |
 ಈಹದಕೆ ಪಡಿಪಚ್ಚವಿಲ್ಲವೆ
 ಗಾಹಿಸಲಿ ಖಾಂಡವನೆ ಹುಲ್ಲೆಯ
 ಹೂಹೆಗಳು ಹೆಬ್ಬು ಲಿಯ ಹೊಯ್ದು ವೆನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೨೨

ಅರಸ ಕೇಳಲಿಪ್ಪಂತಮೇಘೋ
 ತ್ಕರದ ಪಾಳಯವೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದು
 ಧರಣಿಯಗಲಕೆ ಧಾತು ಮಿಟ್ಟುದು ಸಿಡಿಲುಮಿಂಚುಗಳು |
 ಕರಿಯ ಬಜ್ರಿಕ್ಕೈಣೆಯೆನಿಸೆ ನಿ

¹ ಬಾಣಸದಾತನೇ, ಚ. ಟ

ಷು ರದ ಧಾರಾಸಾರ ನೆರಳಿಚೆ
ಸುರಿದುದಾಖಾಂಡವದ ಸೀಮಾಸನ್ನಿ ವೇಶದಲಿ || ೩೩

ಆಸಕಲ ಸಾಗರವನೊಂದೇ
ಶ್ವಾಸದಲಿ ತೆಗೆದೆತ್ತಿ ಮೊಗುಚಿದು
ವಾಸಮಸ್ತಬಳಾಹಕಾವಳಿ ವನದ ಮಧ್ಯದಲಿ |
ಏಸು ಸಾಹಸ ಸತ್ಯ ತನಗುಂ
ಟೈಸರಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಜಲದಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದನು ವೆಡ್ಡಿ ನುಡಿದನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರಿಗೆ || ೩೪

ಆಗ ಮಳೆಯ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸೆಂದು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ
ಅಗ್ನಿಯು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಕಲಹವಿಂದ್ರನ ಕೂಡೆ ಕಲ್ಪದ
ಮೆಚೆಗಳಿವು ಮಾಣಿಸಿದಿರೂಟವೆ
ನೆಳದವೊಲಿನ ತುತ್ತ ನರ್ಜುನ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳನಲು |
ಮೆಚೆಗಳಿಗೆ ಶರಪಂಜರವೆ ವಿರಚಿಸಿ
ಬಚಕ ವಾಯವ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲಿ ನಿ
ಸ್ಥಲಿತಮೇಘವ್ರಜವನಚ್ಚನು ಪಾರ್ಥ ವಹಿಲದಲಿ || ೩೫

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಪಾರ್ಥನ
ನೂನಶಕ್ತಿಯನುಂಟುಬಿದನು ಪವೆ
ಮಾನಶರದಲಿ ¹ ಪ್ರಾಪ್ತಳಾವರ್ತಾದಿಘನಘಟೆಯ |
ಭಾನುತಿಮಿರಂಗಳಿಗೆ ಮೇಘಮೆ
ಹಾನಿಲಂಗಳಿಗಾವುದಂತರ
ಸೋನೆ ತೆಗೆದುದು ಹೊಗೆದುದಾಖಾಂಡವಮಹೋದ್ಯಾನ || ೩೬

ಹಾತಿಲೂದಿತು ಮೇಘವನು ಕಿಡಿ
ತೂಪುಲುಬು ರಿಸಿತು ಮಹಾಗ್ನಿಯು

ನೇಖಿಸಿತು ಖಾಂಡವದೊಳಗೆ ಬಿಜುಗಾಳಿ ಸುತಸುತಿದು |
 ಮೋಖಿಯೊಣಗಿದುವೆಮರರಿಗೆ ಮೈ
 ಮಾರಿಗಳ ಸುಡು ಮೊಲೆಯವದಿರು
 ಮಿಖಿದರಲಾ ಯೆನುತ ಸುರಪತಿ ತರಿಸಿದನು ಗಜವೆ || ೩೩

ಇಂದ್ರನ ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹ.

ನೇರಿದರಮರರು ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾ
 ಧರಣುಜಂಗಮ ಯಕ್ಷಕಿನ್ನರ
 ಗರುಡರಾಕ್ಷಸಸಾಧ್ಯಗುಹ್ಯಕಭೂತಗಂಧರ್ವ |
 ತರಣಿಶಿರುದ್ರಾದಿಗಳು ಮೋ
 ಹರಿಸಿದರು ಮುಂಗುಡಿಯಲಿಂದ್ರನ
 ಸಿರಿಯ ರಚನೆಯನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೩೪

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಕಂಗಡುವಿಕೆ.

ಮಸಗಿತಮರವ್ರಾತವೆಲ್ಲವ
 ಮುಸುಕಿದುವು ಝಲ್ಲರಿಗಳಿಂದ್ರನ
 ವಿಶಸನಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸುವೆ ವಸುಗಳನನುತ ತಮತಮಗೆ |
 ಮುಸುಕಿದುವು ಮೈಗರಾಜಸಿಂಹದ
 ಮುಸುಕನುಗಿದಂದದಲಿ ಬಾಣದ
 ಹಸರವನು ಹರಹಿದನು ಮುಂದೆ ಧನಂಜಯಾಚ್ಯುತರ || ೩೫

ಹೂಣೆಹೊಕ್ಕೆ ಚ್ಚರು ಮಹಾದ್ಭುತ
 ಬಾಣವನು ದೃಢಬಾಣರೋ ಗೀ
 ವಾಣರೋ ನೀವಾರು ನುಡಿಯರಲೈ ಮಹಾದೇವ |
 ಸಾಣಿಯಲಗಿಗೆ ಸಾಣುವಿರಿ ತನಿ
 ಕೋಣಿತವ ನೀವ ಕೊಂಡದೆ ಸುರಪ
 ನಾಣೆ ಹಿಮ್ಮಿಟ್ಟಿದಿರನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೪೦

ತುಳುಗಿ ಕೂರಂಬುಗಳು ಮೈಯ್ಯಲಿ
ಮುಖಿದುವರ್ಜನನೆಸುಗೆಯಲಿ ಮೈ
ಮೆಜಿದುದಮರನಿಕಾಯ ಕೆದಖಿತು ಧೋರೆಯ ಮನ್ನಿಸದೆ |
ಮುಖಿದುದೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಜ್ಞಾನರ ಬೊ
ಬ್ಬಿ ಖಿತಕವರೆದೆ ಯೊಡೆಯಲಿಂದ್ರನ
ಮೆಜಿಯ ಹೊಕ್ಕು ದು ದೇವಸಂತತಿ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೪೦

ನರನು ಹರಹಿದ ಹವ್ಯಕವೈಯ್ಯ
ತ್ತರಹವಿಭಾಗವನು ತಿಂದು
ಬ್ಬರಿಸಿ ದೇವಸ್ತ್ರೀಕದಂಬದ ಖೇಳಮೇಳದಲಿ |
ಇರವು ನಿಮಗೀ ರೌದ್ರಬಾಣ
ಸ್ಫುರಿತಕರ್ಕಶವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೋ
ತ್ಕರದೊಳಗೆ ನೀವೇತಕೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಸಾರ್ಥ || ೪೧

ಮುಖಿದ ನಿರ್ಜರಸೇನೆಗಳೆಯದ
ಕರವ ನೆಗೆಹಿ ಕರೀಂದ್ರನನು ಶಿರ
ಬಿರಿಯಲಂಕುಶಮುಖದೊಳೊತ್ತಿ ಮೆಹೋಗ್ರಕೋಪದಲಿ |
ನರಮುರಾಂತಕರಿದಿರಿಸಲಿ ಮದ
ಕರಿಯ ಬಿಟ್ಟನು ಶಕ್ರನಾತನ
ಬಿರುದು ಸಂಭಾಳಿಸಿತು ಪಾಠಕಕೋಟಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ¹ || ೪೨

ನಮುಚಿಮಸ್ತಕಶೂಕ ಬಲಸಂ
ಕ್ರಮಣಭಾಸ್ಕರ ಜಂಭಭುಜವಿ
ಕ್ರಮಮಹಾಂಬುಧಿಕುಂಭಸಂಭವ ವೈತ್ತಗಿರಿವಜ್ರ |
ಕಮಲಭವಹರವಿಸ್ಫು ಹೊಡಗಾ
ದಮಿತಭುಜಬಲಮೋಮಣಿಸಂ
ಕ್ರಮಿತಚತುರಪದಾಬ್ಜ ರೆಂದುದು ಮಾಗಧಸ್ತೋಮ || ೪೩

¹ ಸಂಭಾವಿಸಿದರಭೃದ ಸೂತಮಾಗಧರು, ಚ.

ನೂಕಿದನು ಸುರಪತಿ ಗಜವನ
ವ್ಯಾಕುಳರಲೇ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರಿ
ದೇಕೆ ನಮಗೀವಾಸಿ ವಾಸವ ಲೇಸು ಮರಳುವುದು |
ನಾಕನಿಳಯರು ತಂದ ಜಯವೇ
ಸಾಕು ಸೋಲುವರಲ್ಲ ನೀವಿದ
ಕೇಕೆ ನೆಣಿ ಮುಂಕೊಂಡಿರಿದನು ಸಗುತ ಕಟಪಾರ್ಥ || ೪೫

ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯ.

ಜನಪ ಕೇಳಾ ಸಮಯದಲಿ ವಾ
ಗ್ವಿನಿತೆಯರಸನು ಗಗನಮಾರ್ಗದೊ
ಳನಿಮಿಷಾಧಿಪನಲ್ಲಿಗೈತರೆ ಕಂಡು ಸುರನಿಕರ |
ತನತನಗೆ ಬಾಳದಲಿ ನಿಜಕರ
ವನೊರುಹಲು ಮುಗಿಯಿಸಿದರಿಂದ್ರಂ
ಗನುವರವ ವಾಣಿಸಲು ಬೇಕೆಂದಬುಜಭವ ನುಡಿದ || ೪೬

ಮರುಳನ್ನೆ ನೀನಿವರ ನಾರಂ
ದಣಿಯಲಾ ನಾರಾಯಣನು ಮುರ
ಹರನು ನರನಲ್ಲಾ ಧನಂಜಯಸಿವರು ಕಿಷುಕುಳರೆ |
ಗರುವರಿವರೆಂದಿದ್ರನಾನೆಯ
ತಿರುಹಿದನು ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಯತ್ತಲು
ಮುಳಿದರಲ್ಲಿಂದಿತ್ತ ಕೇಳಿಯನಾವನಾಂತರದಿ || ೪೭

ವಹ್ನಿಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರ.

ಜಂಬುಚೂತಪಲಾಶವಟದಾ
ಳಂಬಬಿಲ್ವತಮಾಲಚಂಪಕ
ನಿಂಬಬಕುಳಕಪಿತಕುಟಜವಶೋಕಪುನ್ನಾಗ |
ತುಂಬುರರಳಲವಂಗಬಕುಳಕ

ದಂಬಗುಗ್ಗುಳಸಾಲತೀಲಕವು

ದುಂಬರಾದಿದ್ರುಮಕುಲವನಾಲಿಂಗಿಸಿತು ವಹ್ನಿ ||

೪೮

ಸುಷಿಸುಷಿದು ಶಶಿಕಾಂತಮಯದ

ಗಗಳದ ವೇದಿಕೆಗಳಲಿ ನೀಲದ

ನೇಲೆಯ ಚೌಕಿಗೆಗಳಲಿ ಮಂಟಪದಲಿ ಲತಾವಳಿಯ |

ಲಲಿತಸಾಧದ ಚಾರುಚಿತ್ರಾ

ವಳೆಯ ಮೋಲ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಭವನಂ

ಗಳಲಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಕೂಡೆ ಪಾಳೆಯ ವಹ್ನಿ ಭೂಪತಿಯ ||

೪೯

ಅಗ್ನಿ ಯಿಂದ ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಡಲ್ಪಡುವಿಕೆ.

ಕುರಳ ತುಂಬಿಯ ತನಿಗೆದಳು ಮುಖ

ಸರಸಿಜವೆ ಚುಂಬಿಸಿ ತಮಾಲದ

ತುಲುಬ ಹಿಡಿದಧರಪ್ರವಾಳದ ರಸವನುಜಿ ಪೀಡುರ್ |

ಉರುಪಯೋಧರಬಿಲ್ವವನು ಹೊ

ಯೊ ರಸಿ ಕದಳಯನುಣೊ ಡೆಯ ನಿ

ಟ್ಟೊರಸಿ ರಮಿಸಿತು ವನಸಿರಿಯಪಿಪ್ಪಲದಳಾಂಗದಲಿ ¹ ||

೫೦

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಶರಭವೈಗಪತಿ

ಕರಿಕಳಭಶಾರ್ದೂಲಸೂಕರ

ಕರಡಿಕಾಸರ ಶಲವೈಗಾದನಖಡ್ಗಗೋಮಾಯು |

ಎರಳ ಮೊಲ ಸಾರಂಗವಾನರ

ನುರುಕುರಂಗಪ್ರಮುಖವೈಗಕುಲ

ವುರಿಗೆ ಸಿಲುಕಿತು ದಳ್ಳುರಿಯ ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಗಳಲಿ ||

೫೧

ಶುಕಮಯೂರಮರಾಳತಿಟ್ಟಭ

ಪಿಕಚಕೋರಕಪೋತವಾಯಸ

¹ ದಗ್ನಿ ನೃಪನುತ್ಪಲದಶಾಂಗದಲಿ, ಕ.

ಬಕಸದಾಯುಧಚಕ್ರವಾಹಕಳಿಂಗಕೃಪಿಂಕ |

ಕುಕಿಲಸಾರಸಕಾಕರಿಪುಷ್ಪಃ

ತಕಭರದ್ವ್ಯಾಜಾದಿಸಪ್ತೈ

ಪ್ರಕರ ಬಿದ್ದು ದು ಬಿಗಿದಕೇಸುರಿಕಣ್ಣಿ ವಲಗಳಲಿ || ೫೮

ಹರಡೆ ಗೀಜಗ ಮರಗೊಳಲೆ ಕಾ

ಬುರಲೆ ಲಾವುಗೆ ಗೊಜು ಪಾರಿವೆ

ಸರಟ ಸಾಳುವೆ ಚಿಲಿಮಿಲಿಗಚಂಜೋತ ಮಿಾನ್ಬುಲಿಗ |

ಮರಕುಟಿಗ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟುಗ

ವೊರಲಿ ಕೊಂಚೆಗ ಪಿಂಜುಗಿಂಚಲು

ಗರಿಗಮೊದಲಾದಖಿಳಖಗಕುಲ ಬಿದ್ದು ದುರಿಯೊಳಗ || ೫೯

ಝಳಕೆ ತಿಳಿಗೊಳದುದಕ ಕಾಯ್ದು

ಚಳಿಸಿದುವು ತನಿಗುದಿದು ಮತ್ಸ್ಯೈ

ವಳಿಗಳಂಬುಜದೆಸಳು ಸೀದುವು ತುಂಬಿಗಳು ಸಹಿತ |

ಹಿಳಿದು ಸಿಡಿದುವು ಚಾರುಚಂದ್ರೋ

ತ್ವಲರಚಿತಸೋಪಾನರತುನಾ

ವಳಿಯ ರಾಶಿಗಳಿದ್ದ ಲಾಮುವು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ¹ || ೬೦

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಭಳಭಳಿಸಿ ಕಿಡಿ ಪುಟ

ವಿಟ್ಟುದೋಣಿಗಲು ಹೊದಣಿಸಲಿ ಮಿಗೆ

ಸುಟ್ಟು ಕರ್ಬೊಗೆ ಝಗೈಯ ಹೊರಳೆಯ ಕಿಡಿಯ ಗಡಣದಲಿ |

ಹುಟ್ಟಿದುರಿ ಹೆಮ್ಮೆ ರನ ಸುತ್ತಲು

ಕಟ್ಟತಲ್ಲಿಯ ತೊಡಕಿನಲಿ ಭುಗಿ

ಲಿಟ್ಟು ಕವಿದುದು ಕಡುಗಿ ಬಹುಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳ || ೬೧

ಹೊಗೆಯ ಹಬ್ಬುಗೆ ಸತ್ಯಲೋಕವ

ನುಗಿದುಡುರಿನಾಲಗೆಯ ಗರವೊ

ಟೈಗೆಯ ತೋಜಲಿಕೆ ತೆರಳಿಚಿತ್ತು ತೆತ್ತಿಸುಕೋಟಿಗಳ |
ಹಗಲಗಡಿತಕೆಹೊಕ್ಕು ದೋ ಕಡೆ
ಮುಗಿಲು ಕಾಣೆನು ದಿವವೆತ್ತಣ
ಗಗನಮೋನಿಹ್ವತಚಂದ್ರಮರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೩

ಛಳಿಛಳಿಲುಛಳಿರವದ ಘುಳುಘುಳು
ಘುಳುಘುಳಧ್ವನಿಮಯದ ಕಪಿಗಳ
ಕಿಳಕಿಳಾಯತರವದಿ ಮೈಗಸಂಕುಳದ ಕಳಕಳದಿ |
ಹಿಳಿದುರಿವಹೆಬ್ಬಿದಿ ಗಂಟಿನ
ಠಳಠಳತ್ಕಾರದಲಿ ದಿಶಾಮಂ
ಡಲದ ಮೂಲೆಗಳೊಡೆದುದದ್ಭುತವಾಯ್ತು ವನದಹನ ||

೫೪

ಆಗ ತಕ್ಷಕನ ಸಂತತಿಯ ಅಶ್ವಸೇನನು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮುನ್ನ ವಿತಳಕೆ
ಗರುಡಭಯವಾಯ್ತೆಂದು ತಕ್ಷಕ
ನಿರಿಸಿದನು ನಿಜಸುತನನಮರೇಶ್ವರನನುಜ್ಞೆಯಲಿ |
ಇರಿಲಿರಲು ಸುತರಾದರಾತಂ
ಗುರಗವಂಶದೊಳಶ್ವಸೇನಗೆ
ಹಿರಿದ: ಹಚ್ಚಿತ್ತು ತಕ್ಷಕನ ಸಂತತಿ ವನಾಂತದಲಿ ||

೫೫

ಈಮಹಾವನವೆನ್ನಿ ಭೂತ
ಸೋಮಸಂಹೃತಿಕರ್ಮಶೌರ್ಯೋ
ದ್ಧಾಮವೆವಗಾಹಿಸುತ ಬಂದುದು ಮುಂದೆ ಚೋಣಿಯಲಿ |
ಧೂಮವಿಚಿದುದು ಹುತ್ತಿನಲಿ ನಿ
ಸ್ಸೀಮಜನಿತಜ್ವಾಲೆಗಳ ಝಳ
ವಾಮಹೋರಗಚಯವ ಚುಂಬಿಸಿತರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೬

ಹೂಸಿ ಹುತ್ತಿನ ಮಣ ರಂ ಭ್ರಮಿಸಿ
ಕಾಸಿದರೊ ಘಣಿಕುಲವನನೆ ಡೊ

ಳ್ಳಾಸದಲಿ ತಾವೆರಿಸಿದುದು ಕಿಡಿ ಧೂತಧೂಮದಲಿ |
 ಆಸುರದ ಕರ್ಬೋಗೈಯ ಕವಚದ
 ಕೇಸುರಿಗಳೊಳಬಿದ್ದುದುರಿ ಹೊರ
 ಸೂಸಿ ಹಿಡಿದುದು ಹಾವುಗಳ ಒಲುಹೊದರ ಹೊರಳಿಗಳ || ೬೦

ಹೆಡೆಯ ಮುಣಿಗಳ ಕೊಡಹಿ ಸೂಸಿದ
 ಕಿಡಿಗಳಲಿ ಹಾ ಯೆನುತ ತಲೆಗಳ
 ಕೊಡಹಿ ಸೀದುರಗಿಯರು ಮುಖಗಳ ಮೇಲೆ ಮೈಚಾಚಿ |
 ಕಡುಹೊಗೆಯ ಕೇಸುರಿಯ ಕಿಡಿಗಳ
 ಗಡಣದಲಿ ಕೊರೆದ್ದು ಮೈಗಳ
 ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುತ್ತ ಮಗ್ಗಿದುದುರಿಯೊಳಹಿನಿಕರ || ೬೧

ಕುದಿದುರಿವೆ ಹುತ್ತಿನಲಿ ಕೂಟದಿ
 ಗುದಿವ ಸರ್ಪಸ್ತೋಮಮಧ್ಯದೊ
 ಳೊಡೆದು ಹಾಯಿದನಶ್ವಸೇನನು ಗಗನಮಂಡಲಕೆ |
 ಕೆಡಬುದುವು ಕೆಂಗಿಡಿಗಳುರಿಯು
 ಬಿ ದುದು ಘುಳುಘುಳುರಭಸ ಮಿಗೆ ಹೆ
 ಬಿ ದುದು ತಬ್ಬಿ ದುದೀತನನು ತಡವೆರಿಸಿ ಗಗನದಲಿ || ೬೨

ಆಗ ಅಶ್ವಸೇನನನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡೆಂದು ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಉರಿಯಗಂಟಲನೊಡೆದು ಘನಿ ಮಿ
 ಕ್ಕು ರುವಣಿಸೆ ಹಾ ಹಾ ಧನಂಜಯ
 ಹರಿವೃತಿದೆ ಹಾ ವೊಂದು ತಪ್ಪಿತು ಬಾಯ ತುತ್ತನಗೆ |
 ತರಿಸಿಕೊಡು ಶರವೇಧೆಯನು ವಿ
 ಸ್ತುರಿಸು ವೆಹಿಲದೊಳನಲು ನೈಶ್ವಾ
 ನರನ ಮಾತಿಗೆ ನಗುತ ಕೊಂಡನು ವಿಜಯ ಗಾಂಡಿವೆ || ೬೩

ಆಗ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ಸರ್ಪವಾಕ್ಯ.

ಆವ ಶರಸಂಧಾನವೋ ಗಗ
ನಾವಲಂಬಿಯ ಕೊರಳನೆಚ್ಚನು
ಪಾವಕನ ಮಧ್ಯದಲಿ ಬಿದ್ದುದು ಮುಂಡವಹಿಪತಿಯ |
ಜೀವ ವುಜಿದುದು ಶಿರದೊಳಾತಂ
ಗಾವಿಗಡ ಫಣಿ ನುಡಿದುದೆಲೆ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಮುಜಿಯದಿರೆನ್ನ ಹಗೆಯಲಿ ಮರಣ ನಿನೆಗೆನುತ || ೬೪

ಎಂದು ಗಗನದೊಳೊದಜಿ ಫಣಿಶಿರ
ವೆಂದು ಹಾಯ್ದು ದು ಧರೆಗೆ ರಾಧಾ
ನಂದನನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ಶರವಾಯ್ತು ಜಗವೆಜಿಯಿ |
ಸಂದುದದು ಬಚ್ಚಿಕಿತ್ತಲಿಂದ್ರನ
ನಂದನದ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬದುಕಿತು
ಮಂದಪಾಲನ ಸುತಚತುಷ್ಪಯವರಸ ಕೇಳಂದ || ೬೫

ಆಗ ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಗ್ನಿ ಸೂಕ್ತ ಜಪದಿಂದ ಬದುಕಿದುವು.

ಮೀಚಿ ಸಿದುವಿವು ವೆಹ್ನಿ ಸೂಕ್ತವ
ನುಚ್ಚ ರಿಸಿ ತಜ್ಜ್ವಲನಮುಖವನು
ಬೀಚಿ ಬದುಕಿದುವಾ ಋಷಿಯ ಸಂತಾನಪಕ್ಷಿಗಳು |
ಹೇಚಿ ದುರಿಹಬುಗೆಯ ಹೊಯಿಲಲಿ
ಬೀಚಿ ಮಯನರ್ಜುನನ ಹೊಗಳಿಯಿ
ಕೀಚಿ ನಲಿ ಬದುಕಿದನು ಧರಣೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೬೬

ಶಗಚತುಷ್ಪಯ ಮಯಸಹಿತವುರಿ
ಯುಗುಳಿತುಡದ ಸಮಸ್ತ ಭೂತಾ
ಳಿಗಳನಾಹುತಿಗೊಂಡುದಗ್ನಿ ಧನಂಜಯಾಜಿ ಯಲಿ |
ಗಗನದಿಂದಿಚಿತಂದು ಸುರಪತಿ
ಮಗನ ಮನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನಗ್ಗದ
ಗಗನಮಣಿಗೆಣೆ ಯೆನಿಸ ಮುಕುಟವನೊಲಿದು ಪಾರ್ಥಂಗೆ || ೬೭

ಇಂದ್ರನ ಗಮನ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಬಂದು ಭೀಮಾದಿಗಳಿಗೆ
ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಹರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮಗನನ್ನೊಲಿದಾ
ದರಿಸಿ ತಿರುಗಿದನಿಂದ್ರಸಿತ್ತಲು
ಭರದಿನಿವರೈತಂದರಿದ್ರಪ್ರಸನ್ನಪುರವರಕೆ |
ಧರಣಿಪತಿಗಾಖಾಂಡವದ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಹೋಮದ ಹೊಸಕಥೆಯ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದನಸುರರಿಪು ಭೀಮಾದಿಗಳು ನಲಿಯೆ || ೬೪

ಧಾರುಣೀಶ್ವರರೈವರನು ಸುಕು
ಮಾರವರ್ಗವನಾಸುಭದ್ರಾ
ನಾರಿಯನು ಪಾಂಚಾಲಿಯನು ತತ್ಸಕಲಬಾಂಧವರ |
ಸೂರಿಗಳ ಸಚಿವಾದಿನ್ಯಪಸರಿ
ವಾರವನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬಂದನು
ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹರುಷದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ || ೬೫

ಮೂವತ್ತು ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯಮುಹಿಮ ಗದುಗುವೀರನಾರಾಯಣಚರಣಾರ
ವಿಂದ ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪುಷ್ಪವಚಸ್ಪಟ್ಟಿದಿನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವೀರಚಿಂತಮುಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ಆದಿಪರ್ವಂ ಮುಗಿದುದು.

ಪೌರಶಿಷ್ಟಂ

* ಸೂಚನೆ.

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನು ಮಾಡಿದ
ಹೃತ್ರಿಯೋತ್ತಮ ಕಮಲಮಿತ್ರನ
ಗೋತ್ರದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಭೂಭುಜನುರ್ವಿಮಧ್ಯದಲಿ ||

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪುತ್ರನ ನೀನು ಪಡೆವೊಡೆ
ಕೇಳುವುದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಭೂಪನ ಯಾಗಾರ್ಣವ |
ಹೇಳುವೆನು ದಿನಕರನ ವಂಶದ
ಲೋಲಮತಿ ಧರಣೀಶ ವರುಣಗೆ
ಬೇಳದೀನರಮೇಧಯಾಗದ ಕಥೆಯ ಕೌತುಕವೆ ||

೧

ಪರಮಪುರಷೋತ್ತಮನ ದೇಸೆಯಿಂ
ಸರಸಿರುಹಸಂಭೂತನಾತನ
ಹೊರೆಯಲುದುಭವಿಸಿದನು ಕಶ್ಯಪ ಕಶ್ಯಪಾಂಗದಲಿ |
ತರಣಿ ಜನಿಸಿದ ಜನಿಸಲಾತನ
ವರಕುಮಾರಕನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ
ನಿರುತವೈವಸ್ವತನು ವೈವಸ್ವತನಿಗಿತ್ವಾಕು ||

೨

* ಗ. ಭ. ಜ. ಶ. ಗುರ್ತಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ
ಆದಿಪರ್ವದ ೩-೪ ನೇ ಸಂಧಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಧಿಯು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಆಕಥೆಯಲ್ಲಿ—ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಚಿಂತೆ.

ಅರಸ ಕೇಳಿಹ್ಚ್ಚಾಕುನ್ಯ ಸಗಾ
ಪರಮಚಿಹ್ಚ್ಚುಸ ಚಿಹ್ಚ್ಚುವಿಂದವೆ
ಧರಣಿಪತಿಯು ತ್ರಿಶಂಕು ಶಂಕುಗೆ ವರಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ |
ವರಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮೆನು ರಾಜ್ಯವೆ
ಹಿರಿದು ಕಾಲಂ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ
ಹರುಷ ಗಾಣದೆ ಚಿಂತೆವಿಡಿಧಿರೆ ಹಲವುವರ್ಷಗಳು || ೩

ಧರಣಿಪತಿ ಬಲ್ಲಿದನು ಸತ್ಯದ
ಪರಮಚೀವನನಾಗಿ ಭೂಮಿಯೊ
ಳರಿಭಯಂಕರನಾಗಿ ರಾಜ್ಯವೆನಾಳಿದನು ನೃಪತಿ |
ಪರಿಹರಿಸಲಱುವತ್ತು ಸಾವಿರ
ವಿರಲು ಭೂಪತಿ ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿ
ನಿರುತದಲಿ ನೆಜಿ ಪಶಿ ಮಾಂಬುಧಿಯೆಡೆಗೆ ಬರುತಿರಲು || ೪

ಆಗ ವರುಣನಿಂದ ಪುತ್ರವರವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಶಿಶುವನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ
ನಿನಗಾಗಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ರಾಜನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

ಬರಬರಲು ತದ್ವಿಕ್ಕಿ ನಧಿಪನ
ಹಿರಿದು ಭಜಿಸಿಯೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು
ವರುಣದೇವರೆ ತನಗೆ ನೀನೊಬ್ಬ ಮಳಪುತ್ರನನು |
ಕರುಣಿಸುವುದೈ ಪುತ್ರವರಮುಖ
ದರುಶನವ ನೆಜಿ ಮಾಡಿ ಯಾತನ
ಶಿರವ ಕಡಿದಾಹುತಿಯನೀವೆನು ನಿಮಗೆ ಹವನದಲಿ || ೫

ಎನಲು ಮೆಚಿ ಯೆ ವರುಣನಾತಂ
ಗನಿತುವರವನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಲು
ಜನಪ ಮರಳಿಯೆ ಬಂದು ದೊಕ್ಕನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣವೆ |

ವನಿತೆಯನು ಕರೆತರಿಸಿ ತನಯ
ಜನಕನಾತದ್ವಿ ನದ ಪಿಂಡವೆ
ಜನಪನೀಯಲು ಗರ್ಭವಾಯಿತು ಚಂದ್ರಮತಿಗಾಗ || ೬

ಮೂಲದಲಿ ಮೂಡಿನೆಯ ಚರಣದ
ಕಾಲದಲಿ ಪತಿಯೊಡನೆ ಪವಡಿಸೆ
ಲೋಲಲೋಚನೇಗಾಯ್ತು ಹರುಷದ ಪೂರ್ಣಗರ್ಭವದು |
ಜಾಳಿಸಲಿಕೀರೈದುಮಾಸಕೆ
ಬಾಲನುಣಿ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಸದ
ಕಾಲದಲಿ ವೈಶಾಖಬಹುಳದ್ವಾದಶಾಶ್ವಿನಿಗೆ || ೭

ಪುತ್ರ ಜನನವಾಗಲು ವರುಣದೇವರು ಪುತ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನಾ
ವಿಭೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಕೊಡದೆ ಇರುವಿಕೆ.

ಜನಿಸಿದನು ತಾ ಲೋಹಿತಾಶ್ವನು
ಜನಿಸಲಲ್ಲಿಗೆ ವರುಣದೇವರು
ನೆನೆದು ಬಂದರು ಭೂಪನಿದ್ದೆಡೆಗಾಗಿ ಮಹಿಲದಲಿ |
ವಿನಯದಿಂ ಕೈಮುಗಿದು ವರುಣಗೆ
ಮುನಿನುತವನುಸುರಿದನು ಪುತ್ರನ
ತನುವಯೋಗ್ಯವು ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತದಿಂದ ಸೂತಕದ || ೮

ದಿನ ಸವೆಯಲೀಸುತನನೀಯುವೆ
ನೆನಲು ಗಂಗಾರಮಣ ತಿರುಗಿದ
ನನಿತು ತಾನೀರಾಣಿದಿವಸಕೆ ಮಕರವಾಹನನು |
ಅನುವಿನಿಂ ನಡೆತಂದು ಭೂಪನ
ತನುಜನನು ಬೇಡಿದನು ಬೇಡಲು
ಜನಪನುಸುರಿದನೀತ ನೆಣಿ ಸಂಸ್ಕಾರಿ ಯಲ್ಲೆಂದ || ೯

ಈತಗುಪನಯಕರ್ಮವಾದುದು
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸುತನನು

ವೀತಿಹೋತೃನ ಮುಖದಲೀವೆನು ನಿಮಗೆ ಸತ್ಕರಿಸಿ |

ಆತಗುಪನಯವಾಯ್ತು ಹೈತ್ರಿಯ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಾಣುವೆತ್ತರ

ಕಾತ ಬಂದನು ಜಲಧಿಯಧಿಪತಿ ನೃಪನ ಹೊರಗಾಗಿ || ೧೦

ಬರಲಿಕರಸನು ನುಡಿದನಾತಗೆ

ತರಳನಿವನತಿಮೂರ್ಖನಾಗಿಹ

ನಿರುತದಲಿ ಮಂಗಳವೆನೋದಿಸಿ ಯೋಗ್ಯನೆಂದೆನಿಸಿ |

ವರಕುಮಾರನನೀವೆನೆನಲಿಕೆ

ಮರಳಿದನು ಮಕರೇಶನತ್ತಲು

ವರುಷನಾಲ್ಕು ಕೆ ಲೋಹಿತಾಶ್ವನು ವೇದವೆಲ್ಲವನು || ೧೧

ಓದಿ ನಡುಗಿದನಿನ್ನು ವರುಣನ

ಬಾಧೆಗರಸನು ನೆನಹ ಕಾಣನು

ವೇದಿಸುವನೆಂದಂಜಿ ತಂದೆಗೆ ಮಗನು ಹೇಳಿದಲೆ |

ಹೋದನಡವಿಗೆ ಲೋಹಿತಾಶ್ವನು

ವೇಧೆಯಲಿ ಜಡರಾಶಿಗಧಿಪನು

ಮೇದಿನೀಶ್ವರನತ್ತ ಬಂದನು ಮಗನ ಬೇಡಲಿಕೆ || ೧೨

ಬರಲಿಕೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಭೂಪನು

ಹಿರಿದು ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ವರುಣನ

ಪರಮಹರುಷದೊಳರಲು ಬೇಡಿದನಾನ್ಯಪೋತ್ತಮನ |

ಅರಸ ಕೊಡು ನಂಮಾಗತವನೀ

ಮರಳಿ ಮಾತಂ ನುಡಿಯದೀಗಳು

ಹಿರಿದು ಹುಸಿಯದಿರೆನಲು ಬಿಂನಹಮಾಡಿದನು ಮಗುಳ್¹ || ೧೩

ಅತಿಥಿಯ ಅಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಮಹೋದರರೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಭಯದಿ ಮಗನಿ

ನ್ನ ವಠಾವಿಗೆ ಹೋದನೆಂಬುದ

ತಾವಣಿಯವೆಂದೆನಲಿಕತ್ತಲು ಲೋಹಿತಾಶ್ವಂಗೆ ।

ಆವಿಚಿತ್ರವನೇನ ಹೇಳುವೆ

ದೇವರಾಜನು ತಡವ ಮಾಡಿದ

ಭೂವರಜಲೋದರವನಾತಿಥಿಯಣಿದು ಬರುತಿರಲು ॥ ೧೪

* ಇರಲಿಕಿತ್ತಲು ವರಮಹೀಪತಿ

ವರುಣಗೆಂದನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದ

ನೆರವಿ ಯಾಪರಿ ಯಾಯ್ದೆನಲಿಕೆ ಜಲಧಿಪತಿ ನುಡಿದ ।

ಮೆರುಳ ತಾನಿನ್ನರಸ ಕೇಳೈ

ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನಯ ಪುತ್ರ ಹೋದರೆ

ಧರಣಿಯಮರನ ಪುತ್ರನೊಬ್ಬನ ನೀ ಕ್ರಯಂಗೊಂಡು ॥ ೧೫.

ಆಗ ವರುಣನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ವಿಪ್ರಪುತ್ರನನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಏನನಿತ್ತಾದೊಡೆಯು ತಂದಾ

ಸೂನುವನು ತನಗೀವುದೆನಲಿಕೆ

ಮಾನನಿಧಿ ತನುಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ತಹೆನು ಭೂಸುರನ ।

ಸೂನುವನ್ನೆಂದಮಳವಿಪ್ರ

ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆದಿದನಖಿಳತೀರ್ಥ

ಸ್ಥಾನವನು ನೆಣಿ ಮಾಡುತ್ತಲೆಯೆ ವರತಪೋವನದಿ ॥ ೧೬

ಅರಸನನು ಕಂಡೊಬ್ಬ ನುಡಿದನು

ಧರಣಿಯಮರನು ನಿನಗೆ ಹಿರಿದಹ

ಪರಿಯ ವಿಧಿಯನ್ನೇಕೆ ಮಾಡುವೆ ಯೆನಲಿಕುಸುರಿದನು ।

*ಈ ಕಥೆಯು ಭಾಗವತಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ವರುಣದೇವರಿಗೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನ
ವರಸಿ ಬೇಡಿದೆ ಪುತ್ರವರಮುಖ
ದರುಶನವ ಮಾಡುವೆನುತಲಾ ಮಗನು ಮೋಹಿಯನು || ೧೩

ತೋಟಿ ಮೆಳುದಿನವೆಗಲಿ ಹೋದನು
ನೀಡಿನತಿವೇದಾಂತವೇದ್ಯನ
ಮಾಳುಗೊಂಡೆನು ಸಕಲವೇದಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ |
ತೋಟಿ ನುಡಿದೆನು ಹರಿಯ ಗುಣಗಳ
ನೂಲುಪರಿಯಲಿ ಮಗನ ಹೊಂದಲಿ
ಕಾಣೆನೆಂದು ತ್ರಿಶಂಕುನಂದನನಾಜಿಗರ್ತನಿಗೆ || ೧೪

ಪುತ್ರಮುಖದರುಶನವು ಜನನದ
ಮಾತ್ರದಲಿ ತಾನೆಲ್ಲಿ ನೀತಿಯೆ
ಪುತ್ರ ಹದಿನಾಳು ವಾಗಲು ಮಗನ ಶುಭಗುಣನ |
ಮಿತ್ರಗೋತ್ರಸುಪುತ್ರನೆಂದಾ
ಪುತ್ರನನು ತಾ ನೋಡುವಾಗ ಪ
ವಿತ್ರಗುಣಯುತ ತಂದೆಯಾದಗೆ ಶಿಷ್ಟಮತವೆಂದು || ೧೫

ನೋಡಿದೆನು ಸುತಮುಖವನಾಗಲೆ
ನೋಡಿದೆನು ತಾನೊಮ್ಮೆ ಮೆಳುದಿನ
ನೀಡುವೆನು ನದಿಪತಿಗೆ ಯೆನಲಿಕೆ ಮಗನು ಭೀತಿಯಲಿ |
ಓಡಿ ಹೋದನು ತನಗೆ ಮಾತಿನ
ಪಾಡು ಬಿಡು ದು ವಿತಥವಾಣಿಯ
ನಾಡಲಾಣೆನು ನಿಮಗೆ ಮೂವರು ಸುತರು ಯಿಹರೆಂದು || ೧೬

ಅಜಿಗರ್ತರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು
ಮಗನನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಬಂದೆನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ
ಗಿಂದ ಬೆಲೆಯನು ಕೊಡುವೆನನಲಿಕೆ

ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೊಹಿತೊಡಗಿತು ತ್ರೇತೆಯಪರದಲಿ |
ಬಂದುದೈ ನೆಜಿ ವೊಂದುಪಾದದ
ನಿಂದಿತದ ಕಡುಪಾಪವಾಗಳು
ಸಂಧಿಸಲ್ ಜಿಗರ್ತನಂದನು ತನ್ನ ಸತಿಯೊಡನೆ ||

೨೦

ಮೂವರೊಳಗೊಬ್ಬನನು ಕೊಡುವೊಡೆ
ಯಾವನನು ಕೊಡಬಹುದು ಯೆಂದೆನ
ಲಾವಧುವು ನಿರ್ಣಯವೆ ಮಾಡಿದಳರಸನಿಧಿರನಲಿ |
ಈವೊಡೆನ್ನಯ ಕಡೆಯ ಕಂದನ
ನೀವುದಿಲ್ಲನೆ ವಿಪ್ರ ತನ್ನಯ
ಜೀವಸಖನಹ ಜ್ಯೋಷ್ಠಪುತ್ರನ ತಾನು ಕೊಡೆನೆಂದ ||

೨೧

ಆಗ ಮಧ್ಯಮ ಪುತ್ರನನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸುವಿಕೆ.

ಈವೊಡೆಯು ಮಧ್ಯಮನನೀಗಳು
ಭೂವಧೂವಲ್ಲಭನ ಯಾಗ
ಕ್ಕಿ ನೆನೆಂದಾಮಿಥುನ ನೈರ್ಘ್ನದಲಿ ಮಧ್ಯಮನ |
ತಾವು ಬೆಲೆ ಮಾಡಿದರು ತತ್ಕ್ಷಣ
ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರುಸಾಂಗದ
ದೇವಯೋಗ್ಯದ ಕಪಿಲೆಯಾವನು ದಕ್ಷಿಣೆಯುಸಹಿತ ||

೨೨

ಮೂರು ಗೋದಾನಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣೆ
ಮೂಣಿಹುದು ಕೇಳಿಂದು ರುಷಿಮತ
ಮಾಹದೀವುದು ನೀನಲಂಕರಿಸಿಗ ಬೇಗದಲಿ |
ಮಾಣಿದೆನು ತನ್ನ ಮಳಪುತ್ರಗೆ
ಭೂರಮಣ ಕೊಡು ಸಾವಿರದ ಏ
ಬ್ಬೂರು ಮೂವತ್ತಾ ಹನಿನೆ ವೊಲಿದಿತ್ತ ನಾದ್ವಿಜಗೆ ||

೨೩

ಆತನನ್ನು ತಂದು ಯೂಪಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

ಕೊಂಡು ಬಂದನಯೋಧ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ಪ್ರ
ಚಂಡಸೂನುವನಾಗ ಭೂಪತಿ
ಕೊಂಡದಿದಿರಿನ ಯೂಪಕಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದನು ಭೂಸುರನ |
ಚಂಡಿಕೆಯನೊಂದಮೆಳಪಾಶದಿ
ದಂಡಿಸಿದ ಕೊರಳಿಗೆ ಪಾಶದಿ
ಮಂಡಿಸಿಯೆ ನಾಭಿಯನು ಬಿಗಿದನು ಮೊಱುಪಾಶದಲಿ || ೨೫

ಬಿಗಿದ ಬಟಕಂ ಸಕಲ ಯಾಜ್ಞಿಕ
ನಿಗಮದಧಿಕರ ಕರೆಸಿ ಹೋಮವ
ಜಗದ ವಲ್ಲಭನಾಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮನು ಹುಣುಕೊಳಿಸಿ |
ಮಿಗಿಲೆನಿಸ ವರಸಪ್ತಪುಷ್ಪಗಳ
ಸೊಗಿಸಿ ಕರೆತರಿಸಿದನು ಚತುರ್ದಶ
ಜಗದ ದೇವರ ಸಕಲರುಷಿಯರನುರ್ವಿಯಮರರನು || ೨೬

ನೆರಹಿದನು ನಾನಾದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪರ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಭೂಪತಿ
ನಿರವಿಸಿದ ತನ್ನ ಮೊಲಗುರುವಿಗೆ ಯಾಗದುಪಕ್ರಮವ |
ನಿರವಿಸಲು ರವಿಕುಲದುಪಾಧ್ಯರು
ವರಿಸಿದರು ದ್ವಿಜನಿಕರಕಗದ
ಪರಮನರಮೇಧದಲಿ ಮಿಱಿಸಲಾಗ ಕೌಶಿಕನ || ೨೭

ವರಸದಶ್ಯತ್ವದಲಿ ರುಷಿಯರು
ನೆರೆದರುದ್ಗಾತ್ಯತ್ವಹೋತ್ರದಿ
ನಿರುತ ಪರುತವಿಸಿದನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೊದಲಾಗಿ |
ಇರಿಸಿ ದಿಗುಪಾಲಕರನಾಗಳು
ಕರೆಸಿ ಮಂದಿಯ ನವಗ್ರಹಂಗಳ
ಸ್ಥರಿಸಿ ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಯನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಾವಶಿಷ್ಠ ಮುನಿ || ೨೮

ಹುಣಿಕೊಳಿಸಿ ನರಮೇಧಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ
 ಪಿರಿದೆನಿಸಿ ವೇದೋಕ್ತ ಮಂತ್ರದಿ
 ನೆರಹಿ ತಾ ಗೀರ್ವಾಣನಾಯಕಮುಖ್ಯನಾಕಜರು |
 ವರಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮನ ಯಾಗದ
 ಪರಿವಿಡಿಯ ಕಂಡೆಲ್ಲ ಹರುಷವೆ
 ಧರಿಸಿ ನಿಲಲಿಕೆ ಯಾಗದೀಕ್ಷಿತನಾದನಾಭೂಪ ||

೨೯

ಪರಸಿ ಚಾತುರ್ವೇದಮಂತ್ರವೆ
 ನಿರುತಪಶುವಧಿಗಾಗ ವಿಬುಧರು
 ಧರಣಿಸುರನಜಿಗರ್ತನಾತ್ಮಜಗಾಗಿ ಬರುತಿರಲು |
 ಬರಲಿಕಾತನ ಕಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುದು
 ನಿರುತ ಯೂಪಸ್ತಂಭದೇಯಲಿ
 ಹರುಷಿಸಿಯೆ ಭೂಸುರನು ನುಡಿದನು ಸಕಲವಿಬುಧರಿಗೆ || ೩೦

ಆಗ ಅಜಿಗರ್ತನ ಮಗನು ನನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಿದರೆ ದೋಷವು ಬರುವು
 ದೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಕೊಂದು ಮಿಗೆ ನರಮೇಧಯಾಗವೆ
 ನಿಂದುಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಹತ್ಯವು
 ಬಂದವುದು ಮಧುಕೈಟಭಾಂತಕನಾಣೆಯೆಂದೆನುತ |
 ಅಂದು ಶೌಚಾಚಮನ ಮಾಡಿಯೆ
 ನಿಂದಿದನು ವೇದಾಂಗವೇದ್ಯನ
 ವಂದಿಸುತ ಹೋಗಿದನು ನಾನಾಶ್ರುತಿಯ ರುಕ್ಕಿನಲಿ || ೩೧

ದೇವದೇವನ ನಿಖಿಳಜೀವರ
 ಠಾವಣುದು ಕೈವಲ್ಯನಾಸವ
 ನೀವನನು ನೆಜಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ತನ್ನಯ ಮತಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿ |
 ದೇವನನು ನೆನೆನೆನೆದು ಘೊದಲ

ಅಲ್ಲ ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳು ತುತಿಸುತ
ಭಾವದಲಿ ಭಜಿಸಿದನು ವಿಬುಧರನನಲಮೊದಲಾಗಿ || ೩೦

ಅವರವರನಂದಮಳಸೂಕ್ತದ
ವಿವರದಲಿ ಹೊಗಳಲಿಕೆ ನೆರೆದಿಹ
ವಿವಿಧಗೀರ್ವಾಣೋತ್ತಮಾದಿಗಳಖಳಮುನಿವರರು |
ಅವನಿಪನ ಯಾಗದಲಿ ಬೇಳುವೆ
ಹವಿಸು ಬಂದುದು ಪಶುವಿನಂಗದ
ಹವನದಲಿ ತಮಗಿಂದು ಹೋಯಿತು ಹಸಿವು ನಾಕಜರ || ೩೧

ಆಗ ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳು ನಾವು ತೃಪ್ತರಾದೆವು ಅವನನ್ನು
ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಿನ್ನ ಯಾಗದ
ನಿರುತ ನರಮೇಧದಲಿ ಯಿಬ್ಬಿಜ
ಪರಮಹರುಷವ ತಂದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನ ಸತ್ಕರಿಸಿ ||
ಹರುಷಿಸಿದನಂದಾಪ್ರಚೇತನು
ಧರಣಿಪನ ಕೊಂಡಾಡಿ ನಿನ್ನಯ
ವರಕುಮಾರನ ಯಾಗ ಬಂದುದು ಸಕಲಸುರಗಣಕೆ || ೩೨

ಆಗ ಸರ್ವರೂ ಈತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಎನಲಿಕಜಿಗತ್ತಮುನಿತನುಜನ
ವಿನಯದಲಿ ಮೈದಡವಿ ಭೂಪತಿ
ಯನಿಮಿಷಾದ್ಯರು ಮುಖ್ಯರುಷಿಗಣವೈದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ |
ತನತನಗೆ ಹೊಗಳಲಿಕೆ ಕೌಶಿಕ
ಮುನಿಪ ಹರುಷಿಸಿ ನುಡಿದನಾಗಳು
ತನುಜ ಜನಿಸುವೊಡಂತು ಜನಿಸುಗುವಿಾಧರಿತ್ರಿಯಲಿ || ೩೩

ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾನುಪಥ್ಯವೆ
ನೋಯಿಸದೆ ಯಜಮಾನಯಜ ವೆ

ನಾಯತದಿ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ನೆಜ್ಜು ತಿಳುಹಿ |
 ಸಾಯಲೊಲ್ಲದೆ ಸಕಲನಾಕಜ
 ದಾಯವನು ನೆಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟಿ ಪಡಿಸುವ
 ನೀಯಪೂರ್ವದ ಪುತ್ರ ದೊರಕಿದೊಡವೆ ಕೃತಾರ್ಥನಲ್ಲೆ || ೩೬

ಬಂದುದಾಗಳು ರುಷಿಕದಂಬವು
 ಚಂದದಲಿ ಕೊಂಡಾಡೆ ಭೂಸುರ
 ನಂದನನ ಕಳುಹಿದಪನಾತನ ಪಿತನ ಹೊರಗಾಗಿ ||
 ಕಂದ ನಡೆ ನಡೆ ಯೆನಲಿಕಾತನು
 ಯೆಂದನಗ್ಗ ದದೇವರುಷಿಯರಿ
 ಗಂದು ವಿನಯದಲೆಹಗಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ಮುದದಿ || ೩೭

ಆಗ ಋಷಿಪುತ್ರನು ಮಧ್ಯಮನಾಗಿ ನಾನು ಬದುಕಲಾರನನ್ನ ಉ ನನಗೆ
 ಮಗನಾಗಿರೆಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಮಾಣಿದರು ನೆಜ್ಜಿ ತಾಯಿತಂದೆಗೆ
 ಕೇಳುವಡೆಯದೆ ತನ್ನಯಜ ಕೆ
 ಮಾಣಿದರು ಯೆನಗೇಕೆ ಹೋಗಲಿ ಯಾಜಗತ್ತಿನಲಿ |
 ಸಾಖಿದನು ನಿಮಗಿನ್ನು ಪುಟ್ಟುನೆ
 ನೀಹರಿಗೆ ನಡುಪುತ್ರನಾಗಿಯೆ
 ತೋಣಿ ಜನಿಸಲ್ಕಲ್ಲ ಜನಿಸಲಿಕೆನ್ನ ತೆಹನಹುದು || ೩೮

ಹಿರಿಯನಲಿ ಜನಕಂಗೆ ಮೋಹವು
 ಕಿಣಿಯನಲಿ ಕಡುವೋಹ ಜನನಿಗೆ
 ನಿರುತ ಮರುಚಲು ಮಗನು ದೇಸಿಗನಾಗಿ ಚರಿಸುವನು |
 ಪರಿಹರಿಪೆನಾಡಾವನೀಗಳು
 ಹಿರಿದು ಕಿಣಿದಾಗಿಹೆನು ಅಲ್ಲದೆ
 ನಿರುತ ಮಧ್ಯಮನಾಗಿ ಬದುಕೆನು ಯೆನಲು ಕಾಶಿಕನು || ೩೯

ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನಯ ಪುತ್ರನಾಗೆ
 ಚೋಚಿಲವೆ ತಾನಹೆನು ಮೊತೆಗೆ
 ನಚೆ ನಿಂ ಕಡೆ ಹುಟ್ಟೆಹೆನು ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಮದ |
 ಕೊಚಿ ಬಿಸುಡುವ ತಾವಿಗೊಗನು
 ಕಿಚಿ ನಲಿ ಸುಡಬೇಕು ಮಧ್ಯನ
 ನಚ ಲಾಗದದೆನಲಿಕೆ ಮುನಿಸತಿ ಯಧಿಕಹರುಷದಲಿ || ೪೦

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಈತನನ್ನು ಜೈಷ್ಠಭ್ರಾತನ
 ನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವರ ಅನನುವೃತ್ತಿ.

ತನ್ನ ಸುತರನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದ
 ಚೆಣ್ಣ ಜೈಷ್ಠಭ್ರಾತನಾಗಿಯೆ
 ಮನ್ನಿಸುವಿರೈ ಕಿಣಿಯರಾಗಿಯೆ ನಿಜ್ಜ ನೀವೆನಲು |
 ಮನ್ನಿಸೆವು ಯಾದ್ವಿಜನ ಸರ್ವಥ
 ಮನ್ನಿಸೆವು ನಿಮ್ಮಾಪ್ರಳಾಪವೆ
 ಮನ್ನಿಸೆವು ಜನಜನಿತವೆನಲಿಕೆ ಮುನಿಸ ಕೋಪಿಸಿದ || ೪೧

ಕೋಪಿಸಿಯೆ ತತ್ಸುತರ ನೆಣಿ
 ಶಾಪಿಸಲು ನೆಣಿ ನೂಲುಜನಗಳು
 ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಡೊಂಬರಾಗಿಯೆ ಚಕರಿಸಿ ಜಗದೊಳಗೆ |
 ವ್ಯಾಪಿಸುವುದಗಲದಲಿ ನೀವು ಬಹು
 ರೂಪಿನಲಿ ಕಡು ವರ್ಣಸಂಕರದ
 ಕೋಪದಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದೆಂದಾಸುತನ ಪತಿಕರಿಸಿ || ೪೨

ನೀತಿಯಲಿ ಮುನಿ ಯಿರಲು ಭೂಪತಿ
 ಯಾತತುಕ್ಷಣ ಸಕಲವಿಪ್ರರ
 ನೋಡು ಕಳುಹಿದ ಸಕಲದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ನೆರೆದವರ |

ವ್ರಾತವೆನು ಮೆನ್ನಿ ಸುತ ವರುಣನ
ಭೂತಳೀಶನು ಕಳುಹತೀರಲಿ

ಕ್ಯಾತ ಬಂದನು ಲೋಹಿತಾಶ್ವನು ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ || ೪೩

ಆಗ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಶಾಪ.

ಮಾಸವಾಹಿಕ್ಯಾ ತನಂಗದ
ದೋಷ ಹರಿಸಲು ಬಚಕ ರಾಜ್ಯ ಮೆ
ಹೀಶ ಮಾಡಿದನಖಿಳಭಾರತವೆಂಶಮಧ್ಯದಲಿ |

ನಾಶಗಂಡರು ಸಕಲಯಾಚಕ
ಭೂಸುರರು ತಮ್ಮಾನುಪಥ್ಯ ಮೆ
ಹೀಶ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೪೪

ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೨.

* ಸೂಚನೆ.

ದಂಡಕನ ಕೈಕೊಂಡು ಸಲೆ ಭೂ
ಮಂಡಲವ ಸುಡೆ ದೇವಯಾನಿಯು
ಅಂಡಲೆಡು ಮಗುಣಾ ¹ ಯಯಾತಿಯೊಳೊಕ್ಕ ತನವಿರಲು ||

* ಗಂ. ಘ. ಜ. ಠ ಗುರ್ತಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾರತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾರ
ಅದಿಪರ್ವದ 13-14ನೇ ಸಂಧಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಧಿಗಳು ದೊರೆ
ಯುತ್ತವೆ.

¹ ಹೆಂಡತಿಯು ಮರುಳಾ, ಗಂ. ಜ.

ವೈಷ್ಣವನ ವೃತ್ತಾಂತ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಕ್ಷೀರಾಂಕುಧಿಯೊಳಗೆ ದ
ಲೋಲರೂಪ ಮುಕುಂದ ಮುರಹರಗಾದನಾಳಾಗಿ |
ಹೇಅಲೇನೈ ಗರುಡದೇವರ
ಅಳುತನವಾಚಂದ್ರತಾರೆಗೆ
ಳೋಳಯಿಂ ಮಿಗಿಲಾಗೆ ಸೇವಿಸನಂತನಾತನನು || ೧

ಭೀತಿರಹಿತ ಜಿತೇಂದ್ರ ಕರ್ಮ
ವ್ರಾತದಲಿ ನೆಜಿ ಕಾಲನೇಮಿಯು
ಆತಗತಿಬಳವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಯು ಅಂಧಕಾಸುರನು |
ನೀತಿಗೆಡೆ ಬಲಿಕವರ ರಾಜ್ಯದ
ಭೂತಳದ ಸಪ್ತಾಂಗವೆಲ್ಲವೆ
ನಾತನಾಳದ ಬಹಳದಿನ ವೈಷ್ಣವನೆಂಬಸುರ || ೨

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಮಗಳಿಗೆ ದಂಡಕರಾಯನ ದರ್ಶನ
ಆತಗಗ್ಗದ ವರಪುರೋಹಿತ
ನೀತಿವಿದ ಕವಿ ಯಿದ ನಾತಗೆ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಮಗಳೊಬ್ಬಳದಳು ಶುಭಗುಣಾನ್ವಿತೆಯು |
ಓತು ತಂದೆಯ ಭಾವಭಕ್ತಿಯು
ನಾತುರದಿ ನೆಜಿ ಮಾಡುತಿರ್ದಳು
ಸೋತು ದಂಡಕನೆಂಬ ನುಸುತಿಯ ತರಳ ಕಂಡೊಮ್ಮೆ || ೩

ದೇವಯಾನಿಯು ದಂಡಕನನ್ನು ಗಂಡನಾಗೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ
ಮೈಯ್ಯ ಯಾವೊನ್ನನಭರದಿ ಕಾಮನ
ಕೈಯ್ಯ ಬಾಧಿಸೆ ಸಹಿಸಲಾಡಿದೆ |
ಅಯ್ಯಗವ್ವೆಗೆ ಹೇಅದಾದಂಡಕನೈವೋತ್ತಮನ |

ಬಯ್ಯನಿದ್ದೆ ಡೆಯುಣಿತು ಮೈಗಳ
ಹುಯ್ಯಲಿ ಬೆಳ್ಳಾ ರಹಬುಗೆ
ಗೈಯ್ದಿ ಯಿರಲಾದೇವಯಾಸಿಯು ಬಂದು ವಿನಯವಲಿ || ೪

ಗಂಡನಾಗೆನೆ ನಿನ್ನ ತಾ ಕೈ
ಕೊಂಡೆನಾದೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಪ್ರ
ಚಂಡಬಲ ಶಾಪಿಸುವ ತನ್ನನು ನಿನ್ನ ಸಂಗವನು |
ಕೊಂಡು ಬಳಸಲದೇನು ಶಾಪವೆ
ಕಂಡು ಕೊಡಲಿಕ್ಕ ಬಲೆಯಾಗಳ
ಕೊಂಡು ಬಳಸಲಧಿಕಗುಣನುದ್ವಾಹಿಕೆ ತನಗೆಂದು || ೫

ತನಗೆ ಸಂದುವು ವರುಷ ಸಹಜದಿ
ವಿನುತ ಹಡಿನಾಣುಗಲಿಂದಿಗೆ
ಜನಕ ಪರಿಣಯವೆಳಗಲೊಲ್ಲನು ತನಗೆ ಮಗುಳೊಬ್ಬ |
ತನುಜೆ ತನುಜಗಳಿಲ್ಲ ನೆಂದಾ
ಜನನಿಯಾಡುವ ಮಾತಗಳೀಯೆ
ಜನಕ ಮದುವೆಯ ಮಾಡ ಮನೆಯಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆಂದು || ೬

ಅವಮಂಗಳಗೀಹ ಸಂಪದ
ವಾವ ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರಿಯ ಸೈರಣೆ
ಅವುತ್ತುಮುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುರಾಣಶತನಗಳ |
ದೇವತೆಯನ್ನಿಳಿಯಲಾವನು
ನೋವದಿಪ್ಪನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ
ದೇವನೇತಕೆ ಯೆನಲು ಶಂಕರ ತನ್ನ ಸದನದಲಿ || ೭

ಅರಸಿಗಾಗದ ಬಸುಕನಣಿದಾ
ಹರನು ಮಾಡನೆ ಮಗನು ಕರಿಮುಖ
ಪರಮಸುತನೆಂದಾಗ ಗೌರಿಯು ವರನ ಸಂಗಮವ |

ಅಗ ಗುರುಸುತನಾದ ಕಚನು ಪುತ್ರಸಂಜೀವಿನೀವಿದ್ಯೆಯನ್ನು
ಕಲಿಯಲು ಬರುವಿಕೆ.

ವಿನುತಸಂಜೀವಿನಿಯ ವಿದ್ಯದ
ಘನತೆಯಲಿ ಜೀವಿಸುವುದದಖಂ
ದಿನವು ಹಲವಾಗಲಿಕೆ ಸುರಗುರುತನುಜ ಭೃಗುಸುತೆಯ || ೧೧

ಮನಗೆ ಬಂದರೆ ಹರುಷಪುಳಕದಿ
ವನಿತೆಯಲಿ ಕಚ ಕಲಿತ ಸಂಜೀ
ವಿನಿಯ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿಯಲಾಯಕೆ ಕಚನಿಗುಸರಿದಳು |

ಬಳಿಕ ದೇವಯಾನಿಯು ಕಚನನ್ನು ವರಿಸಲು ನೀನೆನಗೆ ಗುರುವಾ
ದುದರಿಂದ ಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ವನಿತೆ ತಾ ನಿನಗಪ್ಪಿನೆನಲಿಕೆ
ಅನಿಮಿಷರ ಗುರುಸುತನು ನುಡಿದನು
ತನಗೆ ನೀ ಗುರುವಾದೆ ವೊಲ್ಲೆನು ಸಿನ್ನ ಕೂಡೆನಗೆ || ೧೨

ಬಕ್ಕ ತನವಿರಬಾರದೆನುತಲಿ
ಬಕ್ಕನೊಡಲನು ಬಚ್ಚಿ ಸತಿಯೊಳು
ನಕ್ಕು ಮಾನಸಮೋಹದಿಂದಿರಲೊಂದುದಿವಸವಲಿ |
ರಕ್ಕ ಸರ ಗುರು ಬಂದು ಶಿಷ್ಯನ
ನೆಕ್ಕ ಸರದಲಿ ಪಡೆದು ಹೋಮವೆ
ನಿಕ್ಕಲಿಕೆ ತರೆ ಸಮಿಧೆಗಿಂದಾಕಚನ ಕಳುಹಲಿಕೆ || ೧೩

ಕಚನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಅಡವಿಗೈದಲು ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರ
ಗಡಣ ನೆರೆದಾಕಚನ ಕೊಂದರು
ಬಿಡದೆ ದಹಿಸಿಯೆ ಆತನಂಗವೆ ಭಸಿತಮಾಡಿದರು |

ಕಡುವಿರೋಧವೆ ಹಿಡಿದು ದೈತ್ಯರ
ಪಡೆಯುಪಾಧ್ಯರ ಪುತ್ರನೀತನು
ಮಡಿದವಳ ತಾನೆತ್ತುವತಿತಯವಿದ್ಯಗಲಿತಹನು || ೧೪

ಎಂದು ಕೊಂದರು ಕೊಲೆಯ ವಾರ್ತೆಯು
ನಂದು ಕೇಳಿಯೆ ಶುಕ್ರ ಬೇಗದಿ
ಬಂದು ಬೂದಿಯನುಡಗಿ ಯೆತ್ತಿದನಚ್ಚದ ಗುರುಸುತನ |
ಅಂದು ಮೃತಸಂಜೀವಿಯುಪಧಿ
ಯಿಂದ ಬದುಕಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತಂದನು
ಹಿಂದುಗಳಯದೆ ಯಿರಲಿಕೊಂದಿನ ಕಚನು ದರ್ಭೆಯನು || ೧೫

ತರಲು ಹೋಗಲು ಮತ್ತೆ ದೈತ್ಯರು
ನೆರೆದು ಕಚನನು ಕೊಂದು ದಹಿಸಿಯೆ
ನಿರುತ ಬೂದಿಯ ಕದಡಿ ನೀರೊಳು ಕುಡಿದರೊಂದಾಗಿ |
ಇರಲು ಭೃಗು ಕಚ ಬಾರದಿರನೆಂ
ದಖಿದು ದೈತ್ಯರ ವೇದಮಂತ್ರದಿ
ತರಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಿರಲಿಕೆಂದರು ದನುಜರಾಹದನ || ೧೬

ಹೇಳಲಿಕೆ ಯಾಕರುಷಣಂಗಳ
ಕೇಳಿ ಮಾಡಿದ ದೈತ್ಯರಂಗವೆ
ಜಾಳಿಸಿದನಾಕಚನ ನಿಮಿಷಕೆ ಮುನ್ನಿನಂದದಲಿ |
ಬಾಲಕನ ನೆಜಿ ಯಿರಿಸಿ ಸಂತಸ
ದೇವಿಯ ನೆಜಿ ಕೊಡುತ ಶಿಷ್ಯನ
ಪಾಲಿಸಿದ ತನ್ನ ದರಮಧ್ಯದೊಳರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೭

ಎನಲು ವೈಶಂಪಾಯಮುನಿಪಗೆ
ಜನಪ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದಂದವ
ನೆನಗೆ ಕರುಣಿಸು ಕಚನನೇತಕೆ ದೈತ್ಯದಾನವರು |

ತನುವ ಕೆಡಹಿದರೇನು ಕಾರಣ
ವೆನಗೆ ವಿಸ್ತಯವೀಗ ತೋಚಿತು
ವಿಸುತಗುರುಸುತವಧೆಯನೇತಕ್ಕ ವರು ಮಾಡಿದರು || ೧೪

ತನಗೆ ತಿಳಿದುದ ಮುನಿಪನಾಕ್ಷಣ
ಜನಪತಿಗೆ ಸಂತಸದಿ ನುಡಿದನು
ಜನಪ ಕೇಳಾ ನಿನಗೆ ಪೇಟುವೆ ಪೂರ್ವಸಂಗತಿಯ |
ದನುಜಮರ್ದನ ಪೂರ್ವಕಾಲದಿ
ವಿನುತಕಪಟದಿ ಸುರೆಯನೆಜಿಯಲು
ದನುಜರತಿಭೀತಿಯಲಿ ಸೈನ್ಯವ ಕೂಡಿ ಧಾಟಿಯನು || ೧೫

ನಿರುತ ಹಾಯುತೆ ಯಿಂದ್ರಲೋಕವೆ
ನುರುಹಿ ಗಂಧರ್ವಾದಿನಿಕರವೆ
ತರತರದಿ ನೆಜಿ ಗೆಲಿದು ತಿರುಗಲು ಸುರಪಸಿದಿರಾಗಿ |
ಹಿರಿದು ಬಾಣದಿ ಕೆಣಕಿ ಕಾದಲು
ನಿರುತ ನುಡಿದನು ದಾನವೇಂದ್ರನು
ಮರಳ ಕಪಟದಿ ಹಿಂದೆ ಸುರೆಯನ್ನೆ ಜಿಡಿದು ದಾನವರ || ೧೬

ವರನ್ಯ ಪರು ತಾವೆನಿಸುವಂಥಾ
ಸುರನ ಅಗ್ಗಳಕಾಲನೇಮಿಯ
ವರಮಹಾಬಲವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಯ ಸೈನ್ಯಸಹಿತವರ |
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಿಯ ಬಾಣದಿಂದವೆ
ಹರಿಯು ಮಾಯೆಯ ಮಾಡಿ ಕೆಡಹಿದ
ಪರಿಯು ನಡೆಯದು ಯೆನುತ ದಾನವರಾಯ ಬಡ್ಡದಲಿ || ೧೭

ಹೊಡೆದು ರಥವನು ಛತ್ರವೆಲ್ಲವೆ
ಕೆಡಹಿ ಪುನರಪ ತಿರುಗಿ ಬತಿಯನು
ಹಿಡಿದು ವಜ್ರವ ಕೊಂಡು ಸುರಪತಿ ಕೆಣಕುತಂತೆಂದ |

ನುಡಿದೊಡೇನಹುದಿನ್ನು ತನ್ನೊಳು
ಕಡೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದರೆ
ಕಡು ಸಮರ್ಥನು ಬಿಡದೆ ಗೃಹದಿರೆನುತ ತಾ ಹೊಯ್ದು || ೮೦

ಘಾಯವಾಗಲು ಮೆಂತ್ರದಿಂದವೆ
ಘಾಯವನು ಸಂತ್ಯೆಸಿ ತಾ ಪೂ
ರಾಯಘಾಯವೆ ಮಾಡಿ ಸುರಪನ ಗೆಲಿದು ಯಮಪುರವೆ |
ಮಾಯೆಯಲಿ ತಾನೈದಿ ಪೂರ್ವದ
ದಾಯವೈರವಿದೆಂದು ದಾನವ
ರಾಯನಹುಹಿಯೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ || ೮೧

ಹಿಂದೆ ದಿವಿಜರು ಸಕಲಸೈನ್ಯದ
ವೃಂದವನು ಸಂಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೈ
ತಂದರಾಕ್ಷಣ ದಾನವೇಂದ್ರನ ದೇಶದೆಡೆಗಾಗಿ |
ಬಂದ ಹದನನು ಕೇಳಿ ರಾಕ್ಷಸ
ನಂದು ಮಂದಿಯ ನೆಹಿ ಕೊಂಡೈ
ತಂದು ಕಾದಿದ ಹಲವುದಿನ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೮೨

ಕಾದುತಿರಲೊಂದಿವಸ ಸುರಪತಿ
ವಾದದಲಿ ಗಜವೇಳಿ ತತ್ಕ್ಷಣ
ಮೇದಿನಿಗೆ ಹೊಸತೆನಿಸಿ ವಜ್ರವೆ ಕೊಂಡು ಕಾದಿದನು |
ಹೋದೆ ಹೋಗಿನ್ನೇನುತ ರಾಕ್ಷಸ
ರಾದಿಯನು ನೆಹಿ ಸದೆದು ಪುನರಪಿ
ಭೇದಕೋಪದಿ ದಾನವೇಂದ್ರನ ಉರವ ನೆಹಿ ಹೊಯ್ದು || ೮೩

ಯಕ್ಷನಾಯಕ ಸಕಲರಾಕ್ಷಸ
ಪಕ್ಷರನು ನೆಹಿ ಹೊಯ್ದು ತಾ ದು
ರ್ಭಿಕ್ಷದಲಿ ನೆಹಿ ಭೋಜ್ಯ ಮಾಡುವ ತೆಜದಿ ಮಗುಳ ಸುತ |

ಯಕ್ಷನನು ಸಂಹರಿಸಿ ಸಾಸಿರ
ಚಕ್ಷುಸನು ನೆಣಿ ಯೆಸೆಯೆ ಸಾಸಿರ
ಚಕ್ಷು ಮುಖಿಯುತ ಹೊಯ್ದ ನಾಗಳ ಸಕಲಸೃಸಿಕರ || ೨೬
ಉಕ್ತನನ್ನು ಕುರಿತು ವೃಷಪರ್ವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಅಂದು ತತ್ತಣಿದಣಿದು ದಾನವೆ
ವೃಂದವನು ದಿವಿಜೇಂದ್ರನೇಯಲು
ಬಂದನಾಕ್ಷಣ ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿಗೆ ಭಾನು ಹರುಷದಲಿ |
ಸಂದರಾತ್ರಿಯೊಳ್ಳಿ ಗುರುಗಳ
ಚಂದನಿಳಯಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ ಚರಣ
ಕ್ರಂದು ನಮಿಸುತ್ತಾಗ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ವೃಷಪರ್ವ || ೨೭

ಗುರುವೆ ಬಿನ್ನಹ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೆ
ನಿರುತದಲಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಸುರಪತಿ
ತಿರುಗಿದನು ಬಯಲಾಯ್ತು ನಮ್ಮಯ ಸೇನೆ ನೀವಿರಲು |
ಪರಮಗುರು ನೀವಿಂದು ಸೇನೆಯ
ಕರುಣದಲಿ ನೆಣಿ ಕಾಯಬೇಕನ
ಲರಸನನು ಸಂತೈಸಿ ಭಾರ್ಗವ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೨೮

ನಿಳಯಕತ್ತಲು ಕಳುಹಿ ಭೂಪನ
ಲಲಿತಸೇನೆಯನೆತ್ತಲೋಸುಗ
ತಳಕೆ ಗುರುವೈತರಲಿಕ್ಕಿನನುದಯಾದ್ರಿಗೈತಂದ |
ಬಚಕ ಮೃತಸಂಜೀವಿವಿದ್ಯೆಯ
ಬಣಕೆಯಿಂದಲಿ ಯೆತ್ತಿ ಗುರುವಿರೆ
ವೊಲಿದು ಸಾಹಸ ಬಂದು ಕೊಣಕಿದ ಮೆತ್ತೆ ಸುರಕುಲವೆ || ೨೯
ಬಂದು ಕೊಣಕಲು ಸುರರು ಪುನರಪಿ
ಅಂದು ದಾನವಬಲವೆ ಕೆಡಹ
ಽಂದದಲಿ ಗುರುವೇಕೆ ಸುರಗುರುಕುತನು ಕಂಡದಕೆ |

ಇಂದು ಯಿವಿದ್ಯೆಯನು ನೆಣಿ ಕಲಿ
ತಂದು ಬಹೆನೆಂದಿತ್ತಲೈತರೆ
ಬಂದು ದಿವಿಜರ ಸತ್ತ ರೆಲ್ಲರನೀತನೆಬ್ಬಿಸುವೆ || ೩೦

ಇಂದು ಭಾರ್ಗವಶಿಷ್ಯನೀಕಚ
ನೆಂದು ರಾಕ್ಷಸವೃಂದ ಕೆಡಹಲು
ಬಂದು ಯಿವನೆತ್ತುವನದೀತನ ಕೆಡಹಬೇಕೆನುತ |
ಕೊಂದು ತಿರುಗಲಿಕತ್ತಲಾಯುಷ
ವೊಂದು ಯೆರಡೆತ್ತಿದನು ತತ್ಕ್ಷಣ
ಮುಂದೆ ಕೆಲಸಕೆ ಕಳುಹೆ ಕಚನನು ಕಂಡು ರಾಕ್ಷಸರು || ೩೧

ಭಂಡನಿವ ತಿರುಗಿದನು ಸುರಗುರು
ಚಂಡರೊಳು ಕೂಡುವನು ಗುರುವಿನ
ಗಂಡು ವಿದ್ಯವೆನಿಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ದಿವಿಜರಗ್ಗಳಗೆ |
ಭಂಡತನವನೆ ವಿದ್ಯದ ಬಲದಿ
ದಂಡಿಯಿಂದೈತಂದು ಕಾದಲು
ಕಂಡು ತಾವಿದಿರಾಗೆ ಕಚನನು ಹಿಡಿದು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೨

ಕಚನ ಸಂಹಾರ ಮತ್ತು ಉಜ್ಜೀವನ.

ಕೊಲಲಿಕಾಕ್ಷಣ ಶುಕ್ರನಖಿಯದೆ
ಬಿಚಕ ದರ್ಭೆಯ ತಾರನೆನುತಲಿ
ತಿಳಿದು ನೋಡಿದ ಮಂತ್ರದಿಂದವೆ ತರಿಸಿ ಘಾತುಕರ |
ತಿಳಿಯ ವೇಡಿದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ
ನೆಲೆಯನುಣಿ ತಾ ಕೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನ
ಕೆಲಕೆ ತೆಗೆದನು ನಮ್ಮ ಸಂಜೀವಿನಿಯ ಬಲದಿಂದ || ೩೩

ಇಂತು ತಾ ಕೊಲೆಯಾಯ್ತು ದೈತ್ಯರ
ಸಂತತಿಯು ನೆಣಿ ಕಚನ ಕೊಂದರು
ಪಜ್ಜಿಯಲಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಪ್ರನರಪಿ ವಧೆಯ ಮಾಡಿದರು |

ಮುಂದೆ ಕೇಳ್ಯ ಕಥೆಯ ಕಚನನು
ಸಂತತವು ವೃಷ ಕೋಲಲು ಜಠರದ
ಪಟ್ಟಿಗೇಹದೊಳಿರಿಸಿ ಸಲಹಿದನರಸ ಕೇಳಿಂದ ||

೩೪

ಇರಿಸಲಾತಗೆ ನುಡಿದ ನಿನ್ನನು
ಮರಳ ತೆಗೆವೆನು ತನಗೆ ಹೇಳುವು
ದರಿಗಳಜಿಯದೊಲಿನಲಿಕೆಂದನು ವರುಷ ಹಲವಾಗೆ |
ಗುರುವೆ ತನ್ನನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರೆ
ಹಿರಿದು ಬಿಡಲಿದನೆನಲು ಶುಕ್ರನು
ಮರಳ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಜಠರವೆನೊಡೆಯಬಹುದೆಂದು ||

೩೫

ದೇವಯಾನಿಯು ಕಚನನ್ನು ವರಿಸಲು ಆತನು ಅಂಗೀಕರಿಸದೆ ಇರುವಿಕೆ.

ಸತ್ತತನ್ನನ್ನೆ ತ್ತುವಂತಾ
ಮೃತ್ಯುಹರದೌಪಧಿಯನಿತ್ತಾ
ಸತ್ತ ಶಿಷ್ಯನ ತೆಗೆದು ಮೃತಸಂಜೀವಮಂತ್ರವನು |
ಇತ್ತು ಲಾಲಿಸುತಿರಲು ಕವಿಸುತೆ
ಮೆತ್ತೆ ನುಡಿದಳು ಕಚಗೆ ತನ್ನಯ
ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭನಾಗು ಎನಲಿಕೆ ನುಡಿದನನುಮತವೆ ||

೩೬

ನೀನು ತನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದಾಕೆಯು
ತಾನು ನಿನ್ನನುಜಾತನೆನಲಿಕೆ
ಮಾನಿನಿಯು ಕಡು ಕೋಪದಿಂದವೆ ಶಪಿಸಿ ಗುರುಸುತನ |
ನೀನು ನಮ್ಮಲಿ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಕೆ
ಹಾನಿಯಾಗುವುದೆನಲು ಭಾರ್ಗವ
ಮಾನಿನಿಗೆ ಮರಳಿಂದ ನೀನುಖೆ ನೃಪರ ಕೊಡುವುದು ||

೩೭

ದೇವಯಾನಿಯ ಶಾಪ.

ಇವನ ವಿದ್ಯೆವದಿವಗೆ ಫಲಿಸದೆ
ಭುವನದೊಳಗಿರಲಿವನ ಕೈಯಲಿ

ವಿವರಿಸಿಯು ಕಲಿತವರಿಗಾಗುವುದೆಂದು ಗುರುಸುತನ |
 ಅವರು ಕಳುಹಲು ಬಂದು ತನ್ನಯ
 ಭವನದಲಿ ಸುರಗುರುವೆ ಕಂಡುಹಿ
 ಹವಣಿ ಹೇಳಿದ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ || ೩೮

ಹೇಳಿ ಮೈತಸಂಜೀವಮಂತ್ರವ
 ಲಾಲಿಸಿಯೆ ತನ್ನೈಯ್ಯಗಜುಹಿದ
 ಮೇಲೆ ಯಿರಲಾದೇವಯಾನಿಯ ಬಯಕೆ ಬಿಡಾಯ್ತು |
 ಕಾಳಗವು ಹಿಂದಾಗೆ ದೈತ್ಯರು
 ಜಾಳಿಸಲಿಕೊಂದಿನಸ ದೈತ್ಯರ
 ಬಾಲೆ ಕರ ಕಳವಳಿಸುತ್ತೊಂದಿನ ಶುಕ್ರಸುತೆಯನ್ನು || ೩೯

ದೇವಯಾನಿಯ ಸಂಗಡ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಯ ಜಲಕೇಳಿ.

ಇರಲಿಕಾವ್ಯ ಪಪರ್ವನಾತ್ಮಜೆ
 ಸುರನದಿಯ ಜಲಕೇಳಿಗೋಸುಗ
 ಕರೆಸಿದಳು ತಾ ದೇವಯಾನಿಯನಂದು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ |
 ಉರುವಣಿಸಿ ಗಂಗಾಪ್ರವಾಹದೊ
 ಳಿರುತ ಸತಿಯರು ಕೂಡಿಯಾಡಲು
 ಹಿಂದಿ ಬಿಡಲಿಯೆ ದೇವಯಾನಿಯು ತಡಿಗೆ ಸಾಫದಳು || ೪೦

ಆಗ ದೇವಯಾನಿಯು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಯು ನೀರೆಯನ್ನುಡುವಿಕೆ

ನೀರಿ ತಾನಂದುತ್ತಮೋತ್ತಮ
 ನೀರೆಯೆರಡನು ತೆಗೆದು ಬೇಗದಿ
 ನಾರಿಯುಟ್ಟಳು ವಸ್ತ್ರಯುಗವನು ಪರಮಹರುಷದಲಿ |
 ನೀರ ತಡಿಯಲ್ಲಿರಲಿಕಾಕೆಯು
 ನೀರೆಯನು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಮುಳಿಸಿಯೆ
 ನಾರಿಯುಟ್ಟರೆ ಯಮಳವಸ್ತ್ರವೆ ಕಂಡು ತಾ ಸುಲಿದು || ೪೧

ಆಗ ಆಕೆಯು ನೀರಲ್ಲಿ ದೊಬ್ಬಿ ಹೋಗುವಿಕೆ
ಕೊಂಡು ಶುಕ್ರನ ಮಗಳ ಬೇಗದಿ
ಕೊಂಡದಲಿ ಕೆಡೆ ನೂಕಿ ಕೋಪದಿ
ಕೊಂಡು ಹೋದಳು ಮನೆಗೆ ವೈಷ್ಣವನ ಮಗಳು ಸೀಣಿಯನು |

ಆಗ ದೇವಯಾನಿಗೆ ಯಯಾತಿಯು ದರ್ಶನ.

ಮಿಂಡಿ ನೀರೊಳಗಿರಲು ಮೊಳುದಿನ
ಕಂಡನಗ್ಗದನ್ಯ ಪ ಯಯಾತಿಯು
ಕಂಡು ನೀನಾರಿನಲು ದೈತ್ಯರ ಗುರುವಿನಾತ್ಮಜೆಯು || ೪೦

ಎಂದಳಾನಿನ್ನ ಮಳವೆಧುವಹೆ
ನಿಂದೆನೆಗೆ ನೀನುಟ್ಟು ಸೀಣಿಯು
ನೊಂದನೀಯೆನಲಾಯಯಾತಿಯು ವನಿತೆಗಿಂತೆಂದ |
ಹಿಂದೆ ದಂಡಕನರಸಿಯಾಗಲಿ

ಕಂದು ದಹಿಸಿದನಾತನಂಗವೆ
ತಂದೆ ನಿಮ್ಮೆಯ ಶುಕ್ರನಾಜೆ ಯೊಳಹೆನು ಪತಿಯೆಂದ || ೪೧

ದೇವಯಾನಿಯು ಕೋಪದಿಂದಿರಲು ನಿನ್ನಿ ಪ್ಪವನ್ನು
ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಶುಕ್ರನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

ತೊಟ್ಟನಾಗೊಂದಮಳವಸ್ತುವೆ
ನುಟ್ಟಳಾಕೆಯು ಹೋಗಿ ಮನೆಯಲಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹಡೆಯಂಬರವನುಟ್ಟಳು ದುಗುಡಭಾರದಲಿ |
ಉಟ್ಟರಲಿಕಾಜನಕ ಬಂದನು
ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ದೇವಾರ್ಚನಾದಿಯ
ಮುಟ್ಟು ಮಾಡಿಯೆ ಮಗಳ ಕರೆಸಿದನಾಗ ಭೋಜನಕೆ || ೪೨

ಕರೆಸಲಿಕೆ ವರದೇವಯಾನಿಯು
ಹಿಂದೂ ಕೋಪದಿ ತಂದೆ ಯತ್ತಲು
ತಿರುಗದಿರೆ ಭೃಗು ಬಂದಸಬ್ಬಿ ಸ ಮಗಳ ಕೇಳಲಿಕೆ |

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯು ಕೆರಳ ಕೋಪದಿ
ಹಿರಿದು ನುಡಿದಪಳಂದು ತನ್ನನು
ವರಯುಯಾತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನಯ ದೈತ್ಯನಾಯಕನ || ೪೫

ಮಗಳ ತನಗಾತೊತ್ತಾಗೆಲಸಕೆ
ಹುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟವೆಚಿ ಯಿತ್ತದಾದರೆ
ಮಗಳ ನಿನಗಡೆ ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ಭೋಜನಂಗಳನು |
ಸೊಗಿಸಿ ಮಾಡುವೆನಲ್ಲದಿದರೆ
ಮಗುಳ ಮರಣವನ್ನೆದಿ ಹೋಡೆನು
ವಿಗಡ ನನ್ನಿ ಮಾತೆ ಮಾಡದೆ ಯಿರಲು ತನಗದತಿ || ೪೬

ಗೊಡವೆ ಯಿಲ್ಲೆನೆ ತಂದೆ ಶುಕ್ರನು
ನಡುಗಿ ಮಗಳಿಗೆ ಮಾತೆ ಪಾಲಿಸಿ
ಹಿಡಿದನಾಕೆಯ ನುತಿಯ ಕೈಕೊಳುತಾತನಿಂತೆಂದ |
ಪೊಡವಿಯೊಳು ನಿನ್ನನು ಯುಯಾತಿಗೆ
ಕೊಡುವೆ ದೈತ್ಯನ ಮಗಳ ತೊತ್ತನು
ಬಿಡದೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತಿಳುಹಿದನಾತ್ಮಪುತ್ರಿಯನು || ೪೭

ತಾಯೆ ಬಾರತಂಗಿ ಯೆನ್ನುತ
ಲಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ತಂದು ಭೋಜನ
ದಾಯತವ ನೆಜಿ ಮಾಡಿ ದೈತ್ಯನ ಗೇಹಕ್ಕಿದನು |
ರಾಯ ಕೇಳಿ ದೈತ್ಯರಾಯನ
ನಾಯಕರು ಕಡಿಬಿಡವಾದರು
ಘಾಯದಲ್ಲಮರೇಶನಿಂದವೆ ಮರಳ ನೊಂದಿರಲು || ೪೮

ಶುಕ್ರನು ವೃಷಪರ್ವನ ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.
ದನುಜರಗಣಿತರಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ
ಮನದಿ ನೊಂದರು ಶುಕ್ರದೇವರು
ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಕೆ ದೈತ್ಯವರ್ಗದಿ ಸಹಿತ ವೃಷಪರ್ವ |

ತನುವ ಚರಣಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ತನ್ನಯ
ಅನುವರದ ಪರಿವಾರ ವಚಯಿತು
ಅನಿಮಿಷರ ಕೈಯಿಂದ ನೀವಿದನತ್ತದೇಕೆಂದ ||

೪೯

ನಮಗೆ ನೂಕದು ನಿನ್ನ ಗೇಹದ
ವಿಮಳಪೊರೋಹಿತ್ಯ ನಿನ್ನಯ
ಕುಮತಿ ಕನ್ಯಕೆ ದೇವಯಾನಿಯ ಸುರಿದು ನೀರೋಳಿಗೆ |
ಮಮತೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ನೂಕಿ ಹೋದಳು
ಶ್ರಮವನಜಿಯದೆ ಯೆನಲು ಕವಿಗುಜಿ
ಸಮತೆಯಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ನಡುಗಿ ||

೫೦

ಏನುಮಾಡುವೆನಿದಕ್ಕೆ ತನ್ನಯ
ಮಾನಿನಿಯ ಮಗಳಿಗೆ ಯೆನಲಿ
ಹ್ಯಾನಿಶಾಚರಗಿಂದ ನಿನ್ನಯ ಮಗಳು ತೊತ್ತಾಗಿ |
ನೀನು ಯಿತ್ತೊಡೆ ದೇವಯಾನಿಗೆ
ಅನಿರೂಢಿಯ ಯುದರಂಗದ
ದಾನವರನೆತ್ತವೆನು ಸತ್ತರ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ ||

೫೧

ಅದಕ್ಕೆ ವೃಥಾವರ್ತನ ಅನುಮತಿ.

ಎನಲು ಖರಲೇಸೆಂದು ಮಗಳನು
ದನುಜನಿತ್ತನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ವನಿತೆಯರನೊಡಗೂಡಿ ತನುಜೆಯ ಕಲಿಯನೊಡಬಡಿಸಿ |
ಕನಲಿಕೆಯ ನೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟು ಶುಕ್ರನ
ತನುಜೆ ತಂದೆಯ ಕೈಯ್ಯಲಾಗಳು
ತನಗೆ ಪರಿಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು ವರಯಯಾತಿಯನು ||

೫೨

ಹರುಷದಲಿ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಸಹಿತವೆ
ಕರಿಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಷ್ಟೆ ಶೋಭೆಯ
ಪರಿಣಯವನಳವಡಿಸೆ ಹೊಕ್ಕಳು ರಾಜಮಂದಿರವ |

ಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಂದು ಬಿಟ್ಟಳು
ಹಿರಿದು ಬೀಡನು ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರನ
ವರಸುತೆಯು ಪುರದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಶುಕ್ರನಂದನೆಯು || ೫೩

ಇರಲು ಪೂರ್ವದ ಕಚನ ಶಾಪದ
ನಿರುತದಲಿ ವರದೇವೆಯಾನಿಯು
ನರರ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳದು ಪೌರಾಣಿಸಿದ ವಲ |
ಇರಲಿಕ್ಕೊಂದಿನ ವರಯಯಾತಿಯು
ಹಿರಿದು ಪಾರುಧಿಗೊಂದು ಕಾನನ
ಕುರುವಣಿಸಿ ಪೊರಮೆಡಲು ಹೊಡೆದುವು ಕೋಟೆನಿಸ್ಸಾಳ || ೫೪

ವರಮೆಹಾನಿಸ್ಸಾಳತಂಬಟ
ಹಿರಿದು ಕಹಳಯ ನಾದ ಭೇರಿಯ
ಪರಮಡಿಂಡಿಮನಾದ ಡಾಡೆಮ್ಮದಂಗಮೆದ್ದಳಯ |
ಹಿರಿದು ಭೂ ಕಂಪಿಸಲು ನಾದದ
ವರವದಲಾರ್ಬಟೆಯು ಲೋಕದ
ವರಜನದ ಕಿವಿ ಫೀಡಲು ನೃಪ ಹೊಜವಂಟನಾಲಯವ || ೫೫

ಬಚಿಕಲ್ಪಿದಿತು ತುರಗಕೋಟೆಯ
ನೆಲೆಯು ತೊಂಬತ್ತಾಳು ಬಚಿಕವೆ
ನೆಲೆಯ ತಿಳಿಯಲು ಗಜಘಟಾವಳ ಕೋಟೆಮೂವತ್ತು |
ತಿಳಿದು ಕೇಳೈ ವರರಥಾವಳ
ನೆಲೆಯು ತಾ ಪದಿನಾಳುಕೋಟೆಯ
ನೆಲೆಯ ತಿಳಿಯೆ ಪದಾತಿ ತಾನುಜಿ ಕೋಟೆ ಯಿಜಾಟಿಂಟು || ೫೬

ಸಕಲಸೇನಾನಿವಹದಿಂದನೆ
ಚಕಿತನೃಪ ಹೊಜವಂಟು ನಾನಾ
ವಿಕಟಕಾನನದೊಳಗೆ ಸೂಕರವ್ಯಾಘ್ರವೊದಲಾಗಿ |

ಸಕಲಮೈಗಳತಾನು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಮುಕುತಿಯಲಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಭೂಪತಿ
ಸುಖಸಮೂಹದೊಳಿದ್ದು ಪಾಳಯಕ್ಕೆದಿದಾಕ್ಷಣದಿ ||

೫೩

ಕೂಳುಕಾಣಿಕೆ ಯಿತ್ತು ತತ್ಕ್ಷಣ
ವಾಳುಗಳ ಪರುಠವಿಸಿ ಕಳುಹಲು
ಪಾಳಯವು ತಾ ತಿರುಗಿ ಬಿಟ್ಟುದು ವರಯಯಾತಿಯದು |
ಮೇಲೆ ಗಜತುರಗಾದಿಸರ್ವವೆ
ಲೋಲತಾಣದಿ ಕಟ್ಟಿ ಭೂಪತಿ
ಲೀಲೆಯಿಂ ಪ್ರಿಯರೊಡನೆ ಭೋಜನ ಮಾಡುತಿರುತಿರಲು || ೫೪

ಮೆಚ್ಚುದಿವಸ ಪಾರುಧಿಯನಾಡಿಯೆ
ವರಮಹಾಪಾಳಯವೆ ಹೊಕ್ಕ ರು
ಹರುಷದಲಿ ವರಭೋಜನಂಗಳ ಮಾಡಿ ಸುಖದಿಂದ |
ಇರುತ ಕಳೆದರು ವರವಿನೋದದ
ಚರಿತ ಪಾರುಧಿಯಿಂದ ಬಹುದಿನ
ವಿರುತಿರಲು ಬಹುದಿನದ ಮೇಲೊಂದಿನದ ರಾತ್ರಿಯೊಳು || ೫೫

ನೆಜಿಯಕಾಲದ ವೃಷ್ಟಿ ಸುಖಿಯಲು
ಪರಿಹರಿಸಿ ಪಾರುಧಿಯ ಭೂಪತಿ
ಮರಳುತಲೆ ಮಜೆಗಂಜಿ ಹೊಕ್ಕನು ದೈತ್ಯನಂದನೆಯ |
ನಿರುತ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಬರಲಿ
ಕ್ಕರಸನನು ಸತ್ಕೃಷ್ಣ ದನುಜೆಯು
ನೆರೆದಳಂತನ ಕೂಡಿ ರತಿಕೇಳಿಯಲಿ ಮನವೊಲಿದು || ೫೬

ನೆರೆಯಲಿಕೆ ದಿನದಿನದಿ ಗರ್ಭವು
ನಿರುತವಾಗಲಿಕತ್ತ ಶುಕ್ರನ
ವರಕುಮಾರಿಗೆ ಗರ್ಭವಾಯಿತು ವರಯಯಾತಿಯಲಿ |

ವರುಷಯಿರಡಕೆ ದೇವಯಾನಿಗೆ

ನಿರುತದಲಿ ಜನಿಯಿಸಿದರಿಬ್ಬರು

ವೆರಕುಮಾರರು ಯದುವುರೂರವರಾಗ ಭೂಮಿಪರು ||

೬೦

ಜನಿಸಿದನು ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿ ಗಾಳು

ವಿನಯದಲಿ ಬಲುಹುಳ್ಳಮತ್ತಾ

ಜನಪುರುಮಹಿಮೆಂಡಲೇಶ್ವರನೆನಿಸಸುತನೊಬ್ಬ |

ಜನಿಸಿ ದಿನದಿಂ ಬಳವುತಿದರು

ಜನಪುತ್ರರು ತಮ್ಮ ಜನನಿಯು

ಮನೆಮನೆಗಳಲಿ ಯಿರಲಿಕ್ಕೊಂದಿನ ನೃಪನ ಚಾವಣಿಗೆ ||

೬೧

ಬರಲು ತತ್ಕ್ಷಣ ವೆರಕುಮಾರನು

ನಿರುತದಲಿ ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿ ಯಾತ್ರೆಜ

ಹಿರಿದು ನೃಪತಿಯ ತೊಡೆಯನೇಣಲು ಕಂಡು ಕವಿಸುತೆಯು |

ಕೆರಳ ನೋಡಿಯೆ ಹೊರೆಯಲಿದ್ದರ

ಕರೆದು ಕೇಳಿದಳವನದಾರೈ

ವೆರಕುಮಾರಕನಾರಸುತನಿವನೆಂದು ಕೋಪದಲಿ ||

೬೨

ದೇವಿ ವರಶರ್ಮಿಷ್ಠಿ ಬಸುಣಿಗಳು

ಭೂವಧೂವಲ್ಲಭಗೆ ಜನಿಸಿದ

ನೀವು ಆತಗೆ ಪಿರಿಯ ತಾಯಿಗಳನಲು ಜಠರದಲಿ |

ನೋವುತಲಿ ಉರಿ ನೆಗೆಯೆ ಭೂಪನ

ದೇವಯಾನಿಯು ಬೈಯ್ಯುತ್ತಾಗಳು

ಪಾವಕನ ತೆಣದಿಂದ ನಡೆದಳು ತಂದೆಯೆಡೆಗಾಗಿ ||

೬೩

ದಾನವರ ಗುರುವಿಗೆ ಕಡು ದು

ಮ್ತಾನದಲಿ ಗೋಚಿಟ್ಟು ತನಗೆಯು

ಹಾನಿಯಾಯಿತು ತೊತ್ತು ಯಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೃಪ ಸುತರ |

ಮಾನನಿಧಿ ಪುಟ್ಟಿಸಿದ ತನ್ನಯ
 ಸೂನುಗಳಿಗತಿಚಲುವಪ್ರತನ
 ಆನಿಶಾಚರಮಗಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಾನ್ತಪನ || ೬೫
 ನಿನ್ನು ವೃದ್ಧನ ಮಾಡಿ ಶಾಪವ
 ನಾನರೇಂದ್ರಗೀವುದನಲಿಕೆ
 ಮಾನನಿಧಿ ಬೇಡೆಂದು ನುಡಿದನು ತನ್ನ ನಂದನೆಗೆ |
 ಹಾನಿಯಹುದತಿಮಥನವೆನಲಿಕೆ
 ಆನಿರೂಢಿಯ ಸುದತಿ ಜನಕಗೆ
 ಏನುವಖಿಯದೆ ಮೇಲುಗಾಣದೆ ಖತಿಯ ಭಾರದಲಿ || ೬೬
 ಯಯಾತಿಗೆ ಶುಕ್ರನ ಶಾಪದಿಂದ ವೃದ್ಧತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ.
 ತನ್ನಹಾನಿಯ ತಾನು ನೋಡದೆ
 ಚೆನ್ನೆ ದೇಹವ ಬಿಡುವೆನೆನಲಿಕೆ
 ಮನ್ನಿಸಿಯೆ ಪಿತ ಶಾಪವಿತ್ತನು ಕೋಪಭರದಿಂದ |
 ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾಕ್ಷಣ
 ನನ್ನಿಯಿಲ್ಲದೆ ವೃದ್ಧನಾಗಿರು
 ನಿನ್ನ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟರಲಿ || ೬೭
 ಎಂದು ಶಪಿಸಿಯೆ ಮಗಳ ಸೆಳಗಿನ
 ಲಂದು ಕಟ್ಟಿದ ಕವಿಯು ಪುನರಪಿ
 ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಳು ದೇವಯಾನಿಯು ತನ್ನ ಮಂದಿರವ |
 ಮುಂದು ಗಾಣದೆ ಪತಿಯ ಶಪಿಸಲು
 ಬಂದುದಾಕ್ಷಣ ವೃದ್ಧವಯಸಿನ
 ದಂದುಗವು ನೆಣಿ ಯಾಯು ಭೂಪತಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೬೮
 ಯಯಾತಿಯ ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಯಾನಿಯು ತಂದೆಯನ್ನು
 ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ.
 ಇಂತುವಿರೆ ಮುನ್ನೂ ಅವತ್ತರ
 ವಂತರಿಸಲಾಸತಿಯುರಿಬ್ಬರು
 ಕಂತುವಿನ ಸರಳಿಂದ ನೋವುತ ಶುಕ್ರನಂದನೆಯು |

ಚಿಂತಿಸುತ ಮನದೊಳಗೆ ವಿಗತ
ಭ್ರಾಂತಿಯಲಿ ನಡೆತಂದು ತನ್ನಯ
ಕಂಠುಕರದಾಕಡುರಹಸ್ಯವೆ ತಾತಗುಸುರಿದಳು ||

೬೯

ಎಂತು ಸೈರಿಸಬಹುದು ತನ್ನಯ
ಕಾಂತನಿಲ್ಲದೆ ವೃದ್ಧ ತನವನು
ಅಂತರಿಸಿ ತಮಗೀವುದಾತಂಗಧಿಕಯೌವ್ವನವೆ |
ಕಂಠುವಿನ ಪ್ರತಿರೂಪ ಹೋಲುವೆ
ಜಂತ್ರ ಶುದ್ಧವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದ
ದೆಂತು ಸೈರಿಸಬಹುದು ಸತಿಯರು ಪುರುಷನಿಲ್ಲದೊಡೆ ||

೭೦

ತರುಣಿಯರಿಗತಿವಿಷವು ವೃದ್ಧನು
ನಿರುತದಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯಗತಿವಿಷ
ಪರಿಕಿಸಲು ಮಿಗೆ ಕದನ ವಿಷವಾಗೋಪ್ಪಿ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ |
ಹರಿಕಥಾಮೃತ ವಿಷಸಮಾನವು
ಸುರಸಭೋಜನವಾಅರ್ಜೀರ್ಣಕೆ
ನಿರುತವಿಷವಾಗಿಹುದು ತಥ್ಯವು ಜನಸ ಕೇಳಂದ ||

೭೧

ಕಂಠಿಯದಿಹ ಹಸುವಿದ್ದು ಕಷ್ಟವು
ಹರುಬಿಗೊದಗದ ಸತಿಯ ಯೌವ್ವನ
ಕಿಣುಮೆಳಯೆ ತಾ ಮೇದಗೋವಿನ ಪರಿಯು ತಾನಾಗಿ |
ಇರವಿನಂತಿಹುದೆನಲು ಭೃಗುಕುಲ
ವರಲಲಾಮನು ಮೆಗುಳ ಮಾತನು
ನೆಣಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದೇವೆಯಾನಿಗೆ ಮೆಗುಳ ಯಿಂತೆಂದ ||

೭೨

ನಿನ್ನ ಪುರುಷಂಗಿನ್ನು ಪುನರಪಿ
ತನ್ನ ಪೂರ್ವೋನ್ನತಿಯ ವೆಯಸುಗ
ಳನ್ನ ಬಾರವು ಮರಳಿ ನೃಪತಿಯ ಪುತ್ರರಾದವರು |
ನನ್ನಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ವಯಸನು

ನಿನ್ನ ಪುರುಷಂಗಿತ್ತೊಡಹುದೆನೆ
ಮನ್ನಿಸುತಲಾವೃದ್ಧ ವಯಸನು ಕೊಂಡೊಡಾತ್ಮಜರು || ೩೩

ನಿಮ್ಮ ಯೌವನವನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಕೊಡೆಂದು
ತಾಯಿಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ.

ನೆರೆವೆನೆಂಗಳರೂಪನೆನಲಿಕೆ
ತರಳ ತನ್ನಾಲಯಕೆ ಮರಳಿಯೆ
ಕರೆದು ಯದುಪೂರವರಿಗೆಂದಳು ಜನನಿ ದುಗುಡದಲಿ |

ತರಳರಿರ ವಾರ್ಧಿಕ್ಕಗೊಂಬುದು
ಮರಳ ನಿಮ್ಮಯ ಪ್ರಾಯದಂಗವೆ
ನರಸಗೀವುದದೆನಲಿಕವದಿರು ಯಿಬ್ಬರಾಕೆಯನು || ೩೪

ಉಸುರಿದರು ತಮ್ಮನುವ ಜನನಿಗೆ
ವಸುಧೆಯಲ್ಲಿ ಮರ್ತ್ಯಜಾತಿಗೆ
ಹಸನು ಯೌವನಕಾಲ ತಮಗಿದು ನೀವು ನುಡಿದಿರಲ |

ಮಿಸುಕಲಾರವು ವೃದ್ಧತನವೆ
ನ್ನೆಸಗಿಹುದು ಮುಂದದಕೆ ತಮಗಿದು
ನಸಿವೆ ಮುಪ್ಪಿನ ದೇಹ ತಾನದು ನಿಮಗೆ ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲ || ೩೫

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ವಯಸಕೆಡಿಸುವೊ
ಡಾಯಲುಂಟೇ ಲೋಕಮೂಢಿಗೊ
ಳಾಯುವತಿ ಕೋಪಿಸಿಯೆ ನೃಪತಿಯ ಕೂಡೊಡಂಬಡಿಸಿ |

ಆಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಖಾಸ.

ಆಯತಾಕ್ಷಿಯು ರಾಯನಾಜಾ
ದಾಯದಲು ಶಪಿಸಿದಳು ಯದುಗಳ
ರಾಯಪದವನು ನಿಮ್ಮ ಸಂತಾನಂಗಳತಿಬಿಡು || ೩೬

ಪಟ್ಟಯೋಗ್ಯರು ಆಗಬೇಡೆಂ
ದಿಟ್ಟಳವರಿಗೆ ತಾಯಿ ಶಾಪವೆ
ನೆಟ್ಟನಾಪೂರುವನ ವಂಶವು ಪ್ಲೇಚ್ ಜಾತಿಯಲಿ |

ಪುಟ್ಟಲಿಂದಾದನುಜಪ್ರತಿಗೆ
ಪುಟ್ಟದನ ಕರೆತರಿಸಿ ನುಡಿದಳು
ನೆಟ್ಟನಾತಂದೆಯೊಳಗೀ ವಾರ್ಧಿಕ್ಕವಾದುದನು || ೩೩

ಇಂದು ನೀ ಕೈಕೊಂಡು ಯಾವೆನ್ನ
ದಂದವನು ನೆಚ್ಚಿ ಯಿತ್ತು ಯಿರಲಾ
ಮುಂದೆ ಕೊಡುವನು ನಿನಗೆ ದೇಹಾಂತರದ ವೇಳೆಯಲಿ |
ಕಂದ ಕೇಳ್ಯ ನೀನು ನೃಪತಿ ಪು
ರಂದರನ ಪುರಂಕೈದುವಾಗಳು
ನಿಂದಿರಿಸಿ ನಿನಗೀವ ಯಾವೆನ್ನಸಿರಿಯ ಸಡಗರವೆ || ೩೪

ಎನಲು ಪುರುವು ಮಹೀಶಗಾಗಳು
ವಿನಯದಲಿ ಬಿನ್ನ ವಿಸಿ ನುಡಿದನು
ತನುವಿನೊಡೆಯರು ನೀವು ನಿಮ್ಮೊಳು ತಾನು ವೆಂಚಿಸೆನು |
ಜನನಿವಾಕ್ಯವೆ ಮಿಞಲಾಱಿನು
ಮನವೊಲಿದು ನೀವಿತ್ತುದೇ ಸುಖ
ತನುವಿನಾವಾರ್ಧಿಕ್ಕವಾದುದ ಕೊಟ್ಟು ಯೆನ್ನ ಸುವೆ || ೩೫

ಉಣುಹುವುದು ಯೆನೆ ಕೇಳಿ ಹರುಷದಿ
ನಲಿವುತಿತ್ತಪರಾಗ ವರವನು
ಎಲೆ ಪುರುವೆ ನಿನ್ನಯ ವಂಶಕಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯದುಡ್ಡುವೆವು |
ಇಳಯ ಮೇಲತ್ಯಧಿಕದಿಂದವೆ
ಬಲುಹಿನಲಿ ಭೂತಳವನಾಳಯೆ
ಗೆಲುವುದಹಿತರನೆಂದು ವರವನು ಕೊಟ್ಟರಾಕ್ಷಣಕೆ ¹ || ೩೬

ಕರೆಸಿದನು ತಾ ದೇವಯಾನಿಯ
ನಿರುತಮತದಲಿ ದನಜಸುತೆಯನು
ಕರೆಸಲಿಕ್ಕೈತರಲು ಪೇಡ್ತಳು ಶುಕ್ರನಂದನೆಯು |

¹ ಯದುವನು ಬೈದರಾಕ್ಷಣಕೆ, ೪.

ನಿರುತ ತನ್ನೀತನುಜರಥಮರು
ವರಯಯಾತಿಯ ವೃದ್ಧ ವಯಸನು
ನಿರುತ ಪತಿಕರಿಸದಿರೆ ಕರೆದನು ನಿನ್ನ ನಂದನನ || ೧

ಕರೆದು ತಾನೀ ಮಾತ ಹೇಳಲು
ಹಿರಿದು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ತನುಜನು
ನಿರುತ ಪತಿಕರಿಸಿರಲು ಭೂಪತಿ ಮುದದಿ ವರವಿತ್ತು |
ಹರಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯವೆ
ಹಿರಿದು ಕೋಪಿಸಿ ವಧುವಿಗಾಕ್ಷಣ
ನಿರುತ ಶಾಪವನಿತ್ತೆನೆಂದಳು ಶುಕ್ರನಂದನೆಯು || ೨

ಎನಲಿಕಾಶರ್ಮಿಷ್ಠ ಕೇಳಿಯೆ
ವಿನಯದಲಿ ಭೂಪತಿಗೆ ನುಡಿದಳು
ತನುಜರಜಿಯದೆ ಮಾತನೆಂದರದೇಕೆ ಶಪಿಸಿದಿರಿ |
ತನುಜರಿವರವರೊಳಗೆ ಭೇದವೆ
ಜನಪ ಬೇಕೈಸೆನಲು ಕೇಳಿಯೆ
ಕನಲಿ ನುಡಿದಪನಧಮತನುಜರ ಮಾತದೇಕೆಂದ || ೩

ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಶುಕ್ರನ
ನಂದನೆಯು ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿ ಗೆಂದಪ
ಳಿಂದವರ ಮಾತೇಕದೆಂದಳು ಸುಭಗಸುತೆ ನೀನು |
ಅಂದದಕೆ ಶರ್ಮಿಷ್ಠಿ ಹರುಷದ
ವೃಂದದಲ್ಲೊಲಾಡಿ ಭೂಪತಿ
ಯಂದು ಪುರುವನು ಹೊಗಳಿ ಯದುವನು ಬೈದು ಕೈಕೊಂಡ ||

ಯಯಾತಿಯ ತಾರುಣ್ಯ.

ಪುರುವಿನಂಗದ ಪೂರ್ವವೆಯಸಿನ
ಇರವ ನೆಣಿ ಕೈಕೊಂಡು ಪುರುವಿಗೆ
ಯಿರಿಸಿದನು ತನ್ನ ಪರವೆಯಸಿನ ಜರೆಯ ದೇಹವನು |

ಪರುತವಿಸಲಾಕ್ಷಣವು ತಮ್ಮಯ
ಪುರುಷ ಪ್ರಾಯತನಾಗಿ ಯಿಬ್ಬರ
ಪರಮಹರುಷವನೇನನೆಂಬೆನು ದೇವದಾನವರ || ೧೫

ಪುರುವಿಗೆ ತಾರುಣ್ಯಲಾಭ.

ಅರಸನನು ಬಹುಕಾಲ ಭೋಗಿಸೆ
ಹರುಷದಲ್ಲೀ ಯೋಳಾಯಯಾತಿಯು
ನಿರುತ ತನ್ನಯ ಜರೆಯ ದೇಹವ ಕೊಂಡು ಮೃತನಾದ |
ಧರಿಸಿದನು ಪುರು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
ಪರಮಯೌವ್ಯನಸಿರಿಯನಾಕ್ಷಣ
ಹರಿಯಲೀ ಭೃಗುಶಾಪಕಾರಣವೀಧರಿತ್ರಿಯಲಿ || ೧೬

ಹಿರಿಯರಾಶೀರ್ವಾದ ಸಂತತ
ದೊರಕಲಿಕೆ ಪುರುಗಾದಪರಿಯೀ
ನರರ ಶಾಪವು ಯದುವಿಗಿಂದೆಂತಹುದು ಧರಣಿಯಲಿ |
ನಿರುತ ಯದುಸಂತತಿಗೆ ರಾಜ್ಯೋ
ತಕ್ಕರುಷವಿಲ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಪುರುವಿನ
ವರನೃಪಾನ್ವಯಕಾಯು ರಾಜ್ಯೈಶ್ವರ್ಯವಿಹಪರದ || ೧೭

ಯದುಗಳನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ
ಪದುಮನಾಭನು ನೃಪರ ಪದವನು
ಮುದದಿ ಕೊಟ್ಟನು ನಿಮಗೆ ಸಂತತರಾಜ್ಯವಿಭವವನು |
ಮುದದೊಳರ್ಜುನದೇವನೊಳು ನೆಹಿ
ತ್ರಿದಶವಂದಿತಸೇವೈದಿದ
ವಿದಿತಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮನಮುಟ್ಟಿ || ೧೮

ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಯಯಾತಿಯ ಇಂದ್ರಲೋಕಗಮನ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ನಿಮ್ಮ ಯಯಾತಿ ತನ್ನಯ
ಬಾಲಕನ ಕರೆದಿತ್ತು ತತ್ಕ್ಷಣ ವೃದ್ಧ ವೆಯಸುವನು |
ಜಾಳಿಸಿದ ಮಗಗಂದು ಯಾವನ
ದೇವಿಯ ನೆಪೆ ಯಿತ್ತು ತನ್ನಯ
ಕಾಲಕಂಡಾ ಅಪರವಯಸುವ ಕೊಂಡು ಬೇಗದಲಿ ||

೧

ಪರಮಗಂಗಾದ್ವಾರಕ್ಕೆದಿದ
ಹಿರಿದುಕಾಲಕೆ ಹರಿಪದಾಂಬುಜ
ನಿರುತನಾಗಿಯೆ ವರವಿಮಾನದಲಿಂದ್ರನೋಲಗಕೆ |

ಯಯಾತಿಯು ತನ್ನ ತಪಃಫಲವನ್ನು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ತೆರಳಿ ತನ್ನಯ ತಪದ ಸಿರಿಯನು
ಮರಳಿ ಮಗುಳುಸುರಿದನು ಪುನರಪಿ
ಸುರಪತಿಯು ಕೇಳಿದನು ತದನುಷ್ಠಾನಸಂಗತಿಯ ||

೨

ಫಲವ ಪರಿಸುತ್ತಿರಲು ಕೋಪಿಸಿ
ಕುಲಿಶಧರನುಸುರಿದನು ನಿನ್ನಯ
ಬಲುತಪವ ನಾನುಸುರಲಖಿಯನು ಫಲವ ಕೇಳುವೊಡೆ |

ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಅಲಸದೆಯ ಭದ್ರಲಿ ತಮ್ಮಯ
ಹೊಜಲ ಮೇಲಂತಪ್ಪಶಾಲಿಯ
ಪೊಟಿಗೈದುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುವುದಾತ್ರಿಲೋಚನನ ||

೩

ನಿನ್ನ ತಪಃಫಲ ವೆನಲಿಕಾಕ್ಷಣ
ಮನ್ನಿಸಿಯೆ ತಪಲೋಕಕ್ಕೆದಿಯೆ
ಪನ್ನಗಶ್ರೀ ಭಾಷಣಾಂಗನ ಕಂಡು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |

ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಫಲದ ಸಿರಿಸಂ
ಪನ್ನತೆಯನುಸುರಲಿಕೆ ಆತನ
ಮನ್ನಿಸಿಯ ನೀನೆಂದಮಾತನು ಪೇಟಲಾನೆಯೆ ||

೪

ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.
ನೃಪ ನಿಧಾನವ ಕೇಳುವೊಡೆ ನೀ
ತಪದ ಫಲವನ್ನಾ ವಿರಂಚಿಯು
ನುಪಚರಿಸಿ ಕೇಳೆಂದು ಕಳುಹಿದನಾಯಯಾತಿಯನು |
ತಪದ ಲೋಕದಿ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ
ಅಪಸರಿಯರಾನ್ಯ ಪನ ರಥದಿಂ
ನಿಪುಣೆಯರು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನಿಂದರು ಬ್ರಹ್ಮನಿದಿರಿನಲಿ || ೫

ಇರಿಸಲಿಕೆ ಬಂದಾಯಯಾತಿಯು
ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಕಾಣುತ
ಚರಣಕೆಳಗಿಯೆ ನಿಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ವಿಧಿಗೆ |
ಧರಣಿಯಲಿ ತನ್ನಂತೆ ಯಜ್ಞವ
ನೇಜೆಯೆ ಮಾಡಿದನಲ್ಲಿದಾರನೆ
ಕೆರಳಿ ನೋಡಿದನಾವಿರಿಂಚಿಯು ನೃಪಯಯಾತಿಯನು || ೬

ಅಗ ಬ್ರಹ್ಮನಕೋಪ.

ನಿನ್ನ ಯಜ ದ ಹದನದೇನೆನೆ
ಮುನ್ನ ಮೊಡಿದ ಸೂರ್ಯವಂಶದ
ಚೆನ್ನರಿದೆ ಪದಿನೆಂಟು ಸಾಸಿರ ಸಗರಮೊದಲಾದ |
ನಿನ್ನ ಪರಿಯಲಿ ಧರ್ಮ ಕೆಡುಗರ
ನಿನ್ನ ಪರಿಯಂತೆಯೆ ನೀಗಳು
ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವ ನೀನು ಕೆಡಿಸಿದೆ ಹೊಗಟಿಯನವರತ || ೭

ಮನುಜಪತಿ ನೀ ಹೋಗು ಧರಣಿಗ
ದೆನಲಿಕಾಕ್ಷಣ ನೃಪವಿವಾನವ

ಕನಲಿ ಕೆಡಹಲಿಕಾಯಯಾತಿಯು ನಡುಗಿ ಬೇಡಿದನು |

ವನಜಸಂಭವ ತನ್ನ ಗಾವಿಲ

ತನವ ನೋಡದೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮಯ

ಘನತೆಯನು ಮೆಚ್ಚಿದೀಗ ಕೊಡುವುದು ತನಗೆ ಉತ್ತಮರ || ೪

ಸಂಗವಾಗಲಿ ದೇವ ತನಗೀ

ಭಂಗವಾಗದ ಗರ್ವ ದೊರಕಿದ

ಕಿಂಗಿತವ ಕರುಣಿಪುದು ಪೂರ್ವದ ಪಾಪಸಂಗತಿಯ |

ಆಗ ಪ್ರಾರ್ಥನಲು ವರದಾನ.

ಕಂಗಳಖಿಯವೆದನಲಿಕಾಗಳು

ಅಂಗಜನ ಹಿರಿಯಣ ನುಸುರಿದ

ಮಂಗಳಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಕಮಲಜನಾಯಯಾತಿಯೊಳು || ೫

ನೀನು ಪೂರ್ವದಿ ರಾಜಮೆಡದಲಿ

ಕಾನನಕ್ಕೆಯು ಮೈಗದ ಕೇಳಿಯ

ತಾನಕ್ಕೆದಲು ಮೇಘವೆದ್ದು ದು ಭೂಮಿಲಂಚದಲಿ |

ಅನಿರೂಢಿಯ ಮೆಡೆಯು ಕೈಕೊಳ

ನೀನು ತಿರುಗಿದಿ ಬೇಗಲಂದಾ

ಸೇನೆ ನೆಜೆ ಕಂಗೆಡಲು ಮುಂದಣ ತೊತ್ತಿನಾಲಯವ || ೧೦

ಕಂಡು ಪೋಗೆ ಶರ್ಮಿಷ್ಟೆ ನಿನ್ನನು

ಕೊಂಡು ಬಳಸಲು ನೀನು ಸತಿಯಳ

ಹೆಂಡತಿಯ ನೆಜೆ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆದ ಕಾರಣದಿ |

ಭಂಡವಾಯಿತು ಗರ್ವಗಿರಿ ಭೂ

ಮಂಡಲಕೆ ಕಡು ವಾಸಿ ಗರ್ವವೆ

ಕೊಂಡು ಬಳಸಲು ಕೆಡೆವನುತ್ತ ಮೆಲೋಕೈದುತಲು || ೧೧

ಇದಕೆ ಶೇಷವು ನಿನ್ನ ಪುರುವಿನ
 ಸುದತಿ ಯೆಂಬಳ ಕಡೆಯ ತವುರಲಿ
 ಕದನಗರಿಗಳು ಪುಟ್ಟ ಪಡೆವರು ಸ್ವರ್ಗಪದವಿಯನು |
 ಅದಕೆ ನೀನಂಜದಿರು ಮರಳಾ
 ತ್ರಿದಶಲೋಕವು ನಿನಗೆ ಶಾಶ್ವತ
 ಪದುಮನಾಭನ ಚರಣ ನಿನಗಹುದರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦

ಧರಣಿಗೈದಿಯೆ ಕೇತುಮಾಲದ
 ಪರಮಬಂಡದ ಮಧ್ಯದುಪವನ
 ವಿರಲು ಬಂದಪನಂದು ಕಂಡನದೊಬ್ಬ ಭೂಸುರನ |
 ಧರಣಿಪತಿ ಮೈಯ್ಯಕ್ಕಿ ಕೇಳಿದ
 ಪರಮಹಂಸರು ಚರಿಸುತಿಪ್ಪಾ
 ವರವರಾಶ್ರಮವಾವುದೆನಲಿಕೆ ವಿಪ್ರನಿಂತೆಂದ || ೧೧

ಪರಮಭಾರತಖಂಡಮಧ್ಯದಿ
 ನಿರುತ ಭಾರತಕ್ಷೇತ್ರಭೂಮಿಯು
 ನರನರಾಯಣರಿಪ್ಪ ವನದಲ್ಲೊಂದುದೇಶದಲಿ |
 ಹರಿಕಥಾಮೃತ ಕೇಳುತಿಪ್ಪರು
 ಹರುಷದಲಿ ಮೌಂಧಾತನಿಬಿನ್ನಗ
 ನರಪರಜಸಾಪರ್ಣಿಸಗರರು ದುಂದುಮಾರುಗಳು || ೧೨

ಕೇಳುವರು ವರ್ಣಾಶ್ರಮಂಗಳ
 ಲೋಲಚರಿತವೆ ನೆಕುಲಯತಿವರ
 ಭಾಳಲೋಚನನೆಂಬ ಶ್ರೀದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯಿಂದ |
 ಕೇಳು ನಡೆ ನೀನವರ ಸಂಗಡ
 ಹಾಳಹುದು ನಿನ್ನ ಧಿಕಗರ್ವವೆ
 ನಾಲಿಸೆಂದೆನೆ ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ವರನೈವೋತ್ತಮನು || ೧೩

ನಾನಾಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಕಥನ.

ಬರಲು ಮೆನ್ನಿ ಸಲಾತನಾತಗೆ
ಹಿರಿದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ ಮಾಡಿಯೆ
ಪರಮಭಕ್ತಿಯೊಳಿರಲು ಹೇಡಿದರಾತಗೊಲವಿನಲಿ |
ನಿರುತ ನಾನಾಪುಣ್ಯರಾಸಿಯು
ನೆರವಣಿಗೆ ತಂದಿರಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ವರಸತಿಯ ಬಸುಣಿಂಗಿ ಹಾಕಿದುದು ಹತ್ತುತಿಂಗಳಿಗೆ || ೧೬

ಜನಿಸಿ ಜಾತದ ಕರ್ಮವಾಗಲಿ
ಕನಿತುಹನ್ನೆರಡಾದ ದಿನದಲಿ
ಜನಕಜನನಿಗಳಿಂದ ಹೆಸರಂ ಪಡೆದು ಜೀವಿಸಲು |
ದಿನವೆಚ್ಚಿತು ಉಪನಯನವಾಗಲು
ತನುಜನಿಗೆ ಪದಿನಾಳುವತ್ಸರ
ದಿನ ಸವೆಯಲಿನ್ನೆ ಬರ ಶಾಖೆಯಲಿರುತ ಪರಿಣಯವೆ || ೧೭

ಎಸಗಿ ಪಟ್ಟರ್ಮದಲಿ ನೆಚ್ಚಿ ಜೀ
ವಿಸುವ ವತ್ಸರವಾಟು ದಶಕವೆ
ನುಸುಳಿ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ದಿಂದವೆ ತನ್ನ ಮೊನಿನಿಯ |
ಎಸಗಿ ಕೈವಿಡಿದಿದ್ದ ವಿಷಯವೆ
ವಸುಧೆ ಮೆಚ್ಚಲು ಪುತ್ರನಿಕರಕೆ
ಹಸುಗೆ ಮಾಡಿಯೆ ಹತ್ತುವರುಷವು ತನ್ನ ಮೊನಿನಿಯ || ೧೮

ಬೆನ್ನಲಾಕೆಯ ಕೊಂಡು ನಿಜ ತ
ನನ್ನಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾಯವಾರದಿ
ಮೆನ್ನಿ ಸುತದೊಬ್ಬ ತಿಥಿಗಿಕ್ಕು ತಲೇಕಥುಕ್ತದಲಿ |
ತನ್ನ ಪರಮಪಾಪನಾಗ್ನಿಯು
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಬೇಳ ರಾತ್ರಿಯು
ಕನ್ನೆಯಲಿ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂಗಿದು ಬದುಕು ಲೋಕದಲಿ || ೧೯

ತಂದು ಪುತ್ರನ ಕೈಯ್ಯಲಿತ್ತಾ
 ಚಂದ್ರವದನೆಯನುಟಿದು ಬಚಕಾ
 ಬಂದು ಸದ್ಗುರುರಾಜನಂಪ್ರಿಯ ಭಜಿಸಿ ಪರಗತಿಯ |
 ಮಂದಿರವ ಸಾಖಲಿಕೆ ದೇವಕಿ
 ನಂದನನ ನೆಜ್ಜಿ ಸರ್ವಜಗತಿನ
 ತಂದೆಯೆಂಬನ ಸಾಖಿ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಂಗಳನು || ೨೦

ಆವನೊಬ್ಬನು ತನ್ನಿ ವೈತ್ತಿಯ
 ಕಾವಿನಲಿ ನೆಜ್ಜಿ ರಾಹುಪರ್ವದಿ
 ಭಾವದಲಿ ಭೂಸುರಗೆ ವ್ರೊಂದೇ ಧೇನುದಾನವನು |
 ಆವ ಮೊಡುವನವನು ಕೃಷ್ಣಿಯಹ
 ನಾವಿದಗ್ಗೆ ಜನಿಸಿ ಬೆಳದತಿ
 ಜೀವಿಸುತ ಭೂಸುರರಿಗಳೆಯನು ಬಿತ್ತಿ ಕೊಡುತಿರಲು || ೨೧

ಆತಗಹುದೈ ಬಚಕ ಮುಂದಕೆ
 ನೀತಿಯಲಿ ತಾ ವೈಶ್ಯಜಾತಿ
 ವ್ರಾತದಲಿ ಜನಿಸುವನು ನಾನಾಗಣದ ರಾಸಿಯಲಿ |
 ಭೂತಳದೊಳರುತ್ತಲ್ಲಿ ಧನಗಳ
 ವ್ರಾತದಲಿ ಬದುಕುವನು ಬದುಕುತ
 ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಭೂಸುರರ ತನುಜಗೆ ಪಾರ್ವಕರ್ಮವನು || ೨೨

ಮೊಡಿಸಿದ ವರ ವೈಶ್ಯನೈದುವ
 ರೂಢಿಯಲಿ ಜನ್ಮವನು ರೂಢಿಪ
 ನೋಡೆ ನೋಡಿವಿಪ್ರನೊಬ್ಬಗೆ ವರವಿವಾಹವನು |
 ಮೊಡಲಿಕೆ ಭೂಸುರರು ಜನ್ಮಕೆ
 ನೀಡುವನು ತನ್ನ ತಮ್ಮಾಂಗವ
 ರೂಢಿಯಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಜೀವಪರಿವಿಡಿಯ || ೨೩

ಮಾಡಲಿಕೆ ತಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ
ಕೇಡಗಾಂಬರು ಹೊಲೆಯನೊಮ್ಮೆಯು
ಪಾಡಲಿಕೆಯರವಿಂದನಾಭನ ನಾಮಮಾತ್ರದಲಿ |
ರೂಢಿಸಿ ಯೆನುತ ಚರ್ಮಕಾಱು
ಗೂಡಿನಲಿ ಜನಿಸುವನು ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ನೋಡಿ ಪಾದತ್ರಾಣವೀಯ್ಯಲು ರಜಕಜಾತಿಯಲಿ ||

೦೪

ಕೂಡುವನು ಬಚಕವನು ವಿಪ್ರರ
ನೋಡಿ ವಸ್ತ್ರವನೊಗೆಯೆ ಭಿಲ್ವರ
ಜಾತಿಯಲಿ ಜನಿಸುವನು ಜನಿಸಲಿಕವನು ಮರಳೊಮ್ಮೆ |
ಕಾಡಿನಲಿ ಭೂಸುರರ ಭಯವನು
ನೋಡಿ ಮಾಣಿಸೆ ಕುಟುಂಬಜಾತಿಯ
ಲಾಡುವನು ಆಕುಟುಂಬನೊಬ್ಬಗೆ ವೊಂದುಕಂಬಳಿಯ ||

೦೫

ಭೂಸುರಂಗದನೀಯ್ಯೆ ಬಚಕವ
ನೀಸವನು ನರಕಂಬಿಯಾದುದು
ಬೀಸಣಿಗೆ ವೊಂದುವನು ಗ್ರೀಷ್ಮದ ರುತುವಿನಡೆಗಳಿಗೆ |
ಭೂಸುರಂಗವನೀಯೆ ಅತಿವ್ರದ
ಈಶನಾಗಿ ಯೊಳವನು ಜನಿಸುವ
ದೇಶದೇಶವ ತೊಳಲಿ ಕೊಂಬನು ದೇಶದೊಳವನು ಭೂಸುರನ||

ಕಾಣುತವೆ ಕೈಮುಗಿಯೆ ತನ್ನಯ
ಪ್ರಾಣವೆಚಿದಾ ಬಚಕ ಜನಿಸುವ
ಮಾಣದಾದ್ವಿಜನ ಕುಲದಿಂ ದೊಬ್ಬ ಭೂಸುರಗೆ |
ಜಾಣಿನಲಿ ಮೊಬ್ಬ ಮಳವಿಪ್ರಗೆ
ಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ವೈವಾಹಮಾಡಲು
ಪ್ರಾಣವೆಚಿದಾಚಕ್ರಜಾತಿಯೊಳ್ಳದೆ ತಾ ಜನಿಸಿ ||

೦೬

ಮೂಡಿ ಭಾಂಡವದಾತನಾಗಳು
 ನೋಡೆ ವಿಪ್ರವಿವಾಹಕಾಲದಿ
 ಬೇಡಿದೈಸುವ ತಾನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಲು ಭಾಂಡಗಳ |
 ನಡೆಸಿ ಬಿಡುವನು ತನ್ನ ಜನ್ಮವೆ
 ದೃಢದಿ ಜನಿಸುವನವನು ವಿಶ್ವಕ
 ನೋಡಲಿನಲಿ ಬಚಕಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ವಿಪ್ರಜಾತಿಯೊಳು || ೨೮

ಆವನೊಬ್ಬ ನದೊಂದು ಗೃಹವನು
 ವೋವಿ ಮೂಡಲು ಅವನು ಮುಂಜಿಗ
 ಠಾವಿನಲಿ ಜನಿಸುವನು ಸಾತ್ವಿಕಭಾವದೊಡ್ಡೆಯಲಿ |
 ಓದಿ ವಿಶ್ರಮ ಸುತನ ಮುಂಜಿಗ
 ತೀವಿದೈಸನು ಯಿತ್ತು ಮೂಡಿಸ
 ಲಾವಿಗಡ ಜನಿಸುವನು ಚಿಪ್ಪಿಗನಾಗಿ ಧರಣಿಯಲಿ || ೨೯

ಬಂದುಕುಪ್ಪಸವಾತ ವಿಪ್ರಗೆ
 ತಂದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾತಗಾಗಳು
 ಮುಂದೆ ಜನ್ಮಾಂತರಕೆ ಜನಿಸುವ ಮನ್ನೆಯಂಗದೊಳು |
 ಅಂದು ಮನ್ನೆಯನಾದ ಮನುಜನು
 ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಊರ ಕಾಯಲು
 ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವನವನು ಪಂಚಮನಾಗಿ ಧರಣಿಯಲಿ || ೩೦

ಎಂಬ ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ಧರ್ಮವೆ
 ನಿಂಬಿನಲಿ ನೆಹಿ ಕೇಳಿ ಬಚಕ ತ್ರಿ
 ಯಂಬಕನು ನೆಹಿ ಹೇಳಿದಂದವ ಕೇಳಿ ನೃಪರೆಲ್ಲ |
 ತುಂಬಿದಗ್ಗದ ಧರ್ಮಸಾರವೆ
 ನಂಬುಜಾಹ್ನನು ಮೆಚಿ ತನ್ನೊಳ
 ಗಿಂಬಿನಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ಹಮ್ಮನು ಕಳದು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೧

ಬಂದುದಲ್ಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟಾ
ಬಂಧುರದ ಪುಷ್ಪಕವು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ
ತಂದರಮರಾಂಗನೆಯರಾಗಳು ಭೂಪರೇಲ್ಲರಿಗೆ |
ಅಂದು ಹರಿಪದಧ್ಯಾನದಿಂದನೆ
ಬಂದರಾಕ್ಷಣ ದೇವಲೋಕದೆ
ಸಂದನೈ ನಿಮ್ಮಾಯಯಾತಿಯು ನಿತ್ಯಸುಖಗಳನು ||

೩೦

ಇದು ಕಣಾ ಸತ್ಯಂಗಕಾರಣ
ಇದನು ಮಿಣಿದ ಮನುಜಜಾತಿಗೆ
ತ್ರಿದಶಗೇಹಗಳಲ್ಲ ನಿಜವಾಗರಸ ಕೇಳಂದ |
ಮುದದಿ ನಿಮ್ಮಯ ಪೂರ್ವಪುರುಷರ
ಅದಟುತನವನು ಕೇಳು ಜನಿಸುಗು
ತ್ರಿದಶಲೋಕವು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೩೩

ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣ .

ಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
4	17	ಯನ್ನ	ಯವನ್ನ
9	8	ರೂಟಿಗವನ	ರೇಟಿಗಯನ
11	15	ದ್ರಗು	ದೃಗು
”	18	ಕಂಪಿತವ	ಕಂಪಿತದ
13	5	ಮೇಣಿ	ಮೇಣ
”	20	ಧರ	ಧರ
14	13	ರೊಡನೆ	ರೊಡನೆಪರ
”	14	ಪರಿಕರರು	ಕರರು
15	16	ಮಂತ್ರವೇ	ಮಂತ್ರಕೆ
16	2	ತವ್ವಯ	ತಂತ
”	3	ಯೊಳಗೆ	ವ್ಯೊಳಗ
28	5	ದಲಿ	ದಲಿಕಲು
”	6	ಕಲುಮುಳು	ಮುಳು
37	13	ವಾರಿತವು	ವಾರಿತವ
42	6	ಖರ	ಖರು
43	8	ಭಿಕ್ಷೆಯತ	ಭಿಕ್ಷೆಯ
”	9	ರಲು	ತಳವ
45	25	ವುಡಿಂ	ವುಂಡಿ
54	20	ರುಣ	ರುರು
55	15	ಹೊಣೆಯು	ಹೊರೆಯು
58	22	ದುಣ	ದುರು

ಪುಟ	ರಚನೆ	ಅಕೃದ್ಧ	ಕೃದ್ಧ
59	5	ಉಣ	ಉರು
61	6	ಯುಣ	ಯುರು
61	8	ಮೌಚ್ಛ ಲಿಕ	ಮೌಚ್ಛ ಉ
”	9	ವರು	ಖರು
”	10	ಉಣ	ಉರು
”	11	ಹಿದಿದ	ಹಿದಿದ
”	17	ಕ	ಕೈ
63	15	ಗಳ	ಗ
65	1	ಬಕವಧ	ಚೈತ್ರರಥ
66	17	ವೃತಾಂ	ವೃತಾಂ
67	1	ಬಕವಧ	ಚೈತ್ರರಥ
69	1	ಬಕವಧ	ಚೈತ್ರರಥ
”	22	ಸಲೆ	ಸಲೇ
70	5	ಸ್ವಯಂ	ಸ್ವಯಂವರ
”	6	ವರಕರ	ಕರ
”	24	ವರಣವೊ	ವರಣವೋ
71	1	ಬಕವಧ	ಚೈತ್ರರಥ
”	2	ವಾಡ	ವಾಡು
73	9	ಝಣ	ಝಣಝಣ
77	2	ದ್ರುಪದ	ದ್ರುಪದನ
79	1	ಸುಖೇ	ಸುಖಾ
”	19	ಸುಜನ	ನಾಸುಜನ
80	20	ಕಾರಣವು	ಕಾರಣ
83	19	ವಕಿಷ	ವಕಿಷ್ಠ
88	16	ಡಣಲಿ	ಡಣಲಿ
100	12	ಹಸ್ತ	ಹಸ್ತ
105	4	ವಸಿಷ್ಠರ	ಜನುದಗ್ನಿಯ
133	12	ಗೇಸ	ಗೇಸೆ

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಅನುವಾದ	ಅನುವಾದ
134	5	ಗೇಲುವ	ಗೇಲುವ
140	19	ನೇರದಿಹ	ನೇರದಿಹ
141	13	ವರ	ವರು
144	23	ತನ್ನ ವ	ತನ್ನ ವ
147	6	ವಿದರೋಂ	ವಿದರೋಂ
173	14	ಘೋಳು	ಘೋಳು
174	3	ಕೋಮಾ	ಕೋಮಾ
219	23	ಪುರುಷ	ಪುರುಷರು
”	”	ಪಂಚಕರಾ	ಪಂಚಕರಾ
220	17	ಸುರನ	ಸುರ
226	3	ಪೋರ	ಪೋರ
231	10	ಬಿಸಿಲು	ಬಿಸಿಲುನೆರ
238	23	ಘನ	ಘನಸಂ
”	24	ಸಂವಾದ	ವಾದ
239	4	ನೋಡು	ನೋಡು
”	6	ರೈದುವ	ರೈದು
”	7	ಪುರದೊ	ಪುರದೊಳ
”	8	ಆತೀತ	ತೀತ
249	19	ಕೇಳಿ	ಕೇಳಿ
254	21	ಬಂದನುವ	ಬಂದನು
260	20	ಯರೋ	ಯರೋ
263	11	ಮಾ	ಮಾಡಲಿ
”	12	ಡಲತರಣಿ	ಕಿನನು
”	”	ಕೈಲಕಿ	ಕೈಲದೊಳ
264	19	ಕಮ	ಕರ್ಮ
268	25	ರಾಗ್ರ	ರಾಗ್ರಹ
286	25	ನುಬಿ	ನುಬಿ
310	12	ದಲಿಯಾ	ದೊಳಗೀ

ಪುಟ	ಪಟಿಕೆ	ಅನುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
312	18	ನೀವು	ನೀವು
,,	23	ನೋಡು	ನೋಡು
318	14	ದೈತ್ಯರ	ದೈತ್ಯರ
328	15	ಹೊಣೆವಂಟು	ಹೊಣೆವಂಟು

337 ನೆಯ ಪುಟದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ

ಸೂಚನೆ.

ಸುರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಯಾಯಾತಿಯು

ಮರಳಿ ತಿರುಗಿದ ನೀಧರಿತ್ತಿಗೆ

ಹಿಂದೆಹಂಕಾರಿಸಲು ಬಿದ್ದ ನು ವರತಪೋವನಕ್ಕೆ ||

